
THE SOCIETY OF WRITERS TO THE SIGNET

JO. ALBERTI FABRICII
SS. THEOL. D. ET PROF. PUBL.

BIBLIOTHECA LATINA

MEDIÆ ET INFIMÆ ÆTATIS.

LIBER VII. ET VIII.

ACCEDUNT

VETERES RHYTHMI DE VITA MONASTICA.

HAMBURGI
SUMTU VIDUÆ FELGINERIÆ
EX OFFICINA PISCATORIA.
M DCC XXXV.

328062

ILLUSTRI ATQUE
ERUDITISSIMO
VIRO
JOANNI GRAMMIO
Potentiss. Danorum Regis a Consiliis, Tabulisque Publicis & Bibliotheca: Græcarum litterarum Doctori Publico Celeberrimo in Academia Hafniensi,

S. D.
JO. ALBERTUS FABRICIUS.

Nolui committere, Vir insignissime, ut pro tot præclaris benevolentiæ Tuæ in me muneribus atque

atque humanitatis documentis non aliquod exſtaret publicum meæ in Te obſervantiæ teſtimonium, pignusque animi mei Virtuti Tuæ atque conſtanti & dexterrimo bonas litteras juvandi ſtudio deditisſimi. Non ſunt, fateor, obſcuriorum temporum ſcriptores, quos in hoc opere recenſendos mihi ſumſi, ita plerique comparati, ut accuratiſſimæ atque cultiſſimæ doctrinæ Viro offerri mereantur: Ea tamen eſt eruditionis Tuæ utilis ac delectabilis amplitudo & intelligentia, ut caliginem etiam mediæ & infimæ ætatis tenebras feliciter hone-

ſti atque amœni penetres ingenii Tui lumine, pulchrasque & ſpectatu dignas doctrinæ imagines illuſtrare illarum quoque adminiculo & umbra docte noveris. Confido itaque laborem meum qualemcunque etiam in his ad ſtudioſorum uſus collocatum,non omnino diſpliciturum æquitati Tuæ, ac ſaltem probatum iri meum hanc Tibi partem illius conſecrare geſtientis animum, qui nihil magis refugio quam ingratus videri adverſus tam multa atque exquiſita teſtimonia voluntatis in me Tuæ: & nihil deſidero magis quam ut amori porro me Tuo

ut

ut ſoles, digneris habere quam commendatiſſimum. DEUS ter Optimus Maximus diu Te valere & lætum vivere jubeat, literarum præſidium atque decus.

Scripſi Hamburgi IV. Id. April. A. C. cIↃ IↃ cc xxxv.

AD LECTOREM.

Octo jam litteras primores Bibliothecæ hujus, ſive Lexici Bibliothecarii, profligatas esſe video, & gaudeo per illas dimidiam fere partem operoſi hujus, quod mihi impoſui, oneris ſeu operis me jam abſolviſſe. Neque tamen, cum tria jam illius excreverint Volumina, puto in alienis vel inutilibus luſam operam, aut de excurrente prolixitate conquerendi cauſam æquis lectoribus datam a me fuiſſe: quin ab omnibus, qui amplitudinem argumenti & ſcriptorum mihi dicendorum multitudinem aut varietatem intelligunt cogitantque, ſpero me

hoc

hoc consequuturum, ut quod de immoderatius extensa actione sua promittebat sibi Plinius, * *possint me in universitate longissimum, brevissimum in partibus judicare.* Quod itaque detexendum adhuc telae praesentis mihi restat, ut similiter absolvere proxime, sicut sum exorsus, ac perficere mihi liceat, Optimi Numinis opem benignissimam iterum iterumque supplex imploro, & Tuam, Lector, benevolentiam ac favorem, hallucinationibusque meis veniam pudenter ac modeste expeto.

* Lib. IX. Epist. 4.

BIBLIOTHECA MEDIÆ ET INFIMÆ LATINITATIS.

LIBER VII.

GABRIEL de Barulo Apuliæ, ſive *Barletta*, Ord. Præd. circa A. 1470. Concionator inſignis, licet *ſermones* ſub ejus nomine poſt primam edit. Lugd. 1505. ſæpius vulgatos, prorſus eo indignos contendit Leander Albertus in deſcriptione Italiæ p. 370. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 844.

GABRIEL BIEL, Spirenſis, inter Scholaſticos nomen eximium: ex concionatore Moguntino a) Præpoſitus Eccleſiæ Collegiatæ Uracenſis in Würtenbergia. Hujus conſilio uſus eſt in condenda A. 1477. Academia Tubingenſi, Comes Würtemb. ac primus poſtea Dux EBERHARDUS co-

a) Jo. Jacobus Moſerus in vitis Profeſſorum Tubingenſ. Ordinis Theol. decade 1. Tubing. 1718. 4. pag. 24. ſeq. & 33. ubi de hoc ſcriptore diligenter & accurate.

comitemque inde adſcivit in ſuſcepto Romam A. 1478. itinere, una cum Lud. Nauclero Cancellario, Petro Jacobo Arlanenſi & Joanne Reuchlino. Ex illo itinere redux annis quibusdam interjectis ab A. 1484. Philoſophiam & Theologiam Tubingæ docuit, ac denique nomen dedit Ordini Fratrum de communi vita b) ſive Caputianorum, diemque obiit anno ante Everhardum, ſuum Principem A. 1495. æt. 65. Ejus ſcripta, in quibus multa paſſim reperiuntur quæ teſtibus eum Veritatis c) ante inſtaurata per Reformationem ſacra fecerunt accenſeri, hæc ſunt: d)

Lectura ſuper Canone Miſſæ ab EGGELINGO Brunſwicenſi, Moguntiæ ad Clerum habita, & a Bielio aucta ac recenſita. Reutlingæ 1488. Tubing. 1498. Baſil. 1510. 1515. Lugd. 1517. fol. & in quarta forma Lugd. 1542. 1612. Venet. 1567. 1576. Brixiæ itidem & Pariſiis atque Bergomi. Ex hoc opere *compendiaria elucidatio*, neſcio quo auctore contracta, prodiit Coloniæ 1532. 8. & Bergomi 1574. 12.

Sermones de feſtivitatibus CHriſti, quos habuit

b) Trithemius c. 903.

c) Moſerus p. 29. ſeq. B. Gottlieb Wernsdorfius de Gabriele Biele Antipapiſta, Witeb. 1719. 4.

d) Warthonus ad Caveum, Hendreich pandect. Brandenburg. p. 571. Moſerus p. 31. ſeq.

habuit Moguntiæ in Ecclesia Metropolitana S. Martini. Editi in 4. sine anni nota locive.

Sermones de festis S. Mariæ, itidem in 4.

Sermones Dominicales de tempore & Sanctis per totum annum, editi 1499. & Basileæ 1519. Brixiæ 1583. 4.

Sermones medicinales tempore pestis, contra pestilentiam & mortis timorem: quibus subjicitur quæstio: *utrum regnante morbo epidemiæ liceat, prosit, expediat suspectas personas & loca fugiendo vel repellendo, eam declinare?* *Basileæ* 1519. 4.

Sermo de historia Dominicæ Passionis, Reutling. 1498. & curante FLORENTIO DIEL. S. Theol. Lic. Moguntiæ 1509. 4. & Basil. 1519. 4.

Collectorium sive epitoma ex *Guilelmo* OCCAM in IV. libros Magistri sententiarum. Tubing. 1502. fol. 2. Vol. & cum supplemento in IV. librum. Brixiæ 1574. 4. tribus Vol. Basil. 1512. 1588. & Lugd. 1514. fol. Supplementum vero *Wendelini* STEINBACHII in XXVII. Distinctiones ultimas, vulgatum Tubing. 1520. fol.

De Monetarum potestate & utilitate, Reutling. 4. Norimb. 1542. 4. & cum *Matthæi Boissii* additionibus, inter tractatus varios de monetis, earumque mutatione

ac falſitate, Colon. 1574. 8. & ex recenſione *Marquardi Freheri*, cum Nic. ORESMIO &c. Lugd. 1605. 4. & in *Davidis Thomani* actis publicis monetariis, Auguſtæ Vindel. 1692. fol. pag. 271.

Defenſorium contra æmulos ſuos *de obedientia ſedis Apoſtolicæ*, ad Pium II. A. 1462. una cum ſermonibus Bielii. Baſil. 1519. 4.

Traditur Ethica Ariſtotelis e) publiblicis Concionibus expoſuiſſe, ſicut ab aliis etiam factum teſtatus eſt in Apologia Auguſtanæ Confeſſionis Melanchthon pag. 62. *Audivimus quosdam pro Concione, ablegato Evangelio, Ariſtotelis Ethica enarrare.*

GABRIEL Garafolus *de Spoleto*, Auguſtinianorum Vicarius Generalis Marchiæ Tarviſinæ A. 1420. atque inde Regens Conventus S. Spiritus Venetiis & An. 1429. f) Epiſcopus *Lucerinus* in Apulia defunctus A. 1430. Scripſit *contra Fratri-*

e) Moſerus l. c. Jo. Ulricus Pregitzer in Suevia ac Wirtenbergia ſacra pag. 110. Bælius in Lexico voce *Ariſtote*, nota (v). Heumanni Acta Philoſ. Tom. 1. pag. 713. Tom. pag. 528. ſq. Bibl. Schraderiana n. 3223.

f) Ita Philippus Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano pag. 222. licet apud Ughellum Tom. 8. pag. 321 inter Epiſcopos Lucerinos. Gabrielis nulla mentio.

tricellos g) *& sermones in Evangelia* quæ in feriis Quadragesimæ, Dominicis, aliisque Festis recitantur.

Robertus sive *Rupertus* GAGUINUS, Belga, Doctor Decretorum atque Ordinis Maturinorum sive S. Trinitatis & redimendorum Captivorum minister generalis, defunctus Parisiis A. 1502. 22. Maji. h) Vide Trithemium c. 914. Jovium, Auberti Miræi elogia Belgica pag. 176. Jac. Gaddium de scriptoribus non Ecclesiasticis, Valerium Andream & Franciscum Sweertium, Isaaci Bullartii Academiam scientiarum Tom. 1. pag. 137. Labbeum Tom. 2. de S. E. pag. 297. Justum Rycquium Centur. nov. Epist. 85. Thomæ Pope Blount censuram scriptorum & Vossium in historicis latinis p. 663. ubi de opere ejus præcipuo, quod est:

Compendium super Francorum gestis, libris X. a Pharamundo usque ad A. 1497. 4. atque addito libro undecimo, qui in A. 1499. desinit, Paris. 1500. 1504. fol. & 1507. 1511. 1514. 8. & sub titulo: *Annalium rerum Gallicarum* cum supplemento *Huberti Velleji*, Senatorii Advocati usque ad A. 1520. Paris. 1521. 4. & 1522. 1528. 8. atque Lugd. 1524.

 Paris.

g) Trithemius c. 735. de S. E.
h) Alii 1501. sed vide Oudin. T. 3. p. 2612.

Parif.1554.fol.& cum fupplemento usque ad Henricum II. Francof. apud Wechelos 1577. fol. cum præf. Jo. Wolfii, & Parif. 1582. fol.

Hiftoria Ludovici XII. Gallice in Dionyfiano majori Chronico Galliæ usque ad Annum 1513. continuato Parif. 1514.fol. tomo tertio & 1538.4. Vide Jacobum Longum Bibl. Hiftor. Gallic. n. 7501. feq. & 7274. ubi de majori illo Chronico Dionyfiano, cujus breviatorem effe Gaguinum contendit Mezeræus. Cætera Gaguini fcripta funt:

Paffio S. Richardi pueri Martyris, Paris. A. 1179. ex editione Parif. 1598. in Actis Sanctor. Tom. 3. Martii 25. p. 593.

Epiftolæ Parif. 1498. 4. 1521. 4. & deinde forma minore.

Orationes quas multas & elegantiffimas laudat Trithemius, fed paucæ cum Epiftolis viderunt lucem.

De mifera hominis conditione carmen. Incip. *Inter multa quibus fe.* Itemque aliud *de variis in Ecclefia Ordinibus*, & *Dialogus in defides & ignavos.* Parif. 1598.

De conficiendis verfibus five de *arte metrorum*, vel, ut Trithem. *de arte metrificandi.* Parif. 1498. 4. Phorcæ 1505.

Epi-

Epigrammata ibid.

Decertatio *de conceptione S. Mariæ Virginis* ad Arnoldum Boſtium Carmelitam, contra Vincentium de Bandelis de Caſtro, Ord. Præd. Carmen hexametrum, editum in 4. Pariſ. 1598. & 1617. 8. Incip. *Eſt mihi mens æquis te.*

De eodem argumento Defenſio, ſoluta Oratione Latine & inde Gallice.

Gallica verſio commentariorum Julii Cæſaris, juſſu Caroli VIII. Galliarum Regis compoſita. Pariſ. 1488. & 1539. fol.

Liber poſtumus non ante A. 1545. editus ſed A. 1480. concinnatus ab auctore, quem inſcripſit: *la ruine de bon repos ou le paſſetems de l'oiſiveté.* Vide ſcriptum cui titulus: Eſſais de litterature Tom. 2. pag. 182.

Le Conſeil profitable contre les ennuis & tribulations du Monde. A. 1518. ex Latino Joannis Pici, Comitis Mirandulani.

GAJETANUS, ſupra CAJETANUS T. 1. p. 882.

Guilelmus GAINESBURG ſive GAINOBURGUS Anglus, Ord. Minor. Epiſcopus Wigornienſis An. 1310. cujus *Quæſtionum ſubtilium* liber laudatur a Lelando c. 507.

Huic *Diſceptationum* alterum & *Ser-*

mones ad Clerum addunt Baleus IV. 91. Pitſeus pag. 401. & Waddingus pag. 152. ſq.

Antonius GALATEUS, Licienſis, qui in patria A. 1517. 12. Novemb. obiit. De hoc ſupra in ANTONIO Tom. 1. p. 329. ſq. Ejus vitam ſcriptam a Joan. Baptiſta Polydoro nuper accepimus inſertam tomo nono ſylloges Venetæ i) 1733. 12. pag. 293. cui jungenda Gabrielis Groddeckii, τȣ̃ μακαρίτȣ, Trias litteraria Gedan. 1702. 4. & ex eadem Clariſſ. W. E. Tentzelii Bibliotheca curioſa An. 1704. pag. 405. ſeq. & celeberr. Heumanni Acta Philoſophor. parte XVII. pag. 766. ſeq. Ex illa Triade liceat hoc loco notare, præter ea Galatei quæ Baſileæ 1558. 8. junctim edidit & Vincentio Capello, Patricio Veneto dicavit Joannes Bernardinus Bonifacius, Oriæ Marchio, quæ ſunt: 1) *de ſitu Japygiæ*, 2) *deſcriptio Urbis Caſſipolis* ad Petrum Summontium, 3) *De villa Laurentii Vallæ*, 4) Epitaphium *Alphonſi, Regis Neapolitani*: 5) liber *de ſitu elementorum*, 6) *de ſitu terrarum*. 7) *Argonautica* ſive *de peregrinatione*, 8) libellus duplex *de mari & aquis, & de fluviorum generibus*. Præter hæc, inquam, laudatus Groddeckius teſtatur

i) Raccolta de' opuſcoli ſcientifici & filologici.

teſtatur in Bibliotheca Ampliſſimi Senatus Gedanenſis ſervari hæc Galatei ſcripta inedita, k) donata a Bonifacio, qui naufragium paſſus An. 1591. Gedani conſedit, ibique diem obiit. 9) Librum *de optimo & corrupto genere philoſophandi* ad Franciſcum Joannis & Pauli Presbyterum Cardinalem Surrhetanum, Codicem in quarta, ut vocant, forma, ſedecim plagularum: *Fabellam*, qua innocentiam ſuam, adverſus Clerum agit, ad modum ſatyræ conſcriptam ad Marcum Antonium Ptolemæum, Lupienſem Epiſcopum, addita etiam *Epiſtola* ad Beliſarium Aquævivum, Neratinorum Ducem, ejusdem formæ & magnitudinis. Ingens *volumen epiſtolarum* in fol. centum & viginti ſeptem plagularum, quarum hicce eſt Catalogus: Ad Mariam Luſitanam *de Hypocriſi*: ad Franc. Caracciolum *de beneficio indignis collato*: ad Ill. Aquævivum Apologeticon: ad eundem *de gloria contemnenda*: ad Maximum Pancratium *de dignitate diſciplinarum*: ad Beliſarium Aquævivum: ad Loiſium Lauretanum *de laudibus Venetiarum* (ejus meminit Bernard. in dedicat. epiſt. ad Loiſium Georgium) ad

A 5 Fer-

k) Inter alia Galateum in iisdem in ſuperſtitiones illorum temporum acerrime declamitare Groddeckius annotat.

Ferdinandum Ducem Calabriæ cohortatio : ad Hermolaum Barbarum *de Philosophis Græcis, inprimis Themistio* : ad Chrysostomum *de morte Patris* : Ad eundem *de morte Lucii Pontani* : ad Marcum Antonium, Lupiensem Episcopum *de distinctione humani generis & nobilitate* : ad Hieronymum Carbonem *de morte Jo. Joviani Pontani :* ad Chrysostomum *de villæ incendio :* ad Accium Sincerum Sannazarium *de inconstantia humani animi*: ad Altilium: ad Ferdinandum Arragonium Campanorum Principem: ad ill. Bonam Sforciam : ad ill. Comitem Potentiarum : ad Chrysostomum : ad Catholicum Regem Ferdinandum . ad Nicolaum Leonicenum, Medicum: ad Chrysostomum *de Prospero Columna* : ad eundem *de pugna tredecim equitum :* ad Julium II. Pontif. Max. ad Aquævivum : ad Maramontium, *singulari de pugna veterani & tironis militis* : ad Petrum Summontium : ad Belisarium Aquævivum : ad Ugonem Martellum, Episcopum Lupiensem : ad Joannem & Alphonsum Castriotas : ad Eleazarum Cæsareæ Augustæ commorantem : ad Belisarium Aquævivum.

Petrus Columna, a patria GALATINUS, eoque notior nomine, Apulus Ord. Mi-

Minor. L. Puccio Cardinali familiaris, l) Pœnitentiarius Leonis X. & Philosophiæ ac Theologiæ Professor Romæ scripsit ad Maximilianum I. dialogorum more inter Joannem Reuchlinum, Hogstratanum & Galatinum, *de arcanis Catholicæ Veritatis libros XII.* quibus pleraque Religionis Christianæ capita contra Judæos ex S. Scriptura Vetris Test. ex Talmude & Rabbinicis scriptis confirmantur & illustrantur. Prima editio operis jussu Leonis X. suscepti & An. 1516. absoluti vidit lucem Orthonæ maris Adriatici, 1518. fol. quam insecutæ sunt Basileenses 1550. 1561. 1591. fol. Francof. 1603. 8. 1612. & 1672. fol. cum Joan. Reuchlini libris III. de Kabbala. De hoc Galatino, qui multa RAYMUNDO MARTINI, vel pedissequo Martini PORCHETO *Sylvatico* suo debet, sed plura etiam adjunxit: consulere juvabit B. D. Joannem Benedictum Carpzovium prolegomenis ad Raymundi pugionem, Colomesium in Italia Orientali, nuper a Venerando Wolfio nostro in lucem data pag. 25. seq. & Wolfium ipsum Bibl. Hebr. Tom. 1. p. 971. Tom. 2. pag. 1006. & 1275. Tom. 3. pag. 923. Diarium Eruditorum Italiæ Tom. 18. pag. 288. ubi de Alex. Thomæ Arcudii

l) Waddingus p. 297. seq. Bibliothecæ Ord. Minor.

dii Galatina litterata: & Tom. 20. pag. 228. ubi de Dominici de Angelis opere de vitis eruditorum Salentinorum: D. Joannem Fabricium, Helmſt. Tom. 2. pag. 380. Wagenſeilii Sotam pag. 202. Thomam Crenium Tom. 1. methodor. pag. 528. & parte 3. animadverſ. p. 72. Imbonatum Bibl. Latino Hebr. pag. 193. & Leonardum Nicodemum in additionibus ad Biblioth. Neapolitanam Nicolai Toppi pag. 281. ſeq.

Sicut ab Arcadio confutantur illi qui exjudæis Galatinum præter rem adſcribunt, (ut *B. Eſdram Edzardum* m) noſtrum alii, alii NICOLAUM *Liram*, de quo infra ſuo loco:) ſic laudatus Wolfius n) diverſum eſſe docet Galatinum a Petro, quem Lipmannus Judæus apoſtatam Judæorum adverſarium perſtringit.

Cætera Galatini ſcripta ſunt: *opus de Theologia* dicatum Paulo III. & quinque diſtributum partibus, ſingularum que pluribus libris, quorum argumenta videri poſſunt apud Waddingum p. 280. ſeq.

Commentaria ampla in Apocalypſin ad Carolum V. MSS. in Biblioth. Vaticana & Franciſcanorum Aræ Cœli.

Opus

m) Vide T. 2. memoriar. Hamb. p. 1033.
n) T. 3. Bibl. Hebr. p. 923.

Opus *de Ecclesiæ Catholicæ institutione, deformatione & reformatione*, quatuor Volum.

Ostium apertum sive *de recta S. Scripturæ interpretatione.*

De anima intellectiva & *de homine*, ad Cardinalem Rudolphum Pium, Carpensem.

De septem Ecclesiæ temporibus & statibus ad Franciscum de Angelis Cardinalem Quinonium, Ord. Minor.

De cognoscendis pestilentibus hominibus, refellendisque eorum versutiis, ad Cardinalem Andream de Valle.

De Angelico Pastore.

Expositio cujusdam vaticinii Romani subobscuri, & *de vaticiniis SS. Methodii, Cataldi & Cyrilli.*

De optimi Principis diademate, ad Ferdinandum Regem Catholicum.

Vixit adhuc Galatinus A. 1532. quo ad Cardinalem Quinoninum scripsit *de sanctissimo Eucharistiæ Sacramento*. Orationem suam *de Dominica circumcisione* ad Leonem X. allegat lib. XI. de arcanis Cathol. veritatis cap. 7.

Et lib. XII. c. 7. *In alio opere quod in sex distinctum libros, juxta articulorum* HOGOSTRATI *distinctionem, propediem DEO favente me in lucem editurum spero,*

am-

amplissimus dabitur vobis disputandi locus. Nec hoc unquam lucem vidit.

Epistola ad Joannem Reuchlinum, inter Reuchlinianas.

GALBERTUS Notarius, scriptor *vitæ Caroli Boni*, Comitis Flandriæ & Martyris A. C. 1127. quæ exstat in Actis Sanctorum Tom. 1. Martii 2. pag. 179 - 219. cum notis Henschenii. Vide & infra, GUALTERUS Archidiaconus.

GALEOTUS *Martius*, Narnensis e Narna Umbriæ: cum Bononiæ bonas litteras docuisset, Præfectus studiis Joannis Corvini, Regis Hungariæ F. ad eundem scripsit *de* Patris ejus, *Matthiæ Corvini* Regis *egregie, sapienter, jocose dictis ac factis*: qui ex editione Viennensi, Maximiliano II. Imp. dicata, A. 1563. deinde recusus est inter scriptores rerum Hungaricarum, Francof. 1600. fol. pag. 362 - - 390. Alia ejus scripta sunt, liber *de doctrina promiscua*, Florent. 1548. 8. Lugd. 1552. 12. Francof. 1602. 12. & Italice Florent 1615. 8. *De homine & ejus partibus*, Basil. 1517. 4. *De rebus vulgo incognitis* libri III. ad Matthiam Corvinum Regem, Oporino qui voluerat edere surrepti, sed ex Biblioth. Regis Galliæ restituendi. Vide Mich. Neandri præf. ad erotemata Græcæ Linguæ pag. 219. & Labbei Bibl. MSS. p. 373. seq.

ſeq. *Apologeticum* adverſus Georgigium Merulam, qui librum ejus de homine reprehenderat, Baſil. 1517. 4. De Galeoto & Palinodia ejus, ac morte quam arvina & obeſi ventris onus ei attulit, videndus Voſſius lib. 3. de Hiſt. Lat. Tom. 1. pag. 659. ſeq.

GAJUS, vide CAJUS, ibid. p. 883.

GALFREDUS, *Gallofridus, Gaulfridus, Walfridus, Gaudefridus, Godefridus, Goffridus, Goiffredus, Joffredus, Gaufredus, Galdfridus, Galfridus, Ganfredus, Gaufridus* Alievantus, (apud Lelandum c. 412. *Alienandus*: Alegrio pag. 291. *Aleyquantus.*) Carmelita, Doctor Oxon. circa A. 1340. ſcripſit Commentarios *in Lucam*: & *Lecturam* Sententiarum, ſive *in Sententias* Petri Lombardi, cui addidit coronidem, *Syllabum Originalium.* Pitſeus pag. 438. *Tabulam Originalium* vocat: & *Sermones* quoque ac *Quæſtiones ordinarias* hujus Galfredi memorat ex Balei V. 39.

GALFREDUS *Altæcumbæ* ſive *Altætumbæ* Abbas, infra *Clarævallenſis.*

GALFREDUS *Arthurus*, & GALFREDUS *Aſaphenſis* Epiſcopus, infra *Monemuthenſis.*

GALFREDUS *Aſpaldus*, Mathemathicus & Philoſophus Anglus, qui docuit Oxoniæ, ſcripſitque *in Ariſtotelem de generatione.*

tione. Illum commentarium evolviſſe ſe teſtatur Leandus. Vide Pitſeum p. 840.

GALFREDUS Autiſiodorenſis, o) per annos tredecim B. Bernardi Monachus adeoque non diverſus a Galfredo Claravallenſi de quo infra. Idem Doctorem antea habuerat Petrum Abælardum, de quo hæc affert Albericus in Chronico ad An. 1142. p. 296. *Ego mihi Magiſtrum aliquando fuiſſe recordor, qui pretium noſtræ redemptionis evacuans, nihil aliud nobis in ſacrificio pasſionis commendabat niſi virtutis exemplum, & amoris incrementum. Et quod Scripturæ perhibent, humanum genus pretioſo illo ſaguine de poteſtate diaboli eſſe redemptum, in eo ſolo conſtare dicebat, quod exemplum nobis exhibitum eſt usque ad mortem pro veritate & juſtitia certandi, & adhibitum eſt velut quoddam amoris incentivum, cum ex impenſo amore occaſio data eſt reamandi. Sed beatus Bernardus ſic imitandum prædicabat Dominum patientem, & reamandum amantem, ut principalem hujus ſacrificii cauſam velut agni caput, redemptionem in eo profiteretur & adoraret humanam. Tria namque ſpecialia nobis in ſua pasſione Chriſtus exhibuit, exemplum virtutis, incendium amoris, redemptionis ſacra-*

o) Gaufridi Cantoris Autiſiodorenſis A.C. 1145. mentio in S. Bernardi Epiſtola 429.

cramentum. Quod tertium si evacuatur secundum magistrum Petrum, non prodesse cætera poterunt: & cum dicatur, a) caput agni cum pedibus ejus & intestinis vorabitis, *Magister Petrus caput omittens, pedes & intestina vorabat tantummodo.* Vide infra GALFREDUS *Claræ-vallensis.*

GALFREDUS Babion, Anglus, cujus librum *de potestate Regia*, & *Sermones* laudat e Lelando Pitseus pag. 840.

GALFREDUS, sive GODEFRIDUS *de Bello loco*, (al. *Beaglerius*) Ordinis Prædicatorum, Ludovici sancti, Francorum Regis, per viginti annos ab eleemosynis & confessionibus, scripsit jussu Gregorii X. *de vita & sancta conversatione Christianissimi hujus Ludovici*, qui regnavit ab Anno 1226. ad 1270. & cui morienti sacra *Galfredus* Tuneti administravit. Exstat in Andreæ du Chesne Tomo V. pag. 444--465. post Claudii Menardi editionem Paris. 1617. 4to, cum Joinvillio & aliis ad Ludovici IX. historiam facientibus monumentis, de quibus Jacobus Longus pag. 358. Bibliothecæ historicæ Galliarum. Ex illa excerptam dederat Surius 25. Augusti.

GAL-

a) Exod. XII. 9.

GALFREDUS *Benedictinus*, vide infra, GALFREDUS *Malaterra*.

GALFREDUS *Brito*, Ordinis Minorum, defunctus A. 1316. Ejus Expositio Vocabulorum difficilium sacræ Scripturæ, versibus hexametris, quæ incipit: *Difficiles studeo partes, quas Biblia gestat, pandere.* MS. in variis Bibliothecis. Vide Jacobi le Long Bibliothecam Biblicam pag. 652. & infra GVIDO *de Perpiniano*.

GALFREDUS de Oratorio, Ordinis Benedictini, ab Anno 1136. ad 1158. Archiepiscopus *Burdegalensis*, cujus exstant V. *Epistolæ* ad Sugerium Abbatem, editæ cum Sugerianis: & Sermones quidam MSS. & Commentarius in 50. primores Psalmos Davidis. Vide Oudinum Tomo 2. pag. 1193. seq. & infra, SUGERIUS.

GALFREDUS *Burtonensis*, Anglus, qui circa Annum 1216. traditur scripsisse *Vitam S. Moduennæ*, sive *Monennæ*, Virginis & Abbatissæ in Hibernia. Vide supra, *Gvilelmus* EDDIUS, Tom. 2. pag. 243. seq.

GALFREDI *Canonici*, cognomento *de Britolio*, circa Annum 1170. & Subprioris S. Barbaræ, & aliorum ad eum Epistolæ LII. apud Edmundum Martene Tomo 1. anec-

anecdotorum pag. 494--555. Epistolâ XXVIII. *vitam B. Hamonis* mittit, & legendam commendat fratribus Cœnobii Baugeziensis.

GALFREDUS *Cardinalis,* infra, *Monemuthensis.*

GALFREDUS Episcopus *Carnotensis*, cui An. 1092. * deposito successit IVO, interfuit Concilio Senonensi A. 1080. sed nullis scriptus clarus fuit. Alter autem, qui eidem Ivoni A. 1116. successit GAUFRIDUS, sive GOFFRIDUS *des Lieves*, legatus Aquitaniæ ab Innocentio II. missus est, & vita, doctrina ac prudentia Ecclesiam Carnotensem illustravit, cujus Epistolæ quædam editæ a Dacherio Tomo 3. pag. 154. seqq. & Tomo 13. p. 304. spicilegii (editionis novæ Tomo III. p. 480. 489. 490. 492.)

GALFREDUS *Chaucerus*, Poëta nobilis Anglus, vixit adhuc An. 1402. notante Baleo, licet recentius Epitaphium An. 1400. obiisse referat. Pleraque Anglice scripsit edita Lond. 1565. & 1602. fol. Ex illis versus quibus Galfridus de Vinosalvo & Richardus Rex perstringitur, adducit Seldenus præfatione ad decem scriptores

* Vide Sammarthanorum Galliam Christianam T. 2 p. 487. seq. & 489. seq.

ptores pag. XLI. Sed nonnulla etiam Latine ab eo composita & omnia fere Latina * facta ex Anglicis, scribit Pitseus pag. 573. seq. ubi longus, sicut & apud Baleum VII. 24. scriptorum ejus Catalogus, in quibus & Anglica metaphrasis Boëthii librorum de consolatione Philosophiæ.

GALFREDUS Autissiodorensis, ex Petri Abælardi disciplina venit ad S. Bernardum, ejusque per plures annos notarius, inde *Ignacensis* primum Ord. Cisterc. mox *Claraevallensis*, deinde *Fossæ novæ* in Italia, ac tandem post An. 1180. *Altæcumbæ* a) in Sabaudia Abbas. De eo diligenter Oudinus Tom. 2. p. 1494. seq. qui Vitam produxisse probat usque ad An. 1215. quo Joachimi Abbatis dogmata constat damnata esse ab Innocentio III. in Concilio IV. Lateranensi. Scripta ejus hæc feruntur:

Vita S. Bernardi libris III. cum libro *de ejus miraculis*: & *sermone* in die memoriæ illius sacro, edita a Mabillonio & aliis cum Bernardi operibus, ut dixi Tom. 1. p. 616. seq.

Epi-

* Parum hoc videtur mihi credibile, qui Pitseum Balei verbis non recte intellectis deceptum suspicor.

a) Vide Edmundum Martene Tom. 2. novæ collectionis p. 706.

Epiſtola de morte ejusdem An. 1153. ſcripta ad Eskilum, Archiep. Lundenſem, vulgata a Baluzio Tom. V. Miſcell. p. 453.

Vita S. Petri, Archiepiſcopi Tarentaſienſis, defuncti An. 1175. edita a Surio, 8. Maji, Chryſoſtomo Henriquez in faciſculo Ord. Ciſterc atque a Papebroohio in Actis Sanctorum Tom. 2. Maji p. 323. ut Gallicam Belgicamque verſionem Viſchio memoratas prætercam.

Epiſtola de transſubſtantiatione aquæ mixtæ vino in ſanguine CHriſti, ad Henricum Cardinalem Albanenſem, apud Baronium ad A. 1188. n. XXVIII.

Ad eundem Cardinalem *de geſtis in Concilio Remenſi* A. 1148. adverſus *Gilbertum Porretanum*, apud eundem Baronium ad A. 1148. & in Conciliorum tomis.

Liber contra Petrum Abælardum, memoratus Thrithemio c. 387. quem vidi, inquit pag. 1497. laudatus Oudinus, MStum & editioni paratum in manibus Bertrandi Tiſſier, Prioris Bonifontis in Tieraſcia, cum altero ejusdem Gaufridi opuſculo *de veſtibus ſacris, ſeu ſacerdotalibus*.

Sermones in feſtum *S. Joannis Baptiſtæ*, & *in feſtum S. Martini*, editi a Combeſiſio in Bibl. Concionatoria. Lon-

ge plures *sermones* ejus duobus Voluminibus in fol. servari in Bibliotheca Claraevallensi, ab eodem Oudino notatum; qui eos apud eundem Tissierium vidit, Opera Gaufredi junctim vulgare molitum.

Liber *de contemtu Mundi*, & *sermones* quidam & notulae *in orationem Dominicam*, inter scripta S. Bernardo tributa vulgatae.

Libri VI. Commentariorum in Cantica MSti in Variis Bibliothecis, perinde ut *Sermones XIX. in Apocalypsin.* Vide Oudinum Tom. 2. pag. 1496. Jacobum Longum Bibl. Biblicae p. 739. & Carolum Vischium Bibl. Cisterciensis p. 120.

Liber sepulchrorum Clarae vallis, sive *de personis illustribus in Clara valle sepultis* citatur in Chrysostomi Henriquez Menologio Cisterciensi.

Caeterum Parabolarium sive librum parabolarum ad S. Bernhardum, quem idem Vischius MStum ex Bunderio memorat, ipse p. 133. rectius tribuerat GUIDONI monacho filiationis Claraevallensis, qui Abbatem suum laudat Julianum sive Jordanum, vel p. 253. ODONI Ceritonensi sive Shirtonensi Anglo. Certe Gaufredi non esse, probat Oudinus p. 1498.

GAL-

GALFREDUS Sacrista de *Coldingham* in Scotia, *de statu Ecclesiæ Dunelmensis* ab Anno 1144. ad 1214. in Warthóni Anglia sacra Tom. 1. pag. 718--731. subjuncta pag. 732. *Roberti* de GRAYSTANES, Dunelmensis Episcopi, continuatione usque ad Annum 1336. & pag. 765-784. GVILELMI *de Chambre*, usque ad Annum 1559.

Johannis GALFREDI, dicti *Collectarii*, Lectura *in primum & secundum Decretalium* cum Postillis Celsi Hugonis Dissuti. 1514. fol.

Mauritius GALFREDUS, *Dominicanus*, circa Annum 1364. scriptor *vitæ S. Ivonis*, Presbyteri Trecorii, in Britannia Armorica, sive minore, defuncti An. 1303. Exstat in Actis Sanctorum Tom. IV. Maji 19 pag. 581--608. cum notis.

GALFREDUS *Eglinus*, Anglus, Mathematicus, cujus *prophetiarum* librum Pitseus pag. 841. memorans hoc affert specimen: *Asinus coronatus turbabit regnum.*

GALFREDUS Anglus, Monachus *Finchalensis*, infra pag. 27.

GALFREDUS, ſive GODEFRIDUS *de Fontibus*, Anglus, Ordinis Minorum, Theologus & Gvardianus Pariſienſis, dictus *Doctor Venerandus* teſte Waddingo pag. 143. Scripſit *de Infantia S. Edmundi*, Archiepiſcopi Cantuarienſis, qui A. 1240. obiit: Expoſitionem *in regulam S. Franciſci, in IV. libros Sententiarum* & *Quodlibeta.*

GALFREDI, Abbatis *Fontismenſium*, Commentarium *in Proverbia* MS. in Bibliotheca Clarævallenſi, memorat Jacobus le Long Bibliotheca Biblica pag. 739.

GALFREDUS *Grandfeldus*, patria Anglus, Auguſtinianus in Cœnobio Northamptonenſi circa Annum 1340. cujus *Lecturas Theologiæ*, *Sermones*, *Determinationes* & *Epiſtolas* memorant Baleus V. 51. Pitſeus p. 444. Elſſius encomiaſtico Auguſtiniano p. 226.

GALFREDI *de Grimovilla*, aliunde mihi non noti, *Summam* in Bibliotheca Sangermannenſi Cod. 344. evolviſſe ſe Cangius teſtatur.

GALFREDUS *Groſſus*, Monachus Tironienſis in Gallia, Ordinis Benedictin. circa A.

A. 1130. scripsit *vitam B. Bernhardi, Abbatis primi Tironiensis* in diœcesi Carnotensi Galliæ, defuncti A. 1114. ad *Gaufredum*, Episcopum ab Anno 1116. Carnotensem, editam cum notis a Johanne Baptista Soucheto, cum Catalogo Abbatum Tironiensium, Parisiis 1649. 4. & in Actis Sanctorum Tom. 2. Aprilis 14. pag. 222. cum notis Henschenii. Vide Oudinum Tom. 2. p. 1113.

GALFREDUS *Hardeby*, sive *Hardibius*, Anglus, Monachus & Provincialis Augustinianus, & Regi Angliæ Eduardo III. a Confessionibus, Theologus clarus circa Annum 1360. teste Lelando c. 420. qui ejus librum *de perfectione Evangelicæ paupertatis* memorat. Et hunc & alterum *de vita Evangelica* Richardo Armachano oppositum ab eo fuisse, Elssius pag. 227. encomiastici Augustiniani e Pitseo testatur. Cætera scripta ei tributa sunt: *Lecturæ in Vetus & Novum Testamentum. Postillæ Scripturarum. Ordinariæ quæstiones. Quodlibeta Oxoniensia. Determinationes. Sermones de tempore & de Sanctis:* & Liber *de rebus gestis Ordinis Augustiniani.* Vide Baleum VI. 6. & Pitseum p. 491.

GALFREDUS *Hemlingtonus*, S. Albani in Anglia Monachus Ord. S. Benedicti, circa A. 1150. a Pitseo p. 215. seq. traditur scripsisse *historiam Alexandri Magni libris quinque* ad Radulphum Abbatem: a Baleo X. 50. *de gestis Macedonum* ad eundem Radulphum, quem ipsum auctorem operis habuit Gualtherus, ejusdem Abbatiæ Bibliothecarius. De alio hujus nominis Alexandreidos auctore infra, *Philippus* GUALTHERUS.

Joannes GALFREDUS, supra *Galfredus Collectarius*.

Magister GALFRIDUS sive *Stephanus Landavensis*, frater Urbani, Landavensis Ecclesiæ circa A. 1119. Episcopi, *de Vita S. Theliavi, Episcopi Landavensis*, circa A. 560. in H. Warthoni Anglia sacra Tom. 2. p. 662-666.

GALFREDUS *Lingius*, Anglus, Ord. Minor. auctor. *Chronici* ab orbe condito ad A. 390. Vide Vossium p. 543.

GALFREDUS *de Malaterra*, e Normannia, Gallus, Monachus Ord. Bened. scripsit de conquæstu regnorum Siciliæ, Calabriæ & Apuliæ, sive *de Roberti* Guiscardi & fratris ejus *Rogerii* Bossi, Principum Normannorum *rebus* utraque *Sicilia* tempore suo *gestis* ab A. 1099. libros

bros IV. ad Georgium, Catanæ Episcopum, editos primum dicatosque Antonio Augustino ab Hieroymo Surita, Cæsaraugustæ 1578. fol. cum ALEXANDRO *Telesino*, & in Tomo tertio Hispaniæ illustratæ, Francofurti 1606. fol. inde in Carusii scriptoribus Siculis, Panormi 1723. fol. & in Muratorii scriptoribus Italiæ Tomo V. addita etiam utrobique alterius scriptoris appendice ab Anno 1027. ad 1263. nec non in Tomo quinto Thesauri Antiquitatum Siciliæ Burmanniani. Novam emendatiorem editionem ex duobus MStis parabat Antonius de Amico, Messanensis. Duos ex hoc uno Galfredos facit Vossius pag. 390. & 770.

GALFREDUS *Marshallus*, Anglus, Monachus Ordinis Benedictini, Glasconiensis, Philosophus, cujus *Repertorium Dialectices* & *Repertorium Geometriæ* a Pitseo p. 842. celebratur.

GALFRIDUS, Monachus Finchalensis Ord. Cisterc. scripsit *Vitam S. Godrici*, Eremitæ in Anglia A. 1170. extincti, quam ex prolixiore relatione REGINALDI, Monachi Dunelmensis, ait se contraxisse. Exstat in Actis Sanctorum Tom. V. Maji 21. pag. 70-85.

GAL-

GALFREDUS *Monemuthenſis* a) Archidiaconus, poſtea Epiſcopus *Aſaphenſis*, b) ſive, quod idem eſt, *Elvienſis*, c) circa Annum 1151. cujus exſtat *Chronicon* ſive *Hiſtoria Britonum* ab Ænea & Bruto ad mortem Cavalladri, An. CHriſti 689. ſubjuncta hac peroratione: *Reges autem illorum, qui ab illo tempore in Gvalliis ſucceſſerunt KARADOLO Lancarbanenſi*, contemporaneo meo *in hac materia ſcribendos permitto. Reges vero Saxonum GVILLERMO* Malmesburienſi *&* *HENRICO* Hontendonenſi: *quos de Regibus Britonum tacere jubeo, cum non habeant illum librum Britannici ſermonis, quem GVALTERUS, Oxenofordenſis Archidiaconus ex Britannia advexit, quem de hiſtoria eorum veraciter editum in honore prædictorum Principum hoc modo in Latinum ſermonem transferre curavi.* Ex Britannico idiomate Latine translatum libris XII. ad Robertum, Claudioceſtriæ ſive

a) Monemuthenſem ab Aſaphenſi male diſtingvit Hallervordus de Hiſt. Lat.

b) Chron. Normann. apud Andream du Cheſne pag. 986. Matthæus Pariſ. ad Annum 1551. *Eodem anno Gaudefridus Arthurus factus eſt Epiſcopus Sancti Aſaph in Norwallia, qui hiſtoriam Britonum de lingva Britannica tranſtulit in Latinam.*

c) Lelandus de ſcriptoribus Britannicis c. 161.

ſive Gloceſtriæ Ducem, editumque in Britannicarum rerum ſcriptoribus apud Commelin. & Lugd. 1587. fol. una cum *Pontici* VIRUNII Tarviſini † hiſtoria Britannica, ex Galfrido in compendium (omiſſis fabuloſis) contracta & diviſa in libellos VI. pag. 93. Virunii compendium prodierat Auguſtæ Vindelicorum 1534. & Heidelbergæ 1542. & ex Davidis Porelli recenſione Lond. 1585. 8vo. Galfridi hiſtoria ex IV. Codicibus MStis edita apud Aſcenſium ab Ivone Cavellato, Pariſiis 1519. 4. in libros IX. dividitur ita, ut liber primus libros Commelinianæ editionis quatuor primores complectatur. Itaque de CHriſti ſacris per Lucium in Britanniam illatis editio Pariſienſis differit libro ſecundo, Commeliniana quinto libro: In Pariſienſis libro quarto exſtant Prophetiæ Ambroſii MERLINI, a Galfredo dicatæ Alexandro Lincolnienſi: quæ in Commeliniana occupant librum ſeptimum, ut de Arthuro eſt liber IX. ſeqq. de quo Pariſienſis lib. VI. ſq. Exſtat ſæpiſſime MS. in Angliæ Bibliothecis. * *Nonnum Galfredum*

† Diarium Eruditorum Italiæ Tomo XXIV. pag. 253.

* Vide Oudinum Tom. 2. p. 1413.

dum appellant alii (d) alii *Galfredum Arthurum*, quod Arthuri Regis geſta e) diligentius deſcripſit: *Cardinalem* f) etiam ſunt, qui faciunt, quod tanquam non ſatis certum omitto. Quæ in Chronico Sigeberti Gemblacenſis ad Annum 470. ſeq. de Rege Arthuro & aliis rebus Britannicis ex Galfredo leguntur, ſcriptore profitente ſe nec lectori velle ſubtrahere *hiſtoricam narrationem quæ nuper de Britannico * in Latinum translata eſt*, hæc non poſſunt esſe

d) Arnoldus Wion Tomo ſecundo lingni Vitæ pag. 871.

e) Fallitur Sandius, qui pag. 350. ad Voſſium ſuſpicatur *Arthuri* nomen corruptum ex Archidiacono.

f) Eggs purpura docta Tom. 2. p. 69.

*) In præfatione miratum ſe ait Galfridus, *quod Gildas & Beda in Commentariis ſuis nihil prodidiſſent de Regibus qui ante incarnationem Chriſti Britanniam inhabitaverunt, nihil etiam de Arthuro aliisque compluribus: Talia igitur mihi & de talibus multoties cogitanti obtulit GALTERUS Oxoniofordenſis Archidiaconus, vir in Oratoria arte atque in exoticis hiſtoriis inſigniter eruditus, quendam Britannici ſermonis librum vetuſtiſſimum, qui a Bruto Britonum Rege primo usque ad Cadualladrum filium Caduallonis, geſta & annales omnium continue & ex ordine perpulchris orationibus nobis proponebat. Rogatu igitur illius ductus, tametſi intra alienos hortulos phalerata verba non collegerim, agreſti ſtylo propriisque calamis contentus, Codicem illum in Latium ſermonem transferre curavi* &c.

ſe a Sigeberto illo qui Anno 1113. diem obiit, nec leguntur in Veteri Codice S. Victoris Pariſienſis, ut teſtatur Antonius Rufus in præf. ad editionem Sigeberti primam, Pariſ. 1513. 4. apud H. Stephanum avum : ſed videntur addita fortaſſe a Roberto de Monte qui Sigebertum continuavit. Ex Gaufridi Aſaphenſis Epiſcopi de rebus Britannicis Codice Vaticano 944. narrationem *de S. Urſula* refert Baronius ad Martyrolog. Rom. 21. Octobr. & tuetur in Annalibus ad Annum 383. n. 3. ſeq. Hunc ſcriptorem Cambdenus in Britannia pag. 416. vocat *virum ſane antiquitatis bene peritum, ſed fide ut videtur, non antiqua, tot Mileſias nugas paſſim ex ingenio ſuo interſerit.* Siniſtre etiam de Gaufredo, ante Cambdenum, & de fide ejus Guilelmus Neuburgenſis in proœmio ſuæ Hiſtoriæ, ubi narrata de Arthuro & Merlini divinatione, commentis & fallaciis adſcribit. Similes Joan. Withmanſtedii & Joannis Twini de Gaufredo cenſuras affert Degoreus Whear methodo legendi hiſtorias ſect. 28. quorum ille *poëticum potius eſſe* ſcriptorem *quam hiſtoricum*, hic *Homerum Britannicum* & *mendaciorum patrem* eſſe judicat. Fabuloſam ejus hiſtoriam vocat etiam Barthius a Britonem pag. 552. Sed ex

ingenio

ingenio ſuo interſeruiſſe fabulas negant viri docti, & interpretem potius quam fictorem fabularum habent, quibus vera etiam multa, in recentioribus potiſſimum temporibus adjuncta pretium adjungunt. Vide Joannem Baleum II. 86. Voſſium de hiſtoricis Lat. pag. 419. ſeq. Pitſeum pag. 217. & Joan. Priſeum in Hiſtoriæ Britannicæ defenſione, Lond. 1573. 4. Joannem Lelandum in aſſertione Arturi, Lond. 1544. 4. Lambecium T. 2. Bibl. Vindob. p. 468. ſeq. & Guil. Nicolſonum in Bibliotheca hiſtorica Angliæ, Anglice edita pag. 37. edit. in fol. Quod vero Pitſeus ſcribit a Matthæo Paris Galfredum appellari *interpretem fidum*, ſive ut apud Nicolſonum eſt, *interpretem verum*, apud Matthæum non reperio. Cætera ſcripta quæ Galfredo tribuuntur, hæc ſunt:

Verſio *Prophetiarum* * *Ambroſii Merlini* ad Alexandrum Epiſc. Lindenſem ſive Lincolnienſem.

Vita Merlini Caledonii (non Chalcedonii, ut apud Wionum Tom. 2. p. 871.) Carmine ad Robertum Lincolnienſem.

Commentarius in prophetias Merlini utriusque.

Ad Gualterum Oxonienſem Archidiaconum, Epiſtolæ.

De exilio Eccleſiaſticorum. In

* Eadem hæc quæ in hiſtoria lib. IV. (VII)

In fragmentum Gildæ. † Incip. *Gildas vir grandis auctoritatis in historia.*

Diversi generis carmina.

Memoratur etiam *vita Arthuri Regis*, ab Galfredo scripta, sed de Arthuro, dictum ab illo in Chronico, sicut de Merlino quoque. Vide Oudinum T. 2. pag. 1410.

Liber *de corpore & sanguine Domini* habet potius auctorem GUILELMUM Abbatem S. Theodori ad Remos.

GALFREDUS *de Monte* Abbas S. Honorati, cujus Tractatum *de potestate & auctoritate Concilii Basileensis* An. 1431. habiti memorat Sanderus III. Bibliothec. MSS. Belgii pag. 39. qui incipit: *Quia video nonnullos.* Et *Dialogum* nescio an eodem auctore, *Hierarchiæ subcœlestis inter Orthodoxum, Catholicum & Catechumenum.* Incipit: *Instantia mea quotidiana.*

Mauritius GALFREDUS, supra, *Dominicanus.*

GALFREDUS *de Oratorio*, supra, Archiepiscopus *Burdegalensis.*

GALFREDUS *de Romevallis*, Anglus, Ordinis Cisterciensis, cujus *Homilias* typis mandatas a Rainero Wolsio refert Pitseus pag. 842.

GAL-

† *Breviarium Gildæ* Wionus appellat.

GALFREDUS natione Brito, ex Decano Cenomanensi *Rothomagensis* ab Anno 1111. ad 1128 Archiepiscopus, sapientia & litterarum scientia, eloquentia & eruditione celebratus. Vide Ordericum Vitalem, cui *Goiffredus* vocatur pag. 840. 846. 849. & 866. sq. & Hommeyi supplementum Patrum p. 503.

GAUFRIDUS, Diaconus *Toletanus* (Jofre de Loaysa) seculo XIII. labente scripsit supplementum sive Continuationem Historiæ Hispanicæ ROBERTI *Toletani*, Hispanice quidem, non Latine: sed quem Latine ipso rogante vertit ARNALDUS *de Cremona* Canonicus Toletanus. Vide Nicolaum Antonium T. 2. Bibl. vet. Hisp. pag. 64. Opus adhuc delitescens MS. in Bibliothecis Galliæ & Hispaniæ, cujus Caput CCXXI. laudatur ab Arnoldo Oihenarto in Notitia Vasconiæ cap. 17. pag. 378. seq.

GALFREDUS *de Trano*, sive *Tranensis*, Subdiaconus Ecclesiæ Romanæ & Capellanus Pontificis, qui præter Quæstiones varias scripsit libros quinque *super titulis Decretalium.* Vide Trithemium cap. 491. sive ut Henricus Gandavensis cap. 55. composuit *summam de omnibus quæ continentur in codice novi Juris* (Pontificii) *secundum ordinem Rubricarum.*

GAU-

GAUFREDUS toparcha *Villæ Harduini*,* hoc loco a me prætereundus, quia Gallice non Latine, quanquam bona fide scripsit *Historiam captæ* a Francis Venetisque An. 1204. *CPoleos*, libris IX. de quo opere dixi Tom. VI. Bibl. Gr. lib. c. 5. §. 31. neque aliud habeo in præsenti quod addam, nisi præclarum hoc opus, rarissimeque antea, obvium ex Cangii recensione esse recusum superiore anno 1733. Venetiis in nova scriptorum Histor. Byzantinæ editione. Omitto propter eandem rationem GALFREDUM, qui circa A. 879. scripsisse traditur historiam veteris Liguriæ, de qua vide sis Jacobi Longi Biblioth. Historicam Galliæ n. 15256.

GALFRIDUS sive GUALTERUS *de Vino Salvo* a) (Vine sauf) stirpe Normannus, gente Anglus (unde *Anglici* cognomen)

C 2 clarus

* Meminit Albericus ad Annum 1202. pag. 425. & An. 1205. pag. 439. Chronici.

a) Selden. Præfat. ad X. scriptores pag. XXXIX. & Tom. 2. Opp. p. 1166. Polycarpus Leyserus in hist. poëtarum medii ævi pag. 855. seq. Perperam de *Nine salvo* apud Joannem Bromtonum pag. 1280. ubi versus ex libro ejus *de eloquentia*, quibus obitum Richardi Regis deplorat, qui leguntur in Poëtria v. 366. seq. Obiit Richardus ille Anno 1200. Aliis corruptius Gaufridus iste appellatur *Mestisauf*.

clarus circa initia ſeculi XIII. & ſuperſtes adhuc poſt An. 1245. Scripſit, cum Romæ verſaretur, ad Innocentium III. *Poëtriam novam* b) ſive carmen hexametrum de arte dictandi, verſificandi & transferendi, incipit: *Papa ſtupor mundi.* Nam quod initium ponunt Carminis de arte dicendi, Baleus III. 38. & Pitſeus p. 262. *Neuſtria ſub clypeo Regis defenſa Richardi*, eſt verſus poëtriæ 366. Et quod laudant *Carmen ad Guilelmum Cancellarium*, Incip. *Quod Papæ ſcripſi munus ſpeciale*: eſt in Poëtria v. 2095. (2120. ſeq.) *Monodia in obitum Regis* (Richardi) v. 366. ſeq. *Ad Cæſarem Henricum pro liberando Rege* v. 2075. ſeq. (2099. ſeq.) Quod iidem dicunt carmine & proſa ſcriptum de arte dicendi a Galfrido, videntur uſi Codice, cui adjuncta expoſitio, vel liber ejusdem argumenti, qui incipit: *Tria ſunt circa quæ.* Poëtriam carmine hexametro verſuum 2114. ex quatuor MSS. edidit Polycarpus Leyſerus in hiſtoria poëmatum medii ævi pag. 862 - - 978. Halæ Magdeb. 1721. 8. Deinde ſeparatim Helmſt. 1724. 8. in uſum prælectionum publicarum, in qua editione ſunt

b) Velut artem terſius genus carminis pangendi, quam rhythmici barbarique quod hactenus invaluerat. Ita Seldenus.

ſunt verſus 2138. Specimen operis produxerat Seldenus præf. ad X. ſcriptores p. XXXIX. ſeq. Nam editionem Viennæ Auſtriæ apud Wolfgangum Zazium, quam memorat Pitſeus, nec ipſe nec Leyſerus viderant.

De ſtatu curiæ Romanæ carmen elegiacum verſuum 1026. interlocutoribus Ganfrido & Aprile, editum a Mabillonio Tom. 4. Analect. p. 535. (edit. novæ pag. 369 - - 376.) qui illis temporibus tam felicis ac facilis venæ poëtam extitiſſe miratur. Ante Mabillonium, quod illum fugit, hoc Carmen ediderat Matthias Flacius inter varia doctorum piorumque virorum de corrupto Eccleſiæ ſtatu poëmata Baſil. 1557. 8. pag. 418 - - 454. Varias Lectiones utriusque editionis annotavit laudatus Leyſerus pag. 979 - - 985. Auctior eſt Mabilloniana editio exordio verſuum 48. Incip. *Paſtor Apoſtolicus de cardine ſolis ad undas.* Flacianæ initium a verſu : *Nuper Apoſtolica Gaufridus ſede relicta.*

De Eccleſiæ calamitatibus, cujus ſcripti ipſe facit mentionem v. 5.

Ille mihi dixit : tu qui nuper ceciniſti
Eccleſiæ lacrymas, ſcribe, reſume ſtylum.

 Tra-

Tractatus prosa scriptus *de plantatione arborum & conservatione fructuum, ubi de modo inserendi arbores aromaticas, fructus conservandi, vites & vina cognoscendi, vina inversa seu deteriora reformandi* MS. Cantabrigiæ, notante Caveo. Ab hoc scripto cognomen ei *de Vino salvo* tributum, verisimilis conjectura est Oudini Tom. 2. p. 1677.

Historia seu *itinerarium* Richardi *Anglorum Regis in terram sanctam*, ab Anno 1177. ad 1190. sine auctoris nomine & mutila in Bongarsii gestis DEI per Francos T. 1. pag. 1150 sed integra & Gaufrido auctori restituta in Thomæ Galei scriptoribus Histor. Angl. Tom. 2. pag. 247.

Carmen duplex, hexametrum alterum, alterum elegiacum in ejusdem *Richardi*, gloriosi Regis laudem. ibid. p. 430.

A Pitseo memorantur præterea nescio quod *Enchiridion* quod cum *Medulla Grammaticæ* MS. in Angliæ Bibliothecis; tum *liber de rebus Ethicis*, cujus etiam mentionem facit Baleus: nec non *de promotionibus & persecutionibus* Galfridi *Eboracensis Archiepiscopi.* Sed *poëma super Maccabæos* quod sub Galfridi nomine in Bodlejana exstat, Oudinus pag. 1679. notavit esse Petri de Riga: si-

cut

cut poëma *de geſtis Alexandri* M. non Galfridum auctorem habet ſed GUALTHERUM, de quo infra.

GALFREDUS Cœnobita Monaſterii S. Martialis Lemovicenſis & Prior ab Anno 1167. *Voſienſis* (Vigeois) in Diœceſi Lemovicenſi, ſcriptor inſignis Chronici a Roberto Pio ſive An. Chr. 886. ad 1184. ad ſacrum S. Martialis Conventum & univerſum Clerum Lemovicini climatis. Edidit Labbeus Tom. 2. Bibliothecæ novæ MSS. p. 279--342.

GALFREDUS *Watertonus*, Burienſis in Anglia Monachus Ord. Bened. circa An. 1350. Ej. *Homilias* & *in Salutationem Angelicam* laudat Lelandus c. 330. Præterea *Moralitates Pſalterii* memorantur a Baleo V. 93. nec non *Collationes Monaſteriales* & *Mariale*. Eadem ex Baleo Pitſeus p. 474.

Joannes de GALLANDIA, infra GARLANDIA.

GALLUS *Antipater*, qui circa An. 300. Imperatorum quorundam Vitas ſcripſerat, *ancilla*, a) *honorum* & *hiſtoricorum deho-*

a) *Ancilla*, ancillariolus pro aſſentatore, unde *ancillari*. Vide Caſauboni & Salmaſii notas. Sunt qui legunt, *Gallus Annius*, *pater ancillariorum*. Sed Trebellius, ut Cellario probe obſervatum, imitatus eſt locum Saluſtii, cui Fufidius dicitur *ancilla turpis*, *honorum omnium deho-*

dehoneſtamentum dicitur a Trebellio Pollione in Claudio ſecundo c. v.

GALLUS Hibernus, Confeſſor, S. Columbani Diſcipulus, Abbas apud Arbonam in Germania, defunctus A. C. 640. ætat. 95. * cujus memoria recolitur in Martyrologiis XVI. Octobris. Ejus vita libris duobus a WALAFRIDO *Strabo* ſcripta exſtat apud Surium 16. Octobr. & in Thomæ Mesſinghami florilegio ſanctorum Hiberniæ pag. 255. & pag. 294. Memoria ex Notkero ad 16. Octobr. & de translatione ejus 16. Novembr. atque RATPERTI ** verſus de feſtivitate S. Galli. Et p. 415. *Sermo* ab eo dictus in templo S. Stephani in conſecratione Joannis Epiſcopi Conſtantienſis An. 614. Hunc primus ediderat Caniſius T. V. antiquar. Lect. parte 2. p. 896. (edit. novæ Baſnagianæ Tom. 1. pag. 784.) deinde recuſum in ſupplemento Bibl. Patrum Pariſ. Tom. 1. pag. 678. & in Lugdunenſi Bibl. T. XI. p. 1046. & ſeparatim cum Caſp. Barthii gu-

dehoneſtamemtum lib. 1. hiſt. cap. 9. ita enim recte *pro honorum* legendum eſſe vidit Rivius, quod ſecuti noviſſime Clariſſimi Viri, Waſſius pag. 12. & Gottlieb Cortius p. 942.

* Caveus ex Balei XIV. 14. & Jacob. Waræus de ſcriptoribus Hiberniæ p. 20.

* Confer Bibloth. Patrum Lugd. Tom. XXVII. p. 510. ſeq.

notis Francof. 1623. 8. *Ecclesiæ vero gubernandæ formam* & *monita salutaria ad Wulmarum* Presbyterum, quæ memorat Baleus, intercidisse vel certe edita non esse existimo, certe inter Galli opuscula a Barthio edita, quod vir præclarus conjiciebat, non exstant, nihil enim Galli præter sermonem, jam memoratum Barthius edidit. *Epistolam* brevem *ad Desiderium* ab Anno 1635. Cadurcensem Episcopum, quem *Dominum semper suum & Apostolicum Patrem* Gallus *peccator* appellat, vulgavit Jacobus Usserius in Epistolis Hibernicis pag. 23. In ea mentio de clade Massiliensi. Hujus S. GALLI celebre *monasterium* in Suevia Ord. Bened. de quo Goldastus in Alemannicis. Vide supra Tom. 1. pag. 114. seq. atque epigrammata & hymni sacri illustrium Virorum illius Monasterii in Tom. V. parte 2. Antiquar. Lect. Henr. Cauisii, (edit. novæ Tom. 2. parte 3. pag. 185. seq.) *Chronicon* brevissimum monasterii S. Galli ab An. Chr. 691. ad 814. apud Baluzium Tom. 1. Misc. pag. 494. 495. Denique *Jodoci Mezleri*, Cœnobitæ San-Gallensis de Viris illustribus Monasterii S. Galli libri duo Anno 1606. in scripti & editi Bernardi Pezii Tom. 1. Anecdotorum parte 3. p. 555.

GALLUS junior, natione Germanus, Abbas Ord. Cisterc. Cœnobii Aulæ Regiæ prope Pragam in Bohemia, Regum Mausoleis celebris, circa An. 1370. scripsit *Resolutiones dubiorum & difficultatum quæ a statu religioso quempiam avocare possent.* Præterea *Malogranatum* sive Dialogum inter Patrem & Filium, tribus libris: de statu triplici incipientium, proficientium & perfectorum. Prodiit Colon. 1476. fol. & 1481. sine loco 4. & 1487. fol. Laudat Trithemius cap. 652. *sermonesque* ejusdem Galli *ad fratres* memorat. Malogranatum etiam in Belgicam linguam versum narrat Vischius Bibl. Cisterc. p. 118. qui argumenta librorum ejus refert his verbis, Agit autem primus liber, de statu incipientium, sub tribus distinctionibus, 1. est, de conversione hominis ad Deum, 2. de contritione & confessione; 3. de satisfactione.

Liber 2. agit de statu Proficientium, tribus etiam distinctionibus, quarum prima agitur, de vitiorum detestatione, 2. de virtutum operatione, 3. de Tentationum perpessione.

Liber 3. agit de Statu perfectorum, sub tribus distinctionibus; Prima est de cordis munditia, 2. de Dei & proximi

chari-

charitate, 3. de Creatoris omnium contemplatione.

Jodocus GALLUS Rubeaquensis, Theologus & Antistes Spirensis, cujus opusculum *Nosce te ipsum* lucem vidit Heidelbergæ 1480. ipse diem obiit An. 1516. Vide Cornelii Beughemii incunabula typographiæ pag. 64.

GALLUS Aruernorum sive Claremontensis Episcopus, si Surium & Vossium sequimur S. Boniti, laudatiss. Aruernorum seculi octavi initio Episcopi vitam scripsit: Sed coævus anonymus scriptor Vitæ S. Boniti in Actis Sanctor. Tom. 1. Januar. 15. pag. 1070. in prologo tantum testatus est *vitam Elidii* (sive Illidii, vulgo S. Allyre, cujus memoria V. Junii colitur) *& Galli*, Episcoporum Aruerniæ, *luculento stylo prolatam* exstare, vitam antem Boniti a Gallo scriptam non memorat. Galli hujus primi a) istius nominis Episcopi Claromontani ex Gregorii Tur. Vitis Patrum Cap. 6. Vita obvia cum notis, in Actis Sanctor. 1. Julii pag. 105.

GALO sive GALLO, GUALO, UVALO *Carnotensis*: discipulus Ivonis: ex *Bellovacensi* Episcopo denique, commendante

a) Vide Sammarthan. Tom. 2. Galliæ Christ. pag. 524. seq. & de Gallo II. Aruernorum Episcopo circa A. 649. p. 526.

te Epiſtol. 144 Ivone Epiſcopus *Pariſienſis* A. 1105. atque *Cardinalis* & Legatus Paſchalis II. ad Boleslaum Ducem Poloniæ, defunctus An. 114 Ejus *Decretum* quo Monialibus propter libidinum intemperantiam ab Eccleſia S. Eligii Pariſ. expulſis *Monachos Foſſatenſes* XII. cum Priore inſtituit, exſtat apud Sammarthanos T. 1. Galliæ Chriſtianæ p. 425. ſeq.

GALO S. Mariæ in PorticuDiaconus * Cardinalis, Innocentii III. in Franciam An. 1208. Legatus, quem Rigordus apud Cheſneum Tom. V. pag. 49. vocat *jurisperitum, bonis moribus ornatum, omnium Eccleſiarum viſitatorem diligentiſſimum, Eccleſiæ beati Dioniſii benevolum & devotum.* Hujus *Statuta Synodalia* ſive *Conſtitutiones*, capitula decem leguntur in tomis Conciliorum & in Bibliothecis Patrum Pariſ. 1589. & 1644. tomo VI. ſubjunctis GUILELMI ab Anno 1220. Pariſienſis Epiſcopi additionibus Capitulorum XVI. Confer Bulæum Tom. 2. Academiæ Pariſ. p. 16. & Tom. 3. p. 44.

GAL-

* Non diverſus videtur apud Guil. Armoricum T. V. Cheſnei p. 89. GVALA *Cardinalis Presbyter*, quem in Franciam a Papa miſſum ſcribit ad Annum 1216. Cæterum fallitur G. Joſeph Eggs qui Tom. 1. purpuræ doctæ p. 59. Statuta illa Synodalia refert ad Galonem Carnotenſem.

GALTERUS, GALTHERIUS, infra GVALTERUS.

GALVANEUS five GVALFANEUS *Flamma*, Mediolanenfis, Ord Præd. diem obiit An. 1344. fcripfit *Manipulum florum*, qui *flos florum* aliis, five *Chronica Mediolanenfis*, ab Originibus Urbis ad A. C. 1336. quam cum ANONYMI continuatione usque ad Annum 1371. vulgavit celeberrimus Muratorius XI. Scriptorum Italiæ. Ejusdem laudatiffimi Viri induftriæ debemus tomo XIV. ejusdem thefauri editum Gualfanei *Commentarium de rebus geftis Azonis*, (cui Manipulum florum An. 1330. auctor dedicaverat) *Luchini & Johannis*, Vicecomitum Mediolanenfium ab Anno 1328. ad 1342. Cætera ejus fcripta, inedita omnia, apud Jacobum Quetifum Tom. 1. p. 617. feq. aliosque memorantur hæc: *Hiftoria Univerfalis*, *Chronica Imperatorum*, *Chronica Ordinis Prædicatorum* & *Vita S. Dominici*: *Chronica extravagans* in tres partes diftincta. *Politia novella*. *In Ariftotelis Ethicam*, *Politicam*, *Oeconomicam*, *Rhetoricamque* & *in Libellum de Sphæra*. *Summa cafuum confcientiæ*. *Sermones de tempore & de fanctis*. Vide Philippum Picinellum in Athenæo eruditorum Mediolanenfium pag. 231. feq. Cæterum fcriptorum

ptorum quibus in manipulo florum Galvaneus profitetur usum se esse, afferuntur hi tituli: 1) Gotofredi liber qui dicitur memoria seculorum. 2) Titus Livius. 3) Jacobus Januensis. 4) Paulus. 5) Historia Ecclesiastica. 6) Historia Romana. 7) Stephanardus Ord. Præd. 8. Bonvesinus. 9) Jacobus Laudensis. 10) Registrum Communitatis. 11) Ptolemæus Episcopus Ord. Præd. 12) Sicardus Episcopus, Cremonensis. 13) Acucipius. 14) Martiniana, Ord. Præd. 15) Eutropius. 16) Graphia aurea Urbis. 17) Dacius. 18) Arnolphus. 19) Chronica Paduana. 20) Registrum Potestativum. 21) Historia beati Barnabæ. 22) Historia omnium Archiepiscoporum Mediolanensium.

GALUINUS sive GAUINUS *Duglas*, supra DOUGLAS Tom. 2. p. 188.

Angelus GAMBILIO sive de GAMBELLONA, (de GAMBELLIONIBUS) * Aretinus Jus Civile docuit Ferrariæ primum, deinde ab Anno 1441. Bononiæ, postremo iterum Ferrariæ ubi diem obiit supremum. Vide Thom. Diplovatatium in ejus vita & Pancirollum II. 102. Ejus *tractatus de maleficiis* prodiit An. 1472. fol. sine loci nota & Colon. 1599. 4. & cum Alberti GANDINI de eodem ar-

* Supra Tom. 1. p. 262.

argumento Venet. 1573. & 1598. fol. adjuncta auctoris vita, scriptore Thoma DIPLOVATACIO. Ej. *de Testamentis* in Oceano juris sive tractatu tractatuum tomo VIII. Ej. *Lectura super prima parte Institutionum*, Venet. 1492. fol. ubi Gambilio vocatur *excellentissimus juris utriusque Monarcha*, & qui nonnulla ei addidit FRANCISCUS de Aretio, *famosissimus facile Juristarum Princeps*. Sed & *in quatuor Institutionum libros Commentarius* cum additionibus Antonii Caji & Francisci Purpurati ex edit. Veneta 1609. occurrit in Bibliothecis, ut in Bodlejana, in qua exstat etiam Commentarius ad tit. Digestorum *de re judicata & de Apellationibus* & Repetitio in Legem *ventre* Dig. *de acquirenda vel omittenda hereditate*. Nec non *Consilium Matrimoniale*. Commentarius in titulum *de Actionibus* quem toto anno Bononiæ est interpretatus, num lucem viderit, non comperi.

Petrus Andreas GAMMARUS a Casali Bononiensis, discipulus Joannis Campegii JCtus ab Anno 1500. ac deinceps, scripsit adhuc tiro *de veritate & excellentia Legalis scientiæ*, deinde *tres Topicorum libros* ad eruenda in Legum facultate argumenta, tum *de extensionibus* quem subtilissimum & utilem tractatum vocat Marcus Mantua p. 444. nec non *de re-*

rum

rum permutatione. De filiis ejus JCtis *Laurentio* & *Thoma* alliisque filiis tribus dignitate & virtute illustribus *Antonio Maria*, *Bartholomæo* & *Marco Antonio* videndus Pancirollus II. 133. De *Bernardino Glaricino* GAMMARO, Bononiensi qui in Patria & Florentiæ jus docuit, atque An. 1528. rebus humanis valedixit, adi Mantuam pag. 452. Hujus ni vallor Gammari est *excussio materiæ de servitute.*

Henricus GANDAVENSIS, infra, HENRICUS.

Historiam Ecclesiæ GANDERSHEIMENSIS Cathedralis ac Collegiatæ Diplomaticam debemus Clarissimo Viro *Joanni Christophoro Harenbergio* a) qui eam magno conquisitam studio atque fide elucubratam edidit hoc ipso anno Hannoveræ 1734. fol. In ea præter varias disquisitiones, veteribus monumentis & diplomatibus, atque Actis Publicis illustratas, exstat erudita *de Abbatissis Gandersheimensibus* tractatio, cui pag. 451. *Hathumodæ*, primæ Abbatissæ vita ab AGIO Presbytero * & Monacho Corbejensi scripta, & a celeberrimo Joanno Georgio Eccardo in quaternione veterum monumentorum Lips. 1720. fol. primum edita, præmittitur una cum *dialo-*

go

* Vide infra, WICHBERTUS.

go de obitu ejusdem ſcripto verſibus Elegiacis pag. 460. nec non HROSWITÆ Canoniſſæ Gandersheimenſis de conſtructione primordiisque ac fundatoribus Cœnobii Gandersheimenſis Carmen Hexametrum ex duobus MSS. emendatius poſt editiones illuſtris Leibnitzii T. 2. ſcriptorum Brunſuicenſ. p. 319. A. 1710. fol. & laudatiſſimi Viri Jo. Georgii Leuckfeldii in Antiquitatibus Gandersheimenſibus, vulgatis Germanice Guelpherbyti 1709. 4. p. 410. Vide & infra HENRICUS *Bodo.*

Albertus GANDINUS ſive de GANDINO Aretinus, vel ut alii Cremenſis, * JCtus in cauſis criminalibus cognoſcendis Peruſii, Florentiæ, Senis & Bononiæ magna ſcientiæ laude claruit poſt An. 1300. Liber ejus *de maleficiis*, quem poſt ODONEM & GUIDONEM Guzarium compoſuit, inter præclaros de hoc argumento habetur, prodiit & plus ſimplici vice ſeparatim, & cum Angelo de GAMBILIONIBUS Venet. 1573. 4. 1598. fol.

GANFREDUS, ſupra GALFREDUS.

Guilelmus de GANNATO ſive GANNATENSIS Ord. Præd. circa An. 1370. præter Commentarios in IV. libros ſententiarum, aliosque tractatus ſpeculativos &

* Vide Pancirollum II. 46. de claris JurisInterpretibus.

& morales, scripsit *de vera innocentia matris DEI*, ubi XL. auctoritates adversus sententiam de immaculata conceptione: cui Minorita nescio quis opposuit *Repercussorium adversus adversarium innocentiæ Matris DEI.* Vide Quetifum Tom. 1. pag. 674. seq.

GANSFORTIUS, vide *Joannes* WESSELUS.

Dinus de GARBO, Medicus Florentiæ, An. 1360. Vide DINUS, Tom. 2. pag. 91.

Thomas de GARBO, Dini F. de cujus *summa Medicinali*, & aliis scriptis, post Lindenium & Merklinum, Joannes Jacobus Mangetus Biblioth. Medicæ Tom. 1. pag. 431. & Julius Niger in historia scriptorum Florentinorum pag. 513. Hic est Thomas Florentinus, quem non inferiore ingenio famave Patri subsecutum scribit Philippus Jacobus Bergomensis ad A. 1355.

GARCIAS, infra, GARSIAS.

GARGILIUM *Martialem*, quo loco habuerit Vopiscus, docet in vita Probi c. 2. *Mihi id animi fuit, non ut Sallustios, Livios, Tacitos, Trogos atque omnes disertissimos imitarer viros, in vita Principum & temporibus disserendis: sed Marium Maximum, Suetonium Tranquillum, Fabium Marcellinum*, Gargillium Martialem, *Julium Capitolinum, Ælium Lampridium*

cæteros-

cæterosque qui hæc & talia non tam diserte quam vere memoriæ prodiderunt. Alexandri Severi vixisse temporibus, & vitam illius Imperatoris, qui A. C. 235. obiit, tradidisse docet Lampridius in Alexandri vita c. 37. *Habuit quotidie milii sine pipere sextarios quatuor, cum pipere duo: & ne sit longum omnia inserere quæ* Gargilius Martialis, *ejus temporibus scriptor singulatim persequtuus est, omnia illi ad modum & rationem sunt præbita.* Nullam video causam dubitandi, idem ne sit hic de quo Cassiodorus c. 28. Divin. Lect. *De hortis scripsit pulcherrime Gargilius Martialis, qui & nutrimenta olerum & virtutes eorum diligenter exposuit.* Hoc opere usum se profitetur Palladius, qui in libris de re rustica Gargilium frequenter laudat, edit. Commelinianæ pag. 544. 545. 574. 576. 578. 581. 589. 593. 598. 618. 619. 636. Laudat & librum ejus *de Hortis vel Hortorum cultura* Servius ad Georgicor. IV. 148. Ex corpore Gargilii hujus excerptum *de cura boum* fuit MS. in Biblioth. Isaaci Vossii, hodie in Biblioth. Leidensi. Sed Martialis hujus reliquias typis Lipsiensibus exscriptas proxime videbimus in luculenta scriptorum rei Rusticæ & Vegetii veterinarii editione, quam parat vir eruditissimus Joannes Matthias Gesnerus.

De aliis Gargiliis & Gargilianis, Joannes Glandorpius in Onomaſtico hiſtoriæ Romanæ p. 378.

GARINUS Ord. Præd. juſſu Hugonis ab Anno 1331. ad 1341. Magiſtri Ordinis ſcripſit An. 1340. Legendam *de vita & miraculis B. Margaretæ* Virginis Ord. Præd. filiæ *Regis Ungariæ*, defunctæ A. 1271. Exſtat apud Surium 28. Januar. & in Actis Sanctor. Tom. 2. Januar. pag. 900--906.

GARIOPONTUS, *Warimpotum*, *Raimpotum*, *Warmipotum*, *Guaripotum* alii appellant. *Garnipulus manipulos Galeni ſurripiens* dicitur Valeſco de Taranta. *Gariponum* vocat Matthæus Silvaticus Mantuanus, jubilatus & claſſicus inter Medicos ſui temporis. Vixit autem Silvaticus circa A. 1330. quo tempore paulo antiquiorem eſſe Gariopontum putabat Reineſius p. 359. Var. Lect. & lib. III. cap. 12. Sed in illarum defenſione, Andreæ Rivino oppoſita, ad Seculum undecimum referri debere oſtendit ex teſtimonio Petri Damiani, qui An. 1072. obiit. In hujus enim Epiſtolis libri V. Epiſtola 16. ad Pandulfum Clericum hæc verba reperiuntur, quæ etiam Barthius laudat ad Zachariam Mitylenæum pag. 279. *Dicam quod mihi Garimpontus ſenex, vir videlicet honeſtiſſimus & apprime*

prime literis eruditus medicus retulit. Africanum neſcio quo auctore faciunt Lindenius, Merklinus, Mangetus: In Italia ſcripſiſſe, ſed a Salernitanis doctoribus venenorum eruditionem accepiſſe putat Reineſius, qui Salerni in regno Neapolitano, collegii Salernitani membrum poſtea factum fuiſſe Gariopontum indubitanter affirmandum cenſet pag. 144. defenſionis. Chriſtianum eſſe ſcriptorem, minimeque græce, quod voluerunt aliqui, ſed latine ſcripſiſſe oſtendit Barthius IV. 14. Adverſar. Ejus *paſſionarius de ægritudinibus a capite usque ad pedes* poſt Lugdunenſes editiones prodiit Baſileæ An. 1531. 4. 1536. 8. quem ex Galeni, Æginetæ, Alex. Tralliani & Theodori Priſciani libris compoſitum eſſe, jam ante annos 400. viderat Simon Januenſis, qui Synonymorum librum compoſuit. Ex Plinio quoque aliqua deſcripſiſſe Barthius obſervat, ex Theodoro autem Priſciano integra capita XIII. comportavit notante Reneſio, a) *ſed adeo perverſe, ut videre hominis ſtuporem & indignari ſimul ſatis haud poſſimus, quippe quæ non intelligeret omiſit conſulto, quæ intelligere ſe putaret,*

a) Lib. III. cap. 12. Var. Lect. vide & pag. 510. 514. 643. 690. &c. defenſion. pag. 76. 145. &c. Barth. in Adverſar.

taret, male tamen descripsit, in pluribus sententiam sui auctotis plane evertit, interdum ab eo in leviculis dissentit, quasi plagii culpa propterea eum ab eo exemtura forent, & omnino varie exercet mangonium &c. Galeno ita usus est Gariopontus, ut Galeni etiam nomine ejus passionarius a quibusdam allegaretur, quod & *duobus libellis dynamidiarum* sive *experimentorum* Garioponti factum esse animadvertit Reinesius pag. 528. Var Lect. ubi illus libros vero auctori restituit. Passionarius in edit. Lugd. 1516. & 1526. 4. præfert nomen *Galeni*, junctos habens libros tres: de febribus, de febribus typicis, & de symptomatibus febrium. In fronte hæc verba editor posuit: *Galeni Pergameni passionarius doctis multum desideratus, ægritudines a capite ad pedes usque complectens, in quinque libros divisus &c. Lege igitur & ni tibi mens hebes fuerit, eundem Galeni & non alterius (ut falso quidam credunt) esse perpendes.* Hic passionarius multum discrepans ab editis fuit in Bibliotheca Renati Moreau, teste Labbeo Bibl. MSS. pag. 218. De eodem subjungam locum ex ecloga Oxonio Cantabrigiensi, uti eum adducit Renatus Moreau prolegom. ad scholam Salernitanam p. 11. *Liber iste merito Passionarius vocitatur, quia de passionibus*

bus agit, quem quidam Galenum composuisse asserunt, sed non est verum, quia hujus libri diversi fuerunt auctores, scilicet Alexander, Galenus atque Priscianus, & non simul neque uno consensu, sed semotim de passionibus corporis, & prout cuique est visum, tractaverunt, sed Theodorus Priscianus collegit, & a semet ipso & a quibusdam additis aliter quam nunc, sic ordinavit. Febres enim utpote universales in tractatu præmisit, deinde cætera quasi particularia subjungit, id est de cephalea & aliis hujusmodi. Secundum quosdam vero non prædicti plures unum librum composuerunt, sed unus scilicet Paulus composuit. Sed sive hi, sive illi composuerunt, Warmipotus quidam Medicus Salernitanus, *videns eum in multis esse falsum, in pluribus verum, utpote in omnibus inordinatum, cum quibusdam clericis optimis sibi adhibitis hunc librum, in quantum ejus & eorum scientia diligens potuit, emendavit, & ordinem tractatus prædictum transmutavit, & errata diluendo, superflua resecando, ambiguaque reserando, prout nunc ordinavit, a particularibus incipiens ad similitudinem totius integri.*

Joannes Andreas GARISENTUS, Poëta circa An. 1491. non notus mihi nisi ex Clarissimi Kœnigii Bibl.

Joannes GARLANDIUS sive de GARLANDIA (vitiose *Gerlandus* vel *de Gallandia*) Anglus, Grammaticus & Poëta clarus circa A. 1040. cujus hæc a Bostono Buriensi in majore Catalogo atque inde a Baleo II. 48. & Pitseo pag. 184. seq. memorantur:

De *Mysteriis Ecclesiæ* Carmen ad Fulconem Episcopum Londinensem, & in illud Commentarius. Incip. *Anglia quo tendis, tua dum.* MS. Cantabrigiæ, atque inter Codices Ecclesi. Vigorniensis & in Biblioth. Bodlej. n. 2195. 11. & Gvelpherbyti, ex quo Codice prologum & primum caput affert Polycarpus Leyserus in historia Poëseos medii ævi pag. 339.

Unum omnium. Incip. *Commoda neglectis dum quærunt.*

Epithalamium B. Mariæ Virginis. Incip. *Nobilis erigitur Mundi præfecta.* MS. in Bibl. Cottoniana.

De miraculis ejusdem. Incip. *Fecit DEUS mirus mirum, dum.*

Satyricum opus, incip. *scribo novam tandem satyram.*

De Pœnitentia, carmine elegiaco. MS. in Bodlejana n. 2195. 7. & inter libros Tho. Gale. n. 266.

Aurea Gemma.

Com-

Computus, imitatus Bedam, & tabula Paschalis MS. in Bibl. Bodlej. n. 2072. 16. 4137. 112. atque inter libros Guil. Laudi num. 1487. 61. & Digbæi num. 1657. 56. nec non Dublini in Collegio SS. Trin. n. 471.

Ortolanus.

Cornutus, five Difticha hexametra moralia, edita Haganoæ 1489. *Morale Scholarium.* Vide Catalogum MSS. Angliæ Tom. 2. p. 233.

De accentu, incip. *Ecclefiæ facræ normam qui nofcere quæris.* ibid.

De orthographia MS. in Biblioth. Guelpherbytana, unde primos verfus affert Clariff. Leyferus pag. 340.

Si quis in Ecclefia legis usquam verbula diva
Ut vites vitia, fis doctus in orthographia.

Liber metricus in Catalogo MSS. Angliæ Tom. 2. pag. 246. n. 8599. fortaffe ab uno fuperiorum haud diverfus.

Opus Synonymorum five multivocorum quod incipit: *Ad mare ne videar latices deferre, camino Igniculum &c.* verfibus hexametris 707. ex Codice Guelpherbytano edidit laudatus Leyferus p. 312 - - 338.

Opus Æquivocorum, incipit: *Augustus, ti, to, Cæsar vel mensis habeto. Augustus, tus, ui, vult divinatio dici.* MS. in eodem Codice Guelpherbyt. id. p. 338.

Dictionarius sive *de dictionibus obscuris*, non carmine sed prosaria oratione, fragmentum in MSS. Biblioth. Gudianæ pag. 575. n. 356.

Diversus, ut videtur, a superiore, licet eundem faciat Oudinus Tom. 2. p. 609. seq. *Joannes* GARLANDIUS, Medicus, cujus *Compendium Alchymiæ* prodiit Basileæ 1560. 8. cum expositione ARNOLDI *Villanovani* qui circa 1480. floruit: atque iterum Basil. 1571. 8. cum Laurentio Ventura de ratione conficiendi lapidis Philosophici. Inter Codices MSS. Ashmoleanos n. 7642. habetur Anglice hujus Garlandii *liber de Mineralibus*.

GARNERIUS Monachus scriptor *Vitæ S. Valeriani*, editæ a Petro Francisco Chifletio cum FALCONIS Chronico Trenorciensi, Divione 1664. 4. Alius ni fallor de quo Albericus ad Annum 1200. GARNERIUS *Episcopatum Lingonensem dimisit, ita quod autoritatem ordinandi & Ecclesias consecrandi obtinuit a summo Pontifice, qui aliquos novos libros compilavit, & novos tractatus & sermo-*

mones ſubtiles ſatis ipſe compoſuit. Nullam hujus Garnerii mentionem inter Epiſcopos Lingonenſes invenio apud Sammarthanos Tom. 2. Galliæ Chriſtianæ p. 661.

GARNERUS, infra, GUARNERUS.

GARSIAS Monachus *Cuxamenſis*, circa An. 1040. cujus *Epiſtola ad Olivam*, Epiſcopum Auſonenſem in Hiſpania Tarraconenſi de initiis Monaſterii Cuxamenſis, & de ſacris reliquiis in eo cuſtoditis edita a Baluzio in Marca Hiſpanica p. 1072 - - 1082.

GARSIAS *Eugui*, Bajonenſis in Gallia Epiſcopus circa An. 1392. ſcriptor *Compendii Hiſtorici de rebus regni Navarræ*, neſcio an editi. Vide Nicolaum Antonium Tom. 2. Bibl. veteris Hiſpanæ IX. 7. §. 374. p. 122. qui pag. 263. memorat alterum rerum Navarrenarum ſcriptorem incertæ ætatis GARSIAM *Lupi de Roncesvalles*.

GARSIAS Hiſpalenſis, JCtus circa An. 1285. *commentarium in V. libros Decretalium* affectum reliquit, ſummæ quam *Piſanellam* vocant nonnulla adjecit, & *in ſextum Decretalium* gloſſas edidit. Vide Trithemium c. 509. & Nicolaum Antonium T. 2. libr. VIII. 6. §. 242. p. *Bibl. vet. Hiſp.* 62. Guidum Pancirollum III. 12. de claris Juris interpretibus. Omitto *Fortunium Gar-*

Garſiam, JCtum itidem Hiſpanum, ſed juniorem, qui ſæculo decimo ſexto ſcripſit, aliosque bene multos itidem juniores, qui Garſiæ nomine inter Hiſpanos non infrequenti ſunt uſi, de quibus laudatus Antonius in Bibliotheca Hiſpanica recentioris ætatis.

Petrus GARSIAS de Xantiva, circa An. 1492. oppugnavit theſes *Joannis* PICI Mirandulani, lucubrationemque ſuam dicavit Innocentio VIII. Pontifici.

GARSIAS *Meneſius*, Epiſcopus Eborenſis An. 1473. Romæ ad Xyſtum IV. habuit diſertam Orationem Romæ eopſe anno, atque deinde a Caſpare Barreiros Luſitano editam. Huic orationi cum interfuiſſet Pomponius Lætus, ad Xyſtum, *Pater ſancte*, inquit, *quis eſt iſte barbarus qui tam diſerte loquitur?*

Joannes GARSO, (*Garzo* ſive *Garzonius*) Bononienſis, Philoſophus, Medicus & Hiſtoricus, defunctus A. 1506. Ejus vitam nuper tradidit vir eruditus Chriſtianus Schoetgenius. a) Mihi ſcripta ejus referre ſatis fuerit. Sunt igitur

1) *Vitæ Joannis Evangeliſtæ*, & SS. *Antonii*, *Auguſtini*, *Laurentii*, *Gervaſii & Protaſii*, *Agathæ*, *Vincentii*, *Dominici*, *Petri* Veronenſis Martyris, *Thomæ* Aquinatis, *Chriſtophori* Cananei, *Petronii*, Bonon. 1503. & 1505. 4. & pars etiam in Lean-

Leandri Alberti, qui Garzonem præceptorem ſuum laudat, ſylloge de Viris illuſtribus Ordinis Dominicani, ibid. 1517. fol.

2) *De miſeria humana.* Argentor 1505. 4.

3) *De rebus Saxoniæ, Thuringiæ, Libonotriæ, Miſniæ & Luſatiæ* & *de bellis Friderici Magni* ſive *Admorſi libri II.* ad illuſtriſſimum Federicum Saxoniæ Ducem ſcripti poſt An. 1486. editique Baſil. 1518. 4. cum præfatione *Eraſmi Stellæ* ad Georgium Ducem: quem Stellam ſine magna cauſa pro auctore horumce librorum habuere: tum ibidem in opere Hiſtoriarum An. 1546. 8. & cum Reineri Reneccii notis & vita Viperti Comitis Groicenſis ſive Groitzſchenſis Francof. 1580. fol. & in ſcriptoribus rerum Luſaticarum Chriſtiani Godofredi Hofmanni cum obſervationibus W. E. Tentzelii, Lipſ. 1719. fol. & in J. Burch. Menkenii ſcriptoribus Tom. 2. pag. 999. cum notis Reineccii, Tentzelii, aliorumque, Lipſ. 1728. fol. & Germanice, Henrico de Lindenau interprete b) No-

a) Diplomatiſche und curieuſe Nachleſe der Hiſtorie von Ober-Sachſen parte 2. p. 529. ſeq.

b) Chronica Friderici I. des Freudigen, Landgrafen in Thüringen, durch Joh. Gerſon.

Norimb. 1546. 4. 1550. 4. & cum Viperti Comitis vita curante Reinero Reineccio, Islebiæ 1584. 4. & in Georgii Hahnii Historia Martisburgica Lipſ. 1606. fol. p. 345.

4) *De dignitate urbis Bononiæ, Commentarius* in Clariſſimi Muratorii ſcriptoribus rerum Italicarum tomo XXI. c) Mediolan. 1732. fol.

Cætera ejus inedita adhuc ſunt: *De rebus Ripanis. Hiſtoria de bello Mauritano* ad Bartholomæum Ghiſillardum. *De rebus geſtis Joannis I. Bentivoli*, & *de laudibus ac rebus geſtis Joan. Bentivoli II. De geſtis Thaddæi*, populi Bononiæ Domini. *De hiſtoria Petri Caſſolini. De bello Bononienſium cum Joanne Galeatio, Alberto Eſtenſi & Franciſco Gonzaga: de bello cum Mutinenſibus, de bello Veneto, de bello Bononienſium in Claternates. De bello ab Alberto Principe cum Federico & Theodorico liberis geſto. Opus practicum* ex variis auctoribus collectum, quod MS. ſervatur in Biblioth. Paulina Lipſienſi. *Orationes, Declamationes* & *Epiſtolæ* quarum paucæ quædam inter Antonii Codri opera, edita Baſil. 1540. 4.

Joannes GASCOINUS, Anglus, JCtus, circa 1382. Oxoniæ cum undecim aliis Do-

c) Acta Erud. 1731. p. 449.

Doctoribus electus fuit sub Guilelmo Bertono Academiæ Cancellario, ad caussam Joannis Wiclefi cognoscendam, quo in examine hæreseos condemnatus est. Inde *librum adversus Wiclefum* Pitseus pag. 541. ei tribuitur. Idem ad eum quoque refert *Vitam S. Hieronymi.* sed quam Thomæ Gascoini potius esse mox videbimus.

Thomas GASCOIGNUS, sive *Vasconius, Vasconiensis,* patria Eboracensis Cancellariatu Universitatis Oxoniensis functus, & defunctus A. 1457. a) auctor *Lexici Theologici*, ex quo excerpta varia historica nuper cum Gualtero Hemingfortensi vulgavit Thomas Hearne, Oxonii 1732. 8. Ex eodem adhuc inedito Antonius Wood Tom. 1. Historiæ & Antiquitat. Oxon. p. 58. seq. affert nonnulla de more *postillandi* in Cathedras Ecclesiasticas Angliæ illato jam ab Anno 1204. Alia ex eodem Lexico Tom. 2. p. 107. ubi etiam notat scriptam ab eo *Vitam S. Hieronymi*, quam Joanni Gascoino tribuunt Pitseus ac Vossius: tum *Ordinarias Lectiones* & *Sermones in Evangelia.* Vitam Hieronymi ad Thomam diserte referunt Codices MSti, incip. *Anno Dominicæ incarnationis* 333. Video etiam Thomæ ad-

a) Emendandum quod Pitseus pag. 651. ait clamisse An. 1460.

adſcribi etiam a Baleo VIII. 22. & Pitſeo ipſo pag. 651. qui præterea quoque memorant ejus *Veritates ex Scripturis*, & *de ſeptem fluminibus Babyloniæ*. Poſt hæc, notatum ab Oudino Tom. 3. pag. 2459. eſt, inedita in Bibliothecis Angliæ ſervari Thomæ hujus: *Epiſtolam* ad quendam Doctorem Theologiæ *de eo quod factum eſt in Concilio Florentino* A. 1439. *Relationem de decollatione Richardi Scroop*, Archiepiſcopi Eboracenſis, factæ juſſu Henrici VI. *Querimonium de vitioſa electione Archiepiſcopi Cantuarienſis* An. 1443. *De cauſis miſeriarum, temporibus Regis Henrici VI. De Indulgentiis. Ad Pſalmos Davidis, notata quædam. S. Brigittæ* Scotæ quoque, cui plurimum tribuebat, *Vitam* ex Anglico Latine vertit & notis illluſtravit.

GASPAR *de Peruſio*, idem *Gaſpar de Roſſi*, JCtus in Patria Academia, qui An. 1414. Concilio Conſtantienſi interfuit, ſcripſit tractatum *de Beneficiorum reſervationibus* editum in Oceano Juris ſive tractatu tractatuum Tom. XV. p. 244.

GASPAR *Veronenſis* Italus, ſcripſit *Chronicon de geſtis Pauli II.* Pontificis, qui An. 1471. diem obiit, MS. Romæ in Biblioth. Barberina, teſte Gabriele Naudæo apud Lud. Jacobum pag. 320. Biblioth.

Pon-

Pontificiæ, cujus primum excogitatorem illo loco vocat Naudæum.

GASPAR Perusinus circa Annum 1421. designatus Episcopus Fulginas, cujus *de sphæra opusculum* memorat Augustinus Oldoinus in Athenæo Augusto sive scriptorum Perusinorumque 1678. in 4. edito p. 134.

GASPARINUS *Bergomensis*, alio nomine *Gasparinus* BARZIZIUS, sive ex Barziza rusculo agri Bergomensis natus de quo dixi Tom. 1. p. 488. Grammaticus ac Rhetor, qui Venetiis primum, mox Patavii, deinde Mediolani bonas litteras docuit, ubi diem obiit supremum An. 1431. Commentariorum suorum *in Terentium* meminit pag. 199. Epistolar. edit. Rom. 1723. 4. Libello ejus *de compositione* usum se profitetur Albertus de Eiib de quo supra Tom. 1. p. 107. Apud Trithemium cap. 744. præter * *Epistolas*, Vivi etiam celebratas, *Orationesque* & librum de *Orthographia*, laudantur ejus commentarii *in Ciceronis Epistolas, libros de Officiis, de Oratore* & *de Senectute.* Hic

* De veteri Editione Epistolarum Gasparini Paris. 1470. quam servat Biblioth. Paulina Lipsiensis, vide Jacobum Lenfantium Biblioth. Germanicæ Gallica lingua editæ Tom. 1. p. 130. De nova Romana Act. Erud. T. octavo supplem. p. 494.

Hic est quem idem Thrithemius scribit *Latini sermonis elegantiam semimortuam ab inferis resuscitasse*, primumque omnium hoc fecisse, Jacobus Philippus, popularis ejus in Chronico ad Annum 1416. De tribus Ciceronis de Oratore libris ab eo repertis & ab interitu vindicatis, præter Sabellicum de reparatione Linguæ Latinæ, idem Jacobus Philippus Bergomensis, & Flavius Blondus in Italia illustrata p. 346.

Hujus Gasparini *Vocabularium* Venet. 1554. impressum Simlerus commemorat: nec non *de eloquentia* tractatum quem *de ratione scribendi* Sabellicus vocat, excusum cum Stephani Andreæ Flisci de modis loquendi.

GASPARINUS *Borrus* Ordinis Servorum circa A. 1476. Hnjus memorantur apud Possevinum *Vitæ Sanctorum per annum*, Concionum more. *Sermones prædicabiles super Evangelia. Quadragesimalia. Sermo de Astrologia. Commentarii ad mentem Scoti in IV. libros Sententiarum.*

GAUCELMUS sive GAUCELINUS Lodovensis in Languedocio inferiore Episcopus, cujus *Epistola* ad Hugonem Monachum Salvaniensem, *de statu Novæ Jerusalem & de usu Solis & Lunæ aliorumque siderum & elementorum quæ erunt in futuro*, edita ab Edmundo Martene T. 1. anec-

anecdotorum pag. 468. cum HUGONIS ejusdem epiſtola ad Gaucelmum p. 471.

GAUDENTIUS, S. Philaſtrii in Epiſcopatu *Brixienſi* circa An. 1388. ſucceſſor, defunctus An. 410. 25. Octobr. ſucceſſore Paulo, de quo couſulenda Acta Sanctorum Tom. 3. April. 29. pag. 618. Quæ de Gaudentio Baronius ad Annum 386. n. 6. ſeq. ex præfat. ejus & ſermonibus de Ordinatione ſua & de dedicatione Baſilicæ repetita ſunt, cui jungenda quæ erudite de illo vir præclarus *Paulus Galeardus* Canonicus Brixianus in præfatione ad ejusdem ſermones novo ſtudio accurate recenſitos atque illuſtratos Patav. 1720. 4. In hac editione poſt *præfationem* ad *Benivolum* Magiſtrum Memoriæ, ſive ut Rufinus lib. 2. hiſtor. Eccleſ. cap. 16. appellat, *Memoriæ ſcriniis præſidentem*, ſequuntur 1 Tractatus ſive ſermo a) in Exod. XII. Nocte Vigiliarum, *de Paſchæ obſervatione* p. 24.

a) Sermones Gaudentii contra Dupinii inquiorem cenſuram defenduntur a laudato Galeardo in præf. p. XVII. ſeq. Sæpe recuſi ſunt in Bibliothecis Patrum & noviſſima Lugdunenſi Tom. V. p. 942. atque obvii etiam in Combefiſii Bibliotheca concionatoria.

2 Egressis a fonte Neophytis, *de ratione Sacramentorum* quæ Catechumenos audire non congruit, licet eadem scripta in Evangeliis, patere omnibus videantur p. 34.

3 De eadem Lectione, Exodi XII. prima Dominica Paschæ pag. 46.

4 5 6 7 De eadem Lectione pag. 54. 60. 67. 73.

8 9 *De lectione Evangelii*, Joh. II. 2. seq. p. 81.

10 *De Lectione Exodi* XII. 15. seq. p. 120.

11 12 Excepti Tractatus de diversis capitulis, 1. *de paralytico* p. 132. 2. ad Joh. XII. 31. *nunc judicium est hujus mundi* p. 143.

13 Die natali Domini, *contra avaritiam Judæ* p. 150.

14 *De promissione adventus Paracleti* pag. 164.

15 *De Maccabæis Martyribus*, die Natali eorum p. 172.

16 Sermo quem *prima die Ordinationis ipsius*, quorundam civium Notarii exceperunt p. 180.

17 Die *dedicationis Basilicæ Concilii Sanctorum* b) p. 186.

18 *De villico inquitatis*, responsio ad *Serminicium* c) quem Gaudentius & mundanæ

b) Priores edit. *Basilica sanctorum XL. Martyrum.*
c) al. *Germinicium.*

danæ ſapientiæ litteris eruditum & veram DEI ſapientiam per ſacras litteras edoctum laudat p. 201.

19 *De eo quod Dominus JEſus dixit Apoſtolis*, Joh. XIV. 28. *Quia Pater major me eſt*, reſponſio ad *Paulum* Diaconum (quem *fratrem carnis ac ſpiritus germanitate cariſſimum* appellat, eundem ut conjicio qui in Epiſcopatu Brixienſi deinde Gaudentio ſucceſſit) p. 216.

20 *De Petro & Paulo Sermo* p. 235. editus pridem cum Sermonibus Zenonis Veronenſis Venet. 1508.

21 Sermo *de vita & obitu beati Philaſtrii Epiſcopi* prædeceſſoris ſui p. 239. Idem apud Lipomannum: & Surium 18. Jul. & in Actis Sanctor. Tom. 4. Julii pag. 387. præmiſſus etiam a me eſt Philaſtrii libro a me recenſito Hamb. 1728. 8. Huic ſermoni Galeardus ſubjunxit pag. 249. *Carmen Sapphicum* in eundem Philaſtrium, quod incipit: *Fertilem campum habitator Orbis;* & cujus acroſtichis ſive primæ litteræ reddunt nomen: *Filaſtrius Bricsienſis Præſul.* Idem exſtat in nova editione Italiæ ſacræ Tom. IV. pag. 526. & in actis Sanctor. 18. Jul. p. 384. utrobique a laudato ſuppeditatum Galeardo. De hoc Rampertus hymno c. 10. *ſed &*

rhythmicum hymnum, quem ergo auctoritatis Gaudentium Episcopum fecisse ferunt, cantare de ipso Petrus Episcopus præcessor noster *consueverat. Gaudentium autem ipsum composuisse nuto,* c)&c. Idem Rampertus c. IX. ait Gaudentium *per quatuordecim annos, forsan & plus, diem transitus* Philastrii *feriatum duxisse, populo siquidem de eo sermonem facientem.* Hujus RAMBERTI ab A. 814. Brixiensis Episcopi sermonem de translatione B. Philastrii, emendatum notisque illustratum Gaudentio subjunxit Galeardus p. 261. eique comitem dedit ADELMANNI Epistolam, rhythmosque de quibus supra Tom. 1. p. 32.

Plures Gaudentii sermones scriptaque alia intercidisse notavit Galeardus ad XIV. pag. 164. seq. qui in præfat. p. XIV. seq. etiam supposita illi ostendit *Commentarium in Symbolum Athanasii* & Librum *de singularitate Clericorum* inter S. Cypriani opera. Idem Carmen Sapphicum de S. Philastrio, quod jam memoravi, hac perstringit censura: *Stylus aperte ac Latinæ linguæ color ad sequiora tempora pertinent, nec aliquid eo rhythmo Gaudentianum videtur præter sententias quos rhythmi auctor a Gaudentio in sermone*

d) i. e. dubito.

ne de Philastrio mutuatus est. Denique reprehendit Barthium Lib. XLII. Adversar. cap. 18. laxæ nimis & suspicaci crisi frenos indulgentem hunc in modum: *Illud de his talibus scriptoribus monere non supersedeo, tam non raro inter se similes esse sermones quos* Valeriani, Eucherii, Maximi, Cæsarii, Gaudentii, Eligii *& aliorum talium, nominibus proscriptos habemus, ut magna suspicio sit, vel stilum majorum minores æmulatos esse, vel paucorum scriptorum operibus diversos a librariis pro favore locorum, titulos, esse impositos.*

Præter Gaudentium hunc Brixiensem, cui Rufinus versionem Recognitionum Clementinarum inscripsit, & ad quem exstat Epistola S. Crysostomi CLXXXIV. Tom. 3. edit. novæ p. 703. fuere & alii hoc nomine:

GAUDENTIUS *Donatistarum* Thamugadensis in Africa Episcopus, atque inter septem electos illos in Collatione Carthaginiensi A. 411. Hujus *duas Epistolas* ad Dulcitium tribunum & *responsionem* ad Augustinum, confutavit S. Augustinus circa A. 420. libris duobus qui exstant tomo nono edit. Benedictin. pag. 431 Amst. Adde Augustini retractationes II. 59. Duas Gaudentii Epistolas versas

ex Augustino Germanice exhibet Godfridus Arnoldus Tom. IV. hist. hæres. p. 73.

Gaudentius Episcopus *Ariminensis*, qui Acta Ariminensis Concilii An. 359. post solutam Synodum rescidit, propterea a Proconsulis militibus gladio confossus. Vide Baronium ad Annum 359. num. 56. & ad Martyrolog. 14. Octobr. Petrum de Natalibus IX. 63. Tillemontium Tom. 6. memoriar. pag. 784. seq.

Gaudentius Novariensis Episcopus, discipulus Eusebii Vercellensis, defunctus An. 417. de quo Ughellus Tom. 4. Italiæ sacræ p. 691. & Acta Sanctor. T. 2. Januarii 22. pag. 417.

Gaudentius, *Aufiniensis* Ecclesiæ Sacerdos sive Episcopus a Simplicio Papa A. 475. exauctoratus. Vide Simplicii Epistolam ad Florentium, Equitium & Severum apud Ughell. Tom. 10. pag. 28.

Gaudentius Martyr. sub Nerone apud Aringhum Tom. 1. Romæ subterraneæ p. 340. *Præmiatus es morte, Gaudenti, lætare.* Omitto Gaudentium Comitem sive Vicarium Africæ An. 400. ad quem rescriptum Honorii in Codice Teodos. *Gaudentium* Græcum scriptorem *Musicum* de quo III. 10. Biblioth. Græcæ pag. 265. ubi etiam de veteri La-

tina

tina MUTIANI verſione laudata Caſſiodoro: *nec non M. T. Gaudentium* in veteri ſaxo apud Fabrettum p. 254. aliosque in priſcis Inſcriptionibus Brixienſibus apud Gruterum pag. CCCLVI. 3. & Octavium Rubeum p. 246. 295. alisque apud Gruterum p. DCCCXLVIII. 11.

Benedictus GAUFERIUS, *Guaiferius*, *Gaviferius*, Salernitanus, Monachus Caſinenſis, circa An. 160. ſcripſit teſte Petro Diacono de viris illuſtribus Caſinenſibus cap. 29. ad Stephanum Trojanum Epiſcopum *Vitam S. Secundini* Ecanenſis, ſive Trojani Epiſcopi, *& cantum ejus*: *Verſus in laudem Pſalterii. De miraculo illius qui ſe ipſum occidit & per B. Jacobum vitæ redditus eſt. De converſione quorundam Salernitanorum. De laude S. Martini* Epiſcopi a). *In laudem S. Secundini. Hymnos de eodem. Homiliam de Adventu. Sermones* de Nativitate Domini, de Epiphania, de Cœna Domini, de Septuageſima, de ramis Palmarum. *Paſſionem S. Lucii Papæ.* Ex his *vita S. Secundini* edita eſt ab Ughello Tom. 1. Italiæ ſacræ pag. 1336. Et carmen elegiacum *in ejus laudem* quod incipit: *Adſit tota tuis feſtis feſtiva diebus* pag. 1341. & *Hymnus* ſapphico carmine, cujus initium *CHri-*

a) Non *Marbini*, vt vitioſe excuſum in Clariſſ. Leyſeri hiſtoria poëtarum medii ævi pag. 348.

CHriſte Rex Regum, pretium piorum pag. 1342. ſeq. *Vitam S. Lucii I.* Papæ A. 255. defuncti ſed extrema parte mutilam, ex MS. Caſinenſi vulgavit Henſchenius in Actis Sanctorum Tom. 1. Martii 4. p. 304 - - 307. Cætera in lucem proferre promiſerat An. 1655. Joan. Baptiſta Marus, notis ad Petrum Diaconum, ſed morte præventus aliis hæc edenda reliquit.

GAUFRIDUS, ſupra GALFREDUS.

M. GAUFRIDUS *de Augo*, (*d'Eu*) ex Medico Ambianenſis Epiſcopus defunctus A. C. 1237. cujus hocce epitaphium refertur a Bulæo Tom. 3. hiſt. Academiæ Pariſ. p. 161.

Ecce premunt humile Gaufridi membra cubile,
Seu minus aut ſimile nobis parat omnibus ille,
Quem laurus gemina, decoraverat in Medicina
Legeque Divina: decuerunt cornua bina.
Clare vir Augenſis, quo ſedes Ambianenſis
Crevit in immenſis, in cœlis auctus, Amen! ſis.

GAUINUS, vide DUGLAS, ſupra Tom. 2. p. 188.

Joannes GAULA five GAULENSIS, infra GUALENSIS.

GAULTERIUS, infra GVALTERUS.

GAUNILO majoris Monafterii Monachus circa A. 1100. fcripfit *libellum pro infipiente* adverfus S. ANSELMI proslogium. Exftat cum Anfelmi Cantuar. refponfione inter hujus opera pag. 35. edit. novæ qui profitetur auctorem, a quo reprehenfus fit, minime infipientem fe habere fed Catholicum Catholico refpondere. Vide fupra Tom. 1. pag. 296.

GAUSBERTI Abbatis, *Præfatio* ad *Vitam SS. Cypriani & Sabini* Martyrum, ad *Bofonem & Fridericum* quos *Ecclefiafticæ fcientiæ doctrinis ad purum elimatos*, fibique *caritatis glutine combituminatos* appellat, edita eft ab Edmundo Martene Tom. 1. anecdotor. p. 151.

GAUSBERTI five GAUZBERTI, Monachi Floriacenfis, *præfationem* fcriptam verfibus elegis, Aimoinus (qui circa A. 1000. fcripfit) inferuit fermoni *de S. Benedicto.* Incipit: *Germine, doctrina, meritis ac nomine clari.* Exftat in Joannis a Bofco Bibliotheca Floriacenfi pag. 280.

GAUTERUS, GAUTERIUS, GAUTHIERUS infra GVALTHERUS.

Theodo-

Theodorus GAZA Thessalonicensis Græcus, Victorino Feltrensi, admirabili viro a) Magistro usus, non Græce modo plura scripsit & ex Latinis vertit Græce, sed & plura ex Græcis transtulit Latine feliciter culto & accurato sermone, ut inter instauratores litterarum nomen non exiguum promeruerit. Obiit apud Brutios in magna Græcia An. 1478. de cujus scriptis omnis generis non repetam hoc loco quæ notare me memini in Biblioth. Græca

a) Ab hoc Victorino *Georgius Trapezuntius* cuncta se, quæ ad Latinitatem pertinent, hausisse gratus profitetur responsione ad Guarinum, dicavitque ei Commentarium suum in Orationem Ciceronis pro Q. Ligario. Magnis etiam laudibus efferunt *Joannes Andreas* Episcopus Aleriensis, in Epistola præmissa primæ Romanæ T. Livii editioni. cujus decadum partem Mantuæ publice prælegentem audiverat: nec non *Saxolus Pratensis* in Epistola edita ab Edmundo Martene Tom. 3. monumentor. p. 844. seq. & *Ambrosius Camaldulensis*, libr. XII. Epist. 20. id. pag. 554. tum *Franciscus Dantes Castilionensis* qui vitam quoque illius consignavit, in qua eum virtute & probitate comparavit cum S. Antonino Archiepiscopo Florentino. Ea MSta fuit apud Jacobum Gaddium, necdum in lucem edita quod sciam. Docuit Venetiis eodem quo *Guarinus* Veronensis tempore circ. A. 1420. & quo *Franciscus Philelfus* sed ætate junior: præterea Patavii, & Mantuæ vbi principis liberos liberali doctrina instituit.

Græca Tom. IX. p. 192 - - 196. Idem hic Francisco Philelfo ὁ Γαζῆς, libr. XXX. Epist. 18. & *Theodorus* GAZINUS CPolitanus, cujus Epistola Latine scripta ad Christophorum Personam exstat in Diario eruditorum Italiæ Tom. XIX. pag. 337. ex qua discimus Gazæ nos debere, quod Origenis adversus Celsum libros & Nicolaus V. CPoli coëmendos & deferendos ad se curaverit, & Persona versionem illorum componendam in se susceperit.

Sagazius & *Petrus de* GAZATA, Regienses, scriptores *Chronici Regiensis* ab An. 1272. ad 1138. quod nuper tomo XX. rerum Italiæ in lucem protulit clarissimus Muratorius.

Martinus GAZATUS, Kœnigio GARATUS, aliis CARCETUS, *Laudensis* ex Laude Pompeja, docuit Papiæ sive Ticini & Senis, clarus circa An. 1440. Præter commentarios *in feuda*, Bumaldo p. 162. memoratos scripsit tractatum *de privilegiis* & *de rescripto* libellum, duos *de Cardinalibus*, *de Dignitate* alium composuit: *Casus quibus Pontifex non dispensat*, recensuit. *De Principibus eorum Legatis, Consiliariis, Confœderatione & Conventionibus, Officialibus, Castellanis, Castris & Milite* disseruit. *De fisco* quoque, *Monetis & bello*, *de repressaliis*, *primogenitura*

&

& legitimatione ſcripſit. Hæc de eo Pancirollus II. 96. de Juris interpretibus.

Antonius GAZIUS, cujus opus de conſervatione Sanitatis lucem vidit Venetiis 1491. fol.

GEBEHARDUS, *Gebhardus*, Epiſcopus *Auguſtanus* An. 988. ad Annum 1002. ſcripſit ſive potius *ſcriptam ab illuſtri Viro* a) recognovit atque expolivit *vitam S. Udalrici* Auguſtani Epiſcopi ab Anno 924. ad 973. Prologum atque initium edidit Marcus Velſerus pag. 591 - 595. Opp. atque ex eo Mabillonius Sec. V. Benedictin. p. 472. Poſt Gebhardum idem fecit BERNO, de quo T. 1. p. 642.

GEBHARDUS II. Comes Brigantinus, Epiſcopus Conſtantienſis ab Anno 980. ad 995. b) *compoſuiſſe perhibetur vitam & hiſtoriam S. Cunradi ex Comite Altorfenſi Conſtantienſis Epiſcopi. An exſtet, ignoratur.* Hæc Goldaſtus Tom. 2. Alemannic. pag. 165. edit. novæ. S. Cunradus ab Anno 935. Epiſcopus, obiit Anno 974. 26. Novembr. Gebehardi hujus vita ſcriptore FELICE *Manilio* ob-

a) Hanc ab Anonymo ſcriptam atque æquali, GERHARDUM Presb. Auguſtanum vocant alii) habes in Actis Sanctor. Tom. 2. Julii IV. p. 97. cum notis Jo. Pinii. Infra GERHARDUS.

b) Sammarthan. T. 2. Galliæ Chriſtianæ p. 544.

obvia apud Canisium Tom. VI. pag. 477. (edit. novæ Tom. IV. pag. 822.) atque inde apud Surium 27. Augusti.

EBHARDUS ab Anno 1061. Juvavensis sive *Salisburgensis*, Archi-Episcopus qui obiit An. 188. Ejus *Epistolam pro Gregorio VII. contra Schismaticos*, ad Hermannum Episcopum Metensem vulgavit Seb. Tegnagelius primo loco inter vetera monimenta, Ingolstad. 1612. 4. Ex Tegnagelii editione Carolus Janningus in Actis Sanctor. Tom. VI. Junii 16. pag. 157 - - 165. Vita & laudes hujus Gebhardi scriptore EBERHARDO discipulo, apud Canisium Antiqv. Lect. Tom. 3. edit. novæ parte 2. pag. 314. & BRUNONEM de bello Saxonico T. 1. scriptor. Freheri Germanicor. p. 229. edit. novæ, ubi Gebhardi *Oratio* ad Conventum Episcoporum Capuanum An. 1081. Vide & Wigulei Hund metropolim Salisburgensem p. 6.

EBENO c) Prior in Eberbach d) Ord. Bened. circa A. 1220. qui ad Mag. Raymundum Scholasticum & Mag. Reinherum Canonicos S. Stephani in Moguntia scripsit *speculum futurorum temporum*, sive Pentachordum S. Virginis *Hil-*

c) Al. vitiose SELENO.
d) Al. *Elerbach*.

HILDEGARDIS, hoc eſt de quinque temporibus *Compendium Prophetiarum S. Hildgardis*, MS. in Codice XIV. Seculi. Vide Hieron. Pez. Tom. 3. anecdotorum parte 3. p. 630. De aliis Codicibus MSS. videndus Oudinus Tom. 3. p. 51.

MagiſterGEBUINUS, *Trecenſis* EccleſiæCanonicus & Cantor circa An. 1140. De cujus Sermonibus MSS. in Biblioth. S. Victoris Pariſ. vide Oudinum T. 2. p. 1232.

Nicolai GELANT, Epiſcopi ab Anno 1260. ad 1290. Andegavenſis, & GUILMI Majoris (le Maire) Epiſcopi Andegavenſis ab Anno 1290. ad 1314. *Statuta* Synodalia vulgata a Dacherio Tom. XI. ſpicilegii p. 201. (edit. novæ Tom. 1. pag. 726. - - 747.)

S. GELASIUS I. Valerii Filius, natione Afer, Romanus Pontifex ab Anno 492. ad Annum 496. d. 8. Septemb. de cujus ſcriptis hæc habeo quæ dictis a me in Bibliotheca Græca Tom. XI. pag. 413 - - 418. & clariſſimi Cavei obſervationibus adjungam. Præter Epiſtolas XVI. obvias in Conciliorum Tomis, in quibus & illa *ad Æonium* Arelatenſem Epiſcopum, ex Sirmondi Tom. 1. Concilior. Galliæ pag. 153. & *poſtrema ad Ruſticum* Epiſcopum Lugd. ex Dacherii

cherii edit. T. V. ſpicileg. pag. 581. (T. 3. edit. novæ pag. 304.) Et *fragmenta aliarum Epiſtolarum* decem, quæ ex collectione Canonum Cardinalis DEUS DEDIT primus vulgavit Holſtenius Tom. 1. collectionis Romanæ p. 207 - - 219. adde Baluzium Tom. V. Miſcell. p. 459. Noviſſime etiam in lucem editum eſt cum notis eruditis ab illuſtri Scipione Maffeo *Supplementum Acacianum*, Venet. 1728. 8. & in edit. Concilior. Veneta noviſſima tomo quinto, ubi poſt FELICIS Papæ Epiſtolam ἀκέφαλον adverſus Acacium, ſequitur *Epiſtola* Gelaſii *ad Succonium* Epiſcopum Afrum, & altera *ad Natalem* Abbatem, ex quibus hanc poſteriorem Gelaſii eſſe non dubitat, priorem malit Felici Papæ tribuere. Tomus *de anathematis vinculo* contra Acacium, *de Lupercalium intermiſſione* adverſus Andromachum Senatorem, atque *adverſus Pelagianam hæreſin* in iisdem Conciliorum tomis legitur, una cum *Synodali de ordinatione Epiſcopi*, quæ repetitur in Epiſtola IV. Gregorii IV. nec non Concilium Romanum LXX. Epiſcoporum An. 494. in quo celebre *Decretum de libris Apocryphis*, quod Gelaſio etiam adſcribitur in THEODORI Pœnitentiali cap. 4. pag. 104. & poſt tot editiones genuinum proferre ſe profeſſus

est illustrissimus Vir Justus Fontaninus ex Codice Palatino Bibl. Vaticanæ ad calcem præclari operis de antiquitatibus Hortæ Coloniæ Etruscorum. Rom. 1708. 4. & in thesauro scriptorum Italiæ Burmanniano tomi VIII. parte 3. ubi etiam Petri Francisci Chifletii contulit editionem, qui idem decretum, DAMASO ab aliis tributum, emendatius sub HORMISDÆ nomine e Codice Jurensi vulgavit in notis ad Vigilium Tapsitanum pag. 149. Vide etiam Cardinalis Norisii Opera Tom. IV. p. 927. seq. Liber *de duabus in CHristo naturis* exstat etiam in Johannis Heroldi hæresiologia Basil. 1656. fol. & in Bibliotheca Patrum Lugdun. Tom. 8. p. 700. & longe diversus est a libro Gelasii contra Anomœos de quo Photius Cod. 102. ille enim monobibli hujus auctor Gelasius fuit Cæsareensis scriptor Græcus, de quo Tom. VIII. Biblioth. Græcæ pag. 371. Indicem scriptorum in libro de duabus naturis allegatorum a Gelasio, dedi Tom. XI. Biblioth. Græcæ p. 417. *Codex Sacramentorum* Gelasianus, sed interpolatus familiam ducit inter Codices Sacramentorum, nongentis annis antiquiores, præceditque tres alios, Gothico Gallicanum, Francicum, Gallicanumque in volumine quod cura Josephi Mariæ

Tho-

Thomaſii, poſtea Cardinalis lucem vidit Romæ 1681. 4. Tres deinde iſtos integros recudi ex Thomaſiana editione fecit Mabillonius libro tertio de liturgia Gallicana, Pariſ. 1685. 1729. 4. *Adverſus Græcos tractatus* quem inter Gelaſii ſcripta refert Lud. Jacobus a S. Carolo p. 76. ſunt Epiſtola VIII. & IX. in cauſa Acacii quos ediderat Siomondus cum appendice Codicis Theodoſiani, Pariſ. 1631. 8. & in tomo primo Sirmondi Operum p. 784. 791.

GELASIUS II. antea *Joannes Cajetanus*, Monachus Caſinenſis a) edoctus ab ALBERICO Philoſopho b) idem Papa ab A. 1118. Januar. 31. ad A. 1119. Januar. 29. Ejus Epiſtolæ V. in tomo XXVII. Concilior. edit. Regiæ: in Labbeana autem, Harduiniana & Coletina *Epiſtolæ VII.* duabus additis ex Andreæ Ducheſne Bibliotheca Cluniacenſi p. 572. Epithaphium ejus ſcriptum a Petro Pictavienſi ibid. p. 617. & apud Ludov. Jacobum pag. 78. atque Marum ad Petrum Diac. p. 189. quod incipit: *Vir gravis & ſapiens actu verboque Johannes.* Tres Epiſtolæ primores

a) In Actis Sanctor. Tom. 1. Junii p. 217. E. *Joanne Caſinenſi, poſtea Damaſo Papa II.* lege *Gelaſio Papa II.*

b) Petrus Diaconus de viris illuſtribus Caſinenſibus cap. 45.

mores exſtant etiam apud Aguirrium in Conciliis Hiſpan. Tom. 3. pag. 331. Aliæ in Udalrici Babebergenſis Codice apud Joannem Georgium Eccardum T. 2. corporis ſcriptorum medii ævi pag. 295. ſeq.

Paſſio S. Eraſmi, Cajetani Epiſcopi & Formiis ſub Diocletiano Martyris in Campania, Rom. 1639. 4. cum qua conferenda Acta quæ cum notis & cenſura exhibentur in Actis Sanctor. T. 1. Junii 2. p. 213. ſq. Vitam Gelaſii poſt PANDULFUM Piſanum aliosque ſcripſit editor Pandulfi, Conſtantinus Cajetanus, cui etiam *paſſionem SS. Eraſmi, Anatoliæ*, & ſcriptam a Gelaſio verſibus *paſſionem Cæſarii* debemus. Præter hæc Petrus Diaconus cap. 45. teſtatur hunc Gelaſium digeſſiſſe *Regiſtrum Epiſtolarum Paſchalis ſecundi*. Ordericum Vitalem ſi audimus c) *eruditione litterarum apprime inſtructus fuit, & longa exercitatione, utpote qui præſulum Apocriſiarius fere XL. annis enituerat, calluit.*

GELLIUS *Fuſcus*, Tetrici junioris & aliorum ut videtur illis temporibus Imperatorum vitas & geſta deſcripſit, ut colligitur e Trebellio Pollione in triginta Tyrannis, c. 25. *Arellii Fuſci* autem cap. 21. non ſcripta laudat Trebellius, ſed

c) lib. XII. Hiſt. Eccleſ. p. 842.

ſed Conſularis primæ ſententiæ cenſionem & ſuffragium refert, ut adeo non ſit ingerendus pro *Gellio* Arellius, quanquam *Agellium* ſive *Dagellum* Fuſcum Palatinus Codex offerat, cum Gellii hiſtorici mentio recurrat in Vopiſci Probo cap. 1.

Martyrologium GELLONENSE ſive Monaſterii de GELLONE, S. Guilelmi de Deſerto Ord. Bened. diœceſis Luteveñſis, ſcriptum circa Annum 804. & præmiſſum habens *breviarium de Apoſtolis, ubi prædicaverunt, & ubi orti vel obiti ſunt.* Tom. XIII. ſpicilegii Dacher. p. 388. (Tom. 2. edit. novæ pag. 25 - - 37.

De geſtis Abbatum GEMBLACENSIUM Ord. S. Benedicti, a primo Abbate Erluino An. 948. usque ad octavum, Anſelmum An. 1013. Liber auctore Monacho Gemblacenſi, editus a Dacherio Tom. VI. ſpicilegii p. 505. (Tom. 2. edit. novæ p. 759 - - 769.) Quanquam vero SIGEBERTUS cap. 171. ſive ultimo de ſcriptoribus Eccleſiaſticis diſerte teſtatur ſe geſta Abbatum Gemblacenſium ſcripſiſſe, tamen hunc auctorem diverſum eſſe a Sigeberto, ex ipſo Sigeberti Chronico Dacherius colligit.

Joannes de S. GEMINIANO, Tuſcus Ord. Præd. obiit circa Annum 1323. ætat. 73. auctor *Univerſi Prædicabilis*, ſive *ſummæ de exemplis & rerum ſimilitudinibus* * libris X. Venet. 1497. 4 1577. 1582. Baſil. 1499. 4. Antw. 1583. 8. 1599. 1629. 8. Lugd. 1585. 4. cum Sophologio JACOBI Magni & Colon. 1665. 4. Vide Joannem Vincentium Coppium in Viris inſignibus Sangeminianenſibus, Florent. 1695. 4. Jacobum Quetif Tom. 1. de ſcriptoribus Ord. Dominicani pag. 528. ſeq. & Oudinum Tom. 3. p. 726. Cætera ejus ſcripta, *Sermones de Dominicis* Evangeliorum & Epiſtolarum, *& de Sanctis* per annum. *Sermones Quadrageſimales.* Venet. 1584. 8. Colon. 1612. 8. *Conciones funebres* Lugd. 1510. & 1536. 4. & ex interpolata editione Pariſ. 1611. 8. Opuſculum de quibusdam materiis prædicabilibus, *de Operibus ſex dierum*, prædicatum ab eo in Adventu Domini in Conventu Senarum, Pariſ. 1512. 4. *Sermones pro altero Adventu. Collationes Variæ. Meditationes in Evangelia. Diſtinctiones. Dialogi inter latronem & Chriſtum: inter Cain & CHriſtum.*

Dominicus a S. GEMINIANO de quo ſupra Tom. 2. pag. 158. Juris Pontificii Conſultus, primum Mantuæ Epiſcopi Vica-

* Vide infra, HELVICUS *Teutonicus.*

Vicarius An. 1407. ſeq. *Homilias* in Sacerdotum Synodo habuit, poſt ejus *Conſilia* ſive *Reſponſa* typis etiam exſcriptas Venet. 1550. fol. Deinde docuit Bononiæ, & *libros Decretalium*, *ſextum* maxime Commentariis illuſtravit. Venet. 1558. fol. Poſtremo Romæ Auditor Cameræ ſingulari æquitate jus dixiſſe traditur. Vide Pancirollum III. 31. Oudinum Tom. 3. p. 2368.

Nellus a S. GEMINIANO, Florentinus, in patria cauſſas egit, ſtante pro altera parte ſubinde *Ludovico Romano* JCto celebri. Opuſcula Nelli *de Banditis* & *Teſtibus* quæ circa Annum 1424. compoſuit, obvia in Oceano Juris ſive tractatu tractatuum Tom. X. pag. 357. & Tom. IV. pag. 79.

Joannes GENESIUS *de Parma*, Bononienſis (aliis *Johannes Paulinus de Qualea* ſive *de Quaya*) ex Doctore Pariſienſi Miniſter Generalis Ord. Minor. deceſſor Bonaventuræ, defunctus Camerini An. 1289. ætat. 80. ſcripſit *Gloſſarium* MS. in variis Bibliothecis, teſte Oudino *tum Commentarium in IV. libros Sententiarum. De Civitate CHriſti.* Qui tractatus Regii excuſus 1501. & Romæ 1523. Præterea *Roſarium in Geneſin. De Converſatione Religioſorum, libros II. De beneficiis Creatoris. Officium Paſſionis CHriſti. Sacrum Com-*

mercium S. Francisci cum Domina paupertate. Vide Waddingum pag. 208. Idem An. 1249. legatus *Angelus Pacis* ad Imperium CPolitanum Joannem, & Emanuelem Patriarcham: perhibetur etiam An. 1255. Auctor *Evangelii æterni*, sive perfectionis, quo Spiritus Sanctus Anno 1260. esset evacuaturus Evangelium CHristi. Alii tamen injuriam fieri Genesio existimant, vide sis Oudinum Tom. 3. p. 242. seq.

GENNADIUS Massiliensis Presbyter ante An. 495. a) S. Hieronymi exemplo scripsit *librum de Viris illustribus*, quem cum Hieronymo uno corpore sociatum ut in antiquissimo Veronensi Codice hodie conspicitur, jam olim reliquisse se testatus est Cassiodorus libro de Divinis Lect. cap. 17. Itaque & in Hieronymi Operum editionibus ab Anno 1468. sæpe repetitis excusum hoc Gennadii scriptum habemus, in Francofurtensi An. 1684. etiam bis, semel Tom. 1. pag. 201. atque iterum Tom. 4. pag. 127. Prodiit quoque cum Hieronymi libro de Viris illustribus Basil. 1529. 4. Eras-

a) Vide Henricum Noris II. 16. Hist. Pelag. Hic Gennadium semipelagianis, accenset atque etiam diss. de V. Synodo pag. 118. quod facere minus audet Vossius lib. 1. hist. Pelag. cap. 10. & pluribus Gennadium tuetur Bruno Neusserus prodromi p. 125. seqq.

Erasmo curante, & cum scholiis Suffridi Petri, Leovardiensis Frisii, Colon. 1580. 8. qui similes libellos *Isidori* Hisp. Episcopi, *Honorii* Presbyteri Augustodunensis, *Sigeberti* Gemblacensis Monachi & *Henrici de Gandavo*, Archidiaconi Tornacensis subjunxit. Iisdem junctum, addito præterea *Ildefonsi* Toletani libello edidit illustravitque Aubertus Miræus in Bibliotheca Ecclesiastica, Antwerp. 1639. fol. quam cum novis auctariis b) recudendam dedi Hamburg. 1718. fol. Separatim præterea vidit lucem Helmst. ex recensione Joannis a Fuchte, Helmst. 1612. 4. & cum scholiis Rev. D. Salomonis Ernesti Cypriani, qui Gennadium cum Codice Gvelpherbytano & Norimbergensi contulit. Jen. 1703. 4. Pleriqe Codices MSti, sicut editiones quoque & Honorius, cujus liber secundus de luminaribus Ecclesiæ, Gennadii breviarium refert, & Trithemius cap. 188. librum incipiunt a *Jacobo Nisibeno*: Quod autem prologi vice ex Codice Martiniano attulit Suffridus Petri caput de *Hieronymo*, quod legit & Marcellinus Comes ad Annum 392. & Mabillonius atque Marcianæus edidere ex vetustissimo Codice Corbejensi seu Sangermanensi, litteris scri-

 pto

b) Acta Erud. A. 1718. pag. 444.

pto Longobardicis, qui annos, ut ajunt, præfert plus mille, atque ſcriptus antiquis characteribus Merovingicis, hoc caput cæteri codices, cæteræque editiones ignorant: ignorat etiam ſingularis Codex Veronenſis, de quo hæc Petrus & Hieronymus Alerii fratres Ballerinii, Veronenſes in Obſervationibus ad laudatiſſimi Noriſii Opera Tom. IV. p. 925. *In Capituli Veronenſis Bibliotheca, in qua varia cuſtodiuntur perantiqua MSta, inter quæ alia ſexti ſeculi initio cum Conſulum notis exarata ſunt, alia paulo poſt, pleraque ante decimum ſeculum: in hac, inquam, Bibliotheca inſignis eſt codex Gennadii, qui majuſculis litteris ſcriptus ſin ætate major, at minor certe* Corbejenſi *non videtur. Variantes lectiones quæ præclaræ ſunt, cum Corbejenſi fere conveniunt, aliæ autem ſunt præſtantiores multo & emendatiores quæ ad hunc ſcriptorem deduci queunt. Quod majori eſt animadverſione dignum, & ad Codicis germanitatem declarandam valet plurimum, eſt, deeſſe in hoc Codice capita, quibus* de Hieronymi, Cæſarii *Arelatenſis*, Sidonii, Honorati *Conſtantiæ Epiſcopi*, Cerealis *Africani*, Eugenii *Carthaginienſis*, Pomerii, Honorati *Maſſilienſis operibus diſſeritur, quæ in Codice Corbejenſi leguntur, nec non in laudata* P. *Marcianæi editione.* *Deſi-*

Desinit in Gennadio & Gelasio, *quorum elogia in Corbejensi desunt. Quæ vero in nostro Codice simul & Corbejensi desunt, omnia absunt ab antiqua editione Hieronymi, cui Gennadii Catalogus adjectus est, quam Episcopus Aleriensis* Joannes Andreas Rom 1468. fol. *promulgavit.* Corbejensis Codicis Lectiones Marcianæus in Hieronymo suo annotavit, quem in Bibliotheca Ecclesiastica ipse secutus sum libenter. Codicis Veronensis sed paucas quasdam lectiones excerpsit illustris Maffeus ad calcem supplementi Acaciani, Venet. 1728. 8. editi. Alteram etiam *vitam S. Hieronymi* ex duobus vetustis Codicibus Luxoviensi & San-Gallensi publicavit laudatus Mabillonius Tom. 4. Analect. (edit. novæ pag. 194.) quam Gennadio tribuit. Incipit: *Hieronymus noster in opido Stridonis.* Sed Gennadii non esse probat Pagius ad A. C. 420. n. 21. Caput etiam de *Sedulio*, quod Hieronymi nomine ex Corbejensi Codice edidit laudatus Mabillonius Tom. 1. Analect. pag. 336. Sirmondus, Justus Fontaninus aliique malunt tribuere Gennadio, Gennadii non esse probat Norisius Cenotaph. Pisani diss. IV. cap. 2. §. 1.

Liber de *Ecclesiasticis dogmatibus* plus simplici vice vulgatus ad calcem Tertulliani

tulliani edit. Basil. & inter S. Augustini a) opera (etiam in appendice Opp. Augustini tomo octavo edit. Benedictin.) sed Gennadio vindicatus, illustratusque a Geverhardo Elmenhorstio, Hamb. 1614. 4. qui veteris Theologi homilam lectu non indignam de CHristi moribus CHristiano homini sectandis

a) Sub AUGUSTINI nomine legit præter Abonem Abbatem in Canonibus c.43. apud Mabillon. T.2. Anal. pag. 313. & præter *Joannem Scotum*, & atque integrum inseruit Rabanus libr. IV. de universo cap. 10. Tom. 1. Opp. pag. 86. seq. In Codice MS. Monasterii Benedictini decem a Mantua millibus, Definitiones hæ dogmatum Ecclesiasticorum præferunt nomen S. FAUSTI Episcopi Ecclesiæ Maxiliensis, teste Mabillonio itineris Italici pag. 208. Petrus Abailardus libris de Theologia Christiana & Gratianus laudant jam sub *Augustini*, jam sub *Gennadii de fide orthodoxa* nomine. Sed & idem Abælardus pag. 1263. ex Gennadio de fide Orthodoxa allegat quæ in Augustini Enchiridio leguntur. Gennadio præter Hadrianum I. Papam Epist. ad Carolum M. de cultu imaginum, Alcuinum, Florum & Ecclesiam Lugdunensem contra Gotheschalcum, Walafridum Strabonem, Algerum, Petrum Lombardum, Thomam Aquinatem & Trithemium adscribit Ratramnus Corbejensis III. 5. contra Græcos, sed falso auctorem vocat CPolitanum Episcopum. Perinde ut Massiliensem Episcopum Gennadium confinxere Hadrianus I. Papa, Sigebertus cap. 30. Platina atque alii.

dis & duas Epiſtolas Martiali Lemovicenſi ſuppoſitas ſubnexuit. Locus ex cap. 72. laudatus in Concilio II. Turonenſi An. 567. can. 27. ſed ſine nomine auctoris, *ſicut in dogmatibus Eccleſiaſticis habetur inſertum.* Capita a trigeſimi primi fine usque ad quinquageſimi ſecundi initium apud Rabanum deſiderantur, atque videntur addita ex Concilio II. Arauſicano An. 529. aliisque monumentis poſt Gennadium, quæ Elmenhorſtius in notis p. 138. ſeq. annotavit.

In capite ultimo libri de ſcriptoribus has porro lucubrationes ſuas temporum perditas injuria Gennadius ipſe commemorat: *Ego Gennadius Maſſiliæ presbyter ſcripſi:*

adverſus omnes hæreſes, libros octo: (incertum an hoc ex opere decerpta ſint quatuor de *Prædeſtinatianis, Eutychianis, Neſtorianis* & *Timotheanis*, quæ tribus ultimis capitibus libri de hæreſibus præmittuntur, quem ſub Hieronymi nomine Claudius Menardus edidit: Sirmondus autem cap. 6. Hiſtoriæ Prædeſtinatianæ in MS. Biblioth. S. Victoris reperit ſubjuncta libro Auguſtini, his additis verbis: *finit relatio S. Auguſtini Epiſcopi de hæreſibus: hæc vero quæ ſequuntur, a Gennadio Presbytero Maſſilienſi ſunt poſita.*

ad-

adversus Nestorium libros sex,

& *adversus Eutychem libros XI.* (al. *libros VI.*)

adversus Pelagium libros tres.

tractatus de mille annis & de Apocalypsi Joannis,

& hoc opus (librum de scriptoribus) *& Epistolam de Fide mea misi ab Beatum Gelasium, urbis Romæ Episcopum.* Gelasius diem obierat A. 496. itaque hocce caput post illud tempus adjunctum oportuit a Gennadio, licet priora capita multis annis prius videtur scripsisse quia c.91. refert Theodulum ante triennium obiisse regnante Zenone, quem constat rebus humanis valedixisse An. 491. ut laudatus Norisius annotavit.

Alius GENNADIUS Medicus, cujus somnium ex Augustino narrat Julianus Toletanus lib. 2. prognosticon cap. 33. eundem laudat Augustinus Epist. 100 (novæ edit. 159.)

GENTILIS *Brixiensis*, JCtus, scriptor Repertorii, Gesnero GENTILIS *Papiensis*, fortasse quia Papiæ sive Ticini docuit.

GENTILIS *Fulginas* Italus, Medicus insignis & Johannis XXII. Archiater, defunctus Perusiæ An. 1348. a) Scripsit expo-

a) non 1310. uti Mercklin. p. 309. vide Mangeti Bibl. Medicam T. 1. pag. 455.

positiones *in Avicennam*: Commentar. in ÆGIDIUM *de pulsibus*. *Consilia*, variaque scripta alia *de lepra*, *de febribus*, *de balneis*, *de proportionibus convenientibusque dosibus Medicinarum* (de gradibus Medicinæ vocat Trithemius c. 545.) aliaque quæ videri possunt apud Gesnerum, Lindenium, Merklinum, Mangetum. *de divisione librorum Galeni* parvus est libellus e Speculatore collectus.

GENTILIS *de Monte florum* sive ex opido Montisflorii, Picenus, Ord. Minor. ex Lectore Sacri Palatii Presbyter Cardinalis S. Martini in Montibus, ab Anno 1300. ad 1312. a) missus est An. 1307. in Hungariam a Clemente V. Legatus & res ibi composuit b) usque ad Annum 1310. interfuit Concilio Viennensi A. 1311. atque in eo pro Bonifacio VIII. sicut ab Anno 1303. seq. adversus Fratricellos acriter decertavit, unde præter *homilias*, quas solas memorat Waddingus pag. 145. inter ejus scripta apud G. Josephum Eggs in purpura docta T. I. pag. 264. etiam referuntur *Apologia pro Bonifacio VIII.* adversus Philippum Pulchrum, Galliæ Regem: *& dissertatio adversus Fratricellos.*

GE-

a) Baluz. Tom. I. de Papis Avenionensibus pag. 581.

b) ibid. & p. 1412. seq.

GEOFRIDUS vide GODEFRIDUS.

De GEORGIIS fama & eruditione claris ſchediasma a Joachimo Manzelio editum Guſtroviæ 1712. 4. nonnullos recentioris ætatis Georgios jucunda varietate perſequitur, ſicut de Georgiis qui Græce ſcripſerunt, eruditam Leonis Allatii diatribam notulis, ſupplemento & indice auctam exhibui tomo decimo Bibliothecæ Græcæ: Eundem in modum de Georgiis quibusdam medii ævi qui Latine ſcripſerunt, pauca hæc præſenti loco annotare liceat.

Juris conſulti a S. GEORGIO, tres celebrantur 1) *Jacobinus* Jaſonis diſcipulus qui ſeculo XV. vergente Taurini docuit, cujus tractatus *de feudis* exſtat Colon. 1574. 8. & in Oceano juris, Tom. X. pag. 179. Ejusdem *de homagiis* Tom. X. parte 2. p. 172. *Commentarius in quatuor Juris Civilis Matutinos tractatus*, Bonon. 1575. fol.

2) *Joannes* qui Jus Pontificium profeſſus fuit Bononiæ medio ſæculo XIV. atque interpretatus eſt *partem 1. & 2. Decretorum*, & titulum 28. ſecundi Decretalium *de appellationibus*, & *quartum Decretalium librum*, Venet. 1578. 1579. Etiam *in Clementinas* ſcriptarum ab eo obſervationum meminit Pancirollus III. 24.

3) *Jo-*

Joannes Antonius, Placentinus, Patricius Mediolanensis, qui cum Jus utrumque ab anno ætatis 28. docuisset Ticini deinde Cardinalis usque ad 1509. quo septuagesimo ætatis diem obiit. Hic Pancirollo III. 47. teste præter easdem *Clementinas* interpretatus est *Jura appellationum*, *quartumque Decretalium*, & *primam Decreti partem*, *Feudaque* in quibus illustrandis ALVOROTUM sequi se fuit professus. *Oratio* in exquias Cardinalis Tornacensis habita prodiit, Romæ 1483. 4.

EORGIUS Monachus *Altaichensis* in Bavaria, Ord. Bened. scriptor *Chronici* rerum Monasterii Altaichensis. MStum ex Possevino laudat Vossius pag. 704. Altaichum utrumque conditum post Annum 755. ab Utilone qui diem obiit An. 765. vide Velserum pag. 151. cui Georgium hunc ignotum fuisse apparet. Vide infra *Georgius Hugo*.

EORGIUS *Benignus*, Ragusæus Ord. Minor. non circa Annum 1400. ut ex Waddingo Cangius, sed 1500. Archiepiscopus Nazarenus. Scripsit eodem Waddingo pag. 145. teste Defensionem pro *Joannis Reuchlini* dialogo de Talmude Judæorum non supprimendo. Præterea

vexillum Christianæ victoriæ. De assumtione B. Virginis Mariæ. De natura Angelica quæstiones : & volumen grande *de Dialectica.*

GEORGIUS *Britulienſis* five *de Bretolio* Monachus fcripfit expofitionem *in Exodum* eamque dedicavit Abbatibus *quadripartitæ profeſſionis* Cifterciensi de Caroli loco, Benedictino de S. Luciano Belluacenfi, Canonicorum regularium de S. Genoveva Parifienfi, & Præmonftratenfi de S. Petro Selincurtenfi. Commentarium illum MS. exftare in Bibliotheca Prulienfi, five Pruliacenfi diœcefis Senonenfis, notat Jacobus le Long in Bibliotheca Biblica p. 741. *Dedicationem* folam ex eodem MS. vulgavit Edmundus Martene T. 1. annecdotor. p. 426.

GEORGIUS *Chadleius* Anglus, Lelando c. 414. *Chedolegus*, vixit Oxoniæ circa Annum 1360. fcripfitque Commentarium *in Apocalypſin*, laudatum etiam Baleo VI. 21. Pitfeoque p. 500.

GEORGIUS *Eppius* Wimpinenfis Ord. Præd. fæculo XV. fcripfit *de illuſtribus Viris ac ſanctimonialibus Ord. Præd.* MS. Ratisbonæ.

Franciſcum GEORGIUM Venetum, Ord. Minor. An. 1510. diem obiiffe præter rem traditum Molano, Poffevino, Miræo:

ræo: Nam Harmoniam ſuam dicavit Clementi VII. qui An. 1525. & Problemata Paulo III. qui An. 1534. Papam gerere coepit. Non mediocris ſane in his ſcriptis eruditio & ſubtile ingenium paſſim elucet: quanquam interdum indulgens parum ſolidis ſpeculationibus Platonicisque & Cabbaliſticis ac Talmudicis placitis ac ſomniis: quam obrem Sixti Senenſis a) & aliorum reprehenſiones incurrit. Titulus prioris operis eſt: *De harmonia Mundi totius, Cantica tria,* quorum ſingula octo tonis iterum diſtinguuntur. Canticum *primum,* ſive *antiquum* quo Divina, humana, cœleſtia, ſupercœleſtia atque inferiora omnia, concinna proportione & harmonica ſuavitate diſtributa eſſe demonſtrantur. Canticum *ſecundum* ſive *novum*, omnia in CHriſto, multiplici conſonantia correſpondere dulcioribus modulis quam articuli & membra in mundano aut humano Corpore. Canticum *tertium* denique ſive *noviſſimum,* de mundi minoris, ſive hominis, propter quem facta ſint omnia, concordem in debitum finem, progreſſum & ſtatum. Prodiit hoc opus Venet. 1525.

a) Colomeſ. Italia Oriental. pag. 39. Obſervationes Hallenſes Tom. 2. Obſerv. 16. Joan. Bona de Divina Pſalmodia cap. 17. § 2. pag. 534. Opp.

& Parisiis 1544. fol. cujus editionis exempla quædam præferunt Annum 1546. Expungenda in hoc opere plura notat *Index Hisp.* pag. 396 - - 406.

In Scripturam Sacram & Philosophos *problematum tria millia*, sex tributa tomis, singuli quæstionibus 500. quorum *primus* Historiam sacram ad Captivitatem Babylonicam usque persequitur, *secundus* Legem, *tertius* Oracula Prophetarum, *quartus* Evangelium, *quintus* septem sapientum doctrinam vitamque 1) Salomonis, 2) Jobi, 3) Hermetis Trismegisti, 4) Platonis Academicorumque, 5. 6. 7) Orphei, Pythagoræ, Zoroastris. *Sextus* postremo argumenta varia de DEO, de Cœlis, Homine ejusque viribus, moribus & eventibus, de bonis malisque angelis, de animalibus, de Mundo & proprietatibus Naturæ, operationibusque ac virtute: de quibusdam S. Scripturæ locis reconditis: de quibusdam occultis operationiaus Naturæ & Artis, & denique de situ & proprietate mysteriosa quorundam locorum, fluminum, Civitatum, montium in sacris litteris memoratorum. Prodiere hæc problemata Venetiis 1536. & Parisiis 1574. 4. & 1621. 4. ad cujus postremæ editionis calcem subjuncta notatio locorum quæ expungenda monuit

Index

Index Hispanicus pag. 406 - - 421. Conferenda etiam quæ ad Georgii hujus quæstiones in Genesin notavit respondit-que Marius Mersennus ad calcem Commentarii in sex prima Geneseos capita, Paris. 1623. fol.

Omitto *Vitam B. Claræ Bugniæ*, Venetæ Clarissæ: quæ exstat in parte quarta Chronicorum Ordinis Minorum, edita Italice Venet. 1621. & *Carmina* pia ascetica ibidem, scripta Italice, quæ laudat Waddingus p. 119.

EORGIUS Orter de *Frickenhausen* Ord. Præd. qui Lipsiæ circa Annum 1489. & seq. edidit tria scripta contra immaculatam conceptionem B. Virginis. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. p. 883. seq. ubi etiam *Quadragesimale* ejus & *Sermones de tempore, per Adventum* & *de Sanctis* memorantur.

EORGIUS Prior *Gemnicensis*, Ordinis Carthusiani in Austria, cujus *Ephemeris* sive *Diarium peregrinationis transmarinæ* in Ægyptum, Montem Sinai, terram sanctam & Syriam susceptæ A. C. 1507. sq. susceptæ prodiit *libris III.* in Bernardi Pez anecdotis Tom. 2. parte 3. pag. 454 - - 640.

EORGIUS *Hepburnus*, Scotus Ord. Præd. circa annum 1480. qui *Collectiones Theo-*

logicas & de reformatione ad fratres suos scripsisse traditur apud Jacobum Quetif Tom. 1. p. 901.

GEORGIUS *Hugo* laudatus Vossio pag. 569. non diversus videtur a *Georgio* monacho *Altaichensi*, de quo supra p. 97. De eo sic Joan. Aventinus inter scriptores quibus usum se profitetur ante librum secundum Annalium Bojorum: *Georgius Hugo Philosophus, curator Altaichii inferioris*, (*Cænobium est*) *Divo Benedicto dicatum: is jussu Georgii Ducis Latine perscripsit Bojos.*

Marius sive potius, ut rectius apud Possevinum, *Marcus* GEORGIUS Venetus Ordinis Servitarum circa Annum 1381. Theologus & Philosophus qui scripsit *libros duos de libertate Ecclesiastica*, & Vitam *Philippi Benizzi* a) Florentini, An. 1285. defuncti, fundatoris Ordinis Servitarum, Carmine Heroico.

GEORGiUS *Mediolanensis*. Vide infra *Ravennatinus*: quanquam sunt qui duos Ord. Præd. circa idem tempus An. 1500. statuunt unum *Logices*, alterum *Vitæ Jacobi Sextii* scriptorem, & utrumque distin-

a) Ita legendum apud Vossium pag. 539. pro *Bencii*. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. IX. p. 160. Julium Nigrum in historia scriptorum Florentin. p. 167. 168.

distingvunt a Georgio Ravennatensi. Vide Jacobum Echardum Tomo 2. pag. 31. & 43. Malo tamen Vossio assentiri, qui pag. 813. pro tribus hisce unum in commentarios suos retulit.

EORGIUS *Merula*, infra, MERULA.

EORGIUS *Ravennatinus*, Mediolanensis, Ordinis Prædicatorum, defunctus Anno 1520. scripsit *Logicam*, nec non *Vitam Jacobi Sextii*, Mediolanensis, Ordinis Prædicatorum, defuncti A. 1493. editam a Leandro Alberto, lib 1. de viris illustribus illius Ordinis pag. 255. b. Præterea hæc ejus MSta in domo Gratiarum Ord. Dominicani Mediolanensi: *De viris illustribus Ordinis Prædicatorum in Provincia Romana*, *Historiam Cœnobii S. Mariæ Gratiarum Mediol.* opus quadripartitum. *Dialogum inter S. Dominicum & Petrum Martyrem* de utriusque Vita. Tractatum *de Vita Cœnobitica*. *Interlocutionem mœstam* super novis & inauditis rerum mutationibus. *Apologiam pro Bartholomæo Quarterio, qui impubes Ordinem Prædicatorum professus erat. Quæstionem an ante annum XV. ætatis hoc liceat facere. Carmen ad dictum Bartholomæum*, qui ab Ordine defecerat, & ut redeat *adhortatorium. Hymnum de assumtione B. Mariæ Virginis*.

GEORGIUS *Riplay*, sive *Riplæus*, Lelando cap. 435. *Gregorius Ripolegus*, Anglus, ex Regulari Canonico Brindlingtonensi, Carmelita in Cœnobio Botulfino. Hunc A. 1490. claruisse scribit Baleus VIII. 49. & post mortem, Magiæ insimulatum & Necromantiæ. Scripta ejus hæc ab eo referuntur: *Vita Botulfi Abbatis. Vita Johannis Bridlingtoni. Historia compassionis Mariæ. Theorica. Concordantiæ*, sive Concordia Naturalium Philosophorum *Gvidonis & Raymundi. Secreta Philosophorum. Alchymistarum mysteria. Practica Cerimonialis. Castellum XII. portarum. Dictata ægri. De Magia Naturali. Compendium Alchymiæ. Ars brevis* sive *clangor. De lapide Philosophico. Dialogi, Carmina*; & *Epistolæ*. His Pricæus pag. 677. addit: *Medullam Philosophiæ, Pupillam Alchymiæ, Terram terrarum, Experimenta Philosophica*, & librum *de rerum temperaturis*.

GEORGIUS *a Tempseca*, a) Vossio b) & Sandero c) minus recte *a Tensera*, Brugensis, post Annum 1252. scripsit Historiam *Atrebatensem*, laudatam a Ferreolo Locrio

a) Franciscus Sweertius Athen. Belg. pag. 276. & Valerius Andreas Bibl. Belg. p. 267.

b) pag. 704. de Hist. Lat.

c) de Brugensibus eruditione claris p. 33.

Locrio in Chronico Belgico & a Jacobo Meyero, Flandricarum rerum scriptore, qui ex Georgii hujus collectaneis profecisse se non diffitetur.

GEORGIUS *Torquatus*, Magdeburgensis, Theologus & Historicus, cujus est *Series & ordo Pontificum Ecclesiæ Magdeburgensis* ab exordio fundationis suæ circa Annum 967. ad Annum 1513. ex veteri Chronico excerptus circa Annum 1562. passimque auctus & ex Goldecii apographo editus in Tomo tertio scriptorum Johannis Burchardi Menckenii pag. 374 -- 406. collatus cum Anonymi Chronico Magdeburgensi Meibomiano Tom. 2. pag. 369. seq. Ejusdem Georgii *Annales* uberiores *Magdeburgenses*, & *Halberstadenses* MSS. habuit Henr. Meibomius, avus, ex quibus locum producit in dissertatione de Irminsula cap. 10. Tom. 3. scriptorum de rebus German. p. 20.

GEORGIUS *Trapezuntius*, Cretensis ac Græcus licet, non est prætereundus mihi hoc loco, quoniam & Latine multa scripsit, atque vertit e Græcis eleganter, ejusq; non contemnendæ fuere partes in luce instauranda litterarum. Quonium autem de lucubrationibus ejus, quas utraque lingva in lucem protulit, dictum est diligenter in Diario Eruditorum Ita-

liæ Tom. XVI. pag. 414 -- 446. & ab Leone Allatio in diatriba de Georgiis, Tomo X. Bibliothecæ Græcæ pag. 721. seq. satis esse existimo Benev. Lectorem rogare, ut hæc consulat, & de Trapezuntio præter ibi laudatos a me, Nicolaum Comnenum Papadopoli consulat T. 2. histor. Gymnasii Patavini p. 180. & Nisseronum Tomo XIV. memoriarum de viris eruditis, editarum Gallice pag. 322. seqq. Diem obiit hic Georgius extrema senectute, post ademtam prius omnium rerum & proprii nominis memoriam, Romæ A. 1484. ante 12. Augusti, eo enim die Sixtus quartus rebus humanis valedixit, cui Andreas, filius Georgii Trapezuntii, dicans Almagestum Ptolemæi * a Patre versum, negat Patrem morte præventum facere hoc ipsum per se potuisse.

GEORGIUS *Valla*, infra, VALLA.

GEORGIUS *de Ungaria*, Ordinis Prædicatorum, scriptor libri *de ritibus Turcorum* capitibus XXIII. quem laudat Bernhardus Luzemburgicus in Catalogo hæreticorum.

Alexan-

* Acta Sanctorum Maji p. 184. Diarium Eruditor. Italiæ T. XVI. p. 422.

lexander GERALDINUS, GHERARDINUS, ſive GIRARDINUS, Amerinus, Epiſcopus An. 1496. Vulturarienſis & Montis Çorbini in regno Neapolitano: Vide Ughellum Tomo 8. pag. 392. Inde A. 1516. anno ætatis 70. Epiſcopus Civitatis S. Dominici apud Indos Orientales: variis Legationibus functus, defunctusque A. 1525. ſcripſit *Vitam Catharinæ Auſtriacæ*, Conjugis Henrici VIII. Angliæ Regis, Carmine Hexametro. Vide Diarium Eruditorum Italiæ Tom. 24. pag. 233. *Vitam S. Catharinæ Virginis & Martyris* Carminibus Latinis. *Vitam S. Benedicti* Sapphico Carmine. *Sacrorum Carminum libros XXIV. De Latii & Romæ laudibus*, & *Antiquitatum præſtantia*, ElegiacoCarmine. *Invectivas* Lyricas *in malam fœminam.* Tum ſoluta Oratione *Itinerarium An.* 1520. *ad Regiones ſub æquinoctiali plaga conſtitutas*, quod diu poſt auctoris mortem vulgatum eſt ab ejus abnepote *Onufrio Geraldino* de Catenaccis, Romæ 1631. 8. cum ejusdem Alexandri vita, præter quam Allatius pag. 208. Apum Urbanarum teſtatur etiam ſe legiſſe ejus tractatulum MStum: *de Viris Geraldinis, qui in obſequio Apoſtolicæ Sedis per varia tempora inſudarunt.* Cætera inedita Alexandri ſcripta Onufrio memorata ſunt: *Epitome Concilio-*

rum

rum ab Orbe Chriſtiano. *Summorum Pontificum Acta. Epiſtolarum libri II. Officia varia Sanctorum.* Volumen *Orationum* ad Principes Chriſtianos *pro bello contra Turcos movendo. De iis, qui funguntur a ſecretis Principum. De educatione nobilium puerorum & puellarum. De officio Principis. Elogia virorum illuſtrium Romanorum* ab Ænea usque ad Pompejum Magnum. *Monumenta Antiquitatum Romanarum* e veteribus *Inſcriptionibus* recollecta ſuis itineribus & ſtudio. *De quantitate ſyllabaria & Carminum compoſitione.*

Antonius GERALDINUS, Alexandri frater major natu, de quo ſupra in ANTONIO Tom. 1. p. 330. defunctus A. 1488. Ejus *Eclogæ XII. de myſteriis Vitæ JESU CHriſti,* prodiere Salmanticæ 1505. 4to. *Oratio ad Innocentium VIII.* Romæ An. 1486. habita, editaque in 4to. Vide Nicolaum Antonium Tomæ 2. Bibliothecæ novæ Hiſpanæ pag. 685. & Diarium Eruditorum Italiæ Tomo 22. pag. 360. ſeq. & Tomo 24. pag. 230. ſeq. *Pœnitentialis Pſalmodia*, ſive Pſalmi VII. Pœnitentiales Latino Carmine. 1486. in 4to.

GERALDUS *de Abbatis villa*, Magiſter Pariſienſis circa Annum 1257. cum Guil-

helmo de S. Amore faciens, Franciscanos & Dominicanos oppugnavit tribus ſcriptis, adverſario perfectionis Chriſtianæ maxime Prælatorum facultatumque Eccleſiaſticarum inimico oppoſitis. Vide Jacobum Quetif de ſcriptoribus Dominicanis Tom. 1. pag. 335. ſeq.

ERALDUS II. de Gordonio, Epiſcopus *Cadurcenſis* inſtaurator Ordinis Canonici in Baſilica S. Stephani An. 1096. a) *Teſtamentum* ejus apud Dacherium Tom. 8. Spicilegii p. 161. (edit. novæ Tom. 3. pag. 415.)

ERALDUS III. Hector, Epiſcopus ibidem Cadurcenſis per annos amplius quinquaginta, qui diem obiit An. 1200. Hujus eſt Epiſtola ad Fridericum Imp. data ex Carcere An. 1155. apud eundem Dacherium Tom. 2. pag. 403. (edit. novæ Tom. 3. p. 519.)

ERALDUS Itherii, Prior *Grandimontanus*, ſcriptor *Vitæ S. Stephani* Muretenſis, Diaconi & Confeſſoris, qui Ordinem Grandimontenſem in nemore agri Lemovicini Monte Mureto inſtituit circa Annum 1076. Exſtat ſine nomine auctoris in Labbei Biblioth. nova MStor. Tom. 2. p. 674. & adſcripto Geraldi no-

a) Sammarthan. Tom. 2, Galliæ Chriſt. p. 469. b.

nomine ex Chifletiano Codice, cum Bollandi notis in Actis Sanctor. Tom. 2. Februar. VIII. p. 205. & ex integriore Codice Grandimontensi apud Edmundum Martene Tom VI. monumentor. p. 1046. seq. Hic est Geraldus ad quem Clementis III. bulla qua Sanctis adscriptus Stephanus ille fuit An. 1189.

GERALDUS Lemovicensis. Vide supra *Gerardus de* FRACHETO Tom. 2. p. 549.

GERALDUS Medicus, cujus Commentarium MS. *super Viaticum Constantini* memorat Sanderus in Bibl. Belgica MS. pag. 194. Constantinus Afer, auctor Viatici scripsit circa Annum 1090.

GERARDUS, *Gerhardus*, *Girardus*, *Geraldus*, de *Abbatis villa*, supra, GERALDUS.

GERARDUS, Monachus *Affligemensis* in Brabantia Ord. Bened. apud Cangium traditur scripsisse *de statu Mundi*. Sed apud Sweertium & Valerium Andream inscribitur *de statu matrimoniali*, MS. in Parcensi Monasterio non procul Lovanio.

GERARDUS Monachus *S. Albini* Andegavensis, Ord. Benedicti defunctus An. 1123. 4. Novemb. cujus Epitaphium & Monachorum S. Albini Epistola encyclica

clica de obitu Marbodei Episcopi & hujus Gerardi, exstat in Edmundi Martene Tom. 1. Anecdotor. pag. 355. 356.

GERARDUS *de Aruernia*, Cenomansis Ecclesiæ Canonicus, cujus *Chronicon* in Anno 1274. desinens Cangius evolvit in Biblioth. Puteana. Oudinus autem Tom. 3. pag. 582. testatur in Bibl. Regis Christianissimi Cod. 1531. procedere usque ad An. 1288. dicatumque Ivoni de Chasent, qui ex Priore St. Martini Paris. Abbas Cluniacensis ab A. 1275.

GERARDUS Augustanus Presbyter circa Annum 980. scripsit *de Vita & miraculis S. Udalrici, Augustæ Vindelicorum Episcopi.* Anno 973. defuncti ætat. 83. ordinationis 54. Sine nomine auctoris editus a Marco Velsero Augustæ 1595. & in Velseri operibus p. 505 -- 587. & in Actis Sanctor. Tom. 2. Julii p. 97. & Gerhardo restitutus in Mabillonii Actis Benedictinis seculo V. p. 519. Vide & supra GEBEHARDUS & BERNO.

GERARDUS sive GERLANDUS cum Berengario faciens Monachus circa seculi duodecimi initia, ad quem HUGONIS *Metelli*, Canonici Regularis Epistolam de sanctissimo Eucharistiæ Sacramento edidit Mabillonius Tom. 3. Analect. p. 459.

459. (edit. novæ p. 475.) qui Gerard hujus etiam Epiſtolas legiſſe ſe MSta pag. 465. teſtatur, quas tamen edere o- miſit.

GERARDUS Serina de Varonibus *Bergo- gomenſis*, Auguſtinianus, Epiſcopus ab Anno 1342. ad 1356. a) Saonenſis ſive Savonenſis: ſcripſit teſte Jac. Philippo Ber- gomenſi, ejus populari, in Chronico ad Annum 1355. *in Epiſtolam ad Hebræos* *in Cantica Canticorum* expoſitionem, con- nectentem Paulum Apoſtolum Salomon & Novum Teſtamentum Veteri. Incip *Alæ tuæ Cherubim.* Commentarium *in ſexti Decretalium* lib. 3. tit. 17. *de reli- gioſis domibus.* Duo *Quodlibeta.* Et in *libros ſententiarum.* Eadem laudat Tri- themius c. 612- & quæ præterea ab Els- ſio commemorantur, vereor ne confict ſint ex verbis Bergomenſis perperam in- tellectis.

GERARDUS *Blancus* ex villa Gainaco, Par- menſis diœceſis, Epiſcopus Sabinenſis & Cardinalis obiit A. 1302. Præter *ſermo- nes* & ſcripta ad Jus Pontificium ſpe- ctantia, publicavit *Conſtitutiones pro re- formando Clero.* Vide G. Joſephum Eggs T. 1. purpuræ doctæ p. 232.

GER-

a) Ughellus Tom. 4. Italiæ ſacræ p. 738. Philip- pus Elsſius encomiaſtico Auguſtiniano pag. 241.

GERARDUS, ſive GERALDUS Monachus *S. Blaſii*, teſte Anonymo Mellicenſi cap. 116. *inter alia* Commentum ſuper Dialecticam *ſcripſit: præterea, ſatis utilium* Collectas ſententiarum.

GERARDUS *de Bononia*, Doctor Pariſienſis Carmelitarum Prior Generalis obiit Avenione Anno 1317. Præter ſermones de tempore & de Sanctis, Quodlibeta, Quæſtiones Ordinarias, & Commentarium in IV. libros Sententiarum, Summam quoque Theologiæ dare voluit, ſed quam morte præventus imperfectam reliquit. Vide Thrithemium cap. 549. Nec plura Alegrius pag. 280.

GERARDUS *Bredanus*, ex Brabantia, Carthuſianus An. 1474. defunctus, cujus ſcripta ſunt: tractatus *in Pſalmum LXVII. Exſurgat DEUS*: & verſibus Vita CHriſti ac de ſancto Ejus Sacramento. Vide Theodorum Petræum pag. 161. ſq.

GERARDUS II. & III. Epiſcopi *Cadurcenſes*. Vide ſupra GERALDUS.

GERARDI Abbatis *Bronienſis* Sec. X. vita ſcripta ab Anonymo Monacho ad Abbatem Gonterum, edita & interpolata a Surio 3. Octobr.

GERARDUS nec Cremonenſis a) nec Sabo-

a) Ita poſt multos alios Franciſcus Ariſius nuper in Cremona litterata p. 269. ſeq.

boletanus, b) nec Fulginas, c) ſed *Carmonenſis* ex Carmona d) Bæticæ ſive Andaluſiæ Hiſpanus, Toleti e) vixit, diemque obiit An. 1184. ætat. 73. peritia Matheſeos & artis Medicæ, litterarumque Orientalium, celebris inprimis, unde in Hiſpania Orientali honeſtus ei locus datus eſt a Paulo Colomeſio pag. 214. ſeq. Ex Arabico hic Gerardus quem *Arabiſmi gnariſſimum* Vopiſcus Fortunatus Plempius ad Avicennam fatetur, Latine vertit Canonem *Avicennæ* libris V. Canticaque & de viribus cordis: de removendis nocumentis in regimine Sanitatis, & de ſyropo acetoſo: Venet. 1544. 1553. Baſileæ apud Hervag. 1555. fol. Venet. 1608. fol. 2. Vol. ex Andreæ Alpagi, Bellunenſis caſtigatione, notisque Joan. Coſtæi & Joan. Pauli Mongii & Canonis liber primus & ſecundus ex Plempii recognitione, Lovan. 1658. fol.

Aboali Principis, ſive *Abuali*, filii Davidis, Ægyptii, Compendium Raſis.

Li-

b) Ita Geſnerus in Bibliotheca, Guido Bonatus, cum Volaterrano, Leandro Alberto &c.

c) Ita Trithemius apud Nicol. Antonium Tom. 2 Bibl. vet. Hiſp. p. 263.

d) Nicolaus Antonius l. c. Diarium eruditorum Italiæ Tom. X. p. 286. & Tom. XV. p. 208. ſq ubi inter alia p. 211. ſq. *Gerardi* nomen ne apud Hiſpanos infrequentatum fuiſſe oſtenditur

e) *Toleti vixit, Toletum reddidit aſtris.* Epitaphium ibid. p. 209.

Librum *Abubecri Rasis*, qui dicitur *Almansorius*, practicam & antidotarium, nec non *librum divisionum*, sive de morborum curationibus. Lugd. 1510. Basil. 1544.

Joannis Serapionis Practicam sive breviarium Medicum, Venet. 1497.

Librum *Albengnesit* Philosophi de virtute medicinarum & ciborum. Argentorat. 1531. fol. cum Tacuino.

Joannis Damasceni Serapionis F. libros VII. therapevtices Basil. 1529. fol.

Isaac de definitionibus, MS. in Bibl. Bodlej. & *Geberi* libros IX. de Astronomia, teste Ricciolo.

Albucasæ chirurgi methodum medendi libris III. Basil. 1541. fol. Vide Labbei Bibl. MSS. p. 50.

Commentarios in prognostica Hippocratis, Arabis Anonymi.

Artem parvam Galeni ex Arabico, & *Joannicii* commentarios.

A Gerardo ipso composita:

Theorica Planetarum, quam dialogo edito oppugnavit Joannes Regiomontanus, Georgii Peurbachii discipulus.

Geomantia & Practica Planetarum MS. apud Bernardum Trevisanum, Venetiis.

Introductorium Medicinæ.

Commentarius in Viaticum Constantini Afri, Benedictini. De Constantini hujus qui An. 1090. claruit Viatico dixi Bibl.

Græcæ Tom. XIII. pag. 125. Illud viaticum illuſtratum etiam eſſe ab altero GERARDO *Bututo*, Medico Pariſienſi, teſtis Geſnerus in Bibliotheca p. 274.

Lipſiæ, teſte B. Fellero Catalogi Bibl. Paulinæ pag. 256. habetur MS. *Magiſtri Gerardi Cremonenſis vita & index librorum ab eo translatorum.*

Kyranidum librum ab hoc Gerardo ex Græco translatum, ante Barthium ſcripſit Geſnerus: ſed illa ſententia rejicitur a Thoma Reineſio pag. 8. Variar. Lect.

GERARDUS *Carthuſianus*, vide *Bredanus*, atque *Schiedamenſis* & *Stredamus.*

GERARDUS *de Caſtris*, Carmelita circa Annum 1420. *cujus de Paſſione Dominica* & *Sermones plures de Sanctis* memorat Poſſevinus ex Geſnero & Eiſengreinio.

GERARDUS Epiſcopus *Caſtrenſis*, infra *Machetus.*

GERARDUS *Colonienſis*, Ord. Præd. circa Annum 1314. ſcriptor duplicis libri, quorum alter *medela* a) *animæ*, alter *recreatio animæ* inſcribitur.

GERARDUS ex *Corbejenſi* Monacho Abbas Silvæ majoris Ord. Bened. circa Annum 1050. poſt PASCHASIUM *Ratpertum* ſcripſit *vitam* & *miracula S. Adalhardi ſive Adelardi* circa Annum 826. Abbatis

a) Ita legendum, non *medulla*, monet Poſſevinus.

batis Corbejensis. Utramque edidit Bollandus in Actis Sanctor. 2. Januarii Tom 1. Paschasii quidem pag. 96. Gerardi pag. 111. & 118. Post Bollandum Mabillonius Sec. IV. Benedictin. pag. 345. Vide Oudinum Tom, 2. pag. 751. seq.

GERARDUS *Cremonensis*, rectius *Carmonensis* de quo supra.

GERARDUS e *Cussaco*, Aginnensis, Carmelita, circa Annum 1346. cujus non nisi *Sermones* ad Clerum, aliosque *ad Populum* memorari reperi.

GERARDUS Grot sive Magnus, *Daventriensis*, ex Canonico Ultrajectensi & Aquisgranensi Clericus seu Frater Vitæ communis, obiit An. 1384. *Joannis Rusbrochii* nonnulla e Germanico transtulit in Latium sermonem, & ipse Latine plura scripsit, e quibus inter Thomæ Kempis opera viderunt lucem tria brevia capita, quæ ultimam partem absolvunt Vitæ Gerardi hujus, scriptæ a Kempisio, atque in limine tomi tertii Kempisii, p. 29. *Protestatio de veridica Prædicatione Evangelii quod prædicavit* & p. 30. *Conclusa & proposita* & pag. 35. *de sacris libris studendis.* Memorantur præterea a Trithemio cap. 656. hæc ejus scripta: *De contractibus & usuris. De institutione Novitiorum. De locatione curæ Pastoralis*

ralis. De converſatione interna. De regimine monialium. De incommoditatibus Matrimonii. Epiſtolæ & *Sermones.* His apud Aub. Miræum in auctario p. 82. & Franc. Sweertium pag 280. ac Valerium Andream p. 277. adduntur: *De focariis* ad Clerum Trajactenſem. *Contra turrim Trajectenſem. De paupertate. De quatuor generibus meditabilium. De vitio detractionis. De Simonia. De Beneficiis curatis. De ſchiſmate* ad Cantorem Pariſienſem. *De cohabitatione & exercitiis devotorum. Concordia Evangeliſtarum de paſſione Domini. Commentarius in lectiones Officii Eccleſiaſtici de defunctis: De compunctione & eruditione ſcholarium. De revocatione lapſi. Cordiale quatuor Noviſſimorum. Quæritur an quis poſſit. De vita in communi degentium. De gradibus Eccleſiaſticorum* & *de Communione.* In Epitaphio ejus hi verſus leguntur:

Gerardus magnus vixit ſicut pius agnus,
Fecit quod dixit, ſicut docuit, quoque vixit
Sicut nonfictus, aliis mitis, ſibi ſtrictus.

GERARDUS *Dicæus* Lucenſis, Geſnero teſte, *Deliam amantem*, grandi volumine celebravit carmine, & vertit *Dionem.* Sed illa Dionis verſio nunquam in lucem data eſt.

GER-

ERARDUS *Domarus* ſive GERALDUS *de Daumaro*, Lemovicenſis, Theologiam docuit Pariſiis, inde Magiſter Ord. Præd. Generalis obiit Avenione A. 1342. *Sermones* ſcripſiſſe doctos & elegantes, & quædam Theologica erudita compoſuiſſe traditur, ſed quæ illa ſint, prætermitur ſilentio, tum apud alios tum apud Jacobum Quetif Tom. 1. p. 610.

ERARDUS *de Fracheto*, ſupra Tom. 2. pag. 549.

ERARDUS *Grandimontanus* Prior. ſupra, p. 109. ſq. GERALDUS.

ERARDUS *Groot*, ſupra, p. 121. *Daventrienſis*.

ERARDUS, *Hancinus*, ſive *de Ancinis*, Ord. Præd. circa A. 1312. cujus *commentarios in quatuor libros Sententiarum* memorat Jacobus Quetif T. 1. p. 725. Nam Commentarii in libros Ethicorum videntur potius eſſe *Gerardi Odonis*, de quo infra.

ERARDI Monachi *de Imo* S. Mariæ, Ord. Ciſterc. cujus *Proceſſus* ſeu *Defenſorium Juris*, ſcriptum Anno 1427. MS. in Bibl. Quedlimburgenſi. Vide Tobiam Eckardum p. 27.

ERARDUS *Landrianus*, Epiſcopus in Picardia Galliæ Laudenſis a Concilio Baſileenſi An. 1432. legatus ad Henricum VI. Angliæ Regem, ad quem habita O-

ratio inſerta Appendici Concilii Baſileenſis Tom. 8. Harduin. pag. 1313.

GERARDUS *Laodicenſis* Epiſcopus, infra *de Nazareth.*

GERARDUS *Lemovicenſis*, Ord. Præd. vide de FRACHETO, ſupra Tom. 2. p. 549.

GERARDUS *Leodienſis* ſive *Leodicenſis* Lector, Ord. Præd. circa Annum 1270. præter *Sermones de tempore ac de Sanctis* ſcriſit *Speculum Concionatorum de doctrina Cordis* ad 1. Sam. VII. 3. *præparate Corda veſtra*, ſeptem libris ſive diſpoſitionibus, quod opusculum Henrico Gandavenſi cap. 53. laudatum prodiit Paris 1605. forma minore & Neapoli 1604. 4. & Gallice verſum Duaci 1601. & Lugd. 1608. forma minore. Præterea *Sermones* de tempore & Sanctis memorat Trithemius cap. 520. Miræus ad Henricum Gandavenſem etiam *librum de Virtutibus*. Jacobus Quetif Tom. 1. p. 249. tractatum *de Teſtamento CHriſti* & *Religionis Elucidarium.*

GERARDUS Leodicenſis Ord. Ciſtercienſis, ſeculo XII. qui de miraculis quibusdam *S. Bernardi* in Germania patratis ſcripſit. Vide Carolum Viſchium pag. 122. Idem huic Gerardo tribuit librum *de remediis contra amorem illicitum*, quem Miræus

ræus malit Gerardo, de quo jam dixi, Leodicensi Dominicano tribuere.

ERARDUS *Machetus* Castrensis in Gallia Episcopus & Collegii Navarrei Paris. gubernator, defunctus Turonis An. 1450. Vide Lannojum in historia Gymnasii Navarrei pag. 533. seq. ubi tituli & notitia *Epistolarum* CCCLXVIII. quæ MStæ Parisiis asservantur. Ex iisdem nonnullæ pag. 150. 152. 154. 155. 156.

ERARDUS *Magnus*, supra *Daventriensis*.

ERARDUS *Maurisius*, sive de Maurisio Civis & Iudex Vicentinus, scriptor *Historiæ de rebus gestis Eccelini Tyranni & Dominorum de Romano* ab Anno 1183. ad Annum circiter 1237. quam ex Felicis Osii schedis An. 1631. extincti vulgavit Laurentius Pignorius Venet. 1636. fol. cum ROLANDINO Patavino & ALBERTO Mussato: deinde illustris Leibnitius Tom. 2. scriptor. Brunsuic. p. 28. Hinc in duobus splendidis corporibus scriptorum Italiæ recusa est Mediolanensi quidem, a) in limine tomi

a) Diarium Eruditor. Italiæ Tom. 37. pag. 455. Acta Erudit. 1727. pag. 208. Memoriæ Trevoltinæ An. 1732. pag. 79. Ephemerides Eruditor. Parif. 1733. pag. 478. Bibliotheca Italica vulgata Gallice Tom. XIII. pag. 1.

mi VIII. & in Leidensi Burmanniano Tom. VI. Hujus *Maurisii* nomen pro PARISIO reponendum apud Carolum Sigonium libro XVII. de regno Italiæ ad Annum 1233. Vide Vossium de Hist. Lat. p. 468.

GERARDUS Decanus *S. Medardi* Suessionensis *Vitam* veteranam heroico Carmine editam *S. Romani Episcopi* misit ad Hugonem circa Annum 960. Archiepiscopum Rothomagensem. Epistola Gerardi vulgata a Jo. Mabillonio T. 1. Analect. p. 167. (nov. edit. p. 429.) Vitam prosa scriptam vulgavit Rigaltius Paris. 1619. 8. De Romano Rothomagensi Archiepiscopo qui An. 645. obiit, & cujus memoria recolitur 23. Octobr. vide Sammarthanos Tom. 1. Galliæ Christianæ p. 561. seq. & Carolum le Cointe Tom. 2. Annal. Francorum p. 776. sqq.

GERARDUS *Mindensis* Ord. Præd. circa Annum 1277. traditur scripsisse *Commentarium in Ecclesiastem*, ut commenta ejus *super Metaphysicam* prætereant.

GERHARDUS a *Nazareth*, Laodicensis Episcopus circa Annum 1140. scripsit ad Guilelmum Presbyterum *de conversatione virorum DEI in terra sancta commorantium.* Præterea Simlero teste *Vitam Abbatis Heliæ, & de una Magdalena* contra Græcos. *Ad ancillas DEI in Bethania. Contra Salam*, Templarium.

GERAR-

ERARDUS *Odonis* five *Oddonis* Ruthenenfis Gallus, de Caftro Rodulphi, Ord. Minor. & ab Anno 1329. Minifter Generalis & Patriarcha Antiochenus, defunctus Catanæ in Sicilia An. 1349. fcripfit *Quæftiones* & *Scripta de Logica*, & *in libros Ethicorum ac de Philofophia Morali*, quæ Trithemius c. 552. memorat. Ex his *Commentarii in X. libros Nicomacheorum Ariftotelis* prodiere Venet. 1500. a quibus etiam *Doctoris Moralis* cognomen videtur tuliffe, quod ei apud Waddingum p. 145. tribuitur, qui præterea ejus *Commentarios in varios S. Scripturæ libros*, & *in quatuor libros Sententiarum* commemorat: nec non *librum de figuris Bibliorum*, MStum in Cœnobio Mirapicenfi, & *Sermones* de tempore. Quæftiones præterea duas MStas in Biblioth. Vaticana, 1) *utrum lumen augeatur per adventum novæ partis ad partem, utraque permanente* & 2) *utrum continuum componatur ex indivifibilibus, & refolvatur in indivifibilia.* Idem Waddingus teftatur *Officium de ftigmatibus S. Francifci*, quod a Francifcanis confuevit recitari, ab hoc Gerardo effe compofitum. *Poftillæ* ejus *in librum Sapientiæ* MSS. Patavii in Biblioth. S. Antonii, tefte Thomafino p. 64.

GER-

GERARDUS Monachus *S. Quintini* in Insula, ſcripſit *translationem venerandarum reliquiarum Crucis & Coronæ Dominicæ*, CPoli Pariſios, quas reliquias, piæ memoriæ Dominus Ludovicus Rex Francorum a) ſibi ab Imperatore CPoleos b) acquiſivit. Scripſit etiam plurima *miracula* quæ *B. Eliſabeth*, de Thuringia, poſt mortem ſuam c) dicitur fuiſſe operata. Compoſuit etiam *Antiphonas* & *Reſponſoria* eleganti dictamine, in ejusdem Sanctæ feſtivitate cantanda. *Neumas* d) vero eisdem Anthiphonis & reſponſoriis quidam frater *Petrus*, Canonicus S. Autberti Cameracenſis appoſuit. Hæc de Gerardo Henricus Gandavenſis cap. 52. & ex eo Trithemius cap 486. qui ait claruiſſe An. 1270.

GERARDUS *Richenburgenſis* (Reiffenberg) infra *Stedarburgenſis* & GERHOUS.

GERARDUS Epiſcopus *Savonenſis*, ſupra *Bergomenſis*.

GERARDUS *Schidamus* ſive *Schiedamenſis* Batavus, Trithemio *Stredam*, Cangio *Schidanus*, Prior Carthuſiæ Domus Apoſtolo

a) Ludovicus IX. ſanctus. Philippo Regi hoc Rigordus tribuit. Vide Odoricum Raynaldum ad Annum 1502. n. 60.

b) Balduino I. ſecundum Rigordum.

c) Quæ An. 1231. accidit. Vide ſupra Tom. 2 pag. 208.

ſtolor. prope Leodium, An. 1443. diem obiit, ſcriptor *Speculi religioſorum*: *Dialogi duplicis, de vitiis & virtutitibus. De decem præceptis. De cura paſtorali* ad Abbatem S. Adriani. *De VII. Sacramentis* & *Sermonem* de tempore & de Sanctis. Vide Trithemium cap. 796. Valerium Andream p. 283. Sweertium p. 286. Huic putem etiam tribuendum tractatum *de Oratione* qui ſub Gerardi Carthuſiani nomine laudatur a Navarro.

ERARDUS *de Senis,* ſive Senenſis, Auguſtinianus, quem Jacobus Philippus Bergomenſis ad Annum 1355. ait imitatorem præcipuum fuiſſe *B. Ægidii Romani,* ſcripſiſſeque *in primum ſententiarum* nec non *de præſcriptionibus & uſucapionibus*: & *de uſuris & de montibus pietatis* ſive menſis Lombardicis *Florentinorum cæterisque.* Eadem Trithemius cap. 610. Ex his *Lectura in primum ſententiarum* edita Patavii 1598. teſte Philippo Elſſio p. 240 encomiaſtici Auguſtiniani, a quo præterea memorantur MSS. *Lecturæ in librum ſententiarum 2. 3. 4. Quæſtiones de intellectu agente. De principuo Individuationis,* ad mentem *Ægidii. Quæſtiones Quodlibeticæ. De Begardorum erroribus. Ad Clementinam de hæreticis. Quæſtiones ad Epiſcopos,* & *ad Epiſcopum Senenſem, utrum bona pauperum Epiſcopo Diœceſano diſpen-*

dispensare & in subsidium Civitatis, Rector petente, vertere liceat.

GERARDUS *de Silteto*, Ord. Præd. circa Annum 1400. Scriptor *summæ de Astris*, divisæ in partes tres. Vide Jacobum Queti T. 1. p. 725.

GERARDUS *silvæ majoris* Abbas, supra, *Corbejensis.*

GERARDUS ex Monacho Richenburgensi *Stidereburgensium* e) sive *Stederburgensium* Monialium in dioecesi Hildesheimensi Præpositus ab A. 1163. ad 1209. scripsit *historiam de postremis annis Henrici Leonis* Ducis Bajoariæ & Saxoniæ ab Anno 1182. ad 1195. quo Henricus ille obiit, editam ab Henrico Meibomio avo cum notis Helmst. 1614. 4. & recusam in Henrici Meibomii nepotis scriptoribus rerum Germanicarum T. 1. p. 430 - - 436 subjuncto sicut in priore editione brevi Chronico Stidereburgensi ab Anno 1001. ad 1180. id. p. 450 - 455. Meibomio jungendus, illustris Leibnitius T. 1. scriptor. Brunsuicens. pag. 849. seq. ubi Gerardi Historia Chronico Stederburgensi inserta legitur.

GERARDUS *de Stredam*, supra, *Schidamus.*

GER

e) Vide Meibom. Tom. 1. p. 444. sq.

ERARDUS *Suesſionenſis*, ſupra, *S. Medardi.*

ERARDUS *Terlingus* Brabantius Carmelita circa Annum 1500. ſcriptor *Chronici Huesdani.*

ERARDUS ſcriptor *Vitæ S. Udalrici*, ſupra, *Auguſtanus.*

ERARDUS *de Sutfanio, Sutphanienſis* ſive *Zutphanienſis*, cujus vita ſcripta a Thoma Kempiſio Tom. 3. Opp. p. 116. fuit ex primis fratribus Congregationis Clericorum in Communi viventium, a Gerardo Daventrienſi, de quo ſupra, inſtitutæ, defunctus Coloniæ An. 1398. ætatis 31. Ejus ſcripta: *De reformatione interiori* ſive *Virium animæ*, qui incipit: Homo quidam deſcendit. Et *de triplicibus adſcenſionibus* & *deſcenſionibus ſpiritalibus.* Incipit: Beatus vir qui eſt. Hæc duo ſcripta edita Coloniæ 1539. atque inde recuſa in Bibliothecis Patrum, atque in noviſſima Lugdunenſi Tom. 26. p. 235--289. Præterea *Sermones varios* hujus Gerhardi memorat Trithemius cap. 677.

ERBERTUS Aurelianenſis Scholaſticus Ord. Bened. in Cœnobio Floriacenſi, Præceptor Ottonis III. Imp. & Rotberti Regis Francorum a) atque ex Abbate Bobienſi & S. Columbani Remenſis & hinc Ravennatenſis Archiepiſcopus, ac denique Pa-

Papa SYLVESTER II. ab Anno 999. April. 2. ad Annum 1003. 12. Maji. In Conciliorum tomis exſtant ejus *Epiſtolæ* 1) ad Aſcelinum (Azolinum) ſeu Adalberonem, Laudunenſem Epiſcopum, ut accuſatus ad Romanam Synodum veniat. 2) ad Arnulfum quem Remenſi reſtituit Archiepiſcopatui & 3) ad Robertum Viceliacenſem Abbatem, cujus Privilegia confirmat. Aliæ *Epiſtolæ CLXI.* quas Gerberti adhuc utens nomine, Archiepiſcopus Remenſis ſcripſit, & quibus ex Nicol. Fabri Codice uſus Baronius eſt, editæ primum a Joan. Baptiſta Maſſono Papyrii fratre Pariſ. 1611. 4. atque inde in Andreæ du Cheſne ſcriptoribus Francicis Tom. 2. pag. 789 - - 827. & in Bibliothecis Petrum Pariſ. 1644. 1654. tomo III. Colon. 1618. tomo X. & Lugd. 1677. Tom. 17. pag. 669. Ultima ex illis 161. Epiſtolis eſt data *ad Conſtantinum*, quam præfationis loco Gerbertus præmiſit libro ſuo, adhuc inedito *de Numerorum diviſione*. Sed Ducheſnius præterea ex Codice Sirmondiano Tom. 2 ſcriptor. Francor. Pariſ. 1636. pag. 828 - 843. vulgavit alias Gerberti *Epiſtolas LV.* quas in Bibliothecis Patrum repetitas non invenio.

Epiſtola ad Conſtantinum eundem, Monachum Floriacenſem, & poſtea Abbatem

tem S. Maximini: *de Sphæræ constructione*, in Joannis Mabillonii Tom. 2. Analectorum pag. 212. (edit. novæ pag. 102.)

Sermo de informatione Episcoporum. id. pag. 103.

Præfatio ad Ottonem III. Imp. in locum Porphyrii a se illustratum. id. Tom. 1. p. 110. (edit. novæ pag. 106.) Librum ipsum Gerberti *de rationali & ratione uti*, præmissa eadem cum præfatione edidit Bernardus Pez Tom. 1. anecdotor. parte 2. pag. 149. Hoc scriptum respicit Fr. Benzonius, cum ait:

Logica cum volvis, quid tu, Gerberte, *resolvis?*
Hinc orbi toto te præfert tertius Otto.

Accepta solutione de ratione uti & rationali, Gerberto resolutori post Ravennam placuit Romam dare, donum videlicet Imperiale. Hæc Benzonius lib. 1. historiæ cap. 15. in Joan. Petri Ludewig reliquiis veterum monumentorum Tom. IX. p. 249. & in Menckenii Tom. 1. scriptor. Germ. p. 980.

Epistola ad Sallam, Episcopum Urgelensem An. 1001. & *ad Odonem* Episcopum Gerundensem An. 1002. scripta, in Baluzii appendice ad Marcam Hispanicam p. 957. seq.

Epiſtola ad Adelboldum de cauſa diverſitatis arearum in trigonoæquilatero, Geometrice Arithmeticeque expenſo. In laudati Pezii anecdot. T. 3. parte 2. p. 82 - - 84.

Geometria diviſa capitibus XCIV. id p. 7 - - 82.

Libellus *de ſanguine & corpore Domini* id. Tom. 1. parte 2. pag. 133 - - 148 Incip. *ſicut ante nos dixit quidam Sapiens* ediderat ſed ſine nomine auctoris Lud Cellotius appendice ad Hiſt. Godeſchalci Pariſ. 1655. fol. & ſub HERIGER Abbatis Laubienſis nomine Mabillonius prolegom. ad part. 2. Sec. 4. Benedictin. Sed ex fide Gottwicenſis Codicis Gerberto eum Pezius reſtituit.

Acta Synodi Remenſis An. 992. apud Centuriatores Magdeb. Centuria X. cap 9. pag. 246. oppugnata a Baronio ad illum Annum num. 9. ſeq.

Sermo apologeticus *in Concilio Moſmenſi* An. 995. editus in Actis illius Concilii & in Centuriis Magdeburg. Tom p. 279. apud Baron. ad Annum 995. atque ineditis perperam a præſtantiſſim Caveo accenſitus.

Rh

a) Hadr. Valeſius notis ad Adalberonem pag. 29 ſeq.

Rhythmomachia edita Lipſiæ 1616. fol. cum glorioſiſſ. Principis Auguſti, Luneburgenſium Ducis libris IV. de ludo Schacchorum.

Vita & paſſio S. Adalberti Urſini, Comitis Roſembergi, Pragenſis Epiſcopi, Gneſenſis Archiepiſcopi & An. 967. Martyris, Boëmorum, Hungarorum, Polonorum, Pruſſorum Apoſtoli, edita ab Abrahamo Bzovio ex Codiee Caſinenſi Rom. 1629. fol. una cum Sylveſtro II. Cæſio Aquitano a Magia & aliis Calumniis vindicato: b) & in appendice ad tomum XX. Annalium, Rom. 1641. fol. Georgius vero Henſchenius, qui eandem Vitam edidit ex Codice Pragenſi in Actis Sanctor. T. 3. April. 23. pag. 178. Gerberti eam eſſe negat, quanquam monitu ejusdem ſcriptam eique dicatam non diffitetur a monacho quodam SS. Bonifacii & Alexii. Eadem Bohuslai Balbini eſt ſententia, qui hanc vitam in Bohemia ſancta legendam offert. decad. 1. Miſcell. Hiſtor. regni Bohemiæ libro quarto. Pragæ 1682. fol. Sine nomine auctoris vulgavit etiam Caniſius T. V. parte 2. Antiq. Lect. pag. 332. (edit novæ T. 3. p. 45.)

b) Hæc apologia pro Sylveſtro II. recuſa Rom. 1678. fol. Vide Ephemerides eruditorum Pariſienſes illius anni pag 331.

Dodecastichon in laudem *Severini Boëthii* apud Baronium ad Annum 526. n. 18.

Sed quam idem memorat Baronius ad An. 992. n. 9. *Altercationem cum Leone nuncio Papæ Johannis XV.* nondum edita est quod sciam: uti nec liber *de Rhetorica*, aut quem *de compositione Astrolabii* composuit teste Ludovico Jacobo p. 214. Bibl. Pontificiæ. De studio scientiarum Mathemathicarum qoo Gerbertus pro illa ætate ad miraculum effloruit, Joan. Wallisius cap. 4. Algegebræ suæ Tom. 2. Opp. pag. 16. seq. ubi etiam de illius *Abaco* atque *Algorythmo*, sive libro *de numerorum divisione* quem scripsit Magistro in Hispania usus JOSEPHO sapiente, qui & ipse libellum de multiplicatione & divisione composuerat. De eodem Gerberto plura Guilelmus Malmesbur. lib. 2. hist. Anglor. p. 64. 65. ubi inter alia: *vicit scientia* Ptolemæum *in Astrolabio*, Alkindum c) *in Astrorum interstitio*, Julium Firmicum *in fato.* *Ibi* (in Hispania) *quid cantus & volatus avium portendit, didicit. Ibi excire tenues ex inferno figuras: ibi postremo quicquid vel noxium vel salubre curiositas humana deprehendit. Nam de li-*

citi

c) Ita lege cum Wallisio pro *Alcandræum.*

citis artibus, Arithmetica, Musica, Geometria nihil attinet dicere, quas ita ebibit, ut inferiores ingenio suo ostenderet, & magna industria revocaret in Galliam, omnino ibi jam pridem obsoletas. Abacum *certe primus a Saracenis rapiens, regulas dedit, quæ a sudantibus abacistis vix intelliguntur.*

Epitaphium, LOTHARII *Regis* Galliæ An. 986. extincti, a Gerberto positum hoc fertur: a)

Cujus ad obsequium coiere Duces, bonus omnis
Quem coluit, sate Cæsaribus, monumente doloris
Cæsar Lothari prætendis luce secunda
Terrifici Martis quod erat conspectus in astro.

Et Ducis FREDERICI:

Francorum placito nomen tulit hic Frederici,
Quem proavi fudere Duces a sanguine Regum:
Officiis meritisque parem sopor ultimus hausit,
Mercurii cum celsa domus tibi Phœbe maneret.

Joannes GERBRANDUS *de Leydis* sive *Leidanus*, Prior Carmelitarum Conventus Harlemensis diem obiit Anno 1504. Itaque Chronicon Egmondanum sive *Abbatum*

I 3

a) Apud Pithœum XII. Scriptor p. 525.

batum Egmundensium Annales, quos cum THEODERICO a Leydis aliisque vulgavit Antonius Matthæus Lugd. Bat. 1692. 4. a) oportet ab alio esse continuatos, nam a S. Adalberto ab A. C. 690. progrediuntur usque ad Annum 1516. Præter rem quoque hic Joannes Ordini Prædicatorum adscribitur, cum Carmelita fuerit, testeque Trithemio *Historiam Ordidinis Carmelitarum* tradiderit libris X. notus præterea *Historia Hollandensium* quam deinde retractavit b) diligentioreque studio scripsit *Chronicon Hollandiæ Comitum & Episooporum Ultrajectensium* a S. Willibrordo usque ad Annum 1480. Lucem hoc vidit ex Andreæ Schotti Bibliotheca in limine tomi primi scriptorum de rebus Belgicis, editorum a Francisco Sweertio, Francof. 1620. fol. Cætera ejus apud Alegrium, Valerium Andream, Sweertiumque in Athenis Belgicis referuntur: *Postilla Quadragesimalis, de Passione Domini. Sermones de tempore & de Sanctis, æstivales & hyemales. De festis Deiparæ. De B. Vsrginis doloribus. Liber exemplorum B. Mariæ. Collationes Sanctorum.*

GERHOUS, *Gerohus, Gerochus*, Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini, Præ-

a) Bibliotheque universelle T. XXIII. pag. 145.
b) Adrian Pars in Indice Batavico p. 90.

Præpositus Reichersbergensis in Bajoaria ab Anno 1132. ad 1169. De ejus vita & laudibus multa in Chronico Monasterii Reichersbergensis pag. 226. seq. quod in Anno 1194. desinens, ex Christophori Gewoldi editione Monachiensi 1611. 4to, recudi nuper curavit illustris Johannes Petrus Ludewig, Tomo 2. scriptorum de rebus Bambergensibus, Lipsiæ 1718. fol. In illo Chronico de scriptis Gerhoi pag. 237. (304) hoc legitur testimonium: *Quomodo vel qualiter, aut quantum dilexerit omnem justitiam, & omnem viam iniquitatis odio habuerit, legentibus & scire volentibus, patet in diversis* opusculis suis, quæ scripsit ad Papam Innocentium & ad Papam Eugenium & ad Dominos Cardinales, & in aliis opusculis ad diversos *scriptis. Similiter &* in Epistolis *suis patet, quas ad diversos diversis temporibus scripsit, quæ etiam fere omnes adhuc inveniuntur* in registro & Epistolario suo libro in duobus voluminibus. *Pro defensione quoque sententiæ* de gloria hominis in DEUM assumpti & in DEUM nati, *in qua diversos & graves contradictores atque impugnatores semper per omnem vitam suam a juventute habuit, scripsit* diversa opuscula & Epistolas. *Primum hac de causa, auctoritate Romanorum Pontificum & Dominorum Cardinalium, & ali-*

orum plurimorum Patrum, qui videbantur columnæ esse in Ecclesia eo tempore, fecit expositionem Psalmorum *in octo voluminibus, scripsit & opusculum* contra discipulos Petri Abailardi *ad Episcopum Frisingensem Ottonem, fratrem regis Chuonradi, &* ad *ipsos* Frisingenses *diversa opuscula & scripta. Item plurima scripta* ad Episcopum Pragensem Danielem, libellum de fide *rogatu Domini Henrici Cardinalis Presbyteri. Opusculum* ad Papam Adrianum (IV.) Dialogum inter Græcos & Latinos. *Libellum* de glorificatione filii hominis *ad Archiepiscopum Saltzburgensem Eberhardum. Novissime opuscula* ad Papam Alexandrum (III.) *& ad Dominos Cardinales, &* ad Episcopum Babenbergensem Eberhardum *de eadem re. Præterea alia multa ad diversos scripsit, quos omnes commemorare longum esset.* Ex his edita hujus Gerhoi exstant:

Liber *de gloria & honore Filii hominis,* sive *de glorificatione Naturæ humanæ in CHristo,* ad Hermannum, Episcopum Brixiensem, in Bernhardi Pezii Tomo 1. Anecdotorum parte 2. pag. 164 -- 280. In hoc libro suorum *in Psalmos* commentariorum meminit pag. 163. 331. & libelli *de novitatibus sui temporis* pag. 169. nec non opusculi de Fide in illud: *Mulierem*

lierem fortem quis inveniet? pag. 170. & opuſculi *ad Papam Hadrianum IV.* pag. 256.

Liber contra duas hæreſes Neſtorianorum, & excommunicatos Presbyteros eorumque Sacramenta admittentium, ad Godefridum, Abbatem Admontenſem, pag. 283 -- 314. Huic libro inſerta pag. 297. Epiſtola HUGONIS Radingenſis, inſtituens probare, Sacramenta Presbyterorum depoſitorum nulla esſe.

Epiſtola ad Eberhardum, Epiſcopum Babenbergenſem, quomodo ſecundum *Hilarium* glorificaturus Filium Pater ſit major. ibid. pag. 317 -- 326. In Codice * Heilsbrunnenſi ſcriptor hujus Epiſtolæ vocatur GERHARDUS de Richensberge.

Epiſtolæ quatuor pag. 329 -- 334. In quibus memorat ſcriptum ſuum *de Quæſtionibus Græcorum & Latinorum*, pag. 330.

Syntagma de Henrico IV. & V. Imperatoribus, & Gregorio VII. nonnullisque inſecutis Pontificibus Romanis, vulgatum a Jacobo Gretſero Ingolſtadii 1611. 4to, & recuſum in Tomo ſextoGretſeri Operum.

* Johannes Ludovicus Hockerus pag. 47. MSS. Heilsbrunn.

Vitæ Abbatum Formbacenſium, *Berengeri* & *Wirntonis*, Ordinis Benedictini, in laudati Pezii Anecdotis Tomo 1. parte 3. pag. 399--420.

Liber *de ædificio DEI,* ſeu de ſtudio & curia Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, fide & officio, ac diligentia Epiſcoporum, & aliorum Clericorum, quorum conditionem non inferiorem vita Monachorum eſſe docet, id. Tom. 2. parte 2. pag. 225 -- 436. ad Chunonem Ratisponenſem Epiſcopum, & illo defuncto ad Presbyterum (Arnonem.)

Liber Epiſtolaris *ad Innocentium II.* Pontificem Maximum, de eo *quid diſtet inter Clericos Seculares & Regulares.* ibid. pag. 439-504.

Expoſitio *in Pſalmum LXIV. (LXV.)* ſive liber *de corrupto Eccleſiæ ſtatu* ad Eugenium III. Papam, in Baluzii Miſcellaneis pag. 63-235. præmiſſa poſt Eugenii obitum Epiſtola ad Henricum, Presbyterum Cardinalem, ſubjunctisque pag. 236. Eugenii litteris Gerhoi ſcriptum approbantibus: quo multa ſcitu digniſſima contineri Baluzius annotavit. Inter alia non laudat Gerhous, quod pro Eccleſia Romana cœpiſſet *Curiæ Romanæ* nomen frequentari.

Tractatus

Tractatus *adversus Simoniacos*, capite mutilus, in Edmundi Martene Tomo V. Thesauri Anecdotorum pag. 1459 -- 1496.

In opere *de investigatione Antichristi* Gerhoum Folmari Nestorianismum oppugnasse notat Stevartius, propius ipsum *ad Lutheristarum ubiquitatem* accessisse conquestus. Vide Tom. 26. Bibliothecæ Patrum Lugdunensis p. 240. & supra in FOLMARO.

Contra Gerhoum hunc rigidiorem insectatorem Clericorum secularium, habitus A. 1130. Conventus Ratisbonensis, de quo Marcus Hansitzius Tom. 2. Germaniæ sacræ p. 228.

ERLACUS *Petri*, infra, PETRI.

ERLANDUS, supra, GERARDUS cum *Berengario* faciens p. 111. seq.

ERMANUS Autissiodorensis Episcopus ab Anno 418. ad 448. * successor S. Amatoris, cujus vitam vide in Actis Sanctorum Calendis Maji pag. 57. 59. & vitam Germani ipsius Tom. 7. Julii 31. Sammarthanos Tomo 2. Galliæ Christianæ pag. 267. supra CONSTANTINUS Lugdunensis Tom. 1. pag. 1192. & ERICUS Tom. 2. pag. 325. Quanquam pro Fide Christiana & adversus Pelagianos in Britan-

* Vide Henrici Norisii historiam Pelagianam lib. 2. cap. 12. p. 166. seq. Tillemont. Tom. XV.

Britannia atque in Galliis ſtrenue traditur decertaſſe, ſcriptum tamen Germani hujus nullum exſtare comperi.

GERMANUS Pariſienſis ab Anno 555. ad 576. Archiepiſcopus, Synodis Pariſienſibus An. 557. * & 573. præfuit. Ejus *Epiſtola ad Brunechildem*, Reginam Galliæ, de revocando a belli conſilio Conjuge Sigeberto Rege adverſus fratrem Chilpericum. apud Sirmondum Tomo 1. Concil. Galliæ Tom. 1. pag. 355. & apud Labbeum Tomo V. p. 923. Harduinum in appendice Tom. 3. pag. 2083. Coletum Tomo VI. &c.

Miſſa propria GERMANI Epiſcopi, neſcio cujus, MSta in Bibliotheca Bodlejana memoratur in Tomo ſecundo V. C. Georgii Hickeſii inter Codices MStos librorum ſeptemtrionalium p. 83.

Richardus de S. GERMANO, ſcriptor *Chronici* rerum per Orbem geſtarum ab exceſſu Gvilelmi, Siciliæ Regis, ſive ab Anno 1189. ad 1243. editi ex Bibliotheca Caſſinenſi a Ferdinando Ughello, Tomo tertio Italiæ ſacræ (editionis novæ T. X.) inter anecdota p. 173--242.

Annales GERNRODENSES, ſupra, ANDREAS *Hoppenrodius*. T. 1. p. 243.

GERO

* Vide Sirmondnm Tomo 1. Concil. Galliæ p. 313 Carolum le Cointe Tomo 1. Annalium Françorum pag. 825. ſeq. Sammarthanos Tomo 1 pag. 404.

ERO, vide, KERO.

ERPO, vide, GVERRO.

annes Charlerius de GERSON ſive GERSONUS Doctor & Cancellarius Academiæ Pariſienſis, virtute cordata atque eruditione memorabilis, rebus humanis valedixit Lugduni, defunctus in exilio. An. 1429. ætat. 66. 12. Jul. Vide Hermann. ab Hardt Tom. 4. p. 1583. ſeq. Cauſas quare Cancellariam dimittere libenter voluit, exponit Tom. 4. edit. Dupin. pag. 725. Vide & de extremis ejus Tom. 3. pag. 760. ſeq. & 765. Natalis Alexander, cum *Venerabilem* & *Chriſtianiſſimum Doctorem* appellaſſet Gerſonem, notatus eo nomine a Cenſoribus, ita ſe defendit Tom. VII. Hiſtor. Eccleſ. pag. 92. *Hos ne titulos honoris, Gerſonio invident?* Chriſtianiſſimi Doctoris *nomine non a me primum inſignitus eſt, ſed a multis ſeculis, ita celebratur. Sic ipſum appellat Nobiliſſimum Capitulum Primatialis Eccleſiæ Lugdunenſis, in Epiſtola ad Baſileenſem Epiſcopum An.* 1504. *ſcripta.* Eſt profecto, *inquit*, ejus doctrina ſana, clara, ſalubris & devota, & inter cæteras ad pellendos animi morbos aptiſſima, usque adeo, ut jam *Chriſtianiſſimus Doctor* Divus Gerſon paſſim nominetur. *Sic licuit Religioſis ſodalitiis, Doctores ſuos variis honorum titulis exornare, hunc* Subtilem

lem, *iſtum* irrefragabilem, *hunc* Fundatiſſimum, *iſtum* Illuminatum, *hunc* Dulciſſimum, *iſtum* Ordinatiſſimum, *hunc* Facundum, *iſtum* Profundiſſimum, *illum* Reſolutiſſimum *Doctorem appellando. Quidni liceat Venerabilem Gerſonium, ſanctimonia non minus quam doctrina inſignem, qui ſtrenuam Eccleſiæ, tempore ſchismatis, navavit operam, quem poſt obitum miraculis claruiſſe, citatæ Lugdunenſis Eccleſiæ litteræ teſtantur, ipſeque Odoricus Raynaldus agnoſcit ad Annum* 1430. *num.* 22. Doctoris Chriſtianiſſimi *nomine celebrare?* Plura Gerſonis, ſive Jarſonis ut T. 2. p. 171. vocatur, elogia e Synodorum & celeberrimorum Doctorum ſuffragiis collegit Joan. Launojus de frequenti Communione c. III. pag. 37. ſeq. cap. VI. pag. 90. ſeq. & in Hiſtoria Gymnaſii Navarrei pag. 509 - - 532. qui de Gerſonis etiam vita diligenter diſſerit pag. 480. ſeq. Digna lectu etiam quæ uberius de vita ejus præter Dupinium commentatus eſt V. C. Hermannus ab Hardt in parte quarta tomi primi hiſtoriæ Concilii Conſtantienſis, in quo ipſo optime meritum Gerſonem docet.

Quam plurima ſcripſit Gerſon ſoluta oratione, quædam etiam Carmine: a) non pauca

a) Ut libros quatuor de Conſolatione Theologiæ, Boëthii exemlo ſcriptos Tom. 1. pag. 130.

pauca Gallice b) quoque: Latina ſæpius in plures collecta tomos lucem viderunt.

1) Argentorati per *Joannem Geiler Keiſerbergium* 1488. fol. 3. Vol. cujus editionis ordinem & ſcripta perſeqvuntur Geſnerus, Simlerus, Friſius in Bibl. & Poſſevinus, apud quem habes etiam Catalogum ſcriptorum Gerſonis quem frater ejus miſit ad Anſelmum Monachum Cæleſtinum. Maxima pars Argentoratenſis editionis etiam per titulos ſuos & librorum initia exponitur a Trithemio cap. 755. Hæc editio recuſa Argentor. 1494. & Baſileæ: atque appendix, ex Wimphelingiana (de qua mox) editione, A. 1502.

2) Spiræ 1499. per *Jacobum Wimphelingium*, fol. quator partibus, cujus editionis ordinem & ſcripta ſingula exponit, Wimphelingii etiam præmiſſa præfatione Launojus in hiſtoria Gymnaſii Navarrei pag. 495. ſeq. Eadem præfatio Tom. 3. edit. Dupinianæ, pag. 898. ſed pro A. 1401. ibi legendum 1501. Wim-

Cætera exſtant pleraque tomo quarto editionis Dupinianæ, p. 513. in Magnificat & p. 734. ſq. ubi familam ducunt libri XII. Joſephinæ ſive de S. Joſepho ſponſo Mariæ, carmine heroico. Gallica etiam quædam in edit. Dupin.

b) Sermones e Gallico translatos Latine per Joannem Briſgoicum Theologum, aliaque pag. 303. memorat Launojus p. 506. ſq. Gymn. Navarr.

Wimphelingianæ editionis veſtigiis inſtitere Baſileenſis A. 1518. Pariſienſis A. 1521.

3) Editionem Pariſienſem A. 1606. fol. curatam *ab Edmundo Richerio*, & ſimiliter quatuor digeſtam partibus, recenſet Caveus, & ante eum Labbeus Tom. 1. de S. E. pag. 566 - - 582. Idem dolet nullum ſatis in his editionibus obſervatum ordinem, ſuadetque Gerſonis opera diſtingui in partes ſex, *Hierarchica*, *Moralia*, *Myſtica*, *Dogmatica*, *Concionalia* & *Miſcellanea*.

4) Placuit ab eo tempore Clariſſimo Viro *Ludovico Ellies Dupinio* luculentam Operum Gerſonii editionem dare, excuſam Amſtelod. (licet titulus Antwerpiam præferat) 1706. fol. caſtigatam, tomis quinque quorum *primus* poſt Vitam Jo. Gerſonis & Gerſoniana de facie rerum illius ætatis c) & de Gerſonii doctrina ac ſcriptis eruditas diſſertationes, complectitur Opera ejus dogmatica, de Religione ac Fide: *Secundus* ſpectantia ad Eccleſiaſticam πολιτείαν, diſciplinamque. *Tertius* Moralia cum aſceticis ſcriptis atque homiliis. *Quartus* exegetica & miſcellanea, ſcriptaque verſibus. *Quintus* denique man-

c) Acta Erud. 1706. pag. 291. ſeq. Biblioth. choiſie Tom. X. Nova litterar. Germaniæ An 1707. p. 303.

mantissæ loco adjunctus complectitur JOANNIS *Parvi* justificationem Ducis Burgundiæ, super cæde Ducis Aurelianensis A. 1407. commissa & Acta Concil. Paris. A. 1413. sq. & Constant. 1415. (Confer Hardtii Historiam T. 3. & T. 4. p. 337. 388. 728.) aliaque monumenta spectantia ad condemnandam sententiam Joannis Parvi, qui tyrannum a quolibet jure occidi docuerat. Hæc operum Gersonianorum editio optima, distincte atque accurate recensetur ab Oudino Tom. 3. p. 2269. sq. ut actum agere mihi non liceat.

Ad fratrem suum *Nicolaum* Cælestinum de altero fratre suo *Johanne*, in eundem Ordinem recepto, Gersonis Epistolæ leguntur Tom. 3. edit. Dupin. pag. 741. seq. Dialogus cum Sororibus, Gallice pag. 805.

Nonnulla Gersonis scripta recensita a Goldasto in Monarchia Imperii, ut:

de excommunicationis valore Tom. 1. pag. 248. 250.

de potestate Ecclesiastica & origine juris ac legum Tom. 2. (al. 3.) pag. 1384.

Concordia quod plenitudo potestatis Ecclesiasticæ sit in summo Pontifice & in Ecclesia p. 1405.

Sermo super processionibus faciendis pro viagio Regis Romanorum (Sigismundi) *ad Petrum de Luna* (Benedictum XIII.) pag. 1406.

Libellus de auferibilitate Papæ pag 1411.

De modo habendi se tempore Schismati pag. 1421.

De dissidiis & schismatibus præteritis p 1424. sub *Theophori* nomine.

De unitate Ecclesiastica p. 1426. *De sta tibus Ecclesiasticis* p. 1431.

De modo vivendi omnium fidelium pag 1438.

Sermo de tribulationibus ex defectuoso Ec clesiasticorum regimine p. 1441.

Tres Tractatus *de Schismate* pag. 1448 1450. 1454. *Trilogus* p. 1494.

Sermo coram Papa apud Tarasconan p. 1461. Quatuor Considerationes d Pace pag. 1470.

Epistolæ duæ pag. 1474. totidemqu *Sermones* coram Alexandro V. p. 147 & Benedicto XIII. p. 1482.

Propositio coram Anglicis p. 1488.

Disceptatio mendicitatis & proprietati p. 1507.

Sermo vigilia Dominicæ Palmarum pa 1510.

An liceat a Papa appellare p. 1515.

Libelli duo contra Petrum de Luna pa 1518. 1521. Hactenus apud Goldastum

De Simonia abolenda emendatius & i tegrius edidit Hermannus ab Hardt T. historiæ Consilii Constantiensis parte I

L

De modis uniendi ac reformandi Ecclesiam in Concilio Universali, ad Petrum de Alliaco, scriptum A. 1410. ibid. parte V. cum laudati Hardtii commentatione de emendationis Ecclesiasticæ disciplinæ a Gersone desideratæ fatis in Germania sub Sigismundo, Alberto, Friderico III. & Maximiliano Imperatoribus.

Oratio habita in Concilio Constantiensi, tertio die a fuga Joannis XXIII. id. T. 2. pag. 165.

Oratio propemtica An. 1415. ante Iter Sigismundi Imp. in Hispaniam id. pag. 469 - - 484.

Demonstratio, Petrum de Luna, sive Benedictum XIII. esse hæreticum & Papali dignitate exuendum. id. pag. 566 - - 587.

De probatione Spirituum. id. Tom. 3. p. 28. adde quæ notavit celeberr. Hardtius Tom. 4. pag. 490.

Judicium de protestatione & revocatione in negotio fidei, ad eluendam hæreseos notam. id. p. 39.

Epistola ad Vinc. Ferrerium Ord. Præd. sectæ Flagellantium patrocinantem An. 1417. id. T. 3. pag. 95.

Judicium de dogmatibus Matthæi Grabonis id. p. 113.

Consilium de causa Bohemorum & Jacobi de Misa super Communione sub utraque, uberius discutienda. T. 3. pag. 766.

De potestate Ecclesiastica. Tom. VI. pag. 78. Considerationes XIII, ut in Gersone Dupinii Tom. 2. p. 226.

Laudatus Hermannus ab Hardt a) notat primæ editionis operum Gersonis, tribus voluminibus constantis & An. 1488. vulgatæ, quartum veluti volumen habitum quod ante quadriennium lucem viderat Coloniæ 1484 per Joannem Kœlhof de Lubeck, licet nulla Gersonis complexum scripta, sed aliorum virorum doctorum qui circa idem tempus de similibus argumentis scripsere, *Henrici de Hassia, Henrici de Hoita, Wilhelmi Orem, Johannis Hus* & *Theodorici Urie.* Neque horum scriptorum ratio habita in quarto tomo sive appendice quam Wimphelingius adjunxit.

Tribui etiam solent a nonnullis Joanni Gersoni, præclari libri quatuor *de imitatione Christi*, ut in Codice MS. exarato Anno 1466. Florentiæ, de quo celeberrimus Montfauconus p. 373. Diarii Italici, & in editionibus antiquis sine loco & anno, atque Mediolanensibus 1488. Venet. 1488. 1501. 1518. Parisiensibus 1489. 1491. 1500. 1513. 1515. &c. nec non ab interpretibus Florentinis qui in linguam Hetruscam trans-

a) Præf. ad Tom. 1. § 4.

transtulere, Antonius de Filicaja An. 1510. de quo Julius Niger p. 59. Historiæ scriptorum Florentinorum: & Lambertus Cajetanus Ponsampierius An. 1723. Sed in nulla leguntur operum Gersonis editione, nec illis annumerantur in Catalogo * quem scripsit & ad Anselmum Ord. Cælestini Monachum misit frater ipsius Gersonis: & Gersonem, qui Monachus non fuit, auctorem non esse probat Joannes Launojus in libro *remarques sommaires* pag. 96. sqq. & Virginius Valsechi contra Ponsampierium. Itaque aliis, sicut Bellarmino de scriptoribus Ecclesiasticis, probabilius visum fuit auctorem esse *Joannem* GERSEN (al. GESSEN vel de GESSATE) quem faciunt Abbatem S. Stephani Vercellensem Ord. S. Benedicti ab Anno 1230. ad 1245. Huic Gersenio tribuit inscriptio MSti Codicis in Monasterio Aronensi, ** quod olim fuit Monachorum S. Benedicti, deinde domus Novitiorum Societatis Jesu: atque hinc editiones Constantini Cajetani Paris. 1616. 12. Francisci Valgravii Parisiens. 1638. 12. Francisci Delfeau ibid. 1674. 8. ne dicam de scriptis quam plurimis, hac de controversia editis, quæ referrre licebit infra in *Thoma* KEMPISIO. Sub

 ejus-

* Exstat apud Possevin. T. 1. apparatus. pag. 883.
** Adde Dupin. Gersoniana p. LXXIX. sq. LXXXIII.

ejusdem Gersenii nomine Bernhardus Pezius Tom. 1. anecdotorum pag. 565 - 650. e Codice Mellicensi vulgavit *librum* quem inscriptio *aureum* vocat, in tres partes divisum *de professione Monachorum*, sed stylo qui plane diversus est a libris de imitatione CHristi.

S. GERTRUDA sive GERTRUDIS, gente nobilis, Abbatissa Ord. Bened. soror S. MECHTILDIS Sec. 13. a) hoc loco prætereunda erat mihi, quia Germanice b) scripsit: sed locum hunc dare illi pace Lectoris volui, quoniam Latine versæ exstant *Joanne Justo Lanspergio* Carthusiano interprete, *libri quinque insinuationum Pietatis*, editi cum Vita ejus Parisiis 1513. 1578. 8. Coloniæ 8. & Paderbornæ, ut Italicam versionem omittam, vulgatam Venet. 1588. 8. Quantum tribuendum ejus visionibus, docet B. D. Joen. Henrici Feustingii Gynæceum hæretico fanaticum p. 315. Alia *Gertrudis de Oosten.* defuncta Delphis An. 1358 de cujus Vaticiniis Acta Sanctor. T. 1 Ja-

a) Alii ut Bzovius ad Annum 1201. n. 10. alii ut Caveus ad Annum 1251 alii ad 1300. referunt.

b) Offenbahrung und Leben der heiligen Jungfrauen Gertrudis. Colon. 1657. 1674. 8. Vide Godfrid. Arnoldi historiam Theologiæ Mysticæ p. 295.

Januarii 6. p. 351. ſeq. Alia ſoror Caroli M. de qua Acta eadem Tom. 2. Martii 17. pag. 602. ſeq. & vita Gertrudis Nivellenſis Abbatiſſæ in Brabantia, quæ An. 646. obiiſſe traditur, id. pag. 594. ſeq.

GERVASIUS Dorobernenſis ſive *Cantuarienſis*, Ord. Bened. circa Annum 1200. de quo poſt Lelandum cap. 216. Baleum III. 48. Pitſeum pag. 168. Seldenus Tom. 2. Opp. pag. 1169 (præf. ad X. ſcriptores Hiſt. Angliæ pag. XLII. ſeq.) Ejus *de combuſtione & reparatione Cantuarienſis Eccleſiæ* An. 1174. ſeq. prodiit edente inter illos decem ſcriptores Rogero Twisdeno, Lond. 1652. fol. pag. 1289 - - 1303. *Imaginationes* ſive deſcriptio *diſcordiarum inter monachos Cantuar.& Balduinum Archiepiſcopum* poſt Annum 1184. ſeq. ibid. p. 1303 - - 1334. *Chronica rerum a Britannis, Saxonibus & Normannis geſtarum* ab Anno 1122. ad 1199. pag. 1334 - - 1628. In extremo hujus operis, librum ſecundum Chronicorum Gervaſius pollicetur, qui ab initio regni Joannis debebat capere initium. *Actus Pontificum Cantuarienſis Eccleſiæ*, ab Auguſtino Anglorum Apoſtolo usque ad Hubertum qui Balduini ſucceſſor Archipiſcopus A. 1205. obiit, pag. 1629 - - 1684. Præter hæc in lu-

cem edita Gervaſii ſcripta Lelandus memorat librum *de regiunculis Britanniæ primæ, atque ſedibus pontificiis in ea conſtitutis, ac Monaſteriis in eadem a Nobilitate conſtructis.* Hunc in plura ſcripta diſtrahunt Baleus, Pitſeusque, qui etiam neſcio qua fide referunt inter Gervaſii lucubrationes, *Hiſtoriam Britonum a gentis origine.*

GERVASIUS *Ciceſtrienſis*, Anglus, Presbyter, Thomæ Becketi Archiep. Cantuarienſis familiaris, circa Annum 1160. ſcripſit *Commentarium in Malachiam*, quem MS. ex Jameſio Caveus memorat, & *opus terſum, luculentum, eruditum*, vocat Lelandus cap. 187. multa illuſtria in eo de Ordine Sacerdotali legi teſtatus unde Pitſeus ei tribuit librum *de Sacerdotalis Ordinis inſtitutione.* Etiam *librum Homiliarum* & *Commentarium in Pſalmo*. ex eodem Lelando notant Baleus II. 96 & Pitſeus p.225. Alium fuiſſe non dubito GERVASIUM *Ceſtrienſem* (licet iden videtur Jacobo Longo pag. 743. Bibliothecæ Biblicæ) qui *in Eſaiam* & *in Prophetas minores* ſcripſit, *Homiliasque* & *Epiſtolas* 250. MStas in Cœnobio Steinfeldenſi Ord. Præmonſtr. Ex his Epiſtolas LXX. vulgavit Pariſ. 1663. Norbertus Callieu, ſed CXXX. ex Codice Steinfeldenſi nuper Carolus Ludovicu

cus Hugo, Abbas Stivagiensis, in limine T. 1. sacræ antiquitatis monumentorum, Stivagii 1725. fol. qui etiam de vita hujus Gervasii consuli poterit. Fuit is Honorii III. Pœnitentiarius, & ab Anno 1209. Generalis *Præmonstratensis*, ab An. autem 1219. ad 1228. Episcopus in Gallia *Sagiensis*. De quo Sammarthani Tom. 3. Galliæ Christianæ pag. 970. & Johannes le Paigé in Bibliotheca Præmonstratensi pag. 305. 924. ubi Epitaphium, quod ipse posuit sibi hunc in modum:

Anglia me genuit, nutrivit Gallia, sanctus
Justus, Thenolium, Præmonstratumque dedere
Abbatis nomen: sed mitram Sagia, tumbam
*Hic locus, * oretur ut detur spiritus astris.*

GERVASIUS *Melkelejus*, sive *de Melkeleja*, Anglus Poëta, Rhetor, Mathematicus & Philosophus, auctor epitaphii in Gvilelmum, Henrici III. Angliæ Regis Mareschallum, defunctum A. 1219. quod refert Matthæus Paris p. 410.

* Sepultus in Ecclesia de Sillejo Ord. Præmonstr. in diœcesi Sagiensi.

Sum quem Saturnum ſibi ſenſit Hiber-
nia, Solem
Anglia, Mercurium Normannia, Gallia
Martem.

Ejus librum *de ſaltu lacteo*, ſive de arte dictandi, & de ſcribendis verſibus & epigrammata atque epitaphia memorat Pitſeus pag. 293. ſecutus Baleum III. 77.

GERVASIUS *de Parco*, Monachus Eboracenſis, Ordinis Benedictini, & Abbas Parshenſis circa Annum 1160. amicus Ealredi, ſive Adilredi, Abbatis Rievallenſis, cujus *Speculo charitatis* præfixit Prologum teſte Lelando cap. 168. atque Baleo X. 52. ubi & *Epiſtolas* ejus ad Ealredum memorat, uti ex Baleo Pitſeus pag. 216.

GERVASIUS Archiepiſcopus ab An. 1056. ad 1072. *Remenſis*, cujus *Epiſtola ad Evenum*, S. Melanii Abbatem, de miraculis S. Melanii Sec. VI. Epiſcopi Rhedonenſis, edita a Bollando in Actis Sanctorum Tom. 1. Januarii 6. p. 333.

De Sanctis fratribus ac Martyribus ut ajunt ſub Nerone Mediolanenſibus GERVASIO ac PROTASIO Epiſtola S. Ambroſio ſuppoſita exſtat in appendice Tomi 1. Operum editionis novæ Benedictinorum pag. 484. & in Actis Sanctorum Tom. 3.

Junii

Junii 19. pag. 821. ubi longe plura ad eorum reliquias cultumque facientia, & apud Baronium ad Martyrolog. 19. Junii. Alia *Acta Nazarii*, *Gervasii*, *Protasii* & *Celsi*, Latine apud Lipomannum Tom. 6. ad 14. Octobr. Surium 19. Jun. Græce auctore Metaphraste MS. in Bibliotheca Cæsarea Tom. 8. Lambec. pag. 250. 258. 262. Bibliotheca Coisliniana pag. 211. Miratus sum ea in Actis Sanctorum non exstare, ubi erat locus Tom. VI. Julii 28.

ERVASIUS *Ricobaldus*, Ferrariensis, Canonicus Ravennatensis, scriptor *Pomarii*, sive *Chronici totius Orbis*, ex pomariis multis unum conserere se professus, *ex pomariis Hieronymi*, *Prosperi*, *Mileti*, *Isidori*, *Eutropii*, *Pauli Diaconi*, *Rufini*, *Petri Trecensis*, *Pauli Orosii*, *& T. Livii*. In sex illud libros dividitur teste Vossio pag. 500. quorum tres primores ab Orbe condito ad CHristum natum, tres posteriores a CHristo nato ad Annum 1300. progrediuntur ita, ut quartus exhibeat gesta Imperatorum aliorumque Principum: quintus Orbem terrarum describat, sextus denique successionem Pontificum sediumque illustrium quatuor Antiochenæ, Hierosolymitanæ, Alexandrinæ & Ravennatensis persequatur, omissis Constantinopolitanis, quod non

ab

ab Apoſtolorum temporibus, ſed a Conſtantini Magni ætate cœperint. Hoc opus quod cum Reginone & Sigeberto in lucem dare voluit Petrus Scriverius, necdum publice exſtat quod ſciam, neque ejus *epitome*, cujus apud Hieron. Rubeum mentio. Itaque & videtur ignotus fuiſſe Benedicto Bacchinio, clariſſimo Agnelli, qui Vitas Pontificum Ravennatenſ. ſcripſit, editori. Deſideratum jam eſſe nec repertum cum Scriverii Bibliotheca, ſectione publica diſtraheretur, Sandio teſtatus eſt V. C. Johannes Georgius Grævius. Sed MS. hodie ſervatur iſte Codex emtus cum aliis Scriverianis ab Auguſto glorioſæ memoriæ Duce in Bibliotheca Gvelpherbytana, ex quo partem de Imperatoribus a Carolo Magno ad Annum 1298. edidit præclarus Eccardus Tomo 1. ſcriptorum medii ævi pag. 1150. & aliam de Pontificibus Romanis a Petro Apoſtolo ad Annum 1300 pag. 1190. nec non ex alio Codice Regio Berolinenſi pag. 1225 -- 1298. *Compilationem Chronologicam* ab Orbe condito ad Annum 1312. Alium Codicem MS. Pomarii ſervat Bibliotheca publica Leidenſis ex legato celeberrimi Viri Jacobi Perizonii. Exſtat quoque in Bibliotheca Altdorfinæ Academiæ ex legato Oelhafiano, ut didici ex celeb. Jo. Davidis

vidis Kœleri directorio Freheriano p. 12. ne de Vaticano Codice & Mutinenſi jam referam, aut de Italica verſione Comitis Matthæi Mariæ Bojardi.

ERVASIUS *Tilberienſis*, Friderico Spanhemio filio Tom. 2. Operum pag. 594. *Tilburienſis*, Geſnero *Tilgertenſis*, Poſſevino *Tilgerienſis*, aliis *Tillebeſius*, vel *Tillembergenſis*, Lycoſtheni *Tibelenſis*, Lelando cap. 181. *Tillebirius*, Anglus, a patria Tillæ curia, opidulo Oſtro-Saxonum in littore æſtuarii Tameſis fluvii. Profectus in Germaniam & charus Othoni IV. ab Anno 1208. ad 1218. Imperatori, qui maternum genus a nobili heroina Anglica deduxit: inde ab eo Oratoris, Cancellariique & Regni Arelatenſis, ſive in regno illo Imperialis aulæ Mareſchalci auctus dignitate, ei dedicavit *Otia Imperialia*, * ſive ab origine rerum repetitum Hiſtorico, Geographicum opus & Phyſicum, diſtinctum per *tres* libros, ſive *deciſiones*, quod primus integrum edidit illuſtris Leibnitius Tomo 1. ſcriptorum Brunſvicenſium pag. 881 - 1004. Operi ſubjuncta *Epiſtola* Gervaſii ad Magiſtrum Johannem Marcum, Imperatoris Secretarium, qua eum rogat, ut ſit inter-

* Auctori ſpeculi exemplorum IX. 42. *de mirabilibus terrarum & Imperialibus ſolatiis.*

inter dulcedinem Principis & devotionem ſubditi liberalitas ejus dextra mediatrix, *ut quod in me operatur pia devotio ad merendum, te mediatore operetur effuſa Principis largitas ad gratificandum.* Denique emendationes ex quatuor Codicibus MStis Pariſ. & ſupplementa addita Tom. 2. pag. 751 -- 784. Partem operis ex Codice Helmſtadienſi ediderat Vir præclarus Joachimus Johannes Maderus, Helmſtadii 1673. 4. nimirum ex deciſione ſecunda Caput XVI. XVII. XVIII. XIX. XX. * additis Epiſtolis XXIII. Caroli IV. & ANONYMI Compilatione Chronologica a temporibus Caroli Magni ad Annum 1410. & præmiſſa erudita præfatione de Arelato & regno Arelatenſi. Nec plura Gervaſii quam Cap. XVIII. XIX. XX. Deciſionis ſecundæ dederat Andreas du Cheſne Tomo 3. ſcriptorum de rebus Francorum pag. 363 -- 373. Cætera ſcripta Baleo III. 58. & Pitſeo pag. 274. memorata ſunt: *Illuſtrationes Galfridi Monemuthenſis, libri IV. Hiſtoria terræ ſanctæ. De origine Burgundionum. Facetiarum liber* ad Henricum II. juniorem. *Tricolumnium Angliæ.* His addenda *Metrica deſcriptio balneorum Puteolanorum,* teſte Theodorico de Niem: Nam *mappam* ſive

* edit. Leibnit. pag. 927 -- 947.

five *defcriptionem Mundi*, & *de mirabilibus Orbis*, partes otiorum Imperialium esse mihi perfvadeo.

[G]IBUINUS five GEBUINUS Lingonenfis five Catalaunenfis potius, Epifcopus ab Anno 962. * Vir *erudiffimus*, *fagaciffimusque*. Vide Glabrum Radulfum lib. 2. hift. cap. 11. apud Duchefnium T. 4. pag. 22. ubi refert qua ratione LEUTARDUM hæreticum compefcuerit. *Rhythmi* ejus *de paradifo* non noti mihi nifi ex Cangio.

[GI]LBERTUS, *Gille, Gillebertus, Gislebertus, Sillebertus, Gisbertus, Gifilbertus* Alexandrinus ex Alexandria Statiellorum in Hetruria, Ord. Præd. difcipulus Thomæ Aquinatis, clarus fcientiæ Theologicæ laude circa Annum 1285. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. p. 403.

Verfus qui a Thoma Rudborne in H. Warthoni Anglia facra Tom. 1. pag. 242. afferuntur ex GILBERTI *Hiftoria Alexandri* capite 1. petiti funt ex GVALTERI Alexandreide lib. 1. v. 162. feq. de quo infra.

[GI]LBERTUS *de Aquila*, cujus *Compendium Medicinæ* feptem libris MStum memorat Sanderus in Biblioth. MS. Belgica pag. 194. non diverfus ut videtur a GILBERTO *Anglico* cujus *Laurea Angli-*

* Sammarthan. T. 2. p. 503. feq.

glicana ſive Compendium Medicinæ, de morbis univerſalibus & particularibus prodiit Lugduni 1510. 4. atque deinde Genevæ 1608. 4. Eum circa Annum 1280. vixiſſe probat Joan. Friend in hiſtoria Medica, quam ſi placet conſule. GILBERTO *Leglæo* Compendium Medicinæ ſeptem libris conſtans tribuit Baleus III. 63. & Pitſeus pag. 277. ajuntque hunc circa Annum 1210. etiam ſcripſiſſe *de viribus aquarum & ſpecierum: de proportionibus fiſtularum, de judicio patientis, de re herbaria, de particularibus morbis, theſaurum pauperum* & *de tuenda valetudine.* Præterea *in aphoriſmos* & *in prognoſtica Hippocratis* & in verſus *Ægidii* Pariſienſis.

GILBERTUS Monachus Ord. Bened. *Antiſſiodorenſis* circa Annum 1048. ſcripſit vitam *S. Romani* Confeſſoris Sec. VI. *libris* 2. obviam in Mabillonii Sec. I. Benedictin. pag. 82. & in Actis Sanctor. T. V. Maji 22. p. 153.

GILBERTUM *Arithmeticum* laudat Alanus pag. 74. AntiClaudiani.

GILBERTUS Abbas *Aureæ* vallis, Ord. Ciſterc. circa Annum 1200. cujus *verſus in Sanctiſſ. Evchariſtiam* in Petaviano Codice evoluit Labbeus p. 59. Bibl. novæ MSS.

GIL-

GILBERTUS propter habitudinem capillorum *Crispinus*, ab A. C. 1084. ad 1117. Abbas *Westmonasteriensis*, Ordinis Benedictini, scripsit teste Trithemio cap. 353. & II. 105. illustr. Benedictin. *ad Anselmum*, Cantuariensem Archiepiscopum, *altercationem Christiani cum Judæo* quodam (quem Judæum eruditum Moguntiacensem fuisse Baleus & Lelandus cap. 152. testantur) *de Fide Christiana* interlocutoribus Gamaliele & Paulo: quæ Gilberto etiam tribuitur a Lelando & Baleo, & in Codicibus MSS. a) ex quorum fide illam una cum præmissa ad Anselmum Epistola b) edidit Gabriel Gerberonius in præclara sua Anselmi editione Paris. An. 1675. recusa An. 1721. pag. 512. De hoc Gilleberto videndus Joannes Picardus in notis ad lib. 2. Epist. Anselmi XVI. Altercatio hæc sine nomine auctoris prodierat Colon. 1537. fol. & contracta atque interpolata cum præfatione *ad Alexandrum* Lincolniensem Episcopum, sub nomine GVILELMI *de Campellis* in tomo XX. Bibl. Patrum Lugd. pag. 1884. Cætera Gis-

a) Labbe Bibl. nova MSS. pag. 26. Pitseus pag. 196.

b) Hanc ediderat Joannes Picardus notis ad Anselmi II. 16. Epist.

Gisleberti ſcripta laudantur Commentarius *in Eſaiam & Jeremiam* : Homiliæ *in Canticum Canticorum: de caſu Diaboli, de anima, contra peccata Cogitationis, locutionis & operis. In prologos S. Hieronymi in Biblia,* & liber *ad Cantorem Sagienſem.* Denique *Vita Herluini* Abbatis Beccenſis, de quo Guil. Gemmeticenſis lib. VII. hiſt. Normannorum cap. 22. pag. 279. *Si quis*, inquit, *converſionem & converſationem ipſius plenius noſſe deſiderat, librum qui de vita ejusdem patris venerandi, eleganti ſermone conſcriptus eſt a viro religioſo* Gisleberto Criſpino, *poſtea Abbate Weſtmonaſterii, & tam nobilitate generis, quam ſcientia ſeculari & Divina pollenti perquirens relegat, in quo ſufficienter reperiet unde ſuo deſiderio ſatisfaciat.* Hæc vita edita a Dacherio ad calcem Lanfranci operum Pariſ. 1648. fol. Librum *de ſtatu Eccleſiæ*, quem huic Gilberto Pitſeus tribuit, GILBERTI Lumicenſis eſſe, Oudinus Tom. 2. p. 929. & 957. Caveus ad Annum 1101. aliique annotarunt.

Alterius ut videtur GILLIEBERTI *Diſputatio Eccleſiæ & Synagogæ* in lucem data ab Edmundo Martene & Urſino Durando Tom. V. theſauri anecdotorum pag. 1497--1506.

De

De GILBERTO *Dorcadio* Anglo, Archidiacono Bucchingamensi circa Annum 1160. Baleus X. 48. & Pitseus pag. 842. qui ex Henrico Huntingdonensi colligunt eum varia tum versu tum prosa scripsisse, quorum tamen nullum oculis ipse usurpavere.

GILBERTUS Belga Decanus S. Andreæ, *Elnonensis* Ord. Bened. defunctus An. 1095. Hujus narrationem *de incendio monasterii S. Amandi* quod A. 1066. accidit, MS. evoluit Cangius. Edidit Bollandus Tom. 1. Februar. 6. p. 896. *Expositionem in omnes Epistolas S. Pauli* MStam memorat Sanderus pag. 46.

GILBERTUS Normannus * Abbas *Flaviacensis* scriptor Historiæ Hierosolymitanæ. Vide infra GVIBERTUS *Novigentinus*.

GILBERTUS *Folioth* Anglus, ex Abbate, Leicestrensi & Archidiacono Middlesexiensi Episcopus An. 1149. Herefordiensis & ab Anno 1161. ad 1187. Londinensis. Ejus *Epistolæ VII.* inter Thomæ Cantuariensis Epistolas a Christiano Lupo editas pag. 542. 545. 218. 187. 185. 162. 58. sicut etiam Henrici Regis p. 546. & Thomæ Archiepiscopi ad

* Apud Urbanum Gotfridum Siberum de Alemannis pag. 143.

Gilbertum pag. 538. 165. 104. 183. 184. 180. & Ermi Abbatis pag. 269. Wilhelmi Parisiensis pag. 219. Alexandri III. Papæ pag. 117. 103. 65. 56. ad Gilbertum. Bruxell. 1682. 4. De aliis ejus atque de expositione *in Cantica Canticorum* dixi supra in FOLIOTHO Tom. 2. p. 525.

GILBERTUS *de Fraxineto* Ord. Præd. circa Annum 1221.. de quo Jacobus Quetif Tom. 1. p. 21. seq.

GILBERTUS S. Hospitalis *Hierusalem* custos sive Magister circa Annum 1250. cujus Epistolæ duæ ad Ludovicum IX. Galliæ Regem in gestis DEi per Francos Tom. 1. p. 1173. 1177.

GILBERTUS *de Hoylandia* Anglus S. Bernardi discipulus, Abbas Svinsetensis in agro Lincolniensi, Ord. Cisterciensis circa Annum 1160. & deinceps, scripsit *sermones XLVIII.* quibus S. BERNARDI *in Canticum Canticorum* homilias supplevit a cap. III. 1. usque ad cap. V. 10. Argentor. 1497. præterea *tractatus VII. Asceticos. Sermonem de semine Verbi DEI* & *Epistolas IV.* Coloniæ 1641. omnia hæc excusa cum S. Bernardi operibus ut dictum supra Tom. 1. p. 610. Præterea apud Baleum III. 51. Pitseum p. 269. & Carolum Vischium p. 126. seq.

me-

memorantur ejus Commentaria *in Psalterium, Lamentationes Jeremiæ, Matthæum, Epistolas Pauli* & *Apocalypsin. Theologicarum sententiarum* liber & *de statu animæ* & *de casu Diaboli* : *Homiliæ, Vitaque S. Bernardi.*

GILBERTUS *Leglæus*, supra *Gilbertus de Aquila.*

GILBERTUS Theologus cognomento *Magnus*, Anglus, Ord. Cisterc. Præpositus Generalis qui in Gallia vixit diemque obiit Tolosæ circa A. 1280. Scripta ejus apud Baleum IV. 47. Pitseumque p. 361. *pro Christianis contra Gentiles* versu elegiaco. *Commentarii in Psalterium* & *varios S. Scripturæ libros. De naturis rerum. Quid sit Monachus. Distinctiones Theologicæ. Doctorum collectanea. Conciones* quibus indices adjecit Alanus de Lynna: *Epistolæ* &c. *Cyrilli* Græci ut ajunt Carmelitæ oraculum a) cum *Joachimi* commentario, repertum in Cluniaco. *Historia* denique quam scripsit non Scropum imitatus ut legas apud Pitseum, sed quæ a Thoma Scropo, longe juniore allegatur.

GILBERTUS Monasterii *Novem fontium* Conditor, Anno 1152. defunctus, cujus

a) De hoc Cyrillo Trithemius cap. 409. Acta Sanctor. T. 1. Martii 6. p. 498. seq.

Vita edita a Joanne le Paige in Bibliotheca Præmonſtratenſi pag. 482. ſeq.

GILBERTUS in append. ad Henricum Gandavenſem * SILLEBERTUS, cognomento *Univerſalis*, ex Antiſſiodorenſi Decano Epiſcopus *Londinenſis*, defunctus A. 1134. Laudatur ejus Expoſitio *in totum Vetus Teſtamentum*, & ſpeciatim gloſſa *in Eſaiam & Jeremiam:* in *Threnos*, in *Prophetas minores*, & in *Matthæum*. Vide Caveum & Jacobi Longi Biblioth. Biblicam pag. 744.

GILBERTUS Epiſcopus in Hibernia *Lunicenſis* (al. *Lumnicenſis*) hodie *Limericenſis* circa Annum 1110. ſuperſtes adhuc Anno 1139. ſcripſit libellum *de ſtatu Eccleſiæ*, editum ab Uſſerio in Epiſtolis Hibernicis p. 78. & GILBERTO *Criſpino* perperam tributum a Pitſeo pag. 196. præmiſit Uſſerius ejusdem Gilberti *Epiſtolam* ad Epiſcopos & Presbyteros Hiberniæ pag. 77. ſubjuncta pag. 88. altera brevi ad Anſelmum Cantuarienſem.

GILBERTUS *Medicus* de morbis MS. apud Labbeum pag. 205. vide ſupra *Gilbertus de Aquila*.

GIL-

* Hallucinationem præclari Voſſii, qui appendicem illam ad Gilbertum referre voluit, jam notavit Caveus.

GILBERTUS Pictaviensis Episcopus: vide mox Gilbertus Porreta.

GILBERTUS *Porreta* sive *Porretanus*, Philosophus subtilis, patria Pictaviensis & ex Canonico Episcopus ab Anno 1141. ad 1145. a) de cujus opinionibus in Concilio Antisiodorensi & Parisiensi A. 1147. & Remensi An. 1148. damnatis videndi Otho Frisingensis, Albericus pag. 317. seq. Guil. de Nangis aliique: e recentioribus Baronius, Pagius, Carolus Cointius, Bulæus, Natalis Alexander T. VI. pag. 486. &c. Ejus *Commentarius in Boëtium de SS. Trinitate* exstat in editione operum Boëtii Basileensi 1570. fol. pag. 1119. 1128 - - 1202. *Epistola ad Matthæum* Abbatem S. Florentii, in Dacherii appendice ad Opera Guiberti Novigentini p. 564. & in Edmundi Martene T. 1. Anecdot. pag. 427. *Liber de sex principiis* sæpius editus in Antiquis Latinis Aristotelis editionibus, ex recensione Hermolai Barbari: nam Græce & Latine editum (ut legas apud Oudinum Tom. 2. pag. 1287.) non memini. ALBERTI *Magni* tractatus VIII. in hunc Gilberti libellum exstant Tom. 1. Alberti operum, ut dixi Tom. 1. p. 114. De commentariis ejus ineditis *in Psalmos* & *Pauli Epistolas*, &

a) Sammarthan. Tom. 3. Galliæ Christ. p. 886. sq.

& *in Boëtium de duabus naturis & una persona CHristi* consulendus idem Oudinus loco laudato, & Jacobus le Long pag. 911. Bibliothecæ Biblicæ. *Expositionem in Joannis Evangelium* memorat appendix ad Henricum Gandavensem cap. 8. & Trithemius cap. 868. Liber GVALTHERI, Abbatis S. Victoris *contra quatuor Labyrinthos Franciæ*, oppositus fuit Petris tribus, Abælardo, Lombardo, Pictavensi & uni Gilberto Porretano.

GILBERTUS *Segravius*, Leicestrensis, Philosophus Oxoniensis circa Annum 1316. cujus *Quodlibeta* & *Quæstiones Theologicæ* a Pitseo p. 843. memorantur.

GILBERTUS *de Semphrigam* sive ut in Thomæ Cantuariensis Epistolis lib. II. 69. *de Semplingeham*, Anglus circa Annum 1148. auctor *Gilbertinorum* quorum *statuta* ex S. Augustini & Benedicti regulis scripsit probata ab Eugenio III. editaque in Monastico Anglicano tomo 2. cum Gilberti Vita scripta a discipulo. Vide Carolum Vischium p. 124. seq. Hospinianum de Origine Monachatus pag. 184. seq. & Baleum III. 25. qui *exhortationes* quoque ejus & *Epistolas* commemorat. Ex Baleo Pitseus pag. 253.

GILBERTUS *de Thoraton*, sub Edmundo I. Angliæ Iustitiarius, abbreviator BRA-

CTONI, cujus de Legibus & Consuetudinibus Anglicanis MS. in Cottoniana pag. 79. b. Vide Seldenum ad Fletam c. 2. § 1. 4.

GILBERTUS *Tornacensis*, aliis *Gvibertus, Guilbertus*, *de Torrenno*, *de Tornadia*, sive ut Henrico Gandavensi cap. 54. *Wibertus*, vergente seculo XIII. clarus, Ord. Minorum scripsit, jussu Joannis, Episcopi Tornacensis *Vitam Eleutherii* secundi Tornacensis Episcopi An. 531. defuncti, quæ notis illustrata exstat in Actis Sanctor. Tom. 3. Februarii 20. p. 196. Præterea Librum *de pace animique tranquillitate* ad Mariam Dampertam Sanctimonialem illustri stirpe genitum, qui obvius in Bibliothecis Patrum ut Coloniensi An. 1618. & Lugdunensi Tom. XXV. pag. 378 - - 401. aliumque *de officio Episcopi & Ecclesiæ cerimoniis* ad Guilelmum, Episcopum Aurelianensem ibid. pag. 401 - - 420. ex editione Coloniensi Theodori Coisfeldii. Quod vero Henricus Gandavensis refert eundem scripsisse *Hodœporicon piæ memoriæ Domini Ludovici, Regis Francorum, ad transmarinas partes*, illud necdum lucem vidit quod sciam, licet Miræus jampridem annotavit, Hodœporicon hoc & Sermones de Dominicis Sanctis, *Quadragesimale*, *Chronica* atque alia a

 Bun-

Bunderio in Indice notata, latere MSS. Tornaci ad S. Martinum, partim Leodici ad S. Jacobum & alibi. *Sermones* porro Parisiis 1518. 8. editi memorantur in Catalogo Biblioth. Bodlejanæ: & MStos Alexandro IV. oblatos evolvit Oudinus Tom. 3. p. 500. ubi etiam de sermonibus ejus VII. *in Orationem Dominicam*, aliisque *in Angelicam Salutationem*, & *de libris duobus miraculorum S. Blasii Episcopi* & *Martyris.* Idem Oudinus notavit Gilberto huic apud Waddingum præter rem adscribi opusculum de Voto, quod HUMBERTI Romani est, & aliud de Verbis Domini in Cruce, quod ARNALDUM Abbatem Bonæ Vallis, habet auctorem.

GILBERTUS *Urgalius*, Hibernus Carmelita circa Annum 1330. scriptor *summæ Legum* teste Baleo XIV. 93. qui & Theologica quædam scripsisse annotat.

GILBERTUS seu GISLEBERTUS, Præpositus Ecclesiæ *S Waldetrudis* in urbe Montensi apud Hannonios, Balduini Magnanimi, Flandriæ & Hannoniæ Comitis An. 1170. defuncti Cancellarius, scripsit *Historiam a Creatione Mundi ad sua usque tempora* a) quæ Auberto Miræo teste MSta

a) Hoc fortasse est *Gilberti Chronicon* quo usum se profitetur Martinus Polonus.

MSta exſtat in Archivio nobilium Virginum Canonicarum Montenſium, & frequenter citatur in *Jacobi Guiſii* Annalibus Hannoniæ, quorum avtographum idem Miræus ait ſe vidiſſe Montibus in Bibliotheca Franciſcanorum.

ILBERTUS Abbas *Weſtmonaſterienſis*, ſupra *Gilbertus Criſpinus*.

ILDAS *Badonicus* ſive Bathonicus, Anglus cognomento *Sapiens*, non Epiſcopus ut Blondello a) appellatur, ſed Monachus, de quo præter Lelandum cap. 32. Caveum, aliosque conſuli poſſunt Uſſerius in antiquitatibus Eccleſiar. Britannicar. p. 533. ſeqq. Stillingfleetus in Originibus Britannicis pag. 207. Bollandus quoque Tom. 2. Actor. Januarii 29. ubi præter alia pag. 958. exhibet, additis etiam notis, *Vitam* Gildæ ſcriptam a *Monacho* RUYENSI, quam primus puplicaverat Joannes Boſchius in Bibliotheca Floriacenſi. Lugd. 1645. 8. Scripſit hic Gildas circa A. C. 543. *Epiſtolam* ſive *librum Querolum de excidio & conquæſtu Britanniæ*, laudatum Bedæ lib. 1. cap. 22. Hiſt. Angl. Alcuino, b) Guilelmis Neu-

a) p. 72. de Epiſcopis & Presbyteris.

b) Epiſt. 28. pag. 1135. Opp. *legitur in libro Gildi Brettonum ſapientiſſimi.*

Neubrigensi & Malmesburiensi, Lupo aliisque. Brevis est Gildas in historia, multus in castigandis Britannorum vitiis, ut jam notatum Vossio est, qui de Gilda hoc atque ejus ætate accurate lib. 2. de Historicis Lat. cap. 21. Primum prodiit hic liber, cujus posterior pars correptionem Ecclesiastici Ordinis continet, edente Polydoro Virgilio, qui Cutheberto Tunstallo, Episcopo Londinensi eum dicavit c) Lond. 1526. 8. inde recusus Basileæ 1541. 12. sed integrior a Johanne Josselino, Lond. 1568. 12. Polydori editionem secuti Orthodoxagraphorum utrorumque editores Basil. 1555. & 1569. fol. & qui Bibliothecas Patrum curavere Parisiis, Coloniæ & Lugd. T. 8. p. 707. Josselinum Commelinus in Collectione Britannicorum scriptorum 1587. fol. Optimam denique & accuratissimam editionem ex Codice Cantabrigiensi dedit Thomas Galeus, in limine tomi primi XV. Scriptorum, Oxon. 1691. fol. Antiquissimum hoc de historia Britannica monumentum, Gildæque quod extat unicum: neque enim usquam comparet quod Galfredus affirmat Gildam hunc *de victoria Aurelii Ambrosii* scripsisse & *leges*

Mol-

c) Mich. Maittaire Annal. typograph. Tom. 2. pag. 680.

Molmutianas Latinitate donavisse. Addit Lelandus quod Giraldus * Cambrius scribit *librum Evangeliorum* Gildæ in magno apud Cambros pretio fuisse, unde ille colligit Evangelia commentariis ab eo illustrata esse. *Quid quod exemplar Historiæ Rogeri Hoveduni, quod est Ventæ Simenorum in Bibliotheca Petrina, hæc verba, ubi de Lindisfarna insula agitur, in margine, minutis litteris a quodam docto scripta habet*: Lindisfarnensis insula vocata fuit secundum Gildam, tempore Britonum, Medcaut, *ex quibus verbis liquido apparet aliquid librorum Gildæ, quod hac nostra non comparet ætate, inter Ventanos Monachos olim delituisse. Adde hic quod & Ponticus Virunius, qui incidens in Britannicæ Historiæ exemplar, ejusdem compendium edidit*, d) *interseruerit novo operi versus aliquot ex libro* Cambreidos *Gildæ, & pronunciaverit versiculos* e) *qui apud Gallofridum Monemutensem* de Bruti ad Dianam precibus *exstant, fuisse a Gilda scriptos: ac postremo* Perdicinam Prophetiam carmine Latino *ab eo donatam. Sed neque Lilii Giraldi in dialogo de Poëtarum historia quinto in hac parte testimonium* f) *prætereundum, ita enim*

* De alio Gilda Doctore idem Giraldus Tom. 2. Angliæ sacræ pag. 630.

d) supra p. 29.

e) Habet hos etiam Pitseus p. 70.

f) Tom. 2. Opp. p. 306.

enim ſcribit: Gildam etiam memini me legere Britannicum Poëtam, his ut puto longe antiquiorem, cujus tum mihi *elegiacum carmen* mira facilitate conſcriptum viſum, nec ideo aſpernabile: quem poſtea etiam citatum reperi in perveteri Hiſtoria Britannica. Hæc pag. 55. Lelandus, non niſi de uno loquens Gilda, ex quo tres nobis conflant Baleus & Pitſeus, *Albanium*, *Bathonicum* & *Cambrenſem*. Bathonico præterea, Baleus Centur. I. cap. 66. & Pitſeus pag. 102. tribuunt *hiſtoriam de geſtis Britonum* & librum *de immortalitate animæ*: Baleus etiam *Conciones mordentes*, ſed quarum argumentum ſatis apparet ex Epiſtola de excidio Britanniæ eſſe repetitum. Placet tamen infra, quæ de Albanio & Cambrenſi Gilda referunt, diſtincte annotare, ut honos ſit fabulis quoque: omnino enim amplector ſententiam Guil. Nicolſonii, qui in Bibliotheca ſcriptorum Hiſt. Anglicanæ p. 32. unum Gildam hiſtoricum & ex uno tres confictos ſtatuit.

De Querolo Comœdia, dicere me poſt Plautinas memini in Bibliotheca Latina libro & capite primo: neque aliam ob cauſam Gildæ tanquam auctori tribui illam potuiſſe ſuſpicor, quam quod liber hujus de excidio Britanniæ etiam *liber Querolus* inſcribitur in quibusdam MStis.

S. GIL-

GILDAS *Albanius*, ex Regio Britannorum ſtemmate, ut ajunt S. Patricii diſcipulus, natus An. 425. & prope Glaſtoniam ad Axi fluminis ripam defunctus An. 512 cui apud Baleum Centur. 1. cap. 50. tribuuntur *Commentarii Evangeliorum*. Lelando in *Evangelia Commentarius*, (Pitſeo pag. 93. *Concordantiæ in quatuor Evangelia*.) *De primis habitatoribus Inſulæ*. *Verſus vaticiniorum*, incipiunt: *O rabiem Britonum quos copia divitiarum*. *De Sexto* a) *agnoſcendo* Carmen, incipit: *Tertia luſtra tenent, quum*. *Super eodem Sexto* carmen aliud, cujus initium: *Cambria Carnervan Anglis*. *Regum Britannorum hiſtoria* verſu Heroico: MS. in Cottoniana p. 10. *De victoria Aurelii Ambroſii*. *Acta SS. Germani & Lupi*. Oracula & Commentarium hiſtoricum ſub antiquioris hujus Gildæ nomine jactatum palam impoſturæ arguit Polydorus Virgilius lib. 1. hiſt. Angl. cui Voſſius aliique viri docti aſſentiuntur. Nec majorem fidem meretur CARADOCUS *Lancarfanenſis* qui Vitam Gildæ Albanii ſcripſiſſe traditur.

GILDAS *Cambricus*, Poëta Britannus, quem Latino valuiſſe carmine & temporibus [illegible] Mar-

a) Sexto, Rege Hiberniæ. MS. Bibl. Bodlej. num. 2086. 14. 2157. 31.

Martialis, Valerii Flacci, Statii, Silii, Stellæ ac Juvenalis floruisse scribit Baleus Centur. I. c. 24. Hunc si audimus, ipse composuit *Annales suæ gentis*. *Historiam Arviragi* Regis contra Juvenalem adulatorem. *Epithalamion Genuissæ*, *Cambreidis libros* versibus. *Lites Luddi & Nennii*. *Poëmata varia & epigrammata*. Vertit etiam *Perdicis* Præsagi *prophetias*, *Statuta Dunvallonis* & *Leges Molmutinas*, *Martianasque* Martiæ Probæ. Eadem ex Baleo Pitseus, qui versus quosdam hujus Gildæ refert p. 70. ex Galfredo Monemuthensi.

S. GILDAS Baleo II. 21. hujus nominis *quartus*, Monachus *Banchorensis* in Anglia circa Annum 860. cujus hæc scripta ab eo memorantur: *Breviarium* Gildæ. (Albanii vel Cambrii) *De mirabilibus Britanniæ*. *De primis habitatoribus*. *De rege Arthuro*. *De sepulchro ejus incognito*. *De esse periculoso*. *De milite Leonis*. *De milite Quadrigæ*. *De Percevallo & Lanceloto*. *De Galguano*. Sane negandum minime videtur, a Badonico diversum extitisse Gildam quendam juniorem, qui sæculo nono vixit, scripsitque circa Annum 820. *librum* sive dialogum *de computo*, capitulis XCIX. MStum adhuc in Bibl. Cottoniana, & dicatum Rabano Mauro, quem *fratrem charissimum* appellat. Epistola de di-

dicatoria Gildæ, edita ab Usserio, inter Hibernicas ejus vigesima prima. Dublin. 1632. 4.

GILDUINUS aliis HILDUINUS primus, Abbas S. Victoris Paris. scriptor libri *Ordinis S. Victoris* circa Annum 1113. a) Hujus Gilduini obitus, teste Cangio notatur in ejusdem Monasterii Necrologio Idibus Aprilibus: ubi *Canonicum Ordinem, qui pæne defecerat, reparasse dicitur.*

GILDUS *Nennius*, infra NENNIUS.

GILLA Lincolniæ sive Lincolniensis in Anglia Episcopus, cujus librum *de Usu Ecclesiæ* memorat Pitseus p. 844.

GILLEBERTUS, supra GILBERTUS.

GILO, a tribus ÆGIDIIS Parisiensibus de quibus supra Tom. 1. pag. 52. 54. & 60. ut videtur diversus, Monachus Cluniacensis, de quo Albericus ad Annum 1109. *Obiit sanctus* Hugo, *Abbas Cluniacensis, anno sexgesimo tertio ex quo fuit in Abbatiam promotus. Hujus* vitam *scripsit Gilo*

a) De originibus illius Ordinis, Gabriel Pennottus Histor. Canonicor. regular. p. 365. 502.

b) Ezelonem sive Hezelonem ex Canonico Leodicensi factum Monachum Cluniacensem, a singulari scientia & nloquentia laudat Petrus Vene-

Gilo Monachus. Excerpta ex vita Hugonis ab EZELONE b) & GILONE Monachis Cluniacensibus scripta leguntur in Actis Sanctor. Tom. 3. April. 29. pag. 655. De aliis vitæ Hugonis scriptoribus vide infra, HILDEBERTUS, HUGO Monachus, RAYNALDUS Abbas Vezeliacensis, & PETRUS Venerabilis. Cangius notat Gilonem hunc vixisse circa Annum 1222. sed ante Hildebertum Cenomanensem scripsit, qui ejus cum laude meminit his verbis: *Ex hoc autem præcipue veniam confiteor postulandam, quod post amplioris litteraturæ viros,* Ezelonem *loquor atque* Gilonem, *qui de beatissimo Hugone vigilanter scripsisse leguntur, ausus sum pertractandam aggredi materiam.* Novissime Edmundus Martene ex MS. Igniacensis Monasterii in lucem produxit GILONIS hujus, Tusculanensis c) *Epistolam* qua Pontio Abbati vitam Hugonis a se scriptam offert, & Mundo se redditum, hoc est ex Monacho factum Episcopum, testatur se dolere.

Apud Sanderum in Bibliotheca MSS Bel-

rabilis libro 3. Epist. 2. Vide Andr. Chesnium notis ad Bibl. Cluniacensem p. 83.

c) apud Ughellum T. 1. Italiæ sacræ nullum inter Tusculanos Episcopos Gilonem invenio.

Belgica pag. 50. memoratur: *Historia* GILONIS *Cardinalis Episcopi de Via Hierosolymitana.* Illam scriptam versibus Hexametris, atque a Duchesnio Tom. 4. & integriorem a laudato Edmundo Martene Tom. 3. anecdot. vulgatam dixi supra in FULCONE, Tom. 2. pag. 646. seq. Etiam hunc Gilonem ab Ægidiis Poetis Parisiensibus diversum, eosque tempore antecessisse, constat ex ætate Fulconis illius Comitis ac postea Regis Hierosolymitani. Vide infra, Hugo *de Cleriis.*

GIRALDUS *Aurelianensis*, auctor epitaphii sive hexadecadis versuum in Hugonem Magnum, Roberti Regis filium An. 1026. defunctum. Exstat apud Andream du Chesne Tom. IV. p. 29.

Sylvester GIRALDUS Barrius, *Cambrensis* natus An. 1146. discipulus Petri Comestoris, vir ingenio clarus & litteris, Canonicus & Archidiaconus, vicariusque Episcopatus S. Davidis in Anglia ab Anno 1180. seq. & Anno 1198. Episcopus electus Menevensis, superstes adhuc A. 1220. major septuagenario. Præter ea quæ ipse de se est commentatus, quæque mox referam, consulendi de eo Henricus Warthonus Tom. 2. Angliæ sacræ pag. 374. & in præfatione ad illum tomum pag. XX. seq. tum Caveus

in hiſtoria litteraria ſcriptorum Eccleſiaſticorum, & Niſſeronus Barnabita tomo XXVI. memoriarum de viris eruditis editarum Gallice pag. 385. ſeq. Mihi ſatis fuerit Giraldi hujus ſcripta referre, atque edita inprimis,tum quoque inedita, poſtremo de quorum ſolis titulis ex ipſius teſtimonio & Lelandi cap. 196. Baleique III. 59. ac Pitſei pag. 279. ſeq. conſtiterit.

Epiſtola ad Capitulum Herefordenſe de libris a ſe ſcriptis, in Warthoni Anglia ſacra Tom. 2. p. 439.

Catalogus brevior librorum ſuorum. id. p. 445. & apud Lelandum cap. 196.

Retractationes. Tom. 2. Angliæ ſ. pag. 455.

Elegia in canes & æmulos ſuos. id. pag. 444.

de rebus a ſe geſtis, ſive de geſtis Giraldi libri III. id. p. 457.

Libri II. de vita & certaminibus Galfridi *Archiepiſcopi Eboracenſis*. id. pag. pag. 357.

Summaria Capitum *Legendæ S. Remigii*, & ex eadem Legenda ad Stephanum Langtonum, Archiep. Cantuarienſem, *Vitæ Epiſcoporum Lincolnienſium* Remigii p. 410. ejusque ſucceſſorum p 416. & *copula tergemina*, ſive *de viti ſex Epiſoporum Angliæ coætaneorum* Thoma

mæ Cantuarienſis & Henrici Wintonenſis p. 420. Bartholomæi Exonienſis & Rogeri Wigornienſis pag. 425. Baldewini Ciſterc. & Hugonis Carthuſienſis pag. 429.

Carmina duo a) pag. 434. ex Giraldi *libro Carminum atque Epigrammatum* MSto in Bibliotheca Cottoniana. Horum poſterius, quod Curiæ Romanæ valedicturus compoſuit, ita ſe habet:

Mirum, quæ Romæ modicos ſententia Papæ
Non movet, hic Regum ſceptra movere poteſt.
Quæ minimos minime cenſura coërcet in Urbe,
Sævit in Orbe fremens, celſaque loca premens.
Cui male ſublatus Romæ non cederet hortus,
Nititur ad nutum flectere regna ſuum.

Epiſtola diſſuaſoria ad Stephanum Langtonum, qui volebat dignitate Archiepiſcopi reſignata habitum Monachi induere p. 435.

Topographia Hiberniæ ſive *de avibus* * & aliis *mirabilibus* & *de habitatoribus Hiberniæ libri III.* ad Henricum II. Angliæ Re-

a) tertium p. 436.
* Confer T. 2. Angliæ ſacræ p. 439.

Regem: in Guil. Cambdeni ſcriptoribus rerum Anglicarum, Normannicarum & Cambricarum, Francof. 1602. fol. p. 692. *Epiſtola ad Guilelmum Verum, Epiſcopum Herefordienſem* de hacce Topographia, exſtat in Uſſerii Epiſtolis Hibernicis p. 114.

Expugnatio Hiberniæ, ſive *Hiſtoria Vaticinalis de expugnata ab Anglis Hibernia.* Cambden. p. 755. Hujus duplex, ut notauit Warthonus, ab Giraldo facta eſt editio. Secundam quæ in multis auctior eſt, in nonnullis brevior, & Joanni Angliæ Regi nuncupata, libris duobus abſolvitur, Cambdenus edidit. Prima, quæ in Bibliotheca Lambethana reperitur, Ricardo Pictavienſium Comiti (poſtea Angliæ Regi) dicata eſt tres complexa libros. Duo priores libri cum editione ſecunda fere ſunt communes, niſi quod in ſecunda auctor pleraque addiderit, & nonnulla quæ relegenti minus placuerunt, reſecuerit, & in his omnia ex MERLINI *Sylveſtris* b) citata teſtimonia, unico excepto. Tertius liber *de Vaticiniis* titulum habet, atque hoc exordio argumentum ſuum enarrat: *Quoniam in prioribus libris MERLINI vaticinia tam* Celidonii c) *quam* Am-

b) inde *Sylveſtris* cognomen Giraldo hæſit, quod Merlini Sylveſtris ſomniis nimium tribuit.
c) al. Caledonii.

Ambrosii, *locis competentibus, prout res exigebat, inseruimus; AMBROSIO vero dudum exposito, nondum CELIDONIUS Britannicam exutus barbariem, usque ad hæc nostra tempora latuit parum agnitus; nostræ videbatur interesse diligentiæ, tam ipsum ab antiquis & occultis scrutabunda inquisitione latebris, ut pulchrius elucescat, in commune deducere, & ab ignorantiæ tenebris in lucem transferre, quam translatum quoque præsenti Volumini coaptare.* Prologum integrum tertii hujus libri edidit Usserius pag. 115. Epist. Hibernicarum.

Itinerarium Cambriæ, sive de legatione Baldewini Cantuariensis per Walliam, Anno 1188. libris II. ad Stephanum Langtonum, Archiep. Cantuariens. in eadem Cambdeniana scriptorum de rebus Anglicis collectione pag. 818. post editionem Davidis Poweli, Lond. 1585. 8. Vide Vossium II. 58.

Descriptionis Cambriæ a) *liber primus* ad eundem Stephanum *de laudabilibus Walliæ*

a) Duplicem editionem hujus operis adornasse Giraldum, primamque Hugoni Lincolniensi dicatam, secundam auctiorem longe ab eo datam luci, utraque usum se Warthonus testatur. Primæ in Codice Westmonasteriensi præfigitur *Walliæ mappa* sive tabula Chropraphica depicta minio, quæ præ-

Walliæ editus ab eodem Powelo, & in Cambdeniana ſylloge pag. 880. *Liber ſecundus de illaudabilibus Walliæ* in H. Warthoni Anglia Sacra Tom. 2. pag. 447.

De jure & ſtatu Menevenſis Eccleſiæ, diſtinctiones ſive Dialogi VII. ad eundem Stephanum, Archiepiſcopum & Cardinalem ibid. p. 514. ex prima Auctoris & uberiore b) editione.

Vita S. Dauidis, Archiepiſcopi Menevenſis pag. 628. ex RICEMARCHO Epiſcopo Menevenſi, qui circa Annum 1085. vitam ejusdem Davidis conſignaverat.

Vita Hugonis Nonant, Epiſcopi Coventrenſis & Lichfeldenſis, ex Giraldi *Speculo Eccleſiæ* diſtinct. 2. cap. 23. 24. ibid. pag. 351 - - 354. Speculum Eccleſiæ *de Monaſticis Ordinibus & Eccleſiaſticis Religionibus* variis, Diſtinctiones ſive libri IV. MSti in Biblioth. Cottoniana. Hoc opus reſpiciens Giraldus in Epiſtola ad Stephanum Archiep. Cantuar. pag. 437. refert *quod Monachus Archiepiſcopi cubicularius pariter & commenſalis, exteriore* ni-

præter fluvios pleroſque, montes & maris contermini ripam, ac finitimas Angliæ urbes, opida Walliæ XLIII. duntaxat notat. De hac mappa vide quæ Giraldus ipſe apud Warthonum Tom. 2. pag. 441. & 445. ſeq.

b) Vide notam Warthoni p. 549.

nigredine fucãtus & utinam non interiore contaminatus, nos cum libro noſtro vobis præſentato, tanquam ſcripto famoſo, dignos incendio, multis audientibus aſſeveravit: nec non & librum eundem ſupercilio Phariſaico, faſtuque Dorobernico ſe propriis in ignem manibus miſſurum, minis accerrimis, oculisque torvis & verbis non minus vultuoſis quam tumultuoſis conſtanter affirmavit. Nimirum ut notatum Warthono qui libros illos evoluit, Giraldus Monachos capitali odio ſemper proſecutus eſt, usque adeo, ut ſe iſtam in precibus quotidianis deprecationem ſæpe ingeminaſſe, ſuisq; familiaribus ingeminandam conſuluiſſe affirmaverit: *a Monachorum malitia libera nos Domine.* In omnibus ſuis ſcriptis Monachorum hypocriſin, fraudes & inſcitiam acriter inſectari geſtit. Iſtud vero Speculum triennali labore compoſuit, ut æternam Monachis infamiam induceret, atque odio ſuo plene indulgeret. Initium illi facit Epiſtola prolixa ad Stephanum Cantuar. Archiepiſcopum de litteraturæ defectu. Tres diſtinctiones priores, Monachorum nequitiis duntaxat narrandis & inſectandis abſumuntur. Quarta aliud argumentum tractat, ſcilicet de ſtatu, inſtitutione, honore ſedis Romanæ aliarumque Sedium Patriarchalium, & de munere

Paſtorali atque Epiſcopali. Ab hocce Eccleſiæ ſpeculo diverſum *Speculum duorum, commonitorium ac conſolatorium* quod ipſe memorat Giraldus apud Warthon. Tom. 2. pag. 441. alterum pag. 442. 445.

Vita Ethelberti An. 793. occiſi, Orientalium Saxonum Regis exſtat in Actis Sanctorum T. V. Maji 20. p. 246. *Hujus Ethelberti ſive Æthelberti memoriæ ſacra erat Eccleſia Cathedralis Hereford. cujus Canonicus erat Giraldus.

Gemma Eccleſiaſtica, cujus prior pars *de Sacramentis magis neceſſariis*, poſterior *de Clericali honeſtate & Continentia*. MS. in Bibl. Archiepiſcopali Cantuar. Lambethana. Opus prolixum, atque integrum quaſi Theologiæ & diſciplinæ Eccleſiaſticæ Corpus complexum. Locum ex eo de ignorantia Cleri illorum temporum profert Warthonus auctario ad Uſſerium de Scripturis Sacriſque vernaculis pag. 375. ſeq.

Idem Warthonus teſtatur MS. ſe evolviſſe Giraldi *Symbolum Electorum*, ſeu *Epiſtolas* varias ab ipſo collectas, e quibus publicavit *Epiſtolam ad Wilhelmum de Ver*, Epiſcopum Herefordenſem, Tomo 2. Angliæ ſacræ pag. 344. Symbolo illi adhuc inedito junctus *liber de invectionibus*, ſive *invectionum*: plures *invecti-*

va

væ adverſus Wibertum, ſive Hubertum, Abbatem de Bethlesdene, Ordinis Ciſterc. & Epiſtola prolixa ad Petrum, Menevenſem Epiſcopum, *de officio Epiſcopi:* altera ad Adamum, Abbatem Aveshamenſem, *de laude amicitiæ:* ad Richardum, Anglorum Regem, *de litterarum & Veritatis ſtudio,* (in qua Regi vitia ſua mira libertate pariter ac gravitate increpat.) Sermo in Synodo Menevenſi, in illud Malach. II. 7. *Labia Sacerdotis cuſtodiunt Scientiam.* Conſtitutiones *de modo regiminis & viſitationis, aliisque Eccleſiaſticis negotiis,* datæ Officialibus & Clericis ipſi ſubjectis: Tractatus *de ſacræ Scripturæ præſtantia ac dignitate* ad Waltherum Mapes, Archidiaconum Oxonienſem, amicum conjunctiſſimum.

Carmen *de miſeria conditionis humanæ* MS. in Bibliotheca Lambethana, incipit: *Unde ſuperbit homo cujus conceptio culpa.*

Prologos librorum a ſe ſcriptorum Giraldus in unum volumen congeſſit MS. Cantabrigiæ in Collegio SS. Trinitatis. Ipſe *libellum de proœmiis operum ſuorum* vocat Tom. 2. Warthoni Angliæ ſacræ pag. 440. ubi etiam *Dictamina* ſua & *rhetoricas orationes perſvaſibiles* & *magnorum virorum deſcriptiunculas* a ſe congeſtas ſignificat: memorans præterea *Chronographiam*

phiam metricam & Mundi nascentis descriptiunculam versibus hexametris & pentametris: & librum *de Principis instructione*, multis auctoritatibus tam Philosophicis quam Theologicis per exempla pariter & præcepta studioso labore compaginatum, qui MS. in Cottoniana, tribus distinctionibus absolvitur, in quarum secunda ac tertia Henrico II. ejusque liberis iniquiorem se præbet, ut docet laudatus Warthonus præfatione ad Tomum 2. Angliæ sacræ pag. XXIV. Cætera quæ Giraldus scripta sua memorat sunt Legendæ, sive *Vitæ*, *S. Aedelberti*, Martyris Herefordensis, *S. Karadoci*, Eremitæ nobilis & Presbyteri Menevensis, & *S. Hugonis* ex Carthusiensi Monacho Episcopi Lincolniensis. Denique liber *de Fidei fructu, Fideique defectu*; quanta ferventem præmia, quanta frigentem supplicia maneant. In topographia Hiberniæ præterea meminit Giraldus *flosculorum Philosophicorum* quos scripsit carmine. Promisit etiam ibidem *totius Britanniæ topographiam*, *quam*, inquit Lelandus cap. 196. *ego præ aliis libris omnibus quos edidit, si modo edidit, semper videre optavi atque etiam jam opto.*

Præter hæc omnia Giraldo ipsi testata, ad eundem a Baleo III. referuntur Commentarius *in Opera quædam Sene-*

cæ.

cæ. Mirabilia Mundi. Mirabilia terræ Sanctæ. De Mahumeto & ejus nequitiis. Pro Guidone Warwicensi. His a Pitſeo pag. 279. ſeq. adduntur: *Expoſitiones in varios S. ſcripturæ textus. De vita S. Patricii* ejusque *purgatorio*, & *Chronicon Anglorum.* Quod vero de Regibus ViſiSaxonum, de vita Henrici II. & Acta Regis Johannis ajunt Giraldum ſcripſiſſe, hæc in ejus opere de Principis inſtructione leguntur: ſicut & alia jam memorata ſub aliis titulis memorant, & ex uno plures faciunt ac diverſos tractatus, quos hoc loco repetere non eſt neceſſe.

GIRALDUS ſive GIRARDUS, Presbyter, Canonicus Compoſtellanus circa Annum 1126. ſcriptor *hiſtoriæ Eccleſ. Compoſtellanæ* cum MUNIONE ſive MARTINO Mindonienſi Epiſcopo & HUGONE Epiſcopo Portugallenſi. De illa adhuc inedita Nicolaus Antonius lib. VIII. Biblioth. vet. Hiſpanæ cap. 4. & ex Joannis Vaſæi Chronico Hiſpaniæ Voſſius II. 48. pag. 402. Omitto GIRALDUM veterinariæ & accipitrariæ rei ſcriptorem circa Annum 1320. neque enim Latine ille ſcripſit ſed Hiſpanice. Vide eundem Nicolaum Antonium IX. 4. § 201.

GIS-

GISELA Caroli Calvi Soror, cujus Chartæ tres apud Dacherium Tomo XII. ſpicilegii pag. 496. (editionis novæ Tom. 2. pag. 878. ſeq.) & apud Johannem Georgium Eccardum in quaternione veterum monumentorum p. 36.

GLABER *Radulfus*, ſive *Rodulphus*, S. Germani Cœnobii Autiſſiodorenſis primum, poſtea Cluniacenſis Monachus, qui *Hiſtoriam ſui temporis*, ſive *Hiſtoriam Francorum* ad Odilonem, Cluniacenſis Cœnobii Patrem, ſcripſit *libris V.* ab anno 900. & ab electione potiſſimum Hugonis Capeti in Regem, quæ An. 987. accidit, usque ad 1046. Primus edidit Petrus Pithœus & familiam ducere juſſit inter XI. ſcriptores Hiſtoriæ Francorum, Francofurti 1596. fol. inde Andreas du Cheſne in limine Tomi quarti, collatum cum Codice Thuano. Meminit Sigebertus Gemblacenſis cap. 50. de S. E. Vide Jacobi le Long Bibliothecam Hiſtoricorum Galliæ num. 6909. ubi de verſione Gallica.

Vita S. Gvilelmi, primi Abbatis S. Benigni Divionenſis, (qui A. 1031. obiit) in Petri Roverii hiſtoria Reomaënſis Monaſterii, Pariſiis 1637. 4. pag. 131. & in Actis Sanctorum Tom. 1. Januarii 1. pag. 58--64. & in Mabillonii Actis Sanctorum Benedictin. T. 8. p. 320.

GLO-

GLOSCHERUS, infra, GOLSCHERUS.

GLOSSA interlinearis & marginalis in sacram Scripturam. Vide, ANSELMUS *Laudunensis*. T. 1. p. 305.

GLOSSA Ordinaria, infra, HUGO *a S. Caro*. *Walafridus* STRABUS.

GLOSSATURA *Major*. Vide, PETRUS *Lombardus*.

GLOSSARIA vetera, de quibus dixi lib. 4. Bibl. Latinæ c. 6.

GLOSSATORES Juris Civilis: *Accursius*, *Aldericus*, *Azo*, *Barnerius*, *Johannes Bossianus*, *Bulgarus Pisanus*, *Columbus*, *Fasolus*, *Martinus Gossia*, *Hugolinus*, *Kilianus*, *Pileus*, *Placentinus*, *Roffredus*, *Rogerius* &c.

GLOSSATORES Juris Canonici: *Johannes Semeca* Teutonicus, *Bernhardus Batonus*, *Huguitio*, *Laurentius Tancredus*, *Bartholomæus Brixiensis* &c. Vide Possevinum.

De editionibus glossatis utriusque Corporis, Canonici & Civilis, dixi in Bibliotheca Latina lib. VI. c. 10.

GOBELINUS Alemannus, Carmelitarum Provincialis, & Pontificis in Angliam Legatus circa Annum 1305. Scripsit Possevino teste *statuta arbitraria*, quibus suorum fratrum diffidia dissolvit. Librum

brum item *de pœnitentia convicariorum*, & *disceptationes*. Eadem ex Possevino Alegrius pag. 278. paradisi Carmelitici decoris.

GOBELINUS PERSONA, Decanus Bilefeldensis & Officialis Paderbornensis postea Monachus in Bodeken Canonicorum regularium Wyndesemensium Paderbornensis diœcesis: scripsit *Cosmodromium*, sive Chronicon ab Orbe condito usque ad Annum CHristi 1418. per ætates sex digestum, in quo componendo XL. amplius annis operam posuit. Edidit Henricus Meibomius cum notis, Francofurti 1599. fol. unde recusum curante nepote Henrico Meibomio Tomo 1. scriptorum rerum Germanicarum, Helmstadii 1688. Eo usi Albertus Crantzius in metropoli, Hermannus Kersenbroch in Catalogo Episcoporum Paderbornensium. Johannes Jacobus vero Frisius pro Gobelino hoc male BALDUINUM Parochum Paderbornensem appellat, Vossioque ansam dedit diversum hunc a Gobelino Historicum inducendi. Præter versus de Urbano VI. pag. 312. a quo se pag. 310. scribit An. 1386. promotum ad Sacerdotium, etiam versus *de Ruperto, Paderbonensi Episcopo, & quibusdam ejus prædecessoribus* plures scripserat, quorum mentio pag. 315.

GOBE-

OBELINUS idemne an alius, * & antiquior priore utroque Gobelino, ſcriptor *vitæ S. Meinulphi*, Archidiaconi Paderbornenſis, quem nobilibus parentibus ortum Carolus Magnus de ſacro fonte levavit teſte Gobelino Perſona pag. 240. Vitam illam interpolatam edidit Surius V. Octobr. ſinceriorem Chriſtophorus Browerus in ſideribus illuſtrium & ſanctorum virorum Germaniæ, Moguntiæ 1616. 4to, deinde Adolphus Overhamus.

hannes GOBELINUS, Vicarius Bononienſis, Pii ſecundi Secretarius, *commentarios rerum memorabilium*, quæ ejus Pii temporibus contigerunt, ſive ſcripſit, ſive in manus hominum dedit, quos a Pio ipſo ſive Ænea Sylvio compoſitos alii notarunt. Prodiere Romæ 1584. 4. a Franciſco Bandino Piccolomineo, Archiepiſcopo Senenſi, recogniti: & cum Jacobi Piccolominei, Cardinalis Papienſis, continuatione atque Epiſtolis, Francofurti 1614. fol.

. GOBERTUS Laudunenſis, cujus verſus *de tonſura, veſtimentis & vita Clericorum* ineditos memorat Sanderus T. 2. Biblioth. MSS. Belgii p. 240.

OCELINUS, infra GOTSELINUS.

Adamus

* Vide Meibom. Tom. 1. pag. 59. ſeq. & 349.

Adamus GODDANUS, ſupra in ADAMO T. 1. p. 28.

S. GODEHARDUS ſive GOTHARDUS ex Abbate Tegernſenſi Epiſcopus Hildesheimenſis defunctus An. 1038. Ejus *Epiſtolæ IV.* apud Mabillonium Tom. 4. Analector. p. 347. (edit. nov. p. 435. 436.) Vitam hujus Godehardi ſed interpolatam & ſine nomine auctoris edidit Surius 4. Maji. Sinceriorem integrioremque Chriſtophorus Browerus in ſideribus illuſtrium & Sanctorum Virorum Germaniæ Mogunt. 1616. 4. & Daniel Papebrochius in Actis Sanctorum Tom. 4. Maji pag. 502. qui notas etiam addidit. De Auctore infra in WOLFHERUS.

GODELBERTUS Presbyter, *AVITI ſtudium imitatus, per hiſtorias & allegorias Divinæ Scripturæ ab initio Mundi usque ad partum Virginis heroico pede eleganter cucurrit*, ut notat Sigebertus Gemblacenſis de S. E. cap. 23. Hunc temporibus Anaſtaſii Auguſti circa A. C. 500. claruiſſe conjicit Trithemius cap. 198. quem alii ſunt inſecuti.

GODFRIDUS, *Geoffridus, Gothofredus, Gaufridus, Theofridus, Goverus, Godefridus, Goffridus*, Abbas Admontenſis Ord. Bened. S. Bernardi, ætate & ſpiritu æqualis. Ejus Homiliæ in Dominicas & Feſta anni, editæ a Bern-

a Bernhardo Pez, Auguſtæ Vindel. 1725. fol. duobus Volum.

GODFRIDUS *Calvus*, Archiepiſcopus Bituricenſis, amicus & ſcriptor *vitæ S. Guilmi* Briocenſis Epiſcopi, qui An. 1234. obiit, * editæ a Surio 29. Jul. & in Actis Sanctor. Tom. VII. Julii.

GODFRIDUS *Carnotenſis* poſt Ivonem Epiſcopus, Sedis Apoſtolicæ Legatus circa Annum 1130. cujus *Epiſtola ad Hubertum* Abbatem Vindocinenſem edita a Sirmondo ad Godofredum Vindoc. & in Biblioth. Patrum Lugdunenſi Tom. XXI. pag. 101. Alia de eo Sammarthani Tom. 2. Galliæ Chriſt. p. 489.

GODFRIDUS *Colonienſis*, infra S. *Pantaleonis*.

GODFRIDUS *Cornubienſis* Anglus, Carmelita circa Annum 1340. Philoſophus, laudatus Lelando c. 264. & 367. ubi *Commentarios* ejus *in Phyſica Ariſtotelis* commemorat. Plura Baleus V. 6. & Pitſeus p. 413, ajunt enim commentatum etiam *in Metaphyſica*, *in Analyticorum poſteriorum libros* & *in Categorias*, nec non *in ſex principia* GILBERTI Porretani, & *in IV. libros Sententiarum*, ſcripſiſſe etiam *Quodlibeta decem*, & *contra GERARDUM Bononienſem.*

* Sammarthani Tom. 2. pag. 434. Galliæ Chriſtianæ.

GODFRIDUS *de Fontanis*, Epiſcopus Cameracenſis ab Anno 1220. ad 1238. dictus *Bonus Epiſcopus*. Scriptor librorum *de Divinis officiis*.

GODFRIDUS *de Fontanis* junior qui *contra* Frater *Mendicantes* ſcrripſit, id præſertim oppugnans quod illi vitæ ſolitariæ laudem & gloriam affectantes, vellent ſe Parochialibus curis immiſcere, nec Prælatis parerent. Initio autem tractatus nonnulla præmittit de diſſidio quod Prælatos inter & Mendicantes interceſſit An. 1283. occaſione privilegiorum a Pontifice Martino IV. obtentorum. Vide Balæum Tom. 3. hiſt. Academiæ Pariſ. pag. 465. ſeq. Idem pag. 680. notat in vetuſto Codice commemorari *Quodlibeta M. Godefridi* & *ſummam Godefridi*.

Joannes GODFRIDUS *Lidgate*, ſcriptor poëmatis cui titulus *Vox clamantis*, MS. in Dublinenſi Collegio S. Trinitatis num. 414. Idem hic qui apud Baleum VII. 23. & Pitſeum pag. 575. ſeq. *Joannes* GOVERUS, quod & nomen a GODFRIDO non diverſum eſſe mihi perſuadeo. Vixit hic circa Annum 1400. poëſeos laude celebris & cœcis eruditis accenſendus. Hic Latine, Anglice, Gallice, plura ſcripſit, in Latinis æmulatus Ovidium, quanquam notante Baleo, ſtudioſius quam felicius.

Ejus

Ejus *Vox clamantis in deserto* sive *de Mundi erroribus* Poëma Chronicon in septem tributum libros, & insurrectionem rusticorum contra ingenuos & nobiles persequens, quæ contigit anno IV. Regis Richardi II. in aliis etiam Bibliothecis obvium, a) incipit: *Scripturæ veteris capiunt exempla.* Alia ejus scripta *Chronicon tripartitum* itidem carmine, & *de Rege Henrico IV.* & *de laude pacis. De regimine Principum. Scrutinium lucis. De multiplici vitiorum pestilentia. Contra mentis sævitiam in causa superbiæ. De amoris vanitate* aliaque carmina & Epigrammata. Nec non soluta Oratione *de Conjugii dignitate*, & *de compunctione Cordis.*

ODFRIDUS *Monemuthensis*, supra GALFREDUS p. 28. seq. ubi dictis adde quod versio Anglica ejus *Historiæ Britonum* nuper vulgata ab Arone Thomsone, & luculentis expressa typis Lond. 1718. 8.

ODFRIDUS Monachus *S. Pantaleonis*, Coloniensis, Ord. Bened. Auctor eximius *Annalium*, scriptorum non indiligenter ab Anno 1162. ad 1237. Exstant in Freheri Tomo primo rer. Germanicar. edit. novæ Struvianæ p. 335 - - 404. emendati ex Codice Guelpherbytano.

a) Vide Leyserum Historiam poëtarum medii ævi p. 2054.

GODFRIDUS *Remensis*, cujus *Carminum* sive *Epistolarum liber* versibus Elegiacis, 1. ad Ingelramnum Archidiaconum, *de Moribus*. 2. Somnium de Odone Aurelianensi. 3. Ad virginem quandam. MS. apud Hieronymum Vignerium una cum *Calliopes & Poëtæ colloquio*, sive ejusdem Godfredi versibus Hexametris Leoninis ad Gibuinum Lingonensem ab A. 962. Episcopum, unde hujus quoque Godfridi ætas cognoscitur. De Codice illo MS. Labbeus p. 59. Biblioth. MSS.

GODFRIDUS *Spirensis*, ex Monacho Ord. Bened. Weissenburgensi, Episcopus ab A. 958. ad 960. Hunc *de jejunio, elemosyna & pœnitentia* scripsisse, notavit ex Eysengreinio Possevinus.

GODFRIDUS Canonicus & Subprior *S. Victoris* Paris. circa Annum 1170. scripsit Opus tripartitum *de microcosmo*, dotibusque hominis naturalibus, & vitiis ac virtutibus: nec non *Fontem Philosophiæ* libris quatuor, versibus metricis leoninis, philosophiam moralem practicam præ speculativa commendantibus. De utroque opere MS. *sermonibusque* itidem ineditis consulenda quæ ex Joannis Tolosani, Canonici S. Victoris historia inedita Abbatiæ Regalis Paris. refert Oudinus T. 2. p. 1567. seq.

GODFRIDUS Abbas *Vindocinensis*, & beatæ Priscæ Cardinalis, clarus circa Annum 1110. a) scripsit *Epistolarum* ad Pontifices, Cardinales, Episcopos, Abbates, Monachos & seculares, *libros V.* in quibus est IV. 47. decantata illa in antiquissimis etiam obvia Codicibus aa) de Roberto de Arbrusselo, de quo infra in ROBERTO. *Opuscula XVIII.* 1) de Corpore & Sanguine Domini nostri Jesu Christi. 2) De ordinatione Episcoporum b) ad Petrum Leonis, Cardinalem, & de investitura Laicorum. 3) De Simonia & Investitura Laicorum, quasi utraque dicatur hæresis, ad Calixtum II. Papam, quem *bonum Dominum suum & præcordialem amicum* appellat. 4) De possessionum Ecclesiasticarum investitura, quod Regibus concedatur. 5) Qualiter dispensationes debeant fieri. 6) De tribus quæ specialiter debeat habere Ecclesia, ut Catholica, & libera & casta sit. 7) De Arca Fœderis, ad Hemelinum & Andream, discipulos. 8) de effectibus Ba-

 ptismi

a) Vide Sirmondum in vita, Miræum in auctario Ægid. Menagium in historia Saboliensi pag. 106. & Auctor. præfat. ad T. 3. Sirmondi Opp.

aa) Mabillon. iter Italic. p. 54. 164.

b) Huic Ivonem Carnotensem, Waltramum & Sigebertum jubet opponere Goldastus, qui illud exhibet in Apologia pro Henrico IV, pag. 257.

ptiſmi, Confirmationis, Unctionis infirmorum & ſacræ Cœnæ. 9) De iteratione Sacramenti. 10) de promiſſionibus quas pro Conſecratione Abbates ſub nomine profeſſionis faciunt Epiſcopis. 11) De clamantibus inordinate & reſpondentibus in Capitulo. 12) De tribus quæ Paſtori ineſſe debent, juſtitia in judicio, diſcretione in præcepto, & providentia in Conſilio. 13. & 14) Invectio in peccatorem & 15) peccatoris lamentatio, 16) Oratio ad JEſum. 17. & 18) Oratio ad Matrem Domini & Hymni tres. *Incip.* O Maria glorioſa, Jeſſæ proles generoſa. *Sermones XI.* quorum *ſeptimus* eſt de purificatione S. Mariæ: *nonus* in feſtivitate B. Mariæ Magdalenæ: *decimus* de latrone ſalvato in Cruce, & *undecimus* in feſtivitate B. Benedicti. Hæc Godfridi ſcripta edidit cum notis in Epiſtolas, Sirmondus Pariſ. 1610. 8. recuſa in Sirmondi Operibus Pariſ. & Venet. tomo tertio: nec non in Bibliothecæ Patrum ſupplemento Pariſ. Tom. 2. pag. 487. & in Lugdunenſi Tom. 21. ſtatium ſub init. *Epiſtolam ad Cluniacenſes* de ineunda ſuffragiorum ſocietate vulgauit Mabillonius T. 3. Analect. pag. 481. (edit. nov. pag. 159.) quæ repetita etiam ab editoribus Operum Sirmondi in præfat. ad tomum

tertium

tertium. Ad hunc Godfridum, Epistolæ Jvonis Carnotensis, singulæque Calixti II. & Honorii II.

GODFRIDUS *Viterbiensis* a) Presbyter, Conradi III. qui An. 1152. diem obiit, Friderici I. & Henrici IV. qui An. 1190. habenas capessivit Imperii, Capellanus ac Notarius, post longinqua variaque per XL. annos itinera, locuplete linguarum rerumque comparata notitia, scripsit *Memorias Seculorum* b) sive ut aliis nuncupatum est *Pantheon*, sive Chronicon universale, prosa partim, partim metro, ab Orbe condito usque ad A. C. 1186. divisum in sectiones XX. & dicatum Urbano III. Papa ab Anno 1185. ad 1187. Primus edidit Basilius Joannes Heroldus Basileæ 1569. fol. deinde Joannes Pistorius in limine tomi secundi scriptorum de rebus Germanicis, Francofurt. 1584. & Hanov. 1613. in fol. novissime V. C. Burchardus Gotthelf Struvius in repetita Pistorianæ sylloges editione, Ratisbonæ 1726. fol. in qua accesserunt variæ lectiones Codicis membra-

a) Neutiquam *Witebergensis*, de quo dubitabat Baronius ad Annum 1186. num. 22. neque *Monachus Dominicanus*, ut Bernardo de Lucemburgo persuasum. Vide Jacobum Quetif. T. 1. p. 740.

b) non *Memorias Sanctorum*, ut legas apud Vossium.

branacei Norimbergensis. Partes quinque postremas sive sectionem XVI. XVII. XVIII. XIX. XX. hujus Chronici, in quibus plura ad res Italiæ spectanria, celeberrimus Muratorius inseruit tomo septimo thesauri scriptorum Italiæ p. 346. emendatioraque & integriora quædam dedit ex Chronico anonymo Bibliothecæ Estensis, cujus auctor ex Pantheo profecisse se confessus fuerat. Aliud ejusdem Godefridi Opus MS. in Biblioth. Cæsarea quod aliquot post Pantheon annis scripsit & Henrico VI. Regi Romanorum & Teutonicorum dicavit, inscribitur *Speculum Regum*, de Genealogia omnium Regum & Imperatorum, Trojanorum, & Teutonicorum a tempore diluvii, usque ad Henricum VI. secundum Chronica Venerabilis Bedæ Presbyteri, Eusebii & Ambrosii. Vide Lambecium T. 2. pag. 774. ubi pars Epistolæ ad Henricum Imp. Sed age quibus se usum auctoribus, quarum gentium res persecutum se in Pantheo Godefridus profiteatur, ex ipso, si placet, audiamus.

Itaque super vetus Testamentum *hos habeo authores:*

Mosem, Esaiam, Josephum, Danielem, & alios Prophetas; Jesum Sirach, David, Salomonem, Hester, Judith, Esdram & Machabæos. *In*

In novo *autem* Teſtamento, *authores hos inducimus:*

Omnes Apoſtolos, Clementem Papam, Dionyſium Areopagitam, Origenem, Joannem Chryſoſtomum, Athanaſium, Hieronymum, Auguſtinum, Ambroſium, Gregorium: aliosque nonnullos Eccleſiæ Doctores.

Super hiſtorias *vero* gentilium, *habemus etiam, Joſephum, Dionem, Strabonem, Oroſium, Hegeſippum, Suetonium, Solinum, Julium Aphricanum, qui prima Chronica conſcripſit ſub Marco* a) *Craſſo.*

De Chaldæis *quoque habemus Beroſum, qui omnia Chaldæorum ſcripta defloravit.*

De Ægyptiis, *inducimus Manethon hiſtoriographum & chronographum Ægyptiorum. Habemus etiam ab Ægyptiis, Mochum*, Eſtium, b) p. 31. 69. *& Hieronymum Ægyptium, hiſtoriographos famoſiſſimos.*

Materia igitur totius libri eſt, univerſum vetus & novum Teſtamentum, & univerſi Imperatores, Reges & regna, quæ fuerunt vel ſunt ab initio mundi usqve ad tempora no-

a) Sub Antonnio Helagabolo Julius Africanus vixit. Hunc Antoninum alii de Marco præter rem accepere Antonino. Aliis, ut noſtro, Marcum legentibus, Marcus Craſſus in mentem venit.

b) Lege *Heſtiæum* e Joſepho.

nostra. Quorum omnium notamus originem & finem, nomina, ætates, & gesta.

Sola itaqae nomina regnorum, ad majorem evidentiam, in præsenti procemio duximus subroganda:

Babyloniorum regnum,
Assyriorum,
Indorum,
Ægyptiorum,
Persarum, p. 552.
Argivorum,
Lacedæmoniorum,
Thessalorum,
Sicyoniorum,
Lydiorum,
Amazonum,
Macedonum,
Hebræorum,
Græcorum,
Italorum omnium.
Francorum,
Teutonum,
Lombardorum,
Hunnorum,
Gothorum,
Visigothorum.
Ostrogothorum,
Anglorum,
Britonum,
Pannoniorum,

Athenienſium,
Medorum,
Trojanorum,
Romanorum Regum & Conſulum,
Sicambrorum,
Senonum Gallorum,
Saxonum,
Suevorum.
Siculorum,
Cretenſium,
Scytharum,
Auarorum, hoc eſt Ungarorum priorum.
Vinulorum, qui ſunt in confiniis Aſiæ & Europæ, ſuper Mæotidas paludes.
Vandalorum: &
Sardorum Regnum. Item
De Sibyllis vatidicis.

Similiter poſt omnes Reges poſuimus etiam hiſtorias Imperatorum p. 535. item omnium Pontificum Romanorum geſta, & annos, & menſes, & dies, nominaque eorum: a beato Petro, usque ad venerabilem Urbanum tertium Papam: p. 563. & usque ad Dominum Imperatorem Fridericum primum, & ad filium ejus Dominum Regem c) *Henricum ſextum, feliciter, Amen.*

GOD-

c) Nondum Imperatorem.

GODFRIDUS Monachus & Prior *Wintoniensis* in Anglia, de quo hæc Wilhelmus Malmesburiensis lib. V. Hist. pag. 173. *Nec memoria Godfridi, Prioris Winton. ire debet in perditum, qui temporibus his* (circa Annum 1100.) *litteratura & religione insignis fuit. Literaturam protestantur* libri plures, *&* Epistolæ *familiari illo & dulci stylo editæ, maximeque* Epigrammata *quæ satyrico modo absolvit, præterea* versus de Primatum Angliæ laudibus. *Quid? omne* Divinum Officium, *quod agresti quadam vetustate obsoletum, per industriam suam nativa excultum venustate fecit enitescere. Religionis & Hospitalitatis normam pulchre inchoatam delineavit in Monachos* &c. Præterea librum de diversis hominum moribus Baleus II. 49. memorat & Pitseus p. 193. & Numi descriptionem, versibus: & moralia disticha, tetrasticha, hexasticha & octosticha moralia. Refert quoque Lelandus cap. 125. Epitaphium Serloni Abbati Glocestriensi positum, quod ita se habet:

Ecclesiæ murus cecidit Serlone cadente,
Virtutis gladius, buccina Justitiæ &c.

sed plenius Pitseus e Malmesburiensi.

GODTSCHALCUS, *Godeschalcus, Goteschalcus, Gottschalcus*, Canonicus *Leodiensis* circa Annum 770. scripsit *Vitam S. Landeberti* sive *Lamberti*, Episcopi Tra-

jectini

jectini ad Mosam, & An. 698. Martyris Exstat edita a Canisio Antiqu. Lect. Tom. 2. pag. 172. (editionis novæ T. 2. pag. 138.) & apud Surium 17 Septembr. & in Johannis Chapeaville historia Leodiensi Tom. 1. pag. 321. & apud Mabillonium Tomo 3. Actorum Sanctorum Benedictin. pag. 66. ubi & de aliis a Chapeavillo editis Vitæ S. Lamberti Scriptoribus STEPHANO, NICOLAO, RENERO.

GOTSCHALCUS, sive JOTSALDUS, Monachus, cujus *planctus* versibus hexametris *de transitu domni Odilonis*, Abbatis Cluniacensis, qui A. 1048. ætat. 87. obiit, vulgatus ab Andrea du Chesne Biblioth. Cluniacensis pag. 330. Non ineptum pro illo ævo versificatorem vocat Caspar Barthius, qui nonnulla ejus illustrat IV. 18. seq. Adversar. Idemque notat *Gotscalci* nomen in *Jotsaldi* corruptum esse ad sonum molliorem idiotismi Gallici.

GOTSCHALCUS *Holem*, Germanus Saxo, Augustinianus, clarus circa Annum 1480. scripsit *Præceptorium Divinæ Legis*, sive Commentarium in Decalogum, Colon. 1481. Norimb. 1497. fol. & 1521. 4to. *Sermones* Dominicales in Epistolas Pauli Apostoli, Haganoæ 1520. Etiam

iam *de Sacramento Pœnitentiæ* commentatum esse notat Elssius in encomiastico Augustiniano p. 244.

Inter Walafridi Strabi poëmatia legitur Carmen ad GOTESCHALCUM Monachum, qui & FULGENTIUS, T. XV. Bibliothecæ Patrum Lugdunensis p. 232. Hic est nominatissimus ille Goteschalcus, Ordinis Benedictini Monachus *Orbacensis* in diœcesi Svessionensi, qui ob acrius motas *de Prædestinatione* controversias condemnatus in Synodo Moguntina A. 848. & conventu Cariacensi A. 849. inclususque in Cœnobio Altivillarensi post viginti amplius annorum custodiam obiit circa Annum 870. Durius cum Goteschalco actum ab *Hincmaro* Remensi, a) *Rabano* Mauro, b) *Amolone* sive

a) Vide infra in HINCMARO. Bulæum historia Academiæ Parisiensis Tom. I. pag. 178. seq. Summarische Nachrichten von der Thomasischen Bibliothec T. I. p. 681. seq. 734. seq.

b) RABANUS Maurus Epistolis tribus, quarum duæ posteriores ab Ughello Tomo 3. Italiæ sacræ (editionis novæ pag. 592. 608.) tres a Sirmondo vulgatæ sunt Parisiis 1647. & Tomo secundo Sirmondi Operum, Parisiis & Venetiis junctim editorum pag. 1296. De AMOLONE dixi supra Tom. I. pag. 228. De *Scoto* dicturus sum in JOHANNE. De BERTRAMO

five *Amalario* Lugdunenſi, *Johanne Scoto*, cæteriſque ejus adverſariis, non obſcure queritur *Florus* contra Johannem Scotum & *Remigius* Lugdunenſis in libro Eccleſiæ Lugdunenſis nomine ſcripto de tribus Epiſtolis, qui exſtat Tomo XV. Bibliothecæ Patrum Lugdunenſis pag. 666. ſeq. *Prudentius* Tricaſſinus, *Ratramus* ſive *Bertramus* Corbejenſis &c. Neque ultra Auguſtini ſententiam proceſſiſſe c) Gotheſcalcum contendit Jacobus Uſſerius in Goteſchalci & Prædeſtinatianæ controverſiæ hiſtoria, poſt editionem Dublinenſem 1631. 4. recuſa Hanoviæ 1662. 8. Ad hujus calcem *duas* Gotte-

TRAMO & FLORO Goteſchalcum excuſantibus, ſimiliter jam dictum Tom. 1. pag. 665. & Tom. 2. pag. 194. De PRUDENTIO, REMIGIOque ſuus erit dicendi locus.

c) Non plane Uſſerius hoc perſvaſit Voſſio, cui librum ſuum dedicaverat. Vide Voſſii Epiſt. 156. qua Uſſerio gratias agit, & Epiſt. 158. ad Gvilelmum Laudum, Epiſcopum Londinenſem: nec non Grotii Epiſt. 292. Voſſii hiſtoriæ Pelagianæ lib. 7. part. 4. Tom. 6. Operum pag. 812. ſeqq. Ad Uſſerii tamen accedunt ſententiam præter Gilbertum Manguinum in vindiciis Prædeſtinationis & Gratiæ & ſylloge ſcriptorum Sec. IX. de Prædeſtinatione & Gratia, Pariſ. 1650. 4. 2 Vol. & Cardinalis Noriſius, cujus ſynopſis hiſtoriæ Gotheſchalcianæ prodiit Tom. 4. ejus Operum p. 681 -- 720. Veronæ 1732. fol.

Gotteſchalci *Confeſſiones* publicavit, unam breviorem, & alteram longiorem. In utraque Præſcientiam Divinam a Decreto Divino non patitur dividi: in utraque identidem ad Auguſtinum & FULGENTIUM d) Ruſpenſem provocat, & de ſententia ſua tam firmiter profitetur ſe eſſe perſvaſum, ut pag. 345. affirmet ſe, *ſi poſſet fieri, millies potius pro veritate optare occumbere, quam ſemel (quod abſit) cuilibet ſecus loquenti, cedendo ſuccumbere.* Et pag. 353. *ab ipſa Veritate edoctum & gratis ab ea pieque ſatis afflatum, animatum, armatum, miſericorditerque ſimul ac mirabiliter adjutum & tutum, fretum & fultum, fideliter illi credere, fortiter tenere, veraciter patienterque defendere, & quemcunque contrarium dogmatizare cognoſco, tanquam peſtem fugio & tanquam hæreticum abjicio.* Et pag. 354. ad DEUM ipſum provocat his verbis: *Atque utinam placeret Tibi cum*

et

d) Suſpicio eſt ab hoc Fulgentio, ad cujus libros tam fortiter provocat, Goteſchalco *Fulgentii* hæſiſſe cognomentum, licet alii dicant appellatum, quod ipſe præ aliis ingenio & litteris fulgere viſus eſſet. Vide Caveum in hiſtoria litteraria S. E. Caſparem Sagittarium introduct. in Hiſt. Eccleſ. Tom. 1. p. 970. ſq. De Fulgentii ſcriptis ad controverſias de Prædeſtinatione ſpectantibus dicere me memini Tom. 2. pag. 665. 669. 671.

ctipotentissime pariter ac clementissime Domine, ut sicut in Te credo & spero, dato mihi gratis posse, prout jamdudum dare dignatus es, & dare quotidie dignaris etiam velle: coram undique electa populorum Te timentium multitudine, præsenti etiam istius regni Principe e) *cum Pontificum & Sacerdotum, Monachorumque seu Canonicorum venerabili simul agmine, concederetur mihi, si secus hanc Catholicæ Fidei de Prædestinatione Tua veritatem nollent recipere, ut isto quo dicturus sum, favente Tua Gratia, id adprobarem, cernentibus cunctis, examine: ut videlicet* quatuor doliis f) uno post unum *positis, atque ferventi singillatim repletis* aqua, oleo *pingui &* pice, *& ad ultimum accenso copiosissimo* igne, *liceret mihi, invocato gloriosissimo Nomine Tuo, ad approbandam hanc fidem meam, immo Fidem Catholicam, in singu-*

e) Carolo Calvo, Rege Galliæ.

f) Ad hunc locum respiciens Johannes Scotus Erigena cap. 3. de Prædestinatione pag. 123. ad Gotescalcum: *Inter illa, ut video dolia, quæ tibi præparari jubes, jam involutus suffocaris: merito quippe in oleo atque pice ardere debuisti, qui & lumen charitatis, & mysterium Prædestinationis perperam docere non timuisti.* Propter idem insolens promissum doliorum, acriter reprehenditur Gotescalcus ab Hincmaro Remensi lib. de non trina Deitate Tomo I. pag. 433.

la transire: donec Te præveniente, comitante ac subsequente, dexteramque præbente ac clementer educente valerem sospes exire, quatenus in Ecclesia Tua tandem aliquando Catholicæ hinc Fidei claritas clarescerete, & falsitas evanesceret, Fidesque firmaretur, & perfidia vitaretur.

Post Usserium, *utramque* Goteschalci *Confessionem* exhibet Gilbertus Mangvinus g) Veterum Seculi IX. Scriptorum de Gratia & Prædestinatione Tom. 1. pag. 7-25. Apud eundem pag. 6. & parte 2. pag. 3. seq. fragmenta ex Goteschalci *libello de Prædestinatione* & Chartula *Professionis* A. 848. Rabano Mauro oblatæ, quæ servavit Hincmarus Remensis T. 1. Opp. p. 25. 26. 118. 149. 211. 224. 226. Apud eundem Mangvinum Tomo 2. pag. 54. editi sunt *Versus* XXVI. hexametri leonini ex Gothescalci *Epistola,* quam ex Germania scripsit *ad Ratramum*, Monachum Corbejensem, quos vulgaverat Sirmondus Tomo 1. Operum Hincmari pag. 555. Alios versus Anacreonticos ex procemio ad eundem Ratramum producit Sirmondus ad Ennodii lib. V. Ep. 7. *Age quæso, perge, Clio* &c.

Longe

g) Cætera quæ in utroque Mangvini Tomo exhibentur, notavit B. Thomas Ittigius libro de Bibliothecis & Catenis Patrum pag. 397. seq.

Longe plures editis *verſus* Gotheſcalci a viro neſcio quo docto in lucem proferendos jampridem ſperare juſſit Labbeus pag. 59. Biblioth. MSS. Ex *pitacio* Gotheſchalci *ad quendam Monachum* nonnulla profert idem Hincmarus pag. 304. 305. & ex *Epiſtola ad quendam ſuum complicem* pag. 226. *Epiſtola ad Ratramnum* in Ludovici Cellotii hiſtoria Gotheſchalci, edita Pariſiis 1655. fol. p. 415. Schedulam Gotheſchalci, *quod trina Deitas dici poſſit*, exhibet idem Hincmarus Tomo 1. pag. 415 -- 418. atque integro deinceps libro de non trina Deitate, ſumſit ſibi oppugnandum. Ad Gotheſcalci ſubtiliores de *ratione qua beati viſuri ſimus DEUM*, quæſtiones reſpondet, Lupus Ferrarienſis, Epiſtola trigeſima, cui etiam librum de tribus quæſtionibus vindicat Baluzius, quem alteri Lupo alii, alii Amalario maluerunt tribuere. De Gotheſchalci autem cauſa præter Uſſerium, Cellotium aliosque a me laudatos adiri etiam poſſunt Mabillonius præfat. ad Tom. 3. Annal. Benedictin. Sirmondus in hiſtoria Prædeſtinatiana & contra Sirmondum Gilbertus Mangvinus in hiſtorica & Chronica ſynopſi controverſiæ Gotheſchalcianæ, & diſſertat. hiſtorica & Chronica, in parte 1. Tomi ſecundi ſcriptorum Sec. IX. de Gratia &

Prædeſtinatione, & ex noſtratibus D. Paulus Rœberus diſſertatione de erroribus Gotheſchalci Sec. IX. damnatis, Witebergæ 1646. 4.

Ex Hiſtoria MSta de GOTHESCHALCI Novimonaſterienſis viſionibus A. 1190. excerpta edita ſunt ab illuſtri Leibnitio Tomo 1. ſcriptorum Brunſvicenſinm p. 870 -- 875.

S. GODRICUS Eremita, ex Palæſtina redux, apud Finchale in Anglia vixit, de quo multa Matthæus Weſtmonaſt. & Paris ad A. 1170. quo illum ait ex hac luce tranſiiſſe, atque inter alia narrat edoctum eundem a Maria Virgine hoc Canticum: *Sancta Maria, CHriſti thalamus, Virginalis puritas, matris flos, dele mea crimina, regna in me, duc me ad felicitatem cum ſolo DEo.* Ab hoc Godrico ſcriptam *Vitam & viſionem* neſcio cujus *Orm* ad Simeonem Dunelmenſem Monachum memorat Pitſeus p. 240. ex Balei X. 55. qui eum Godricum presbyterum vocat, ab aliis teſtatus etiam Gervaſium appellari.

GODWINUS Severianæ ſive Sariſberienſis Eccleſiæ præcentor & Canonicus circa Annum 1272. cujus *librum Meditationum* ad Ranildam fœninam anachoretidem lau-

laudat Lelandus cap. 244. Huic librum *de tribus habitaculis*, Patricii Succeti exemplo ſcriptum addunt Baleus IV. 20. ac Pitſeus pag. 354. *exhortationes* etiam *ſpiritales* ejus memorans, non alias videlicet quam quæ *ſermonum* nomine veniunt apud Baleum.

GOLDSCHERUS ſive GLOSCHERUS Monachus S. Matthiæ Trevirenſis, Ord. Bened. ante An. 990. ſcripſit *vitam SS. Eucharii*, primi Treverorum Epiſcopi. *Valerii & Materni*, a) qui Apoſtolorum diſcipuli Chriſtiana ſacra in Germaniam intuliſſe primo jam ſæculo dicuntur. Exſtat in Actis Sanctor. T. 2. Januarii 29. p. 918 - - 922. cum Bollandi notis. Eidem Gloſchero tribuit illuſtris Leibnitius *Geſta Archiepiſcoporum Trevirenſium* usque ad A. 1132. quæ edidit Tomo primo Acceſſionum Hiſtoricarum. Eorundem Geſtorum continuationem ab Anno 1132. ad 1259. publicavit celeberrimus Eccardus T. 2. Corporis Hiſtoricorum medii ævi pag. 2197 - - 2238.

GOMBALDUS *de Vlugia*, ſive *Vligia* Catalanus Ord. Præd. Cæſaruguſtæ An. 1384. ſcripſit *Vitas Sanctorum* quas

a) Perperam *Martini* apud Poſſevinum.

Mediolani ſervari notat Jacobus Quetif Tom. 1. p. 687. & commentarium *in IV. libros Sententiarum.* Nec plura de eo Nicolaus Antonius Tom. 2. Biblioth. veteris Hiſpanæ p. 116. n. 333.

GOMESANUS Presbyter Pampelonenſis cujus lucubrationem in Codice Regio 1183. evolvit Cangius, is ipſe eſt cujus præfationem in librum S. Hildephonſi de perpetua Virginitate B. Mariæ, ſcriptam circa Annum 961. ex MS. Grandimontenſi vulgavit Edmundus Martene Tom. 1. theſauri anecdotorum pag. 78. Idem Gomeſanus in alio Codice dicitur Abbas Ildenſis in finibus Pampiloniæ. Vide laudatum Antonium Tom. 1. Biblioth. veteris Hiſpanæ pag. 287. num. 285. 289. & Tom. 2. pag. 265. b. ubi notat vitam Hildephonſi præter rem huic Gomeſano ab Arnoldo Wione & Anton. Poſſevino tribui.

GONDEBAUDUS circa Annum 501. *Leges* tulit *Burgundionibus*, de quo erudite nuper vir præclarus Joan. Daniel Schœpflinus in diſſert. Hiſtorica a) de Burgundia cis- & trans-Jurana, Argentorat. 1731. 4.

GOMESIUS, *Gometius*, *Gomezius* Luſitanus, Theologus Ord. Minor. ſæculo XV.

a) Memoires literair. de Trevoux 1733. p. 1112. ſq.

XV. vergente ſcripſit *de unius cujusque ſcientiæ, ac præſertim de naturalis Philoſophiæ ſubjecto.* Hunc Gomeſium ſingulari elogio mactat Hermicus Cajadus apud Nicolaum Antonium Tom. 2. Biblioth. vet. Hiſpanæ p. 225.

Communi grator patriæ, quæ te quoque alumnum
Inter delicias gaudet habere ſuas.
Gramina dum terræ fuerint, dum ſydera cœlo,
Per te tolletur noſter ad aſtra Tagus.
Tu rerum cauſas noſti, tu myſtica ſacra,
Quæque ſub obſcura nube latere ſolent.
Occuluit natura nihil tibi. Tu potes ipſos
Sublimi haud dubie ſcandere mente polos.
Quid ſanctos referam mores, vitamque probatam?
Quid linguæ referam plectra Latina tuæ?
Nil mortale ſapis. Divinas cuncta Gometi:
Et citra cineres diceris eſſe DEus.

Omitto alios Gomeſios, de quibus idem Antonius p. 204. 224. Hiſpanice enim non Latine ſcriptis celebrantur.

GONDISALVUS, *Gundisalvus, Gonsalvus, Gonsalez,* Hispanus circa Annum 1400. auctor libri quem Nicolao cuidam Calabro dictavit, inscripsitque *Virginale*, errorum & hæresium damnati ab Inquisitoribus Arragonensibus.

GONDISALVUS *de Vallebona* Ord. Minor. Minister Generalis An. 1304. a Waddingo p. 147. scripsisse traditur tractatum *de præceptis eminentibus Regulæ* Franciscanorum, & *de Æquipollentibus*. Ac fortasse idem fuerit GONDISALVUS quem idem Waddingus ad JOANNIS Wallensis Franciscani qui An. 1300. traditur floruisse, Florilegium de Vita & dictis illustrium Philosophorum cap. 1. notat scripsisse *de divisione Philosophiæ*, & *de anima*: librosque *Aristotelis de Cœlo* & *de anima*, ex Arabico in Latinum transtulisse.

GUNDISALVUS *Garzius de S. Maria*, Pauli A. 1415. Burgensis F. scriptor hist. Regum Aragonum, adhuc quod sciam ineditæ: a quo GUNDISALVUM, interpretem Historiæ Aragonensis a Gauberto Fabricio Cistercienſi scriptæ tanquam juniorem distinguit Nicolaus Antonius T. 2. Bibl. vet. Hispan. p. 161. 162.

GONDISALVUS *de Hinosa*, Joannis Diazii filius, Episcopus ab Anno 1313. ad 1319. Burgensis, scriptor *Abbreviationis*

sive

ſive compendii Hiſtoriarum Regum omnium Chriſtianorum, laudatus ab eodem Antonio Tom. 2. p. 96. ſeq.

[G]ONZO Abbas Florinenſis, in finibus agri Leodienſis, ſeculo XII. Scripſit *hiſtoriam miraculorum Florinis factorum per reliquias S. Genulphi*, editam in Actis Sanctorum Tom. 2. Maji XI. pag. 648 -- 655. cum notis Henſchenii.

[G]UNDISALVUS *de Frias*, Hieronymianus Monachus ſub extremum Seculi XV. Præter *Sermones*, *Epiſtolas*, & *Philoſophiam*, *Ethicam*, *Politicam*, *Oeconomicam*, ſcripſit *in Canticum Salomonis*, & *Hiſtoriam fundationis monaſterii S. Hieronymi Granatenſis*. id. Tom. 2. pag. 225.

[G]ORDIANUS, Senior Imperator, qui A. C. 236. ſeq. rebus præfuit, ſcripſerat *Antoniniados libros XXX*. de vita Imperatorum Antonini Pii & Marci Philoſophi *verſibus diſertiſſimis* judice Julio Capitolino in Gordianis cap. 3.

[G]ORDIANUS, Romanus incertum * an Siculus, cum Placido Magiſtrum veneratus S. Benedictum, traditur diem obiiſſe Syracuſis An. 560. atque Imp. Juſtiniani

* Vide Antonini Mongitoris Bibl. Siculam T. 1. pag. 261. & Proſperi Mandoſii Bibl. Romanam Tom. 1. p. 56.

niani jussu ** scripsisse *vitam & passionem* ejusdem *Placidi*, illiusque fratrum Victorini, Eutychii & aliorum, Messanæ in Sicilia a Manucha pirata An. 539. interfectorum, quæ exstat a PETRO *Diacono* ut videtur sive scripta, sive versa e Græco interpolatave apud Lipomannum T. V. Surium 5. Octobr. & Mabillonium Sec. 1. Benedictin. pag. 45. Sed & *Epistolas* ad S. Maurum, ad Vigilium Papam, ad Messalinum V. C. & ad Constantium, Abbatem Cassinensem excusas esse Venetiis A. 1513. cum Chronico Cassinensi, notavit Possevinus: & scriptum *de reædificatione Messanensis Monasterii* servari Cassini MS. quod incipit: *postquam perversi.* Sed Epistolas illas cum citat Nicolaus Alemannus ad Procopii Anecdota pag. 112. 122. 140. & 154. *pseudoGordianum* appellat.

GORDONUS Monachus Benedictinus S. Germani Paris. cujus *Commentarios in Evangelium S. Johannis* evoluisse se testatur Cangius MStos, in Biblioth. Sangermanensi Codice 90.

Nicolaus de GORRAM, sive GORRAIN, *Gorrant, Gorgant, Gorham, Gorranus,* non Anglus, nec Belga, sed Gallus, a loco natalitio in confinibus Cenomanensium

** Vide Vossium pag. 244. de Hist. Lat.

ſium & Aremoricorum nuncupatus, Ordinis Prædicatorum, Theologiæ Magiſter Pariſiis, ubi diu docuit & Conventui S. Jacobi Prior præfuit, obiitque An. 1295. Scripſit *Poſtillas*, ſive *Commentarios* in univerſos libros ſacræ Scripturæ, qui diſtincte recenſentur a Jacobo Qvetif Tomo 1. Bibliothecæ Dominicanorum, pag. 438. Plerique adhuc inediti. * Lucem tamen viderunt *in IV. Evangelia* Coloniæ 1472. Haganoæ 1502. Colon. 1537. Antwerpiæ 1617. duobus Voluminibus, Lugduni 1693. fol. Commentarii autem *in Epiſtolas Pauli*, qui prodiere ſub Gorrami nomine, Colon. 1478. Haganoæ 1502. Pariſ. 1521. Antwerp. 1617. Lugd. 1693. fol. atque incipiunt: *Ecce dedi te in lucem Gentium*, auctorem habent PETRUM Tarentaſium: Gorrani expoſito adhuc MSta latet in variis Bibliothecis. *In Epiſtolas Canonicas* quæ edita eſt ſub THOMÆ Aquinatis nomine, Gorrano debetur, cujus commentarius *in Acta Apoſtolorum, in Epiſtolas Canonicas & Apocalypſin* prodiit Antwerp. 1620. fol. *Sermones de tempore & ſanctis* Pariſ. 1509. 8. 1523. 8. & Antwerp. 1620. fol. *In libros ſententiarum* quæſtiones vel expoſitiones: Et *Diſtinctiones* ſecundum ordinem alphabeti, MSS. *Tabulam* quoque *decretorum* memorat Baleus VII. 22. & Pitſeus p. 571.

Quem

* Oudin. Tom. 3. p. 1222. ſeq.

Quem *Nicolaum* GORRAUM Anglum Ord. Præd. An. 1350. a Gorhamo diverſum inducit Cangius, nuſquam alibi reperio.

M. Henrici GORRICHEN Concluſiones Quæſtionum in Sententias Petri Lombardi, typis exſcriptæ ſunt Baſileæ 1492.

GOSBERTI Epitome Priſciani, memorata Cangio, perinde ut illa quam adornavit Petrus Elias, qui commentariis etiam Priſcianum illuſtravit, nunquam edita eſt quod ſciam.

Ugolinus GOSIUS JCtus Bononienſis circa Annum 1286. a quo Goſiani.

GOSLARIENSE Chronicon citatur a Theodorico Engelhuſio.

GOSLENUS ſive JOSLENUS *de Vierzi*, Magiſter Pariſienſis & ex Archidiacono Bituricenſi, Epiſcopus ab Anno 1127. ad 1152. Sueſſionenſis a) *tam ſeculari quam litterali ſcientia præditus* b) ſcripſit *in Symbolum* & *in Orationem Dominicam*. Utramque expoſitionem ex MS. Marchianenſis Monaſterii, ſuperiore anno 1733. edidit Edmundus Martene tomo IX. monumentor. pag. 1101. & 1111 - - 1120.

GOSSELINUS ſive GOSCELINUS, *Gotzelinus*, *Gotſelinus*, *Gotcelinus*, Gallus Morinen-

a) Vide Sammarthanos Tom. 3. Galliæ Chriſtianæ pag. 1050. Alius Goslenus Epiſcopus Matiſconenſis, defunctus An. 1026. id. pag. 679.

b) Gaufridus in hiſt. Concilii Remenſ. A. 1148.

Morinensis, Monachus Bertinianus Ord. Bened. de quo Guilel. Malmesburiensis lib. IV. Hist. Angl. p. 130. *Hic Monachus de S. Bertino cum Hermanno Episcopo Salesberiæ quondam*(*A.*1058.) *in Angliam venerat, insignis litterarum & cantuum peritia. Is multo Episcopatus & Abbatias perlustrans tempore, præclaræ scientiæ multis locis monumenta dedit in laudibus Sanctorum post BEDAM secundus.* Musicæ *porro palmam post OSBERNUM adeptus. Denique innumeras* Sanctorum *recentium* Vitas *stylo extulit, veterum vel amissas vel informiter editas comtius renovavit. Hujus quoque* translationis (S. Augustini, Anglorum Apostoli) *seriem ita expolivit, ut eam præsentibus monstrasse digito, futurorumque videatur subjecisse oculo. Felix lingua, quæ tot Sanctis servierit: felix pectus, quod tot* vocales melodias *emiserit, præsertim cum in ejus conversatione certaret honestas doctrinæ.*

Se Monachum fuisse S. Augustini Cantuariensis, Gotselinus in utraque Præfatione ad Vitam S. Augustini testatur. Scripsit enim duplicem historiam de ejusdem Vita. *Fecimus* (inquit in præfat. ad hist. maj.) *de eadem materia duos Codices, Majorem & Minorem.* Majorem edidit R. P. Johannes Mabillonius in Actis Benedictin. Sæc. I. p. 499. ad-

addito etiam libro ejusdem majore *de Miraculis S. Augustini*, ibid. pag. 535. Historia Minor *de Vita*, & alia Minor *de Miraculis S. Augustini*, in Bibliothecæ Lambethanæ Codice, Gotselino inscriptæ reperiuntur. Ex hoc, * *Vitam Minorem* capitibus XLII. distinctam descripsimus, & typis evulgari curavimus; ** ne primo apud Anglos fidei Christianæ prædicatori sua apud Anglos laus deesset; quamvis perpauca de illo Gotselinus noverit, quæ non antea Beda scripserit. Longe amplior est *Historia Major*; quæ tamen, si fabulas & inanes verborum phaleras demas, nil *Historiæ Minori* intactum habet. *Minorem* antea ediderat Dacherius in Appendice ad Lanfranci Opera *Paris* 1648. pag. 57. sed Authoris nomine & integro 36. capitulo destitutam. Plurima Gotselini opera in Codice perantiquo & pereleganti Cottoniano *Vespasian.B.* 20. exstant isthoc ordine:

Historia Minor de Vita S. Augustini Cantuar. Archiepiscopi.

Historia Minor de Miraculis S. Augustini.

Historia

* Verba sunt H. Warthoni præf. ad Tom. 2. Angliæ sacræ pag. VII.

** Tom. 2. Angliæ S. p. 51 - - 71.

Hiſtoria Major de Vita S. Auguſtini.

Hiſtoria Major de Miraculis S. Auguſtini.

Sermo in Feſtivitate S. Auguſtini. Incipit: *Præclara diei præſentis ſolennitas.*

Libri II. ad Anſelmum, de Translatione S. Auguſtini, anno 1091. 6. Septembr. facta. Hos Sæculo ſexto Benedictino in lucem proferre Cl. Mabillonius ſpopondit, protulitque. His libris ſubjungitur ſerie continua *Vita S. Letardi.*

Vita S. Mildredæ,

Translatio S. Mildredæ, & Inſtitutio Monaſterii ejusdem.

Vitæ SS. Laurentii, Melliti, Juſti, Honorii, Deusdedit & Theodori, Archiepiſcoporum Cantuarienſium. In his quicquid hiſtoricum eſt, ex Beda totidem fere verbis deſumptum eſt, ampliatis duntaxat magnifice Bedæ ſententiis, & miraculis multis in ſingularum fine appoſitis. In Vita S. Laurentii Author longa digreſſione facta fidem ſui temporis miraculis conciliare nititur.

Vita Adriani, Abbatis S. Auguſtini, quem anno 708. obiiſſe refert.

Hiſtoria de Translatione ejusdem, tempore Wilhelmi Regis facta.

Libellus contra inanes S. Mildredæ Uſurpatores, probans corpus ejus non in Parochia S. Gregorii Cantuar. in Eccleſia

nomine Miltrudis nuncupata, ſed in Cœnobio S. Auguſtini (ad quod ab Ælfſtano Abbate translatum eſt tempore Canuti Regis) adſervari.

Hactenus Codex Cottonianus. Præter hæc a Gotſelino ſcripta memorat Baleus *Vitas SS. Swithuni, Grimbaldi, Erkenwaldi, Eadgithæ,* Milburgæ, Witheburgæ † & Ivonis, & de translatione Ivonis Hiſtoriam.* Porro vetuſtum Catalogum Sanctorum in Anglia ſepultorum Saxonice ſcriptum Latine convertiſſe dicitur ac Uſſerio a). Verſionis plurima exemplaria in Bibliothecis Anglicis reperiuntur. Ejusdem *Chronicam* laudat Wilhelmus Thorn inHiſt. Abbatum S. Auguſtini p. 1783. Nec de alio intelligenda eſſe arbitror, quæ antiquum Eccleſiæ Elienſis Regiſtrum habet cap. 10. *Tempore Symeonis Abbatis* (Elienſis, qui ab anno 1082. ad 1094. præſedit) *intererat inter Monachos quidam Gocelinus nomine, diſertiſſimus, undique per Angliam* b) *Vitas, miracula & geſta Sanctorum, Sanctarumque in Hiſtoriis in Proſis dictando mutavit. Hic ſcripſit Proſam S. Etheldredæ;*

* *Eadgathæ* Virginis, apud Arnoldum Wion. T. 1. ligni Vitæ p. 421.

† Lege *Wereburgæ.*

a) Antiq. Brit. c. 2. p. 15.

b) Ut apud Græcos Simeon Metaphraſtes,

dæ ; cujus initium eſt, CHriſto Regi ſit gloria. Obitum illius, Obituarium S. Auguſtini Cantuar. ſic commemorat: *Idibus Maji obiit Gozelinus, Monachus & Sacerdos.*

De ſcripta a Gozelino *vita S. Guthlaci* Presbyteri & circa Annum 740. anachoretæ in Croylandia, vide Acta Sanctor. Tom. 2. April. XI. pag. 37. *Vita Swithuni* Wintonienſis Epiſcopi An. 862. defuncti apud Surium 2. Jul. & in Actis Sanctor. Tom. 1. Jul. pag. 327. *Vitam S. Wereburgæ* Virginis, filiæ Regis Merciorum Sec. VIII. edidit ex Cambdeni Codice Bollandus Tom. 1. Februar. p. 386. & *Vitam Yvonis* Epiſcopi Perſæ ſæculo VII. Henſchenius Tom. 2. Junii X. p. 289.

Liber Confortatorius MS. fuit in Biblioth. Menarſiana An. 1720 diſtracta Hagæ Comitis, pag. 158.

De GOSVINO, Monacho Ciſtercienſi, Albericus ad Annum 1204. pag. 431. *Dominum* Goſwinum *primo Clarævallis, & postea Cheneinon* * *Monachum, usque ad hunc annum vixiſſe percepimus, qui ſcripſit* miracula & Viſiones, *de quibus quasdam in ſuperioribus annotavimus.* ut pag. 406. de Aſcelina Virgine: *Hæc in vita ſua & poſt,*

* al. Chiminon.

multa fecit, ut ſcribit Dominus Goſwinus, miracula.

Alius GOSWINUS *Boſſutus*, Monachus & Cantor Villarienſis in Brabantia, itidem Ordinis Ciſtercienſis, qui *libris duobus* ſcripſit *Vitam Arnulphi converſi*, qui An. 1228. obiit. Exſtat in Actis Sanctorum Tom. V. Junii 30. pag. 608 -- 631. cum notis Danielis Papebrochii. Scripſit etiam vitam *S. Abundi*, Monachi Villarienſis, Confeſſoris.

GOSWINUS, Canonicus Moguntinus, qui circa Annum 1072. ſcripſit *Vitam Martyris S. Albani* Moguntini editam a Caniſio Tomo V. Antiquarum Lectionum parte 2. pag. 648. (editionis novæ Tomo 4. pag. 157.) Vide Acta Sanctorum Tom. 4. Junii XXI. pag. 88. ubi Goſwini præfationes, una ad Sigefridum, Archiepiſcopum Moguntinum, altera ad Bardonem, Abbatem S. Albani.

GOSVINUS *de Beka*, ſive *Becanus*, poſt ſeculi XV. initia, Carthuſianus, ex Profeſſo domus Vallis regalis prope Gandavum, Prior domus S. Trinitatis prope Divionem in Burgundia, Juris utriusque Doctor, de quo Arnoldus Boſtius de viris illuſtribus Carthuſianis cap. 19. ubi præter Sermones & Epiſtolas etiam alia ſcripſiſſe ait ad ſcientiæ Juris Canonici Theologi-

ologicæque ſapientiæ illuſtrationem faciens.

GOSWINUS de HEX ſive HEXIUS, Brabantus, Carmelita Uliſſigenſis a) in Zelandia, Doctor Pariſienſis, Suffraganeus Ultrajectinus, & Epiſcopus Hierapolitanus, ſcripſit:

De mode prædicandi lib. 1.

De copia exemplorum.

Sermones de Tempore & Sanctis.

Quadrageſimale.

De decem præceptis, lib. 1

Quæſtiones de virtutibus Theologicis & Cardinalibus MS. Uliſſingæ apud Carmelitas.

Commentarium in I. & II. Sententiarum. MS. Brugis in Carthuſia.

Directorium perturbatæ Conſcientiæ. MS. Gandavi apud Carthuſianos. Obiit An. 1475. vide Trithemium in Bibliotheca Carmelit. & Sweertium Athen. Belg. pag. 294. Valerium Andream pag. 297. ſeq.

S. GOTHARDUS, ſupra pag. 194. GODEHARDUS.

GOTHESCHALCUS, ſupra, GODTSCHALCUS.

a) Perperam *Ulyſſinenſis*, apud Alegrium pag. 361. paradiſ. Carmelitici decoris.

Anonymi Chronologia & ſeries Regum GOTHORUM ab Attanarico usque ad Caroli Martelli, Francorum Principis, tempora, apud Andream du Cheſne Tomo 1. ſcriptorum de rebus Francorum pag. 818 -- 820.

De *Bonav. Vulcanii*, *Friderici Lindenbrogii* & *Hugonis Grotii* collectionibus ſcriptorum de rebus Gothorum, Vandalorum & Langobardorum dicere me memini in Bibliotheca Latina lib. III. cap. 17.

GOTSELINUS, *Gotzelinus*, ſupra, GOSSELINUS.

GOTTULFUS, ſive GUTOLFUS circa Annum 1270. carmine hexametro ſcripſit *vitam S. Bernhardi* Claravallenſis, MS. in Monaſterio Cremiſanenſi Ordinis Benedictini in Auſtria. Incipit: *O Tu Titani croceam qui cedere mane præcipis auroram.*

Anonymus GOTWICENSIS circa Annum 1130. ſcripſit *Vitam B. Altmanni*, Epiſcopi Paſſavienſis, vulgatam a V. C. Hieronymo Pez Tomo 1. ſcriptorum de rebus Auſtriacis pag. 111. ſeq.

Chronicon GOTWICENSE, *ſeu Annales, liberi & exempti monaſterii Gotwicenſis, Ordinis S. Benedicti inferioris Auſtriæ, faciem Auſtriæ antiquæ & mediæ usque ad noſtra tem-*

tempora, deinde ejusdem monasterii fundationem, progressum, statumque hodiernum, exhibens, ex codicibus antiquis, membranis & instrumentis, tum domesticis, tum extraneis depromtum: Pro quorum faciliori intellectu Tomus prodromus *de codicibus antiquis manuscriptis, de Imperatorum ac Regum Germaniæ diplomatibus, de eorundem palatiis, villis & curtibus regiis, atque de Germaniæ medii ævi pagis, præmittitur, & ea, quæ Cæsareorum Regiorumque Germaniæ diplomatum antiquitatem, materiam, stylum, scripturam, monogrammata, sigilla, subscriptiones, notasque chronologicas, atque ad palatiorum & villarum regiarum, pagorumque Germaniæ mediæ situm pertinent, explicantur, &, adjectis speciminibus, tabulisque XLII. æri incisis, illustrantur. Tomus I. Typis Monasterii Tegernseensis O. S. Benedicti* 1732. fol. maj. Hic titulus integer Tomi primi operis luculenti atque egregii, quod post Mabillonii, Papebrochii & Hickesii labores facem rei diplomaticæ accendit splendidissimam, & historiæ ac Geographiæ German. medii ævi insignissimum lumen præfert præferetque. Hunc primum excipiet alter tomus,* qui

* Vide præf. p. XXV. sq. Acta Erud. A. 1734. pag. 111. Nützliche und auserlesene Arbeiten der Gelehrten im Reich, drittes Stück pag. 195. seq.

qui redivivam veluti repræſentabit *antiquam & mediam Auſtriam*, una cum terminis & limitibus, quibus Styriam verſus, reliquasque confines provincias, circumſcripta eſt, addetque vetus fragmentum *Hier. Megiſeri*, itemq; *Chartam Geographicam Marchiæ Orientalis* ſive *Auſtriæ medii ævi*; hinc originem omnemque ſtatum *Monaſterii Gotwicenſis*, neque minus vitam *Altmanni*, conditoris & fundatoris, & *Chartam Geographicam Bajoariæ*, ſive *Noricorum Ducatus*, una cum *Marchiis Septentrionalibus ſupra Aneſum & Atheſin*; pariterque *Ducatum Alemannorum*, ære expreſſum proferet; ſubjicietque his *Abbatum Gotwicenſium* Hiſtoriam; illisque omnibus intexet *Hiſtoriam Auſtriæ*, qua parte ea obſcurior adhuc & involutior extat.

Tertius tandem *Tomus Probationes*, h. e. Bullas Pontificias, Imperatorum ac Regum Diplomata, aliorumque chartas, ac vetera documenta, plusquam mille trecenta, complectetur. *Mantiſſæ* loco, *Sigillorum* ἐκγραφα, ad ſeptingenta, ſumma fide in æs inciſa, ad artem *Heraldicam Germaniæ* illuſtrandam proferentur. Conſtituerat quidem Autor etiam nunc ad antiqua *linguæ Theodiſcæ* monumenta ſtudium ſuum convertere, ad recludendas linguæ Germanicæ origines, ejusque

que cum Sueco-Gothica, Anglo-Saxonica, Runica, & Francica antiqua, aliisque, affinitatem demonſtrandam, eumque in finem plura diverſorum Seculorum *Gloſſaria Theodiſca*, aliaque monumenta, congeſſerat, verum, cum hæc tractatio uberior eſſet, quam ut nunc expediri poſſet, eam eo usque differet, dum ſimul *Nummophylacium Gotwicenſe*, & in eo *Nummos* a *Carolo M.* ac ſequentibus Regibus & Imperatoribus usque ad præſentem *Carolum VI.* cuſos, typis committet. Sed & in Præfatione ſpem facit Auctor, fore, ut Codicem *Traditionum Laurisheimenſium*, ex antiquiſſimo avtographo Moguntino deſcriptum, adjuncto *Chronico Laurisheimenſi*, a *Freheriano* multis in locis diverſo, evulget. Debet hoc opus incomparabile Germania ac debebit illuſtriſſimo Abbati Gotwicenſi *Godfrido Beſſelio*, cujus propinqvus, Joannes Fridericus Beſſelius A. 1667. Eginhardum de Vita Caroli M. notis eruditis illuſtratum publicavit. Hujus Eginhardi eadem patria Buchenia, opidum pagi Wingartheibenſis b) quod laudatiſſimum Abbatem in lucem edidit An. 1672. 5. Septembris.

b) Vide Chronicon Gotwicenſe Tom. 1. pag. 857.

GOUDEFRIDI *de Fontibus*, Theologi tractatus Quodlibeticos evolvit Cangius in Biblioth. Sancti Germani de Pratis, Codice 628.

GOZBERTI Abbatis Tegernseensis circa Annum 1000. *Epistolas* breves *quatuor* vulgavit Mabillonius Tom. 4. Analect. pag. 347. seq. (edit. novæ pag. 434. seq.)

GOTZWICI venerabilis Magistri & Doctoris *Collectæ* sermonum super Epistolas & Evangelia per circulum anni, MSS. in Bibliotheca Petrini templi hujus Urbis. Vide B. Nic. Staphorstii historiam Ecclesiæ Hamb. diplomaticam T. 3. p. 348.

GOZECENSE Chronicon, supra CONRADUS Lauterbergensis, T. 1. p. 1167.

GOZECHINI Saholastici, qui relicto Leodiensis Cathedræ Magisterio Moguntiam concesserat, *Epistola ad Valcherium* itidem Scholasticum, suum ex discipulo successorem, cujus expostulationi respondens circa An. 1060. deplorat mala sui temporis, atque in BERENGARIUM invehitur. *Vide si placet, quam sanæ doctrinæ, quam salubris disciplinæ Theologi de Turonensi emergant Academia, cui præsidet ille Apostolus Satanæ* Berengarius. *Vide, inquam, quam pestilentes, imo letiferi scorpiones & reguli de cavernis erumpant totius nostri temporis Babyloniæ: qui hæresiarchæ sui musto ebrii & veneno delibuti,*

bati, de ſacrilegis ſacrilegas introducunt novitates quæſtionum; ad nihil utiles niſi ad ſubverſionem audientium: quorum ſermo ut cancer ſerpit, quia ſcientia quæ inflat, non ædificat ſed ſubvertit. Edidit hanc prolixiorem Epiſtolam Mabillonius Tom. IV. Analector. pag. 360. (editionis novæ p. 437.) qui Valcherium illum, ad quem ſcripta eſt, dubitat eundem ne habeat cum WALTERO *Burgundione*, de quo Adelmannus, in rhythmis alphabeticis de viris illuſtribus ſui temporis pag. 382.

O & te dira peremit æmulorum factio
Poſtquam miſſus es Europam perflagranti ſtudio
Scholas multas expilaſti, a) *Waltere Burgundio.*
Proh ſi nunquam revertiſſes ad fines Allobrogum!
Qanta nunc auctoritate decorares Latium!
Docens quicquid revexiſti ab hortis Heſperidum.

OZWINI Abbatis in Belgio Aquicinctenſis Ord. Bened. An. 1166. defuncti b) *Vita* ſcripta ſeptennio poſt a duobus Monachis ejusdem Cœnobii, edita a *Richar-*

a) h. e. ex illarum doctrina profeciſti.
b) Vide Pagium ad An. 1166. n. 24.

Richardo Gibbono S. I. Duaci 1620. 4 cum notis. Hic Gozwinus, cum Parisiis studiorum causa versaretur, ita visus est in Dialectica profecisse, ut ab æqualibus suis electus esset dignus *Petro Abælardo* adversarius, nisi Magister Joslinus postea Episopus Suessionensis satius judicasset eum ab hac arena continere.

Matthæus GRABON, sive GRABEEN, Ordinis Prædicatorum, Saxo, tempore Concilii Constantiensis vulgavit *Conclusiones contra devotarias extra Conjugationem approbatam viventes.* M. S. memorat Sanderus parte 2. p. 194. Censura notatæ sunt a PETRO *de Alliaco* & *Joanne* GERSONE. Vide Hermanni ab Hardt Concilium Constantiense Tomo 3. pag. 107. Johannis Gersonis Opera Tomo 1. pag. 467. 470. Natalem Alex. Tomo VIII. Histor. Eccles. pag. 98. seq. & Jacobum Qvetif Tomo 1. Bibliothecæ Dominicanorum pag. 759. seq.

GRATIANUS de Clusio, * Tusciæ civitate, Monachus S. Felicis Bononiensis, Ordinis S. Benedicti, A. C. 1151. tempore Eugenii III. Papæ in illo monasterio ab-

* Circa idem tempus Petrus Lombardus Novariensis, Petrus Comestor Gallus Trecensis: & falluntur qui fratres eos germanos fuisse ajunt. Vide Pagium ad A. C. 1164. n. 19. & de Gratiano adde ad A. 1151. n. 10.

abſolvit opus jam ab Anno 1127. cœptum, quod Innocentius III. *corpus Decretorum* vocat, auctor ipſe *Concordantiam diſcordantium Canonum* inſcripſit. Dividitur illud in *Diſtinctiones* 101. (quarum ſingulæ ſuis iterum diſtinguuntur capitulis) & *Cauſas* 36. (quæ ſuis iterum *quæſtionibus*, quæſtiones capitulis ſubdividuntur) & tractationem *de Conſecratione*, quinque diſtinctionibus abſolutam. In cauſa XXXIII amplus *de pœnitentia* tractatus occurrit, ſeptem abſolutus diſtinctionibus. Privatis auſpiciis hoc opus eſt compoſitum a Gratiano, Burchardi, Anſelmi atque Ivonis collectionibus ſtrenue uſo, quorum omnium luminibus obſtruxit, atque ut notat Pancirollus, *tantæ poſtea auctoritatis fuit, ut vulgo* Magiſter *vocatus, maximum in decidendis cauſis pondus habuerit, etſi velut privati hominis ejus dicta vim legis non obtinent.* Confer quæ in ejus laudem & apologiam *Joan. Chifletius* de Juris utriusque Architectis, cap. quinto, Antw. 1651. 4. & Tom. 1. theſauri Juris Everh. Othonis pag. 186. ſq. Quam ſæpius erraſſe Gratianum multi jam notarunt, vel dum Burchardi & aliorum errores ſequitur, vel dum ipſe non accurate lecta excerpit, vel dum inter-

pre-

pretibus errantibus præbet aurem, ipse ne summos quidem Græcæ linguæ apices callens, ut monuit Baluzius ad Anton. Augustinum de emendatione Gratiani, p. 536. Neque a Papis neque ullo Concilio generali comprobatam omnino ejus sylllogen notat Richard. Simon T. 1. Censuræ Bibl. Eccles. Dupin. pag. 602. Quanquam vero Papæ Romani auctoritatem, Epistolis decretalibus obsequens, super omnia effert maxime, atque Pontificiis dogmatibus suffragatur: Vide *Joan. Pauli Windeckii* Theologiam JCtorum, Colon. 1604. 4. nihilominus multa ipsi exciderunt, quæ Pontificis assecla ab illo dicta nollent, & quorum partem collectam videre licet in Anonymi kürtzem Auszug aus den Päbstlichen Rechten, 1530. 4. confer Avtographa Lutheri T. 1. p. 269. 282. & in D. *Joan. Henr. Feustkingii* præsidiis Veritatis ex Jure Canonico, Witeb. 1711. 4. D. *Joan. Christoph. Pfaffii* dogmatibus Protestantium ex Jure Canonico comprobatis, Tubing. 1712. & 1722. 4to in *Samueli Stryckii* præsidio Religionis Evangelicæ ex jure Canonico in terris Protestantium, Francofurti & Lipsiæ, sine anni nota 4. &c. D. *Andreæ Daniel. Habichorsti* de conjugio Clericorum ex jure Canonico. Rostoch.

ſtoch. 1698. 4to. Vide ſis etiam *Joan. Colneri* jus Canonicum Orthodoxum, ad calcem Chronologiæ Papatus, 8. *Andreæ Oſiandri* Papam non Papam, Francof. 1600. 8vo. *Joannis Arndii* refutationem Papatus ex Jure Canonico: *Joannis Hay* Gratianum anti-Jeſuitam 166. 167. D. *Joh. Gerhardum* tom. 1. Confeſſ. Cathol. pag. 730. ſeq. Aſylum innocentiæ Queſnellianæ in jure Canonico inventum, auctore M. *Greiſſio*, Eccleſiaſte Wirtenberg. Francof. 1718. 4.

Huic Gratiani collectioni *Cotta Palea* ejus diſcipulus dicitur aliquot addidiſſe capita, quæ in antiquioribus MSS. non leguntur. His *Paleæ* nomen eſt adſcriptum, quod alii putant eſſe παλαιὸν, pro veteri interprete, alii paleam, velut levioris rem momenti, minus bene utrique.

Prima Gratiani editio Argentinenſis, charta maxima, An. 1471. fol. per Henricum Eggeſtein, memoratur Joanni Caillio in hiſtoria typographiæ, Gallice edita Pariſ. 1689. 4. pag. 19. atque inde Michaëli Maittaire in Annalibus typograph. T. 1 p. 92. qui p. 94. etiam affert Auctoritates Decretorum per Joannem Caldrini, ex editione Colonienſi An. 1471. fol. apud Petrum de Olpe.

Balu-

Baluzius pro prima habuit Moguntinam, in cujus calce leguntur hæc verba: *Anno incarnationis Dominicæ M CCCC LXXII. Idibus Augustis Sanctissimo in CHristo Patre ac Domino* Sixto Papa quarto *Pontifice Maximo Illustrissimo, Nobilissimo domus Austriæ* Friderico *Romanorum Rege Gloriosissimo rerum Dominis: Nobili nec non generoso* Adolpho de Naſſau *archiepiscopatum gerente Moguntinensem, in nobili urbe* Moguncia, *quæ nostros apud majores aurea dicta, quam Divina etiam clementia dono gratuito præ cæteris terrarum nationibus arte impressoria dignata est illustrare, hoc præsens* Gratiani Decretum *suis cum rubricis, non atramentali penna cannave, sed arte quadam ingeniosa imprimendi, cunctipotente adspiranti Deo,* Petrus Schoiffer de Gernſerheym *suis consignando scutis feliciter consummavit.* Scutum ſive inſigne ſequitur duplex, in quorum altero crux S. Andreæ cum quatuor faſtigiis anſatis cuſpidatisque, in altero figura Græcum lambda majusculum referens inter tres ſtellas.

Hanc inſecutæ ſunt Venetæ 1474. & 1479. fol. cum præfatione Petri Albignani Trecii & 1480. 4. per Adamum de Rotwil. & cum gloſſa, Venet. 1478. & 1486. fol. & 1493. fol. Baſil. 1476. fol cum

cum glossis. Paris. 1500. 4. 1508. 1517. 8. 1522. 1528. 4.

Gratiani decretum emendatum & notis auctum a Paulo Constabili Ord. Præd. jussu Gregorii XIII. Venet. 1584. 8. &c.

RATIANUS Florentinus, Augustinianus circa Annum 1380. cujus Lectiones Theologicæ memorantur & Quæstiones super libros Sententiarum. Vide Julii Nigri historiam scriptorum Florentinor. pag. 315.

REGORIUS I. *Sancti, Magnique*, nomen inter Pontifices promeritus, Papa ab Anno Christi 590. ad 604. 12. Martii. Monachus Benedictinus fuisse traditur a Joanne Diacono, pro qua sententia pugnant singularibus scriptis Octavius Cajetanus, Siculus A. 1610. & 1620. Constantinus Belotus, An. 1613. & Salisburg. 1620. 4. Matthæus Lauretus diss. ad calcem Chronici Cassinensis quod auctore Leone Ostiensi habemus: Mabillonius Tom. 2. Analect p. 145. sq. (edit. novæ p. 499.) Contra contendunt Baronius ad An. 581. num. 9. seq. atque Antonius Gallonius de Monachatu Gregorii M. Rom. 1604. 4. aliique.

De vita hujus Pontificis consuli possunt PAULUS *Warnefridus* Monachus Casinensis, obvius apud Mabillonium tomo primo annalium Benedictinor. &

in tomo quarto operum Gregorii edit. Benedictinor. qui obſervant etiam vitam Gregorii quæ ſub BEDÆ exſtat nomine in Codice Mertonenſi, nullam aliam eſſe quam illam a Paulo ſcriptam.

JOANNES *Monachus* Caſinenſis, poſtea *Diaconus* Romanus, libris quatuor apud Surium 12. Martii, & in Actis Sanctorum T. 2. Martii, pag. 137 - - 211.

ANONYMUS apud Caniſium Tom. 6. lect. antiqu. p. 461. (edit. novæ Tom. 2. parte 3. pag. 256.) incip. *Gregorius genere Romanus, arte Philoſophus.* Alium ANONYMUM ſed ſynchronum Gregorii dare ſe profeſſus exhibet Bollandus Tom. 2. Act. Sanctor. Martii p. 130 - - 136. Incipit: *Gregorius urbe Romana, Patre Gordiano.* Quæ etiam obvia in antiquis Gregorii editionibus, ut in Baſileenſi A. 1551. aliiſque, una cum iis quæ de Gregorio ſcripſere *Joan. Stella* Sacerdos Venetus, *Platina*, & in hiſtoria univerſali *Joannes Laziardus* Cæleſtinus.

PETRUS *Diaconus*, cujus utpote longe junioris narrationem in Vaticana MS. nulla fide dignam eſſe notat Nic. Comnenus Papadopoli pag. 40. prænotionum Myſtagogicarum. De Petro, Gregorii M. Diacono, cui narratio illa eſt ſuppoſita, vide Acta Sanctor. Tom. 2. Martii pag. 211.

An

Antoninus Florentinus summæ Histor. parte II. tit. XII. cap. 3. Tom. 2. pag. 216 - - 252.

Acta *Græce* lecta Photio Cod. 252. & hæc an alia MSta in Vaticana, & Latine ex Francisci Zini versione in Aloysii Lipomanni Tomo VII. & in quibusdam Gregorii editionibus sub falso Simeonis Metaphrastæ nomine, cum Martium Simeon ne quidem videatur attigisse.

E recentioribus:

Lud. Maimburgius Gallice libris IV. Paris. 4. & Amst. 1686. 12. Acta Erud. 1686. p. 343. Nouvelles de la Rep. des lettres p. 193.

Dionysius Sammarthanus Benedictinus, itidem Gallice, libris IV. Rothomagi 1697. 4. & Latine in tomo quarto novæ editionis operum. Confer Acta Erud. 1706. p. 393. seq. Journal des Savans 1698. p. 123. Hist. des ouvrages des Sav. 1699. pag. 99. seq.

Petrus Bælius in Lexico historico.

Theodori Petreii Campensis, Carthusiani Confessio Gregoriana sive de Gregorii M. doctrina. Colon. 1597. 1605. 8. *Petrus Molinæus*, pater, Theologus Sedanensis, libro Gallice edito de vita & religione Leonis I. & Gregorii I. quod

Romanis dogmatibus hodiernis multis contraria ſenſerint. Sedani 1650. 12.

Caſimiri Oudini diſſertatio de vita, indole, doctrina & ſcriptis genuinis ac ſpuriis S. Gregorii Magni. Tom. 1. Commentarii de S. E. pag. 1493. ſeq.

M. Joannis Petri Stute, Suſatenſis, Gregorius Magnus Papa, Lutheranus Lipſ. 1715. 4.

Angeli Angeli, Feltrenſis exemplar virtutis, Eccleſiaſticis conſiderandum in Gregorio Magno. Italice. Venet. 1679. p. 145. Diarium eruditorum Romanum A. 1679.

De ſcriptoribus qui excerptas ex Gregorii ſcriptis vel locorum Biblicorum expoſitiones, vel Theologicas & Morales doctrinas ſingulari ſtudio & pecularibus operibus tradidere, vide ſupra in ALULFO, T. 1. p. 204. in BRUNONE pag. 792. in *Jacobo* FOLQUIERIO Tom. 2. pag. 528. ſeq. & quæ infra in GVARNERO Pariſienſi & PATERIO Gregorii diſcipulo, & TAIONE ſum dicturus. E recentioribus *Jacobus Hommey* præteriri non debet, cujus milleloquium Morale Gregorianum * exemplo milleloquii Auguſtiniani quod Auguſtinus Triumphus de Ancona, & Bartholomæus de Urbino compoſuit: & Ambroſiani ab eodem Bartholomæo conditi di

* Acta Erud. 1683. pag. 371.

digeſtum editumque eſt Lugduni 1683. fol.

Omitto alios a Lud. Jacobo a S. Carolo in Biblioth. Pontificia pag. 80. & 85. ſeq. memoratos

S. Gregorii parentumque ejus Gordiani & Silviæ imagines cum commentario *Angeli Roccæ* & de tabulis donariorum marmoreis a B. Gregorio SS. Apoſtolis Petro & Paulo dicatis. Rom. 1597. fol. & in edit. Operum Gregorii Pariſ. 1640.

Flores Gregorii M. ex ejus operibus ſelecti ab *Huberto Scutteputæo* Canonico Regulari, ſeparatim forma minore, & in editione operum Gregorii Gillotiana.

Adalbero Epiſcopus Laudunenſis carmine ad Robertum II. Regem Francorum:

Præſul & ille ſacer loquitur GREGORIUS, inde
Job magnæ ſcrutans fidei moralia Regis,
Idem ſermonem complens explanat aperte,
Hic & Ezechielis ſuper his in fine patenter
Hoc apices ipſo quos Gallia dante recepit.

Neſcio unde acceperit Antoninus Florentinus parte 4. Summæ Confeſſionariorum tit. 11. cap. 4. quod tradit Gre-

gorium omnia ſcripta quæ potuerit conſequi *T. Livii*, comburi feciſſe, quod in illis multa de ſuperſtitione Idolorum traderentur. Sed & Gregorii lucubrationes poſt ejus mortem combuſtas a Romanis ſcribit Sigebertus cap. 41. de S. E. addens omnia prorſus opera ejus flammis tradenda fuiſſe, niſi Petrus Diaconus ab hoc Conſilio maleferiatos removiſſet. Gregorius ipſe de ſe lib. IX. Epiſt. 68. ad Euſebium Theſſalonicenſem Epiſcopum, ubi queritur Andream Monachum inter diverſa mala aliquos etiam ſermones(Græce ut videtur)ſcripſiſſe atque eos ex Gregorii nomine titulaſſe: *Nos*, inquit, *nec Græcum novimus*, *nec aliquod opus Græce aliquando conſcripſimus.* Latine certe plurima ſcripſit, quæ ætatem etiam tulere.

Editiones Operum Gregorii M.

Pariſina Bertholdi Rembolti. 1518. fol. apud Joan. Parvum.

Rotomagenſis 1521.

Pariſinæ 1523. 1533.

Lugdunenſis 1539. 1540. aucta Commentario in 1. Samuelis.

Pariſina 1542.

Baſilieenſes 1551. & 1564. apud Frobenium, cura *Huldrici Coccii*, quam recenſet Oudinus T. 1. p. 1548.

Raci-

Parisienses *Joan. Gillotii* Campani, Paris. 1571. & 1586.

Veneta 1571. 4. duobus Volum. & 1583.

Antwerpiensis 1572.

Romana inchoata An. 1588. auspiciis Sixti V. curante *Petro Tussinianensi*, Episcopo Venusino, prioribus accuratior, absoluta tomis sex, A. 1593. de qua Possevinus in apparatu Tom. 1. pag. 661. Hæc repetita variis locis ut Romæ 1613. 8. quinque Volum. & Duaci 1615. fol. Antwerp. 1615. Parisiis 1605. & 1640. quam recenset Labbeus Tom. 2. S. E. pag. 390 seq. Oudinus Tom. 1. p. 1548. seq.

Parisiensis 1675. opera *Petri Gussanvillæi*, Presbyteri, tribus Volum. cum notis in Dialogos & Epistolas, vindiciisque Dialogorum. Vide Diarium eruditorum Romanum An. 1675. pag. 137. & Oudinum Tom. 1. p. 1496. seq.

Parisiensis *Benedictinorum*, singulari studio *Dionysii Sammarthani*, Paris. 1705. fol tribus Vol. vide Acta Erud. An. 1706. pag. 385. Memorias litterarias Trevoltinas An. 1707. pag. 377. Novellas Reip. litt. 1705. Tom. 2. pag. 582. Oudinum Tom. 1. p. 1549. seq.

Thomas Jamesius Anglus quoque non omittendus, cujus *Vindiciæ Gregorianæ*

Genevæ 1625. 4. vulgatæ, loca innumera Gregorii emendant & restituunt ex Codicibus MSS. Anglicanis, quæ cum in cæteris, tum in Romana Anni 1593. minus emendata legebantur.

Latini Latinii observationes & castigationes, quæ in ejus Bibliotheca sacroprofana leguntur a pag. 145. ad 157. respiciunt editionem Basileensem An. 1551. quam subinde corrigit e Codice Vaticano.

Scripta Gregorii Magni eo ordine quo in novissima edit. leguntur.

TOMO I.

1) *Expositio in Jobum*, sive *Moralium libri XXXV.* ad Leandrum Hispalensem Episcopum: editi pridem Rom. 1475. cum præfat. Dominici Brixiensis Episcopi: tum Paris. 1495. atque *Italice* ex Zenobii Stratæ a) protonotarii Innocentii IV. versione Florent. 1481. 1486. fol. atque recusa b) svadente Cardinali Thomasio, Florent. 1714. 1722. & 1724. 4. nec non Hispanice ab Alfonso Alvaro,

a) Gaddius de scriptoribus non Ecclesiast. Tom. 1. pag. 214. Julius Niger historia scriptor. Florentinor. pag. 536.

b) Diarium Eruditorum Italiæ Tom. 26. pag. 6. & 12. Tom. 34. pag. 491. Tom. 36. pag. 395. ActaErud. Tom. 6. suppl. p. 451.

Alvaro, Hispali 1513. 1534. fol. 2. Volum. ut Gallicam versionem operum Gregorii Paris. 1666 - - 1669. tribus Volum. in 4. editam prætercam. De illis qui post Gregorium in Jobum commentati profecere, vide supra ADALBERTUS Tom. I. p. 13. & infra in ODONE, SIMONE Affligemensi & RUPERTO Tuitiensi.

2) *Homiliæ XXII. in Ezechielem*, ad Marinianum Ravennæ Episc. distributæ in libros duos, ita ut prior XII. posterior X. complectatur. Prodierant separatim Paris. 1491. 4. Lugd. 1516. 8. & Italice Florent. 1502. fol. Ven. 1543. 8. Vide quæ in laudem harum homiliarum Casp. Barthius LV. 14. Adversar. pag. 2620.

3) *Homiliæ XL. in Evangelia*, ad Secundinum Tauromenitanum Episcopum. Etiam harum versio *Italica* exstat quæ prodiit Florentiæ 1502. fol. & Venet. 1543. 8. Gallica recentior, Paris. 1665. 4.

TOMO II.

4) *Liber de cura Pastorali* ad Joannem Episcopum Ravennatem, in quatuor partes tributus. Prodiit separatim Argentor. 1496. Paris. 1498. 4. & ex recentioribus editionibus, Rothomg. 1618. 8.

Gandav. 1645. & Parif. 1668. ex recenfione Jacobi Boileau, & *Gallice* 1670. 12. & ex nova Antonii de Marfilly verfione 1694. *Græca* Anaftafii Antiocheni verfio cujus meminit Gregorius lib. X. Epift. 22. hodie defideratur. De inedita *Anglo-Saxonica* interpretatione Ælfredi vel Wereferthi, vide Georgii Hickefii thefaurum Septentrional. Tom. 2. in Catatalogo MSS. p. 70.

5) *Dialogus* in quatuor libros divifus inter Gregorium & difcipulum ejus Petrum Diaconum *de vita & miraculis Patrum Italicorum, & de æternitate animarum*, editus Venet. 1475. Parif. 1499. & 1508. 4. Venet. 1561. Colon. 1610. &c. *Græca* verfio *Zachariæ* (qui Papa fuit ab Anno 741. ad 752.) lecta etiam Photio Cod. 252. atque edita feparatim Græce in fol. fine nota loci & anni, quæ fuit in Biblioth. Baluziana. Deinde Latinis adjuncta Gregorii in editione Operum ejus Romana An. 1593. fol. Capita libri tertii quæ in illis defunt editionibus, fupplevit Canifius Tom. 3. antiquar. Lect. pag. 24. (editionis novæ Tom. 2. pag. 89.) Integra deinde exftat in recentioribus Operum Gregorii editionibus. *Anglo-Saxonicam* verfionem ab *Ælfrico* Rege, five potius juffu Ælfrici ab *Af-*

ferio

ſerio Menevenſi a) adornatam, memorat Georgius Hickeſius in Catalogo MSS. Anglo-Sax. Tom. 2. theſauri Septentrionalis pag. 71. *Arabica* dicitur exſtare in Biblioth. Colbertina. *Germanicam* Adam Walaſſer, *Bohemicam* compoſuit Balthaſer Oſthovinus, S. I. *Italica* præter editionem ſine loco & anno, lucem vidit Venet. 1475 fol. 1487. 4. Mediolani 1481. Cajetæ 1488. fol. & ex nova Jo. Mariæ Tarſiæ, Florentini interpretatione, Venet. 1606. 11. novaque *Gallica* Ludovici Bulteau, Benedictini e Congregatione S. Mauri, Pariſ. 1689. 12. Aliam Gallicam duplicem, unam proſa veteri, alteram rhythmis Gallicis ante hos quingentos compoſitam annos, nec non metaphraſin *Latinis* verſibus expreſſam ſervant Gallorum Bibliothecæ.

Liber ſecundus, qui eſt de *S. Benedicto*, cum Græca Zachariæ verſione MS. in Biblioth. Cæſarea teſte Lambecio Tom. IV. pag. 208. ſeq. Idem liber ſeparatim editus Ingolſtad. 1602. 8. & cum MSS. collatus Græce & Latine editus ab Angelo Maria Quirino, Abbate Benedictino, hodie R. E. Cardinali Venet. 1722. 4. Gallice a Joſepho Mege, Pariſ. 1690. 4.

6) *Epi-*

a) Vide Oudinum Tom. 2. pag. 405.

6) *Epiſtolarum* ex Regiſtro Gregorii, *libri XII.* opus haud dubie præcipuum, quod lucem primum vidit Venet. 1504. fol. Pariſ. 1508. 4. quæ utraque editio, ſicut aliæ quoque, fuere in Bibliotheca Baluzii, collatæ cum MSS. e quibus & ſupplementa, quædam Epiſtolarum Gregorii publicavit Tom. V. Miſc. pag. 468 - - 477. Præclaram vero & diligentiſſimam operam in hiſce Epiſtolarum libris poſuere poſt Guſſanvillæum Benedictini, adjunctis etiam *Antonii Caraffæ* Cardinalis indicibus ſive excerptis ſub titulos digeſtis. Notæ & obſervationes *Antonii Dadini Alteſerræ* in XII. libros Epiſtolarum Gregorii prodiere Toloſæ 1669. 4. Nonnulla in illis obſervationibus & *decretum* Gregorio tributum de privilegiis Monaſterio S. Medardi a) conceſſis reprehendit Joannes Launojus b) parte ſeptima Epiſt. 1. & 2. (Tomo V. Launoji Opp. junctim Genevæ editorum.) Gregorii hujus *decreta* apud Iſidorum & in Conciliorum tomis. Epiſtolas Gregorii Britannicas recenſuit Henr. Spelmannus Tom. 1. Concil. Angliæ pag. 69. ſqq. Hiſpanicas Agvirrius Tom. 2. pag. 398 - - 413. Gallicas Sirmon-

a) Adde Labbeum Tom. 2. de S. E. p. 393.
b) Launojo reſpondit Alteſerra in ecdico Gregorii Papæ.

mondus Tom. 1. Concil. Galliæ pag. 411. ſeq. & Andreas du Cheſne Tom. 1. pag. 889 - - 914.

TOMO III.

7) *Liber Sacramentorum* de circulo anni expoſitus ex Codice S. Eligii, Bibliothecæ, Corbejenſis cum notis Hugonis Menardi, ex edit. Pariſ. 1642. 4. adjunctis aliis virorum doctorum de re liturgica obſervationibus, Angeli Roccæ, Joan. Bonæ, Joſephi Mariæ Thomaſii, Joan. Fontonis, Joan. Mabillonii, Edmundi Martene, aliorumque. Alius Codex eximius in Biblioth. Cæſarea, teſte Lambecio Tom. 2. pag. 1003. olim in Biblioth. cubiculari Caroli Magni aſſervatus. Codex Gregorianus Sacramentorum quem edidit Jacobus Pamelius. Tom. 2. Liturgicon. Colon. 1675. 4. pag. 178. ſeq. is eſt quem GRIMOLDUS Abbas circa Ludovici Pii tempora correxit: & in quo ſicut in editionibus Romanis cum ſcholiis Angeli Roccæ & Pariſienſibus deſiderantur nonnulla quæ videntur deinde addita atque interpolata. Vide Joannem Launojum de Sacramento unctionis infirmorum pag. 535. ſeq. Cum vero pag. 69. edit. Menardi, mentio fit *Sacramentarii*, quod Menardus a libro Sacramentorum putat diverſum eſſe: malim accedere Baluzii ſententiæ qui

qui notis ad Capitularia Tom. 2. pag. 1206. Sacramentarium & librum Sacramentorum unum idemque ſcriptum eſſe non dubitat. A Menardi non minus quam ab Pamelii editione differunt libri III. Sacramentorum Romanæ Eccleſiæ quos vulgavit laudatus Joſephus Maria Thomaſius, Rom. 1680. 4. De Menardi & Roccæ editione vide ſi placet Joannem Morinum de ſacris ordinationibus pag. 270. 275. & de Codice Remenſi pag. 292. de Thuano pag. 308. Plura ſe ex MSS. additurum Menardi editioni pollicitus pridem eſt Labbeus p. 32. ſq. Bibl. novæ MSS. Gregorii *Liturgiam* ſive *Miſſam* cum Georgii Codini Græca verſione edidit Fridericus Morellus, Pariſ. 1595. 8. recuſam in auctario Biblioth. Patrum Ducæano Tom. 2. pag. 369. & in Biblioth. Patrum Pariſ. 1644. & 1654. tomo XII. *Litania ſeptiformis* in celeberr. Muratorii ſcriptoribus rerum Italicar. T. 1. p. 181.

8) *Benedictionale*, ex editione Lambecii Tom. 2. pag. 300. ſeq. & Hugonis Menardi: & *Benedictionum Epiſcopalium ſupplementum* ex MS. S. Theodorici prope Remos.

9) *Antiphonarius* ex editione Pameliana Tom. 2. Liturgicon pag. 54. ſeq. Juniorem eſſe Gregorii temporibus, diſputat Oudinus T. 1. pag. 1536. ſeq.

10) *Li*

10) *Liber Responsalis seu Officialis* e MS. Compendiensi. Fuerit istud fortassis *Rationale Officiorum* memoratum Trithemio cap. 215. Sed in hoc mentio festorum Assumtionis & Nativitatis B. Mariæ Virginis: festi omnium Sanctorum, & Officii ac Vigiliæ S. Benedicti.

11) *Expositiones in librum I. Samuelis*, libri sex a CLAUDIO a) Gregorii discipulo (de quo supra Tom. 1. pag. 1081. sq.) fortasse exceptæ ex Gregorii ore, & digestæ. Vide Gregorium libr. X. Epist. 22. ubi similem in Prophetas, Canticum, libros Regum, Proverbia & Heptateuchum operam a Claudio illo insumtam testatur.

12) *Expositio in Canticum Canticorum*. Basil 1496. 4. Paris. 1498. 4. & RADULPHO Abbati Fontanellensi adscripta in Jacobi Hommey supplemento Patrum pag. 284. tributaque in libros duos. Confer Oudinum Tom. 1. p. 1543. qui T. 2. p. 779. editit sub nomine ROBERTI Abbatis S. Vigoris Bajocensis.

13) *In septem Psalmos poenitentiales*, Paris. 1512. quam Gregorio VII. quidam maluerunt tribuere, quoniam ad ejus tempora magis videntur quadrare hæc ad Psalmum V. *Persequitur etiam hoc tempore schismaticus Corpus GHristi, impugnat hæreticus Ecclesiam, unitatem infidelis perturbat.* 14) Con-

a) Oudinus p. 1551. & 1557. seq. refert ad CLAUdium juniorem Taurinensem.

14) *Concordia quorundam teſtimonio-rum Scripturæ*, a Joanne Gillotio primum edita Anno 1571.

TOMO IV.

Denique Benedictini poſt Vitam Gregorii a PAULO & JOANNE Diaconis compoſitam, veterumque teſtimonia & elogia, exhibent vitam quam ipſ ex Gregorianis ſcriptis, adornarunt & in quatuor libros digeſſere: ac poſtremo loco PATERII diſcipuli & ALULFI Monachi opus quod in Vetus & Novum Teſtamentum ex Gregorii lucubrationibus compoſuere, de quibus ſuo loco.

Apud Honorium III. 32. & Trithemium cap. 215. memoratur inter ſcripta Gregorii *Explanatio IV. Evangeliorum* ſed Benedictini teſtati MStam eodem titulo initioque ſe reperiſſe in Biblioth. Regia Pariſ. & Rothomagi apud Emericum Bigotium in Codicibus nongentorum fere annorum: Gregorio tamen indignam judicarunt.

GREGORIUS II. Marcelli F. ex Bibliothecæ Pontificiæ præfecto & Diacono Papa ab Anno 715. 28. April. ad 731 13. Februar. de quo præter alios Gregorius Polydorus, Auguſtinianus Piſtorienſis in ſuo *Gregoriano*, ſive libro de XIV. Gregoriis, Romanis Pontificibus

XIII

XIII. Episcopis & uno Presbytero, Florent. 1598. & Acta Sanctor. Tom. 2. Februar. p. 692. *Ejus si scripta exstarent*, inquit Baronius ad An. 731. n. 1. *resque ab eo gestæ diligentius scriptis mandatæ essent, Gregorio magno haud minorem existimares. Præter* Epistolas aliaq; *scripsisse fertur* Responsionum librum unum *ad Leonem Isaurum Imp.* & alium *ad Episcopum CPolitanum* Johannem. Ab hoc Gregorio in Germaniam missi S. Corbinianus & S. Bonifacius ad CHristi doctrinam propagandam. Etiam, Beda teste præf. ad Regem Ceolulphum, Nothelmus Ecclesiæ Londinensis Presbyter, Gregorio permittente, S. Ecclesiæ Romanæ scrinium perscrutatus, Epistolas Gregorii I. aliorumque Pontificum in Angliam, historiæ inserendas pertulit. Per errorem hic Gregorius a Græcis, ut a Cedreno, & in inscriptione Epistolarum duarum ad Leonem Isaurum pro cultu imaginum datas, apud Baronium ad Annum 726. n. 27. seq. *Gregorius* DIALOGUS appellatur, quod Gregorio primo competit, eique tributum est cognomen, propter compositum notissimum ab eo illum de quo supra p. 250. dialogum, sicut Joan. Climax a Græcis consvevit cognominari propter librum, cui titulus hic ab eo impositus fuit climax, sive scala Paradisi.

Epiſtolas illas *ad Leonem duas* Græce & Latine præter Baronium exhibent Binius & alii Conciliorum editores ante Acta Synodi ſeptimæ: & in actione quarta ejusdem Synodi *Epiſtolam ad Germanum* CPolitanum. Præterea ab iisdem Synodorum collectoribus (niſi quod ſolæ duæ ad Bonifacium exſtant apud Harduinum) Latine, qua lingua Gregorius ſcripſit, offeruntur *Epiſtolæ duodecim* hujus Gregorii, illisque ſubjicitur *Capitulare* ab eodem datum Martiniano Epiſcopo, Georgio Presbytero & Dorotheo Sub-Diacono ablegatis in Bajoariam, ad viſitandas Eccleſias. Non deſunt qui aliquas ex his Epiſtolis referant ad Gregorium III. de quo mox: ſicut & *Epiſtolam ad Auſtrobertum* Archiepiſcopum Viennenſem, quam Ludovicus Jacobus pag. 89. notavit vulgatam a Joanne a Boſco in Biblioth. Floriacenſi, & a Joanne Lievræo in antiquitatibus Viennenſibus pag. 181. Similiter *Liturgiam* ſive *Miſſam* quam inter Gregorii I. memoravi ſcripta, Gregorio II. tribuere alii non dubitant, ut præſtantiſſimus Caveus. * *Reſponſiones* Gregorii quibus *Juſtiniani* Imp. quæſtiones de quibusdam capitulis traditur diſſolviſſe, hodie deſiderantur.

GREGORIUS III. ſecundi ſucceſſor, natione Syrus & ex Presbytero Romano Pa-

P

a) De antiphonis ſupra Tom. 1. pag. 646.

pa ab 22. Febr. Anni 731. ad 741. 28. Novembr. Hujus Epiſtola *ad Urſum* DucemVenetorum, apud Sabellicum ennead. VIII. lib. 7. Tom. 2. p. 569. *Ad Carolum Martellum* Subregulum, Epiſtolæ duæ in Centuriis Magdeb. centuria VIII. cap. 10. Baronium ad Annum 740. num. 20. & Andream du Cheſne Tom. 3. pag. 705. 706. *Ad Wigonem, Luidonem, Rudoltum* & *Vivilonem Addam* Epiſcopos in Provincia Bojoaria & Alemania conſtitutos apud Velſerum lib. V. rerum Boicarum p. 141. Opp. & *ad Bonifacium* coëpiſcopum p. 143. Alia eaque ſola apud Harduinum, T. 3. Concil. pag. 1867. Sirmond. Tom. 1. Concil. Gall. pag. 521. Carolum la Cointe Tom. 1. p. 791. quæ incipit: *Magna nos habuit gratulatio.* Hæ Epiſtolæ omnes præter primam illam ad Urſum a Binio & cæteris Conciliorum collectoribus exhibentur, qui præterea etiam addunt Epiſtolam *ad Germaniæ Epiſcopos* quam habet quoque Sirmondus T. 1. Concil. Galliæ p. 522. itemque aliam *ad Optimates Germaniæ:* necnon, quod Harduinus etiam omittendum haud duxit *excerptum ex Patrum dictis Canonumque ſententiis* de diverſis criminibus & remediis eorum, ſive judicia congrua pœnitentibus: quod ſcriptum junioris auctoris eſſe Petrus Pithoeus non dubitabat.

 GRE-

GREGORIUS IV. Pontifex Romanus ab Anno 828. Januar. V. ad 844. Januar. XI. Hic eſt qui S. ANSCHARIUM noſtrum, cum publicam illi evangelizandi tribuiſſet auctoritatem, primum Nordalbingorum Archiepiſcopum Hamburgenſem confirmavit, legatum *in omnibus circumquaque gentibus Danorum, Sueonum, Nortweborum, Farriæ, Gronlandan, Halſingolandan, Islandan, Scridevindum, Slavorum, nec non omnium Septentrionalium & Orientalium nationum quocunqe modo nominatarum.* Decretum ejus exſtat in Erpoldi Lindenbrogii ſcriptoribus ſeptentrionalibus pag. 127. edit. a me curatæ, & in Philippi Cæſaris tri-Apoſtolatu Septentrionis pag. 179 in Eccardi Corpore ſcriptorum medii ævi Tom. 2. pag. 108. in Bollandi Actis Sanctor. Februarii pag. 406. in B. Nicolai Staphorſti noſtri hiſt. Eccleſ. Hamb. T. 1. p. 31. &c.

Epiſtola *ad Orthodoxos fideles* de reſtitutione *Ebbonis* Remenſis, edita a Sirmondo T. 3. Concil. Galliæ p. 609. ex Codice S. Mariæ Laudunenſis & in tomis Concilior. Regia, Labbei, Harduini Coleti: ipſorummet etiam judicio editorum ſuppoſita eſt. Viciſſim Epiſtolam Epiſcopos a Ludovici partibus ſtantes objnrgantem, cujus fragmentum

tum AGOBARDI nomine Papyrius Masſonus & Goldaſtus a) edidere, Gregorium IV. habere auctorem probat Petrus de Marca lib. 4. de Concordia Sacerdotii & Imperii, capite undecimo, conſentiente recentiore Agobardi poſt Maſſonum editore Stephano Baluzio. *Epiſtola ad Epiſcopos per univerſas Provincias conſtitutos* de Romani Pontificis poteſtate ſupra reliquos Epiſcopos, apud Baronium ad Annum 839. n. 2. & Sirmondum Tom. 2. Concil. Galliæ pag. 569. & in Conciliorum tomis apud Binium aliosque. Ad hanc conferendus idem Marca lib. VII. cap. 21. & Baluzius præf. ad Antonium Auguſtinum de emendatione Gratiani §. VII. Præter has duas Epiſtolas in tomis Conciliorum poſtBinianis etiam obvia Epiſtola *ad Epiſcopos Francorum*, ex Bibliotheca Floriacenſi Joannis a Boſco. Aliam *de dignitate & privilegiis monaſterii Floriacenſis* vulgavit Baluzius Tom. 2. Miſcell. pag. 145 - - 148.

REGORIUS V. *Bruno*, nomine, natione Saxo, Papa ab Anno 996. 17. Maji, ad A. 999. Febr. 18. Hujus Epiſtolæ quinque in Conciliorum tomis ocurrunt. Sexta privilegiis Abbatiæ Montis ma-

a) Tom. 2. Monarchiæ Imperii p. 138.

joris apud Baluzium Tom. 4. Miſcell. pag. 432. Quod vero idem in Synodo Romana An. 996. traditur a) conſtituiſſe *collegium illuſtriſſimum Electorale ſeptem Virorum*, penes quos ſolos eſſet Imperatoris eligendi poteſtas, *ſilentium omnium antiquorum usque ad medium ſeculum decimum tertium, ſufficeret ad eam opinionem evertendam*: b) ſed non deſunt quæ eam evertant aliæ rationes, & teſtes omni majores exceptione, quos apud Franciſcum Pagium aliosque in ora hujus

a) Bellarminus libro 3. de translatione Imperii Rom. Baronius ad Annum 996. § 38. ſeqq Bulæi hiſt. Academ. Pariſ. Tom. 1. p. 338 ſeq. Chriſtophorus Gewoldus, Paulus Windekus &c.

b) Antonius Pagi Critic. Baron. ad Annum 996 n. 10. ſeq. Anno 1024. num. 5. Franciſcu Pagi in breviario Pontificum Rom. Tom. 2 pag. 264. confer M. Antonium de Dominis Rep. Eccleſ. VII. 11. 30. ſeq. Leibnitium præf. ad Cod. diplomat. & mantiſſan & ad Tom. 1. Brunſvicenſ. n. LXIII. Eric Mauritii diſſ. pag. 777. ſeq. Gundlingian XVII. 2. Lud. Ellies du Pin de antiqua Eccleſiæ diſciplina pag. 528. ſeq. Ottonem Menckenium, J. C. Dithmarum & Georgium Werenbergium ſingularibus diſſertationibus. JoannemGuilelmum Janum (Act Erud. 1711. pag. 186. Mem. de Tre 1718. pag. 928.) & Wolfgang Gabriel Pachelbl a Gekag (Acta Erud. 1716. pa 332.) &c.

jus paginæ laudatos consulere licebit: neque ante Rudolphi Habspurgici electionem A. 1273. factam constat jus in solis septem Viris emicuisse, cum ad illud usque tempus valuisset, quod ait Guil. Brito IV. 376. *Eligit unanimis Cleri procerumque voluntas.* Neque multum abludit Papebrochius qui circa Annum 1240. constitutum Electorum septemviratum disputat Tom. 1. Act. Sanctor. Junii pag. 932. Hunc MINOREM GREGORIUM honoris caussa dictum, nescio quam vere tradat Arnoldus Wion T. 2. ligni Vitæ pag. 868.

REGORIUS VI. *Joannes Gratianus*, Romanus, Papa ab Anno 1045. 28. April ad Annum 1046. Decembr. 17. quo se ipse abdicavit in Concilio Sutrino: depositis simul tribus schismaticis, sive ut Hermannus Contractus vocat, erroneis Pontificibus Benedicto, Sylvestro, Johanne. Gregorii hujus Epistolam ad Odilonem Abbatem Cluniacensem fuisse apud Andream Quercetanum scribit Ludovicus Jacobus p. 92. Biblioth. Pontificiæ. Sed nullam in lucem edidit in Biblioth. Cluniacensi Quercetanus p. 350. ubi Epistolas ad Odilonem & ab Odilone scriptas profitetur se colligere.

REGORIUS VII. antea *Hildebrandus*, Tuscus Soanensis, ex Monacho Clunia-

censi, Papa ab Anno 1073. 30. Junii usque ad Annum 1085. 25. Maj. totatus Pontificii assertor acerrimus, de quo Baronius & alii, Acta Sanctorum Tomo 6. Maji 25. pag. 102. seqq. Mabillonius præfatione ad Acta Sanctorum Benedictin. Sec. VI. parte 2. Jacobi Gretseri Apologiæ pro Gregorio VII. contra Bennonem, contra Annam Comnenam, & contra Goldastum, ad calcem Tomi 2. defensionis controversiarum Bellarmini, & Tomo VI. Gretseri Operum: sed & Centuriæ Magdeb. Centur. XII. cap. 8. & 10 Goldastus in replicatione contra Gretserum, eique subjuncta apologia pro Henrico IV. Imperatore contra Gregorium VII Hanov. 1611. 4. Bælium in Lexico Historico, & Justum Christophorum Dithmarum in Gregorii VII. Vita, Francofurti ad Viadrum, 1710. 8. Sicut vero Gretserus scripta veterum Gregorio faventia edidit, BERNALDI * Constantiensis Presby-

* sive BERTHOLDI, de quo dixi Tomo I pag. 653. Scripta ejus a Gretsero edita hoc ordine: 1) *De Sacramentis excommunicatorum, juxta assertionem SS. Patrum*, ad Bernhardum quem religiosissimum Sacerdotem ac prudentissimum Præceptorem appellat. 2) *Apologeticus de excommunicatione facta a Gregorio VII.* 3) *Synodus Romana sub Gregor. VII. A.* 1074. 4) *Epistola prima Bernaldi*

Presbyteri, PAULI Bernriedensis, GERHOHI Reicherspergensis & Onufrii Panvinii: Similiter in Goldasti apologia pro Henrico IV. hæc leguntur:

1 BENNONIS, Cardinalis Romani, de Vita & gestis Hildebrandi Papæ libri II. pag. 1.

2 OTTONIS, Episcopi Frisingensis, Fragmentum de Hildebrando Papa pag. 18.

3 Anonymi de Henrici IV. Imperatoris Bello contra Saxones, libri III. pag. 20.

4 ALBOINI Presbyteri de Conjugio Sacerdotum per Hildebrandum damnato Epistolæ II. pag. 40.

5 Episcoporum & Clericorum Imperialium

ad Alboinum *de cælibatu Sacerdotum.* 5) ALBOINI *responsio.* 6) 7) *Bernaldi responsiones duæ.* 8) *Secunda Alboini &* 9) *Tertia Bernaldi responsio.* 10) *Epistola reconciliatoria* Alboini *cum Bernaldo.* 11) *Apologeticus Bernaldi pro decretis Gregorii VII. factis in Romana Synodo.* 12) *Epistola* ADALBERTI *& Bernaldi ad* Bernhardum, *Magistrum Scholarum Constantiensium, de Sacramentis excommunicatorum.* 13) *Responsio* BERNHARDI *ad illam Epistolam.* 14) *Alia Adalberti: & Bernaldi ad Bernhardum Epistola.* De ANSELMI Lucensis libris pro Gregorio VII. contra Gvibertum sive Clementem II. dixi Tom. 1. p. 307.

lium Apologetica pro Imperatore contra Papæ Excommunicationem, pag. 46.

6 CONRADI, Episcopi Trajectensis, Oratio pro Imperatore contra Papam, dicta in Comitiis, pag. 48.

7 WALTRAMI Episcopi Naumburgensis Epistola ad Landgravium Thuringiæ pro Imperatoris fidelitate, contra Papam, pag. 51.

8 Ejusdem Apologiarum pro Imperatore libri III. p. 53.

9 IVONIS Episcopi Carnotensis Epistola de Investituris Episcoporum & Abbatum, p. 183.

10 Ecclesiæ Leodiensis Epistola a SIGEBERTO Abbate Gemblacensi scripta contra epistolam Paschalis Papæ, pag. 188.

11 OTBERTI Episcopi Leodiensis Epistola Parentatoria de vita & obitu Henrici IV. Imperatoris, p. 204.

12 WALTRAMI Episcopi Naumburgensis Tractatus de Investitura Episcoporum & Abbatum, pag. 226.

13 Decani & Conuentualium Abbatiæ Laurishamensis Libellus supplex ad Henricum V. Imp. contra Hildebrandinos Monachos de Hirsaugia, pag. 233.

14 EBER-

4 EBERHARDI Archiepiſcopi Salisburgenſis Oratio de Hildebrandi Antichriſtiano Imperio, recitata in Comitiis, p. 237.

5 FERDINANDI & MAXIMILIANI II. Impp. Sacris Reſcriptis confirmata ſententia de Clerogamia per Hildebrandum Papam damnata, p. 240.

In Conciliorum tomis ut Binii, T. VIII. Regia, Tom. XXV. Labbei Tom. X. & Veneta Coleti Tom. XII. habes *Gregorii VII. Regiſtrum* ſive *Epiſtolarum libros XI.* ſingulos ſingulis Pontificatus ejus tributos annis. *Primus* continet Epiſtolas LXXXV. *Secundus* LXXVII. in cujus quinquageſima quinta ad Laudenſes exſtant memorata Onuphrio celebria illa *Capitula XXVII.* ſive *Dictatus Papæ* ſuprematum ſive totatum poteſtatis Pontificiæ in Eccleſiam, univerſam Principesque nullis circumſcriptam limitibus γυμνῇ τῇ κεφαλῇ Chriſtiano Orbi obtrudentia. Neque Harduinus, qui paucas tantum atque ut ipſe profitetur ſelectas ex Gregorii VII. Regiſtro Epiſtolas in ſuis Conciliis exhibet, dictatus hoſce prætermittendos ſibi putavit Tom. IV. Concilior. pag. 1304. neque Baronius ad Annum 1076. n. 31. Alios b) ſubit pudor

b) Vide Dupinium T. 8. Bibl. Eccleſ. Sec. XI. p. 69.

pudor talia ad Gregorium auctorem referri, quæ tamen ex ejus Epistolis collecta esse ab aliquo sive inimico sive curiæ Romanæ fervidiore satellite non diffitentur. Liber Registri *tertius* complectitur Epistolas XXI. *Quartus* XXVIII. *Quintus* XXIII. *Sextus* XL. *Septimus* XXVIII. *Octavus* XXIII. *Nonus* Epistolas habet XXXIV. *Decimus* desideratur, & *Undecimi* tantum sunt Epistolæ duæ, quas sequitur appendix duplex una trium & altera sex Epistolarum. Sunt etiam septem Gregorii VII. Epistolæ vulgatæ a Baluzio Tom. 7. Miscell. pag 123. sicut Wilhelmi Regis Anglorum & Comitiis Arelatensis ad Gregorium pag. 127. 128. 129. Conferendus quoque Codex Epistolaris UDALRICI Babebergensis apud Eccardum Tom. 2. Codicis Scriptor. medii ævi pag. 142. seq. Epistolas XII. ex pridem editis ad Hispanos recenset Agvirrius Tom. 3. Concil. Hispan. pag. 246. seq.

Expositionem *in VII. Psalmos* pœnitentiales, quam supra inter Gregorii I scripta retuli, parum certa conjectura Hildebrando aliqui tribuunt, sicut etiam

p. 69. Pagium ab Anno 1077. n. 8. Joan. Launojum parte 6. Epist. 3. Natalem Alex. Sec XI. diss. 3.

etiam Commentarium uberiorem *in Matthæum*, ex quo MS. in Biblioth. Lambethana Petrus Allixius in præfat. ad determinationem Joannis, Parisiensis Prædicatoris, de modo existendi Corpus CHristi in Sacramento altaris, Lond. 1686. 8. protulit hoc fragmentum:

Cum autem panis & vinum, inquit, *dicantur a cunctis Sanctis, & a Fidelibus creditur transire in substantiam Corporis & Sanguinis CHristi, qui sit illa conversio, an formalis an substantialis? quæri solet. Quod autem formalis non sit, manifestum est; quod forma panis & vini remanent. Utrum vero sit substantialis, perspicuum non est. Quidam autem dicunt hic substantiam transire & converti, ut hæc fiat illa, nec tamen illa augeatur; nec concedunt, quod hanc esse illam vere dici possit: Alii autem sic dicunt, hanc in illam transire & converti, quod sub illis accidentibus, sub quibus prius erat substantia panis & vini, post consecrationem est substatia Corporis & Sanguinis, quibus tamen non efficitur; Nos autem incerta relinquentes; quod ex authoritatibus certum est, profitemur, scilicet substantiam Corporis & Sanguinis CHristi converti, modum vero conversionis ignorare non erubescimus fateri.* Subjungit post hæc clarissimus Allixius: *Hildebrandi* qui deinde Gregorius VII. *esse hoc opus*, verba

quibus

quibus illud clauditur, demonstrant: *Explicit expositio Hildebradi, servi JEsu CHristi super Matthæum, per verba & sensum horum Expositorum & subtilitatem glossarum venerandorum Magistrorum. Adjuro te ut librum hunc per præsens exemplar corrigas.* Sed omnino audiendus Henricus Warthonus, qui eodem MS. Codice Lambethano usus, Commentarium hunc in auctario ad historiam dogmaticam Jac. Usserii p. 405. non Gregorio VII. sed juniori cuidam HILDEBRANDO circa Annum 1150. tribuit. Adscribam ejus verba, quo rectius Lectori de commentario illo adhuc inedito possit constare. *Hildebrandus junior expositione in Evangelium S. Matthæi* MS. in Bibliotheca Lambethana, S. Scripturæ ubertatem atque plenitudem, omnibus ex æquo Christianis paratam, sæpius deprædicat. Hinc illam comparat cum Fermento,* cujus admixtione integra farinæ massa animatur; cum Margarita, pro cujus acquisitione omnia sunt vendenda: cum Vinea, in quam Dominus omnes confertim servos ad operandum immisit: cum Talento, quod Dominus peregre profecturus universis servis negotiandum concredidit: Denique cum Prandio, ad quod Dominus omnia hominum genera invitari voluit. Sic enim scribi

* Matth. XIII. XX. XXV.

ſcribit lib. 8. homil. 64. in illud Matthæi cap. 22. Dicite invitatis, quod prandium meum paravi: *Prandium eſt doctrina juſtitiæ, & verba cœleſtium myſteriorum de DEI Filio. Ex omni igitur lege, & ex omnibus Prophetis & Scripturis, menſam S. Scripturæ ordinavit: in qua menſa, doctrina omnis juſtitiæ & diverſorum myſteriorum: quia diverſi cibi ſunt. Magnitudo igitur & abundantia Divinorum myſteriorum, quinimo cibi animarum, in menſa ſanctæ Scripturæ inveniuntur.* Expoſitionem iſtam Hildebrando Cardinali, qui poſtea Gregorius VII. fuit, deberi credidit Vir Doctiſſimus, P. Allixius; qui ex ea deſcriptum de Euchariſtia fragmentum edidit in Præfat. ad Joannem Pariſienſ. pag. 7. Verum longe a Gregorii VII. genio ac ſententia abludit iſtius libri Author. Ille Hæreticos & Eccleſiæ Romanæ adverſarios ferro flammaque exſcindendos clamavit, & exemplo præivit: Clavium poteſtatem Petro a CHriſto datam ſuper omne fas nefasque extulit; Eccleſiam ſuper Petrum fundatam eſſe conſtanter docuit; & Ordinem Monaſticum, cui impenſe favit, ſummo ſibi ſtudio addictum habuit. Iſte e contra Hæreticos morte nequaquam multandos eſſet contendit: de clavium poteſtate haud minus ſobrie ſentit quam Pro-

teſtantium quivis, * omnibusque ex æquo Apoſtolis datam fuiſſe docet; Ecclesiam non ſuper Petrum, ſed ſuper ipſum ſolummodoCHriſtum ædificatam eſſe aſſerit: & Monachorum ordinem Phariſæis ſemel atque iterum comparans, eorum tonſuram, veſtes religioſas & vigilias vellicat. His adde, Gregorium VII. preces lingua populo ignota factas maxime comprobaſſe. Noſter autem Hildebrandus ejusmodi orationem non obſcure improbat; ad illud Matth. XXIII. Excolantes culicem, camelum autem glutientes: *Væ nobis ad quos vitia Phariſæorum pervenerunt. Quia in tonſura, & veſte religionis, & oratione labiorum, & jejuniis & vigiliis quibusdam nos quaſi bonos oſtendimus. Et cum talia facimus; quid aliud quam vilia olera decimamus; & relinquimus dilectionem DEI & proximi, juſtitiam, & fidem, & ſimplicitatem, & humanitatem, puram in Spiritu Sancto orationem, & alia virtutum germina?* Demum quod rem extra omne dubium ponit, noſter Bernardum citavit, Gregorio VII. inferiorem. Eccleſiaſticorum enim vitia inſectatus, iſta ſubinfert: *Lege librum Domini Bernardi Clarævallenſis Abbatis de Conſideratione, valde bonum; quem ſcripſit Eugenio Papæ; ibi plenius invenies deſcriptos errores malorum*

Prælato-

* lib. 6. homil. 42. & 50. lib. 6. hom. 69.

Prælatorum. Hildebrandus itaque Junior quidam hujus Expositionis Author fuit. Istum circa Sæculi duodecimi medium collocavimus, tum quod certior calculus desit; tum quod & Codicis MS. ætas, & loquendi de Bernardo modus, illi ætati optime conveniant. *Hæc V. C. Henricus Warthonus.*

GregorioVII.inMartyrologioRomano locus datus est sub 25.MajiGregorioXIII. A. 1584. Nuper autem A. 1728. a Benedicto XIII. inseri jussa Breviario Romano & per omnem Ecclesiam recitanda *Legenda* c) *in festo Gregorii VII. Papæ & Confessoris*, in qua hæc inter alia leguntur: *Contra Henrici Imperatoris* d) *impios conatus fortis per omnia athleta impavidus permansit, seque pro muro domui Israël ponere non timuit, ac eundem Henricum, in profundum malorum prolapsum, fidelium communione regnoque privavit, atque subditos populos fide ei data liberavit.*

Neque

c) Ad exemplar Romanum expressa integra exstat in Bibliotheca Italica quæ prodiit Gallice Tom. VI. pag. 205. Petersburgische wöchentliche Anmerckungen An. 1729. pag. 409 - - 436.

d) Solas Gregorii VII. de Actis cum Henrico IV. Imp. bullas ex omnibus decretis illius & constitutionibus exhibet Laurentius Cherubinus Tom 1. bullarii pag. 52. seq. quas jactat quoque Baronius ad An. 1076. & 1080.

Neque probatam in Germania, atque statim interdictam constat in Gallia An 1729. e) atque in Belgio f) A. 1730.

GREGORIUS VIII. ante dictus *Mauritius Burdinus*, ex Archiepiscopo Bracarensi creatus Henrici V. auctoritate Antipapa ab Anno 1118. Mart. 15. usque ad Annum 1121. April. 27. ubi captus jussu Calixti II. & carceri perpetuo traditus fuit. Vide Gelasii II. Epistolas tres, editas etiam ab Agvirrio Tom. 3. Concil. Hispan. pag. 331. seq. Concil. Remense contra hunc Gregorium habitum An. 1118. Falconis Beneventani Chronicon Tom. V. Muratorii pag. 91. 92. & 97. Chronicon Casinense id. pag. 140. Vitam hujus Gregorii scriptam a Baluzio Miscel. Tom. 3. pag. 471 - - 514. & Commentarios Regiæ Academiæ Ulyssiponensis An. 1725. in Catalogo Pontificum, Cardinalium, Archiepiscoporum Episcoporum Lusitanorum pag. 5. sqq. *Epistola ad Aldebertum* Abbatem S. Petri Usercensis edidit Baluzius Tom. 3. Mi

e) Fortgesetzte Sammlung von Alten und Neuen Theologischen Sachen An. 1729. pag. 68; 861. 990. An. 1730. pag. 329. Biblioth. Françoise Tom. XIII. pag. 298. Auserlesene Theologische Biblioth. XLI. Tom. 4. pag. 482. 48

f) Fortgesetzte Sammlung An. 1731. pag. 41 421. Auserlesene Theologische Bibl. LII. Tom 5. p. 305.

ſcel. pag. 504. Aliam *ad Henricum V. Imp.* id. Tom. 7. pag. 167.

GREGORIUS VIII. inter Papas numerari ſolitus, antea *Albertus de Mora* ſive *de Spinachio* Beneventanus, Monachus Ciſterci-enſis, Romanæ Eccleſiæ præfuit paucos menſes Anni 1187. ab 21. Octobr. ad Decembr. 17. Ejus *Epiſtolæ tres* in Conciliorum tomis: & ad Henricum V. Imp. *quarta* apud Baluzium Tom. V. Miſcel. pag. 167. Una ex tribus illis quæ incipit: *Audita tremendi ſeveritate judicii*, exſtat etiam apud Laërtium Cherubinum Tom. 1. bullarii pag. 75.

GREGORIUS IX. antea *Hugolinus Anagninus*, Comes Signinus, ex Epiſcopo Oſtienſi Papa ab Anno 1227. Mart. 9. ad Annum 1241. Auguſt. 21. Hujus auſpiciis digeſti ſunt *V. libri Decretalium* a RAYMUNDO *de PennaForti*. Multæ ejus *Epiſtolæ* in Waddingi Annalibus Ord. Minorum tomo primo & in Regeſto Pontificum. Quædam illius edita a Gerhardo Voſſio Rom. 1586. 4. atque in Conciliorum tomis. Vide Tom. XI. Biblioth. Græcæ pag. 630. ſeq. Reſponſio a Germanum CPol. cum verſione Græca exſtat ad calcem Operum S. Maximi, edente Combefiſio, ut notavi Tom. VIII. pag. 741. Gregorii IX. Epiſtolam ad

Henricum Friderici Imp. Filium, de quibusdam hæreticis Germaniæ, edidit Edmundus Martene Tom. 1. anecdotor. pag. 950. seq. Aliam ad Theobaldum Navarræ Regem, ut revocet statuta libertati Ecclesiæ contraria p. 993. & ad Ludovicum IX. Regem Galliæ, in Andreæ du Chesne Tom. V. pag. 861. Friderici II. Imp. Epistolæ duæ contra Gregorium IX. inter Epistolas Petri de Vineis lib. 1. Epist. 21. & 31. & in Jac. Fried. Georgii gravaminibus nationis Germanicæ pag. 121. 134. Bulla de compositione litis inter Malleacensem Abbatem & Gaufredum Leziniacensem, apud Labbeum Tom. 2. Biblioth. novæ MSS. p. 245. Epistolæ duæ in appendice Baluzii ad Marcam Hispanicam p. 1420. Alia de canonisatione beatæ Elisabeth, apud Lambecium Tom. 2. pag. 880. Editionem Jacobi Pamelii, qui Gregorii IX. Opera Antwerp. 1572. edidisse cum notis traditur, non videre me memini.

GREGORIUS X. antea *Thealdus* sive *Theobaldus*, Vice-Comes Placentinus ex Archidiacono a) Leodiensi Papa ab Anno 1271. Octobr. 27. ad Annum 1276. Januar. 10. Acta Electionis in tomis Con-

a) *Papatus munus tulit Archidiaconus unus,*
Quem Patrem Patrum fecit discordia fratrum.

Concilior. Labbei Tom. XI. Harduini Tom. VII. & Coleti Veneta Tom. XIV. *Epiſtola ad Henricum* Leodienſem Epiſc. in iisdem Concilior. tomis. Alia *ad Ducem & legiferos Sueciæ*, in Actis litterariis Sueciæ An. 1722. pag. 347. *Epiſtolarum Regiſtrum* ſive ſyllogen ſervari in Biblioth. Vaticana, teſtatur Ludovicus Jacobus pag. 96. & Epiſtolam *ad Regem Armeniorum* fuiſſe in Biblioth. Cardinalis Sirleti. *Iudictio Concilii Lugdunenſis* An. 1274. Et Epiſtolæ *ad Michael. Palæologum* & ad filium ejns *Andronicum* exſtant in Laërtii Cherubini bullario Tom. 1. pag. 176. & contra eos qui defecerint ad Judæos pag. 179. Dialogum inter Saulum & Paulum & Orationem pro concordia inter Gvelfos & Gibellinos, necdum edita exiſtimo.

[G]REGORIUS XI. antea *Petrus Rogerius de Bello forte* Lemovicenſis, Papa ab Anno 1370. Decembr. 30. ad Annum 1378. Martii 27. De hoc Baluzius in Papis Avenionenſibus & Franciſcus Boſquetus. Ejus Conſtitutiones & Epiſtolæ ſex in tomis Conciliorum. Vide Biblioth. Græcam Tom. XI. pag. 658. Conſtitutiones X. in bullario Laërtii Cherubini Tom. 1. pag. 283. ſeq.

Teſtamentum apud Dacherium Tom. VI. ſpicileg. pag. 675. (editionis novæ

Tom. 3. pag. 738. Epiſtolæ tres Tom. VI. p. 298. & Tom. IX. pag. 289. (editionis novæ Tom. 3. pag. 737.) Plures apud Bzovium *tomo* XIV. Waddingum tomo IV. Annal. Ord. Minor. & in Regeſto Pontificum: Baluzium Tom. 2. Papar. Avenionenſ. pag. 775. 778. 792. 801. 805. 806. 810. 811.

GREGORIUS XII. antea *Angelus de Corario*, Venetus, Papa ab Anno 1406. Novembr. 30. ad Annum 1415. Jul. 4. ubi per Carolum Malateſtam Papatu ſe abdicavit in Concilio Conſtantienſi. Vide Herm. ab Hardt Tom. IV. pag. 346. ſeqq. 370. ſeq. 474. & 899. Ipſe defunctus An. 1417. 18. Octobr. id. pag. 1444. Ejus Epiſtola ad Petrum de Luna, Antipapam, de unione, legitur in tomis Conciliorum. Alias Epiſtolas binas ad Imp. Sigismundum & Ludovicum Bavariæ Ducem ex MS. Vindobonenſi edidit laudatus Hardtius Tom. 2. pag. 463. 467. quas ſine cauſa falſi ſuſpectas pronunciat Harduinus. Aliam ad Concilium Conſtantienſe Tom. 4. pag. 551. Plures occurrunt in Actis Conciliorum Aquilejenſis & Piſani An. 1409. & apud Bzovium, Raynaldum, Waddingumque & Theodoricum de Niem, qui ERRORIUM b) ſubinde vocat pro Grego-
rio

b) Jac. Lenfant hiſt. du Concile de Piſe pag. 280.

rio. Conſtitutiones tres in Cherubini bullario T. 1. p. 303.

REGORIUS XIII. antea *Hugo Boncompagnus*, Bononienſis, Papa ab Anno 1572. Maji 13. ad Annum 1584. April. 10. Hujus auſpiciis *Jus Canonicum* a viris doctis recenſitum prodiit Romæ 1682. fol. ac deinde ſæpius, de quo dixi T. XI. Biblioth. Græcæ pag. 93. De Epiſtolis ejus, alloquiis, decretis & Sermonibus Lud. Jacobus a S. Carolo in Biblioth. Pontificia. Conſtitutiones ejus centum & duæ apud Laërtium Cherubinum: atque editæ per Henricum Bladium, Flabiobrigæ 1583. 4. Ecloga bullarum & motupropriorum. Lugd. 1582. 8. *Calendarium* Gregorianum perpetuum Rom. 1582 quod Arabice etiam redditum & a Joanne Baptiſta Gabio Græce. ibid. 1583. 4. defenſumque & explicatum a Chriſtophoro Clavio aliisque. Cenſura Bibliorum Gallicorum Renati Benedicti, Rom. 1575. 8.

REGORIUS XIV. antea *Nicolaus Sfondratus*, Mediolanenſis, Papa ab Anno 1590. Decembr. 5. ad Annum 1591. Octobr. 15. de quo præter Lud. Jacobum p. 100. Biblioth. Pontificiæ, Franciſcus Ariſius in Cremona literata Tom. 2. pag. 411. ſq. Conſtitutiones ejus XIX. in bullario Laërtii Cherubini Tom. 2.

 pag.

pag. 699. ſeq. Contra ejus brutum fulmen in Henricum IV. Franciſcus Hotomannus aliique. Conclave electionis hujus Gregorii e MS. Italico editum Anglice Lond. 1730.

GREGORIUS XV. antea *Alexander Ludoviſius*, Bononienſis, Papa ab A. 1621. Febr. 9 ad A. 1623. Jul. 7. de cujus Decretis Ludovicus Jacobus p. 101. Cærimoniale continens ritus electionis Romani Pontificis juſſu ejus editum Rom. 1622. 4. recuſum in commentariis historicis de hoc argumento ſelectis ab Herm. Conring. Helmſt. 1651. 4. Conſtitutiones quinquaginta, varii argumenti, in bullario magno Laëertii Cherubini T. 3. p. 372. ſeq. De Conſtitutionibus ad Collegium ab eo conditum de Propaganda Fide pertinentibus dixi in libro de propagatione Lucis Evangelicæ cap. 32. Memoriale ſciendorum a Clericis, prodiit Mediolani 1633. forma minore. Epiſtola ad Regem Perſarum, a Joanne Ciampolo perſcripta cum annotationibus Danielis Hegalſoni 1627. 8. Conſtitutiones & Decreta junctim edita Romæ 1623. fol.

GREGORIUS *Ariminenſis* ſive de Arimino Civitate Romandiolæ, Theologus ſubtilis, a) Ordinis S. Auguſtini poſt Thomam Argentinenſem Generalis, ab Anno

a) Vide Bælii Lexicon in voce *Rimini*.

no 1357. ad 1358. quo Viennæ eodem quo Thomas tumulo conditus requievit. Ejus Commentarios *in XIV. Epistolas Pauli* memorat Trithemius cap. 619. Sixtus Senensis etiam *in Epistolam Jacobi.* His adde Commentarios *in quatuor libros Sententiarum*, plus simplici vice editos Parisiis, Valentiæ ac Venetiis: b) Librum *de usuris*, excusum Arimini 1522. alium *de intensione & remissione formarum. De moribus Venetorum. De conditionibus Florentinorum. Sermones de tempore & de Sanctis.* Vide Cornelii Curtii elogia Augustinianorum pag. 121. Phiiippi Elssii encomiasticum Augustinianum p. 247. seq.

GREGORIUS *Bæticus, Eliberi Episcopus usque ad extremam senectutem diversos mediocri sermone* a) *tractatus composuit, & de Fide elegantem libellum, qui hodieque superesse dicitur.* Hæc de eo S. Hieronymus cap. 105. de S. E. Illum *de Fide* libellum putavit se edere Achilles Statius, cum repertum in Abbatia Pomposa agri Ferrariensis vulgavit Rom. 1575. 4. *librum de Trinitate* S. Gregorii Hispaniensis, Heliberitanæ sedis Antistitis ad *Gallam Pladiam:* recusum deinde Coloniæ 1577. 8.

S 5 apud

b) Aub. Miræus in auctario S. E. pag. 80.

a) Κοινῷ λόγῳ, Græcus Hieronymi interpres.

apud Maternum Cholinum, & in Bibliothecis Patrum. Sed illum librum ut Tom. 2. pag. 449. jam notare me memini, FAUSTINO Presbytero potius tribuendum esse eruditi observarunt, quem Gennadius cap. 16. testatur *ad Flacillam Reginam* libros septem sive librum in septem capita dispertitum adversus Arianos & Macedonianos scripsisse. Huic Æliæ Flaccillæ, primæ Theodosii Magni Conjugi, *Placillæ* vel *Placidiæ* nomen Socrates, Philostorgius, Nicephorus tribuunt: *Gallam Placidiam* nummi & scriptores ignorant. Genuinum autem Gregorii Bætici librum *de Fide* viri docti statuunt eum, qui inter Georgii Nazianzeni Opera Latine legitur Tom. 1. p. 727. & inter scripta tributa *S. Ambrosio* in appendice T. 1. edit. Benedictin. pag. 346. Quanquam enim Petrus Franciscus Chifletius notis ad Vigilium pag. 55. seq. conatur illum *Vigilio* Tapsensi vindicare, tamen longe graviora argumenta sunt quibus Paschasius Quesnellus ad caput 39. Codicis Canonum Ecclesiæ Romanæ, quem Leonis M. operibus subjunxit, diss. XIV. § VII. pag. 379. seq. disputat Gregorio Bætico tribuendum esse, cujus constantiam adversus Osium in Synodo Sirmiensi An. 357. & adversus Ursacium ac Valentem in Arimnensi An. 359. prædicant Eusebius

Ver-

Vercellensis Epistola ad hunc Gregorium b) & Marcellinus ac Faustinus in libello precum. Plura de eo Nic. Antonius lib. 2. Biblioth. veteris Hispanæ cap. 2. ubi confutat fabulas quas de hoc Gregorio, pseudo Dexter & Luitprandus sive commenti sunt ipsi, sive ab aliis confictas arripuerunt & secuti sunt. Idem cap. 3. explodit *Martyrologium* Gregorio Bætico suppositum excusumque Madriti A. 1667.

GREGORIUS *Bridlingtonensis* sive *de Bridlingtona* Northumbriæ, Anglus, Canonicus regularis S. Augustini, scripsit teste Bostono Buriensi, in varios S. Scripturæ textus, & in Cantica Canticorum: præterea de arte Musices libros III. Lecturasque publicas & sermones. Vide Pitseum pag. 844. ex Balei IV. 60.

GREGORIUS Britannus Ord. Præd. cujus *Sermones* funebres, nuptiales aliosque & *Orationes* An. 1516. & 1540. Venetiis editas memorat Pitseus pag. 844. ex Antonio Senensi.

GREGORIUS *Buccatellus* ex eodem Dominicarum Ordine scriptor *Summæ de virtutibus & vitiis*. Diem obiit supremum An. 1446. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. p. 806.

GREGORIUS *Cæsenas*, infra *Malesardus*.

GRE-

b) in Hilarii fragmento XII. pag. 1356. edit. Benedictin.

GREGORIUS *Cairguent*, infra *Wintoniensis*.

GREGORIUS ex Abbate SS. Cosmi & Damiani ad Micam auream *Cardinalis*, Episcopus Hostiensis sive Ostiensis ab Anno 1037. defunctus An. 1044. Ejus vitam cum vita Isidori Hisp. & Ildefonsi Toletani edidit Constantinus Cajetanus Rom. 1616. 4. Exorcismi formulam, per quam bruchos, locustas aliaque segetibus infesta deleri, hujus Gregorii invocato nomine persuasit sibi quorundam credulitas in Hispania, exhibet Ughellus T. 1. Italiæ sacræ p. 58.

GREGORIUS *Cardinalis*, Episcopus Sabinensis & Legatus Gregorii VII. Papæ circa Annum 1078. Hic adhuc Presbyter circa Annum 1070. scripsit *Polycarpum* sive *Collectionem Canonum*, adhuc ineditam, libris pluribus, ex quibus *sextum** allegat Antonius Augustinus II. 15. de emendatione Gratiani p. 361. *quartum* I. 14. pag. 160. Eodem usi etiam Franciscus Turrianus *Gregorium Polycarpum* laudans lib. 1. pro Canonibus Apostolorum cap. 21. pag. 95. & Romani correctores ad Gratianum.

GRE-

* Emendandum igitur, quod *libris quatuor* constare legas apud Oudinum Tom. 2. pag. 764.

REGORIUS Monachus *Caſſinenſis* ſub ſeculi duodecimi initia ultra An. 1126. atque *Tarracinenſis* in Campania Romana Epiſcopus, ſcripſit teſte Petro Diacono cap. 32. de viris illuſtribus Caſſinenſibus: *Paſſionem Sanctorum Caſti & Caſſii:* a) *Paſſionem S. Virginis Reſtitutæ:* b) *Vitam S. Confeſſoris CHriſti, Gerhardi: Homiliam de aſſumtione ſanctiſſimæ DEI genetricis Mariæ: Cantus Sanctorum Caſti & Caſſii: Hymnos eorum. Verſus de tranſitu peregrinorum ad ſepulchrum Domini* c) *& captione Hieroſolymitanæ Urbis, rogatu Bernhardi Valvenſis. Hiſtoriam Jonæ. Verſus de dedicationibus Eccleſiarum, feſtivitateque Paſchali. De ſancto Andrea.*

REGORIUS Monachus *Caſſinenſis* & circa Annum 1120. Epiſcopus Sinueſſanus, d) ſcripſit, teſte eodem Petro Diacono cap.

a) Vide Acta Sanctorum Tom. 1. Julii 1. pag. 20. ſeq.

b) Acta in duos libros diſtincta edidit Papebrochius Tomo 6. Maji 27. pag. 664 -- 672.

c) Librum ejusdem argumenti ex Bibliotheca Casſinenſi edidit Mabillonius Tomo 1. muſei Italici parte 2. pag. 131 -- 236. ab Anno 1090. ad 1110. ſed ſcriptum proſa, nec a Monacho aut Epiſcopo Italo, ſed a Franco, ſive Normanno eoque Laico, adeoque a Gregorio noſtro certe diverſo.

d) al. Limeſſanus.

cap. 33. *de captione Caſſinenſis cœnobii verſus mirificos, in quibus introduxit B. Benedictum ad Monachos Caſſinenſes loquentem* Opuſcula hujus Gregorii MSta in Bibliotheca Caſſinenſi aſſervari, Marus in notis ad Petrum Diaconum monuit.

GREGORIUS *Eliberitanus*, ſupra, *Bæticus*.

GREGORIUM *Emeſennm* pro Nyſſeno Græco ſcriptore finxit Trithemius cap. 79.

GREGORIUS *Faventinuus*, e) Ordinis Prædicatorum, Epiſcopus *Fanenſis* in Piceno Italiæ circa Annum 1240. ſcriptor variorum opuſculorum, & grandis Voluminis *adverſus ſui temporis hæreſes.* Vide Jacobum Qvetif Tomo 1. pag. 110. ſo cui *Florentinus* non *Faventinus* hic Gregorius appellatur.

GREGORIUS *de Heimburg*, Germanus Syndicus Norimbergenſis, ſcientia Juri facundiaque & cordata libertate ac conſtantia clarus, adverſus Paparum graver Eccleſiæ ac Principibus poteſtatem voc & ſcriptis, & in Concilio Baſil. An. 1431 ſeq. atque poſt illud in Conventu Moguntino A. 1461. atque alibi acriter decertavit, banno Papæ Pii II. a quo cur Princip

e) Ughell. Tom. 1. Italiæ ſacræ pag. 665.

Principe ſuo Sigismundo, Duce Auſtriæ & Tyrolis ab Anno 1460. proſcriptus fuerat,& a Papa adConcilium provocaverat, liberatus fuit Dreſdæ f)A. 1472. concedente Sixto IV. Formula excommunicationis,obvia tum alibi tum apud Melchiorem Adamum in Gregorii hujus vita, quæ inter vitas Jurisconſultorum locum ſecundum occupat. Scripta ejus in libro, antilogia Papæ, Baſileæ 1555. 8. *Admonitio de injuſtis uſurpationibus Paparum. Appellatio duplex, Sigismundi Ducis & proprio nomine ab excommunicatione Pii II. ad Concilium generale.* Hiſce tribus ſcriptis recuſis etiam Londini 1690. fol. in tomo ſecundo, quem Eduardus Brown adjunxit Ortuini Gratii faſciculo rerum expetendarum & fugiendarum, prælis iterum ſubjecto expreſſoque ad editionem rarius obviam Coloniæ 1535. fol. Hiſce inquam tribus, in Volumine Francofurti 1608. 4. Goldaſti ut videtur edito cura, acceſſit *Apologia* contra *Theodorum Lælium*, Feltrenſem Epiſcopum, & altera contra *Nicolaum Cuſanum*, Cardinalem, Papalis plenitudinis defenſorem. Univerſa hæc quinque ſcripta repetiit iterum Goldaſtus in opere Monarchiæ Impe-

f) Johann Gottlob Horns Sammlung zu einer Hiſtoriſchen Land-Bibliothec in Sachſen, IV. Stück 3. Cap.

Imperii. Francofurti 1721. fol. Tom. 1. pag. 557. & Tom. 2. pag. 1576. 1592. 1604. 1626.

GREGORIUS *Hostiensis*, supra, *Gregorius Cardinalis.*

GREGORIUS *Huntingtonus*, Anglus, Monachus Ordinis Benedictini, & Prior in Cœnobio Ramesiensi circa Annum 1255. Latinæ Græcæque & Hebraicæ etiam lingvæ peritus, unde libros Hebraicos *) post Judæos ex Anglia expulsos diligenter pro Cœnobio suo coëmisse traditur a Baleo IV. 22. ex Lelando, & apud Pitseum pag. 332. Scripsit *Rudimenta* Latinæ *Grammatices*, *Expositionem Donati*, *notulas in Priscianum*, *Sententias per versus* & *regulas versificandi*, tum *Artem intelligendi Græca*, *Grammaticæ* Græcæ *summam* & *explanationes Græcorum nominum.* Præterea nescio quod *Attentarium*, quod incipit: *In sanctæ Crucis virtute. Imaginem Mundi*, quod incipit: *Ad instructionem multorum.* & *Epistolas curiales.*

GREGORIUS Jurisconsultus, tempore Diocletiani & Constantini ejusq; liberorum, a quo nomen *Codici Gregoriano*, in quo perinde ut HERMOGENES; constitutiones & edicta Imperatorum usque ad illam

* simile infra in *Gregorio Venantodunensi.*

illam ætatem collegerat. Titulos ſuperſtites ex Codice Gregoriano & Hermogeniano collegit Petrus Gregorius Tholoſanus Lugd. 1566.

RREGORIUS *Maleſardus* Cæſenas, Italus, Ord. Præd. in patria Epiſcopus Cæſenatenſis, ſciptor *commentarii in Matthæum.* Diem obiit An. 1409.

RREGORIUS *Noëllus*, Theologus Anglus cujus commentarium in primum librum Sententiarum laudat Pitſeus pag. 844.

RREGORIUS *Ripologus*, Anglus, Carmelita ſcriptor *vitæ Botolphi*, de quo Lelandus cap. 435.

RREGORIUS *Sinueſſanus* Epiſcopus. Vide ſupra in Gregorio Caſinenſi.

RREGORIUS *Siſenſis*, Patriarcha Armenius ab Anno 1293. ad 1305. alienior eſt ab hoc loco, quia Armenice non Latine ſcripſit: quanquam ad eum exſtat Bonifacii VIII. Papæ Epiſtola IV. 271. & Epiſtola Gregorii ad Haytonem, patrem Leonis, Regis Armeniæ, Cœnobitam, Armenice & Latine vulgata eſt a Clemente Galano in Hiſtoria Armena Rom. 1661. fol. capite XXVII. & Latine in eadam Hiſtoria omiſſis Armenicis vulgata Colon. 1686. 8, pag. 404--422. In hac Epiſtola Romanæ ſe Eccleſiæ te-

ſtatur favere, & ad eandem alios gentis ſuæ libenter velle adducere: Laudat etiam locum Joannis ex 1. Epiſt. V. 7. *Tres ſunt qui teſtimonium dant in cœlo, Pater, Verbum & Spiritus S. & hi tres unum ſunt.* quæ verba laudantur etiam in Actis Synodi Siſenſis An. 1306. pag. 461. & Adanenſis An. 1307. pag. 478. atque exſtant in verſione Armenica typis exſcripta quanquam in veteri Novi Teſt. verſione Syriaca, ex qua Armenicam ſcribunt translatam eſſe, a) locus ille deſideratur: & Sandius b) An. 1670. ſcripſit ſe vidiſſe apud Epiſcopum Eccleſiæ Armenicæ Codicem Novi Teſtamenti ſcriptum ante annos quadringentos, hoc eſt ante hunc Gregorium, qui verba illa ſimiliter non legit. Vide eruditi viri Joan. Alberti Bengelii elaboratiſſimam ad hunc Joannis locum diſſertationem in notis ad Novum Teſtamentum Græcum accurato ſtudio editum Tubing. hoc ipſo anno 1734. pag. 760.

GREGORIUS *Sondenreiter*, Germanus, vitam Conſtantini Magni, Imperatoris ab Euſebio proditam reddidit Latine, carmine heroico. Ea MSta in Biblioth Cæſa-

a) Vide Richard. Simon II. 17. hiſt. Crit. Novi Teſt. pag. 205.
b) Interpretatt. paradox. pag. 376.

Cæſarea Viennenſi, ut ex Poſſevino Voſſius annotavit.

GREGORIUS Epiſcopus *Tarracinenſis.* Vide ſupra, in *Caſſinenſi.*

GREGORIUS *Tiphernas* Italus, Præceptor civis ſui Lælii Ægidii Tiphernatis a) Georgiique Merulæ & Baptiſtæ Mantuani, Latine vertit libros ſeptem poſteriores, ſive Aſiam & Africam *Strabonis*; ut priores libros decem ſive Europam Guarinus Veronenſis. Prodiit ex recenſione Jac. Antonii Marcelli Rom. 1470. fol. ac deinde ſæpius ut lib. IV. cap. 1. Bibl. Græcæ dicere me memini. Ex *poëmatibus* ejus pauca quædam leguntur in Gruteri deliciis poëtarum Italorum Tom. 2. p. 1171 - - 1175. De eo Lilius Gyraldus lib. 1. de poëtis ſui temporis pag. 27. *Tifernas, etſi Medicinæ operam impendit, politioribus tamen ſtudiis magis eſt cognitus, quippe qui Latine & Græce bene doctus, Aſiam & Africam* Strabonis, *Latine vertit. Exſtant ejus pleraque* poëmata, *quæ eſt operæ pretium aliquando evolvere, ſunt inter ea pleraque Chriſtiano more perſcripta: vena illi facilis ubique, ſed non plane perſpicua.*

a) Philonis ſcripta ab eo Latine verſa ex Sixto IV. atque Innocentio VIII. dicata ſervat Bibliotheca Vaticana, ut Geſnero jam notatum.

GREGORIUS, *Toletanus* Episcopus, confictus ex *Bætico*, de quo supra. Vide Nicolaum Antonium Tom. 1. Biblioth. veteris Hispanæ pag. 110. seq.

GREGORIUS *Trapezuntius* appellatur a quibusdam, qui rectius GEORGIUS. De eo supra pag. 105. seq.

Georgius Florentius GREGORIUS, S. Gregorii, Episcopi Lingonensis, abnepos, charus Gregorio Magno Papæ, Archiepiscopus ab Anno 573. ad 596. a) *Turonensis*, inter Historicos Francicos veteres præcipuus, cujus vita ab ODONE Cluniacensi collecta ex ejus scriptis, emendatior in Ruinarti editione, & vita descripta per Clericos Turonenses apud Surium 17. Novembr. Genealogica tabula apud Carolum le Cointe Tomo 2. Annalium Francorum pag. 150. quem vide etiam pag. 426. seq. Venantii Fortunati versus in ejus laudem Tomo XIV. Bibliothecæ Patrum Lugdunensis pag. 222. Martyrolog. Romanum 17. Novembr.

Epitome de rebus gestis Francorum parvo libello ante Historiarum libros novem diffusius digestos breviata a Gregorio

a) non A. 586. ut Johannes Maan, quem refellit Carolus le Cointe Tom. 4. p. 9. seq.

rio fuit, ſi credimus Sigeberto cap. 49. de S. E. Sed quæ hodie exſtat Epitome a libro ſecundo usque ad ſextum, ſive ad necem Chilperici, in Ruinarti Gregorio pag. 547. FREDEGARIO Scholaſtico a viris doctis tribuitur, ſicut *Chronicon* quoque ab Anno 583. ad 642. apud eundem Ruinartum pag. 586. cum continuatione aliorum quadruplici, usque ad A. 768. p. 663. 667. 678. 687. quanquam a Gregorio ſcriptum *Chronicon Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ*, (h.e. libros X. Hiſt.) idem Sigebertus tradidit, & Trithemius c. 220. de S. E. & II. 10. illuſtr. Benedictin. Vide, ſi placet, quæ ſupra Tom. 2. pag. 605. ſeq. & quæ in THOROMACHO dicentur: & Jacobum Longum Biblioth. Hiſt. Gall. num. 6930. ſeq.

Operum Gregorii, quæ exſtant, meliorem editionem debemus *Theodorico Ruinarto*, decem MStis Codicibus uſo, (vide præfat. §. 122. ſeq.) quæ in lucem data eſt Pariſiis 1699. fol. b) longe præferenda prioribus, quæ vel in Bibliothecis Patrum, Pariſienſi 1589. Tomo VII. Colonienſi Tomo VI. & Tomo undecimo

T 3 Lugdu-

b) Journal des Savans An. 1699. pag. 406. Acta Eruditorum A. 1700. pag. 437. atque Oudin. Tom. 1. pag. 1456. ſq. Jacobus le Long in Bibliotheca Hiſtoricorum Galliæ num. 6588. pag 316. ſeq.

Lugdunensis prodiere, vel quæ separatim lucem viderunt. *Francisci* vero *de Camps* animadversiones Criticæ in notas & præfationem uberiorem atque eruditam Ruinarti, quarum meminit Jacobus Longus in Bibliotheca Historicorum Galliæ num. 6593. nec dum typis exscriptæ sunt.

Ipse in extremo ultimi historiarum libri, Gregorius *decem*, inquit, *libros historiarum, septem miraculorum, unum de Vitis Patrum scripsi: in Psalterii tractatum librum unum commentatus sum: de cursibus etiam Ecclesiasticis unum librum condidi.* In Libri de gloria confessorum exordio, qui miraculorum debebat esse octavus, priorum septem librorum ordinem & argumentum diserte his exponit verbis: *In* primo *libello inseruimus aliqua de miraculis Domini ac sanctorum Apostolorum, reliquorumque Martyrum. In* secundo *posuimus de virtutibus S. Juliani Martyris.* Quatuor *vero libellos de virtutibus S. Martini.* Septimum *de quorundam Religiosorum vita.* Octavum *hunc scribimus de miraculis Confessorum.* Memorabilis etiam est quam in fine libri X. hist. post scriptorum suorum titulos appositos, addit, obtestatio. * *Quos libros licet stil[o]* *ru*

* Similium adjurationum exempla multa attuli lib[.] V. Bibl

rusticiore conscripserim, tamen conjuro omnes sacerdotes Domini, qui post me humilem, Ecclesiam Turonicam sunt recturi, per adventum Domini nostri JEsu CHristi, ac terribilem reis omnibus Judicii diem, si nunquam confusi de ipso judicio discedentes cum Diabolo condemnandi estis, ut nunquam libros hos abolere faciatis, aut rescribi, quasi quædam legentes, quædam prætermittentes: sed ita omnia vobiscum integra illibataque permaneant, sicut a nobis relicta sunt. Liber *de cursibus Ecclesiasticis* hodie desideratur sicut etiam *præfatio libri, liberque quem de Missis a Sidonio Apollinari* compositis scribit se conjunxisse lib. 2. hist. cap. 22. p. 73. Quod vero Walafridus Strabus de rebus Ecclesiasticis cap. 25. scribit Psalmos secundum emendationem, quam Hieronymus pater de LXX. editione

V. Bibl. Græc, cap. 1. pag. 78. seq. quibus alio fortasse tempore & alia licebit adjungere, præter illa etiam, quæ larga atque erudita manu dedere singularibus dissertationibus viri Clarissimi Michaël Lilienthal, Joan. Balthasar Bernholdus, Georg. Guilelm. Kirchmaierus & Gottlob Henricus Pippingius. Non tamen potuisse Gregorium immunem esse ab injuria manuum, a quibus sibi volebat cavere, interpolatricium truncatriciumque docet Ruinartus præfat. n. LXXXIX. & Barthol. Germon de veteribus hæreticis Ecclesiasticorum Codicum corruptoribus, Paris. 1713. 8. pag. 6.

composuit, a Gregorio Turonensi Episcopo e partibus Romanis mutuatam in Galliarum Ecclesias translatas fuisse, illud potius post Gregorii demum tempora factum disputat Mabillonius disquisitione de cursu Gallicano pag. 396. Vitæ Sanctorum autem *Illidii*, *Quintiani*, *Abrahæ*, *Nicetii*, ** *Friardi*, *Caluppæ*, *Senoch*, *Patrocli* & Sanctæ *Monegundis* quas passim a se scriptas Gregorius significat, non sunt deperditis ejus lucubrationibus accensendæ, sicut nec *Medardi* Noviomensis quidem, quam solam exstare non meminerat Miræus pag. 31. auctarii de S. E. nam hujus quoque capite 95. sicut cæterorum omnium elogium in libro de gloria Confessorum Martyrumve vel Patrum legitur, idemque respicit Gregorium historicum laudans auctor vitæ S. Medardi in Actis Sanctor. T. 2. Junii 8. pag. 85. Libellum *de passione Domini* † Gregorio tribuendi ansam dedere hæc ejus verba lib. 1. Historiæ cap. 23. *Pilatus Gesta ad Tiberium Cæsarem mittit, & ei tam de virtutibus CHri-*

** Apud Sammarthanos Tom. 1. Galliæ Christianæ pag. 740. pro *S. Nicolai* vita, legendum *Nicetii.*

† Vide Ruinarti præf. § 76. & quæ de *Gestis Pilati* notavi in Codice Apocrypho Novi Testamenti.

CHristi, quam de passione vel resurrectione ejus insinuat. Quæ gesta apud nos hodie retinentur scripta.

Quæ igitur in Ruinarti leguntur editione, hæc sunt:

1. *Historiæ Ecclesiasticæ* c) *Francorum* ab antiquissimis temporibus usque ad Annum CHristi 592. d) *libri decem* p. 1. subjunctis Epitome pag. 547. Chronicoque FREDEGARII pag. 586. nec non fragmentis selectis ad Francorum Historiam spectantibus pag. 706. quæ idem Fredegarius ex Eusebii Chronico, Hieronymo interprete, & ex Idatio excerpsit. Hos Gregorii libros, e quibus referens aliqua Aimoinus * lib. 1. cap. 18. *Chronicam* Gregorii appellat, primus edidit Gvilelmus Parvus, qui Ludovici XII. Regis a confessionibus erat, cum ADONIS Chronico, Parisiis 1512. & 1521. fol. typis Badii, apud Johannem Parvum. Deinde collato Codice S. Martini Turonensis emendatos *Gvilelmus Morellius*

T 5

c) in prologo Gregorius profitetur se scripturum *bella Regum cum Gentibus adversis, Martyrum cum paganis, Ecclesiarum cum hæreticis.*

d) Gregorius computat Annum Mundi 5814. & a resurrectione CHristi 580. Vide Ruinarti editionem pag. 1386.

* Vide Vossium pag. 254.

rellius Parisiis 1561. 8vo, & ex Codice S. Nazarii in Lorichen, *Matthias Flacius*. Basileæ 1568. 8. Hinc *Laurentius de la Barre* in Historia Christiana pag. 232. Parisiis 1583. fol. Laurentius Bochellus cum variis Lectionibus, Parisiis 1610. 8vo, atque ut editiones in Bibliothecis Patrum, quarum jam supra memini, prætercam, *Freherus* in scriptoribus de rebus Francicis, Francofurti 1613. fol. collato Codice Palatino: & *Andreas du Chesne*, quinque usus Codicibus Tom. 1. scriptorum Francorum, Parisiis 1636. *Gallicæ* versiones duæ, una *Claudii Bonneti*, Parisiis 1610. 8. curante Hemereo Amboisio: altera *Michaëlis de Marolles*, omnia Gregoriana interpretati, qui notas etiam addidit. Parisiis 1668. 8. duobus Voluminibus. *Antonii Dadini Alteserræ* observationes in Gregorium Turonensem & Fredegarium prodiere Tolosæ 1679. 8. Voces Latinobarbaras excerpsit illustravitque *Ludovicus de la Cerda* Adversar. sacr. capite CLXV. pag. 426. seqq. Præstantissimorum vero commentariorum instar esse possunt *Hadrianus Valesius* in historia Francorum, & *Carolus le Cointe* in Francorum Annalibus, qui cum conjecturis quibusdam & argumentis ducti, Valesius in prolegomenis ad Annales, Cointius pluribus locis,

cis, Tomi præſertim ſecundi ad Annum 595. num. 42. ſeq. & Tom. 1. pag. 45. ſq. varia capita hiſtoriæ Gregorianæ interpolata atque ſuppoſita eſſe diſputaſſent, ad eorum argumenta reſpondet Ruinartus in prolegomenis §. 86. ſeqq. Neque interpolationes, quas vocat, omnes adſpernandas eſſe, confeſſus fuerat Cointius Tomo 2. pag. 151. In Bibliotheca Jeſuitica memoratur Gregorius Turonenſis ampliſſimis notis illuſtratus ab *Ægidio Bucherio.* Sed illæ MStæ in Bibliotheca Jeſuitarum Tornacenſi necdum editæ ſunt, quod ſciam: ſicut nec hiſtoriæ Gregorianæ editio quam *Carolus le Cointe* parare ſe eſt teſtatus. *Vita* Regis Burgundiæ *Guntranmi* in Actis Sanctorum 28. Martii Tom. 3. pag. 721 -- 731. repetita ex variis Hiſtoriæ Gregorii locis. Sic *Vita S. Sigismundi*, Burgundionum Ducis, 1. Maji Tom. 1. pag. 85. *S. Hoſpitii* recluſi, 21. Maji Tom. 5. pag. 41. *S. Prætextati* Tom. 3. Februar. 24. pag. 465. & *de S. Injurioſo* Tom. 6. Maji 25. pag. 38.

2. *Libri miraculorum* pag. 713. Primus *in gloria beatorum Martyrum. Capita CVII.* Secundus *de paſſione & virtutibus S. Juliani Martyris* pag. 843. Octavus Liber *de gloria beatorum Confeſſorum*

pag.

p. 886. Capita CXII. e) Hosce tres cum V. libris & veteri scriptore f) vitæ Gregorii, quæ incipit: *omnium quidem Sanctorum, jure memoria veneratur*, ad Codices MStos recensuit, & Dominico Segvierio, Meldensi Episcopo, dicavit Johannes Balesdens, in Senatu Parisiensi & in Regia advocatus, Parisiis 1640. 12 præfixo titulo: *Divi Georgii Florent. Gregorii, Episcopi Turonici, Operum piorum pars I. & II.* Prodierant etiam Parisiis 1511. Coloniæ 1582. 8. & Parisiis 1563. 8. apud Gvilelmum Morellium. Tertius liber cum primis historiæ Gregorii editionibus lucem viderat Parisiis 1512. 1521. fol. sæpe deinde recusus. Ex cap. 77. seq. de gloria Martyrum petita *Vita S. Simplicii* in Actis Sanctorum Tom. 4. Junii 24. pag. 812. *Vita S. Menegund*

e) Desunt capita 107. 108. 109. de Tetrico Orientio Episcopis & de Quiteria virgin. De Orientio illo Ausciorum in Novempopulania Episcopo, Acta Sanctorum 1. Maji Tom. pag. 60. Clausulam vero ex MSto Dionysiano, de Pipini, cujus temporibus Codex d scriptus est, in Regem Francorum consecratione, quam Ruinartus exhibet pag. 99 dederat Mabillonius Historiæ Diplomati pag. 384.

f) illum ex veterum Codicum fide jam consl esse ODONEM, Abbatem nimirum Cluniacensem.

regundæ apud Surium 2. Julii & in Actis Sanctorum Tom. 1. Jul. pag. 316. ex libro de gloria Confessorum cap. 24. & de S. *Injurioso* ex capite 32. Tom. 6. Maji 25. pag. 38.

3. *De virtutibus & miraculis S. Martini*, Episcopi Turonensis, *libri IV*. pag. 993. ordine tertius, quartus, quintus & sextus. Prodierant Coloniæ 1582. 8vo. Fallitur autem Gregorius, cum in libro de gloria Confessorum cap. 110. p. 989. tradit Paulinum Nolanum de B. Martino sex versu conscripsisse libros, & alios versiculos in laudem ejus composuisse. Vide infra PAULINUS *Petricordiensis*. Hos Gregorii libros primus cum Sulpicii Severi libris duobus de vita S. Martini ediderat Jodocus Clichtoveus Parif. 1511. 4.

4. *Prosa de S. Martino*, incertum an Gregorii, pag. 1140. Incipit: *Sacerdotem CHristi Martinum.*

5. *Liber de vitis Patrum*, sive *quorundam Religiosorum Galliæ*, Capita XX. pag. 1142. liber septimus ordine. Hic cum primis editionibus Historiæ prodierat Parisiis 1512. & 1521. fol. atque deinde sæpius. Prologum *vitæ S. Ursi Confessoris*, quæ capite XVIII. pag. 1240. seq. legitur, ediderat Labbeus Tomo 2. Biblio-

bliothecæ novæ MSS. pag. 696. Ex hu-
jus libri capite XIV. desumta *vita S. Mar-
tii*, Abbatis apud Aruernos, in Acti-
Sanctorum 13. April. Tom. 2. pag. 132
Sicut ex capite XX. *vita S. Leobardi*, 18
Januarii Tom. 2. p. 198. *Vita S. Abraha-
mi* Abbatis ex capite III. Tom. 2. Jun. 1
pag. 1058. *S. Caluppani* ex capite X
Tom. 1. Martii 3. pag. 262. *Vita Niceti*
Lugdunensis, ex capite VIII. in Actis San-
ctorum Tom. 1. April. 2. pag. 69. *Vit-
Gregorii*, Episcopi Lingonensis, ex capi-
te VII. Acta Sanctorum 4. Jan. Tom. 1
pag. 168. *Vita Nicetii* Trevirensis apu
Surium ad Octobr. 1. ex capite XVII
Galli Episcopi ex capite VI. apud Surium
1. Jul. Acta Sanctorum Tom. 1. Jul. pag
105. & Acta SS. Benedict. Tom. 1. p. 1
S. Illidii ex capite II. Tom. 1. Junii
pag. 425. *Vita Monegundis* sive *Monegun-
dæ* ex capite XIX. Acta Sanctorum
Tomo 1. Julii 2. pag. 313. & apud Su-
rium.

6. Ex Commentario Gregorii *in Psal-
mos* deperdito, fragmenta tria pag. 125
Duo ex Mabillonii Analect. T. 1. p.
(editionis novæ p. 62.) De Commen-
tario in Psalmos, qui in Vaticana Bibli-
otheca Gregorii Turonensis nomen præ-
fert, sed longe junioris (post Haymo-
ne

nem & Remigium, quos citat) eſt ſcriptoris, vide Ruinarti Præfationem §.72.

Sequuntur apud Ruinartum ſcripta Gregorio Tur. attributa in Codd. MSS. *Præfatio & argumenta* capitum XXXVIII. a) & tria poſtrema capita *libri miraculorum B. Andreæ Apoſtoli.* Incipit: *Inclyta ſanctorum Apoſtolorum trophæa* pag. 1261. ex MS. Biblioth. S. Germani a Pratis.

Paſſio S. Juliani Martyris Brivatenſis p. 1265. brevior & diverſa ab ea quæ fuit ſupra p. 843.

Hiſtoria ſeptem Dormientium, Epheſi quieſcentium, cum præmiſſa ad *B. Sulpicium*, Bituricenſem Arcaiepiſcopum *Epiſtola* pag. 1270. Confer Gregorium de gloria Martyrum cap. 95. pag. 826. ſeq. ubi poſt rem breviter narratam ſubjungit: *quod Paſſio eorum quam Syro quodam interpretante in Latinum transtulimus, plenius pandit.* Laudat hunc Gregorii librum Albericus in Chron. ad Annum 319. alique. Vide Ruinarti præf. §. 79. Editus a Jodoco Clichtoveo Pariſiis An. 1511. 4. cum libris de gloria Martyrum & de S. Martino. inde Pariſ. 1640. ut notat Labbeus T. 1. de S. E. p. 399.

Pro-

a) Librum ipſum, non diverſum eſſe a libro tertio pſeudo Abdiæ, in quo de S. Andrea Apoſtolo traditur, notat Ruinartus præf. §. 77.

Prologus ad Vitam B. Maurilii, Episcopi & Confessoris: ad *Germanum*, Archiep. Parisiensem pag. 1182. ex Codice in quo etiam *Vita B. Albini* Gregorio tribuitur, quam alii rectius ad Fortunatum referunt.

Brevis *Antiphona de Sanctis, Medardo & Gildardo, Episcopis & fratribus* ex Surio ad 8. Junii: Vita vero Medardi, sicut Albini & Maurilii Andegavensium Episcoporum, FORTUNATUM auctorem habet, non Gregorium: itaque a Ruinarto omissæ sunt, cujus vide Præfat. §. 75. & 80.

Vita S. Aridii Abbatis pag. 1283. cum ejusdem *Aridii testamento* pag. 1308 - 1315. ex Mabillonio Tom. 4. Analect. pag. 352. (edit. novæ)

Denique Volumen claudit appendix veterum monumentorum, in qua exstant hæc illustrandis historiæ Gregorii locis:

Carmen S. DAMASI de SS. Chrysantho & Daria pag. 1316.

Inscriptio in absida *S. Pancratii* p. 1317. ex Mabillonii Analect. T. 4.

Testamentum & Epitaphium *Perpetui*, Turonensis Episcopi, pag. 1317. 1320. ex Dacherii Tom. V.

Epistola *Theodorici*, Regis Italiæ ad *Chlodoveum* pag. 1321. ex Cassiodori II. 41. Variar.

Ex

Excerpta ex Epiſtola S. AVITI de baptiſmo *Chlodovei* Regis p. 1322. ex Sirmondi Concil. Galliæ Tom. 1. pag. 153.

Ex collatione Epiſcoporum coram Rege *Gundebaldo* pag. 1322. ex Dacherii Tom. 5.

Epiſtolæ duæ S. REMIGII ad *Chlodoveum* Regem pag. 1326. CHLODOVEI ad Epiſcopos, p. 1327.

CHLODOVEI Magni diploma de conditione Cœnobii Mitiacenſis apud Aurelianos pag. 1328. ex Dacherii Tom. 5.

LEONIS Senonenſis Epiſcopi ad *Childebertum* Regem, de non ordinando Meleduni Epiſcopo pag. 1328.

CHILDEBERTI Regis conſtitutio pag. 1329. & Formulæ antiquæ pag. 1330. ex Mabillonii Tom. 4. Analect.

De *LEGIBUS* Francorum locus inſignis pag. 1334. ex Baluzii Capitular. qui cum brevis ſit, etiam hoc legi loco non erit Lectori ingratum. THEODORICUS *Rex Francorum, cum eſſet Catalaunus, elegit Viros ſapienter qui in regno ſuo legibus antiquis eruditi erant. Ipſo autem dictante juſſit ſcribi LEGEM FRANCORUM & ALAMANORUM & BAJU-*

VARIORUM , unicuique genti, quæ in poteſtate erat , ſecundum conſuetudinem ſuam. Addidit quæ addenda erant , & improviſa & incompoſita reſecavit: & quæ erant ſecundum conſuetudinem paganorum, mutavit ſecundum Legem Chriſtianorum. Et quicquid Theodoricus Rex propter vetuſtiſſimam paganorum conſuetudinem emendare non potuit, poſt hæc CHILDEBERTUS Rex inchoavit, ſed CHLOTHARIUS Rex perfecit. Hæc omnia DAGOBERTUS Rex glorioſiſſimus per viros illuſtres CLAUDIUM, CHAUDUM, INDOMAGNUM & AGILULFUM renovavit, & omnia vetera Legum in melius tranſtulit, & unicuique Genti ſcripta tradidit, quæ usque hodie perſeverant. Hoc decretum eſt apud Regem & Principes ejus, & apud cunctum populum Chriſtianum, qui infra regnum Merwungorum conſiſtunt.

Epiſtola Synodi *Aruernenſis* ad Regem *Thodebertum* pag. 1334.

Ex Epiſtola AURELIANI, Epiſcopi Arelatenſis ad eundem Regem pag. 1335. ex Frehero & Ducheſnio.

Epiſtola THEODEBERTI & alia THEODEBALDI Regis ad *Juſtinianum* Imp. pag. 1336.

MAPINII, Epiſcopi Remenſis ad *Nicetium* Trevirenſem pag. 1337. & NICETI

TII ad *Chlodosvindam* Reginam, pag. 1338.

PAPPOLI Episcopi *Carnotensis* suggestio ad Synodum Paris. de Episcopatu *Dunensi* pag. 1340. & litteræ Synodicæ PHILIPPI Viennensis episcopi ad Episcopum *Eligium* pag. 1341. & SAPAUDI Episcopi ad *Sigibertum* Regem pag. 1342.

Auctoritas de Episcopatu *Mauriennensi* sive Morinensi pag. 1342.

Epistola S. GERMANI, Episcopi Paris. ad *Brunichildem* Reginam p. 1343.

Epistolæ CHILDERTI Regis ad *Mauritium* Imp. ad Regem *Athanagildum* & ad Patriarcham Laurentium: BRUNECHILDIS ad *Athanagildum*. ROMANI, & TIBERII Imp. Epistolæ ad *Childebertum* pag. 1346. seq.

Ex appendice ad Chronicon MARII Aventicensis de morte *Brunechildis*, p. 1351.

SIGIBERTI III Regis Epistola ad Desiderium, Episcopum Cadurcensem pag. 1352.

ERCHAMBERTI Breviarium Regum Francorum & Majorum domus p. 1352.

Instrumenta de electionibus Episcoporum apud Francos, p. 1354.

Specimen liturgiæ Gallicanæ ex anti-
quis monumentis a Mabillonio editis ex-
cerpta pag. 1357 - - 1367.

Locus ex Concilio Cæsarauguftan
An. 592. de reliquiis fufpectis igne pro-
bandis p. 1367.

Qua proprie lingua prifci Reges Fran-
corum ufi, p. 1367. ex Frehero.

Ex Canone XVII. Concilii III. Turo-
nenfis: *Vifum eft unanimitati noftræ, u-
quilibet Epifcopus habeat homilias - - E
ut easdem quoque aperte transferre ftudea
in rufticam Romanam linguam, aut Theo
tifcam, quo facilius cuncti poffint intellige-
re quæ dicuntur*, p. 1369.

Theod. Ruinarti diatriba de Regali Ab-
batia *S. Germani* a Pratis, prope Parifios
p. 1369 - - 1383.

Regum Francorum diplomata, pro Re-
gali bafilica, & pro mercatu *S. Dionyfi*
pag. 1383 - - 1385.

De Catalogo Epifcoporum Turonenfium
in capite ultimo hiftoriæ Gregorii, obfer-
vatio ex veteri Codice Pithoeano pag
1386.

Addenda in notis Ruinarti atque emen-
danda p. 1387 - - 1404. accuratiqu
indices.

GRE

[G]REGORIUS *Teutonicus, Viennensis*, Ord. Præd. clarus seculo XIV. scriptor *libri de ecclipsibus Solis & Lunæ.*

[G]REGORIUS *Venantodunensis.* Vide mox in *Wintoniensi.*

[G]REGORIUS Cairguent seu *de Wintonia* Anglus, Monachus Glocestriensis Ord. Bened. scripsit Annales sui Cœnobii ab Anno 618. ad 1291. vide Vossium pag. 495. ex Balei IV. 59. & Pitsei pag. 375. seq. Videndum, idem ne sit GREGORIUS qui Lelando cap. 323. *Venantodunensis*, ubi ait eum tempore Eduardi I. in Anglia vixisse, diligentissimamque operam posuisse in litteris Hebraicis, cupideque emisse libros Hebraicos, cum Judæi quos Gvilelmus Conquæstor in Angliam venire permiserat, multati post annos trecentos exilio, res suas relinquere, hastæque publicæ subjiciendas permittere coacti fuissent. Vide supra in *Gregorio Huntingtonio.*

[G]REGORIUS *Wittehenne.* Vide HUXARIENSE Chronicon.

[Do]*minicus* GRENERIUS, supra DOMINICUS *Tolosanus*, T. 2. p. 164.

U 3 *Guil-*

Guilelmus GRENÆUS ſive *Viretus*, Theo-
logus Anglus, Cantabrigienſis, Carmel-
ta circa Annum CHriſti 1470. Huju
Hagiologium Carmelitarum, ſive de San-
ctis Ordinis ejus, liber memoratur a B
leo XI. 65. atque inde a Pitſeo pag. 66
Alegrio pag. 375. Voſſio, aliisque.

Theodorici GRESMUND de ſeptem artibu
liberalibus liber, Orationes quoque
Epiſtolæ editæ Moguntiæ 1494.

Philippus de GREVE, ſive de GREVIA
Cancellarius ab Anno 1228. ad 1237. P
riſienſis, Dominicanis & fratribus men-
dicantibus infeſtus, idem, cum M. A
noldo (poſtea Aurelianenſi Epiſcopo
aſſertor pluralitatis beneficiorum. V
de Bulæum in Tomo tertio hiſtor. Ac
demiæ Pariſienſis, & Oudinum Tomo
pag. 120. ſeq. Præter *ejus Sermones* 33
in Pſalmos Davidis, qui lucem viderun
Pariſiis 1523. & Brixiæ 1600. 8. duobu
Voluminibus, plura illius in Biblioth
cis Galliæ Belgiique ſervantur MSt
Commentarii in Jobum, in Bibliothe
Cathedrali Cameracenſi, de quibus v
dendum tamen, ſintne PHILIPPI, ant
quioris Presbyteri, qui S. Hieronymi au
ditor fuit, & cujus libri III. in Jobum
plus ſimplici vice prodiere inter Hiero
nymi & Bedæ opera. *Expoſitio in thr*

n

nos Jeremiæ, memorata Sandero in Bibliotheca Belgica MS. pag. 362. *Commentarii in Evangelia. Sermones de Dominicis & Festis.*

Johannes GREUSSERUS, * Rotenburgo-Tuberinus, cujus *Passionale* lucem vidit Noribergæ 1495.

GRIFFINUS Cambrius, Ordinis Prædicatorum circa Annum 1500. cujus Quæstiones disputatas & Commentarios in Magistrum Sententiarum memorat Pitseus pag. 845.

Matthæus de GRIFFONIBUS composuit *Memoriale historicum rerum Bononiensium* ab Anno 1109. ad 1428. quod Tomo XX. scriptorum Italiæ vulgavit celeberrimus Muratorius.

Edmundus GRIME, sive GRYME, scriptor *Vitæ* Domini ac Magistri sui, cujus crucifer fuerat, *Thomæ Becket*, Archiepiscopi Cantuariensis, interfecti Anno 1170. vide Lelandum cap. 192. MSta in variis Angliæ Bibliothecis, ut notavit Oudinus Tomo 2. pag. 1510. Fortasse pro Edmundo *Eduardum* dixit Surius, cum Vitam Thomæ prolixius ab eo traditam professus est se in compendium mittere lectoribusque offerre ad 29. Decembr.

* Beughemio hic *Johannes* GREIFFER.

Cosmæ GRIMIER glossa in pragmaticam decretaque Basileensia & Bituricensia. Lugduni 1488. 4.

GRIMLAICUS Presbyter Sec. IX. cujus *Regula Solitariorum* edita a Luca Dacherio Parisiis 1653. 12. atque inde a Luca Holstenio in Codice Regularum parte 2. pag. 278. Romæ 1661. Paris. 1663. 4to.

GRIMOALDUS, Longobardorum Rex, Anno sexto Regni sui, edicto A. C. 505. publicato *Leges* ROTHARIS Regis decessoris sui *per suggestionem Judicum, omniumque consensu* addidisse se profitetur. Exstant apud Johannem Heroldum in antiquarum Legum sylloge pag. 205. apud Fridericum Lindenbrogium & alios. Vide infra in ROTHARE.

GRIMOALDUS, GRIMALDUS, sive GRIMOLDUS, Abbas S. Galli ab Anno 841. ad 872. Benedictinus, & Ludovici Pii Imperatoris Archicapellanus. Hic GREGORII I. Papæ *Sacramentorum librum*, quem interpolatum invenit, recensuit, eique ipse librum secundum ex opusculis SS. Patrum excerptum subjunxit. Uterque vulgatus est a Jacobo Pamelio, Tomo posteriore Liturgicon pag. 177. 388. eique subjectus liber tertius, quem ALCUINO auctori Pamelius tribuit

pag.

pag. 517-579. Coloniæ Agrippinæ 1675. 4. præmiſſo *Antiphonario* Gregorii, pag. 54--176. in quo ſimilem operam a Grimoaldo poſitam non dubitant eruditi. Vide quæ ſupra p. 253. 254. & Oudinum Tom. 1. pag. 1536. ſeq. & Tom. 2. pag. 154.

b hoc Archicapellano, cui ERMENRICUS Augienſis librum ſuum de Grammatica * & RABANUS verſiculos a Mabillonio Tomo 4. Analect. pag. 326. (p. 419. edit. novæ) editos conſecravit, diſtinguendus

RIMALDUS, Magiſter Scholæ S. Galli, eodem tempore, quo Abbas eidem Cœnobio præfuit cognominis, hoc eſt poſt A. 841. Hic Walafrido Straboni & Ermenrico, *Homerus* dictus eſt *novus*, propter verſus pangendi facultatem. Quamobrem a Gozperto, Monacho S. Galli rogatus *vitam S. Galli* libris duobus ſcripſit carmine elegiaco, cujus initium:

Promiſſi memor ecce mei, Gozberte, quod olim
Devovi, ad præſens ſolvere, chare, volo.

Vide Mabillonium Analect. editionis novæ p. 422. & Oudinum Tom. 2. p. 153.

U 5 GRIMO-

* Vide ſupra Tom, 2, pag. 330.

GRIMOALDUS Viterbii Comes, & Præfectus Etruriæ circa Annum 772. ad quem edictum Desiderii Longobardorum Regis prodiit Romæ 1499. 4. & apud Sigonium libro tertio de regno Italiæ. Vide supra in DESIDERIO, T. 2. p. 65. 66.

GRIPHON Flander, Ord. Minor. Theologus Paris. missus a Sixto III. in Palæstinam Maronitis montis Libani accolis, Græcisque ad Ecclesiam Rom. adducendis, & a Calixto tertio creatus Orientalium Ecclesiarum Patriarcha, obiit An. 1475. scripto *intinerario terræ sanctæ*, quod memorat Vossius ex Willoto, Sweertio &c. Apud Waddingum pag. 148. pro *Typographia* terræ sanctæ* nemo non videt *Topographiam* legendam esse. Idem Waddingus mentionem facit *Opusculi de Mariæ laudibus*: additque idem multa scripsisse Griphonem etiam Syriace, & in linguam illam Maronitarum usibus transtulisse.

Joannes GRITSCH, Basileensis, Ord. Minor. circa Annum 1430. Ejus *Quadragesimale* per totum annum inserviens, cum thematum Evangelicorum & Epistolicorum introductionibus prodiit Ulmæ 1476.

* Sicut apud Sweertium pag. 295. *Marcionitis* perperam excusum pro *Maronitis*.

1476. per Joannem Zeiner, Reutlingensem & Basil. 1477. per Joannem Wienner de Wienna, & 1484. 1490. fol. Lugd. 1492. & Paris. 1512. *Sermones de tempore & de Sanctis*. Lugd. 1493.

Sigismundus GROSSENBROT Ord. S. Benedicti Monachus SS. Udalrici & Afræ prope Augustam Vindelicorum, cum Udalrico ejusdam Cœnobii Monacho scripsit atque An. 1483. Abbati suo Joanni de Giltlingem obtulit *Chronicon* breve *Augustanæ Ecclesiæ*, in Anno 1481. desinens, editumque a Joanne Pistorio in tomo tertio scriptorum rer. Germanic. pag. 655. Vide Vossium pag. 571. & Oudinum T. 3. p. 2705.

Robertus GROSSETEST, infra ROBERTUS *Lincolniensis*.

Gaufridus sive *Galfredus* GROSSUS, supra p. 24. seq.

Joannes GROSSUS Tolosanus, Generalis Carmelitarum, interfuit Concilio Pisano An. 1409. & Constantiensi A. 1414. Ab Alegrio in paradiso Carmelitici decoris An. 1424. diem obiisse traditur: ab aliis ut Oudino Tom. 3. pag. 2256. Annum 1237. vivendo attigisse. Scripsit præter *Sermones* aliaque, *Viridarium Carmelitarum Ordinis*, de ejus institutio-

ne

ne & progreſſibus libros III. & librum *de illuſtribus Viris ſui Ordinis*, quæ ſcripta cum PHILIPPI *Ribboti*, Hiſpani ſpeculo Carmelitarum prodiere Venetiis 1507. fol. atque in Danielis a Virgine Maria Armamentario Carmelitarum, Antwerp. 1680. fol

Joannes GRUNDMANN, Præpoſitus Lipſienſis in Monaſterio S. Thomæ circa Annum 1466. cujus *Sermones* & *tabula ſuper repertorium morale* PETRI *Berthorii* Pictavienſis MS. Lipſiæ in Biblioth. Paulina Lipſienſi. Vide B. Felleri Catalogum MSS. pag. 100. & 154.

Benedictus GVAIFERIUS, ſupra GAUFERIUS pag. 73.

GVALBERTUS ſive WALBERTUS Monachus Marchianenſis in Galloflandria, Ord. Bened. circa Annum 1128. a) ſcripſit ad Saſwalonem Roberti Epiſcopi ab A. 115. ad 1131. Arebatenſis Secretarium *libros duos Miraculorum S. Rictrudis* Abbatiſſæ primæ & Patronæ Marchianenſis defunctæ circa An. 688. Exſtat in Actis Sanctor. Tom. 3. Maji 12. pag. 118 - - 140. & aliud ſcriptum de eadem Rictrude cum Epiſtolari procemio ad Gerardum, S. Trudo-

a) adde Oudinum Tom. 2. pag. 1100.

Trudonis Monachum Hasbanienſem, 140 - - 154.

GVALDO Corbejenſis Monachus, Ord. Bened. circa Annum 1070. Lambecio viſus fuit auctor eſſe *vitæ S. Anſcharii* ex proſa S. Remberti ſcriptæ verſibus hexametris, dicatæque Alberto ſive Adalberto, Archiepiſcopo ab Anno 1043. ad 1072. Hamburgenſi. Certe Gvaldo fuit, qui auctorem qualemcunque impulit ad hunc laborem ſuſcipiendum. Ait enim v. 171.

Contra naturam quem compulit eſſe poëtam
Gualdo tibi fidus, ſanctiſſime Præſul amicus.

Certe ita Hallervordus in ſpicilegio de Hiſtoricis Latinis p. 716. Sed ſi Lambecium audias, Gvaldo de ſe ipſo hoc voluit intelligi, quem poëtam eſſe negante etiam natura, juſſit *Anſcharii meritis ſemper devota voluntas.* Hunc enim verſum ipſe, vel ſimilem, ſibi perſuadet a librario omiſſum eſſe. Sed ita etiam non *Gvaldo* dixiſſet poëta, ſed *Gvaldonis* vel *Gvaldonem.* Exſtat hæc vita in Lambecii libro primo rerum Hamburg. p. 243. (edit. a me curatæ pag. 80.) in Actis Sanctor. Tom. 1. Februar. 3. pag. 427. in Mabillonii Actis Sanctor. Benedict. Sec. IV.

parte

parte 2. pag. 115. in Claudii Arrhenii Anſchario, Holm. 1677. 4. pag. 156. & in B. Nic. Staphorti noſtri Hiſt. Eccleſ. Hamb. T. 1. pag. 134.

Joannes GVALLENSIS, ſive *Valleis* Ord. Minor. Pariſienſis Doctor, natione Anglicus de quo Jacobus Philippus Bergomenſis in Chronico ad Annum 1276. *per hoc ipſum tempus apud Pariſios ob ejus Divinam doctrinam maximo fuit in pretio, & ob eam rem* Vitæ arbor *nuncupatus eſt. Hic* Scoti, *ejusdem Ordinis præceptor fuit: qui Doctor* (Gualenſis) *ingenii ſui inter cætera* Summam *prægrandem compoſuit, quam* Univerſalem *appellavit. Et alios* decem & octo tractatus *edidit, atque alias & quidem celebres* additiones ſacris Conditionibus *& maxime* Apocalypſi Joannis *addidit. Scripſit etiam* ſuper Sententias, libros IV. *Incipit:* Quoniam teſte B. Auguſtino. Longe plura hujus Guallenſis memorant Jo. Lelandus cap. 300. Baleus IV. 28. Pitſeus p. 343. Waddingus pag. 209. ſeq. ſed edita accuratius Oudinus Tom. 3. pag. 495. ſeq. ut: *Ordinarium* ſive *alphabetum vitæ religioſæ*, cujus tres partes, *diætarium*, *locarium* atque *itinerarium* (ſcriptis hiſtoricis a Voſſio præter rem accenſitum.) *Breviloquium* de Philoſophiæ dignitate atque abuſu. *Breviloquium de* IV. Virtutibus Cardinalibus antiquorum Philoſopho-

phorum & Principum. *Compendiloquium* de vita & moribus illuſtrium Philoſophorum. *Margarita Doctorum* ſeu *Communiloquium* ad omnium generum argumenta, ſive *ſumma Collationum de regimine vitæ humanæ*, conſtans ſeptem partibus. Hæc omnia edita Venet. 1496. Pariſ. 1516. & Lugd. 1511. fol. Tractatus *de oculo morali* inter opera *Raymundi* JORDANI, ſub IDIOTÆ nomine latentis editus a Theophilo Raynaudo Lugd. 1641. nec non Pariſ. 1654. & Italice ex verſione Theophili Romani, Venet. 1496. Liber *de origine, progreſſu & fine Mahumetis, & quadruplici reprobatione Prophetiæ ejus*. Argentor. 1550 & Colon. 1551. 8. *Expoſitiones ſeu moralitates fabularum Ovidii*. Pariſ. 1509.

Inedita ſunt: *Summa Juſtitiæ*, ſive tractatus de ſeptem vitiis, ex GVILELMO *Pariſienſi*. *Legiloquium* de mandatis divinis. *Floriloquium* ſive *Manipulus florum* de dictis Philoſophorum. *Moniloquium* ſive *Collectiloquium* libris IV. *Floriloquium*. *Paſtoralia*. *De pœnitentia*. *De cognitione veræ Vitæ*. In *decem Præcepta*. *De viſitatione infirmorum*. *De pœnis Inferni*. *Lecturæ*, *Sermones*. *De diverſis rebus* libri XV. *De eſſe & eſſentia*. *De Republica*. *De ordinatione univerſali*. Commentarii in *Valerium*. In Mythologiam *Fulgentii* &c.

Poſtil-

Poſtillam *in Evangelium S. Johann.* quæ incipit: *Numquid ad præceptum tu um elevabitur aquila?* & Poſtilla *in Apo calypſin*, cujus initium: *Legimus apud Eu ſebium*: non Joannis Gualleniſis eſſe con tendit Oudinus, ſed auctorem haber THOMAM *Jorſium* ſive *Joycium*, qu & ipſe *Guallenſis* & Anglicus dictus fu it. Hujus etiam facit mentionem Le landus cap. 300. aitque, omiſſo a librar is prænomine incertum relictum qui Johanni, quid Thomæ tribuendum. Ib dem etiam meminit PHILIPPI *Gvallen ſis* Chordigeri, ſive Franciſcani quem a ſacras litteras Lugduni publice doc iſſe.

Joannes GVALLENSIS paullo Junior, i dem Anglus & Ord. Minor. Theolog a Bergomenſi, a Pitſeo pag. 455. ali que celebratur, & in quatuor libros ſe tentiarum ſcripſiſſe, aliosque tractat & diſputationes ſcholaſticas compoſ iſſe traditur. Hunc tamen a ſuperiore ne tiquam diverſum, ſed unum eundemq diſtractum in duos, ejusque ætate non ad 1270. ſed 1370. a) reducenda eſſe diſputat Waddingus, cui ſuffraga te

a) Ipſe tamen Oudinus pag. 496. notat Joan Guallenſis *Manipulum florum* continuatum ſuppletum poſt illius mortem a THOMA Hibernia An. 1290.

tem adde Oudinum Tom. 2. pag. 494. seq. ubi etiam de alio *Joanne* GVALLENSI ſive VALLENSI Italo, Volaterrano, qui ſecundam *compilationem Decretorum*, duodecimo poſt primam Bernardi CIRCA, Papienſis Præpoſiti, GRATIANUM imitati collectionem condidit circa Annum 1198. Vide Tom. XI. Biblioth. Græcæ p. 20.

VALFREDUS, Longobardus non natione, ſed quia ex nobili loco natus, cum temporibus illis idem fuerit Longobardus & nobilis: a) Epiſcopus ab Anno 1085, ad 1127. *Senenſis*, ſacram *Gothofredi Bullionis in Orientem expeditionem* heroico carmine complexus eſt. Scripſit inſuper librum *de utroque Apoſtolico*, Urbano II. & Gilberto antiPapa. *Romanæ Urbis laudes. De annulo & baculo. De Sacramento Corporis & Sanguinis CHriſti. De militia Chriſtiana: & Rationale.*

VALO Camber Britannus circa Annum 1170. claruit, laudatus Joanni Sarisberienſi in Policratico atque alibi, nec non Baleo III. 5. & Pitſeo pag. 233. Inter *carmina* quæ de rebus diverſis plura compoſuit, unum breve *in Monachos*: ſed ſine

a) Nota ad Ughellum Tom. 3. editionis novæ pag. 541.

ſine auctoris nomine edidit Matthias Flacius a) inter varia doctorum piorumque virorum de corrupto Eccleſiæ ſtatu Poëmata, Baſil. 1557. 8. pag. 489. Quia breve eſt, etiam hoc loco cum bona Lectoris venia legetur:

Sacrilegis monachis emtoribus Eccleſiarum
Compoſui Satyram, carmen per ſecula clarum,
Quam quia vir magnus corroborat Hugo *Dienſis,*
Noſter amicus eam legat Otto *Sueſſionenſis.*
Ordo monaſticus Eccleſiaſticus eſſe ſolebat,
Pura cibaria dum per agreſtia rura colebat,
Nulla pecunia, nulla negotia præpediebant,
Sobria copia, parva colonia ſufficiebant,
Pro venialibus & capitalibus invigilabant,
Tam venialia, quam capitalia noſtra piabant:
Sed miſerabilis & lachrymabilis eſt ſibi factus,
Poſt venialia, ſub capitalia damna redactus.

Ordo

a) Obſervatum hoc Polycarpo Leyſero τῷ μακαρίτῃ in hiſtoria Poëtarum medii ævi pag 430.

Ordo monasticus Ecclesiasticus est violenter,
Ecclesiastica comparat omnia dona patenter:
Ordo monasticus Ecclesiasticus est sine sensu,
Æstimat omnia spiritualia divite censu.
Ordo monasticus Ecclesiasticus est sine causa,
Clamat ad ostia spiritualia jam sibi clausa.
Ordo monasticus Ecclesiasticus est sine fructu,
Intrat ovilia, desuper ostia non sine luctu.
Ordo monasticus Ecclesiasticus unde vocatur,
Quando rapacibus atque tenacibus assimilatur.
Terra, pecunia, templa, palatia magna parantur:
Unde superbia, quid per inania ludificantur.
Lucifer extulit, & DEus expulit, & cruciatur.
Sed duo crimina per sua nomina nolo notare,
Quæ sapientia vel reverentia nescit amare:
Dicere planius est inhonestius, ultro patebit,
Ultro quis audiet, ultro subaudiet, ultro docebit.

Sed Dominus meus omnipotens, DEus omnicreator,
Insipientibus & sapientibus auxiliator,
Hæc prius auferat, & bona conferat, ut mereantur
Spiritualia quærere pascua, ne moriantur.

GVALTERUS, *Gauterius, Galterius, Galcherus, Galterus, Gauthierus, Waltherus, Gualtherus*, Anglus, *S. Albani* Monachus Ord. S. Benedicti, Bibliothecarius & Præcentor circa Annum 1180. *De libris Ecclesiæ* scripsisse traditur Baleo X. 59. & *Anglicarum rerum Chronicon* apud Pitseum pag. 845.

GVALTERUS *Anglicus*, Præceptor Guilelmi Junioris, Regis Siciliæ, atque inde Archiepiscopus Panormitanus, defunctus An. 1177. de quo Rochus Pirrus in tomo primo Siciliæ sacræ. Ex scriptis ejus nihil vel a Baleo XIII. 73. vel a Pitseo pag. 141. memoratur præter rudimenta Latinæ linguæ, quibus scilicet Guilelmum imbuit.

GVALTERUS *Archidiaconus* Ecclesiæ Morinorum Teruanensis, scriptor *Vitæ Caroli Boni*, Comitis Flandriæ, interfecti An 1127. quæ obvia in Actis Sanctor. 2 Martii Tom. 1. pag. 163. dicata ab auctore Joanni, Episcopo Tarvanensi qu An

An. 1130. diem obiit. Ediderat tacito nomine ſuo Sirmondus Pariſ. 1615. 8.

VALTERUS Canonicus Regularis *Aroaſienſis* circa Annum 1162. cujus *vita S. Monicæ* ex Confeſſionibus S. Auguſtini, filii ejus, collecta exſtat in Actis Sanctor. Tom. 1. Maji 4. pag. 474. & *hiſtoria translationis reliquiarum ejus Aroſiam* pag. 481. cum notis Papebrochii. Idem Gualterus fortaſſe ſcriptor *Vitæ. S. Auguſtini, quam edidit* Jacobus Hommey in ſupplemento Patrum pag. 570. ſeq. Vide pag. 639.

VALTERUS *Aurelianenſis* Epiſcopus An. 871. cujus *Capitula XXIV.* edita cum Concilio Duziacenſi & Hincmarorum Epiſtolis quibusdam, atque illuſtrata notis a Lud. Cellotio S. I. Pariſ. 1658. 4. & cum notis recuſa in tomo octavo Conciliorum Labbei pag. 637. & in Veneta Coleti editione Tom. X. ſed ſine notis in Conciliis Harduini Tom. V. pag. 459. ad Annum 858. licet Cellotius referat ad Annum 871.

VALTERUS *Bakerus* de Swinborn, Anglus, Auguſtinianus circa Annum 1320. Latine vertit ex Gallico *Thomæ de la More* Hiſtoriam de vita & obitu Eduardi II. Angliæ Regis. Vide Pitſeum p. 346. & Voſſium pag. 506. Exſtat in

Guil. Cambdeni ſcriptoribus rerum Anglicarum. Francof. 1602. fol.

GVALTERUS *Bederichwortus* (ex quo duos facit Poſſevinus, *Gualſcherum Bedergeworth* & *Gualterum Bederychworth*) Anglus, Benedictinus Burienſis circa Annum 1360. præter ea quæ patrio idiomate compoſuit, ſcriptor etiam Commentariorum in IV. Sententiarum libros, Lecturarumque ſcholaſticarum. Vide Pitſeum pag. 469. qui etiam *Moralitates* ejus *ſuper Pſalterium* commemorat.

GVALTERUS Bibliothecarius quem e Pitſei pag. 247. Cangius memorat, non diverſus eſt a *Gualtero S. Albani*, de quo ſupra.

GVALTERUS *Bower*. Infra in JOANNE *Fordun*.

GVALTERUS *Brinkleus* ſive *Brinkelius* Anglus, Ord. Minor. circa Annum 1310. ſcripſit commentarios in varios libros Ariſtotelis, & in Magiſtrum Sententiarum: nec non Diſtinctiones Scholaſticas & Determinationes. Vide Pitſeum pag. 395. & Waddingum pag. 148. ſeq.

GVALTERUS *Britte* ſive *Brithus* Anglus, Matheſeos peritus, famæque Joan. Wicleſi vindex, ſcripſit circa Annum 1390. Theoremata planetarum, tractatum aglorismalem, atque alia de rebus Mathe-

Mathematicis, teste Pitseo pag. 548. His Baleus VI. 94. addit etiam librum de auferendis Clero possessionibus.

GVALTERUS *de Brugis*, Ord. Minor. infra, *Pictaviensis* Episc.

GVALTERUS *Buckdene* sive *Bucdenus* Anglus, Ord. Præd. scriptor Quæstionum Theologicarum, apud Pitseum pag. 846. & Baleum XII. 53. ex Bostono Buriensi. Nec plura Jacobus Quetif Tom. I. pag. 726.

GVALTERUS *Burley*, supra, BURLÆUS Tom. I. pag. 838. seq.

GVALTERUS *Calenius*, Cambro Britannus circa Annum 1120. Archidiaconus Oxoniensis, de quo supra pag. 28. ubi de GALFREDO Monemuthensi. Vide Baleum II. 65. huic Gualtero tribuentem gesta sui temporis, & continuationem historiæ veteris ex Britannia advectæ & per Galfredum Latine redditæ. Vide infra *Gvalterus Mapes.*

GVALTERUS *Cancellarius*, cujus liber *de bellis* quibus ipse utriusque fortunæ particeps interfuit *Antiochenis* An. 1115. feliciter gestis, atque An. 1119. infeliciore successu. Edidit Bongarsius in gestis DEI per Francos pag. 441 - - 466. Casparis Barthii notæ obviæ in Joannis Petri a Ludewig reliquiis Veterum monu-

mentor. Tom. 3. pag. 369. seq. Pro capacitate ingenii sui *vi carceris hebetati*, cladem Rotgeri, Principis Antiocheni describere se ait Gvalterus p. 449.

Magister *Philippus* GVALTERUS *de Castellione*, Insulanus a) Præpositus Canonicorum Tornacensium, scripsit Q. Curtii insistens vestigiis b) *Alexandreidem* sive poëma heroicum de rebus gestis Alexandri Magni, elegans pro illa ætate, *libris X.* quorum singulorum primæ litteræ referunt nomen c) *Gvillermus*: dicavit enim illos Gvillermo II. qui Archiepiscopus Remensis fuit ab A. 1176. ad 1201. Hoc poëma circa A. 1280. quo tempore scripsit Henricus Gandavensis, in scholis Grammaticorum tantæ dignitatis fuit, ut præ illo veterum Poëtarum lectio negligeretur: neque tamen tantum Gvaltero Alanus Insulensis præstat, ut nisi judicium istud dictasset illi livor, hæc Gesta Ducis Macetum, convicio *tenebrosi carminis umbræ*

a) Monostichon apud Henricum Gandavensem cap. 20.

Insula me genuit, rapuit Castellio nomen.

Sed in brevi vita Gualteri, quam Alexandreidi præmisit Sebastianus Linck, distichon legitur hunc in modum:

Insula me genuit, rapuit Castellio, nomen
Perstrepuit modulis Gallia tota meis.

b) Vide Biblioth. Latin. II. 17. pag. 442. & IV. 2. pag. 722.

c) Pagius ad Annum 1102. num. XIII.

bræ perſtringere debuiſſet. Poſt editionem Argentinenſem An. 1513. 8. hos libros vulgavit Oſwaldus Eck, dicavitque Alberto, Comiti Palatino Rheni & Duci Bavariæ, Ingolſtad. 1541. 8. ex Officina Alexandri Weiſſenborn. Hanc editionem cum variis Lectionibus, adſcriptis manu Chriſtiani Daumii τȣ̃ μακαρίτȣ, qui hujus ſcriptoris editionem cogitabat, poſſidere ſe teſtatur V. C. Chriſtophorus Auguſtus Heumannus in conſpectu reip. litterariæ pag. 65. & in Actis Philoſophorum parte XV. pag. 371. Denique Gvalteri Alexandreis lucem vidit Lugd. 1558. 4. ſingulari & nitido typorum charactere, qui propius accedit ad currentes litteras qnibus in ſcribendo utimur. Veterem *Islandicam* verſionem, quam edere parabat vir peritiſſimus illarum litterarum Arnas Magnæus, ab alio viro erudito exſpectamus, qui Latinos etiam duos Codices MStos hujus ſcriptoris in uſum vertere poterit, quos ex auctione Gudiana nactus ad laudatum Magnæum miſeram.

Opuſcula rhythmica varia quæ exſtare in Bibl. Regis Galliæ Codice 5333. notat Oudinus, d) non Gvalteri de Caſtellione ſunt, ſed GVALTERI *Mapes*, de quo infra. Idem vero Oudinus *libellos tres* dialogi

X 5 ſcri-

d) in Vita præmiſſa libellis contra Judæos & Tom. 2. de S. E. p. 1668.

ſcriptos more *adverſus Judæos* ſub Gualteri de Caſtellione nomine primus vulgavit ex MS. Codice Abbatiæ S. Evodii de Brana, præmiſſa etiam auctoris ære deſcripta icone: inter opuſcula ſacra aliquot Galliæ & Belgii ſcriptorum Lugd. Bat. 1692. 8. Denique Bernardus Pez Tom. 2. anecdotorum parte 2. pag. 51. ex MS. Salisburgenſi in lucem protulit Magiſtri Galteri, quem hunc Gvalterum Inſulanum eſſe ſibi perſuadet, tractatum *de SS. Trinitate*. Auguſtæ Vindel. 1721. fol. Vide laudati Pezii diſſ. iſagogicam p. XXII.

GVALTERUS *Cardinalis*. Infra, *Winterbornus*.

GVALTERUS Catchepollus, Jurisperitus Anglus, cujus librum *de conſtitutionibus Angliæ* laudat Pitſeus pag. 846. ex Balei XII. 42.

GVALTERUS *Cattonus*, aliis *Gathonus*, Lelando cap. 298. *Chattodunus*, Anglus, Ord. Minor. Papæ Clementis IV. Pœnitentiarius obiit Avenione An. 1343. Scripſit teſte Baleo V. 57. *Commentarios in libros Sententiarum* : *Reſolutiones Quæſtionum*, *Adverſus Aſtrologos*, & *De paupertate Evangelica*. Eadem Pitſeus pag. 451.

GVALTERUS *Ceptonus*, Anglus Ord. Minor. cujus nihil niſi *Cammentarios in IV. libros* Sententiarum a Pitſeo pag. 846. memo-

memorari video: nec fortasse erret qui eundem cum superiore esse suspicetur.

VALTERUS sive GAUTERIUS Monachus *Cluniacensis* post Annum 1141. *de Miraculis B. Virginis Mariæ* ad Monachum S. Venantii libellus apud Labbeum T. 1. Bibl. novæ MSS. p. 650--655.

VALTERUS de *Constantiis* sive *Constantiensis*, An. 1182. Lincolniensis apud Anglos Episcopus, deinde Archiepiscopus Rothomagensis ab Anno 1184. ad 1208. Vide Sammarthanos Tom. 1. pag. 580. seqq. Ejus *Epistola ad Hugonem Dunelmensem*, apud Rogerum Hovedenum in scriptoribus Anglicarum rerum a Cambdeno editis. Alias ad diversos memorat Pitseus pag. 263. speciatim *ad Radulphum de Diceto* & *de peregrinatione Regis Richardi*, librumque *super negotiis Juris*.

VALTERUS *Cornutus* Archiepiscopus Senonensis qui A. 1241. obiit. Ejus *historia susceptionis Coronæ spineæ JEsu CHristi, quam Ludovicus Rex a Balduino Imperii CPol. herede obtinuit ac Parisiis reportavit An.* 1239. apud Andream du Chesne Tom. V. scriptor. de rebus Franc. p. 407 - 411. Vide Bulæi hist. Academiæ Paris. Tom. 3. pag. 170. seq.

VALTERUS *Conventriensis* (apud Lelandum cap. 227. *Conventuensis* sive *Conventrensis*) scripsit *Memoriale*, sive Historiam ab Origine Britannorum ad sua tem-

tempora, five ad Annum 1296. MS. in Angliæ Bibliothecis. Vide Oudinum T. 3. pag. 610. Secutus eft Gualterus Galfredum Monumethenfem, Henricum Huntingdunenfem, Marianum Scotum, Rogerum Hovedenum, &c.

GVALTERUS *Daniel*, fub Ealredo Abbate, qui An. 1066. obiit, Monachus Rievallenfis, Ordinis Cifterc. ipfe defunctus An. 1070. Ex fcriptis ejus apud Lelandum cap. 170. memorantur *Centum fententiæ. Centum homiliæ. Epiftolæ*, juftum Volumen. *De Virginitate Mariæ* & libri duo *de conceptione ejus contra Nicolaum de S. Albano* Monachum. *Expofitio fuper*, Miffus eft Angelus Gabriel. *De honefta virginis formula. De onere jumentorum Auftri*, Efaiæ XXX, 6. libri duo. *De vera amicitia* libri quinque. Eadem Baleus III. 3. Pitfeus pag. 234. Poffevinus &c.

GVALTERUS *Diffæus* ex Diffo Sudvolciæ five Sudovolgiæ opido Anglus, Carmelita, defunctus circa Annum 1403. Scripfit tefte Lelando cap. 450. *Commentarios in aliquot Pfalmos.* (apud Pitfeum pag. 579. & Poffevinum, *in quosdam ex primis Pfalmis collectanea, maxime ex Auguftino & Anfelmo.*) *Contra Lolhardos* & Wiclefiftas. *De fchifmate Ecclefiæ*, & *Sermonum libros II*, de tempore & de Sanctis.

Eadem

Eadem Trithemius cap. 676. His Baleus VII. 26. addit *Lecturam Theologiæ.* ſive ut Pitſeus pag. 579. *in Magiſtrum Sententiarum:* & *Quæſtiones* ac *Determinationes* varias. *Epiſtolas ad Urbanum VI. & Bonifacium IX. & ad Præſides Eccleſiarum.*

VALTERUS *Duffeldius*, Matthæo Paris ad Annum 1243. *Sufeld*, Epiſcopus Norvicenſis, vir *eleganter litteratus, moribus, fama, genere pollens.* Idem Matthæus ad Annum 1347. refert quædam ex Epiſcopi illius Concione habita Londini cum portio ſanguinis CHriſti in Angliam miſſa, ut ajebant Hieroſolymis, deferretur manibus Regis Henrici III. publica & ſolenni pompa ad templum S. Petri Weſtmonaſterienſe.

VALTERUS *Duri dentis*, Theologus Anglus, ſcriptor *commentariorum in Evangelium Lucæ*, laudatorum Baleo XII. 27. Pitſeoque pag. 847.

VALTERUS *Elvedenus* Grantæ Girviorum ſive Cantabrigiæ bonis litteris & rerum Aſtronomicarum imbutus ſtudio compoſuit *Calendarium cum tribus cyclis decemnonalibus*, ut refert Lelandus cap. 511. ex quo etiam apud Baleum XI. 28. *decemnonalibus* legendum pro *decennalibus*, atque eadem menda expungenda apud Pitſeum pag. 847.

GVAL-

GVALTERUS *Emingforthensis*, infra, *Hemmingsfordius*.

GVALTERUS *Estonus* sive *Hestonus*, vide infra, *Hessodunus*.

GVALTERUS *Eveshamensis* sive Eoveshamensis, Monachus Anglus circa Annum 1240. cujus libellum *de re Musica* (sive ut apud Pitseum est pag. 312. & Baleum III. 100. *de Musica speculatione*,) laudat Lelandus cap. 252. post eximias Boëthii, Osburnique sive Osberni Durovernensis & Richardi Abbatis Fontanensis Claraevallensisque de eodem argumento lucubrationes.

GVALTERUS *Excestrensis* Anglus Ord. Præd. An. 1301. scriptor *Vitæ Gvidonis, Comitis Warwicensis*, ut ex Balei X. 78. Pitsei pag. 387. & Vossio pag. 495. Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 492.

GVALTERUS *Flander*, vide *de Castellione*, atque infra, *de Insulis*.

GVALTERUS *Galenius* qui est Cangio, aliis *Calenius* de quo supra.

GVALTERUS *Gisburnensis* allegatur a Matthæo Westmonasteriensi ad Annum 1291. Vide mox *Hemmingsfordius*.

GVALTERUS *Hemlingtonus* Anglus, Monachus S. Albani. Vide infra RADULPHUS de S. Albano.

GVALTERUS *Hemmingsfordius*, Canonicus de Gisseburne, obiit An. 1347. Lelando

lando cap. 296. *Hemengoburgus* ſcriptor *Chronicorum de geſtis Regùm Angliæ*, ab Anno Chriſti 1066. ad 1273. Prodierunt in tomo ſecundo Thomæ Galæi. Oxon. 1687. fol. Idem GAUTHIERUS ſive WALTERUS *Emingforthenſis*, cujus Hiſtoriam *de rebus Eduardi I. II. & III.* ab Anno 1273. ad 1308. idem Galeus novo tomo dare voluerat, ac noviſſime in lucem protulit Thomas Hearne * Oxon. 1731. 8.

VALTERUS *Heſſodunus*, Pitſeo p. 468. *Heſtonus*, Cangio *Eſtonus*, Anglus Carmelita circa Annum 1350. Ejus *quæſtiones de anima* Lelandus cap. 404. memorat.

VALTERUS *Hiltonus*, Carthuſianus Anglus circa Annum 1430. inter Myſticos Theologos memorabilis, inter cujus ſcripta Baleus VII. 83. laudat *Muſicam, Eccleſiaſticam*, ponitque initium operis: *Qui ſequitur me, non ambulat in tenebris*, quibus verbis incipiunt *libri de imitatione CHriſti*, qui ad *Thomam* de KEMPIS referuntur Et Henrico Warthono judice ** *celeberrimum illud opus, non minus*

* Journal des Sav. 1731. pag. 232. De MSS. Codicibus vide Oudin. Tom. 3. p. 443.

** Auctario ad Uſſerium de Sacris & Scripturis vernaculis pag. 443.

nus æquo jure sibi forsan vindicare hic Gva-terus queat, quam Thomas Kempensis, au quivis alius. Extant enim in Bibliothec Lambethana bini Codices MSS. & alibi plu-res, qui tres priores operis istius libros com-plectuntur, titulo Musicæ Ecclesiastica *Codicum alter*, Hiltoni *nomen præ se fer. illumque ejusmodi opus conscripsisse, Ba-leus confirmat.* Liber eidem Baleo me-moratus, *de ascensionibus spiritualibus* (alter, *scala spiritualis* ejusdem argumen-ti sunt cum *scala perfectionis*, sive libri duobus de vita contemplativa, ad mulie-rem quandam devotam, quos Warthonu testatur Anglice non Latine ab eo scri-ptos esse. Baleus tamen utriusque La-tina affert initia, notans præterea scri-psisse ad Magistrum Joannem Torpe, *a consolatione in tentationibus*, tum *de utili-tate religionis, de communi vita ad Lai-cum: Baculum contemplationis, ac de idol Cordis. De remediis contra tentationes Car-nis*, & *de tolerandis imaginibus. De uti-litate Religionis.* Addit Pitseus pag. 624 librum *de origine Religionis* & alium *d ejus prærogativa. De castitate & mundi-ditia sacerdotum. De modo sancte vivendi*

Hubertus GVALTERUS sive GVALTER Anglus ex Sarisberiensi Episcopo Archi-episcopus Cantuariensis ab Anno 1193 ad 1205. Vide Warthoni Angliam Sa-cram

cram Tom. I. pag. 114. Hunc Pitſeus p. 273. ex Balei III. 56. notat *Conſtitutiones Synodales*, & *Sermones* ſcripſiſſe & *Epiſtolas contra Sylveſtrum* GIRALDUM, additque luculentam habuiſſe *orationem in Coronatione Regis* Johannis An. 1197.

VALTERUS *Hunte*, ſive *Venantius*, Anglus, Carmelita, defunctus admodum ſenex Oxonii 1478. Hujus ſcripta apud Lelandum cap. 577. Trithemium & Petrum Lucium in Bibliotheca Carmelitica, Baleum VIII. 39 Pitſeum pag. 667. Simlerum in Bibliotheca, Poſſevinum in apparatu, & Alegrium in paradiſo Carmelitici decoris pag. 362. hæc ſunt: *Enarrationes IV. Evangeliorum. Actorum in Synodo Ferrarienſi & Florentina, ubi Anglorum nomine nuncium egit, A.* 1438. *libris VI. De rebus in iisdem Conciliis geſtis libri duo. De proceſſu Concilii ſacri. Certamina Latinorum contra Græcorum articulos. De Eccleſiæ auctoritate. De Pontificum Jurisdictione atque univerſali Dominio. De cleri univerſali Dominio. De præcellentia Petri. De præſtantia Eccleſiaſticæ dignitatis. De religioſorum prærogativa. De ſtatu fratrum mendicantium. De regalitate CHriſti & paupertate ejusdem. Contra mulieres doctrices. De fœminarum communione. De Eccleſiæ Symbolo. De Prædeſtinatis. Commenta-*

rii in IV. libros Sententiarum. Lecturæ Theologicæ. Diſputationes. Sermones XXVII. Abbreviationes Petri COMESTORIS. Excerptiones XII. Chronicorum, incip. *Johannes filius junior Henrici. Hiſtoriarum epitome*, incip. *Ovidius Naſo ſic dictus eſt quia. Tabula*, ſive index *in GVILELMUM Pariſienſem de virtutibus & de vitiis. Vocabularium Latinum.* & *De vigore litterarum*, incip. *A, vocalis, aliquando mutatur per.*

GVALTERUS Flander *de Inſulis.* Supra *de Caſtellione.*

GVALTERUS alter *de Inſulis*, Epiſcopus Magalonenſis, ſi Henrico Gandavenſis cap. 19. & Trithemio cap. 462. credimus, ad petitionem Præpoſiti & clericorum Inſulenſis Eccleſiæ ſcripſit *Commentarium in Pſalterium.* Sed commentariorum in Pſalmos auctor non Gualterus ſed LETBERTUS, Abbas S. Rufi, cujus opus *de floribus Pſalmorum* ex Auguſtino, Caſſiodoro aliiſque (quod tribus voluminibus in fol. MS. vidiſſe ſe teſtatur Oudinus) Gualterus miſit ad Robertum Præpoſitum Inſulanum, ut ex Gualteri Epiſtola facile probat Antonius Pagi ad Annum 1102. num. XI. ſq. Epiſtolam illam vulgavit Mabillonius Tom. 1. Analect. pag. 289. (editionis novæ pag. 461.)

GVAL-

GVALTERUS de *Jortz* sive *Jorsius* (Joyce) Anglus Ord. Præd. circa Annum 1308. Archiepiscopus Armachanus & primas Hiberniæ, scripsit *Summam Theologiæ in IV. libros Sententiarum. Promtuarium Theologiæ* libris III. *Quæstiones* varias, & *de peccatis in genere* ac *de peccato originali.* Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 513. Baleum IV. 90. & Pitseum pag. 397. seq. Commentarius in primos Psalmos Davidicos, qui huic ab Ambrosio de Altamura pag. 98. tribuitur, Gvalteri est Dissæi, de quo dixi supra p. 332.

GVALTERUS *Kellawe* sive *Kellanus* Anglus & Monachus Carmelitanus in Cœnobio Alvertonensi, defunctus circa Annum 1367. Vide Pitseum pag. 501. qui ejus *Quodlibeta Theologica, Determinationes, Sermonesque* memorat ex Balei X. 41.

GVALTERUS Abbas S. Martini, *Laudunensis* circa Annum 1148. cujus brevis Epistola ad Gerauldum Tornacensem Episcopum in Dacherii spicilegio Tom. 2. pag. 445. (editionis novæ T. 3. pag. 500.) De hoc Gvaltero vide appendicem ad Guiberti Novigentini opera ab eodem vulgata Dacherio pag. 547.

GVALTERUS de Mauritania, Rhetoricam professus in monte S. Genovefæ, denique Episcopus *Laudunensis* ab Anno 1155. ad 1174. Vide Dacherium ad Guibertum de Novigento pag. 819. seq. & 833. seq. Hujus Epistolas edidit idem Dacherius Tom. 2. spicilegii pag. 459. seq. (editionis novæ T. 3. p. 529.) 1) est *ad Gvilelmum Monachum*, de effectibus Baptismi per Ministrum qualemcunque: 2) *ad universos fideles*, retractationem continens duriorum quorundam quæ de CHristo * & de incarnationis mysterio scripserat. 3) *ad Theodoricum* qui negabat essentiam DEI ubique adesse. 4) *ad Albericum* qui CHristum mortis metu contristatum inficiabatur. 5) contra *Petrum Abælardum*. Hæ Epistolæ occurrunt etiam in Bulæi historia Academiæ Paris. ad Annum 1120. De Epistola *ad Hugonem*, Priorem S. Victoris, quam idem habet Bulæus Tom. 2. pag. 64. sub nomine alieno GVILELMI de Mauritania, vide Oudinum Tom. 2. pag. 1200.

GVALTERUS qui in Episcopatu *Magalonensi* An. 1108. Gothofredo
- - - *successit filius ejus:*

Fili-

* adde Pezium Tom. 1. anecdot. parte 2. pag. 328. & diss. isagogic. pag. LXXI.

Filius obsequio, filius officio,
Doctus & astutus, per versus clarus, acutus.
Magnus consilio, magnus & eloquio.

Vide Sammarthanos Tom. 3. Galliæ Christ. pagina 566. ubi non ferunt cum Insulano hunc confundi a Trithemio cap. 462. Certe cum Gvaltero de Castellione, scriptore Alexandreidos, confundi non debet, qui centum fere annis fuit junior. Sed Trithemium non valde illo nomine reprehendendum, constat ex illis quæ supra in *Insulano*.

GVALTERUS *Mapes* sive *Mapus*, aut *Mapæus*: Joanni Seldeno ad Fletam pag. 524. *Mapezius*, Henrici II. Regis Sacellanus circa Annum 1210. Archidiaconus Oxoniensis quem cum Gualtero *Calenio* confundit Lelandus cap. 157. *Carmina* ejus *rhythmica* complura, quibus mala Romanæ curiæ & Prælatorum vitia perstringit, vulgata sunt a Flacio in poëmatibus doctorum piorumque virorum de corrupto Ecclesiæ statu Basil. 1546, 8. p. 133. 149. 152. seq. & in Joannis Wolfii memorabilibus T. 1. p. 430--443. Vide Polycarpi Leyseri historiam poëseos medii ævi pag. 777. seq. qui & ipse *Querelam ad Papam*, quæ incipit: *tanto viro locuturi*, emendatiorem pag. 779 - - 784. edidit ex MS. Codice Biblioth. Academiæ Lipsiensis. Carmen *in Romam*,

quod incipit: *Roma mundi caput est, sed nihil capit mundum*, habet etiam Baleus III. 61. qui inter illius scripta refert præterea hæc: *de fide Trinitatis* Carmen quod incipit: *multis a confratribus pridie rogatus.* Aliud *de Maria Virgine:* sed & *Cambriæ epitomen*, *Topographiæ compendium*. *Commendationes* (Sylvestri) *Giraldi*, & *in Cistercienses Monachos*.

GVALTERUS *S. Martini*, supra Abbas *Laudunensis*.

GVALTERUS *Mauclerc*, sive *Malus Clericus*, Anglus, ex Episcopo Carleonensis Monachus Ord. Præd. obiit Oxoniæ An. 1248. Vide Pitseum pag. 848. & Jacobum Quetif T. 1. pag. 120. seq. qui notat litteras quasdam ejus legi in Joan. Henrici Heisteri opusculo de suffraganeis Coloniensibus & in antiquis constitutionibus regni Angliæ, Londini editis 1672. fol. pag. 100.

GVALTERUS *de Mauritania*, supra *Laudunensis* Episc.

GVALTERUS ex Australi Cambria, sive Wallia *Morganius*, sive *Morganensis*, Abbas Ordinis Cisterciensis circa Annum 1219. cognitione rerum naturalium & Musarum elegantiorum cultu celebratur a Lelando cap. 256. atque inde a Baleo III. 65. & Pitseo pag. 294. Perhibetur

tur carmine ſcripſiſſe *de avibus* cæterisque *animalibus.*

GVALTERUS, Grammaticus in Studio, ſive Academia *Neapolitana*, cujus obitum luget Petrus Blæſenſis Epiſtola 154.

GVALTERUS Archiepiſcopus *Panormitanus*, ſupra, *Anglicus.*

GVALTERUS *Parcherus*, ſive *Parkerus*, Cornubienſis, Anglus, qui præter *Sermones* ſcripſit *oculum Sacerdotis* ejusque dextram partem ac ſiniſtram. Vide Baleum XII. 61. & Pitſeum p. 848.

GVALTERUS, ſive GALTERUS de BRUGIS, Ordinis Minorum, Epiſcopus *Pictavienſis* ab Anno 1271. ad 1306. quo exauctoratus a Clemente V. provocavit ad Concilium, & membranam appellationis ſecum tumulari in æde fratrum Minorum Pictavienſium, moriturus juſſit. Vide Sammarthanos Tomo 3. Galliæ Chriſtianæ pag. 895. ſeq. Texuit, iisdem Sammarthanis teſtibus, MS. in tabulario Epiſcopatus, *Catalogum Præſulum ſedis ſuæ.* Præterea *Tabulam Theologiæ*, ſive *Tabulam originalium nominum ſuper univerſam Scripturam*, incip. *Abel eſt nomen ſignificans luctum.* MS. in variis Bibliothecis, ut notat Waddingus pag. 148. Commentarium *in libros Magiſtri*

Sententiarum. Quodlibeta. Quæstiones disputatas. Sermones per annum. *Rudimenta pro Concionatoribus. & Tractatum de Pœnitentia.* Meminere Trithemius cap. 461. Sweertius pag. 295. & præcipue Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica pag. 300. His adde *excerpta in sanctis Patribus, Augustino, Gregorio, Hieronymo, Ambrosio, Hilario, Isidoro, Origene, Cassiodoro & aliis:* de quibus Oudinus Tomo 3. p. 565.

GVALTERUS *reclusus*, Anglus, Augustinianus circa Annum 1280. Scripsit *de Mundi contemtu. De vita solitaria. & Meditationes*, ut notant Baleus IV. 49. & Pitseus pag. 360.

GVALTERUS *Reginaldus*, seu *Raynaldus*, Anglus, ex Thesaurario Regis Eduardi II. & Episcopo Vigorniensi Archiepiscopus ab Anno 1313. ad 1327. * Cantuariensis. Nihil ab eo scriptum reperitur præter *Constitutiones Ecclesiasticas provinciales* in Synodis Londinensibus atque Oxoniensibus. Vide Pitseum pag. 420.

GVALTERUS *Rievallensis*, supra, *Gvalterus Daniel.*

GVALTERUS Prior S. Andreæ in *Scotia* circa Annum 1190. Vide Pezii anecdota T. 1. parte 2. p. 337.

GVAL-

* Henrici Warthoni Anglia sacra T. 1. pag. 117.

GVALTERUS *Teringtonus*, ſive *Tiryngton*, Anglus, Juriſconſultus, cujus *Caſus quorundam Decretalium* & Commentarium *in quasdam Conſtitutiones* evolviſſe ſe in monaſterio Rameſienſi teſtatur Baleus XII. 67. Eorundem ſcriptorum ex Baleo meminit Pitſeus p. 848.

GVALTERUS *Tervanenſis* ſive *Tarvanenſis*. Supra *Gvalterus Archidiaconus*, & pag. 14. GALBERTUS.

GVALTERUS *Venantius*, ſupra, *Gualterus Hunte.*

GVALTERUS Prior *S. Victoris* Pariſ. ſcriptor *quatuor librorum* multa ſcitu digna continentium quorum exempla bina MSta in Biblioth. S. Victoris Pariſ. vidiſſe ſe teſtatus eſt Launojus de varia Ariſtotelis fortuna cap. 3. pag. 29. *Contra manifeſtas & damnatas etiam in Conciliis hæreſes, quas Sophiſtæ* ABAILARDUS, LOMBARDUS, PETRUS *Pictavinus*, & GILBERTUS *Porretanus, quatuor labyrinthi Franciæ, uno ſpiritu Ariſtotelico afflati, libris Sententiarum ſuarum acuunt, limant, roborant.* Vixit circa Annum 1180. Vide Bulæum Tom. 2. hiſt. Academ. Pariſ. p. 404. 629. Oudinum T. 2. p. 1569.

GVALTERUS *Wiburnus*, Anglus, Ord. Minor. circa Annum 1367. ſcripſit *encomium Chriſtiparæ Virginis* Carmine Hexame-

ametro, ut notavit Lelandus cap. 331. Addunt Baleus IV. 23. & Pitſeus pag. 500. alia etiam, & CHriſti laudes ſcripſiſſe carmine: proſario autem ſermone *Proprietates terræ* ut habet Baleus, quod Pitſeus, *proprietates terræ ſanctæ* extulit.

GVALTERUS *Winterbornus* Anglus Ord. Præd. Eduardi primi b) Angliæ Regis, a Conſiliis & Confeſſor & R.E. Cardinalis S. Sabinæ ab Anno 1304. ad 1305. Scripſit *Summam Theologicam* ſive *Commentarios in IV. libros Sententiarum*, *Quæſtiones Theologicas* & tractatum *de peccato originali. Poëmata* varia & *Orationes. Sermones* coram Rege habitos, & *ad Clerum exhortationes*. Vide Baleum IV. 85. Pitſeum pag. 389. ſeq. Georg. Joſephi Eggs purpuram doctam Tom. 1. pag. 282. atque inprimis Jacobum Quetif T. 1. pag. 496.

GVALFANEUS *Flamma*, ſupra pag. 45. GALVANEUS.

GVALTERUS de *Vinoſalvo* apud Lelandum cap. 207. non alius eſt a GALFREDO de quo ſupra pag. 35. ſeq. & qui in viri doctiſſimi Zachariæ Lundii Codice GAMFREDUS, ſicut etiam apud V. C. Hermannum ab Hardt Tom. V. Concilii

b) Guilelmum primum male nominat Lelandus cap. 306.

lii Conſtantienſis pag. 118. Hujus Gamfredi *poëtriam novam* erudito commentario laudati Lundii illuſtratam poſſidere ſe MS. Hafniæ, ſignificavit mihi vir ſupra laudes Joannes Grammius.

GVALTERUS *de Witleſey*, Hiſtoricus Anglus, ſæpius laudatus a Simone Gunione & Simone Patricio, in hiſtoria Ecclesiæ Petroburgenſis, edita a Patricio Anglice Lond. 1686. fol. Vide Acta Erudit. Tom. 1. ſupplementi p. 290.

GVALTERUS, Tornacenſis Epiſcopus. Vide Miræi I. p. 412. Codic. donationum.

GVARICIUS Anglus circa Annum 1249. cujus commentarii *in Iſaiam* & *Hieremiam* MSti Oxoniæ, memorantur a Jacobo Longo Bibl. Biblicæ p. 756.

GVARINUS ex Abbate Potniacenſi Ord. Ciſterc. Archiep. *Bituricenſis*, defunctus A. 1180. Vide Pagium ad A. 1181. n. XI. Orderici Vitalis Carmen in Abbatem ſuum GVARINUM *Uticenſem* An. 1137. defunctum, in Du Cheſnii Normannicis libro XIII. hiſt. Eccleſiaſticæ Ordeni pag. 910

GVARINUS ex nobili familia Guarina, *Veronenſis*, Emanuelem Chryſoloram qui An. 1415. in Concilio Conſtantienſi obiit, CPoli audivit per quinquennium, reverſurusque in Italiam, capſas duas librorum MSS. in duabus navibus locavit.

vit. Cum altera venit, sed demersam alteram, perditis tantis thesauris librorum audiens, nocte una, si fides Pontico, a) canus totus factus est præ dolore intolerabili. Docuit deinde Græcas Latinasque litteras Venetiis primum, hinc Ferrariæ, Veronæ etiam ac Tridenti, tum Florentiæ: discipulos nactus clarissimos ipse inter felices instauratores litterarum nomen eximium promeritus, obiit Ferrariæ An. 1460, nonagenarius, *cum jam bis decimi tangens confinia lustri non pede non oculo, non sensu debilis ullo purpureum clara servasset voce colorem*, ut de eo Janus Pannonius b). Ex duodecim ejus liberis c) celeberrimus Baptista Gvarinus, de quo mox. De Guarino patre autem præter Ponticum, Janumque, & Trithemium cap. 807. Vossium, aliosque consulere juvabit Diarium eruditorum Italiæ T. XII.

a) Ponticus Virunius in vita Chrysoloræ & Guarini, præmissa erotematibus Chrysoloræ, Ferrar. 1509. 8.

b) *Jani Pannonii*, Quinqueecclesiensis Episcopi panegyricus lectu dignus & amœnus præceptori Guarino scriptus Carmine heroico, familiam ducit in ejus poëmatibus Venet. 1553. 8.

mea nec lyra dignius ullum
Ante sonet, quam quo didicit crepitare magistro.

c) Janus Pannonius pag. 33. *bissena juxta facies tua sancta propago.*

XII. pag. 352. & Tom. XIII. pag. 406. sq. atque illustris Scipionis Maffei Veronam illustratam parte 2. pag. 131. seq. Mihi satis erit scripta ejus breviter referre:

1) *Epitome* erotematum *Grammaticæ Græcæ Emanuelis Chrysoloræ*, edita cum commentariis, sive ut ipse vocat, *declarationibus tumultuariis* Pontici Virunii. Ferrariæ 1509. 8. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. 24. pag. 279. seq. Guarinum a Chrysolora quandoque dissentire notat H. Stephanus de infidis Græcæ linguæ magistris pag. 157.

2) *Epistola ad Jacobum Fabium*, clarum JCtum Veronensem, cum laudibus & elogiis præceptoris sui *Eman. Chrysoloræ*, ex quibus epitaphium ejus refert Mabillonius pag. 181. Musei Italici.

3) Latina versio X. primorum librorum *Strabonis*, jussu Nicolai V. suscepta, & post ejus mortem dicata Jacobo Antonio Marcello, Senatori Veneto. Prodiit Rom. 1470. Spiræ 1472. fol. ac deinde sæpius. Libros Strabonis septem posteriores vertit GREGORIUS Tiphernas, de quo supra pag. 291.

4) Versio Latina *Plutarchi* de differentia assentatoris & amici, d) & parallelo-

d) Diarium eruditor. Italiæ Tom. XII. pag. 361. & 358. seq.

lelorum minorum, & de libris educandis: nec non Vitarum Numæ, Alexandri, Cæsaris, Fabii, Marcelli, Philopœmenis, Flaminii, Lysandri, Syllæ, Eumenis, Niciæ, Crassi, Dionis, ac Bruti: sed & Homeri vitam, quæ inte Plutarchi scripta legitur, & Evagoran Isocratis. De quibus dixi in Biblioth Græca lib. IV. cap. III

5) *Comparatio Scipionis & Caji Jul Cæsaris* quem Scipioni Guarinus præferebat, contra Pogii Florentini sententiam. Nec tamen ideo desierunt esse amici qui antea, *neque enim*, inquit Pogius *disjunctio sententiarum debet amicos disjungere, cum liceat diversa sentire salvo jur amicitiæ.*

6) Invectiva sub *Andreæ Agasonis* nomine adversus Georgium Trapezuntiun quem primas litteras docuerat. Vid Diarium eruditorum Italiæ Tom. XV pag. 416. 439. seq.

7) *Epistolæ*, *Orationes* & *Carmina*, laudata Trithemio cap. 807. confer quæ d ills annotantur in Diario Veneto eruditorum Italiæ Tom. XII. p. 363. 369.

8) *Vocabularius breviloquus* cum art diphthongandi sive libello *de dictionib quæ cum diphthongo scribuntur*, & de *a*

cen

centuandi arte & *punctandi.* Basil. 1478. 1480. Colon. 1486. fol.

9) *Institutio ad Hieronymum filium.*

10) Notæ in *Valerium Maximum* & *Ciceronis de amicitia*, & *Orationem pro Sex. Roscio.*

11) Carmina *de Polysemis & Vocabulorum differentiis.*

12) *Vita Platonis* & *Aristotelis.*

13) De *Catullo* per Guarinum restituto dixi lib. 1. Biblioth. Latinæ cap. 5. neque præteriri debet hoc de eo Sabellici g) testimonium, laudatum quoque in Tom. 13. Diarii Veneti pag. 406. *Catullum municipem suum, situ & squallore confectum, lucemque ex diuturnis tenebris reformidantem, ita abstersit, ut sine majore rubore in publicum exire non dubitarit.* Majus etiam est quod de Guarino subjungit: *Profuit ille eximia eruditione multis: sed morum sanctitate optimoque vivendi instituto non paucis.* Alia in ejus laudem meritam congesta a præstantissimo Bælio in Lexico.

APTISTA GVARINUS Veronensis, Guarini liberorum * *minimus de stirpe virili* verum qui

Longe

g) Dialogo de Lat. Linguæ reparatione Tom. 4. Opp. pag. 326.

* Fratres Baptistæ, Augustinus, Hieronymus, Gregorius, Emanuel & Leonellus.

Longe alios fratres tantum Baptista *verendos*
Antevenit, quantum reliquis intermicat astris
Sirius - - -

Cum magna laude post Parentem docuit humaniores litteras Ferrariæ, clarus adhuc An. 1494. cum Trithemius librum suum de S. E. conderet, qui *virum patre non inferiorem* celebrat cap. 910. Diem obiit Venetiis An. 1513. Scripta ejus quæ comperi, hæc sunt:

Modus & ordo docendi & discendi: Heidelberg. 1489. 4. Argent. 1513. 8. a quo nescio quam vere tanquam diversus liber refertur *de modo & ordine dicendi ac disserendi*, apud Onufrium Panvinium libro sexto Antiquitatum Veronensium pag. 165.

Ex *carminibus* ejus sola pauca illa deliciis Poëtarum Latinorum Italorum Gruterus interserit T. 1. p. 1224 - - 1229. quæ in laudem Jani Pannonii scripsit.

Reliqua apud Trithemium, Onufrium ac Gesnerum memorata, *Opus dialogorum de secta Epicurea*, *De regno administrando*. *Orationes* & *Epistolæ*. *In fastos Ovidii*. *In Epistolas Ciceronis*. *In Lucani Pharsaliam*. *In Catullum* a Baptista Gvarino emendatum expositiones ALEXANDRI GVARINI filii, Venet. 1521. in Biblioth. Barbe-

berina. Latine ex Græco vertrit Orationes quasdam *Demosthenis* & *Dionis Chrysostomi*, tum Agesilaum *Xenophontis*, & Orationes quasdam *Gregorii Nazianzeni*.

Omitto dicere de aliis Guarinis junioribus, ut de *Baptista*, pronepote, auctore Pastoris fidelis, inter principes Italici carminis nobili, & defuncto Venetiis An. 1613. ætat. 75. de cujus vita & laudibus præter Nisseronum, Tom. 25. memoriar. eruditarum p. 172. Nic. Comnenum Papadopoli Tom. 2. historiæ Gymnasii Patavini, Apostolum Zenum in Museo Minervæ Venetæ Tom. 1. p. 74. seq. aliosque adire juvabit nobilissimum Virum Joannem Ulricum Kœnigium in vita Guarini scripta Germanice & præfixa Metaphrasi felici amplissimi Brokesii nostri, qua Guarini poema de infanticido Herodis pulcherrimo metro Germanico expressit. De *Alexandro Gvarino* tertio, cujus Apologia Cæsaris lucem vidit Italice Ferrariæ 1632. De *Guarino Guarini*, cujus placita Philosophica prodiere Paris. 1665. *Julio Cæsare Guarino*, Græcarum litterarum professore Bononiensi circa Annum 1639. qui Panegyricum Græce ac Latine scriptum edidit. De *Petro Guarino* auctore Grammaticæ Hebraicæ, Lexicique Hebraici & Chaldaici,

ci, defuncto Parif. An. 1730. *Sixt*
Guarino, cujus elogia & carmina ex-
fcripta typis, Brixiæ An. 1644. De *Michaë*
le Angelo Guarino &c.

GVARINUS *Molinæus*. Infra, GVIAR-
DUS.

GVARNERIUS, Abbas *Resbacenfis*, Ord
Benedict. in diœcefi Meldenfi Galliæ
fcriptor vitæ primi Abbatis Resbacenfis
Aglii, difcipuli S Columbani. Vide
Mabillonii Acta Sanctor. Benedictin
T. 5. p. 644.

GVARNERUS *Bernius*, infra GVERNE
RUS.

GVARNERUS five WARNERUS aut
WARMER, cognomine *Homiliarius* na-
tione Anglus, Monachus Weftmona-
fterienfis, Ord. S. Benedicti, circa An-
num 1092. a Pitfeo pag. 191. confun-
ditur cum longe juniore Auctore Fafci-
culi temporum Carthufiano, de quo in-
fra, WERNERUS Rœlevinck. Idem
Guarnerus præter *Homilias* traditur et-
iam a Pitfeo fcripfiffe *deflorationes fan-*
ctorum Patrum, editas Bafileæ An
1494. Sed Boftonus Burienfis & Ba-
leus X. 39. nihil ei præter Homilias
tribuunt.

GVAR

GVARNERUS de Rochefort ſive de Rupeforti, ex Abbate Clarævallis, Ordinis Ciſtercienſis, Epiſcopus ab Anno 1192. ad 1199. *Lingonenſis* idem cum GARNERIO de quo Alberici locum attuli ſupra pag. 58. & de quo utique mentionem Sammarthani faciunt Tom. 2. pag. 663. De *ſermonibus* ejus, ſive quos Bernardus Tiſſerius vulgavit Tom. 3. Biblioth. veterum ſcriptorum Ord. Ciſterc. pag. 75. ſeq. ſive quos MStos vidiſſe ſe teſtatur Oudinus Tom. 2. pag. 1620. una cum ejus *Diſtinctionibus*, ſive libro qui *Angelus* inſcribitur, nihil habeo præterea quod adjungam.

GVARNERUS, *S. Victoris Pariſienſis* Canonicus & Sub-Prior circa Annum 1170. ſcripſit opus *Gregorianum*, ſive allegoricas explicationes rerum Biblicarum, collectas ex libris & verbis Gregorii Magni Papæ, editas a Joanne Picardo, Canonico S. Victoris, Pariſ. 1608. 8. De Codice MS. quingentorum annorum qui Pariſiis in Biblioth. S. Victoris ſervatur, vide eundem Oudinum Tom. 2. pag. 1568. De aliis quibus placuit eundem laborem in Gregogorii I. ſcriptis in uſum vertendis ſumere, dixi ſupra pag. 244.

GVARRICUS, infra GVERRICUS.

GUDINI *Planctum rhythmicum* circa An. 1000. effusum Roberto Galliæ Rege, super morte Constantii monachi Luxoviensis edidit Mabillonius Tom. III. Analect. pag. 537. (edit. novæ pag. 217.) qui incipit:

Ergo plange, pium Cantor modulando Magistrum
Hactenus tetendi lyram Musicæ per semitas &c.
Cœlum, stellæ, terra, mare, homines ac bestiæ
Ad lamentum hujus rhythmi auditum extendite,
Et Constantio *Sophistæ fidos planctus reddite &c.*

GVELPEDALUS Philosophiæ & Mathematicarum artium strenuus cultor, laudatus Lelando cap. 483. scripsit librum *de aggregatis*, & alium *de compositione continui ex non quantis*. Denique librum cui titulus *Universalia*.

GVERNERUS, *Wernerus*, *Bernerus* &c.

GVERNERIUS *Bernius* Eugubinus, auctor *Chronici Eugubini* ab Anno 1450. ad 1472. quod ex Codice Biblioth. Vaticanæ primus in lucem protulit laudatissimus Muratorius Tom. XXIII. (XXI.) thesauri scriptorum Italiæ Mediolanensis.

GVER-

GVERNERUS sive GVERRICUS *de S. Quintino*, Magister Parisiensis, Ord. Præd. defunctus An. 1245. de quo Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 113. seq. & de Commentariis ejus *in Proverbia, in Cantica, librum Sapientiæ, Ecclesiasticum* & *Pauli Epistolas*. Nam *postillæ super Psalterium*, Tornaci MStæ, ab aliis ad Gverricum Igniacensem referuntur, qui Tornacensis Scholæ Magister fuit, de quo mox infra.

GVERNO Monachus S. Medardi, Suessionensis, in ultimo Confessionis articulo falsarium se confessus Gaufrido Abbati S. Medardi, postea ab Anno 1131. Catalaunensi Episcopo, *& inter cætera, quæ per diversas Ecclesias figmentando conscripserat, Ecclesiam B. Audoeni & Ecclesiam B. Augustini de Cantuaria adulterinis privilegiis sub Apostolico nomine se munisse, lamentabiliter pœnitendo asseruit. Quin & ob mercedem iniquitatis quædam se pretiosa ornamenta recepisse confessus est, & ad B. Medardi Ecclesiam detulisse.* Hæc Ægidius Ebroicensis Episcopus Epistola ad Alexandrum III. Papam apud H. Warthonum præf. Tom. 2. Angliæ Sacræ p. V. Cujus testimonio cur fidem negem non video, etiam inspectis iis quæ in utramque partem disputata sunt: in contrariam quidem a Petro Cou-

ſtant in Veterum Codicum Vindiciis confirmatis p. 683. ſeq. et. pro fide hujus narrationis in memoriis litterariis Trevoltinis An. 1716. pag. 501. ſeq.

GVERRICUS & ex Canonico Tornacenſi, Scholæ Magiſtro, Monachus Ciſtercienſis & circa Annum 1140. diſcipulus S. Bernardi, atque inde Abbas *Igniacenſis* in diœceſi Remenſi, defunctus An. 1157. 19. Aug. Auctor *ſermonum*, qui poſt primam Joan. Gagnæi editionem a) Pariſ. 1539. 8. repetitam ibid. 1547. 8. & a Joan. Coſtero emendatam Antwerp. 1546. deinde a Jacobo Merlono & ab Horſtio & Mabillonio plus ſimplici vico vulgati ſunt cum S. BERNARDI ſcriptis, ut dicere mememini ſupra Tom. 1. pag. 616. *Vere aureos ac mellitos* vocat Combefiſius, qui eisdem locum dedit in ſua Bibliotheca Concionatoria. Exſtant quoque in Bibliotheca Patrum Colonienſ. Tom. XIII. ex editione Joannis Coſteri, & in Lugdunenſi Tom. XXIII. & ſeparatim Lugd. 1630. edente Mauro Raynaldo, Benedictino: & Gallice Joan. Gagnæo

a) Vide Riveti opera Tom. 3. pag. 677. Labbeum Tom. 1. de S. E. pag. 400. Mich. Maittaire Tom. 3. Annal. typograph. pag. 677.

Gagnæo interprete Parif. 1547. *Epiſtolas* quoque hujus Gverrici memorat Trithemius cap. 588. Sanderus pag. 105. Biblioth. Belgicæ, *Poſtillas ſuper Pſalterium*, MStas Tornaci 2. Volum. in fol. Longe plura Carolus Viſchius in Biblioth. Ciſtercienſi pag. 131. *in Evangelium Matthæi, in Pauli & in Canonicas Epiſtolas:* nec non tractatum *de languore animæ amantis*.

GVEVARDUS, vide GEBHARDUS.

GVIARDUS, *Wiardus*, etiam *Godefridus, Gvido & Gilo de Lauduno*, ex Cancellario Acad. Pariſ. An. 1238. Epiſcopus Cameracenſis, defunctus An. 1248. Ejus ſcripta ſunt: *de Officiis Divinis* ſive *Ecclesiaſticis & de officiis Sacerdotum. Dialogus de Creatione Mundi. Summa de adminiſtratione Sacerdotum. De Sermonibus* ejus vide ſi placet Oudinum T. 3. pag. 127.

GVIARDUS a) *de Moulins*, ſive *Molinæus*, Presbyter & Canonicus & ab Anno 1297. Decanus S. Petri Arienſis, Epiſcopatus Tervanenſis in Gallia, Latine quidem non ſcripſit, at ex Latino, & ex Petri Comeſtoris hiſtoria Scholaſtica Gallice (en Roumance) vertit libros hiſtoricos

a) Hic *Gvarinus Molinæus* dicitur Warthono pag. 463. ad Uſſerium de Scripturis vernaculis.

Bibliorum, qui in Bibliothecis Galliæ, Regia præſertim MSti pluribus exemplis reperiuntur, de qua verſione præter Oudinum Tom. 3. pag. 623. Jacobum Longum in Bibliotheca Biblica, & Richardum Simonem libro ſecundo hiſtoriæ Criticæ Novi Teſt. cap. 28. conſuli poterit auctor duarum diſſertationum b) Gallice editarum Pariſ. 1710. 12.

GVIBERTUS, GVILBERTUS, GVIDBERTUS, GVITHBERTUS, WIBERTUS, GISBERTUS. ſupra, GILBERTUS.

GVIBERTUS, Anti-Papa ab Anno 1088. ad 1101. de quo ſupra, in CLEMENTE III. Tom. 1. pag. 1102. ubi dictis adde plures hujus Gviberti Epiſtolas conſervatas in UDALRICI Babebergenſis Codice Epiſtolari, apud V. C. Joannem Georgium Eccardum in Corpore ſcriptorum medii ævi Tomo 2. p. 176. ſeqq. 184. ſeqq. Ab hoc nomen habet GVIBERTINA hæreſis apud Urſpergenſem, aliosque illorum temporum ſcriptores, ſicut HENRICIANA ab Henrico IV. Imperatore.

GVIBERTUS *Briſtollenſis*, infra, *Somerſetenſis*.

GVI-

b) Mem. lit. de Trevoux A. 1711. pag. 1249.

GVIBERTUS, Abbas *Gemblacensis*, cujus narrationem *de exustione Gemblacensis Monasterii* An. 1137. scriptam a Monacho adhuc & juvene, decerptamque ex ejus *Epistolis* vulgavit ex Cæsareo Codice Lambecius Tomo 2. pag. 904 -- 907. Non distingvendus hic, ut fit apud Cangium, a *Gviberto*, cognomento MARTINI: ita dicto, quoniam S. Martini Turonensis, *gloriosi præsulis cultor*, *nonnullus imitator*, *operumque illius tam verbis quam scriptis studiosius commendator fuit*, ut de eo tradit Hervardus, Leodicensis Archidiaconus, in Epistola ad G. Canonicum Laudunensem, edita a Mabillonio Tomo 2. Analect. pag. 538. (editionis novæ pag. 481.) Ad hanc Epistolam idem Mabillonius ex Chronico Gemblacensi notavit, eum in sacerdotio vixisse annos LXIII. & amplius. Abbas *Florinensis* fuit ab Anno 1188. & Gemblacensis An. 1194. diem obiit An. 1208. 22. Febr. non multum minor nonagenario. Vide Oudinum Tomo 2. pag. 1593. Plura de ejus scriptis laudatus Mabillonins dicto loco, qui ineditas ejus lucubrationes refert in itinere Belgico se reperisse in tribus Voluminibus, plures *Epistolas* præcipue, quarum etiam nonnullarum adscribit argumenta: in illis denas ad Hildegardim cum HIL-

DEGARDIS responsionibus: tum *libros quatuor de vita & miraculis S. Martini*, ad Philippum, Coloniensem Archiepiscopum, rhythmis, sive versibus Leoninis.

De S. GVIBERTO, Ordinis Benedictini Monasterii Gemblacensis conditore, qui An. 962. obiit, videnda Acta Sanctorum Tom. V. Maji 23. pag. 259. seqq.

GVIBERTUS, nobili loco natus Gallus, Bellovacensis ex Monacho Flaviacensi S. Geremari, Ordinis Benedictini, Abbas ab Anno 1104. *Novigentinus* Diœcesis Laudunensis, diem obiit Anno 1124. Scripsit ipse Vitam suam, in qua pag. 477. fatetur præcipuum se ad sacrarum litterárum studia incentorem habuisse Anselmum, Cantuariensem postea Archiepiscopum. Vita hæc obvia est inter Gviberti Opera, quæ Lucas Dacherius in lucem emisit Parisiis 1651. a) fol. hoc ordine:

1. Prologus libris in Genesin præmissus, dignusque lectu, *quo ordine Sermo fieri debeat*, pag. 1. ad Bartholomæum, Episcopum Laudunensem.

2. *Moralium in Genesim*, b) Gregorii Magni

a) Apud Oudinum Tomo 2. pag. 1020. vitiose excusum 1450.

b) non *in Jobum*, ut calami errore apud Caveum

Magni scriptorum exemplo, *libri X.* pag. 9.

3. Tropologiæ *in Prophetas*, in *Osee* libri III. pag. 182. ad Magistrum Norbertum: & *in Amos*, pag. 224. ac *Lamentationes Jeremiæ*, pag. 243.

4. *De incarnatione, adversus Judæos*, libri III. ad Bernhardum, Decanum Svessionensem pag. 264. Oppositus hic liber speciatim blasphemiis Joannis, Comitis Svessorum. Vide quæ Gilbertus ipse in vita sua pag. 518. sq.

5. Epistola *de buccella Judæ data*, Joh. XIII. 26. & *de Veritate Dominici Corporis* pag. 282. ad Sigefridum, S. Nicolai Priorem.

6. *De laude S. Mariæ* liber, pag. 287. subjuncto rhythmo ad B. Virginem & S. Johannem Evangelistam, p. 309.

7. *Opusculum de Virginitate*, pag. 311. a Juvene compositum.

8. *De Sanctis & de pignoribus Sanctorum*, ubi de dente a CHristo novenni emisso, quem habere se ajebant Monachi c) Sammedardenses, & de aliis sacris

veum in Historia Lit. Scriptorum Eccles. ad Annum 1101.

c) eorum libellus, qui super dente hoc & Sanctorum loci miraculis actitat, citatur a Gviberto pag. 358. Confer, si placet, Dacherii notas pag. 575. seqq.

cris reliquiis, & circa eas fraudibus, libri IV. pag. 327. ad Odonem, Abbatem S. Symphoriani. Confer Natalem Alex. Sec. XI. & XII. Tom. VI. pag. 517. seq. edit. in fol. & Rich. Simonis (Mr. de Sainjore) Bibliotheque Critique III. 32. pag. 348. seqq.

9. *Gesta DEI per Francos*, sive *Historiæ Hierosolymitanæ*, cui ipse quidem Gvibertus præsens non adfuit, libri VIII. ad Lisiardum, Svessionensem Episcopum, pag. 367. In Bongarsii editione libri tantum septem numerantur, quia septimus & octavus ipsi unus liber est, sed in veteri MSto membranaceo, quem nactus sum ex auctione Gudiana, perinde, ut in Dacherii editione, liber octavus incipit ab his versibus pag. 538. edit. Bongarsianæ Tom. 1. gestor. DEI per Francos: *Hucusque Musa, per frutecta veprium* &c. Cæterum prosa non versu d) scriptum opus decurrit, quod Guibertus post generalia quædam de Mahumedis secta, & de corruptis Græcorum moribus repetit ab Anno CHristi 1095. perducitque usque ad Annum 1112. testatus ea quæ scripsit se *a viris omni*

d) Versificandi studio ultra omnem modum animum suum immersisse narrat lib. 1. de vita sua cap. 16. pag. 476. adde notas Dacherii pag. 646.

mnimoda præditis sinceritate comperisse. ANONYMO usus & ROBERTO, qui ambo familiam ducunt in præclara sylloge Bongarsii, titulum etiam a Guiberto mutuati. Casparis Barthii in hos libros notæ exstant in Joan. Petri Ludewig reliquiis MSS. & diplomatum T. 3. pag. 406 - - 487 una cum ejusdem glossario pag. 487 - - 499. Quem sub *libri noni* titulo de gestis Anni 1112. ab alio editi auctore subjunxit Dacherius pag. 453 - - 455. eundem Bongarsius quoque pag. 559. 560. sed extrema parte mancum vulgaverat.

10. *De vita sua* sive *Monodiarum libri III.* pag. 456. liber primus qui proprie de vita Guiberti est, ad DEUM oratione dirigitur, exemplo confessionum B. Augustini. In secundo, Abbatiæ Novigenti res referuntur. Tertius persequitur tragœdiam Laudunensem sub Galdrico Episcopo, aliaque, quibus a Dacherio pag. 526. subjuncta est Appendix in qua occurrunt:

1. HERMANNI Monachi de miraculis B. Mariæ Laudunensis & de Bartholomæi, Episcopi Laudunensis & S. Norberti gestis libri III. ad Bartholomæum, Episcopum ab Anno 1113. e) Laudunensem pag. 526.

2. Da-

e) Vide Sammarthanos Tom. 2. Galliæ sacræ pag.

2. Dacherii ad Guibertum notæ & obſervationes pag. 561. in quibus de Novigentina Abbatia pag. 626. ſeq.

3. Additamenta, in quibus continentur ANONYMUS *de Vita S. Geremari* Abbatis Ord. S. Bened. tempore Dagoberti Regis pag. 667. Alius de *Vita S. Simonis* ex comite Creſpeienſi Monachi Ord. Benedicti, tempore Gregorii VII. pag. 671. *Vita S. Salabergæ*, Abbatiſſæ S. Joannis Laudunenſis, tempore Dagoberti Regis, ſuppari auctore pag. 679. HUGONIS Rothomagenſis Archiep. contra hæreticos ſui temporis libri III. pag. 687. ROBERTI *de Monte*, Monachi Beccenſis, Epiſtola ad Gervaſium pag. 715. Prologus expoſitionis Epiſtolarum Apoſtoli ſecundum Auguſtinum pag. 716. Acceſſiones ad Sigebertum ab A. 876. ad 1100. pag. 717. Temporum deſcriptio ſive ad Sigebertum appendix ab Anno 1101. ad 1184. pag. 748 - 810. præmiſſo pag. 730. prologo pag. 736. HENRICI Archidiaconi Epiſtola ad Varinum de antiquiſſimis Regibus Britonum & p. 740. ſq. excerpta ex GAUFRIDI Arturi, ſive GALFREDI Moneuuthenſis Hiſtoria. ROBERTI de Mon-

pag. 620. ſeq. Hujus BARTHOLOMÆI diplomata apud Dacherium in notis pag. 628. 629. Epitaphium ſcriptum verſibus pag. 659.

Monte tractatus de immutatione antiquæ consuetudinis Monachorum & de Abbatibus & Abbatiis Normannorum pag. 811. Lucæ Dacherii Catalogus Decanorum Laudunensis Ecclesiæ ab Anselmo usque ad Annum 1650. pag. 818. & de Abbatissis atque Abbatibus S. Joannis Laudunensis, Ord. Præmonstratensis pag. 832 -- 834.

Hactenus editio Gviberti Dacheriana.

Exstat præterea *sermo* ejus in verba libri Sapientiæ, quæ male in libris editis divelluntur VII. ult. & VIII. 1. *Sapientia vincit malitiam, attingit a fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Hujus sermonis a se habiti meminit Guibertus pag. 477. b. editusque ille post S. Bernardi opera in novissima editione Mabilloniana T. 2. p. 714.

Commentarium *in Abdiam Prophetam* ad Godefridum Abbatem Medardensem & Alardum Florinensem *in Micheam*: libris II. *in Zachariam* libris III. atque adeo *in universos XII. minores Prophetas*, MS. vidit in variis Bibliothecis Ord. Cisterciensis, clarissimus Oudinus Tom. 2. p. 1021. ex quibus non nisi ea quæ in Oseam & Amos scripsit Guibertus, a laudato Dacherio vulgata sunt. Commentario in Amosum subjicienda *ad Norbertum Epistola*, quam ex Codice Biblioth. Navarrææ, quo usus Cardinalis

Pe-

Petrus de Alliaco, edidit Jacobus Hommey in ſupplemento Patrum pag. 489.

GVIBERTUS *Somerſetenſis* Anglus, Monachus Benedictinus & Monaſterii Briſtollenſis ad S. Auguſtinum Abbas, præter *ſermones* ſcripſit etiam *Hiſtoriam ſui temporis.* Vide Baleum X. 98. & Pitſeum pag. 849. Neſcio autem fallatne nos Carolus Viſchius qui pag. 131. GVIBERTUM inducit *Ciſtercienſem* Abbatem de Lanego in Picardia, aitque eum conciones ſcripſiſſe & hiſtoriam ſui temporis, circa Annum 1261.

GVIBERTUS *Tornacenſis,* Theologus Pariſ. Ord. Minor. circa Annum 1263. de quo ſupra pag. 169. in GILBERTO: ubi dictis adde, *Vitam S. Eleutherii* editam primum ab Andrea Schotto in Auctario ad Biblioth. Patrum Colon. 1622. cum S. Eleutherii ſermonibus: in Lugdunenſi autem Biblioth. tomo octavo, ubi ſermones illi repetuntur, omiſſam. Deinde falli B. Nicol. Staphorſtium noſtrum, qui Tom. 3. hiſt. Eccleſ. pag. 357. ait *Hodœporicon* Gviberti (quod ex Henrico Gandavenſi c. 54. conſtat expoſuiſſe Ludovici IX. primam profectionem in Syriam, ſuſceptam An. 1248.) nihil aliud eſſe quam *Sermones* ejus ad quemlibet ſtatum Fidelium, ſive ad diverſa

diversa Statuum & Officiorum genera pertinentes, quos Sermonibus Dominicalibus &Festivalibus subjunxit & quos MStos servat Bibliotheca templi Petrini hujus Urbis (de quibus laudatus Staphorstus pag. 355. seq.) editosque Lovanii tum Lugd. 1511. Paris. 1513. 8. Valerius Andreas memorat. Denique Antonius Sanderus in Biblioth. MS. p. 162. testatur vidisse se Gviberti hujus tractatum *de eruditione Regum* ad Regem Francorum Ludovicum IX. *Erudimentum doctrinæ* omnibus præsertim Ecclesiasticis utile. Et tractatum *de modo addiscendi*, ad Joannem præpositum Brugensem, filium Comitis Flandriæ.

VICARDUS Abbas *de vita S. Trudonis* Presbyteri & Confessoris laudatur a THEODORICO Abbate qui ejusdem Trudonis vitam scripsit, apud Surium 23. Nov. Obiit Theodoricus An. 1107. & S. Trudo A. 698. cujus vitam ante Gvicardum tradiderat DONATUS Diaconus, de quo supra T. 2. p. 175.

VIDO, (*Wido, Guigo, Wito*) *Adduanensis*, a Caspare Barthio ex MSti fide scriptor

a) Vide Bulæum Tom. 3. Academ. Paris. pag. 682. Waddingum pag. 146. seq. Sweertium pag. 289. Valerium Andream p. 303.

ptor habetur *Historiæ Hierosolymitanæ*, ab Anno 1177. ad 1190. quæ postrema parte manca, & sine nomine auctoris legitur in Bongarsii gestis DEI per Francos T. 1. pag. 1150--1172. Barthii in hanc Historiam notæ obviæ in Joan. Petri Ludewig tomo tertio reliquiarum MSS. omnis ævi pag. 539. & glossarium pag. 551. Barthiique judicio *elegans est & lectu dignus liber : dixerim princeps Latini eloquii inter suos socios, certe plerosque.* Eandem historiam, integriorem ex alterius Codicis MSti fide sub nomine GALFREDI *Vinesauf* edidit Thomas Galeus Tom. 2. scriptorum Angliæ pag. 247. Oxon. 1687. fol. De illo Galfredo supra pag. 38.

GVIDO ex Canonico & Archidiacono *Ambianensis* · Episcopus ab Anno 1058 ad 1076. vide Sammarthanos Tom. 2 pag. 96. Ad hunc Epistola XLII. Alexandri II. data An. 1061. Hic *Gvilelmi Normannorum Ducis* & post victum An. 1066. Heraldum, *Anglorum Regi gesta* metro condidit: ut soluta oratione tradidit eadem GVILELMUS Pictaviensis. Ambo laudantur a Gvilelmo Gemmeticensi & Orderico Vitali in Normannicis Duchesnii. Gemmeticensis lib. VII hist. Normannorum cap. 44. pag. 291 *Illa* (de Guilelmo Rege) *si quis plenius*

noss

nosse desiderat, *librum* Gvilelmi Pictaviensis, Luxoviorum Archidiaconi *eadem gesta sicut copiose ita eloquenti sermone affatim continentem legat. Edidit præterea de eadem materia opus non contemnendum* Guido Episcopus Ambianensis, *heroico metro exaratum.* Ordericus libro III. pag. 503. *De Gvilelmi Regis probitate & eximiis moribus, ac prosperis eventibus & strenuis admirandisque actibus* Guilelmus Pictavinus, Luxoviensis Archidiaconus *affluenter tractavit, & librum polito sermone & magni sensus profunditate præclarum edidit. Ipse siquidem prædicti Regis capellanus longo tempore extitit, & ea quæ oculis viderit, & quibus interfuerit, longo relatu vel copioso indubitanter enucleare studuit, quamvis librum usque ad finem Regis, adversis casibus impeditus perducere nequiverit.* Guido *etiam* Præsul Ambianensis *metricum carmen edidit, quo Maronem & Papinium gesta heroum pangentes imitatus, Senlacium bellum* (in quo victus Heraldus, & de quo Ordericus pag. 501. seq.) *descripsit: Heraldum vituperans & condemnans, Guilelmum vero collaudans & magnificans.* Gustum brevem venæ hujus Gvidonis habemus *in Epitaphio* quod A. 1045. adhuc Archidiaconus posuit *Angeliranno* Abbati *Centulensi*, servavitque Hariulfus in

Chronico Centulensi IV. 17. T. 2. spicilegii Dacheriani edit. novæ pag. 340. Vide & Mabilonium Sec. VI. Benedictin. pag. 507.

GVIDO *Aretinus*, Monachus Ord. S. Benedict. ac deinde Abbas S. Crucis Avellanæ prope Aretium: a Benedicto VIII. Pontifice qui An. 1024. obiit) accersitus Romam a) ipsi, atque successori ejus Johanni XIX. b) probavit præclarum in Musica studium suum, *in hoc*, Sigeberto judice c) *prioribus præferendus, quod ignotos cantus etiam pueri & puellæ facilius discant vel doceantur per ejus regulam, quam per vocem magistri aut per usum alicujus instrumenti, dummodo sex litteris vel syllabis* d) *modulatim appositis ad sex voces*

a) Guido ipse in *Epistola* ad Michaëlem Monachum S. Mariæ Pomposiani Cœnobii, edita a Baronio ad num 1022. n. XXI. XXII. ubi pro *abii igitur Romam*, male excusum legitur: *Alii igitur Romanum*.

b) Baronius in Codice suo reperit hæc verba *Joanne vigesimo, Romanam gubernante Ecclesiam*, Micrologum *suum edidit Guido anno trigesimo quarto ætatis.* Cæterum ut notatum Pagio, Joannes qui Benedicto VIII. successit, Joannem XIX. se vocat ipse in rescriptis suis.

c) in Chronico ad Annum 1028. & in libro de scriptoribus Eccles. c. 144.

d) *Ut, re, mi, fa, sol, la*, ex noto hymno Pauli Diaconi in S. Joannem Baptistam:

Ut

voces e) *quas solas regulariter Musica recipit: hisque vocibus per flexuras digitorum lævæ manus distinctis, per integrum diapason se oculis & auribus ingerunt intentæ & remissæ elevationes vel depositiones earundem vocum.* Hic ad Theobaldum, sive Theodaldum potius, Episcopum ab

UT queant laxis REsonare fibris
MIra gestorum FAmuli tuorum
SOLve polluti LAbiis reatum
Sancte Joannes.

Vide si placet quæ ad illum Pauli hymnum Joannes Weitzius in heortologio p. 263. seq. & Menagius in originibus linguæ Gallicæ, voce *Be mol*, ubi affert & hoc distichon nescio cujus auctoris:

Corde Deum Et Fidibus Gemituque Alto Benedicam
UT RE MI FAciat SOLvere LAbra Sibi.

Exstat & hoc Abrahami Bucholzeri distichon in ejus Chronologia ad A. C. 1044.

Cur adhibes tristi numeros cantumque labori?
UT RElevet MIserum FAtum SOLitosque LAbores

e) Vide recentiorum Systema Musicum Guidonianum sive scalam magnam cum veterum systemate comparatam in tabella apud M. Meibomium notis ad Euclidis introductionem Harmonicam pag. 51. & Sebastiani Brossardi Lexicon Musicum Gallice editum in vocabulo *Systeme*, p. 163. sq.

Anno 1014. ad 1037. Aretinum f) ſcripſit *Micrologum* ſive *libros duos de Muſica* quorum prior proſa conſtat, alter carmine partim hexametro partim trochaïco rhymico g). *Epiſtolam dedicatoriam ad Theodaldum* edidit Baronius ad Annum 1022. n. XXIII. Meminit & Domnizo lib. 1. de vita Mathildis Ducatricis cap. 5. apud Leibnitium Tom. 1. ſcriptor. Brunſuic. pag. 641. Libri ipſi Gvidonis quanquam in pluribus Bibliothecis MSti h) necdum lucem viderunt quod ſciam. Semel citatur ejus Micrologus à M. Meibomio ad Gaudentium pag. 37. Vir Clariſſimus Bernardus Pez Tom. 3. anecdotor. parte 3. pag. 618. in Bibliotheca Burenſi exſtare teſtatur breve Gvidonis ſcriptum *de menſura Monochordi*, quod incipit: *Cum primum a G ad finem, novem pasſibus Monochordum partiris, primus paſſus terminabitur in A* &c. Guido ipſe in *Epiſtola ad Michaëlem Monachum*, quam laudatus Baronius ad Annum 1022. n. XXI. vulgavit, memorat *Antiphonarium ſuum præfixis Regulis* recenſitum, quod *velut quoddam prodigium*

f) Ughell. Tom. 1. Italiæ ſacræ p. 415.

g) Voſſius de ſcientiis Matth. cap. XXII. § 7. p. 95. Cangius in voce *Micrologus*.

h) Vide Oudinum Tom. 2. pag. 600.

digium revolvit Benedictus VIII. Cæterum exceptis notis Musicis, nihil Gvidonem præter veterum auctoritatem immutavisse, vel Musicam eorum instructiorem reddidisse disputat Marcus Meibomius ad Aristidem Quintilianum p. 240. & ad Euclidem pag. 51. Contra illorum etiam sententiam, qui eo argumento cantum Guidonianum instructiorem esse antiquo contendunt, quod cum veterum systemata, Aristoxeni tredecim, aliorum post eum i) quindecim tantum continuerit sonos, Guido senariam majorem addiderit, ita ut viginti nunc sonos habeamus, Isaacus Vossius, de viribus rythmi pag. 91. notat Guidonem in concinnanda sua scala secutum esse harparum & organorum sui temporis exemplum, illa enim, viginti inquit, ut plurimum instructa tibiis habuisse systemata, docet scriptor aliquot seculis Guidone vetustior: *Porro numerositas nervorum vel fistularum, ut puta viginti unius aut plurium, non idcirco apponitur quod soni ultra quindecim, aut forte sedecim protendantur, sed ipsi iidem qui sunt inferius, repetuntur, & hoc pro varietate modorum.* Ac sane XXVIII. φθόγγες sive tonos Musicis frequentatos

i) Vide Aristidem Quintilianum pag. 23.

tos jam deſcribit Nicomachus lib. 2. manualis harmonici pag. 39. Sicut autem Guido per ſyllabas *ut*, *re*, *mi*, &c. ita veteres Ægyptii per ſeptem vocales exprimere totidem ſonos conſveverunt, ut ex Demetrii libro περὶ ἑρμηνείας §. 17. edit. Oxon. Iſaacus Voſſius docet, atque eundem in modum Gregorius M. primis ad hoc uſus eſt ſeptem litteris Alphabeti, quibus decurſis ſive adſcendens cantus ſive deſcendens redit ad octavam & iisdem *obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum.*

Huic Guidoni Trithemius cap. 318. tribuit librum *de corpore & ſanguine Domini* adverſus *Berengarium*, eundemque reſpiciens fortaſſe Anonymus Mellicenſis cap. 80. Gvidonem, fide *ac ſcientia incomparabilem* apellat. Gerh. Joan. Voſſius etiam pag. 95. de ſcientiis Mathematicit ait Muſicum Guidonem eſſe qui ex Monacho Cœnobii Hectonis ſive S. Leufredi ſive Lodifredi apud Ebroicenſes Normannos, factus ſit Archiepiſcopus Averſanus, atque Eccleſiæ Romanæ Cardinalis. Sed illum Guidonem ſive Guimundum qui contra Berengarium ſcripſit, recte a Guidone Aretino diſtinguit præter Anonymum Mellicenſem c. 102. idem Trithemius cap. 122. & II. 80. de illuſtr. Benedictinis: neque tempus patitur cum Guidone Aretino eundem

fu-

fuisse Archiepiscopum Aversanum, superstitem adhuc An. 1090. de quo infra, GVITMUNDUS.

Similiter cavendus lapsus Possevini, qui *Micrologum* Guidonis Musicum confundit cum Micrologo de Ecclesiasticis observationibus seu de missa rite celebranda, ut a Pagio ad Annum 1022. num. IX. & ab Oudino recte jam notatum. De illius auctore infra, MICROLOGUS.

VIDO *Argentinensis* Ord. Præd. qui ante Annum 1400. scripsit in Aristotelis Physicam, Ethicam, de Anima, Politicam, Rhethoricamque. Vide Jacob. Quetif Tom. 1. pag. 726.

VIDO *de Basochis*, infra *Cantor.*

VIDO *de Bayso*, apud Trithemium c. 292. apud Cangium rectius *de Bayso* a) sive *Baisius*. Hic Patricius Regiensis, nonnulla *Joannis Teutonici* glossis *in Decretum* addidit, & in *sextum librum Decretalium* nobiles glossas Rectori Universitatum Juris studiosorum dedicatos inscripsit. Bononiæ idem Canones circiter A. 1280. interpretatus, demum ex Canonico S. Victoris Bonon. *Archidiaconi* dignitatem nomenque tenuit. In totum

a) Vide Gabr. Pennotum in Historia Canonicorum pag. 309 & 815. Hendreichii Pandectas Brandenburg. in *Baisius*.

quoque *Decretum* libris IV. interpretationes a doctrinæ fragrantia *Rosarium* appellatas composuit, quas *Gerardo* Sabinensi Episcopo, cujus Sacerdos, vel, ut vocant, Capellanns fuerat, dedicavit easque An. 1300. perfecit. Eundem summi Pontificis capellanum, & litterarum contradictarum Auditorem fuisse, vetustis monumentis inveni. Hæc de eo Guidus Pancirollus de claris Legum interpretibus III. 16. Rosarium & in VI. Decretalium prodiere Venetiis 1577. fol. cum notis Nicol. Superantii & Petri Tretii Albignani.

GVIDO *Baisius*, superioris fratris filius atque ipse Decretorum Doctor Jurisque Pontificii Professor & Decretales Bononiæ interpretatus, ac postea ab Anno 1313. *Regiensis* & ab Anno 1330. *Concordiensis* Episcopus, usque ad Annum 1347. Vide Ughellum Tom. 5. Italiæ sacræ pag. 347. cui GVIDO *de Guisis* appellatur, ubi ex MS. exhibentur ejus Acta inquisitionis de juribus Episcopatus Concordiensis.

Bernardus GVIDONIS, supra Tom. 1. pag. 895. in BERNARDO.

GVIDO *Bobiensis* Abbas circa 1093. cujus *statuta Canonicorum Regularium* laudat Cangius. Sub idem tempus vixit GVIDO Monachus atque inde post Hugonem Abbas

Abbas Farfensis Cœnobii B. Virginis in agro Acutiano in Sabinis, in Ducatu Spoletino Ord. Benedict. cui *libri II. de usu & ordine ad ornandam Ecclesiam Catholicam, nec non ad conservandam Regularis tramitis normam in Cœnobio Farfensi* ex duobus MSS. Vaticano & monasterii S. Pauli Romæ, editi sunt in Benedictinorum e Congregatione S. Blasii in Sylva nigra, præclara sylloge veterum monumentorum cui titulus: Vetus disciplina Monastica. Paris. 1726. 4. pag. 37 - - 132.

GVIDO *Bonatus* sive *Bonactus*, licet natus in Tuscia, Foroliviensem se professus est, quod ibi vixit, & Theoricam Planetarum variaque Astrologica sive apotelesmatica scripsit circa Annum 1282. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. XV. p. 217. 218. Ejus decem tractatus Astrologici, Augustæ Vindel. 1491. 4. ex correctione Magistri Joannis Angeli, per Erhardum Ratdolt cum figuris ligno incisis. Inde Venetiis 1506. fol. Basil. 1530. 1550. Augustæ Vindel. 1581. & Germanice Basil. 1572. Etiam contra Franciscanos scripsisse tradit Hendreichius in Pandectis Brandenburgicis pag. 639. Singulare est quod de eo notat ex Jacobo Cantero Frisio Gesnerus, quod Forlivium Martini IV. Pontificis ma-

maximi tempore obſeſſam, dum civibus ſuis idoneum maxime hoſtibus obviam exeundi tempus expoſuit, incolumem ſervavit.

GVIDO *Bononienſis* Archidiaconus cujus *Apparatum* MS. *ſuper ſextum Decretalium* memorat Bibliotheca Belgica Sanderiana pag. 177. a Gvidone *de Bayſo*, neutiquam diſtinguendus.

GVIDO a) *Brianſonius* Aurelianenſis Ord. Minor. ſupra in BRIANSONE Tom. 1. pag. 763.

GVIDO de Collemedio Epiſcopus *Cameracenſis* circa Annum 1302. vide Sammarthanos Tom. 1. Galliæ Chriſtianæ pag. 241. & Joannem Carpentarium in hiſtoria Cameracenſi, edita Gallice Lugd. Bat. 1664. 4. pag. 384. Valerius Andreas & Franciſcus Sweertius præter illius *Sermones* memorant *dialogum de VII. Sacramentis*, eumque in ſeptem fontium Monaſterio MS. ſervatum teſtantur. Sermonem de duodecim fructibus Sacramentorum appellat Poſſevinus.

GVIDO *Cantor* S. Stephani Catalaunenſis, frater Nicolai viri nobilis *de Bazo-*

a) aliis GERHARDUS vel GVILELMUS, vide Waddingum p. 145.

Bazochis, & Abbatis Milonis S. Medardi Sveſſionenſis, diem obiit An. 1203. ut ad eum annum notat Albericus, qui pag. 431. teſtatur ſcripſiſſe *librum* unum *apologeticum*, *& usque ad mortem Regis* Angliæ Galliæque *Richardi* primi An. 1199. *librum Hiſtoriarum* a Mundi principio breviter transcurrendo usque ad tempus ſuum: *cujus dicta*, inquit Albericus, *ſuis in locis in hoc opere annotavimus*. Et ſcripſiſſe præterea *de Mundi regionibus* libellum unum in eodem Volumine contractum, & præter hæc, *volumen* aliud ſatis Rhetoricum *Epiſtolarum* diverſarum. Excerpta MSS. ex Chronica Gvidonis de Baſochis, continentia deſcriptionem populorum variorum, Hiſtoriam Biblicam Romanamque memorat Sanderus in Bibl. Belgica MSta p. 215.

GVIDONES *Carthuſiani* duo, infra GVIGO.

GVIDO *Caſinenſis*, Presbyter circa Annum 1110. ſcripſit teſte Petro Diacono de viris illuſtribus Caſinenſibus cap. 41. *hiſtoriam Henrici* (IV.) *Imperatoris*: *viſionem Alberici* pueri, ac poſtea Monachi Caſinenſis tempore Guirardi Abbatis: *Verſus de fortuna ejusdem*: & *quæ in hiſtoria Caſinenſi deerant* a temporibus O-

deriſii

derisii Abbatis, hoc est ab Anno 1080. ad suam usque ætatem.

GVIDO *a Castro*, Prior Carthus. infra GVIGO.

GVIDO *de Castro* sive *de Castello*, inter Papas CÆLESTINUS II. de quo supra Tom. 1. pag. 896. seq. Ejus Epistolam ad Petrum Priorem & Fratres S. Sepulchri edidit Gabriel Pennotus in historia Canonicorum pag. 533.

GVIDO *Cariloci* Abbas in Burgundia Seqvana, circa Annum 1150 Ord. Cisterc. scriptor tractatus *de correctione Cantus Ord. Cisterc.* sive *Antiphonarii* quod sub S. BERNARDI nomine editum a Clariss. Mabillonio dixi T.1.pag. 607. Vide Oudi- Tom. 2. p. 1417.

GVIDO *de Cenodro*, sive ut apud Possevinum *de Cenodio*, Ord. Præd. nullus est. Vide infra JACOBUS *de Tonnera*.

GVIDO sive WIDO de Pare, ex Abbate & Generali *Cisterciensi* A. 1188. Cardinalis, obiit An. 1202. Ejus *Constitutiones & Leges pro militibus Calatravæ* An. 1187. exstant in libro privilegiorum Ord. Cisterc. Antwerp. 1630. Vide Carolum Visch pag. 132. Biblioth. Cisterc. Oudinum Tom. 2. pag. 1685. seq. & G. Josephi Eggs purpuram doctam Tom. 1. pag. 101. ubi notat errorem eorum qui hunc Guidonem confundunt cum Gvidone juniore qui priori successit, & ex Generali Ordinis Cisterciensis factus est

Archi-

Archiepiscopus Remensis, de quo Sammarthani Tom. 1. pag. 519. seq. & Ughellus T. 1. p. 202.

GVIDO Claromontanus Episcopus. Infra *Guido de Turre.*

GVIDO de *Columna*, Messanensis Siculus: Judicis officio functus esse in patria, & Juris prudentiæ, atque elegantiorum litterarum studio, patriæ linguæ quoque & poëseos laude floruisse traditur. Vide Mongitoris Bibliothecam Siculam Tom. 1. p. 265. seq. Latine An. 1287. scripsit in gratiam Matthæi de Porta, Archiep. Salernitani, *Historiam Trojanam*, prodiit Argentor. 1486. & 1489. fol. incip. *Licet cotidie vetera recentibus obruantur.* Ad calcem legitur: *factum est præsens opus a judice Guidone de Messana An. Dominicæ incarnationis* 1287. *primæ indictionis.* Prodiit etiam Italice Venet. 1481. & Neapoli 1665. 4. sed versionis auctor non ipse Guido, verum Philippus sive Christophorus Cessius, Florentinus. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. XIII. pag. 258. seq. De Germanica versione MS. in Biblioth. Cæsarea adi Lambecium T. 2. pag. 948. Guidonis hujus *Chronicon Britannorum* citatur a Theodorico Engelhusio, Roberto Fabriano, aliisque. Ac sane præter Historiam *de Regibus Rebusque Angliæ* traditur

etiam

etiam ſcripſiſſe *Chronicon magnum libris XXXVI.* Non video tamen qui illa viderit, & Baleus quoque XIII. 36. nihil ejus niſi Hiſtoriam Trojanam memorat. De Italicis ejus poëmatibus, laudatus Mongitor pag. 167.

GVIDO *Concordienſis* Epiſcopus, ſupra *Guido Baiſius.*

GVIDO *Cremenſis*, infra, *Guido Papa.*

GVIDO Abbas Monaſterii *de Cruce* S. Leufredi. Vide ſi placet infra, GVITMUNDUS.

GVIDO Abbas *S. Dionyſii* Pariſ. cujus *Sanctilogium* ſive Volumina de Vitis Sanctorum MSS. in Bibliotheca S. Victoris Pariſ. Non confundendus hic cum *Bernardo* GVIDONE Epiſcopo Lodovenſi, de cujus Speculo Sanctorali dixi Tom. 1. pag. 596.

GVIDO *Ebroicenſis*, ex Menilo, Ebroicis Neuſtriæ vicino Ord. Præd. clarus circa Annum 1290. Præter *Sermones* de tempore & Sanctis ſcripſit *de clavibus Divinæ Scripturæ*, ſeu annotationes ad TYCHONII Afri regulas pro S. Scripturæ intelligentia. *Regulam mercatorum*, & *ſummam de Divinis nominibus.* Vide Jacob. Quetif Tom. 1. pag. 420. ſeq. Oudinum Tom. 3. pag. 570.

GVI-

GVIDO Ord. *Eremitarum*, cujus formula revocationis errorum quorundam, in Bibliothecis Patrum, ut Parif. 1589. Tom. 4. p. 331.

Magifter GVIDO *Fabe*, fcriptor *Dictaminum* five *fummæ Dictaminum*.

GVIDO Abbas *Farfenfis*, fupra in *Guidone Bobienfi*.

GVIDO de Pileo, *Ferrarienfis* Presbyter & ab Anno 1304 ad 1349. Epifcopus, fcripfit Petri de Riga exemplo, poëma de Veteri & Novo Teftamento, ad Clementem V. Pontificem, quod infcripfit *Bibliorum Perlam* five *Margaritam*. Incipit: *Nobile principium ter*. Vide Trithemium cap. 541. & Ughellum Tom. 2. Italiæ facræ pag. 545. ubi etiam de fucceffore hujus Gvidonis, Gvidone Abaifo, Archiepifcopo deinde Ravennatenfi.

GVIDO *Flonochetus* five *Flammochetus* Gallus Ord. Præd. Magifter defunctus An. 1451. fcriptor *Chronici*, fed quod ubi reperiatur, vel quas res contineat, neminem tradentem reperi. Vide Jacobum Quetif T. 1. pag. 808.

GVIDO *Folla*, Theologus Anglus & Epifcopus Elienfis, cujus *alam Anglicanam* five *de vitiis Epiftolarum*, & librum *contra hærefes & hæreticos* memorat Pitfeus p. 850.

GVIDO *Fulcodius*, inter Papas CLEMENS IV. ſupra Tom. 1. pag. 1102. ſeq. Durando dictus *Lumen Juris*, & Ptolemæi Lucenſis verbis, *quanto plus crevit in dignitate, tanto plus floruit in ſanctitate.*

GVIDO *Fulginas* Ord. Minor. circa Annum 1300. cujus Sermones anniverſarios Feſtorum, nec quicquam præterea Waddingus pag. 150. commemorat.

GVIDO Margvetati *Gallus*, Ord. Præd. clarus Pariſiis circa Annum 1450. cujus *Sermones* in Epiſtolas & Evangelia, de tempore & de Sanctis, & *Summa naturalis Philoſophiæ compendioſa* memoratur apud Jacobum Quetif pag. 807.

GVIDO *Geneti, Guetius, de Gvezziis, Gvenettiis* ſive *Gvinitiis*, Bononienſis, Dominicanus, circa Annum 1386. quem Leander Albertus teſtatur domum Ordinis Præd. Bononienſem multis Codicibus ditaſſe. Ex ſcriptis ejus nihil aliud ab laudato Quetif Tom. 1. pag. 688. referri reperi quam *Commentarium in Ariſtotelis Ethica.*

GVIDO Burgundus de villa Mymo Abbas *S. Germani* Autiſidorienſis Ord. Benedict. ab Anno 1285. ad 1309. & defunctus An. 1313. Hujus ſunt *geſta Abbatum S. Germani Autiſſiodorenſis* ab Anno 998 ad 1285. quæ Labbeus in Bibliotheca nova MSS. T. 1. p. 570. edidit ſub-

ſubjuncta p. 586. Appendice AYMONIS *de Bordis* Monachi ejusdem Abbatiæ, de vita Gvidonis iſtius Abbatis: & pag. 589. appendice altera ODONIS *de Vavcemani*, Prioris ejusdem Monaſterii, in qua deſcribitur vita Gaucheri Abbatis qui Gvidoni An. 1309. ſucceſſit, diemque obiit An. 1333. In vita Gvidonis memorabile eſt quod p. 587. ab Aymone traditur, cum adhuc eſſet Subdiaconus, opus ſuscepiſſe valde mirificum & Monaſterio quamplurimum fructuoſum compleviſſe. *O quam noctes tranſiverit inſomnes, ut nobis ſubditis ſuis quietem præpararet, legendo videlicet & ſtudendo litteras & chartas noſtras, quæ a tantis & tam longinquis temporibus, & ex tam diverſis figuris ſeu litteris extraneis ſunt formatæ & confectæ, quod vix aut nunquam poſſet nobis ſeries reſerari, unde ſeriem prædictarum litterarum ſeu chartarum poſt multos labores & anguſtias in quodam Chartulari bene legibili fecit inſcribi & apponi.*

GVIDO *Groſſus*, idem *de Caſtro*: infra, GVIGO.

GVIDONIS *Gveregiati* teſtamentum An. 1177. conditum edidit Dacherius Tom. IX. ſpicileg. pag. 151. (edit. novæ T. 3. pag. 542.)

GVIDO *de Guiſis*, ſupra *Gvido de Bayfo*.

GVIDONIS *Jordani*, Ord. Præd. *Legiloquium & Summa* MS. Venetiis teste Tomasino p. 28.

GVIDO Magister, supra, *Guido Fabe.*

GVIDO *Marchensis*, sive *de Marchia*, Ord. Minor. Monachus Anglus, scriptor *Querelæ*, sive responsionis ad querelam *Mundi contra Religionem Fratrum Franciscanorum* rhythmis trochaicis qui incipiunt: *O CHristi vicarie, Monarcha terrarum.* Vide Baleum XII. 16. Pitseum pag. 850. & Waddingum pag. 150. qui notat hanc querelam a quibusdam tribui S. BERNARDINO Senensi atque ejus præfixam legi operibus.

GVIDO Ord. *Minorum*, cujus *Collectio Decretalium* teste Cangio MS. exstat in Biblioth. S. Germani de Pratis, Cod. 774.

GVIDO *de Monte* Rotherii, sive Rocherii potius ut in MS. Baluz. (Græco interpreti δὲ Μόντε Ροκὲν) Gallus Theologus qui An. 1330. scripsit *Enchiridion Sacerdotum* seu *Manipulum Curatorum*, ad Raimundum Valentiæ Episcopum libris III. Trithemio cap. 579. laudatum, memoratumque Sandero inter MStos Codices Belgii pag. 171. & B. Staphorstio nostro inter Codices MStos Bibl. Petrinæ hujus Urbis T. 3. hist. Eccles. Hamb. pag. 348. & Tobiæ Eckardo inter MSta Qvedlimb. Latine plus simplici vice editum Paris. 1488. Venet. 1491. & Antwerp. 1570.

1570. Græce vertit Georgius Alexander Corelianenses de quo Allatius libro de Georgiis pag. 409. seq. (Tom. X. Biblioth. Græcæ pag. 786. seq.) Sunt qui hunc Guidonem de Monte Rocherii eundem esse volunt cum GVIDONE *de Perpiniano:* erroris tamen arguit Miræum Nicol. Antonius, Biblioth. vet. Hispan. pag. 106, quod in auctario de scriptoribus Eccles. eundem *Guidonem de Monte Perpiniano* appellasset. De *Gvidone* ex Comitum *Montis belli* stirpe sato vide infra, *Guido Vicentinus.*

GVIDO *Musicus*, supra, *Guido Aretinus.*

GVIDO *Narbonensis* Archiep. supra, CLEMENS IV. Papa, T. 1. p. 1103. seq.

GVIDO *Papa*, supra *de Castro*, CÆLESTINUS II. & *Fulcodius* CLEMENS IV. Atque *anti-Papa* GVIDO *Cremensis*, a) sub nomine PASCHALIS III. ab A. 1164 ad 1167. Denique Gvido *Viennensis*, CALIXTUS II.

GVIDO *de Pareto*, supra *Guido Cisterc. Generalis.*

GVIDO Terrena *de Perpiniano* Doctor Parisiensis, Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo Prior Generalis, & cum Theologiam docuisset Avenione, Episcopus

 ab

a) Cremonensem patria fuisse disputat Franciscus Arisius in Cremona litterata Tom. I. pag. 78. seq. sed vide sis Diarium eruditorum Italiæ Tom. X. p. 275.

ab Anno 1332. in patria ſua Elnenſis a) ſive Helenenſis in Hiſpania Tarraconenſi b) usque ad Annum 1342. quo 21. Aug. fatis conceſſit, Inquiſitor etiam fidei Generalis: de quo præter cæteros Nicolaus Antonius lib. IX. Biblioth. veteris Hiſpanæ cap. 5. Inter ejus ſcripta præcipue innotuit

Summa de hæreſibus & *earum confutationibus* ad Gaucelinum, Cardinalem Albanenſem. Pariſ. 1528. fol. Colon. 1631. fol. per Jo. Henr. Volckmartanum, & 1655. fol. opera Joannis Geineri qui etiam varia Gvidonis ejusque ſcriptorum laudibus dicata judicia variorum adjunxit. Diſputat autem in illo opere c) primum Guido de hæreſi in genere, deinde de erroribus Judæorum, Græcorum, Jacobitarum, Georgianorum & Armenorum: poſtea de hæreſibus ab Auguſtino & Iſidoro commemoratis, ac tandem de ſectis quæ poſt Auguſtinum & Iſidorum exortæ, tum aliis, tum Walden-

a) Vitioſe apud Trithem. cap. 554. aliosque *Elvenſis.*

b) Hic in Comitatu Ruſcinonis Epiſcopatus deinde ab *Elna* in vicinam *Perpinianum* montibus adjacentem Pyrenæis translatus fuit.

c) B. Thomas Ittig de hæreſiarchis Apoſtolicæ ætatis pag. 20.

densium: nec contentus hæresium nudam narrare historiam, sed cum singulis hæreticis manus tentans conserere, quanquam judice Alphonso de Castro parum feliciter, atque ita ut in ipsa etiam historiæ narratione passim deficiat peccetque, & Leone Allatio notante *fundum præbeat mendaciorum feracissimum.* Confer Rich. Simonis notas ad Gabrielem Philadelphiensem p. 194. seq.

Concordia Evangeliorum, d) Augustini scripta imitatione, sive *Quatuor unum* & Expositio in tria Cantica, *Magnificat, Benedictus* & *Nunc dimittis.* Utraque edita cum summa de hæresibus, Colon. 1631 & 1655. fol.

Opus tripertitum *de perfectione vitæ Catholicæ* ad Joannem Papam XXII. scriptum An. 1323. MS. in Biblioth. Vaticana & in Colbertina.

Correctorium Juris, sive *Corectio Decretorum*, Commentarius in librum decretorum Gratiani, notans loca S. Scripturæ & Patrum ab eo allegata: ad Cardinalem Albanensem. MS. in eadem Vati-

d) Cum hac Concordia Evangeliorum idem fortasse est qui a quibusdam Gvidoni tribuitur *Liber de Vita & moribus CHristi*, apud Nic. Antonium Tom. 1. Biblioth. vet. Hispan. pag. 197.

cana & Regia Parisiensi. Vide Baluzium ad Anton. Augustinum p. 642.

Constitutiones Synodales Ecclesiæ Helenensis An. 1335. 1337. 1338. 1339 & 1340. editæ in Cardinalis Agvirrii Conciliis Hispaniæ Tom. 3. p. 592 - 607. In his etiam decretum de immaculata conceptione B. Mariæ.

In majorem Bibliorum sacrorum partem. Vide Possevinum, & Allegrii paradisum Carmelitici decoris p. 283.

In IV. libros Sententiarum.

In octo libros Physicorum Aristotelis, ad Rogerium Armanacum, MS. Romæ in Cœnobio Carmelitarum S. Mariæ Transpontinæ.

Quæstiones in libros de Anima.

In XII. libros Metaphysicæ.

Quæstionum ordinariarum liber & alius *Quodlibetorum sex.*

In IV. libros Sententiarum.

Reprobationes operis Catalonici, contra ARNALDUM *de Villa nova,* Catalaunum de quo supra T. 1. p. 358. sq.

Epistola ad Joannem XXII. Papam, *utrum invocantes dæmonem sint hæreticis.* Vide & supra, GVIDO *de Monte.* Cæterum Gvidoni Perpiniano apud Joan. Ludov. Hockerum in Catalogo Biblioth. Hailsbrunnensis p. 26. præter rem tribuitur *Vocabularius Biblicus,* qui est GVIL-

ELM.

ELMI *Britonis* Ord. Minor. de quo dixi Tom. 1. p. 773. Sepulchrum Guidonis ad hunc diem visitur apud Carmelitas Avenionenses sed ulla absque inscriptione, ut notavit Ludovicus Jacobus in Bibl. Pontificia pag. 328.

GVIDO *de Pileo*, infra, *Vicentinus*.

GVIDO *de Pinu*, *Carthus.* infra GVIGO.

GVIDO *de Plantis* cujus *Historiam Trojanam* Cangius memorat, non diversus opinor a *Guidone Columna*, de quo supra.

GVIDONIS *Pontivi*, sive *Pontivorum* in Gallia Comitis Epistola ad Lambertum Episcopum Atrebatensem post Annum 1093. in Mabillonii Annalectis Tom. 3. pag. 468. (edit. novæ p. 461.)

GVIDO Ord. *Præd.* cujus *Sermones* in Biblioth. Sancti Germani Paris. evolvit Cangius, est unus ex supra memoratis: sicut & Frater Guido, cujus Sermones memorat Tomasinus pag. 22. MSS. Biblioth. Venetarum.

GVIDO *Prænestinus* Episc. & Cardinalis An. 1198. supra *Guido Cisterc.*

GVIDO *Ravennas* Presbyter, ante annos fere octingentos & quinquaginta scripsit *vitas* sive *res Pontificum Romanorum*: addendus Ludovici Jacobi Bibliothecæ Pontificiæ, & Volaterrano in limine li-

bri XXII. commemoratus post Damasum, Anastasium Biblioth. & Paulum, Diaconum Aquilejensem. *Historiam* hujus Guidonis *de bello Gothorum* exstare scribit Vossius, ubi autem, non docet. Neque in Hispania illustrata occcurrit, neque in Boecleri Bibliographia Critica pag. 359. hoc disserte satis traditur, quod Sandius ex illa annotavit: nam Ablavium quoque eodem loco Bibliographiæ memoratum frustra in Hispania illustrata quæsiveris: in cujus tertio tomo præter Procopii aposspasmation de Gothorum Origine, tantum legitur Isidori Chronicon Gothorum, Vandalorum & Svevorum. Cæterum vix videtur esse dubitandum *Geographiæ libros quinque*, quos sub Anonymi Ravennatis nomine primus edidit Placidus Porcheronus Paris. 1688. 8. & Jacobus Gronovius Melæ suo subjecit Lugd. Bat. 1696. 8. huic Gvidoni deberi. Vide Caspar. Berettum, Monachum Benedictin. eruditum auctorem diss. de Chorographia Italiæ medii ævi T. X. thesauri Muratoriani p. X. & C. V. Petrum Wesselingum in Præfat. ad itinerarium Antonini, accuratis & doctissimis notis illustratum pag. *** b. Neque integrum opus Gvidonis, sed compendium tantum a Porcherono, Gronovioque editum esse laudatus Berettus contendit.

GVI-

GVIDO Abbas *de Samnajo* (de Sarnajo) in diœceſi Pariſ. Ord. Ciſterc. & Epiſcopus Carcaſſonenſis, de quo Sammarthani Tom. 2. pag. 477. ſeq. Albericus ad Annum 1203. *Qvi de hiſtoria* Albigenſium *plenius cognoſcere voluerit*, *habetur libellus Monachi Domini* Gvidonis, *Abbatis de Saunajo & Epiſcopi Carcaſſonenſis, ubi totum illud negotium diligenter explicatur.*

GVIDO ſive GVIAMARUS Brito *de Stampis*, diſcipulis Anſelmi Cantuarienſis, inter claros Doctores Angliæ, Normanniæ Cenomaniæ legendo conſecutus principatum, atque ab Anno 1125. Archiepiſcopus Cenomanenſis, defunctus A. C. 1136. cui deceſſor ejus Hildebertus Epiſtola XII. pag. 93. egregium tribuit teſtimonium, *quod non unus vita quam litteratura promeruit: lenus ex noſtra Eccleſia cui & ad fructum ſcientiæ, & ad exemplum mores exuberant. Unus tibi pro multis erit; quoniam in illo multos Magiſtros invenies.* Adde Ordericum Vitalem XIII. pag. 908. Acta Epiſcporum Cenom. in Analectis Mabillonii Tom. 3. pag. 327. ſeq. (edit. novæ pag. 319. ſeq.) & Sammarthanos T. 2. p. 516. b.

GVIDO *de Suzaria*, JCtus Cremonenſis, circa Annum 1270. cujus *Declarationes* varias & librum *de actionibus cauſarum* laudat Trithemius cap. 450. adde Ariſii

Cremonam litteratam Tom. 1. p. 125. seq.

GVIDONIS *Trajectensis* statuta Provincialia An. 1310. MSta in Biblioth. Leidensi.

GVIDO *de Turre*, Episcopus Claromontanus circa Annum 1287. vide Baluz. Tom. 4. Miscell. pag. 348.

GVIDO de Pileo, *Vicentinus*, ex Comitum Montisbelli prosapia, Ord. Præd. Episcopus ab Anno 1303. ad 1331. Ferrariensis, apud Virum clarissimum Leyserum in historia Poëtarum medii ævi pag. 2126. male vocatur *Guido Vincentius*, distinguiturque a Gvidone de quo pag. 2005. dixerat Ferrariensi. Idem enim hic est qui ad Clementem V. scripsit *Margaritam S. scripturæ*, sive *Memoriale Divinorum eloquiorum* versibus circiter hexametris 1500. MS. in Biblioth. Paulina Lipsiensi pag. 343. & typis sub initia typographiæ expressum sine loco & anno fuit in Biblioth. Baluziana. Vide Jacobum Quetif T. 1. pag. 574. seq. T. 2. p. 819. & quæ supra, *Gvido Ferrariensis*.

GVIDO Archiepiscopus Viennensis ab Anno 1083. sub eo Concilium Viennense An. 1112. deinde ab Anno 1119. Papa CALIXTUS II. de quo supra Tom. 1. pag. 890. seq. MSS. Leidens. pag. 371.

GVIGO de Castro (al. de Pinu) Valentinensis diœcesis, Gallus Delphinas, *Carthu-*

thusiæ Prior Generalis, qui An. 1137. obiit a) GVIDO vel WIGO aliis, ſed Gvilelmo de Nangis ad A. C. 1132. Vincentio Bellov. XXVII. 9. ſpeculi hiſt. Petro Dorlando IV. 3. Chronici Carthuſ. Arnoldo Boſtio cap. 22. aliisque GVIGO, ſcripſit ad Innocentium II. Papam, *Vitam S. Hugonis* Epiſcopi Grandinopolitani ſive Gratianopolitani, eodem Anno 1132. defuncti, quæ exſtat apud Surium 1. April. & in Actis Sanctorum Tom. 1. April. pag. 35 - - 46. cum notis Henſchenii. Ejusdem Gvigonis *Epiſtola* ſive tractatus in *tres* diviſus *libros* ad Haimonem Priorem, & *ad Fratres de Monte DEI*, editus inter S. Bernardi opera T. 2. edit. novæ pag. 205. In iisdem pag. 1066. ſeq. etiam obviæ Gvigonis hujus *Epiſtolæ IV.* 1) ad Haymericum Cardinalem & Cancellarium: 2) ad Hugonem S. Militiæ Priorem. 3) Conſolatoria ad Innocentium II. adverſus Schiſmatis moleſtias. 4) Ad fratres Durobornenſes de ſuppoſitis B. HIERONYMO Epiſtolis, qnam primus vulgaverat Mabillonius Tom. 1. Analect. pag. 331. (edit. novæ pag. 464.) Genuinas ejusdem Hieronymi Epiſtolas ſelegiſſe atque emendaſſe hunc Gvigonem, notavit etiam Trithemius de S. E. cap. 376. *Statuta Carthuſianorum*

a) Pagi ad Annum 1137. n. 22.

ſianorum eidem memorata Trithemio & Bernardo Portarum S. Sulpicii & Miloni Majorevi Prioribus circa An 1130. dicata, cum ejusd. Ordinis privilegiis prodiere Baſil. 1510. fol.& Pariſ. 1582. Eidem adſcribuntur *Meditationum* Capitula XX. quæ edita primum Antwerp. 1550. 1589. cum Gvilelmi Abbatis S. Theodorici Cluniacenſis Meditatoribus & recuſa leguntur in Bibliotheca Patrum, in ſupplemento Pariſ. Tom. 1. p. 787. & in Colonienſi T. XII. & in Lugdunenſi T. XXII. pag. 1164 - - 1176. Ad hunc Gvigonem exſtant etiam S. Bernardi, & Petri Venerabilis Epiſtolæ, atque Innocentii II. Liber ineditus *de Contemplatione*, itemque alius *de quatuor gradibus ſpiritualibus*, quos in notis ad Bibliothecam Cluniacenſem pag. 112. memorat Andreas Du Cheſne, non diverſi fortaſſe a ſcriptis, de quibus dicam mox in GVIGONE ſecundo. Addit laudatus Cheſneus Gvigonem præter *Epiſtolas* plures, etiam ſcripſiſſe tractatum *de veritate & pace*, & alium *de laude Vitæ ſolitariæ*.

GVIGO II. *Carthuſiæ* Prior Generalis, qui abdicato An. 1176. Generalatu diem obiit An. 1188. auctor habetur libri in capita XXXVI. diviſi *de quadripertito exercitio Cellæ*: rerum ſecularium declinatione, meditatione, oratione & opere manuum

manuum. Hunc cum aliis antiquis monumentis a) non dissimilis argumenti edidit Petrus Franciscus Chifletius S. I. Divione 1657. 8. in libro cui titulus: *Manuale Solitariorum, ex veterum Patrum Carthusianorum cellis depromptum*. Recusum cum iisdem in Bibl. Patrum Lugd. Tom XXIV. pag. 1468 - - 1501. Fortasse huic Gvigoni tribuenda etiam *Scala Paradisi* sive *Scalla Claustralium*, seu tractatus *de modo orandi*, & *de vita contemplativa* ad fratrem *Gervasium*; editus inter S. Augustini opera in appendice tomi VI. pag. 643. edit. Amst. & inter S. Bernhardi, Tom. 2. edit. novæ pag. 325 - - 330.

VIGONIS Comitis *Forensis* Concordiam cum Clericis Lugdunensis Ecclesiæ factam An. 1167. publicavit Dacherius Tom. IX. spicilegii pag. 149. (edit. novæ T. 3. p. 539.)

GVIL-

a) Illa sunt: BERNARDI Carthusiæ Portarum in Burgundia primi Prioris circa An. 1147. Epistolæ III. JOANNIS de Monte medio Carthusiæ Portarum Monachi Epistolæ V. STEPHANI de Chalmeto, Carthusiæ Portarum Monachi Epistola ad novitios S. Sulpicii Ord. Cisterc. itemque alia ALEXANDRI III. ad Arthandum Priorem Alucriæ.

GVILELMUS *Abselius* Bredanus, Carthusianorum Brugensium Prior, defunctus Anno 1471. cujus scripta referunt Franciscus Sweertius in Athenis Belgicis p. 297. & Valerius Andreas p. 305. *Carmen super Oratione Dominica. Ad semper candidam Cœli Reginam. Vitam D. Ægidii Abbatis*, carmine rhythmico. *De vera Pace. De officio Marthæ. Dialogum inter patrem & filiam spiritualem. Epistolarum libros.*

Ægidius GVILELMUS Missalius, supra Tom, 1. p. 57.

GVILELMUS *Affligemensis*, Prior in Brabantia circa Annum 1260. scripsit *librum de observantia Regulæ S. Benedicti*, sive ut vocat Sanderus, qui MStum memora parte 2. Biblioth. MStæ Belgii pag. 149 vetustum rituale Affligemense juxta Cluniacensium Consuetudines. Prætere Henricus Gandavensis cap. 57. ait eum Latine scripsisse quæ Teutonice moniali quædam, Cisterciensis ordinis, mirand descripserat: ac *Vitam S. Lutgardis*, scriptam a fratre Thoma Latine, rhythmi reddidisse Teutonicis. *Sermones* quoqu ejus laudat Trithemius cap. 528. de S. I & illustr. German. cap. 97.

GVILELMUS *de Agrifolio* junior Gallu Decretorum Doctor & Urbani V. nota rius atque An. 1367. cum necdum annu

æta

ætatis XXVIII. attigiſſet a) Presbyter Cardinalis, qui diem obiit Avenione An. 1401. Vide G. Joſephi Eggs purpuram doctam p. 417. ubi ejus epitaphium legitur. Neſcio unde habeat Cangius, qui Archiepiſcopum Cæſarauguſtanum fuiſſe & An. 1405. defunctum refert. Scripta ejus ſunt: tractatus de poteſtate Papæ, explanationes Decretorum & Sermones in laudem B. Virginis.

VILELMUS *Aimoinus* Ord. Minor. quem Waddingus p. 159. *Almoinum* vocat, notatque ſcripſiſſe *in Apocalypſin* Commentarios, & *Quæſtiones XXVIII. rerum variarum.*

VILELMUS Abbas *Albæ ripæ* Ord. Ciſterc. circa Annum 1156. de cujus *Epiſtolis pro explicatione nonnullorum locorum S. Scripturæ* videndus Carolus Viſchius pag. 325. Biblioth. Ciſterc. Idem ſcriptor tractatus *de numeris*, quem ſubjunctum alteri, cui titulus: *Analytica numerorum*, MStum vidit Sanderus pag. 202. Biblioth. Belg. Alium *de Sacramentis minorum* evolviſſe ſe teſtatur Cangius in Codice Thuano 787.

VILELMUS Martellus *S. Albani* Monachus Ord. Bened. circa Annum 1170.

La-

a) Baluz. Pap. Avenionenſ. T. 1. p. 376. n. 3.

Latine vertit juſſu Simonis Abbatis e Anglico A. 590. ſcripto Vitam S. Alba martyris, Amphibalique & Socioru A. C. 303. paſſorum. Prologum ad S monem Abbatem ediderat Uſſerius, ep logumque libro de Britannicarum Eccl ſiarum primordiis p. 156. Acta integra e eodem Codice Cottoniano exſtant in A ctis Sanctor. T. V. Junii 22. pag. 149.

GVILELMUS *Albus*, infra *Gvil. White.*

GVILELMUS *Altonus* ſive *de Halton*, (vit oſe *Antonus* vel *Alchonus*) Anglus Or Præd. circa Annum 1330. Pariſienſis So bonicus Magiſter, præter *Sermones*, *Qu ſtionesque* varias ſcripſit *in plerosque libr ſacros: in Octateuchum, in Eccleſiaſtem, Sapientiam, Eſaiam, Jeremiam, Thr nos*, Poſtillam in Mathæum, & *de dece Virginibus*. Vide Baleum V. 29. Pitſeu pag. 426. & præcipue Jacobum Quet T. 1. p. 244. ſeq.

GVILELMUS *Alnewyck* ſive *Alnewicus*, Lelando cap. 280. *Alaunovicanus*, Angl Ord. Minor. & Epiſcopus in Terra lab ris, defunctus A. 1332. ſcripſit Comme tarios *in IV. libros ſententiarum* Petri Lo bardi: & Baleo V. 25. & Pitſeo pag. 42 teſt

b)Apud Pitſeum vitioſe, *Altewicus*, eſt enim n menab Alauno fluvio, *Alne* in Northumberla dia.

testibus in *Physica* atque *elenchos* Aristotelis.

Magister GVILELMUS *de S. Amore*, ex Canonico Bellovacensi Doctor Sorbonicus Parisiensis & Roberti qui Sorbonam fundavit familiaris, *magnæ vir scientiæ & opinionis* c) sed propter lites quæ Dominicanis cum Academia intercedebant, fratribus mendicantibus exosus. De hoc Gvilelmo ejusque scriptis dictum supra T. 1. p. 225. sq. Præcipue autem consulenda erudita præfatio quam Operibus ejus Paris. 1632. 4. editis præmisit sub Joannis Alethophili latens nomine Joannes Cordesius.

GVILELMUS *Andrensis* Abbas Ord. Bened. in diœcesi Galliæ Morinorum Tarvanensi, scripsit *Chronicon Cœnobii sui* ab Anno 1083 ad 1234. quod se habere testatus est Papebrochius Tom. 3. Act. Sanctor. Maji pag. 80. b. Edidit Dacherius T. IX. spicilegii p. 338. (edit. novæ Tom. 2. pag. 781--871.)

GVILELMUS *Aneponymus*, sive sine cognomine, Philosophus, qui ante annos fere quadringentos ad Ducem Nortmannorum & Comitem Andegavensium scripsit *Secundariam*, hoc est *Dialogum* in

c) Nauclerus Chron. generatione XLII. p. 944. S. Antoninus T. 3. summæ histor. p. 684. b.

ſex diviſum libros *de ſubſtantiis*, in qu
damnat quædam & emendat in libell
quem juvenis ipſe *Philoſophiæ* titulo vul
gaverat. Habeo dialogum illum editun
a Gvilelmo Gratarolo, Argentorat. 156
8. cum tribus brevibus libellis incert
auctoris, ejusdem ætatis: *De calore vital*
De mari & aquis, & *De fluminum orig*
ne a deſtillatione aquarum per mont
um crepidines ex abyſſo aſcendentium.

GVILELMUS *Angerius*, Anglus, Or
Minor. ſcripſit *Commentarios in Luca*
quos laudat Lelandus cap. 464. Die
obiit An. 1404. teſte Baleo XI. 31.
Pitſeo pag. 577. ubi vitioſe *Augerius* pr
Angerio.

GVILELMUS nothus, *Angliæ* ab A. 106
Rex: A. 1088. ætat. 74. defunctus, c
jus *leges*, *conſtitutiones*, *Epiſtolas* & *A*
gliæ deſcriptionem laudat Baleus II. 56.
librum *de die Judicii*.

GVILELMUS *Anglicus*, Medicus & Ph
loſophus, cujus librum *de urina non vi*
idem Lelandus cap. 461. e Geſnero com
memorat, qui addit eum alia ad Mag
am vetitam potius, quam veram erud
tionem ſpectantia ſcripſiſſe. Vide in
fra, *Gvilh. Griſauntus*. Alius GVILE
MUS *Anglicus*, Theologus & Philoſ
phus apud Baleum X. 87. & Pitſeum
85

-850. ſcriptor *Commentarii de Anima* & alterius *de Verbi incarnatione.* Tertius denique GVILELMUS *Anglicus*, Regis Richardi II. Confeſſarius & R. E. Cardinalis circa Annum 1393. cujus non niſi *Sermones de Sanctis* a Pitſeo pag. 558. referuntur.

GVILELMUS *Apulienſis* ſive *Apulus*, ſcriptor hiſtorici poëmatis epici libris V. diſtincti *de rebus Normannorum in Sicilia, Apulia & Calabria geſtis* usque ad mortem Roberti Guiſcardi Ducis, è vivis ſublati Anno 1085. ad filium ejus Rogerium. Prodiit Rothomagi 1582. 4. cum notis Jo. Tiremæi, Havitenœi, Fiſci in Provincia Rothomagenſi Patroni: & in Leibnitii ſcriptoribus Brunſuicenſibus Tom. 1. pag. 578. inque Joan. Baptiſtæ Caruſii Bibliotheca Hiſtorica Siciliæ Tom. 1. & in Muratorii theſauro ſcriptorum Italiæ Tom. V. Fallitur Oudinus qui Tom. 2. pag. 865. ait etiam ocurrere in ſylloge ſcriptorum de rebus Siculis Wecheliana An. 1579. fol. Argumentum ſingulorum librorum perſequitur laudatus Leibnitius introductione ad T. 1. n. XXXIX.

GVILELMUS *Aquisgranenſis*, Profeſſor Erfurtenſis, quem adhuc in ſenectute bona vivere An. 1495. teſtatus eſt Trithhemius cap. 241. de ſcript. Germ. Idem

de Scriptor. Eccles. cap. 893. testatur eum scripsisse *in Evangelium S. Johannis. In Canonem Missæ. De passione Domini. Quæstiones disputatas. Itinerarium terræ sanctæ* & *Sermones* varios.

GVILELMUS *Aremoricus*, vide supra in BRITONE T. 1. p. 771.

GVILELMUS *S. Arnulfi* Metensis Abbas cujus *Epistolæ septem* editæ a Mabillonio Tom. 1. Analect. p. 247. (edit. novæ p. 455.) quarum prima Gregorio VII. de electione An. 1073. facta gratulatur. Ejusdem *Oratio* sive preces in commemoratione S. Augustini ante consecrationem Missæ dicenda: (id. p. 460. seq.) vet. edit. T. 1. p. 281.

GVILELMUS *Aruernus*, infra *Bauseti*, & *Parisiensis* Episc.

GVILELMUS *Asketle* sive *Asketellus*, *Aschetellus*, Lelando cap. 142. *Chetellus* Anglus, clericus fani Joannis apud Fibroleganos sive Beverlacenses. Scripsit ad Thomam Fibroleganæ Præpositum Ecclesiæ *opus Historicum tripartitum*, cujus prima pars de rebus Beverlacensibus a tempore Gvilelmi Nortmanni adventu in Angliam An. 1066. secunda de Joanne a) Beverlacensium patrono, Archiepisco-po

a) ante Aschetellum Vitam hujus Joannis tradiderat *Folchardus* de quo Tom. 2. p. 523.

po ab Anno 687. Ebroicensi: & tertia de ejusdem virtutibus ac miraculis. Vide Baleum Centur. V. cap. 5. Pitseum ad Annum 1320. pag. 411. Vossium pag. 514. seq.

GVILELMUS *Augerus*, vide *Angerus*.

GVILELMUS *Aviciensis*, infra de *Chalançon*.

Magister GVILELMUS *Autissiodorensis*, Archidiaconus Bellovacensis, Theologus Paris. nominatissimus & in quæstionibus profundissimus, defunctus Romæ An. 1230. teste Alberico p. 538. Chronici ubi laudat magnam ejus *summam Theologicam*, scriptam intra A. 1220 & 1230. hujusque abbreviationem factam ab Episcopo Florentiæ, Magistro ARDINGO (ARDEGO) Papiensi. Prodiit Summa illa Parisiis An. 1500. & deinde sine anno. DIONYSII Carthusiani *exheleosis*, excerpta ex eadem continet. De alia abbreviatione infra, HERBERTUS. Primus hic Gvilelmus qui *materiæ* & *formæ* vocabulis usus esse traditur in materia de Sacramentis. *Summa* ejusdem Gvilelmi *de officiis Ecclesiasticis* usum se profitetur DURANDUS VI. cap. 39. rational.

GVILELMUS de Speliniaco, ab Anno 1207. *Autisiodorensis* Episcopus & ab Anno 1220. Parisiensis, defunctus An. 1223. qui diversus a superiore, *scholam Magi-*

ſtralem nunquam aſcendit. a) Vide Bulæi hiſtoriam Academiæ Pariſ. Tom. 3. p. 693. & auctorem diſſ. editæ Gallice de ſcriptore Summæ Theol. Gvilelmo Autiſſiodorenſi, diverſo ab Epiſcopis, T. 3. ſylloges cui titulus : Continuation des memoires de litterature & d'hiſtoire, parte 2. pag. 317. ſqq. Aliis idem videtur cum ſuperiore, ut Oudino quoque T. 2. pag. 1724. ſeq.

GVILELMUS *Badbius* ſive BADBY. ſupra T. 1. p. 435.

GVILELMUS *Badecomius* Anglus cujus accuratam in Matheſeos ſtudiis diligentiam celebrat Lelandus cap. 509. ſcripſit *Concluſiones operationis Aſtrolabii. Concluſiones Sophiæ.* Tractatum *de ſphæra ſolida.* Addunt Baleus VII. 67. & Pitſeus pag. 608. qui *Batecumbum* vocant, etiam alium *de ſphæra concava, ejusque fabrica & uſu.*

GVILELMUS *Badunicus* ſive *Badunenſis,* (*Bathonenſis*) apud eundem Lelandum, cap. 364. ſcriptor *Homiliarum,* Neque plura de eo Baleus XI. 7. aut Pitſeus p. 851.

GVILELMUS *de Baiſo,* ſupra GVIDO p. 377.

GVIL-

a) Hiſt. Epiſcopor. Antiſſiodorenſium in Labbeo Biblioth. nova MSS. T. 1. p. 480.

GVILELMUS *de Baldenſeel.* Supra BOLDENSLEVET. 1. p. 689.

GVILELMUS *Batecombus* ſive *Batecumbus*, ſupra in *Badeconio.*

GVILELMUS *Bathonienſis*, ſupra Badunicus.

GVILELMUS *Bauſeti*, Aureliacenſis (Orilhac) Aruernus, Philippi Francorum Regis Medicus, & ab A. 1304 ad 1320. Epiſcopus Pariſienſis. Scripſit *Dialogos VII.* Gvalonis (Gitonis ſive Gvilelmi) *de ſeptem Eccleſiæ Sacramentis*, profeſſus ſe ex ſcriptis fratris Thomæ Aqvinatis & Petri de Tarento ſe Tarentaſia profeciſſe. Prodiit præter editiones duas a) ſine loco & Anno vulgatas, Pariſ. 1489. 4. 1494. 8. 1500. forma minore, Lipſiæ 1512. Pariſ. 1550. Lugd. 1567. & minore forma 1580. Florent. 1579. 8. & Pariſ. 1587. 8. Huic enim Gvilelmo veriſimillime adſcribit Oudinus III. p. 731. quos alii præter rem Gvilelmo Pariſienſi Epiſcopo An. 1249. defuncto, alii veriſimilius tribuunt Gvilelmo Pariſienſi Ord. Præd. Regis Philippi confeſſario, qui An. 1312. diem obiit ſupremum. De utroque infra. Nunc tantum juvat annotare, huncGvilelmumBauſetum im-

a) Vide Jac. Quetif de ſcriptis Dominicanor. T. 1. p. 518.

probaſſe JOANNIS Pariſienſis determinationem de Sacramento altaris, An. 1304. proditam. Vide Sammarthanos Tom. 1. Galliæ Chriſt. p. 452.

GVILELMUS *Beccenſis*, infra *de Bougevilla*.

GVILELMUS *Becolejus* ſive *Beckley*, Anglus. Carmelita, obiit An. 1438. ſcriptor *Quæſtionum*, *Qvodlibetorum*, *Concionum*. Vide Lelandum cap. 529. & qui etiam *de decimis fratrum* B. Mariæ de monte ſcripſiſſe teſtantur, Baleum VII. 99. Pitſeum pag. 627.

GVILELMUS *Bellovacenſis* Canonicus. Idem cum *Gvilelmo de S. Amore*. Vide Bulæum Tom. 3. Academ. Pariſ. pag. 248. ubi inter alia de ejus *libello de periculis Mundi*, contra Monachos mendicantes edito An. 1252.

GVILELMUS *de Berckhem* ſive *Berchemius*, Gelder, Niellenſis Eccleſiæ Paſtor & Canonicus Noviomagenſis, cujus *compendium Chronicorum Geldriæ* laudant Valerius Andreas pag. 306. & Franciſcus Swertius pag. 298. perductum ab Auctore ad Annum 1466. Ejusdem *Hiſtoriam captivitatis Adolphi*, Geldriæ Ducis, MStam Valerius notat ſervatam Noviomagi.

GVILELMUS *Bertonus*, Anglus, Cancellarius Oxonienſis circa Annum 1381.

cu-

cujus *determinationes* & alia scripta *contra Joan. Wiclefum* memorant Baleus VI. 89. & Pitseus pag. 536.

GVILELMUS *Bevvfu*, Northamtoniensis Anglus, Carmelita, Magister Theologiæ Oxon. circa Annum 1390. Scripsit teste Baleo VII. 16. *Lecturam Sententiarum*, *Collationes* varias & *de miraculis Mariæ*. Vertit etiam ex Gallico Latine *Eadmundi Abyndoni*, Cantuariensis Archiepiscopi *Speculum contemplandæ Deitatis*. Eadem Pitseus p. 545.

GVILELMUS *Bibliothecarius* Malmesburiensis, infra *Malmesburiensis*.

GVILELMUS *Bibliothecarius* Romanus, qui post Annum 891. ANASTASIO Bibliothecario addidit *Vitas* Pontificum *Hadriani II.* & *Stephani V.* (aliis VI.) qui Hadriano III. An. 885. successit. De editionibus dixi Tom. I. p. 233.

GVILELMUS *Binhamus* Anglus, *Whitoclivi* sive *Wiclefi*, cum quo Oxonii sacris litteris operam dederat, adversarius, de quo Joan. Lelandus cap. 428. Baleus VI. 5. & Pitseus ad Annum 1370. pag. 504. Idem hic mihi videtur GVILELMUS *Carmelita*, a quo *Joannis Vigoclivi* sive Wiclefi trialogum libro aculeato oppugnatum scribit Lelandus cap. 53.

GVIL-

GVILELMUS *Bintræus*, ſive *Byntre*, Anglus, Carmelita, defunctus Nordovici An. 1440. teſte Lelando cap. 546. quanquam Baleus VIII. 59. & Pitſeus pag. 683. ejus obitum ad An. 1493. proferant, confundentes hunc fortaſſe cum Gvilelmo Blachenego. Scripſit *Lectiones in Canticum Salomonis*. *Paupertatis defenſorium*, ſive Apologiam pro fratribus mendicantibus contra Richardum Armachannm aliosque: qualem ante eum ſcripſerant GALFREDUS Hardebius & JOANNES Hulhethus. *Determinationes Theologiæ*. *Quæſtiones XLII. ordinarias*. *De laude B. Virginis*. *Sermones*. Et *de Latini ſermonis ornatu* quod incip. *Colores precipui pertinentes ad* &c.

GVILHELMUS ex Judæo Diaconus *Bituricenſis*, a GVILELMO Archiepiſcopo Bituricenſi ad Chriſtianam Fidem amplectendam adductus circa Annum 1230. ſcripſit expoſitionem *in Lamentationes Jeremiæ*: & *Bellum Domini contra Judæos*, & *contra Sadducæos Judæorum hæreticos* libris duobus, in quibus dicta Veteris Teſtamenti *litteris Latinis*, *verbis Hebraicis*, ſubjuncta Latina verſione referuntur. MStos evolvit Oudinus Tom. 3. pag. 156. qui obſervat a Poſſevino hoſce libros præter rem tribui PETRO Paludano. Prologum cum clavi

vi & capite primo vulgavit Jacobus Hommey in ſupplemento Patrum pag. 412. 416. qui etiam pag. 390. edidit ejusdem Gvilelmi *allegorias de principio & fine cujuslibet Libri, Veteris ac Novi Teſtamenti*: & pag. 402. *De quibus ſenſibus* opuſculum: & pag. 405. ſermonem *de Paſſione Domini* & p. 407. *de Evchariſtia* opuſculum.

De GVILELMI Archiepiſcopi *Bituricenſis* & Confeſſoris vita dixi ſupra in DIONYSIO *Caroli loci*, Tom. 2. p. 97.

GVILELMUS *Blachenegus* ſive *Blakeney* (Latine *Niger*) vixit circa Annum 1490. ſcriptor *Commentarii in Cantica Canticorum.* Vide Lelandum c. 504. Baleum XI. 87. qui *diſputationes ejus* quas vocat ſubtilisſimas etiam commemorat, & Pitſeum pag. 678. qui *Blacneium* appellat.

GVILELMUS *Bleſenſis*, PETRI, ſcriptis celebratiſſimi frater, clarus poſt ſæculi duodecimi medium. Huic Abbatia Maniacenſi Siciliaque relicta, reditum in Galliam gratulatus Petrus Epiſtola 93. a) ſcriptorum ejus mentionem facit his verbis: *Nomen veſtrum diuturniore memoria commendabile reddent* Tragœdia *veſtra* de Flaura & Marco, *verſus* de pulice & muſca, Comœdia *veſtra* de Alda,

a) Tom. XXIV. Bibl. Patrum Lugd. p. 1012.

Alda, sermones *vestri*, *& cætera* Theologicæ facultatis opera, *quæ utinam diffusius essent ac celebrius publicata.*

GVILELMUS *Boderishamensis* aliis *Boderishinensis* vel *Bonderinensis* Anglus Ord. Præd. circa Annum 1262. scripsit *in Canticum Salomonis*, *in threnos Jeremiæ* & *in Epistolam ad Romanos.* Vide Pitseum p. 344. seq. Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 259.

GVILELMUS *de Boldensleve*, supra Tom. 1. p. 689.

GVILELMUS *Botelerus* sive *Butlerus*, de eo supra T. 1. pag. 848.

GVILELMUS *Botonerus* sive *Buttonerus*, equestris Ordinis, Anglus, Matheseos, artis Medicæ & historiarum cognitione clarus circa Annum 1460. scripsit *Antiquitates Anglicas*, *libris III.* *Acta Joannis Fastolfi* An. 1421. *Collectiones Medicinales.* *Abbrevationes doctorum.* *De Astrologiæ valore.* *Epistolas.* Vide Baleum VIII. 27. Pitseum pag. 648. seq. Vossium pag. 634.

GVILELMUS *Bremensis* qui est apud Cangium, typorum vitio ita vocatur, nam ex Bibliotheca Præmonstratensi Joannis le Paige pag. 307. constat notari Gvilelmum Cœnobii *Brenensis*, Præmonstratensis Ord. Svessionensis Diœcesis Canonicum & Doctorem Theologum

gum Parisiensem, Nicolao Lyrano coætaneum, scriptorem libri *Homiliarum.*

GVILELMUS *Brevinus*, circa Annum 1470. scriptor dissertationis de septem principalibus Urbis Romæ Ecclesiis.

GVILELMUS *Brito* Aremoricus supra T. 1. p. 771. 772.

GVILELMUS *Britonus*, sive *Brito*, Camber, Ord. Minor. ibid. p. 772.

GVILELMUS *Brunyardus* Anglus, Ord. Præd. circa Annum 1350. cujus *Summa Theologiæ*, *Distinctiones* variæ & *Determinationes* celebrat Baleus V. 77. & Pitseus pag. 479. Nec plura Jacobus Quetif T. 1. p. 634.

GVILELMUS *Burgensis*, infra *Petroburgensis.*

GVILELMUS *Butlerus*, de quo supra, T. 1. p. 848.

GVILELMUS *Buttonerus* supra *Botonerus.*

GVILELMUS *Buttonius* Anglus, Canonicus Regularis S. Augustini, scripsit teste Pitseo pag. 851. librum *de Abbatia Osney* in suburbio Oxoniensi.

GVILELMUS *de Cajoco*, sive *Kajoco*, *Kayotho*, (Cayen in Picardia) Ord. Præd. circa Annum 1309. Huic præter *Conciones* tribuitur *summa casuum Conscientiæ*, ex ampliore JOANNIS *de Friburgo*, vulgo

go dicti *Lectoris*, redacta in Compendium. Dubitare se tamen non diffitetur Jacobus Quetif T. 1. p. 507. *quod licet eadem ambo ætate floruerint, Joannes tamen junior fuerit, & non nisi postremis annis* Summam Confessorum *ediderit*.

GVILELMUS *Calculus*, vide infra *Gvilelmus Gemmeticensis*.

GVILELMUS *Calisfordiensis* Anglus, Doctor Cantabrigiensis, vergente Seculo XIV. cujus *Lecturam* (in Magistrum Sententiarum) & *Sermones* de tempore ac de Sanctis laudat Trithemius c. 657. Idem mihi videtur quem Gvilelmum *Cockisfordum* vocant Baleus & Pitseus pag. 524. qui præterea notat scripsisse *in Canticum Moysis*, & *Postillas in sacram Scripturam*.

GVILELMUS de *Campellis*, ex Archidiacono Paris. Episcopus ab Anno 1113. ad 1121. *Catalaunensis*, opinatissimus Magister, cognomento Venerabilis a) Præceptor Petri Abælardi, & Hildeberti Cenom. & S. Bernardi celebratus Epistolis b) *abbreviavit* teste Alberico in Chron. pag. 222. *Moralia Gregorii Papæ*, & quædam

a) Sammarthan. Tom. 2. Galliæ Christ. pag. 504. Edm. Martene Tom. 5. anecdotor. pag. 877. Pagius ad An. 1121. n. 12. seq.

b) Vide Mabillon. ad S. Bernardi Epist. 3. & 58. & Jacobum Hommey supplement. pag. 367. Imbonatum in Bibliotheca Latino Hebr. p. 64.

dam alia fecit. In his *Sententiarum Theologicarum* opus, ante Petrum Lombardum ſententiarum Magiſtrum, quod perinde ut *Moralia Gvilelmi de Campellis ſuper Job*, MS. in Galliæ Bibliothecis aſſeruatur, teſte Oudino Tom. 2. pag. 965. Breve ſcriptum *de origine animæ* vulgatum ab Edm. Martene Tom. V. anecdotorum pag. 881. 882. ex ejus Sententiarum Theologicarum opere decerptum mihi videtur. At enim *altercatio Chriſtiani cum Judæo de fide Chriſtiana*, ſub Gvilelmi hujus nomine edita Tom. XX. Biblioth. Patrum Lugd. pag. 1884. auctorem primum habet GILBERTUM Abbatem Weſtmonaſterienſem, ut ſupra in Gilberto dicere me memini: & Gvilelmum interpolatorem fortaſſe, qui eam ad Alexandrum Lincolnienſem miſit, unde ſine nomine auctoris ſubjuncta Gvilelmi Theologicis Sententiis in Codd. MSS. legitur.

GVILELMUS *de Canno* (G. Langbænio *de Campo*) infra, *Gvielm. Peregrinus.*

GVILELMUS *Cantuarienſis* ſcriptor vitæ Thomæ Cantuar. infra, *Gvil. Stephanides.*

GVILELMUS *Caorſinus*, a) Rhodio patre

a) vitioſe aliis *Coaſinus*, *Coanerſinus*, *Caourſin* vel *Coaverſinus*, *Courinus*; vide diarium eru-

 dito-

tre genitus Duaci in Flandria, Equitum Rhodiorum ſive Melitenſium per quadraginta amplius annos Vicecancellarius, obiit An. 1501. Ejus ſcripta junctim edita Ulmæ 1496. fol. apud Joannem Reger de Kemnat, variis ornata iconibus ligno inciſis, rariusque obvia, hæc ſunt:

1) *Obſidionis Rhodiæ urbis* a Mahomede II. Imperatore Turcarum A. 1480. incaſſum ſuſceptæ *deſcriptio*, quæ ſeparatim etiam excuſa exſtat ſine loco & anno in 4. & Germanice Joanne Adelphio, Argentoratenſi interprete, Argentorati An. 1513. De illa obſidione conſulendi etiam Bzovius & Raynaldus ad Annum 1480.

2) *De terræ motus labe qua Rhodii eodem anno ante obſidionem affecti ſunt.*

3) *Oratio in Senatu Rhodiorum de morte magni Turci* (Mahomedis II.) *habita* Anno 1481. prid. Kal. Jun. Anno M CCCC LXXXI.

4) *De caſu Regis Zizimi* ſive Siſimi (fratris Bajazethi ſecundi, Turcarum Imperatoris) *Commentarium.*

5) *De*

ditorum Italiæ Tom. 21. pag. 412, ubi diligentiſſime de hoc ſcriptore diſſeritur.

5) *De celeberrimo fœdere cum Turcorum Rege Bagyazit per Rhodios inito.*

6) *De admissione Regis Zizimi in Gallias, & diligenti custodia & asservatione, exhortatio* ſcripta 13. Cal. Octobr. An. 1483.

7) *De translatione ſacræ dextræ* S. Joannis Baptiſtæ, *Chriſti præcurſoris, ex CPoli ad Rhodios* An. 1484. *Commentarium, cum Oratione de ejusdem Joannis laudibus.*

8) *Ad* ſummum Pontificem *Innocentium VIII. Oratio* habita V. Cal. Febr. An. 1485. coram Pontifice ac ſacro Senatu, Prælatorum & Curialium frequentia adſtante.

9) *De traductione Zizimi, ad Urbem Romam,* An. 1488. *Commentarium.*

10) *Volumen ſtabilimentorum Rhodiorum Militum ſacri Ordinis Hoſpitalis S. Johannis Hieroſolymitani* confirmatorum a magno Magiſtro ordinis Daubuſſono & Capitulo generali, V. Auguſt. An. 1493.

GVILELMUS *Carmelita,* ſupra, *Guil. Binhamus.*

GVILELMUS *Carnotenſis* Ord. Præd. *Ludovici IX.* Galliarum Regis Capellanus: cui An. 1270. 25. Aug. morienti præſens adfuit. Scripſit *de ejus vita & actibus, & de miraculis quæ ad ejus Sanctitatis declarationem contigerunt.* Exſtat

 in

in Andreæ du Chesne Tom. V. scriptor. de Rebus Francorum pag. 466 - - 480. De hoc Gvilelmo Jacobus Quetif T. I. pag. 381. qui pag. 267. etiam tres ejus *sermones* memorat Parisiis habitos Ao. 1273.

GVILELMUS Prior Abbatiæ *Caroli loci* (Chalis) Ord. Cisterc. in Silvanectensi Episcopatu, diœcesis Remensis An. 1352. scripsit non Latine quidem sed versibus Gallicis *iter vitæ humanæ* libris tribus, *le plerinage de vie humaine.* Apud Labbeum pag. 317. Biblioth. MSS. ubi Joannis Galoppes prosariam ejusdem operis metaphrasin Gallicam commemorat, *le pelerinage del'ame.* Vide Oudinum T. 3. p. 976.

GVILELMUS *Castellus* seu *Castalius*, Archidiaconus & Canonicus Turonensis circa Annum 1500. scriptor *dialogi in Jacobi Fabri, Stapulensis laudem*: variorumque *epigrammatum*, *elegiarum*, *eclogæ* cui titulus *Eumorphus*, carminis *Sibyllini de Judicio extremo*, Carminis *de stultis mulierum votis.* Vide additiones ad Trithemium de S. E. cap. 17. ubi & *Epistolæ* hujus Gvilelmi ad diversos, multæ & variæ laudantur.

GVILELMUS Anglus, Monachus Cestriensis, (Lelando cap. 154. *Castrensis*) Ord.

Ord. Bened. ad quem S. Anſelmi Cantuarienſis Epiſtolæ. Scripſit *Carmen in Anſelmi laudem*, atque *Epicedion* in eundem defunctum An. 1109. Utrumque edidit Baluzius Tom. IV. Miſcell. pag. 557. 560. De hoc Gvilelmo præter Lelandum Baleus X. 42. & Pitſeus pag. 194.

GVILELMUS *Caſtrofortius*, Magiſter Collegii Navarrei Pariſ. defunctus A. 1481. Ejus commentarii breves & acuti in quatuor libros ſententiarum, quibus ÆGIDIUM Carlerium libenter eſt ſecutus, MSS. in Bibliotheca illius Collegii, teſte Joan. Launojo in Hiſtoria Gymnaſii Navarrei pag. 589. ſeq.

GVILELMUS *Caxtonus* Anglus, de quo ſupra Tom. 1. pag. 1017. ſeq. Huic a Voſſio pag. 636. locus inter Hiſtoricos Latinos conceditur, quia *Chronicon* ejus ſive *Fructum temporum* Latine vertit demtis quibusdam & mutatis Joannes Major, Scotus. De typographia per Caxtonum hunc perlata in Angliam, vide Mich. Maittaire Tom. 1. Annal. typograph. pag. 128. ſeq.

GVILELMUS *Celdonenſis* ſive *Cerdonenſis*, *Geldenenſis*, *Credonenſis*, rectius *Redonenſis* Armoricus Gallus, Ord. Præd. circa Annum 1250. ſcriptor *Apparatus in ſummam Raymundi de Penna forti*, cum eadem

dem plus ſimplici vice editi. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 130. ſeq. atque infra, de Gvil. PENNAFORTI.

GVILELMUS *Cellingus*, infra, *Gvil. Tillæus.*

GVILELMUS *de Centauria* Cremonenſis, Ord. Minor. in patria An. 1404. defunctus. Hujus commentaria in IV. libros Sententiarum MSta memorat Waddingus pag. 151. in Bibliotheca Franciſcanorum.

GVILELMUS *Ceſtrienſis*, ſupra *Gvil. Caſtrenſis.*

GVILELMUS *de Chalançon* Epiſcopus Avicienſis ſeu Podienſis apud Vellavois ab Anno 1418. ad 1443. ad cujus *quæſita*, Conſiderationes XII. Joannis Gerſonis contra Fratricellum quendam, Orationes particularium fœminarum & laicorum devotorum, præferentem actibus hierarchicis Eccleſiaſticorum Sacerdotum & Doctorum peccatorum, in Joh. Gerſonii operibus Tom. 2. edit. Dupinianæ pag. 653.

GVILELMUS *Cheveſtunus*, Philoſophus Anglus, pleraque *Ariſtotelis* opera illuſtravit commentariis, Phyſicorum libros parva naturalia & Metaphyſicam, quæ Cantabrigiæ MSta ſe vidiſſe teſtatur Pitſeus pag. 852.

GVIL-

GVILELMUS Abbas *Ciſtercienſis*, cujus ſermo Myſticus *de aſſumtione B. Virginis*, in Geneſ. VII. 17. in Caroli Viſchii Biblioth. Ciſterc. pag. 321. ſeq.

GVILELMUS *Clarævalllenſis* circa Annum 1140. ſcriptor *vitæ S. Bernardi.* Vide &infra *Gvil. S. Theodorici.*

GVILELMUS *Coaſinus* ſive *Coanerſinus* vide ſupra, *Guil. Caorſinus.*

GVILELMUS *Cockisfordus* ſive ut Lelando cap. 430. ſcribitur *Coccofordus*, Carmelita Lindenſis circa Annum 1380. Hujus memorantur *Commentaria* tum in alios S. Scripturæ libros, tum *in Canticum* Moyſis; nec non *in Petri Longobardi Sententias. Sermones* de tempore & de Sanctis. Vide Baleum VI. 76. & Pitſeum pag. 524.

GVILELMUS *de Conchis.* De eo ſupra Tom. 1. pag. 1144. ſeq. ubi dictis addere licet quod illius eſt *dragmaticon* ſive manipulusPhiloſophiæ, qui lucem vidit Argentorati A. 1566. 8. edente Gvilelmo Gratarolo, qui teſtatur ſe illum An. 1536. Patavii ex Codice MS. deſcripſiſſe. Inſcribitur: *Dialogus de ſubſtantiis Phyſicis*, confectus *a Wilhelmo aneponymo* * *Philoſopho:* ſubjunctis libris III. incerti auctoris ejusdem ætatis, 1) *de calore vitali.* 2) *De mari & aquis*, & 3) *de fluminum origine.* Vide V. C. Jac. Wilhelmi

* Supra pag. 403.

helmi Feuerlini obſervationem inſertam Diario litterario Noribergenſi, Nützliche und auserleſene Arbeiten der Gelehrten im Reich, III. pag. 250. *Philoſophum magni nominis habitum* hunc Guilelmum, notat Albericus ad Annum 1154.

De GVILELMI *Conquæſtoris*, Regis Angliæ ab Anno 1066 ad 1087. poſtremis dictis atque obitu *fragmentum* ex antiquo libro monaſterii S. Stephani Cadomenſis, exſtat in Cambdeni ſcriptoribus rerum Anglicarum pag. 29 - - 35. Incipit: *Dum furerent in Orbe tempeſtates multæ.*

GVILELMUS Ord. Minor. poſtea *Conſtantienſis* Epiſcopus An. 1240. Pariſiis in ſermone de B. Joanne Baptiſta prædicavit quod liberum arbitrium non habeat potentiam naturalem effectivam aliquo modo, ad recipiendam Gratiam: & quod qui damnatur, nunquam fuit in Gratia, ſed ſemper Iſmaël aut Judas fuit, & nunquam Johannes. Qui errores rejiciuntur in Biblioth. Patrum T. XXV. edit. Lugd. pag. 329. De alio juniore Gvilelmo, Conſtantienſi Epiſcopo, infra in *Gvilelmo de Maro.*

GVILELMUS *Conventuenſis*, infra *Coventrenſis.*

GVIL-

GVILELMUS *Copingerus* Magifter Oxonienfis, cujus *Sacramentale*, & librum *de vitiis & virtutibus* laudat Baleus XI. 48. & Pitfeus pag. 852.

GVILELMUS *Copus* Bafileenfis, Medicus Parifienfis atque Archiater Francifci I. junior fortaffe quam qui a me hoc loco memorari debeat. Ex Græco Latine vertit Pauli Æginetæ præcepta de ratione victus, Hippocratis tres prognofticorum libros, Galeni libros VI. de locis affectis, & de morborum fymptomatumque caufis ac differentiis libros totidem. Vide præter Bibliothecarum Medicarum fcriptores, appendicem ad Trithemium de fcriptoribus Ecclefiafticis cap. XXI.

GVILELMUS *Cortufius*, fupra Tom. 1. pag. 1213.

GVILELMUS *Coventrienfis*, Lelando c. 366. *Coventuenfis*, Anglus, Carmelita circa Annum 1330. fcripfit eodem Lelando tefte *Annales* fui Ordinis, & *de laude Carmeliticæ Religionis* libros VII. *Defenforium Carmelitarum* & *de adventu Carmelitarum in Angliam.*

GVILELMUS *Covrinus*, fupra *Guil. Caorfinus.*

GVILELMUS Amidamus *de Cremona* S. Auguftini Eremitarum Ordinis Prior Generalis vir egregius, Epifcopus ab

Anno 1347. Novarienfis, de cujus lau
dibus Jac. Philippus Bergomenfis i
Chronico ad Annum 1355. quo dien
obiit, vel, ut probat in Mufeo Novarienf
pag. 207. Laz. Auguftinus Cotta, An
1356. Ejus fcripta: Commentaria *i*
IV. Evangelia & *in IV. libros Sententiarum*
Reprobatio fex errorum, five *de auctori*
tate Apoftolica pro Joanne XXII. *Sermo*
nes, *Orationes &c.* Vide præter Cottam
Ughelli Tom. IV. p. 714. feq. Fran
cifci Arifii Cremonam litteratam Tom
I. pag. 162. & Philippi Elffii enconia
fticon Auguftinianum pag. 257. feq. qu
notat Cardinalatus purpuram, quam Jo
annes XII. obtulit, ab hoc Gvilelm
recufatam, inde tamen factum ut inte
Cardinales a Poffevino aliisque & Can
gio etiam computetur.

GVILELMUS *Croylandenfis*, infra *Rame*
fienfis.

GVILELMUS *de Cumo* five *de Cunio* po
tius, Flaminiæ opido, Juris Civilis con
fultus Bartolo plus fimplici vice laudatu
docuit Aureliani in Gallia circa A. 1310
ac deinceps, fcripfitque *in Digeftum ve*
tus hoc eft in libros priores Digeftorun
usque ad titulum tertium libri XXIV. ne
non *in Codicem* Juftinianeum. Vide Trit
hemium c. 533. & Marcum Mantuam p
466

466. necnon Gvidum Pancirolum lib. 2. de interpretibus Juris, c. 60. qui *de Muneribus* etiam & *de Securitatibus* libellos composuisse testatur.

GVILELMUS *Dalingus* sive *Dallingus* supra, Tom. 2, pag. 8.

GVILELMUS *Dalton.* ibid.

GVILELMUS *de Dandina*, supra T. 2. p. 31.

GVILELMUS *Dandus*, ibid.

GVILELMUS *Dastinus*, supra Tom. 2. pag. 39.

GVILELMI *Dei* Synodale *Tutelensis* Ecclesiæ in Bibliotheca S. Germani de Pratis Paris. evolvit Cangius Codice 799.

GVILELMUS *Diaconus*, supra, *Gvil. Bituricensis.*

GVILELMUS *S. Dionysii*, infra *Gvil. de Nangis.*

GVILELMUS Monachus *S. Dionysii*, juxta Parisios, Ord. S. Benedicti, præter *Epistolas* ad diversos, etiam conscripsit *tres Historiarum libros, propter quos inter nobiles Galliæ historiographos refertur ab inedito auctore hierarchiæ subcœlestis lib. IV. cap. 9.* Hæc de eo Vossius pag. 605. de Hist. Lat. qui etiam ejusdem ex Jac. Philippo Bergomensi ad Annum 1240. & Trithemii cap. 431. de S. E. & II. 124. illustr. Benenedictin. sub GVILELMI *Galli* nomine meminerat pag. 466.

466. seq. Alius vero antiquior GVILELMUS, S. Dionysii Monachus, de quo infra, in SUGERIO Abbate, cujus res vitamque ab hoc Gvilelmo, Domestico ipsius, scriptam habemus. Obiit Sugerius An. 1152. Ejusdem ut videtur Gvilelmi *Epistolam* An. 1155. scriptam edidit Edmundus Martene Tom. 1. anecdotorum pag. 441. in qua laudat solitariam mansionem quam sibi elegerat in Aquitania.

GVILELMUS *Dominici*, Catalanus cujus Commentarius *in Usaticos* sive leges Barcinonensis Urbis fuit MS. apud Antonium Augustinum. Vide Nicol. Anton. Tom. 2. Biblioth. vet. Hispan pag. 265.

GVILELMUS *Dorochius* sive *Dorched*. Anglus Mathematicus circa Annum 1360. cujus *tractatum de occultis*, & *summam auream* laudant Baleus VI. 9. & Pitseus p. 486.

Magister GVILELMUS *Dunelmensis*, defunctus An. 1249. a Matthæo Paris. ad illum annum vocatur, *litteratus eminentissime*, a Lelando autem cap. 239. idem habetur parum verisimiliter cum *Gvilelmo Shirwoodo*, de quo infra. Certe electum in Archiepiscopum Rothomagensem non invenio.

GVILELMUS *Durandus* de S. Porciano, & GVILELMUS *Durandus* five *Durantes* Speculator, Epifcopus Mimatenfis. Supra T. 2. p. 204. 205.

GVILELMUS Abbas *Ebeholtenfis*, cujus *Epiftolas* edendas Hafniæ exfpectamus ab eruditiffimo Viro Joanne Grammio. Vide Memorias Trevoltinas An. 1727. pag. 2285.

GVILELMUS Archiepifcopus *Eboracenfis*, cujus *Conftitutio* An. 1153. promulgata exftat in Conciliis Labbei, Harduini, Coleti.

GVILELMUS *Edon*, Ord. Minor. cujus Waddingus laudat *Compendium Theologicæ Veritatis*, (diverfum ab eo quod inter Alberti Magni & Bonaventuræ opera occurrit, & de quo dictum fupra in DORNBERGIO) & *adaptionem thematum prædicabilium per totum annum ad materias Compendii Theologicæ Veritatis.*

GVILELMUS ex Capellano Brederodenfi *Egmondanus* Monachus & Procurator, ANONYMI *Chronicon Egmundæ & Hollandiæ* ab Anno 647. ad 1205. progreffum continuavit ab Anno 1205 ad 1332. Anonymum a Francifco Sweertio Francof. 1620. fol. cum ÆGIDIO de Roya & aliis, fed minus emendate editum, meli-

meliorem edere eique Gvilelmi conti-
nuationem adjungere voluit Petrus Scri-
verius: ſed præſtitum id demum ab An-
tonio Matthæo, uſo Scriverii Codice
Lugd. Bat. 1700. 8. additis etiam notis
Vide Voſſium & Oudini Tom. 3. pag
859. ſeq.

GVILELMUS *Egumonde* ſive *Egmundu*
Anglus, Auguſtinianus circa Annum
1390. cujus ſolas *replicationes ſcholaſtica*
& *ſermones ad plebem* memorant Baleu
VII. 12. & Pitſeus pag. 553. neque plur
Elſſius p. 262. Encomiaſtici Auguſtini-
ani.

GVILELMUS *Elphinſtonus* Epiſcopus i
Scotia Aberdonienſis circa Annum 148
ſcriptor diligens *hiſtoriæ Scoticæ*, cuju
octo libris, qui MSti exſtant in Biblioth
Bodlejana, uſus fuit Eduardus Stilling-
fleet, in præf. ad Origines Britannica
pag. 52. teſtatus eum in tribus libris pri-
moribus ſecutum FORDONI veſtigia
in cæteris recurriſſe *ad antiquos Hiberni*
libros. Itaque Wilhelmus Nicolſonu
in Bibliotheca Hiſtorica Scotiæ pag
98. vix audet Voſſio accedere, qu
Hectorem Boëthium ſecutus, præci-
puos Elphinſtoni, quos expreſſerit ſcri-
ptores vocat VEREMUNDM, fani I
Andreæ Archidiaconum, & JOANNEM
a Campo bello. Etiam *Conciliorum ſtatut*
i

inter hujus Gvilelmi ſcripta refert Baleus XIV. 57.

GVILELMUS *Encurtus* Anglus, Ord. Præd. circa Annum 1340. præter *Sermones* traditur ſcripſiſſe *Lecturam in Eccleſiaſtem.* Vide Baleum V. 53. & Pitſeum p. 445. Ille in Eccleſiaſtem commentarius plus ſimplici vice MS. in Angliæ Bibliothecis. Vide Jac. Quetif T. 1. p. 602.

GVILELMI *Epiſcopi*, Abbatis S. Germani a Pratis Commentaria in Vetus Teſtamentum evolvit Cangius in Bibliotheca San Germanenſi Codice LV.

GVILELMUS *Evrardus* ſupra T. 2. pag. 388. EVRARDUS.

GVILELMUS *Exonienſis* ſive *de Exceſtria*, Magiſter Oxonienſis circa Annum 1330. Scripſit teſte Baleo V. 33. *de paupertate* & *de paupertate contra Fratricellos.* Cætera ejus ſunt: *de proprietate Eccleſiæ* contra Gvil. Occamum, & *de generatione CHriſti.*

GVILELMUS *de Falgario* Toloſanus Ord. Minor. Vicarius Generalis, ſuperſtes adhuc An. 1290. miſit in compendium commentarios *S. Bonaventuræ* in IV. libros Sententiarum, & diffuſe ſcripſit adverſus *Petrum Joannem* OLIVUM. Vide Waddingi Biblioth. Ord. Minor. pag. 152.

GVIL-

GVILELMUS *Farinerius* Aquitanus ex Monacho Gourdonenſi diœceſis Cadurcenſis, Vicarius Ord. Minor. Generalis & ab Anno 1356 ad 1361. R. E. Cardinalis, præter ſcriptum *de ſacris ſtigmatibus S. Franciſci*, & *Sermones* de tempore & de Sanctis, nec non libellum *de mutuatitia* per numos *negotiatione* ad Ægidium Cardinalem Albernotium, ei tribuuntur *Commentaria in varios libros ſacros & profanos.* Vide Waddingum loco laudato, & Georgii Joſephi Eggs purpuram doctam p. 391.

Flavius GVILELMUS non notus mihi niſi ex Poſſevino & Voſſio, qui ejus libros quinque MSS. *de Vita B. Virginis* commemorant.

GVILELMUS *Fletæus*, ſupra Tom. 2 p. 505.

GVILELMUS *Foluyle* ſive *Folvillus* Anglus, Lincolnienſis Ord. Minor. defunctus Stanfordiæ An. 1384. ſcriptor libri *pro pueris induendis* contra Cantabrigienſium ſtatutum ſapiens quo cavebatur ne mendicantium ordinum fratribus pueri ante duodevigeſimum ætatis annum ad ordinem ſuum reciperentur. Vide Baleum VI. 71. Pitſeum pag. 141. Waddingum p. 152.

GVIL

GVILELMUS *Fontanus*, infra *Gvil. Wellys.*

GVILELMUS *Forleon*, Brito ex minore Britannia Ord. Minor. Theologus Parif. circa Annum 1470. inter cujus difcipulos Trithemius cap. 826. laudat *Stephanum* BRULISFERUM de quo dixi T. 1. pag. 782. Scripfit *in libros IV. fententiarum* & *Quæftiones varias.* Præterea *Decifiones regulares, præfertim circa vitam & Regulam Minorum*, editas Parif. 1471. Denique *Opufcula* nefcio quæ *in facram Scripturam*, quæ doctiffima appellat Waddingus p. 152.

GVILELMUS *Fulginas* Umber, Ord. Minor. quem libros *D. Bonaventuræ* epitomaffe five in compendium redegiffe fcribit Volaterranus libro XXI. commentariorum Urbanorum.

GVILELMUS *Gainesburgus*, de quo fupra p. 7. feq.

GVILELMUS *Galion* Anglus Nordfolcienfis, Auguftinianus, defunctus An. 1500. ætatis nonagefimo. Ejus *Lecturam Theologiæ, Difputationes varias* & *Conciones per annum*, memorat Jofephus Pamphilus in Chronico Eremitarum S. Augufti-ni p. 92. b.

GVILELMUS *Gallus*, fupra *Gvilelmus* Monachus *S. Dionyfii.*

GVILELMUS *Gatadeghus* Parmensis, Bibliothecarius Vaticanus & R. E. Cardinalis defunctus An. 1256. Hujus sunt Vitæ Pontificum Romanorum a Petro ad Innocentium IV. quæ ab Eisengreinio, Possevino, Lud. Jacobo aliisque memorantur.

GVILELMUS Calculus, Normannus *Cœnobita* sive Monachus *Gemmeticensi*. Ord. Bened. scripsit *Historiæ Normanno rum libros VIII.* a) quorum *primis quatuo* DUDONIS Historiam de moribus & actis primorum Normanniæ ducum mi sit in compendium: libro *quinto*, *sexto* *septimoque* a Richardi I. obitu sive al Anno 996. eandem continuavit usqu ad Angliam a Gvilelmo I. Conquæstor An. 1066. subactam, atque hos septen libros, eidem dedicavit Gvilelmo, quen *orthodoxum summi Regis nutu Anglorum Regem* appellat. Deinde aliquot anni interjectis, præter clausulam libri VII de Gvilelmi I. obitu, qui in An. 108 incidit, adjunxit librum *octavum* d actibus fratrum Gvilelmi II. Regis Ang Roberti Ducis Norm. & Henrici I. Regis Anglorum Normannorumque Duci

at

a) Ita in Andreæ du Chesne editione, quæ octo libr distinguitur. Nam in Cambdeniana *septem lib* sunt, duobus nempe *tertio & quarto* bis pro te tio numeratis. Itaque & septem computant Vo sius pag. 405. Oudinus Tom. 2. pag. 111 aliisque.

atque de initio Regni Stephani qui An. 1135. Henrico successit. Prodierunt in Gvil. Cambdeni Anglicar. Normannicar. & Cambricarum rerum scriptoribus Francof. 1602. fol. pag. 604 - - 691. atque ex duobus Codicibus MSS. castigatiores in Normannicis Andreæ du Chesne, Paris. 1619. fol. pag. 215 - - 317. Codex MS. qui fuit in Biblioth. Hohendorfiana III. pag. 246. jam perlatus est cum aliis illius thesauri librarii cimeliis in Bibliothecam Cæsaream.

GVILELMUS Hermannus *a Gauda* scriptor belli Hollandiæ Gelriæque A. 1507. sq. Edidit Antonius Matthæus in veteris ævi analectis. Lugd. Bat. 1698. 8. De aliis ejus scriptis vide Vossium.

GVILIELMI Ducis & Monachi *Gellonensis* Vita in Actis Sanctor. 28. Maji, & in Mabillonii Sec. Benedictino IV. p. 70.

GVILELMUS *Gillinghamus* Monachus Cantuariensis Ord. S. Benedicti, circa Annum 1390. scripsit *de illustribus viris Ordinis sui*, eorumque etiam effigies tabulis pingendas curavit. Vide Lelandum cap. 182. Addit Vossius pag. 542. etiam librum a priore diversum *de rebus Cantuariensium*, secutus Baleum VI. 98. Pitseumque p. 552.

GVILELMI *Godardi* duo Angli Franciscani Theologi non ineruditi celebrantur a Lelando cap. 363.

GVILELMUS *de S. Godialdo*, Mathematicus circa Annum 1293. & Astronomus.

GVILELMUS *Petri de Godino* (vitiose *de Godivo*) Bajonensis diœcesis, Ord. Præd. & ex Lectore sacri Palatii An. 1321. Cardinalis Presbyter & An. 1317. Episcopus Sabinensis, defunctus Avenione An. 1336. De ejus tractatu *de Principe & Prælatorum Ecclesiæ potestate*, quo jura, concessiones & privilegia Ecclesiæ Romanæ fuit complexus, vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 592. *Constitutiones* in Concilio Vallemoletano sive Vallisoletano An. 1322. in tomis Concilior. & apud Agvirrium Tom. 3. p. 536. Scripsit & *Sermones* & *de nuptiis CHristi Domini & Ecclesiæ.*

GVILELMUS *Goietus.* Vide Baluzium T. VII. Miscell. p. 210. 211. Fuit circa Annum 1076. ut constat ex Dacherii spicileg. Tom. XI. pag. 296. (edit. novæ Tom. 3. pag. 411.)

GVILELMUS *Gorris* Aragonensis, Waddingo pag. 153. Biblioth. Ordinis sui, Franciscanus, Nicolao Antonio Tom. 2. Biblioth. Vet. Hispan. pag. 225. secularis potius clericus, scripsit seculo XV. vergente *Scotum pauperum*, in quo Doctorum & Scoti opiniones in quatuor libris

libris Sententiarum contentæ dilucidantur, Tolosæ ſine anni nota in 4.

GVILELMUS *de Gotyngam*, Ord. Minor. quem An. 1336. obiſſe Poſſevinus annotavit. A Waddingo præteritur, quanquam ſcriptor ingentium operum, Commentariorum in Pauli Epiſtolas: Librorum XII. de concentu Evangeliſtarum. Pro Lege Chriſtianorum. Notationum in IV. libros Sententiarum. Quibus adde Unum ex quatuor, libris duobus. Sermones in Evangelia annua. Diſtinctiones Theologicas. Lecturas Scripturarum. Quæſtiones ordinarias. De obedientia. Librum replicationum.

GVILELMUS *Gray* ſive *Graius* ex ſtirpe Regia Anglus, diſcipulus Guarini Veronenſis, & ab A. 1443 ad 1465. Epiſcopus in Anglia Angvillarianus ſive Elienſis. Vide Lelandum cap. 570. Baleum XI. 54. & Pitſeum pag. 855. qui omnes multa illum ſcripſiſſe teſtati nullum tamen eorum citant de nomine.

GVILELMUS Monachus *Grammaticus*, ad quem circa Annum 1086. carmen Sapphicum ſcripſit ALPHANUS de quo ſupra T. 1, p. 186. ſq.

GVILELMUS Canonicus *Gratianopolitanus*, qui An. 1163. ſcripſit *Vitam Margaritæ*, Burgundiæ Comitis filiæ, Goidonis

Delphini Comitis Alboni Conjugis, ad Sanctimoniales Gratianopolitanas Ord. Cisterc. Edidit V. C. Edmundus Martene Tom. 6. monumentor. pag. 1201 - 1214.

GVILELMUS *Grenæus*, supra p. 310.

GVILELMUS *Grisauntus* Medicus & Mathematicus Anglus, circa Annum 1550. celebris, Medicinam fecit in Gallia Massiliæ, ubi filium habuit cognominem Abbatem Augustinianum, qui inter Pontifices URBANUS V. ab Anno 1362 ad 1370. Scripta a Bostono Buriensi, Baleo V. 96. & Pitseo pag. 475. hæc referuntur: *Speculum Astrologiæ. De qualitatibus Astrorum & significationibus. De magnitudine Solis. De quadratura Circuli. De motu capitis* sive accessionis & recessionis stellarum. *De urina non visa. De judicio patientis. De causa ignorantiæ.*

GVILELMUS *Gvarronis*, infra, *Guilelmus Verus.*

GVILELMITÆ *Hæretici* a Gvilelma sive Gvilelmina Bohema, cujus An. 1281. defunctæ corpus An. 1300. effossum & combustum. Vide Mabillonii Museum Italicum Tom. 1. pag. 19. seq. Alii *Gvilelmitæ* a GVILELMO de S. Amore de quo supra, p. 304. & Tomo 1. pag. 225. seq. Alii a GVILELMO de Hildenissen, de quo pag. 441.

GVIL-

GVILELMUS *Hamerus*, Novesianus in diœcesi Germaniæ Coloniensi Ord. Præd. a Possevino & Cangio ad Annum 1264. ab Altamura ad Annum 1490. refertur, sed longe junior fuit, & Commentarios in Genesin edidit Dilingæ 1564. fol. Vide Jacobum Echardum Tom. 2. Bibliotheæ Dominicanorum p. 186. seq.

GVILELMUS *Hanabergus*, Anglus, Carmelita defunctus An. 1311. scriptor *Determinationum* & *Quæstionum* Theologicarum, Philosophicarumque. Vide Lelandum cap. 351. & qui *Lecturas in Theologia, Sermonesque* adjungunt, Baleum IV. 45. & Pitseum pag. 402.

GVILELMUS *Harsik* sive *Harsiccus* itidem Anglus ex eodem Carmelitarum ordine circa Annum 1410. scrisit Distinctionum Theologicarum Magistrales disceptationes: neque plura ejus Baleus XII. 45. vel Possevinus memorant, licet Pitseus pag. 593. & ex eo Alegrius pag. 329. tanquam duo diversa scripta tradunt Distinctionum alterum, alterum Disceptationum.

GVILELMUS *Hauckyns* sub seculi XVI. initia clarus scripsit Baleo IX. 65. teste *Methodum* (sive potius *Metaphrasin*) *in Matthæum* quæ incipit: *Summa DEI*

Virtus summa de sede & in Marcum, cujus initium: *Perstringens Marcus mira brevitate.* Præterea *in Matthæum & Marcum annotationes*, & librum *de sacrilegio.* Eadem ex Baleo Possevinus & p. 855. Pitseus.

GVILELMUS *Heda*, Hispan. Regis Philippi II. a secretis. Scriptor *Chronici Hollandiæ & Episcoporum Ultrajectinorum*, defunctus Antwerpiæ An. 1526. De eo Vossius pag. 655. seq. Miræus auctario pag. 100. atque Valerius Andreas pag. 318. Biblioth. Belgicæ. Prodiit illud Chronicon cum JOANNE *de Beka* (de quo infra) Franek. 1612. 4. *Genealogiam Caroli V.* sive panegyricum Austriacum ab Heda scriptum *fabulis scatere & nugis* arguit Sweertius Athen. Belg. pag. 309. Et tamen scriptori Chronici *accuratissimæ diligentiæ* laus a Jano Dousa apud Vossium tribuitur.

GVILELMUS *Hentisberius*, Lud. Vivi lib. 3. de corruptis artibus pag. 138. *Hentisbarus*, a) Baleo VI. 84. *Heytusbery* Dialecticus Anglus circa Annum 1380. cujus memorantur etiam *Regulæ Grammati-*

a) *Hinc infinita dogmata & totidem Dialectica. Hæc Pauli, illa Hentisbari, alia Mantuani, Scoti, Thomæ, Alberti, Ochami, Pardi, Dullardi.* Hæc Vives.

maticales, tum *Dialectica*, quæ incipit: *Scire, multis modis accipitur.* Aliaque Dialectici argumenti, *Sophismata*, *Conclusiones Sophisticæ* &c. Vide Pitseum p. 527.

GVILELMUS *Herbertus* Anglus, Ord. Minor. præter *Quodlibeta*, scripsit commentarios *in Devteronomion* atque *in Apocalypsin.* Vide Lelandum cap. 293. Baleum V. 31. & Pitseum pag. 428. Diem obiit Herefordiæ An. 1333.

GVILELMUS, *Hermannus*, supra, *Gvil. a Gauda.*

GVILELMUS *Hervius* Anglus Sudovolgius, sive Suffolciensis, Monachus Buriensis Benedictinus & Theologus Oxoniensis. Hujus scripta a Baleo XII. 100. referuntur: *Quæstiones ordinariæ. Problemata disputata* & *Lecturæ scholasticæ.* Nec plura Pitseus pag. 856. aut Possevinus, qui etiam GVILELMUM *Hilacensem* An. 1469. ejusque Sermones in Orationem Dominicam commemorat.

GVILELMUS *de Hildenissen*, Ord. B. Mariæ de Monte Carmeli, in villa Bruxellensi, qui cum ÆGIDIO *Cantore* aliisque condiderunt *Sectam hominum intelligentiæ.* Horum errores An. 1411. oppugnavit PETRUS *de Alliaco*, Episcopus

Cameracensis. Vide Baluzii Misc. T. 2. p. 277. seq.

GVILELMUS Abbas ab Anno 1668. *Hirsaugiensis* in diœcesi Spirensi, defunctus An. 1091. 3. Non. Jul. de quo Trithemius cap. 352. de S. E. & de Germanicis scriptoribus c. 57. & lib. 2. illustr. Benedictin. cap. 102. atque in Chronico Hirsaugiensi pag. 62. seq. & Anonymus Mellicensis cap. 108. Ejus scripta sunt: *Constitutiones* sive *Consuetudines Monachorum Hirsaugiensium*, libris II. qui MSti in variis Germaniæ Monasteriis, ut Weingartensi, Burano, Admontensi, & in Monasterio B. Mariæ Virginis ad Scotos, Vindobonæ. b) *Prologum* vulgavit Mabillonius Tom. 4. Analect. pag. 465. (edit. novæ pag. 154. seq.) *Philosophicarum & Astronomicarum Institutionum* libri III. editi Basil. 1531. apud Henr. Petri. *De Musica & tonis. De correctione Psalterii* sive errorum in cantibus deprehensorum. *Quæstiones de computo. De horologio. Epistolæ ad diversos*, & *ad Anselmum Cantuariensem*, cujus etiam exstant quædam ad Gvilelmum hunc Epistolæ.

GVILELMUS *Hollandus*, supra, *a Gauda*.

GVIL-

b) Pez Tom. 3. Anecdotor. parte 3. pag. 618.

GVILELMUS *Holmus*, Anglus Ord. Minor. cujus volumen de ſimplicibus Medicamentis circa Annum 1415. compoſitum laudant Lelandus cap. 503. Baleus VII. 51. & Pitſeus pag. 595. qui MStum Cantabrigiæ ſervari annotavit.

GVILELMUS *Honden*, *Hothunus* infra, *Gvil. Odo.*

GVILELMUS *Hormann*, ſupra *Hermann.*

GVILELMUS *Houvetus* Carnotenſis, Grammaticam in Gymnaſio Pariſienſi docuit circa Annum 1500. Ejus *micropædiam Epiſtolarem* memorat Bulæus T. 5. Hiſt. Pariſ. p. 880.

GVILELMUS *Houpelandus*, Theologus Pariſienſis, defunctus An. 1492. de quo præter Bulæum, H. Warthonus Appendice ad Caveum. Ejus liber *de immortalitate animæ & ſtatu poſt mortem* pluribus antiquorum Patrum, Philoſophorum, Poëtarum, & Doctorum Catholicorum, ſententiis refertus, ad Jacobum Jving, in Regali Francorum Parlamento Præſidentem. Pariſ. 1491. forma minori, 1499. & 1504. 8. Vide Rud. Antonii Fabricii trigam obſervationum litterariarum, Helmſt. 1731. 4.

GVILELMUS *Huet* (vitioſe *Hicet*) Ord. Minor. ex ſolo notus Henrico Willoto, &

ex

ex Pitſei conjectura pag. 856. Anglus ſcriptor libri cui titulus : *Serpens antiquus, de ſeptem peccatis mortalibus.*

GVILELMUS *de Janicea*, Ord. Minor quem Cangius memorat, Waddingo Simlero, Poſſevino, aliisque ignotus fortaſſe Gvil. de Lancea, de quo infra.

GVILELMUS *de Jancono*, Prior Auguſtinianorum Toloſæ circa Annum 1498. Vide Elſſii encomiaſticon Auguſtinian. pag. 264. quem malo ſequi quam Poſſevinum a quo refertur ad Annum 1410. Scripta ejus nulla niſi *Sermones* in Evangelia per annum & in feſtis Sanctorum & Quadrageſimales, aliique Sermones quinquaginta.

GVILELMUS *Jordanus*, confer GVIDO *Jordanus.*

GVILELMUS ex *Judæis*, ſupra *Bituricenſis.*

GVILELMUS *Ive* ſive *Ivæus* Anglus, Vicecancellarius Lond. circa Annum 1464. Scripſit *in minores Prophetas. Determinationes Theologicas* & *Lecturas* lectas Oxonii. *De CHriſti Dominio* & *de mendicitate CHriſti* & *Sermones ad Clerum.* Vide Baleum VIII. 31. Pitſeum pag. 655.

GVILELMUS *de Kayotho*, ſupra *Gvil. de Cajoto.*

GVIL-

GVILELMUS *Kyngsham* sive *Kingeshamensis* Anglus Ord. Præd. Theologus Cantabrigiensis circa An. 1262. Scripsit *in Ecclesiastem*, qui Commentarius cum Joan. Bacondorpio in Ecclesiastem exstat MS. in Bibliotheca Caroli Theyeri in Comitatu Glocestriensi. Vide T. 2. MSS. Angliæ pag. 202. n. 665. Ejusdem *in Ecclesiasticum* memorat Baleus 47. hoc initio: *Magister & Dominus Gundisalvus.* Sed iisdem verbis incipit *Roberti* HOLKOT commentarius in septem primora Ecclesiastici capita, ut notatum Jacobo Quetif Tom. 1. pag. 467. Præter *Sermones*, huic Gvilelmo Pitseus pag. 344. etiam tribuit commentarium *in IV. libros Sententiarum.*

GVILELMUS *Lamarensis* sive *de Lamara*, Anglus Ord. Minor. circa A. 1280. Ejus commentarios *in IV. libros Sententiarum*, *additiones in Bonaventuram*, & *Correctorium Operum Thomæ Aquinatis* laudat Trithemius cap. 487. Ante hoc Correctorium idem Gvilelmus *summam contra Thomam* scripserat, cui Correctorium opposuit JOANNES *Clapoel* sive *Crapuel* Parisiensis, Ord. Prædicator. Huic Joanni Gvilelmus in suo Correctorio respondit. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 618.

618. sq. ubi etiam ÆGIDII Romani liber Correctorio Gvilelmi oppositus prodiit Coloniæ 1624. 8. edente Gvaltero Henrico Strevesdorf. *Lecturæ Scholasticæ & Quodlibeta Sophistica* hujus Gvilelmi apud Possevinum memorantur. Ab Oudino pag. 619. etiam *Sylvarum libri IV.* editi in 4. sub typographiæ nascentis initia, sine anno & loco. Sed illi sunt *Guielmi a Mara* junioris, de quo infra.

GVILELMUS *de Lancea* Aquitanus, Ord. Minor. scriptor *Diætæ salutis*, quam MStam in Bibliotheca Cœnobii Camberonensis Ord. Cisterc. in Hannonia testatur Sanderus in Bibliotheca MSS. Codicum Belgii pag. 356. Idem mihi hic videtur cum GVILELMO *Letardo* a) apud Waddingum pag. 153. ubi illi tribuit *Formularium Confessionis super decem præcepta Decalogi.*

GVILELMUS Abbas *Langthoniensis*, Lelando *Lanhondenensis*, Cœnobii Canonicorum Regularium in Anglia, circa Annum 1230. scripsit *Vitam Roberti* Bethunensis, ex Abbate Langhtoniensi Episcopi Herefordensis, ad Reginaldum Abbatem Wenlocensem. Vide Lelandum cap. 226. Baleum III. 89. & Pitseum pag. 306.

GVIL-

a) Gallis *le dard*, lancea.

GVILELMUS *Lemſter* ſive *Lemeſterus*, Herfordienſis, Anglus, Ord. Minor. Theologus Oxonienſis, cujus *Collationes in IV. libros Sententiarum* & *Quæſtiones Theologicæ* memorantur a Baleo XII. 88. ex quo eadem Pitſeus pag. 856. Poſſevinus, Waddingus &c.

GVILELMUS *Leyceſtrius* (Lelando c. 255. *Gvilelmus Montanus* ſeu *de Montibus*) Anglus, Canonicus Auguſtinianus, Lincolnienſis, circa Annum 1217. cujus ſcripta apud Boſtonum Burienſem, Baleum III. 67. Simlerum & Poſſevinum ſunt: *Concordantiæ Bibliorum. De tropis Scripturarum. Similitudinarium. Speculum pœnitentiæ & pœnitentis. Expoſitiones Evangeliorum & Epiſtolarum. Homiliæ CCLXXVII. per annum. De Sacramentis Eccleſiæ. Flores Sapientiæ. Summa brevis. Numerale & Summa Numerorum. Dictiones Theologicæ. De adventu Domini. Super agnitione peccati. De bonitate mulierum ad quasdam moniales. Carmen alphabeticum gloſſatum*, quod incip. *Quis veniat videas, quo, quando* &c.

GVILELMUS de Lichfeldia, Anglus Theologus defunctus A. 1447. Vide Pitſeum pag. 854. qui ſcripta ejus refert: *Sermones* ter mille & octoginta tres: *Querelam DEI contra genus humanum* expreſſam carmine. *Reſponſum pœnitentis ad DEUM.*

GVIL-

GVILELMUS *Lidle* ſive *Litle.* Parvus, infra, *Gvil. Neubrigenſis.*

GVILELMUS *Lidlingtonus* Anglus, Carmelita, Doctor Oxonienſis, circa Annum 1309. Scripſit in Evangelium Matthæi: Determinationes & Lecturas Theologiæ. Sermones ad populum. Contra Statutum Narbonenſe, quod Carmelitas Angliæ in duas provincias diviſerat A. 1303. Vide Baleum IV. 79.

GVILELMUS *Lincolnius*, Anglus, Carmelita, Doctor Cantabrigienſis, An. 1360. Scripſit *XXV. Quæſtiones in Magiſtrum Sententiarum*: atque *Oppoſitiones Scholaſticas.* Vide Baleum XII. 5.

GVILELMUS *Lindwoodus*, Lelando cap. 535. & aliis *de Lindewoode* (de Tilio nemore) Anglus, Juris, maxime Eccleſiaſtici peritia apud Henricum V. ac VI. Angliæ Reges gratioſus, denique ab An. 1435. ad 1446. Epiſcopus Menevenſis. Hic A. 1430. collegit illuſtravitque *Provinciale* ſive *Conſtitutiones Provinciales Archiepiſcoporum Cantuarienſium XIV.* a Stephano Langthono ad Henricum Chirchillejum libris V. quæ cum Conſtitutionibus Othonis & Othoboni, a JOANNE de Athona illuſtratis, & cum catalogo quorundam Archiepiſcoporum Cantuarienſium prodiere Pariſ. 1505. fol. & Lond. 1557. 8. Oxon. 1679. fol. & cum delectu annotationum,

cu-

curante Rob. Sharrokio 1663. 8. Præterea *Commentarium in quosdam Pſalmos*, & *Summam cauſarum* memorant Baleus VII. 72. & Pitſeus p. 610. Ad Concilium Baſileenſe ab Henrico VI. A. 1431. ablegatus, Regio nomine obtulit Concilo appellationem, qua Rex nec Papam nec quemquam mortalium in temporalibus ſuperiorem agnoſcere ſe teſtatus fuit. Vide H. Warthoni auctarium ad Caveum.

GVILELMUS *Liſſejus*, *Liſſovius*, *Liſſye*, infra *Lyſſy*.

GVILELMUS *de Loarte* Aragonenſis, Sec. XV. ſcripſit *de obligatione Principis Chriſtiani ad redimendos eleemoſynis ſuis captivos qui a Mauris detinentur*. Vide Nic. Antonium X. 6. Biblioth. vet. Hiſpanæ §. 341.

GVILELMUS *Lobbenhamus*, vide mox *Lubbenhamus*.

GVILELMUS *Lombardus* Ord. Præd. quem Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 726. ex Laurentio Pignonio tradit ſcripſiſſe *in Dionyſium* Areopag. & *in Boëtii libros de Conſolatione*, eundem libri *de Orthographia* ſcriptorem non dubito, quem MS. memorat Sanderus pag. 204. elenchi Codicum MSS. Belgii. Vixit ante Annum 1490.

GVILELMUS *Lubbenhamus* ſive *Lobbenhamus*, Anglus, Carmelita, defunctus

Coventriæ An. 1361. cuius librum Qvæſtionum & Commentaria in libros poſteriorum Analyticorum Ariſtotelis memorat Lelandus cap. 397. Nec plura Baleus XI. 23. aut Pitſeus pag. 496. ſeq.

GVILELMUS *Lugdunenſis* Ord. Præd. defunctus ante Annum 1260. & falſo venditatus pro Archiepiſcopo Lugdunenſi. Vide infra, *Gvil. Peraldus*.

GVILELMUS *Lulledunus* Anglus Carmelitarum An. 1312. gubernator in tribus Provinciis, per Angliam, Cyprum & terram ſanctam. Scripſit *Cammentarios in Evangelium Matthæi*, laudatos Lelando c. 357.

GVILELMUS *Lynwoode*, ſupra *Lindwoodus*.

GVILELMUS *Lyſſy* Anglus Ord. Minor. circa Annum 1340. Scripſit *in Jeremiam, Threnos, Baruch & in XII. Prophetas minores.* Vide Baleum V. 66. ex quo Pitſeus pag. 445. Poſſevinus, Waddingus &c.

GVILELMUS *Maclefeldius*, infra *Maſſetus*.

GVILELMUS *Major* (*le Maire*) Gallus. ex Pœnitentiario Epiſcopus Andegavenſis ab Anno 1290 ad 1314. Ejus *ſtatuta Synodalia* in Synodis facta Andegavenſibus An. 1491. usque ad 1314. edidit Da-

cherius

cherius T. IX. ſpicileg. pag. 201. (editionis novæ Tom. 1. pag. 735 - - 747.) Ejusdem *Geſta Epiſcopatus ſui* ab obitu deceſſoris ejus Nicolai Gellant usque ad Annum 1316. in ſpicilegio ejusdem Dacherii Tom. X. pag. 247. & in appendice Tom. XIII. pag. 227. (editionis novæ Tom. 2. p. 159 - - 207.)

GVILELMUS Somerſet *Malmesburienſis* a Maildulphi curia (Maildulphesbury) Monachus Ord. Bened. & *Bibliothecarius* ac Præcentor Meldunenſis ſive Malmesburienſis, proſa & carmine eruditus & de hiſtoria patria ſive Anglorum meritiſſimus, *cujus libros* inquit cap. 166. Lelandus, *cum in manus ſumo, ſumo autem cum frequentiſſime tum lubentiſſime, toties vel admirari cogor hominis diligentiam, felicitatem, judicium. Diligentiam, quod paſſim oſtendat ſe ingentem bonorum auctorum numerum legiſſe: felicitatem, quod illorum elegantiam & nervos æmulus ipſe in ſuis lucubrationibus belle exprimat; judicium denique, quod multa ab aliis temere ſcripta, ad incudem revocet revocataque luci & veritati reſtituat.* Vixit adhuc, plura pollicitus An. Chr. 1143. Edita ejus ſcripta a) hæc ſunt:

a) De MStis Codicibus conſulendus Oudinus T. 2. p. 1089. ſeq.

Regalium five *de rebus geftis Regum Anglorum* a primo Saxonum adventu circa Annum 449. ad annum duodevigefimum Henrici I. five A. C. 1127. *libri V.* ad Robertum Glocestriæ Comitem.

Hiftoriæ novellæ libri duo ab Anno 1127. ad Annum 1143. ad eundem Robertum, Regis Henrici filium.

De geftis Pontificum Anglorum ad Annum circiter 1125. libri IV. quorum *primus* eft de Cantuarienfibus, Roffenfibusque. *Secundus* de Londinenfibus atque Orientalium Anglorum, Occidentaliumque Saxonum Epifcopis & Monafteriis. *Tertius* de Eboracenfibus, Hanguftaldenfibus & Witternenfibus, Candidæ Cafæ, Lindisfarnenfibus ac Dunelmenfibus. *Qvartus* de Wigornienfibus, Herefordenfibus, Legeceftrenfibus, Dorceftrenfibus five Lincolnienfibus atque Elienfibus. Hæc fcripta Gvilelmi prodiere in collectione Hiftoricorum Angliæ poft Bedam præcipuorum, curante Henr. Savilio Lond. 1596. & Francof. typis Wechelianis 1601. fol.

Librum V. de Pontificibus Anglorum primus edidit H. Warthonus in limine tomi II. Angliæ facræ, Lond. 1691. fol. & fub idem tempus Thomas Galeus inter fcriptores XV. Oxon. 1691. fol. pag. 337. in

eo

eo præter plures *de antiquitatibus Malmesburiæ* chartas, continetur *vita Aldhelmi* Shireburnensis Episcopi, cujus solam epitomen Baleus viderat, ediderat que Mabillonius Sec. Benedictin. IV. pag. 726.

Vita S. Wulstani Episcopi Wigorniensis ad fratres Wigornienses, libris III. in tomo secundo Angliæ sacræ pag. 241-270. & cum notis Henschenius Tom. 6. Maji 25. p. 79.

Liber *de antiquitate Ecclesiæ Glastoniensis*, ab eodem vulgatus Galeo in laudata XV. scriptorum sylloge p. 289.

Epistola ad Petrum Monachum Meldunensem *præfixa Joannis Scoti* Erigenæ *libris V. de naturarum divisione*, & ex MS. Thuano edita a Thoma Galeo ante Scoti libros, Oxon. 1681. fol.

Multa alia condidit Gvilelmus necdum prolata in lucem, qualia sunt, memorata Lelando cap. 166. Baleo II. 73. & Pitseo p. 209.

De serie Evangelistarum, vario genere carminis, libri XV.

Commentarii in threnos Jeremiæ, libris IV. MS. in Bibl. Cottoniana.

De Miraculis B. Mariæ Virginis, libri IV.
De miraculis S. Andreæ.

De indigenarum Sanctorum Miraculis.

Epitome historiæ HAIMONIS, *Floriacensis Monachi*, a Justiniano ad Carolum M. MS. in Bibliotheca Collegii Baliolensis, Oxon. & in Bodlejana.

Genealogia Henrici II. Regis Angliæ.

Itinerarium JOANNIS *Abbatis Meldunensis*, Romam cum Petro Monacho Meldunensi profecti: multis plane, Lelando teste, rebus memorabilibus refertum.

De antiquitate Glessoburgensis Monasterii, ad Henricum Soliacum b) Wintoniensem Episcopum. Baleo *Antiquitates Glasconiæ.* MSS. in Bibl. Collegii S. Benedicti Cantabrig.

Vita Indracti, Hibèrniæ reguli qui S. Dunstani discipulus fuit.

Vita S. Patricii, libri II. ad Monachos Glassoburgenses. *Vita S. Benigni*, *S. Dunstani*, libris duobus.

De gente Wydenorum sive *Vugdenorum.*

Chronicorum libri III. quorum meminit, præf. ad Historiam novellam.

Sermones, & *Epistolæ.*

Ex *abbreviatione* librorum AMALARII *de Officiis Ecclesiasticis* MS. in Biblioth. Lambethana locum affert H. Warthon pag. 360. auctarii ad Usserium de sacris

cris

b) Vide Labbeum Tom. 1. de S. E. p. 405.

cris Scripturisque vernaculis. Præfationem Rabano Mauro parum æquam, ad *Robertum* amicum, (nescio an diversum a Glocestriæ Comite) in cujus gratiam hunc laborem in se suscepit, & epilogum primi ultimique libri edidit Petrus Allixius in calce præfationis ad determinationem Joannis Parisiensis de modo existendi Corpus CHristi in Sacramento Altaris. Lond. 1686. 8.

GVILELMUS *de la Mare.* Supra *Lamarensis.*

GVILELMUS *de Mandagoto* sive *Mandagozzo*, ex Archidiacono Nemausensi Archiepiscopus An. 1295. Ebredunensis & An. 1311. Aquensis atque An. 1312. Cardinalis Prænestinus Episcopus, defunctus An. 1321. Vide Baluzium ad Papas Avenionenses Tom. 1. pag. 666. seq. Fuit hic inter eos qui jussu Bonifacii octavi *sextum Decretalium librum* condidere. Præterea scripsit adhuc Archidiaconus ad Magistrum suum Berengarium Stedellium, Ecclesiæ Biterrensis succentorem a) & postea Episcopum, Domini Papæ (Bonifacii VIII.) Capellanum & Doctorem Decretorum, *librum de electionibus Prælatorum*, qui exstat in Oceano Juris sive tractatu tractatuum Tom. XV. pag. 407.

a) Vitiose excusum *successorem* in G. Josephi Eggs purpura docta Tom. 1. p. 298.

407. cum additionibus Nicolai Boërii b) lucem vidit Coloniæ An. 1573. & 1601. Etiam *Expositionem* ejusdem scripti ab ipso Mandagoto compositam memorat Trithemius cap. 512. Alii quoque *Statuta pro Monasterio Montis majoris, & super Legum disciplina, opuscula.*

GVILELMUS *de Mara*, supra, *Gvil. Lamarensis.*

Alius ut videtur GVILELMUS *de Mara* Ord. Minor. cujus *summam Juris* valde celebrem, & *Epistolas* atque *Orationes* Paris. 1514. excusas memorant Possevinus & Waddingus. Alius item GVILELMUS *de Mara* junior, Neustrius, Canonicus Constantiensis, cujus opusculum de S. Evcharistia ad Gvilelmum a) Constantiensem Episcopum, atque alia scripta apud Gesnerum aliosque referuntur, in his *libri quatuor Sylvarum*, quos Lamarensi præter rem tribui supra notavi.

GVILELMUS *Martellus*, supra *Gvil. S. Albani* Monachus. Apud Hallervordum in spicilegio Hist. Lat. typographi vitio leges eum acta *S. Albini* tradidisse. Nam *S. Albani* Martyris acta, non Albini

b) Perperam *Boëtii* apud Possevin.

a) Apud Sammarthanos Tom. 2. Galliæ sacræ p. 546. nullus post Annum 1500. Gvilelmus Episcopus Constantiensis.

bini tradidit ſive ex Anglico Latine vertit.

GVILELMUS *S. Martini* Tornacenſis Monachus S. Benedicti circa A. 1240. ſcripſit *Bernardinum* ſive Flores ex S. Bernardi operibus, ut dixi T. 1. p. 602. Prodiit Pariſ. 1499. & Lugd. 1556. 8. ſed ſine nomine auctoris quod ex Codice Ciſtercienſi reſtituit Mabillonius T. 1. analector. p. 318. (edit. novæ p. 132.) & ante Mabillonium Sanderus p. 141. Catalogi Codicum Belgii, & ex Codice Tornacenſi Valerius Andreas, qui *decem libris* diſtinctum opus teſtatur, & ex alio in rubra valle apud Bruxellam, Bunderius apud Franciſcum Sweertium.

GVILELMUS *Maſſetus* de quo Lelandus cap. 302. non diverſus ut videtur *a Machelesfeldo* de quo idem cap. 306. Anglus Ord. Præd. circa Annum 1300. qui aliis etiam *Meſſelech*, *Mackelfield*, *Maſlet*, *Mallisvielt*, *Mamisfeld* &c. ſcripſit pro *Thoma* Aquinate *contra Henricum Gandavenſem*, & *Corruptorium Corruptorii* contra ſcriptorem *Correctorii* S. Thomæ, GVILELMUM *de la Mara*, Franciſcanum: Librum *de unitate formarum*, *de comparatione ſtatuum*, *Orationes ad Clerum*. *Varia problemata* & Qvæſtiones *Concluſiones ordinarias*, nec

 non

non *Quæstiones de Angelis*, & Postillas *super aliquot Veteris Testamenti libros* & *in Evangelium de decem Virginibus.* Vide Baleum IV. 81. & V. 2. & Pitseum pag. 388. 389. 408. maxime Jacobum Quetif T. 1. p. 493. seq.

GVILELMUS *Maulius* Essexiensis, Monachus, cujus solos sermones Qvadragesimales Baleus memorat XII. 83. nec plura Pitseus pag. 856.

GVILELMUS *de Mauritania*, sub cujus nomine Epistolam ad Hugonem, Priorem S. Victoris edidit Hugo Mathoud notis ad Robertum Pullum pag. 332. & Bulæus Tom. 2. hist. Academiæ Paris. pag. 64. nullus est, sed Epistola illa restituenda GVALTERO *de Mauritania* de quo supra p. 340. Vide Oudinum T. 2. pag. 1200.

GVILELMUS *de Melitona* Cangio *de Militona* Theologus Paris. Ord. Minor. Dominicanis præter rem accensitus & Cancellariis Parisiensibus a Sixto Senensi, Possevino aliisque. Vide Jacobum Quetif T. 1. p. 488. Scripsit *in XII. Prophetas, in Cantica Canticor. in Ecclesiasticum, in Epist. ad Romanos, in Apocalypsin.* Idem jussu Innocentii IV. complevit An. 1252. *Summam Theologiæ* ALEXANDRI *Halensis*, de qua dicere me memini Tom. 1. pag.

pag. 170. Apud Waddingum pag. 154. vitiose editur factum illud esse jussu Alexandri IV. nam is An. 1252. nondum Pontifex, sed demum in fine An. 1254.

Alius GVILELMUS *Melton* Anglus, Cancellarius Eboracensis, circa A. 1520. cui Baleus IX. 12. Simlerus & Pitseus pag. 697. tribuunt Commentarios *in Pentateuchum, Danielem, Maccabæos, Epist. ad Hebræos, Sermones in Evangelia, Librum de Musica cœlesti*, & *examen eorum qui sunt sacris initiandi*. Addunt etiam Commentarium in *XII. Prophetas*, qui rectius superiori Gvilelmo adscribitur. Dominicanum facit Pitseus solus, quod & ipsum suspectum visum Jacobo Quetif Tom. 1. p. 488.

GVILELMUS *Messelechus*, supra *Massetus*.

GVILELMUS *Milverleius* Anglus, Philosophus Oxoniensis circa Annum 1350. Scripsit *in universalia Porphyrii, de Propositione, Sophismata* & *super sex principiis* Gilberti Porretani. Vide Baleum & Pitseum p. 477.

GVILELMUS *Minandi* Medicus apud Cardinalem Saluciarum, deinde Monachus domus Majoris Carthusiæ, ad cujus quæstiones respondit Joannes Gerson in opusculo de Religionis perfectione & moderamine, quod exstat Tom. 2.

edi-

editionis novæ Dupinianæ pag. 682. ſeq.

GVILELMUS *Minorita*, ſupra *Gvil. Conſtantienſis* Epiſc.

GVILELMUS Othonis I. Imp. filius, Archiepiſcopus *Moguntinus* ab Anno 954 ad 968. de quo Nicolaus Serarius libro IV. tomo 1. rerum Moguntinarum G. Chriſtiani Johannis pag. 433. Ex ejus Chronico verba quædam affert Trithemius in Chron. Hirſaugienſi pag. 32. quibus Gvilelmus ipſe teſtatur ſe in Moguntina ſede An. 954. Friderico Archiepiſcopo ſucceſſiſſe.

GVILELMUS *Monachus* Hiſtoriæ novellæ conditor. infra *Gvilelmus de Nangis*.

GVILELMUS *de Monſerrat*, ſive de Monteſerrato Cataloniæ ac Tarraconis, ſcripſit *Commentum ſuper pragmaticam ſanctionem Caroli VII.* Galliæ Regis An. 1439. de poteſtate Generalis Concilii ac de Epiſcoporum electione. De intellectu regulæ Baſileenſis Concilii circa hanc electionem. De reſervationibus per Papam ex rationabili cauſa factis. Et de Regia prærogativa in electivis dignitatibus. Prodiit Pariſ. 1514. 4. una cum Coſmi Guymier gloſſis in eandem Sanctionem: ac deinde in opere Pariſiis

1666.

1666. fol. edito cui titulus: Caroli VII. Francorum Regis Pragmatica ſanctio cum gloſſis Coſmæ Guymier, & additionibus Philippi Probi. Accedunt hiſtoriæ Pragmaticæ Sanctionis & Concordatorum: Annotationes & ſupplementa veterum Inſtrumentorum a Franciſco Pinſſonio. Ejusdem Gvilelmi tractatus *de ſucceſſione Regum, & præcipue Galliæ.* Lugd. 1519. fol. Tubing. 1625. 4. & in Oceano Juris, ſive tractatu tractatuum T. XVI. p. 178.

VILELMUS *de Monte Lauduno* ſive Laudinio, Doctor Decretorum Toloſanus atque Abbas Monaſterii novi Pictav. Ord. Bened. circa Annum 1310. ac deinceps & adhuc 1346. Scripſit *lecturam in librum ſextum Decretalium: Apparatum conſtitutionum Clementis V.* & *ſuper Extravagantes Johannis XXII.* atque *in Decretales.* Denique *Sacramentale* ſive *librum de Sacramentis* ad cariſſimum filium Pontium de Villamuro. Vide Baluzium ad Petri de Marca Concordiam VI. 4. & Oudinum Tom. 3. pag. 966. ſeq.

VILELMUS *de Montibus* ſive *Montanus,* ſupra *Gvil. Leyceſtrius.*

VILELMUS *Montioius* nobilis Anglus præfectus Tornacenſis, circa Annum

1513.

1513. cujus Epiſtolas laudat Pitſeus pag
857. Ad hunc & filium ejus Carolun
Montiojum Eraſmi litteræ, quibus et
iam Adagia ſua inſcripſit.

GVILELMUS *Muſicus* apud Anonymun
Mellicenſem cap. 106. intelligitu
Gvilelmus Hirſaugienſis de quo ſupra.

GVILELMUS *de Nangis* ſive *de Nangia*
co Monachus S. Dionyſii in Gallia Ord
S. Benedicti ſcripſit *Chronicon* ab Orb
condito usque ad Annum 1300. Frag
mentum ex ejus Chronico rerum Gal
licarum ab Anno 977. ad 996. in Petr
Pithœi ſcriptoribus XII. Pariſ. 1588. 8
& Frf. 1594. 8. pag. 510--516. Con
tinuationem Chronici SIGEBERT
Gemblacenſis ab Anno 1113. usque ad
Annum 1300. edidit Dacherius T. XI
ſpicileg. pag. 405. (editionis novæ T
III. pag. 1 - - 54. cum ſubjuncta ANO
NYMORUM duorum Continuatione ab
Anno 1301 ad 1367. ibid. pag. 54-140

Geſta Ludovici Noni, Francorum Regi.
ab Anno 1226. & filiorum ejus Philipp
Audacis & Roberti, edita a Petro Pithœo
inter XI. Scriptores Frf. 1596. fol. pag
400. & deinde collata cum Codice MS
ab Andrea du Cheſne Tom. V. pag. 326
-406. In extremo libri auctor memi
nit etiam Canonizationis Regis, qua
facta eſt An. 1297. Prima ſolennibu

no

nobilitata cerimoniis. Vide Menagiana Tom. 2. pag. 169. Tom. 4. pag. 153. Bulæum hist. Academ. Parif. Tom. 3. pag. 529. Jac. Echardum Biblioth. Dominican. Tom. 1. pag. 499.

GVILELMUS *Litle*, hoc est ut Gallica appellatione Baleo III. 53. *Petitus*, Pitseo pag. 270. & Lelando cap. 173. *Parvus*, Brillendunensis sive Bridlingtona Provinciæ Eboracensis, Canonicus Augustinianus *Neubrigensis* sive Neuburgensis, seu Novoburgensis in Anglia, defunctus An. 1208. ætat. 72. Commentarium ejus *in Cantica Canticor.* Roberto Abbati Bellolandiensi dicatum idem Lelandus Baleusque & Piseus memorant. Sed maxime clarum Gvilelmi nomen reddunt libri V. *de rebus Anglicis sui temporis* a) ad Edmundum Abbatem Rievallensem ab A. 1066. & diligentius ab A. 1135. quo se natum testatur ad 1197. quorum post Gvilelmi Sylvii edit. Antw. 1567. 8. & Commelinianam in rerum Anglicanarum scriptoribus, Heidelb. 1587. fol. pag. 353-496. integrioremque b) & notis Joannis Picardi illustratam, Parif. 1610. 8. melior est Thomæ Hearne c) editio Oxon. 1719.

a) Veridicus auctor Polydoro Virgilio: adde Vossium pag. 452. seq.
b) Vide Caveum.
c) Bibl. Angloife Tom. VII. p. 174.

1719. 8. 3. Volum. qui etiam *tres homi-lias* Gvilelmi hujus, antea ineditas adjunxit. *Libros duos de Regibus Anglorum* præterea laudant Baleus, Pitſeusque & Voſſius, necdum quantum memini in lucem prolatos.

GVILELMUS *Noëlleti*, Gallus, Cardinalis qui An. 1394. obiit Avenione. De eo Baluzius in Papis Aven. Tom. 1. p. 1113 ſeq. Huic a Clemente VII. An. 1390. commiſſum eſt examen quod Nicolaus Eymericus Inquiſitor Aragonenſis recenter compoſuerat adverſus errores Raymundi Lulli.

GVILELMI *Normanni* in Philoſophiam, MS. Venetiis teſte Tomaſino pag. 28.

GVILELMUS *Northonus* Anglus, Ord. Minor. in Cœnobio Coventrienſi, circa Annum 1403. condidit indicem ſeu repertorium locuples in *Nicolai* LYRANI ſcholia ad Vetus & Novum Teſtamentum: ſive, ut legas apud Baleum X. 38 Lyranum *copioſiſſime tabulavit*. Ejusdem repertorii mentio apud Pitſeum pag. 577 Waddingum p. 154. &c.

GVILELMUS *Nottinghamus* Anglus, ex Canonico Eboracenſi & Theologo Oxonienſi Provincialis Ord. Minor. in Anglia obiit An. 1336. *Concordiam quatuor Evan-*

geli-

geliſtarum a Clemente LANGHTONO cœptam perfecit libris XII. ſcripſitque *Commentarios & Quæſtiones in Evangeliſtas. In Epiſtolas Pauli omnes. In IV. libros Sententiarum. Lecturas SS. Scripturarum. Quæſtiones ordinarias. Replicationes. Diſtinctiones Theologicas.* Librum *pro Lege Chriſtianorum. De obedientia. Sermonum libros duos in Evangelia per annum.* Vide Baleum V. 45. His Pitſeus pag. 433. & Waddingus pag. 155. addit *Quæſtiones de Oratione. Regulam vivendi* & librum *contra Pelagium.*

VILELMUS *Occamus* ſive *Ochamus*, Ord. Minor. *Joannis Duns* ſive *Scoti* diſcipulus atque deinde oppugnator ſubtilis: Patronus *Nominalium* a) & ſignifer *Occamiſtarum*, *Fratricellorumque Paupertatem CHriſti* b) adverſus Joannem XXII. aſſerentium, ambitionemque Pontificis Rom. convellentium, clarus circa Annum 1330. defunctus Monachii, cum a Papa proſcriptus apud Ludovicum Bavarum aſyli tutamen reperiſſet, An. 1347. 10. April. *Venerabilis inceptor* & *Doctor Singularis*, & *Invincibilis*. De ſcriptis

a) B. Jacobus Thomaſius diſſ. de Doctoribus Scholaſticis Latinis Lipſ. 1676. § XVII. ſeq.

b) Bzov. ad An. 1323. num. 10.

ptis ejus, quorum plura Goldastus in Monarchia Imperii curavit recudi, diligenter & accurate post Labbeum, H. Warthonus & Rob. Gerius ad Caveum. Vide sis etiam Lelandum cap. 326. Baleum V. 18. Pitseum pag. 457. Trithemiumque cap. 563. (qui refert celebre ejus dictum ad Ludovicum: *O Imperator, defende me gladio, & ego defendam te verbo.*) Jac. Gaddium Tom. 2. pag. 122. seq. Præcipue vero Lucam Waddingum in Bibliotheca & Annalibus Ord. Minor. Est mihi in manibus *Dialogus* Gvilelmi Occam excusus Lugd. 1494. fol. apud Joannem Badium Ascensium, qui in partes tres dividitur, *Opus* judice Seldeno I. 10. de Synedriis pag. 228. *ingeniosissimum, & doctissimum, nec unquam satis laudatum, quod & forsan inter ea quæ de potestate Ecclesiastica seculis superioribus conscripta sunt, primas tenet.* In parte *prima* in plures tributa libros subtiliter disputatur de hæresi & jure de ea cognoscendi, ac speciatim si Papam de ea graviter diffamari contingat. Atque utrum expediat totum Orbem Christianum uni subesse homini, & cuiquam scripturæ non Canonicæ fidem simplicem habere, & de jure Imperatoris in Ecclesiasticos atque in ipsum Pontificem, & num Cardinalibus in hæresin lapsi:

lapſis jus eum eligendi ad Romanos revertatur. *Secunda* pars tota eſt oppoſita hæreſi Joannis XXII. Papæ 1) quod animæ beatorum ante Judicium non viſuræ ſint DEUM *facialiter*. Denique pars *tertia* in novem tractatus & in plures diviſa libros, poteſtatem Pontificis, & Conciliorum quoque: obtruſaque Eccleſiæ præter ſacrarum litterarum auctoritatem & definitive credenda impoſita capita: ac denique de jurisdictione in ejus perſonam concludit quod Papa non majorem ſibi poſſit poteſtatem arrogare quam CHriſtus ipſe & Apoſtoli qui inferiores ſe geſſerint Imperatore & Judicibus ſæcularibus, quantum ad jurisdictionem coactivam attinet. Dialogo huic ſubjicitur *Opus nonaginta Dierum* capitulis CXXIII. in quibus multa pro MICHAELE *Cæſenate*, Joannis XXII. altero adverſario, de quo infra, ſuo loco, ſicut etiam de HENRICO *de Zemeren*, qui prolixiores Occami diſputationes in Compendium redegit.

VILELMUS *Odo*, *Honden*, *Hottun*, ſeu *de Odone*, Anglus, Ordinis Prædicatorum, & deſignatus A. C. 1297. Archiepiſcopus *Dublinenſis*, intra anni ſpatium defunctus. Scripſit *de immediata viſione DEI. De Unitate formarum.* & *Super IV. libros Sententiarum. In tres libros A-*

riſtotelis de anima. Orationem de jure Regis Angliæ ad Scotiam. Lecturas Scholaſticas. Vide Baleum IV. 74. Pitſeum pag. 383. ſeq. Lelandum cap. 320. Jacobum Waræum de ſcriptoribus Hiberniæ lib. 2. pag. 121. & Hiberniæ ſacræ pag. 110. Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 459. ſeq. & 385.

GVILELMUS *de Oona*, infra, *Gvilelmus Verus.*

GVILELMUS *de Oppenbach*, Teutonicus, Theologiam docuit Pariſiis labente ſæculo XIV. Ejus *Quæſtiones* Pariſiis & Coloniæ *diſputatas*, Commentarium in *IV. libros Sententiarum*, & *Sermones* memorat Trithemius cap. 683. de S. E. & cap. 135. illuſtr. German.

GVILELMUS Abbas *Orbacenſis* An. 1180. ſcriptor *Actorum translationis S. Reoli*, Archiepiſcopi Remenſis, defuncti An. 688. Exſtant apud Edmundum Martene Tomo 6. monumentorum pag. 1216. ſeq.

GVILELMUS *Pachentonus*, ſive *Pachendunus*, (Packington) Anglus, a Voſſio in Hiſtoricis Latinis memoratur, quanquam Gallice ſcripſit circa Annum 1380. clarus, *Acta quinque Angliæ Regum* a Johanne ad Richardum II. ſub quo vixit, & *geſta Principis ſui, Eduardi nigri*, Eduardo

ardo III. geniti, cujus ſcriba ac theſaurarius fuit. Vide Lelandum cap. 402. Baleum VI. 68. & Pitſeum p. 530.

GVILELMUS *Paghamus*, ſive *de Pagvia*, aliis *de Pagula*, ſive *Paganerus*, Anglus, Carmelitarum Prior atque Epiſcopus circa Annum 1280. in Hibernia Midenſis, ſcripſit, Lelando cap. 392. teſte, *de perfectione Intellectus. De notitia actuali. De veritate formali.* His Baleus IV. 52. & ex eo Pitſeus pag. 363. addit: *De ente rationis. Lecturam in IV. libros Sententiarum. Placita Theologica. Quæſtiones ordinarias. Conciones populares.* Fallitur Alegrius, qui in paradiſo Carmelitici decoris pag. 270. Gvilelmum Paghamum An. 1280. Epiſcopum diſtinguit a Gvilelmo Paganero, quem ait vixiſſe Anno 1350.

GVILELMUS *Paris*, Anglus, Archidiaconus, cujus *Commentarios in Pſalterium* vidiſſe ſe in Regis Eduardi ſexti Bibliotheca teſtatur Baleus XII. 73. Plures utriusque Inſtrumenti libros illuſtrasſe, incerta fide traditur apud Pitſeum pag. 857.

GVILELMUS Aruernus, Theologus, Philoſophus ſubtilis ac Mathematicus, & ab Anno 1228. ad 1249. Epiſcopus *Pariſienſis*. Laudes ejus atque epitaphium

exhibent Sammarthani Tomo I. Galliæ Christianæ pag. 444. seq. & Oudinus Tomo III. pag. 101. *Censura detestabilium errorum* ab eo promulgata A. 1240. legitur in Bibliotheca Patrum edit. Lugdunensis T. XXV. p. 329. Opera ejus in duas tributa Partes junctim vulgavit Johannes Dominicus Trajanus, Neapolitanus, Venetiis 1591. fol. quæ a Labbeo Tomo 1. pag. 409. seq. recensentur. Emendatiora & quatuor scriptis locupletiora dedit Bartholomæus Ferronius, Aureliæ 1674. fol. * duobus Voluminibus. Illa quatuor scripta sunt Argentinæ pridem A. 1507. in lucem data: Liber *de S. Trinitate & attributis Divinis. De anima. De Pœnitentia* novi tractatus supplementum. & *de collatione beneficiorum* Ecclesiasticorum, quæ plura eodem tempore in unum hominem conferenda esse negat. Hic de beneficiis liber ex veteri editione Paris. 1490. 4. fuit in Bibliotheca Telleriana, quæ hodie est S. Genovefæ Paris. Liber *de Rhetorica Divina* lucem viderat Parisiis 1516. 8. & ex antiquiore editione sine loco & anno itidem in 8. cum S. Ephræmo de compunctione cordis, aliisque. Partem secundam Scriptorum hujus Gvilelmi Paris.

* Journal des Savans A. 1677. pag. 27.

riſ. 1517. 8. juris publici fecit Antonius Sylveſter, † & in operis nuncupatione ſummarium vitæ ejus præmiſit. Librum *de fide & legibus*, qui in editionibus recentioribus ducit familiam, laudat Petrus de Alliaco contra Aſtronomos, editus inter Johannis Gerſonis opera Tomo 1. editionis novæ pag. 779. Trithemius cap. 480. inter ſcripta hujus Gvilelmi etiam memorat, quæ in editionibus deſiderantur, *Epiſtolas* ad diverſos, librum *de dæmonibus, de clauſtro animæ, de dono ſcientiæ, de profeſſione novitiorum, de bono & malo, de primo principio*, & Commentarios *in Pſalterium, in Proverbia* Salomonis, *in Eccleſiaſten, in Cantica Canticorum*, & *in Evangelium Matthæi*. Ex his Commentarii *in Cantica* atque *Eccleſiaſten* MSti in Bibliotheca Longipontana diœceſeos Sveſſionenſis, teſte Oudino Tomo 3. pag. 103. Commentarius autem *in Matthæum* typis etiam exſcriptus exſtat, ſi vera eſt Viri docti conjectura, Gvilelmo Pariſienſi adſcribendum eſſe, qui legitur inter ANSELMI Cantuarienſis opera, quanquam in aliis Codicibus tribuitur Petro BABIONI, ut dixi Tomo 1. pag. 303. & 429.

† De hoc Sylveſtro Launojus Hiſt. Gymnaſii Navarr. Tom. 2. pag. 646. ſeq.

De *Sermonibus* vide quæ dicentur in *Gvilelmo Peralto*, Lugdunensi. De *Dialogo de VIII. Sacramentis* dictum in *Gvilelmo Baufeti.*

GVILELMUS *Parisiensis* ab Anno 1304. ad 1320. Episcopus. Supra, *Gvilelmus Baufeti.*

GVILELMUS *Parisiensis*, supra, *Gvilelmus de S. Amore.* Hujus videtur tractatus *contra exemtiones*, MS. in Bibliothecis Angliæ. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 103.

GVILELMUS *Parisiensis*, Ordinis Prædicatorum, Generalis Quæsitor Fidei in Regno Franciæ, & Philippi Pulchri, Regis Confessarius circa Annum 1306. Hujus *Acta*, ut Inquisitoris *in causa Templariorum*, MSta memorat Labbeus pag. 13. Biblioth. MSS. & Jacobus Qvetif Tomo 1. pag. 519. Laudatur & ejus *Tabula Juris*, sive *Repertorium breve ad inveniendum facile in Decreto & Decretalibus quæcunque notabilia.* Eidem tribuitur a Raynaudo & aliis, præsertim ab eodem Qvetif Tomo 1. pag. 518. & Tomo 2. pag. 169. *Dialogus de Sacramentis* editus inter Gvilelmi Aruerni Episcopi ab Anno 1228. Parisiensis opera: Sed is rectius refertur ad Gvilelmum, qui Parisiensis Episcopus fuit ab Anno 1304. ut supra

ſupra in *Gvilelmo Bauſeti* dicere me memini.

GVILELMUS *Pariſienſis*, S. Theologiæ Profeſſor Pariſiis educatus, Ordinis Prædicatorum circa Annum 1485. Hujus eſt *Poſtilla ſuper Evangelia Dominicalia* ſecundum ſenſum litteralem juxta Concordias Evangeliſtarum. *Poſtilla ſuper Evangelia de Sanctis. Poſtilla in Epiſtolas* de tempore & Sanctis & pro defunctis: nec non de paſſione CHriſti & de planctu Virginis Mariæ. Prodiit Ulm. 1486. Pariſiis 1509. Argentorati 1513. & 1521. Vide Jacobum Qvetif Tomo 1. pag 868. cujus judicio ſcriptor eſt ſolidus, gravis, & ſenſum litteralem perpetuo conſectatur. Uſus eſt ſermonibus Gvilelmi Lugdunenſis, de quo infra in *Gvilelmo Peralto*.

GVILELMUS *Parvus*, ſupra, *Gvil. Neubrigenſis*.

GVILELMUS *Paſtrengus*, ſive Paſtregicus, Veronenſis, diſcipulus *Oldradi de Laude*, Juriſconſulti, Cauſidicus atque inde Judex & Procurator coṁunis Veronæ, idem Petrarchæ præceptor & amicus, clarus circa A. 1330. ſcripſit librum *de Originibus rerum*, editum Venet. 1547. in quo de ſcriptis virorum illuſtrium, ordine litterarum: de fundatoribus urbium, de

primis rerum nominibus, de inventoribus rerum, de primis dignitatibus, deque magnificis instructionibus disserit. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. XV. pag. 198. seq. Vir celeberrimus Bernhardus de Montfaucon in Diario Italico pag. 48. *Gvilelmus Pastrengus de Viris illustribus* MS. in Dominicanorum Bibliotheca SS. Joannis & Pauli, Venetiis. *Erat is Petrarchæ Magister, cujus ille frequenter non sine laude meminit. Estque opusculum ut illo ævo perutile, multi scriptores multique libri non noti ibidem memorantur. Postea vero in quodam Bibliopelio incidi in eundem Pastrengicum Venetiis cusum An.* 1547. *A[n] perinde ignotus est etiam Venetiis, ac [si] nunquam vidisset lucem: ad hæc mendi[s] infinitis fœdatus, ut vix apta sententia eruatur, hiulcus & lacerus in multis, ita u[t] operæ pretium duxerim illum ad duos Romanos Codices castigatum & auctum typis iterum dare inter Anecdota.* Quod nondum præstitit Vir tot aliis maximisque in rem litterariam meritis venerabilis. daturus est, ut spero proxime in opere quod jam prælo Parisiis subjecit, inscripsitque Bibliothecam Bibliothecarum novam. De eodem Pastregici libro MS. loquens Joannes Philippus Tomasinus in MSS. Bibliothecarum Ve-

neta

netarum pag. 27. ſubjungit: *Ordine alphabeti contextum hoc opus, cui initium ab Anaximandro Philoſopho. Albertinum Muſſatum refert Priapea ſcripſiſſe*, notans carmina quædam ex illis, de quibus dixi T. 1. pag. 101.

GVILELMUS *Pepinus*, aliis vitioſe *Papicus*, Ebroicenſis Gallus Ord. Præd. ſub Seculi XVI. initia, ſcripſit *Expoſitionem in Geneſin*, quam pro inedita habuit Robertus Gerus ad Caveum An. 1500. ſed typis exſcriptam ſæpius poſt editionem primam Pariſ. 1528. 8. *Expoſitio in Exodum* ſimiliter ut in Geneſin, ſenſum quadruplicem perſequens, ibid. 1534. 8. Vide Poſſevinum pag. 710. Apparatus, & Jacobum Echardum Tom. 2. Bibliothecæ Dominicanorum pag. 87. ubi & de ſcriptis Gvilelmi hujus aliis, *Speculo aureo ſuper Pſalmis VII. pœnitentialibus*, Pariſ. 1519. 8. Opuſculo *de Confeſſione, de quatuor peccatis, cordis, oris, operis & omiſſionis: de contritione, de ſatisfactione* ibid. 1530. 8. &c. Obiit in patria A. 1532.

GVILELMUS *Peraldus*, rectius *Peraltus*, (Perault, Peyrauta, *de Petra alta*) Ord. Præd. defunctus ante Annum 1250. & Archiepiſcopis *Lugdunenſibus* a) vel ſuffra-

a) Trithemius cap. 484. tantum *Lugdunenſem* vo-

fraganeis Archiepiſcopi præter rem acceniitus. De illo S. Antoninus Florentinus ſummæ Hiſtor. tit. 23. c. XI. § 2. T. 3. pag. 682. *Sermones prædicabiles multi ediderunt ſolennes ipſius Ordinis, & primo* Gvilelmus Peralt, Gallicus. *Hic edidit* Summam de vitiis & virtutibus, *Prædicatoribus utilem : multosque* Sermones de Epiſtolis & Evangeliis Dominicalibus *per totum annum, & librum* de eruditione Religioſorum. Hic liber quem MS. pag. 191. Sanderus hoc titulo memorat, ab aliis *de inſtitutione religioſorum* inſcribitur, ſæpiusque editus eſt ſub falſo nomine HUMBERTI: ſed Peralto aſſeritur a Jacobo Quetif Tom. 1. pag. 134. Tractatum *de profeſſione Monaſtica* idem Tom. 2. pag. 334. docet Peralto tribui in Codicibus MSS. licet *Joanni* GESSEN Abbati Benedictino alii eum malint adſcribere. Summa *de vitiis* ſeptem capitalibus & *de virtutibus* in novem partes tributa, ſæpius prodiit poſt editionem Colon. 1479. etiam Summarium ejus auctore JACOBO de Voragine, Baſil. 1497. 8. GVILELMO *de Brocia,*

vocat, de Archiepiſcopatu tacet. Tribuit illi quoque commentarios *in IV. libros Sententiarum* de quibus ſilent alii, & tanquam diverſum cap. 508. ingerit *Gvilelmum Peralt.*

cia, Archiepiſcopo ab Anno 1258 ad 1269. Senonenſi præter rem tribui ab Oudino & aliis, probat idem Quetiſus Tom. 1. pag. 133. Similiter docet *Sermones de tempore ſuper Evangelia & Epiſtolas* de Dominicis, Qvadrageſima & feſtis Sanctorum per annum, ſub GVILELMI *Pariſienſis* Epiſcopi, Tubingæ 1499. 4. atque alibi, & noviſſime tomo ſecundo Operum Guilelmi Pariſienſis, Aureliæ 1674. fol. editos, ad Peraltum potius referri, eique ex fide Codicum relinqui debere, de quo vide etiam Oudinum Tom. 3. pag. 102. Auctorem horum ſermonum ſub GVILELMI *Lugdunenſis* nomine laudat GVILELMUS *Pariſienſis, Dominicanus* Poſtilla in Epiſtolas & Evangelia, ſcripta circa An: 1485. de qua ſupra p. 473. Librum *de regimine Principum* THOMÆ *Aquinati*, atque expoſitionem Profeſſionis ſive Regulæ S. Benedicti, GVILELMO *Pictavienſi* perperam tribui Peraltoque eripi, ab eodem Quetiſo demonſtratum.

[G]VILELMUS cognomento *Peregrinus* apud Baleum III. 45. & Pitſeum pag. 266. Voſſiumque pag. 441. ſed Lelando cap. 201. *Gvilelmus de Canno*, gente Anglus qui circa Annum 1200. ad Hubertum Cantiorum Archiepiſcopum & Stephanum Turnham Capitaneum ſcri-

pſit

psit carmine *Richardi I.* Angliæ Regis *hodæporicon*, sive iter & expeditionem in Sultanum Babyloniæ & Saracenos.

GVILELMUS *Petit* sive *Parvus*, supra *Gvil. Neubrigensis.*

GVILELMUS *Petri* de Godino, Bajonensis Ord. Præd. ex Theologo Parisiensi 1312. Cardinalis & An. 1317. Episcopus Sabinensis defunctus An. 1336. Præter opusculum *de nuptiis CHristi Domini & Ecclesiæ*, & *Sermones* multos quos memorat Ughellus Tom. 1. pag. 174. scripsit tractatum *de Potestate Papæ & Prælatorum Ecclesiæ* quem MS. in Biblioth. Sangermanensi Cod. 294. Cangius evolvit.

Petrus GVILELMI sive GVILELMUS, de quo supra in *Gvilelmo Bibliothecario.*

GVILELMUS *Petroburgensis* Monachus Benedictinus Lelando c. 241. *Burgensis* ubi *Commentarios* ejus *in Cantica, librum partium* & *Evphrastica* commemorat, *Euphrasticam Expositionem* vocat Baleus III. 22. ex Bostono Buriensi, additque initium ex Ecclesiastæ I. 9. *Quid est quod fuit? id ipsum quod futurum est.* Præterea idem Baleus, & ad Annum 1188. pag. 252. Pitseus, *Homilias* & *Distinctiones*

nes Theologiæ, incip. *alpha prima Græcorum littera, & interpretationes vocabulorum* S. Scripturæ. Incip. *Abraham dicitur ab Abba.*

VILELMUS *Pictavinus* ſive *Pictavenſis* Luxovienſis ſive Lexovienſis Archidiaconus conſignavit *Guilelmi I.* a) Conquæſtoris, Angliæ Regis, cujus Capellanus fuit, *geſta* ſcripta poſt Annum 1066. & ex MS. Cottoniano edita in Andreæ du Cheſne Normannicis Pariſ. 1619. fol. pag. 178 - - 213. ſed ab initio & in fine mutila. Laudant Gvil. Gemmeticenſis VII. 44. atque Ordericus Vitalis lib. 3. Hiſt. Eccleſ. pag. 503.

VILELMUS *Pictavenſis* neſcio an idem cum ſuperiore, cujus tractatum *de profeſſione Monaſtica* MStum Cangius evolvit, in Bibliotheca S. Germani de Pratis, Codice 400. De Guilelmo Abbate Pictavienſi Trithemius II. 126. de illuſtr. Benedictinis.

VILELMUS de Saliceto, *Placentinus,* Medicus circa Annum 1240. vel ut Trithemius cap. 479. circa Annum 1270. ſcripſit de *univerſali Medicina* libros IV. ſive *ſummam Conſervationis & Curationis* Venet. 1489. fol. Lipſ. 1495. fol. Ejus *Chirurgia* Venet. 1502. & 1546. fol. inter alios ſcriptores ejusdem argumenti.

GVIL-

a) Inter Duces Normanniæ, hic Gvilelmus II. inter Angliæ Reges Gvilelmus I.

GVILELMUS *de Podio Laurentii*, Scriptor *Chronici* ſuper Hiſtoria negotii Francorum ſive bellorum adverſus Albigenſes, ab Anno 1099. ad 1271. quod actum eſt in Provinciis Narbonenſi, Albienſi, Ruthenenſi, Caturcenſi dioeceſibus, pro tuenda Fide Catholica, & pravitate hæretica exſtirpanda. Laudatur a Bernardo Gvidonis ad Annum 1264. & 1271. editumque eſt a Gvil. Catello in hiſtoria Comitum Toloſanor. Toloſæ 1613. fol. & ab Andrea du Cheſne Tom. V. de rebus Francor. p. 666 - - 705.

GVILELMUS de Lonveignis, Bonæ Spei Canonicus, & ex Abbate Clarisfontis atque inde Cuiſſiacenſi, Abbas An. 1288. *Præmonſtratenſis* diem obiit An. 1311. Hic *ſtatuta Ordinis ſui* recognovit & in quatuor Diſtinctiones digeſſit. Vide Joannis le Paige Bibliothecam Præmonſtr. p. 936. ſq. & ſtatuta illius pag. 858. ſeq. 784. ſeq.

GVILELMUS *Præpoſiti* ſeu Deſpaborde, Catalanus JCtus circa Annum 1354. cujus hæc MSta fuere apud Antonium Auguſtinum: *De privilegio militari. De pace & treuga*, ad conſiliarios & probos homines Barcinonis. *Alphabetum Juris patrii.* Vide Nicol. Antonium T. 2. Bibl. veteris Hiſpanæ p. CXI.

VILELMUS cognomento *Procurator*, Vide supra *Gvil. Egmondanus.*

VILELMUS *de Quercu*, Vir celebris sub sæculi XV. exitum sed XVI. initia de quo hæc magnifica, in appendice ad Trithemium de S. E. cap. 23. *Gvilelmus de Qvercu Doctor Theologus insignis, hac nostra tempestate cæteros inter omnes mortales consilio, moribus, sacrisque eloquiis eminentissimus: qui dum illa Gallorum majestas horrifico summi Pontificis, Anglorum, Hispanorumque insultu & atroci bellorum apparatu premeretur, solus suo consilio & sana animi sententia Gallorum angustiæ & necessitati benignissimus occurrit. Hic nempe Alpes transvectus, Pisanam accessit ad urbem, ubi maximam & Cardinalium Episcoporumque concionem* (*An.* 1511) *super re Gallica, & tanto bellorum prodigio differentem sola sua animi sagacitate corroboravit, tantique Concilii partes sibi vendicavit eminentiores. Nec minori in populo ad Divina officia subeunda utitur eloquio. Tanta enim & sententiarum gravitate & Divinorum consiliorum cognitione excultus, ut indomitos mortalium mores, barbarosque populos facili componat eloquio, ad nitidamque summi Creatoris agnitionem, benigna voce, gratis oculis, gestu moderato, & similitudinibus jucundis facile reducat.* Diversi ab hoc, & paullo junio-

niores *Camillus Quernus* de quo Jovius in elogiis, *Lud. Querculus* Bathoniensis de quo Colomesius in Gallia Christiana pag. 38. *Josephus Quercetanus*, de quo Bibliothecarum Medicarum scriptores. *Leodegarius a Quercu* cujus stylo tum alia tum vitam Adriani Turnebi traditam habemus. *Nicolaus Querculus* scriptor hexastichorum moralium: *Andreas a Quercu viridi*. de quo idem Colomesius pag. 56. *Andreas Quercetanus* de historia omni, Gallica præsertim meritissimus. *Eustachius Quercetanus* Medicus. *Laurentius a Quercu*, Gandavensis, *Simon a Quercu* &c.

GVILELMUS *Radingius*, Bathoniensis Anglus, Carmelita & Doctor Theologus Oxon. circa Annum 1312. a Baleo X. 76. & Pitseo pag. 403. traditur scripsisse *Examinationes templariorum* & *Quæstiones ordinarias*, His ab Alegrio p. 281. adduntur *Lecturæ Theologicæ* & *Sermones*.

GVILELMUS *de Rajotto*, supra Gvil. *de Cajotto*.

GVILELMUS *de Ramesey*, *Ramesiensis* sive *Rameseganus*, Anglus monachus & Abbas in *Croylandiæ* sive *Crulandiæ* Cœnobio D. Guthlaci Ord. Bened. obiit An. 1180. atque auctor habetur *deflorationum*

de vita & moribus Philosophorum a) quanquam dubitat Lelandus cap. 186. & *de legendis Ethnicorum scriptis* ad amicum suum Guthlacum. *De vita & morte Comitis Waldelphi* libri, partim soluta oratione partim carmine hexametro. Atque itidem carmine, Vitæ *S. Guthlaci* defuncti An. 714. b) *S. Neoti*, confessoris: *S. Edmundi* Regis Ostroanglorum & Martyris, nec non Vitæ *S. Birini* Romani, Episcopi Hydropolitani sive Durocastrensis (Dorcestriensis) & Confessoris *S. Fredemundi* Regis ac Martyris: & *de translatione veteris Ecclesiæ Sarisberiensis*. Quæ MSS. in Angliæ Bibliothecis notavit Polycarpus Leyserus in historia poëseos medii ævi pag. 438. atque Oudinus Tom. 2. pag. 1580. Præter hæc apud Baleum III. 9. & Pitseum pag. 241. seq. etiam memorantur quæ prosa idem Gvilelmus composuit. De vita *S. Noëti* & translatione. De comitissa *Juditha*. Super *Bedam* de temporibus & super *Isidorum* de computo. *De gestis sui Cœnobii. De gestis antecessorum Waldelphi*, Comitis Nortabrinorum Aconensium & Venantodunensium.

a) Vide clariss. Heumanni Acta Philosophor. XIV. pag. 297.

b) Vide supra Tom. 2. pag. 464. ubi de FELICE Croylandensi.

GVILELMUS *Reid* ſive *Redæus*, Anglus, conditor Maridunenſis Bibliothecæ, atque Aſtronomus pro ſuis temporibus inſignis ac denique Epiſcopus Ciceſtrienſis. Scripſit *Tabulas Aſtronomicas* illarumque *Canones*. Vide Lelandum cap. 365. Baleum XI. 13. Pitſeum pag. 857. ſeq. Continuavit etiam *Chronicon* RICHARDI Pictavienſis, Monachi Cluniacenſis ab A. 1190. ad 1367. Vide Bibl. Bremenſem T. VII. pag. 939.

GVILELMUS *Redonenſis*. Supra *Gvil. Celdonenſis*.

GVILELMUS Abbas *Remenſis*: infra *Gvil. S. Theodorici*.

GVILELMUS *Remingtonus* Baleo VII. 14. & Poſſevino *Rimſton* vel *Rimyngton*, Anglus Ord. Ciſter. Theologus Oxon. circa Annum 1390. Scripſit *Concluſiones XLV. contra Wicleſiſtas*. Contra eosdem *Dialogum inter Catholicum & Hæreticum*. Tractatum *ad quendam Anachoretam*. Vide Pitſeum pag. 553. & Viſchium Biblioth. Ciſterc. pag. 136. Baleus alia quoque *carmine* & proſa ab hoc Gvilelmo ſcripta teſtatur.

GVILELMUM *Rievallenſem* Monachum Ordinis Ciſterc. ſcriptorem *Chronici* ſive *Hiſtoriæ miſcellæ*, *Anglorum* præcipue, ad Ealredum Rievallenſem Abbatem faciunt

unt Baleus II. 92. Pitſeus pag. 223. Viſchius in Bibl. Ciſterc. pag. 136. ut tanto minus ſit Voſſio dandum vitio quod idem tradidit II. 51. de Hiſt. Latinis. Audiendus tamen Oudinus, qui Tom. 2. p. 1123. docet Ealredum in Abbatia Rievallenſi ſucceſiſſe Silvano An. 1198. itaque Gvilelmus iſte quem Baleus ex Joanne Haguſtaldenſi narrat obiiſſe An. 1146. non potuit Ealredo illam Abbati dedicaſſe, neque eam deducere ab Anno 1066. ad 1198. In MSS. Codicibus hæc Hiſtoria rectius tribuitur GVILELMO Canonico Noviburgenſi, de quo ſupra in *Gvil. Neuburgenſi.*

GVILELMUS *Rimſton,* ſupra *Gvil. Remingtonus.*

GVILELMUS *Riſhangerus* Anglus, Monachus S. Albani, defunctus An. 1312. auctor continuationis Chronici MATTHÆI *Paris* ab Anno 1259. ad 1273. quæ ad calcem illius poſt editiones Lond. 1571. & Tigurin. 1606. prodiit ex recenſione Gvil. Watſii Lond. 1640 & 1684. fol. Præter hanc Continuationem Riſhangero apud Baleum IV. 94. tribuuntur: *Chronicorum* opus, cujus initium: *Sunt quædam vetuſtatis indicia.* Liber *de jure Regis Anglorum ad Scotiam, De electione Scotorum Regis. Annales Eduardi I. De*

Joanne Balliolo Rege. De bellis Lewes & Evesham. Adde Pitſeum p. 403. }

GVILELMI Archiepiſcopi per XXXII. annos *Rothomagenſis* Anno 1110. defuncti Epitaphium exſtat apud Ordericum Vitalem lib. XI. pag. 839. Alius de quo ſupra, *Gvilelmus Dunelmenſis.*

GVILELMUS *Rothwellus* Anglus Ord. Præd. circa Annum 1360. auctor poſtillarum *in lib. Judicum*: in *quatuor libros Regum*, in *Pſalterum*, in *Eccleſiaſticum & in Epiſtolas Pauli*, exceptis ad Timoth. Titum, Philem. & Hebræos. Scripſit præterea *in IV. libros Sententiarum. Quæſtiones* Scholaſticas, *Sermones* quoque complures. Et quædam Philoſophica, de principiis Naturæ, de potentiis ſenſitivis, & de intellectu. Vide Baleum V. 92. Pitſeum pag. 487. & Jacobum Quetif T. 1. pag. 648.

GVILELMUS *de Rubio* ſive *de Rubione*, ex opido Villa franca regni Aragoniæ, Ord. Minor. circa Annum 1330. cujus *Commentarii in IV. libros Sententiarum* prodiere Pariſ. 1517 & 1518. apud Badium, duobus Volum. in fol.

GVILELMUS *de Rubruc*, *de Rubruquis*, aliis *Risbrucke*, *Ruysbrocke*, Brabantus Ord. Minor. circa Annum 1253. (Cangio minus recte 1293.) ſcriptor *itineris*

cum

cum Andrea de Lucime ſuſcepti *in partes Orientales*, in quo de moribus rebusque Tartarorum, Turcarum &c. MS. in variis Angliæ Bibliothecis, ſed luci etiam datum eſt plus ſimplici vice, & noviſſime etiam verſum Gallice in Petri van der Aa ſylloge edita Lugd. Bat. 1726. 4. *recueil de divers voyages curieux faites en Tartarie, en Perſe & ailleurs*, ubi præterea obvia itidem Gallice Petri Bergeron ſcriptum de navigatione, atque alterum de Tartaris, Saracenis, & Mahumedanis: Itinera Benjamini Tudelenſis, Joannis de Plano Carpino & Nicolai Aſcelini: obſervationes Baconis Monachi (qui Rogeri frater major natu fuit) de partibus Orbis ſeptentrionalibus: Relationes de Tartaris ex R. Wendovero & Matthæo Paris: Marci Pauli Veneti libri III. & Haytoni Armeni HiſtoriaOrientalis. Epitome itinerum Joannis de Mandevilla a Baleo, & Ambroſii Contareni iter in Perſiam.

GVILELMUS *Sabinenſis*, nuncius Apoſtolicus, cujus *ſtatuta An.* 1248. *data populo Svecano* exſtant in Actis litterariis Sveciæ Anno 1721. trimeſtri tertio pag. 196 - - 202. Et in diario Theologico, Fortgeſetzte Sammlung von alten und neuen Theologiſchen Sachen An. 1720. p. 1055 -- 1063.

GVILELMUS *de Saccovilla*, cujus Sermones Dominicales MStos memorat Sanderus pag. 183. Biblioth. Belgic. Incip. *Videns civitatem, flevit.*

GVILELMUS *Safontis*, Theologus Augustinianus & An. 1433. Prior Tolosanus, a Possevino & Cangio præter rem relatus ad Annum 1350. Scripsit in IV. libros Sententiarum, de DEO uno & trino, de diversitate rerum, & de idiomatum differentia. Vide Elssii encomiasticum Augustinianum pag. 265.

GVILELMUS *de Samuco* sive *Sanvilliaco* Tolosanus Gallus: Caveo rectius *de Sanvico*, Anglus: Carmelita circa Annum 1280. qui per aliquot annos in Syria versatus & a Saracenis pulsus ex urbe Achone in insulam Cyprum se contulit, ibique scripsit *Chronicon breve de amissione monasteriorum terræ sanctæ & de multiplicatione Ordinis Carmelitici per Syriæ provincias ac adventu Carmelitarum in Europam.* Prodiit insertum libro nono Philippi Riboti, Catalani de rebus Carmelitanis, in Danielis a Virgine Maria armamentario Carmelitarum, Antwerp. 1680. fol. & cum notis Papebrochii in prolegom. ad Acta Sanctorum Tom. 3. Maji a) pag. LX - - LXIV. Cætera Gvilelmi

a) Non Martii, ut apud Caveum excusum & Oudinum.

elmi ſcripta: *Declarationes Regulæ* ALBERTI *Hieroſol.* Carmelitis datæ *Decretales Religioſorum*, & *in IV. libros Sententiarum.* Vide Trithemium cap. 489. Poſſevinum & Alegrii paradiſum Carmelitici decoris pag. 270. Oudinum Tom. 3. p. 555.

VILELMUS *de Sancta Fide* ſive *Sancto fidenſis*, Carmelita Anglus An. 1372. diem obiit. Hunc libros ſophiſtico acumine non deſtitutos ſcripſiſſe notat Lelandus cap. 398. Memorant autem ejus *Initiationes Theologorum*, *Theologicas determinationes*, *Quodlibeta. Sermones per annum* & librum *de conceptione B. Virginis.* Vide Baleum VI. 45. Simlerum, Poſſevinum, Pitſeum pag. 510. Alegrium pag. 307. &c.

VILELMUS *de Sanvico.* Supra *Gvil. de Samuco.*

VILELMUS *de Sanvilliaco* qui apud Poſſevinum & Cangium Toloſanus fuiſſe & An. 2348. inter Carmelitas vixiſſe traditur, non diverſus a ſuperiore, vel alter ex altero confictus: certe eadem ſub utroque nomine ſcripta referuntur: Itaque aut hoc admittendum, aut dicemus ſolum, quod memoravi Chronicon Gvilelmo de Sanvico tribuendum eſſe, qui circa Annum 1280. vixit: cæ-

tera autem quæ ibidem retuli, pertinere ad juniorem hunc Gvilelmum de Sanvilliaco.

GVILELMUS *Sciſſor* Carthuſienſis, prius Scholaris Navarræ, cujus carmen ad Joannem Gerſonem An. 1424. Lugduni oblatum poſſit videri: legitur inter Gerſonis Opera Tom. IV. editionis novæ pag. 784.

Sicut es humanæ, Gerſon, divæque peritus
Legis & eloquii, Joſephinam ſenſibus altam &c.

GVILELMUS *Scotiæ* Rex ab Anno 1189. defunctus Anno 1214. cujus *Aſſiſæ & Statuta*, capitibus XXXIX. cum *XXII. Legibus Foreſtarum* edita in Joannis Skenæi veteribus Legibus & conſtitutionibus Scotiæ, Lond. 1613. 4. quo in opere exſtant 1) quatuor libri inſtitutionum de legibus Scoticis, quorum initium: *Regiam Majeſtatem*: excerpti ex RAULPHI *de Glanvilla* libris XIII. ejusdem argumenti ſub Henrico II. ſcriptis quorum initium: *Regiam poteſtatem*, ſicut Juſtiniani Inſtitutionum verba prima ſunt: *Imperatoriam Majeſtatem*. Vide Wilhelmum Nicolſonum Biblioth. hiſtoricor. Scotiæ p. 255. ſeq. 2) Similiter Legum ſylloge brevibus capiti-

bus centum & uno. Incip. *Quoniam Attachiamenta.* 3) *Leges Burgorum* mercatibus tuendis latæ a Rege Scotorum DAVIDE I. qui ab Anno 1114. præfuit, ac deinde ab aliis, capita CXLIII. 4) Curia quatuor Burgorum Anno 1405. & Actus Parliamenti Anno 1368. 5) *Statuta gildæ* ſive Societatis An. 1283. capitibus XLV. ſeq. ſancita a *Roberto Durhamo*, ejusque fratribus. 6) Regis DAVIDIS I. Aſſiſa ſive Conſtitutio de menſuris ac ponderibus. 7) *Iter Camerarii* ſive proceſſus in Curia Chamberlainiana, capita XXXIX. 8) *Brevis & ſuccincta forma itineris, ſeu Curiæ Juſtitiarii.* 9 & 10) WILHELMI Regis *Statuta* & tributæ eidem *Leges foreſtarum*, de quibus jam dixi. 11) Satuta ALEXANDRI II. Scotiæ Regis ab Anno 1214. capita XXV. 12) Statuta prima Regis ROBERTI I. ab Anno 1306. Capita XXXV. & Statuta ſecunda, capitibus XXXVIII. 13) Statuta Regis DAVIDIS II. ab Anno 1329. Capita LII. 14) Statuta ROBERTI II. qui regnum geſſit ab Anno 1370. Capita XVII. & Joannis ROBERTI III. qui ab Anno 1390. Capita LV.

VILELMUS *Seitonus* ex ſola notus Pitſei appendice pag. 858. ubi gente Anglus & Medicinæ Doctor Oxonienſis traditur fuiſſe cognomento *eximius*, ut-

pote

pote æmulus induſtriæ Hippocratis. Scripſit *de curatione Chirurgica*, & *de potion Anglicana ad plagas diluendas.*

GVILELMUS *de Seligniaco* ſive *Scilligniaco* agri Autiſſiodorenſis: ſcriptor *Summæ Theologicæ*, de qua ſupra pag. 407. in *Gvil. Autiſſiodorenſi.*

GVILELMUS *Senghamus* Anglus, Auguſtinianus circa Annum 1260. Vide Pitſeum pag. 339. Poſſevinum, atque Elſſium in encomiaſtio Auguſtiniano pag. 265. ſeq. & quem hi ſunt ſecuti, Baleum IV. 17. qui ad THOMÆ Colbii Epiſcopi Waterfordenſis Collectane provocat. Scripta ejus memorantur *Scripturarum explicationes aliquot.* Liber *de clauſtro animæ. De tentationum remediis. De profeſſione Novitiorum.* Et *de Fide ac Legibus*, nullamque aliam eſſe Legem ad hominis Salutem, præter CHriſti Domini noſtri Evangelium. Vide ſupra in GVILELMO *Peralto*, cui librum hunc de Fide & legibus, alii ſcriptores tribuunt.

GVILELMI *Sheperheved* Annales de Crokesden, quos MStos in privata Bibliotheca Lumlejana, ex Jani Douſæ præfatione annalium Batavicorum, ſcriptorum carmine, memorat Voſſius p. 706 de Hiſt. Lat. non memini qui ab eo tempor

pore vel inſpectos ſibi eſſet teſtatus, vel inſpiciendos aliis, in lucem protuliſſet.

VILELMUS *Shirbirnus* Anglus, circa Annum 1390. cujus, ex Lelandi Collectaneis, Baleo XI. 26. Pitſeo pag. 554. & Poſſevino nullum aliud monumentum ingenii datur referri quam *Quodlibeta Theologica.*

VILELMUS *Shirwoodus* ſive *Shirovodus* Anglus ex Archidiacono Dunelmenſi Cancellarius Lindenſis ſive Lindocollinenſis Eccleſiæ, cujus variam ſcientiarum cognitionem laudavit Rogerus Baconus in libello de laudibus Mathematicæ artis ad Clementem IV. circa A. 1266. Scripſit *Diſtinctiones Theologicas, & in Sententias* Petri Lombardi. Vide Lelanlandum cap. 239. Baleum IV. 9. Pitſeum pag. 321. qui Conciones ejus celebrat.

VILELMUS Monachus *Signiacenſis.* infra, *Gvil. S. Theodorici.*

VILELMUS *de Siliniaco,* vide *Gvil. Autiſiodorenſis* Epiſcopus.

VILELMUS *Slade*, *Sladius* ſive *Sladæus* Anglus, Bernhardinus Ord. Ciſterc. in Buchofeſtenſi cœnobio tempore Richardi II. ſive circa Annum 1380. *quo tempore,*

re, inquit Lelandus cap. 446. *non era pars religionis infima, litteris assiduam da re operam.* Scripsit *super IV. libros Sen tentiarum, Quæstiones de anima, in libro Physicorum, Flosculos Moralium*, & *supe Universalia.* adde Baleum VI. 74. Pitse um p. 530.

GVILELMUS *Snotingamus*, Augustini & Rogerii frater, Anglus Ord. Minor. cir ca Annum 1250. Scripsit *Concordiam Ev angelistarum* adjecto Commentario Commentarium *in Epistolas Pauli*: & Epi stolam sive libellum *de Obedientia.* Vid Lelandum cap. 271.

GVILELMUS *de Solanga*, agri Patavin Ord. Minor. a quo edita peregrinatio O DORICI *de Portu Naonis* in Orientem quam per sedecim annos Religionis Chri stianæ prapagandæ causa suscepit, poste redux defunctus Utini An. 1331. Infr in ODORICO.

GVILELMUS *de Somerset*, supra, *Gvi Malmesburiensis.*

GVILELMUS *de Southamptonia* diœcesi Wintoniensis, Anglus Ord. Præd. circ Annum 1340. cujus scripta: *Postilla i Isaiam. In IV. libros Sententiarum. I S. Gregorii Magni Moralia. Quæstione Theologicæ. Sermones de tempore & d*

San

Sanctis. Vide Baleum V. 61. Pitſeum pag. 411. Jacobum Quetif Tomo 1. p. 602.

VILELMUS *Speculator*. Supra *Guil. Durandus*.

VILELMUS *Stapilartus* ſeu *Staphilartus* ſive *Stapylhartus* inter Oxonienſis Academiæ ornamenta circa Annum 1456. ubi Theologiam docuit teſte Lelando cap. 565. Scripſit *in Canticum Moſis*, *in Eſaiam*, *in Pſalmos aliquot*. *Quæſtionum Ordinariarum* libros duos. *Sacras Conciones* ad Clerum Oxon. & *De paupertate*. Adde Baleum VIII. 63. & Pitſeum p. 648.

VILELMUS *Starnefeldius*, Anglus Cantianus, ex Doctore Oxonienſi Abbas Cœnobii Carmelitarum Newendenienſis circa Annum 1390. Scripſit *Hiſtoriam Cœnobii ſui*, & *Lecturas* atque *Sermones*. Vide Baleum XII. 20. ex Lelandi collectaneis, Pitſeum p. 554. Poſſevinum &c.

VILELMUS *Stenofordus*, Anglus Auguſtinianus fama & doctrina celebris teſte Lelando c. 360.

VILELMUS *Stephanus*, Stephani F. ſive *Stephanides* Londinenſis Anglus Monachus Ord. S. Bened. *Cantuarienſis*,

Thomæ

Thomæ Becketi Archiepiſcopi familiari cujus *vitam*, *necem & mira* ſcripſit necnon *geſta* Regis Angliæ *Henrici II* Præterea *Epiſtolas*. Vide Lelandum c. 177. Baleum III. 37. Pitſeum pag. 256 ſq. Voſſium pag. 425. ſeq. & de MSS. Codicibus Oudinum Tom. 2. pag. 1517. ſq Hic eſt GVILELMUS *Cantuarienſis*, e quo & ALANO de quo ſupra Tom. 1. p 88. Heriberto de BOSAHAM, ibid. p 721. & JOANNE Sariſberisberienſi collecta S. Thomæ vita præfigitur ejus Epiſtolis, vulgatis a Chriſtiano Lupo. Bruxellis 1682. 8.

GVILELMUS *Stubes* Anglus, Rector Collegii JEſu Cantabrig. circa Annum 1490. Scripſit *introductorium Logices*, *Declarationem Scoti* &c. Vide Poſſevinum.

GVILELMUS *Sudarandunus*, Anglus Doctor Theologus, cujus Concionum libellum laudat Lelandus c. 487.

GVILELMUS *Sudbervis* ſive *Sudberius*, Monachus Weſtmonaſterienſis Ord. Bened. cujus Summam ſive librum *de proprietatibus Sanctorum* laudant Pitſeus pag. 859. & Poſſevinus.

GVILELMUS *Sudre*, al. *Sutri*, Lemovicenſis Gallus Ord. Præd. Magiſter ſacri Palatii ſub Clemente VI. inde Ar

1361. Episcopus Massiliensis & A. 1366. Cardinalis ac mox ab Anno 1367. usque ad Annum 1373. quo diem obiit, Episcopus Ostiensis & Veletrensis. Vide Baluzium ad Papas Avenionenses pag. 990. seq. & Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 670. Scripta ejus celebrantur *Epistolæ* plurimæ ad varios de rebus Ecclesiasticis: tum *de Mysterio sanctæ Crucis* Opusculum, & quædam Philosophica *de subtilitatibus Logicæ*. *Testamentum* ejus exstat in vita S. Calminii a Thoma Aquinate Carmelita edita 1646. 12. & in Francisci du Chesne documentis ad vitas Cardinalium Gallorum pag. 625.

VILELMUS *Surfluctus* sive *Surfletus* Carmelita in fano Botolphi, ubi diem obiit An. 1466. Nihil ejus præter *Conciones* memorat Lelandus c. 588. Possevinus ac Pitseus etiam *librum de vitiis & virtutibus* pag. 657. ex Baleo XII. 91.

VILELMUS *Suthampton*. Supra *Guil. de Southamptonia*.

VILELMUS *Suttonus* Mathematicus & Astrologus, discipulus THOMÆ *Stacii* cujus exemplo circa Annum 1450. *de Judiciis revolutionum*. Vide Baleum XI. 51. & Pitseum p. 642.

GVILELMUS *Talisforde*, vitiose apud Possevinum pro *Calisfordiensi*, de quo supra p. 416.

GVILELMUS Abbas *S. Theodorici* Ord S. Benedicti in Monte aureo prope Remos, ab Anno 1120. inde factus circa 1137. in gratiam S. Bernardi, amici su Monachus Cisterciensis in Cœnobio *Signiacensi*, diem obiit ante Bernardum h. e. ante Annum 1153. a) De eo Bulæus Tom. 2. Hist. Academ. Paris. pag 743. & Oudinus Tom. 2. pag. 1434 seq.

Scripta ejus hæc vulgata sunt a Bertrando Tissierio, sive Textore, Tom 4. Bibliothecæ Cisterciensis, Bono fonte 1669. fol.

1) Tractatus sive *Epistola ad Haimonem Priorem & Fratres de Monte DEI* Carthusianos, *de vita solitaria*, inter S Bernardi opera & sub BERNARDI nomine sæpius prodierat: a Mabillonio verisimilius vindicata GVIGONI Prior Carthus. & sub ejus nomine in *tres* tributa *libros* exhibetur, ut notavi supra p 397. & Tom. 1. pag. 610. Tissierium & jam pridem Henricum Gandavensem

cap

a) Emendandum quod apud præstantiss. Caveum ad Annum 1140. legitur, Ordinem Cisterciensem induisse An. 1153.

cap. 10. de ſcriptor. Eccleſ. & alios apud Trithemium, ut Gvilelmo tribuerent, permovit prologus a librariis præmiſſus volumini ex Gvigonis & Gvilelmi conſtanti lucubrationibus, & ex utriusque contextus prologo, in quo & aliorum ſuorum opuſculorum facit Guilelmus mentionem.

2) *Speculum Fidei.*

3) *Ænigma Fidei.*

4) *Meditationum liber* editus pridem Lovanii 1546. Antwerp. 1550. 1590. atque recuſus in Bibliothecis Patrum, ut in Lugd. T. XXII. p. 1143--1159. Gvilelmus ipſe, Meditationes, *Novitiis ad orandum formandis ſpiritibus, non usquequaque inutiles* appellat.

5) *De natura & dignitate amoris Divini.* itidem Lovan. & Antwerpiæ atque in Bibliothecis Patrum & edit. Lugd. 1159-1163. nec non inter S. Bernhardi Opera Tom. V. edit. Mabillonianæ p. 256.

6) *De contemplando DEO, liber*, itidem inter S. Bernardi Opera Tom. V. pag. 246. Hic enim eſt qui in Codicibus quibusdam *liber ſoliloquiorum Bernhardi inſcribitur.*

7) *De natura Corporis & animæ*, libri II. ad Theophilum.

8) *Diſputatio Catholicorum Patrum contra* PETRI *Abælardi dogmata*, libri III. ad Hugonem Archiepiſcopum Rotho-

magensem: cum præmissa *Epistola* ad GAUFRIDUM Carnotensem Episcopum & ad BERNARDUM Abbatem Claraevallensem, qua eos ad oppugnandam Theologiam Abælardi hortatur, quod & ambo fecerunt: ut de Gaufrido altero etiam notavi supra pag. 21. & de S. Bernardo Tom. 1. pag. 607. Hæc Gvilelmi Epistola circa Annum CHristi 1139. data etiam inter S. Bernardi Epistolas 391. (in editionibus Mabillonianis 326.) legitur, cum Bernhardi responsoria, qua illius consilium atque operam testatur sibi probari.

9) *De erroribus* GVILELMI *de Conchis*, de quo supra pag. 403. seq. 423. sq. & T. 1. p. 1145.

10) *Expositio in Cantica Canticorum*, quod alio opere adversus Abælardum suscepto imperfectum reliquit, cum venisset ad verba III. 3. *Num quem diligit anima mea, vidistis?* Incip. *Os sponsi, inspiratio Christi.*

11) *Commentarius in Epistolam ad Romanos*, cujus mentio in appendice ad Henricum Gandavensem c. 6.

Præter hæc a Tissierio vulgata, exstat ejusdem Gvilelmi *Commentarius* diversus a superiore *in Cantica Canticorum, & duplex* quidem, unus ab eo col-

le-

lectus ex ſcriptis S. AMBROSII, atque editus ad calcem operum S. Ambroſii T. 1. edit Benedictin. pag. 1545--1618. Incip. *Non hic fœditatis incentiva, ſed caſtitatis celebrantur myſteria.* Alter ex libris S. GREGORII Papæ, quem inter Veterum aliquot Galliæ & Belgii ſcriptorum opuſcula ſacra vulgavit Caſimirus Oudinus Lugd. Bat. 1692. 8. Incip. *Poteſt per os, DEI unigenitus Filius deſignari.*

De vita S. Bernhardi, liber I. deſinens in Anno 1130. apud Surium 20. Aug. & cum S. Bernardi operibus ſæpius editus. Vide ſupra T. 1. p. 616.

Opuſculum *Sententiarum* a) *de Fide* ex S. AUGUSTINO, Thomæ Blampino ut in appendice ad ultimum S. Auguſtini tomum ederet, tradidiſſe ſe narrat Oudinus Tom. 2. pag. 1438. Nihil autem tale invenio in Auguſtino Benedictinorum, niſi in appendice ad Tomum ſextum pag. 782. ſeq. *Miſcellaneas ſententias Incerti Auctoris*, opuſculum breve, & moralis potius quam dogmatici argumenti.

a) Trithemius quoque poſt Gvilelmi Speculum Fidei, & Ænigma Fidei, memorat ejus librum *Sententiarum Fidei.*

Gvilelmus ipſe præterea ſcripſiſſe ſe teſtatur libellum *de Sacramento Altaris*, quem memorat etiam Trithemius cap. 383. & Carolus Viſchius pag. 137. Bibl. Ciſterc. qui addit etiam librum *contra errores* GILBERTI Porretani.

Ad hunc Gvilelmum non modo plures Epiſtolas ſcripſit & ab eo accepit *S. Bernardus*, ſed etiam illi dicavit Apologiam ſuam adverſus Monachos Cluniacenſes, Tom. 1. edit novæ p. 531. & librum de Gratia & arbitrio p. 609.

GVILELMUS *de Thoco* ſive *de Tocco*, Ord. Præd. diſcipulus & auditor *S. Thomæ* Aquinatis, cujus etiam *vitam* ſcripſit, editam in Actis Sanctor. 7. Martii T. 1. p. 657--686. cum notis. Sine illis lucem viderat Venet. 1588. 4. ſed & Italice verſa a Joanne Baptiſta de Lectis, Firmi 1577. 8. Huic Gvilelmo Jacobus Quetif Tom. 1. de ſcriptis Dominicanorum pag. 552. etiam tribuendos putat *duos proceſſus inquiſitionis Vitæ & miraculorum* S. Thomæ, *unum* A. 1319. qui (minus integer, quam in MS. Colbertino) prodiit in Actis Sanctor. Tom. 1. Martii pag. 686--716. & *alterum* An. 1321. adhuc ineditum, MS. in eadem Bibl. Cobertina.

GVILELMUS *de Thorne* ſive *Thornæus* Anglus Monachus Benedictinus Cœnobi

bii Cantuarienſis S. Auguſtini, circa Annum 1380. ſcripſit *res geſtas Abbatum Auguſtinianorum Cantuarienſium* ab Auguſtini in Angliam adventu circa Annum 596. fere usque ad Annum 1375. In priori parte usque ad Annum 1272. veſtigiis inſiſtit THOMÆ *Spottii*, cætera ipſe ſupplevit. Vide Lelandum c. 410. Baleum VI. 63. Pitſeum pag. 529. qui præterea memorat ejus *Chronica de Comitatibus*, *Epiſcopatibus* & *Abbatiis per totam Angliam*: quæ MSta ſervari Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti Cod. 67. teſtatur H. Warthonus ad Caveum. *Hiſtoriam de Regibus Cantiæ*, & *vitas quorundam Sanctorum*. Sola geſta Abbatum Auguſtinianorum viderunt lucem inter Anglicanæ Hiſtoriæ ſcriptores decem, Rogero Twysdeno & Joanne Seldeno editoribus pag. 1758 - - 2202. Lond. 1652. fol. ſubjuncta præter evidentias donationum illi Cœnobio factas, Chronologia ejusdem ab Anno CHriſti 597. ad 1419 p. 2229. - - 2292.

VILELMUS *de Thoſan* Ord. Ciſterc. cujus *ſummæ Theologicæ* Volumina duo ſecundum & tertium MSta memorat Sanderus pag. 171.

VILELMUS *Tillæus*, (Cellingus a patria) Anglus, litterarum cauſa profe-

ctus in Italiam, contracta cum Politiano amicitia, cui Thomam Linacrum erudiendum commendavit: Redux circa Annum 1490. in patriam insignes Codices Græcos Latinosque secum attulisse traditur, inter alios Cyrillum in Prophetas, & Ciceronem de Rep. sed qui incendio perierit. Vide Lelandum cap. 590. Baleum XI. 72. Pitseum pag. 851.

GVILELMUS *de Tornaco*, supra *S. Martini*.

GVILELMUS *de Tortona* Ord. Minor. cujus *commentarii in Logicam* MSS. apud Assisiates Franciscanos.

GVILELMUS *Tripolitanus* Conventus Acconensis, Ord. Præd. scripsit An. 1270. librum MS. in Galliæ & Angliæ Bibliothecis *de Statu Saracenorum & de Mahomete, Pseudopropheta eorum, & de ipsa gente & eorum lege & fide* ad Theobaldum Placentium, Archidiaconum (postea Gregorium X. Papam) qui tunc Eduardo Walliæ Principi Comitem se itineris in Palæstinam adjunxerat. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 265. & Oudinum Tom. 3. pag. 558. In fragmento quod edidit Andreas du Chesne Tom. V. pag. 432 - - 435. quædam occurrunt post illud tempus a Gvilelmo addita,

dita, cum Gregorius jam ad Papatus culmen evectus esset A. 1271. 27. Octobr. Idem traditur etiam scripsisse *cladem Damiatæ* quæ incidit in Annum 1249.

VILELMUS I. Archiepiscopus *Tyrius*. Hujus *Epistolæ* plures memorantur *ad Bernardum* Patriarcham Antiochenum, qui a Latinis constitutus fuit ab Anno 1100. ad 1136. Ipse diem obiisse traditur Gvilelmus hic Anno 1130. Diversus igitur & qui ætate longe antecessit Gvilelmum Archiepiscopum & ipsum Tyrium, scriptorem Historiæ, de quo mox sum dicturus.

VILELMUS ex Archidiacono a) *Tyrius* sive *Tyrensis* ab Anno 1175. Archiepiscopus b) in Phœnicia, natione ut videtur Hierosolymitanus, sed in scholis transmarinis c) in Italia litteras egregie edoctus, de quo præter editores atque præcæteris Bongarsium, consulendus Aubertus Miræus in auctario pag. 61. seq. editionis a me curatæ. Scripsit vir cordatus opus eximium *Historiam rerum in partibus transmarinis gestarum* a tempore successorum Mahumethi & ab Anno 1048. ac præcipue ab Anno 1100. usque

a) lib. XXI. cap. 1. b) lib. XXI. cap. 9. c) lib. XIX. c. 4.

ad An. 1184. *libris XXIII.* ſed quorum ultimum vix inchoatum reliquit. Laudatur ab Antonino Florentino, Jacobo de Vitriaco, Paulo Æmilio aliisque. Prodiit primum Baſileæ 1549. fol. apud Nicolaum Brillingerum & Joannem Oporinum. ſtudio Philippi Poiſſenoti. Deinde ibid. 1564. fol. apud Henr. Petri, præfixa Gvilelmi vita, curante Henrico Pantaleone, & ſubjuncta Baſilii Joannis Heroldi continuatione usque ad Annum 1521. libris VI. qui viderant lucem ſeparatim ibid. 1560. fol. Denique ex accurata recenſione Jacobi Bongarſii, in geſtis DEI per Francos Hanov. 1611. fol. pag. 625. ſed omiſſa Heroldi continuatione. Idem Bongarſius aliquot hujus operis verſiones Gallicas habere ſe teſtatus eſt ineditas, ab interpretibus illis etiam continuatas, & lucem vidit Gabrielis du Preau ſive Prateoli interpretatio, *la Franciade Orientale* Pariſ. 1573. fol. atque Italica, Joſepho Horologgi interprete *Guerra ſacra*, Venet. 1562. 4. & Thomaſio Baglioni curante Venet. 1610. 4. In temporum notatione Eutychium ducem ſecutum, quandoque hallucinari notavit Pagius ad A. 1182. n. 11. qui etiam Hieroſolymitanis Equitibus parum æquum videri monet ad A. 1155. n. 9.

In

In præfatione ad Hiſtoriam Gvilelmus teſtatur ſe præterea *rogatu Regis Almarici, ipſo Arabica exemplaria miniſtrante*, conſcripſiſſe *aliam Hiſtoriam a tempore ſeductoris Mahumeth usque in hunc annum, qui eſt nobis ab incarnatione Domini M C LXXXIV. per annos quingentos ſeptuaginta decurrentem*: profiteturque *auctorem ſe maxime ſecutum venerabilem* Seith, filium Patricii, *Alexandrinum Patriarcham*, illum ipſum nempe cujus Annales ſub Eutychii nomine habemus. Hoc eſt opus *de geſtis Orientalium Principum*, quod memorat Gvilelmus lib. I. c. 3. ſive de *Principibus Orientalibus & eorum actibus* lib. 19. cap. 15. & 21. cujus jacturam ægerrime ferri ab hiſtoriarum ſtudioſis jam Bongarſius notavit: neque enim dubium eſt plura eum Eutychianis narrationibus adjunxiſſe.

Acta quoque Synodi Lateranenſis A. 1179. habitæ conſignavit, ad quam profectum ſe narrat lib. XXI. cap. 26. *Cujus*, inquit, *ſi quis ſtatuta & Epiſcoporum nomina, numerum & titulos ſcire deſiderat, relegat ſcriptum quod nos ad preces ſanctorum Patrum, qui eidem Synodo interfuerunt, confecimus diligenter: quod in Archivo Tyrenſis Eccleſiæ inter cæteros, quos eidem contulimus Eccleſiæ libros, juſ-*

ſimus

ſimus collocari. Etiam hæc hodie deſideramus.

GVILELMUS Abbas *de Valacia* (al. vitioſe *de Vallada*) cœnobii Ciſterc. in Ducatu Normanniæ: ſcriptor *Vitæ Joannis Grandisſylvæ in Comitatu Toloſano converſi*, de quo Menolog. Ciſterc. 21. Dec. vide Viſchii Bibliothecam Ciſterc. pag. 138.

GVILELMUS Abbas *Valcellis* Ord. Ciſterc. in diœceſi Cameracenſi An. 1316. condidit *libellum diffinitionum Ordinis* in XV. diſtinctiones partitum & A. 1318. approbatum a Johanne XXII.

GVILELMUS *de Valone* Ord. Præd. Epiſcopus in Gallia Ebroicenſis, qui cum JOANNEM de Monteſono, qui S. Mariam in peccato conceptam voce & ſcriptis affirmaverat defendiſſet, ad palinodiam redactus eſt An. 1388. in Regia Lupara coram Rege ac Regii ſangvinis Principibus, utriusque Sacri Conſiſtorii primariis, Rectore Academiæ Pariſ. & deputatis quatuor Facultatum. Vide Natalem Alex. T. 7. Hiſt. Eccleſ. p. 132. edit. in fol.

GVILELMUS *de Velde* Geldrenſis, Canonicus regularis S. Auguſtini in Franckenthal, Wormacienſis diœceſis, Theologus

ologus & Philoſophus ſæculo XV. labente ſcripſit *Empyreale majus* libris XIV. de toto univerſo, Mundique principio, medio & fine: & *Empyreale minus* libris VII. ſive ſuperioris operis epitomen: aliaque Mathematica, tabulas, Sermones etiam, & ſtatuta ſororum Ordinis ſui, Carmina atque epigrammata. Laudat Trithemius de illuſtr. ſcriptoribus German.. c. 252.

VILELMUS *Verus*, aliis *de Waria, Gvaronis, Varrilio, Varro de Anglia*, ſive *Warro, Gvarro*, Anglus Ord. Minor. circa Annum 1270. *Doctor fundatus*, Willoto *Guilelmus de Oona*, præceptor Joannis Duns ſive Scoti, a quo Scotiſtæ; & ſcriptor *Commentarii in IV. libros Sententiarum* MSti in variis Bibliothecis. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 567. ſeq. Trithemium cap. 485. Lelandum cap. 295. & qui præterea *Lecturas Theologiæ, Quodlibeticas quæſtiones* & *ordinarias*: ac *commentarios in Ariſtotelem* ad eum referunt, Baleum, Pitſeumque p. 349. ſeq. & Waddingum pag. 157.

VILELMUS *Viretus*, ſupra in *Grenæo* p. 310.

VILELMUS *Vorilongus* Gallus Ord. Minor. Romæ An. 1464. obiit. Ejus ſcripta: Commentarius *in IV. libros Sententiarum*

tiarum juxta doctrinamS.Bonaventuræ & ScotiLugd.1484.Parif. 1503.Venet. 1519. *Vademecum* five collectaneum quæstionum & repertorium quæstionum quæ funt contra Scotum. Argent. 1501. Vide Waddingum pag. 157.

GVILELMUS *de Waria*, *Warro*, &c. fupra *Gvil. Verus.*

GVILELMUS *de Wels*, five *Wellys*, Latine *Fontanus*, Anglus, Auguftinianus qui An. 1421. diem obiit, fcriptis *Diftinctionibus in Pfalterium*, *Difputationibusque* & *Sermonibus*. Vide Lelandum cap. 521. Baleum VII. 65. & Pitfeum p. 609. qui ambo præterea memorant ejus Commentarium *in feptem Pfalmos Pœnitentiales*, Poftillationes *Evangeliorum*, *Declamationes vulgares*, *Actus curforios* &c.

GVILELMUS *Wethley* five *Wethleius* Anglus, Ecclefiæ Yathisberyenfis Rector Lelando *Boëthianus* quia in *Boëthii* libros *de Confolatione* & in ejus *Divifiones*, libellumque *de difciplina fcholarium* eidem tributum Boëthio, commentatus fuit fub Seculi decimi quarti initia. Vide Baleum VIII. 88. & Pitfeum ad Annum 1300. p. 400. qui ambo præterea ejus *Epiftolas ad diverfos* commemorant.

GVIL

GVILELMUS *Whyte* ſive *Albus* ex Cantia Presbyter, ſectator Wiclefi, An. 1428. Nordovici in Anglia exuſtus, de cujus ſcriptis contra Romanam Eccleſiam & contra Monachos mendicantes, vide ſi placet Baleum VII. 76.

GVILELMUS *Wiccamus*, allis *Wickham*, vel *Wickevanus* aut de *Wykewone* Pitſeo vitioſe *Wickeranus*, Anglus, Epiſcopus Eboracenſis, defunctus Anno 1285. † ſcripſit neſcio quod *Memoriale* quod ex Nicolai Brigami, Latinæ linguæ interpretis eruditi, Venationibus rerum memorabilium referunt Baleus X. 72. & Pitſeus p. 370.

GVILELMUS *Wiltonus* Anglus, Philoſophus cujus *commentarii in Ariſtotelis Analytica priora, atque in Ethicorum Nicomacheorum libros decem, & Quæſtiones de Anima* laudantur apud Pitſeum pag. 860.

GVILELMUS *Wittleſey* ſive *Witteleſejus* Anglus ex Roſenſi Epiſcopus Vigornienſis ac denique ab Anno 1368. ad 1375. Archiepiſcopus Cantuarienſis: Hujus nulla alia ſcripta idem Pitſeus pag. 861. quam Conciones Synodales ad clerum ſuum Latine habitos memorat.

GVIL-

† Warthon Tom. 1. Angliæ S. p. 508.

GVILELMUS *Wodefordus*, Lelando c. 467. *Widofordus* aliis *Waderfortensis* Ord. Minor. scripsit post WICLEFI mortem contra ejus hæreses *Trialogum* & Articulos XVIII. ad Thomam Aruntovallensem sive Arundelium, Archiepiscopum ab A. 1396. Cantuariensem, & *Determinationum Oxoniensium libros IV.* præterea *in Physicam Aristotelis & tres libollos de Dominio Civili. De Sacramento Eucharistiæ: & librum LXXII. quæstionum. De decimis & oblationibus* contra GVALTERI *Briti* librum de auferendis Clero possessionibus. *De Sacerdotio Novi Test. ejusque dignitate. Defensorium mendicitatis* contra RICHARDUM Armachanum. *De conformatione nostra ad CHristum.* Postillam *in Matthæum* & *Lucam: in Ecclesiasten:* in quædam *Ezechielis* loca: *in Epistolam ad Romanos. Pro introitu Bibliorum. Sermones* &c. Vide Baleum VII. 3. & Pitseum pag. 463. Waddingumque pag. 158. qui præterea memorat ejus librum MS. *an melius sit Religiosum in deserto vivere solitarie, quam conventualiter sub obedientia humani Præpositi in Congregatione.*

GVILELMUS *Worcestrius* Bristoliensis Anglus, Astronomus, Medicus & Historicus scripsit *Annales rerum Anglicarum* ab Anno CHristi 1324. ad 1491. ex quibus excerpta vulgavit Oxon. 1728. 8. V C. Tho

Thomam Hearne * una cum libro NIGRO Henrici II. & aliis quibusdam antiquis monumentis. Eidem Gvilelmo (a quo diversum pag. 648. posuerat Gvilelmum Botonerum) Pitseus pag. 861. tribuit *Itinerarium de notabilibus Bristolii*, nec non *de Civitatibus, Monasteriis, Abbatiis, deque longitudine & latitudine eorum, & de rebus aliis memorabilibus.*

VIMANNUS Monachus Vedastinus Ord. Bened. scripsit medio sæculo XII. origines celeberrimi illius A. C. 672. a) apud Atrebates conditi Monasterii, & Privilegia Imperatorum, Regum & Pontificum illi ab eo tempore concessa collegit. Vide Vossium p. 780.

VIMUNDUS, infra GVITMUNDUS.

VISCARDA. Vide supra in *Hugone* FALCANDO T. 2. p. 435.

Jacobus GVISIUS Montensis Hannonius, Ord. Minor. defunctus An. 1398. scriptor *Annalium Hannoniæ* MSS. Montibus apud Franciscanos, atque Antwerpiæ in Collegio Jesuitarum quibus Acta Sanctorum Orbis eruditus debet. Dignos luce judicavit Aubertus Miræus, qui eos

* Journal des Sav. 1729. Octobr. p. 243.

a) Sammarthan. Tom. 4. Galliæ Christ. p. 912.

eos cum fructu testatur se evolvisse. Vide Oudinum T. 3 p. 1221.

GVITELINUS. Londinensis Archiepiscopus *scientia & virtutibus insignis* a Matthæo Westmonasteriensi celebratur. Huic Pitseus pag. 88. ut inter Scriptores locum concedat, ad Annum CHristi 445. tribuit *Orationes*, *Conciones*, *Epistolas ad diversos*, quas nec ipse nec alius quisquam fortassis oculis usurpavit.

GVITMUNDUS, *Gvimundus*, *Gvismundus*, *Wimundus*, *Witmundus* a) monachus primum Crucis Heltonis, S. Audoeni, sive S. Leufredi, Ord. Bened. in Normannia, diœcesis Ebroicensis, An. 1070. arcessitus in Angliam, rogatusque ab Angliæ Rege Gvilelmo I. b) inter Duces Normanniæ Gvilelmo II. ut in Anglia secum moraretur, & Ecclesiasticum regimen reciperet, illud recusauit, reversusque in Neustriam sive Normanniam, defuncto c) An. 1079. Jo-

a) Non confundendus cum *Guimundo* Anglo, Augustiniano, de quo Lelandus cap. 163. neque cum *Guidone* Aretino de quo supra pag. 376. seq.

b) Ordericus Vitalis IV. pag. 524. Mabillon. præf. ad Sec. VI. Benedictin. § 58.

c) Sammarthan. Tom. 1. Galliæ Christ. pag. 576.

Joanni, Rothomagensi Archipræsuli a Rege & aliis designatus successor, d) æmulis impedientibus Archiepiscopatum non obtinuit, sed ab Odilone Abbate suo licentia peregrinandi impetrata, a Gregorio VII. exceptus beninge, & inter Cardinales R. E. delectus e) postea etiam ab Urbano II. qui An. 1088. cœpit Papatum gerere, Metropolitanus Adversanus creatus est in Apulia regni Neapolitani, illamque Ecclesiam sibi commissam, teste Orderico f) diu rexit, adeoque An. 1090. & ulterius adhuc superstes: unde constat falli eos qui diem ajunt obiisse An. 1080. g) vel A. 1084. h) Ex Urbani II. ad eum Epistola fragmentum exstat in parte secunda Decreti Gratiani, causa 24. quæst. 2. can. 3. ex qua ætatem Gvidmundi jam observavit Latinus Latinius T. 1. Bibl. sacro profanæ pag. 81. Itaque aut duos oportet statuere Gvidmundos, vel Ordericum

Kk 2 si au-

d) Ordericus pag. 526.

e) id.

f) ibid. adde Ughellum Tom. 1. Italiæ sacræ p. 488. ubi successoris in Archiepiscopatu Aversano Joannis mentio non ante Annum 1095.

g) Ita Labbeus, Tom. 1. de S. E. pag. 402. Caveus & alii.

h) G. Joseph Eggs in purpura docta pag. 81.

si audiamus, errare necesse est Anonymum Mellicensem, qui cap. 102. Guidmundum ait a Gregorio VII. Aversæ Episcopum factum esse. Parum etiam congruit cum Orderici relatione, quod idem Mellicensis Gvidmundum facit Abbatem Stabulensem, qui aufugiens, ne agnosceretur nomen CHRISTIANI assumserit, factusque Pontifex Apulorum, contra Berengarium disseruerit invictissime. Vide si placet quæ supra in CHRISTIANO *Druthmaro* Tom. 1. pag. 1044. seq. ubi etiam de *libris* ejus *tribus contra Berengarium*, scriptis dialogi more, interlocutore *Rogerio* Monacho, medicinæ artis perito, cujus rogatu hoc opus aggressus est, illique dedicavit. Scripsit hos libros observante Mabillonio, dum adhuc in Neustria versaretur, Gregorio VII. Pontifice, adeoque post Concilium Romanum (cujus meminit) habitum sub Nicolao II. A. 1059. & post LANFRANCUM, quem Magistrum suum appellat: sed ante Concilium Romanum A. 1078. Nemo illo accuratius, judice eodem Mabillonio, Berengarii i) ejusque asseclarum varias opiniones indagavit. Editi

i) Confer argumenta librorum Guitmundi recensentem Benedictum Pictetum in historia sæculi XI. p. 524. seq.

Editi fuerunt hi libri cum ALGERO (de quo ſupra Tom. 1. pag. 183) per Eraſmum Antwerp. 1530. & deinde Joanne Vlimmerio curante, Lovan. 1561. qui PASCHASII etiam & LANFRANCI de hoc argumento ſcripta ſubjunxit. Denique in Bibliothecis Patrum Pariſienſibus, Colonienſi Tom. XII. & Lugdunenſi Tom. XVIII. pag. 440 in qua (ut in prioribus) pag. 465. etiam ſubjicitur Gvitmundi *de ſancta Trinitate, CHriſti humanitate, Corporisque ac Sanguinis Domini noſtri veritate Confeſſio:* ac poſtremo pag. 468. *Oratio ad Gvilelmum I. Anglorum Regem cum recuſaret Epiſcopatum*, qvalis ſervata eſt ab Orderico Vitali IV. Hiſt. Eccleſ. p. 524--526.

Henricus de GULPEN Magiſter adhuc Artium præſens in Conſilio Conſtantienſi An. 1415. Deinde Doctor Decretorum atque Abbas S. Ægidii Nurenburgenſis Ord. Bened. interfuit Concilio Baſileenſi An. 1430. Scripſit *de paſſione Domini*, & in Decreti Diſtinctiones ſeptem *de Pœnitentia* & quinque *de Conſecratione*. Vide Trithemium de illuſtribus Germ. ſcriptoribus cap. 166. & II. 138. illuſtr. Benedictin. & de Scriptoribus Eccleſ. cap. 771.

Henricus GUNDELFINGEN de Conſtantia, Magiſter Artium & Eccleſiæ Fribur-

 genſis

gensis (non Brisgoviæ sed Helvetiæ) Capellanus, circa Annum 1476. scripsit *Chronicon* sive *Historiam domus Austriacæ* libris III. ad Sigismundum Archiducem quæ MSta in Biblioth. Cæsarea servatur atque copiosius a Lambecio describitur quem si placet vide Tom. 2. pag. 467. 476. 493. 497. 509.

GUNDOBADUS Rex Burgundionum circa Annum 500. cujus & filii SIGISMUNDI *liber Constitutionum* per titulos XIX. digestarum exstat in Basilii Joannis Heroldi sylloge Legum antiquarum Basil. 1557. p. 149 -- 158. & in Frid. Lindenbrogii Codice Legum antiquarum pag. 261. seq. divisus in capita LXXXIX. præter additamenta. Confer Carolum le Cointe Tom. 1. Annalium Francorum pag. 428. Dolendum est novam harum aliarumque Legum veterum editionem, quam parabat vir harum litterarum peritissimus Joannes Georgius Eccardus, ipso An. 1730. extincto interceptam fuisse.

GUNDRAMNUS Monachus Fuldensis & Levita sive Diaconus, & Cancellarius Regius circa A. 840. ERMENRICUM scripta ad eum Epistola invitavit ad scribendam *Vitam B. Soli* sive *Solæ*, Presbyteri ac Monachi. Vide supra in ERMENRICO T. 2. pag. 330.

GUN-

GUNDULPHUS Episcopus Roffensis ab Anno 1077. cujus Codex Bibliorum, superiore Anno 1734. in sectione publica Bibliothecæ clarissimi Viri Hermanni van de Wall, Amstelodami væniit. Codex membranaceus magnæ molis, per duas columnas exaratus satis nitide, & hanc in fronte voluminis & partis utriusque, notam præseferens: *Prima pars Bibliæ, per bonæ memoriæ Gundulphum Roffensem Episcopum. Liber de claustro Roffensi: Quem qui inde alienavit, alienatum celavit, vel hunc titulum in fraudem delevit, excommunicatus est, ferentibus sententiam Episcopo, Priore, & singulis Presbyteris Capituli Roffensis.*

GUNTHERUS Babebergensis sive Bambergensis ab A. 1060. Episcopus qui cum Sigfrido Archiep. Moguntino, Othone Ratisbonensi aliisque A. 1064. profectus in Palæstinam, peregrinationis suæ historiam posteris tradere instituit, sed A. 1066. conatus ad suos reverti, & in Pannonia 10. Cal. August. extinctus, opus imperfectum reliquit. Vide Vossium pag. 796. nam in Martini Hofmanni Annalibus Bambergensis Episcopatus pag. 78. ubi de Gunthero hoc atque profectione ejus differitur, de lucubratione hac ipsius ne γρύ.

GUNTHERUS Monachus S. Amandi Elnonensis, Ord. S. Benedicti in Hanno-

nia congregationis Cluniacensis, circa Annum Christi 1100. cujus *Epistolas* & metro scriptam *S. Cyriaci & Julittæ vitam ac martyrium* memorant Sigebertus cap. 166. & Trithemius cap. 354. de Script. Eccles. & II. 94. illustr. Benedictin.

GUNTHERUS Monachus ex Teutonica natione *Cisterciensis* in monasterio diœcesis Basilensis quod *Parisiense* dictum est, scripsit post Philippum Augustum An. 1208. 21. Jun. cæsum, prosario sermone *Historiam CPolitanam* de urbe expugnata a Balduino: ex ore Martini Abbatis qui expugnationi illi A. C. 1204. interfuit, editam a Canisio Ingolstad. 1604. 4. T. antiquæ Lect. parte 2. p. 358. & editionis novæ Amst. 1725. fol. in limine tomi IV.

Solymarium sive Poëma de bello sacro & captis a Godofredo Bullioneo An. 1099. Hierosolymis memorat in Ligurino lib. 1. v. 13. seq. & lib. 10. v. 648. seq. sed illud hactenus lucem non vidit.

Ligurinus sive de rebus a Friderico I. Barbarossa, maxime in Liguria adversus Mediolanenses gestis *libri X.* carmine hexametro, supra illius ætatis exempla scito comtoque, quod non de iis quæ vidit ipse, sed quæ fama accepit (lib.

lib. IV. v. 607. seq. X. 576) spirante adhuc Friderico composuit & absolvit, licet filios etiam, atque in his primo loco Henricum IV. alloquitur lib. 1. v. 56. sq. quem patri constat sucessisse An. 1190. A *Conrado Celte* acceptum hoc poëma qui in Herciniæ cœnobio Eberacensi illud invenerat, edidit *Conradus Peutingerus* Augustæ Vindel. 1507. fol. Deinde junctum Richardi Bartholini, Perusini Austriados libris XII. scholiisque locupletibus additis *Jacobus Spigelius* Selestadiensis Argentorat. 1531. fol. ex quibus excerpta quædam annotare duxit operæ pretium Joannes Wolfius Tom. 2. memorabilium pag. 13. seqq. Prodiit iterum ex illo tempore Ligurinus Othoni Frisingensi junctus cum præfatione *Philippi Melanchthonis* Basileæ 1569. fol. atque eodem Anno & in eadem Urbe inter scriptores recensitos a *Petro Pithœo*, fol. Hinc in *Justi Reuberi* collectione, qui Argentoratensem editionem secutus etiam Jacobii Spigelii scholia addidit. Francof. 1584. Hanov. 1619. & Frf. 1726. fol. Separatim etiam emendatior cum præclaris notis atque indice *Conradi Ritterhusii*, Tubing. 1598. 8. Deniqe Clarissimus Academiæ Duisburgensis Doctor publicus *Johannes Hildebrandus Withofius* edito An. 1731. 4. erudito

ſpecimine emendationum ad Guntheri Ligurinum ſpem fecit novæ editionis cum commentario, notis & emendationibus adornandæ, cui præter integras Ritterhuſii, Pithœique atque excerptas Spigelii, etiam ſelectas Barthii, Lipſii, Caſauboni, Heinſii & aliorum obſervationes adjungere inſtituit. Hiſtoriam OTHONIS Friſingenſis & RADEVICI ejus continuatoris a Gunthero in ſynopſin redactam in Ligurino legi notavit Pagi ad Annum Chriſti 1519. n. 14.

Guntheri, dubito an ejusdem, *libri XIII.* de tribus uſitatis Chriſtianorum actibus *oratione*, *jejunio & eleemoſyna*, cum præfatione Conradi Leontorii, Mulbrunnenſis prodiere Baſil. 1504. 1507. 4. Argumenta tredecim horum librorum exhibet Geſnerus in Bibl.

GURDESTINUS, Monachus Ordin. Benedictin. Landevenecenſis in Britannia Armorica, ſcriptor *Vitæ* fundatoris Cœnobii ſui *S. Winwaloëi* libris II. quæ exſtant in Actis Sanct. 3. Martii, Tom. I. pag. 256--260. Nec de Gurdeſtini nec de Winwaloëi ætate ſatis conſtat, licet Winwaloëus ſive Gvingaloëus ad ſextum ſæculum, ab Henſchenio referatur.

GU-

UTETI de Mixigia, Mediolanenſis notarii & Sociorum Verſus comminatorii ad Ducem Cornubiæ *Richardum*, aliaque carmina ac litteræ in honorem *Alphonſi* Sapientis, Legionis & Caſtiliæ Regis, electi A. 1257. Romanorum Imperatoris, exſtant in D. Simonis Friderici Hahnii collectione monumentorum veterum ac recentium, Brunſw. 1724. 8. Tom. I. p. 394--396.

UTTOLFUS, vide ſupra p. 230. GOTTULFUS.

lveſter GYRALDUS, ſupra pag. 179. ſq. ubi & de GYRALDO *Aurelianenſi* & p. 189. de *Compoſtellano*. Omitto dicere de aliis Gyraldis junioribus, ut de *Lilio Gregorio* GYRALDO viro eruditiſſimo, qui Anno 1552. & de Cynthio Joanne Baptiſta GYRALDO, qui Anno 1573. diem obiit, & de quibus, aliisque hujus nominis Jacobus Gaddius Tom. I. de ſcriptoribus non Eccleſiaſticis pag. 211. ſeq. Lilii Gregorii Gyraldi opera plena bonæ frugis, poſt ſeparatas ſingularum lucubrationum editiones junctim vulgata Baſil. 1580. fol. & ex nova recenſione V. C. Joannis Jenſii a) nitide nec ſine auctario & indicibus emendatioribus, locupletioribusque illuſtrata, Lugd.

a) Act. Erud. 1696. p. 230.

Lugd. Batav. 1696. fol. Illius editionis series hæc est: In tomo priore familiam ducit, partemque ejus maximam occupat opus præcipuum, *Historia de Diis*, eorumque generibus, nominibus ac cultu, digesta per syntagmata XVII quorum ultimum tractat de Sacrificiis, templis, sacerdotibus, festis, supplicationibus, expiationibus, lectisterniis ac mortuorum inferiis. Succedunt *de Musis* syntagma, *Vita Herculis*, *de re nautica* libellus, & *de sepultura ac vario sepeliendi ritu* liber, amplo Joannis Faës Theologi Stadensis τȣ̃ μακαρίτȣ commentario illustratus, cum quo lucem singulari volumine viderat Helmstadii 1676. 4.

Posteriore tomo occurrit *Historia Poëtarum* Græcorum Latinorumque, dialogis decem erudite descripta, cum animadversionibts antea ineditis *Pauli Colomesii*, in quibus brevibus licet & non multis adeo, varia tamen haud protrita notantur. Cætera sunt *de Poëtis suorum temporum* dialogi duo. *Progymnasmata adversus litteras & litteratos.* Libellus in quo *ænigmata* pleraque antiquorum explicantur. *Symbolorum Pythagoræ* Philosophi interpretatio cum *Pythagoricis præceptis, e Plutarcho* expositis. Parænesis *adversus ingratos*, & libel-

bellus, quomodo quis ingrati nomen crimenque poſſit effugere. Liber *de annis, menſibus, cæteriſque temporum partibus*, una cum *Calendario* Romano Græcoque. *Dialogiſmi Critici XXX.* de variis rebus ad Antiquitates & bonas litteras ſpectantibus, præmiſſo dialogiſmo de ſtudendi & annotandi ratione. Totum opus claudunt Gyraldi *carmina.*

LIBER VIII.

ADDO, infra, HATTO.

annes Buſæus S. Jeſ. in nota ad calcem *vitæ S. Wigberchti* a LUPO *Servato* ſcriptæ, & cum HINCMARI Remenſis Epiſtolis editæ Mogunt. 1602. 4. pag. 336: *Subjecta erat in eodem MS. Codice* hiſtoria eadem Carmine ſcripta *ab* HIRSFELDENSI *Monacho, qui nomen ſuum his litteris:* HAD. TAC. CUN. *expreſſit, & dedicata* Brunvardo *Hirsfeldenſi Abbati, cæteriſque Præceptoribus, ut ipſe loquitur, in Cœnobio S. Wigberchti degentibus. Succeſſit hic Brunvardus* Brunoni (*ad quem* Lupus *ſuam hiſtoriam A. C.* 836. *deſtinavit*) *& floruit ſub Annum Domini* 860. *Nam Trithemius in Chronico Hirſaugienſi annotavit eum A.* 848. *Synodo Moguntinæ ſub Rabano Archiepiſcopo interfuiſſe. Lamber*

bertus vero Schaffenburgensis in sua historia ait eum A. 875. obiisse. Verum, quia hæc historia mutila erat, & tam insulso ac barbaro stylo exarata, ut tantum non Oedipo opus habeat ad assequendam intelligentiam verbis subjectam, malui illam prætermittere, & tria tantum ex ea describere miracula, quæ auctor ille superioribus a Lupo *enarratis adjecit, eo quod suo tempore accidissent.*

HADRIANUS sive ADRIANUS, Papa ab Anno 772. Febr. 9. ad An. 795. Dec. 25. Caroli M. Imper. epitaphium ab Hadriano ejus datum memoriæ, exhibui supra Tom. I. pag. 955. cum altero Carmine, quo Codicem Latinum Psalterii ei obtulit. Index & argumenta *Epistolarum* XLVI. Hadriani Papæ ad Carolum M. exstant in Jac. Gretseri Codice Carolino Ingolst. 1613. 4. & Tom. 6. Gretseri Operum, nec non in Sirmondi Conciliis Galliæ Tom. 2. p. 202. & in Conciliorum Tomis, ubi etiam Epistolæ XV. quæ apud Sirmond. Tom. 2. pag. 79. 81. 88. 89. 91. 92. 93. 94. 111. 115. 117. 119. 122. 124. 126. *Epistolæ XLVIII.* apud Andream du Chesne Tom. V. de rebus Francor. p. 766--823. *Epistola* ad Tilpinum Archiep. Remensem, apud Sirmondum Tom. 2. pag. 73. ex Flodoardi II. 17. Privilegium monasterio S. Dio-

Dionysii conceſſum p. 113. & apud Harduin. T. 3. Concil. p. 2021. Ad Bertherium Metropolitanum Viennenſem. id. pag. 2028. & Labbei Tom. 6. pag. 1888. Ad Fulradum & Magenarium, Baluz. Tom. 7. Miſcell. p. 120. Ejusdem fortaſſe de conceſſione fundi Apiniani, id. p. 122. Epiſtola ad Epiſcopos Hiſpaniæ contra *Elipandum* Epiſcopum Toletanum, apud Agvirrium Tom. 3. Concil. Hiſpan. pag. 91. & in Conciliorum tomis.

Capitula LXXX. ex Græcis & Latinis Canonibus tradita Ingelramo Mediomatricum Epiſcopo An. 780. in Sirmondi Conciliis Galliæ Tom. 2. p. 99. & cum Antonii Auguſtini notis, in tomis Conciliorum. Confer Bibl. Græcam Tom. XI. pag. 162. ſeq. *Codex Canonum & Decretorum Pontificum* Carolo M. Romæ oblatus An. 787. cum præmiſſa *Epiſtola* quam edidit Sirmondus p. 117. ex Codice S. Germani An. 803. exarato. Alia *Epitome Canonum* edita a Caniſio T. 6. antiquæ Lect. pag. 413. (edition. novæ T. 2. p. 266.) atque inde in Concilior. tomis.

Decretum pro Caroli Magni Patriciatu Romano, & jure eligendi Pontifi-

cem

cem, factum in Synodo Romana a) CLIII Episcoporum An. 774. vndicat Goldastus in replicatione pro Imperio contra Baronium, b) Gretſerum aliosque pag. 125. ſeq. & pag. 147 - 191. & noviſſime Caſpar Audoul in libro c) Gallice edito Pariſ. 1708. 4. traité del' origine de la regale & des cauſes de ſon établiſſement.

Epiſtola *ad Conſtantinum Imperatorem & Irenem Auguſtam*, cum Græca verſione, in Actis Concilii Nicæni ſecundi : Binio Tom. 3. Concil. parte 2. pag, 109 Labbeo Tom. VII. pag. 915. Hardui no

a) Sigebert. ad Annum 773. Albericus p. 111 ſeq, Chronici, Gratianus Decret. diſt. 63 can. 22.

a) Cum Baronio ad Annum 774. num. 10 -- 18 Sigeberti & Gratiani fidem in dubium vocant Bellarminus, Binius, Petrus de Marca VIII. 12 de concordia Sacerdotii & Imperii, Sirmondus, Pagius ad Annum 774. n. 13. ſeq. Carolus le Cointe, Thomaſinus, Mabillonius p. 230 diplomatic. aliique.

c) Mem. lit. de Trevoux An. 1708. p. 933. *Mr. Audoul a pris la defenſe de ce Canon, & a fait ſur cela une longue diſſertation, qui eſt peut-être la partie de ſon Ouvrage la plus eſtimable. Il y attaque fortement les preuves des ſavantes Critiques aux quels il s'oppoſe, & fait voir que Baronius n' a pas eté ſur ce point aſſez d'accord avec lui meme.*

no Tom. IV. pag. 774. Coleto Tom. IX. Meminit hujus libri Albericus p. 107. Chronici, & Sigebertus in Chron. ad Annum 773. & cap. 79. de S. E. testatus *ad Leonem* juniorem & Constantinum, filium ejus, pro venerandis imaginibus Hadrianum scripsisse

Eodem Sigeberto teste & Joanne Diacono in Gregorii M. vita, Hadrianus *libros Epistolarum primi Gregorii Papæ abbreviavit, & utiliora quæque decerpens tredecim libros ad duos redegit.* Præterea *Antiphonarium Ecclesiasticum & Responsoria de circulo anni* illi tribuit Ludov. Jacobus de S. Carolo p. 102. Bibl. Pontificiæ. Sed *Quodlibetorum* quæ ait se ex Trithemio memorare, nulla est apud Trithemium cap. 254. mentio. Idem Ludovicus ad Hadrianum I. male refert Epistolam ad Achridenum, de qua infra in Hadriano IV. Vicissim ad Hadrianum I. pertinent quæ ex typographi vitio de Hadriano II. notantur apud Miræum in auctario de S. E. p. 40.

ADRIANUS II. Romanus ab An. 867. Decembr. 14. ad Annum 872. Novembr. 25. Papa, qui Cyrillum & Methodium Moravis Episcopos consecravit, & Slavonica lingua iisdem in Missa & Officiis

Ecclesiasticis concessit uti. a) Ejus Epistolæ apud Baronium ex Nicol. Fabri Codice, & Sirmondum Tom. 3. Concilior. Galliæ, & in magis Conciliorum Tomis. 1) ad Synodum Tricassinam, Sirmond. Tom. 3. pag. 362. 2) ad Episcopos Synodi Svessionensis, id. p. 364. 3. 13. 14. 19. 25. 29. 30) ad Carolum Calvum Regem, pag. 366. 375. 376. 386. 395. 400. 401. 4. 12. 18. 21.) ad Hincmarum Remensem, pag. 367. 375. 382. 390. 5) ad Herardum Archiep. Turonensem. pag. 368. 6) ad Actardum Episcopum Namneticæ Ecclesiæ, pag. 369. 7. & 23) ad Ludovicum Regem Germaniæ, pag. 370. 392. 8) Lotharii Regis ad Hadrianum Papam. Hadriani responsio, cujus Regino meminit, non exstat. Sed exstat 9) alia Hadriani ad Lotharium Epistola de Teutbergæ solutione, Sirmond. Tom. 3. pag. 371. 10) ad Waldram, pag. 373. 11) ad Episcopos Germaniæ, pag. 373. 15) ad Proceres regni Lotharii, pag, 379. 16. 22) ad Proceres regni Caroli Calvi, pag. 380. 391. 17. 20. 24) ad Episcopos in regno Caroli constitutos, pag. 381. 389. 396. 26) ad proceres regni Caroli Calvi, & quondam

Lo

a) Vide Franciscum Pagi breviario Pontificum Rom. Tom. 2. pag. 112. seq. Jac. Usserium de Scripturis sacrisque vernaculis pag. 118 seq.

Lotharii Regis, pag. 395. 27) ad Episcoposin regno Caroli & quondam Lotharii constitutos, pag. 396. 28) ad Episcopos Synodi Duziacensis, pag. 379. 31. 32) ad Adonem Viennensem Episcopum. 34) ad Episcopos in regno Ludovici constitutos p. 393. Præterea in Actis Synodi octavæ sive CPolitanæ An. 869. contra Photium habitæ, Græce & Latine leguntur Actione I. & VII. Epistolæ duæ ad Basilium Imp. Actione VII. ad Ignatium Patriarcham CPolit. cum allocutionibus tribus & decretis quinque: & Actione X. ad Imperarores Basilium, Constantinum & Leonem. Idem Hadrianus Acta Synodi hujus Latine verti jussit ab ANASTASIO Bibliothecario, ut hic in præf. testatur. Exstat illa versio in Binii & aliis Conciliorum tomis. Ejusdem Hadriani Decretum pro validitate matrimonii, testibus aliis legitimis præsentibus sed nullo Sacerdote contracti, edidit Baluzius Tom. V. Miscell. p. 488. Per calami lapsum Cangius huic Hadriano tribuit editam a Canisio epitomen Canonum, de qua supra in Hadriano I. *Psalterium* transferre cœpisse in linguam suam, hoc est Italam, ex Genebrardo refert Ludovicus a S. Carolo pag. 105. & Ciacconio teste laudato, *formam* dedisse *Aragonensibus sanctarum*

Legum & novam regni conſtituendi formam propoſuiſſe.

HADRIANUS III. ab An. 884. Mart. 1. ad Annum 885. Jul. 8. Epiſtolæ Synodi Duziacenſis An. 871. habitæ male ad hunc Hadrianum a Lud. Jacobo ſcriptæ feruntur, quas ad Hadrianum II. ſcritas eſſe conſtat, ſicut etiam Epiſtolæ ad Baſilium Imp. CPol. in Actis Synodi VIII. non Hadriani tertii ſunt, ſed ſecundi. At Baſilii Imp. plenæ irarum litteræ ad Hadrianum III. quod & ipſe Photio adverſum ſe præbuiſſet, Hadriano demum defuncto Romam allatæ ſunt, ad quas reſpondit ſncceſſor ejus Stephanus V. (al. VI.) apud Baron. ad Annum 885. num. IX. ſeq. Carolus Sigonius lib. V. de regno Italiæ ad Annum 884. refert Hadrianum III. ſtatim ſub initium Papatus ſui duo hæc decreta feciſſe, unum pro Romanorum libertate, *ut Pontifex deſignatus conſecrari ſine præſentia Regis aut Legatorum ejus poſſet*: alterum pro dignitate Italiæ: *ut moriente Rege Craſſo ſine filiis, regnum Italicis Principibus una cum titulo Imperii traderetur.* Antiquiorem teſtem deſiderabat Franciſcus Pagi Tom. 2. breviarii Pontificum pag. 161.

HADRIANUS IV. antea *Nicolaus Brenk-*

ſpeare

ſpeare ſive *Hastifragus*, Anglus, Auguſtinianus, Abbas S. Rufi de Valentia, atqug inde ex Epiſcopo Albanenſi & Cardinali, Papa ab Anno 1154. Decemb. 4. ad Annum 1159. Septembr. 1. Exſtant ejus *Epiſtolæ* XLII. in tomis Conciliorum: in quibus prima, de Hibernia occupanda ad Henricum II. Angliæ Regem obvia apud Matthæum Paris ad An. 1155. & Gvaldum Cambrenſem lib. 2. c. 6. & illæ XIV. quæ apud Andream Du Cheſne Tom. IV. ſcriptor Francicor. pag. 586 - - 592. & Biblioth. Cluniacenſ. pag. 1415. Didacum Caſtejonum de primatu Toletano, Ughellum in Italia ſacra, Dacherium: & Baluzium ad Petri de Marca Concordiam Sacerdotii & Imperii VIII. 18. Adde Geſta DEI per Francos pag. 1184. Alias duas apud eundem Baluzium Tom. 2. Miſcell. pag. 223. 224. aliam in ejusdem appendice ad Marcam Hiſpanicam pag. 1317. Ejusdem *De ſua legatione* librum, & alium *de Conceptione B. Mariæ Virginis* ad Petrum Pontiniacum, Epiſcopum Atrebatenſem: nec non *Homilias* & *Catechiſmaticas Leges ad populos Norwegiæ & Sveciæ* video memorari a Ludovico Jacobo Biblioth. Pontificiæ pag. 105. Hujus etiam eſt *Epiſtola ad Baſilium Achridenum*, Theſſalonicenſem Archiepiſcopum, de

reunienda Ecclesia Orientali cum Oc-
cidentali, quæ cum Basilii responsion
exstat in Marquardi Freheri Jure Græco
Rom. Francof. 1596. fol. Græce & Latin
edito pag. 305. atque inde post Com-
mentarios Joannis Zonaræ in Canone
Concilior. Paris. 1618. fol. pag. 781. D
hoc Joannes Sarisberiensis VI. 24. de nu
gis Curial. & apud Albericum ad An
num 1154. p. 324. Audivi Papam A
drianum dicentem, quod Romano Pon
tifice nemo miserabilor est, condition
illius nulla miserabilior. Fatebatur e
nim se in eadem sede tantas miserias inve
nisse, ut facta collatione præcedentium
præcedens amaritudo jucunditas & feli
citas fuerit. Spinosam dicebat Cathedram
summi Pontificis, mantum accutissimi
undequaque consertum aculeis, tantæ
que molis, ut robustissimos premat, te
rat, & comminuat humeros. Coronam
& phrygium clara merito videri, quoni
am ignea sunt: se numquam a naturali
solo Angliæ malle exiisse, aut in clau-
stro Beati Rufi perpetuo latuisse, quam
tantas intrasse angustias, nisi quia Divi-
næ dispensationi reluctari non auderet
Hoc etiam mihi sæpissime adjecit, quod
cum de gradu in gradum a claustrali Cle-
rico per omnia officia in summum Ponti-
ficem ascendisset nil aut felicitatis aut
tran-

tranquillæ vitæ quietis priori vitæ adjectum est ab ascensu. Et ut verbis ejus utar, *In incude*, inquit, *& malleo semper dilatavit me Dominus*: sed nunc oneri quod infirmitati meæ imposuit, si placet supponat dexteram, quia mihi importabile est. Nonne miseria dignus est qui pro tanta pugnat miseria? sit ditissimus qui deligitur, sequenti die pauper est, & infinitis pene creditoribus tenebitur obligatus. Ambire ergo ad summum Pontificium, & non sine fraterno sanguine ad illud ascendere, est Romulo succedere in parricidiis, non Petro in ovibus pascendis. Bene ergo dicitur non tam nuncupative quam substantive *servus servorum DEI*. Serviat enim servis avaritiæ, id est Romanis, necesse est; adeo ut nisi servierit, fiat aut Expontifex, aut Exromanus. Hæc Albericus.

HADRIANUS V. antea *Ottobonus de Flisco* Genuensis, Papa ab Anno 1276. Jul. 16. ad August. 18. ejusdem Anni. *Constitutiones Ecclesiasticas* quas illi tribuit apud Ludovicum Jacobum Rupipozæus, de illis intellige, quas sancivit Cardinalis Legatus in Angliam missus a Clemente IV. Eas illustrandas sibi sumsit *Joannes* ACTONUS sive de ACTONA, de quo supra T. 1. p. 11.

HADRIANUS VI. antea *Hadrianus Florentii* dictus, naupego patre, Trajectinus Belga: natus A. 1459. XI. Martii, ex præceptore Caroli V. & Cancellario, Episcopus Derthusensis & generalis per Hispaniam Inquisitor, atque An. 1517. Cardinalis: postremo Papa ab Anno 1522. Febr. 16. ad Annum 1523. Septembr. 14. Vide Conradi Vecerii Orationem dictam Romæ in ejus funere, Miræi auctarium p. 99.

Hadriani VI. scripta sunt: *Quæstiones & Disputationes in quartum sententiarum* de Ecclesiæ Sacramentis, Paris. 1512. 1516. 1518. 1527. fol. Rom. 1522. fol. Vide insignia ex illis specimina, apud Launojum parte 4. Epist. 7.

Quæstiones Quodlibeticæ XII. Lovan. 1515. 1618. Paris. 1516. 1518. 1521. Paris. 1531. 8. & cum quæstionibus Joan. Briardi, Athensis, Lugd. 1546. 8.

Sermo de sacculo pertuso sive *de superbia* itemque *sermo paræneticus in computum hominis agonizantis.* Rom. 1522. fol. una cum quæstionibus in quartum Sententiarum, & separatim Antwerp. 1520. 4.

Regulæ Cancellariæ Apostolicæ, Rom. 1523. atque inde Antwerpiæ.

Bulla treugarum triennalium inter Principes Christianos An. 1523. 4. edita, cui

An.

An. 1524. accessit vita ejus ex Epistola C. Batti, Parmensis dicata Hieronymo Saulio.

Epistolæ variæ Hadriani VI. & aliorum ad eum scriptæ, in quibus & illæ ad caussam B. Lutheri spectantes ad Fridericum Elector. Sax. & ad Conventum Norimb. A. 1532.a) nec minus ad Erasmum, collectæ a V. C. Carolo Burmanno, editæque ad calcem ejus Vitæ pag. 443. ad 504. subjunctis Wilhelmi de Lochorst litteris de ejus obitu. Omitto alia memorata Ludovico Jacobo a S. Carolo p. 107. Bibl. Pontificiæ.

Vitam hujus Pontificis scripsit *Gerardus Moringus*, Theologus Lovaniensis, editam Lovanii 1536. cum iconibus ære de scriptis, quam nitide recudendam curavit laudatus Carolus Burmannus, Trajecti 1727. 4. eique præter eruditas notas subjunxit 1) Vitam ejusdem Papæ editam a *Paulo Jovio*, & plus simplici vice prælis datam, cujus Italica quoque versio lucem vidit Florentiæ 1549. 8. 2) *Conclave* sive Historiam Conclavis, in quo electus Hadrianus VI. ex *Dan. Papebrochii* propylæo ad

a) Exstat in Orthuini Gratii fasciculo expetendorum & fugiendorum Colon. 1535. fol. pag. 171. subjuncta pag. 172. Instructione ad Franciscum Cheregatum.

Acta Sanctor. Maji p. 154. * & *Burchardi Gotthelf Struvii* fasciculo III. pag. 65. sq. præmissa ejusdem Struvii brevi dissertatione, & observatione de numo rarissimo majoris moduli, in honorem Hadriani VI. cuso. 3) *Itinerarium* Hadriani VI. ab Hispania Romam usqve, ac ipsius Pontificatus eventus, per BLASIUM *Ortizium*, ex edit. Toletana An. 1546. & Baluzii Tom. 3. Misc. pag. 351. 4) *Cornelii Aurelii* Gaudani *Apocalypsis de spe reparandæ Ecclesiæ ex promotione Hadriani VI.* ex MS. Bonav. Vulcanii in Biblioth. Leidensi. 5) Variorum elogia & breves vitæ descriptiones pag. 321. seq. & secus quædam atque in sinistram partem de eo scripta pag. 428. seqq. 6) Documenta quædam ad Hadriani VI. familiam pertinentia, pag. 511 - - 522.

HADRIANUS Carthusianus, in Carthusia vicina Monti S. Gertrudis in confinio Brabantiæ & Hollandiæ, circa Annum 1410. exemplo Francisci Patrarchæ scripsit librum *de remediis utriusque fortunæ* excusum sine anni nota & loci. Vide Miræum pag. 84. auctarii. Eundem librum MS. memorat Sanderus parte 2. Bibl. Belg. p. 52.

HADRIANUS *de Castello*, Italus e Corneto Tusciæ, Presbyter *Cardinalis* S. Chryso-

go-

goni ab Alexandro VI. creatus, & neutiquam confundendus cum Hadriano VI. Pontifice, ut a non paucis factum præclaris Viris, quod notat Carolus Burmannus ad Hadriani VI. vitam pag. 12. & pag. 95. ubi de fato ejus, quod circa A. 1518. obiisse creditur, de quo etiam consulendus Bælius in Lexico, *Hadrien.* Inter instauratores litterarum merito celebratur hic Hadrianus, ob editos insignes *Commentarios de sermone Latino*, sæpius recusos & cum *Venatione* atque *itinere Julii II.* Basil. 1541. 8. Colon. 1566. 8. & novissime Goudæ in 4. curante Joanne Verwey, una cum Schori Phrasibus & Franciscus Vavassoris de vi & usu quorundam verborum.

Venatio ad Ascanium Cardinalem S. Viti Vicecancellarium, carmen: Incipit: *eja surgite nunquid excitavit.* Venet. 1534. 8. Lugd. 1540. 8. &c.

Iter Julii II. Romani Pontificis Roma Bononiam An. 1511. descriptum carmine quod incipit: *Augusti memoranda dies vigesima sexta.* Exstat in Alphonsi Ciacconii vitis Pontificum, editis Rom. 1601. 1630. & 1677. in Julio II. & cum commentariis de Latina lingua.

Oratio de fœdere inter Alexandrum VI. Papam & Regem Hispaniarum.

De

De vera Philosophia libri IV. Colon. 1548. Vide Possevinum.

Virginis Mariæ laudes, carmine elegiaco.

Ejus opus *de poëtis* quoque memorat Augustinus Oldoinus in Athenæo Romano pag. 303. additque eundem *Veteris Testamenti libros ex Hebræo in Latinum sermonem eleganter vertisse.*

Palatii quod prope Vaticanum condidit, *descriptio*, Carmine heroico.

HÆDERICUS sive HEDERICUS, Monachus Ord. Bened. Romanus circa Annum 640. qui ex Gregorii M. Commentariis in Jobum sententiarum librum defloravit. De eo Trithemius II. 12. illustr. Benedictin.

HAELHUCARUS Abbas Hybernus, quo dispensante ABEDOC Clericus scripsit ac digessit veterem Canonum collectionem. Vide supra T. 1. pag. 4. sq.

HÆRES, vide supra, ARIBO, Tom. 1. p. 350. seq.

HAGONONIS Episcopi circa Annum 840. Bergomensis, Epistola ad *Rampertum* Episcopum Brixiensem de *Maginardo* Monacho in Abbatem ordinando edita a Mabillonio Tom. 2. Analect. p. 81. (editionis novæ pag. 417.) Initio hujus Epi-

ſtolæ Hagano *ſervum ſe ſervorum DEI* appellat, quo titulo inter Papas primus uſus eſt, non Damaſus, licet in commentitia Epiſtola ei adſcripta hoc legitur, ſed Gregorius M. a) Eundem autem ab aliis etiam uſurpatum Epiſcopis, Adelardi Veronenſis, Joannis Ravennenſis, S. Bonifacii Archiep. Moguntini Epiſt. ad Zachariam Pontificem, aliorumque apud Barthium XXIX. 10. Adverſar. & XLII. 14. & apud Cangium exempla teſtantur. Vide D. Joan. Frid. Mayeri τȣ̃ μακαρίτȣ ſchediaſma de hoc titulo editum Lipſiæ 1671.4.

HAICARIUS, vitioſe pro HALITGARIO.

HAIMO ſive *Haymo, Aymo, Aimo, Hemmo, Heimo, de Baſochiis*, ex Archidiacono Epiſcopus An. 1151. Catalaunenſis, *vir nobilis & religioſus qui fecit* enchiridion in decretis, *ſecundum Pannormiam IVONIS Carnotenſis.* Hæc de eo Albericus

a) Joannes Diaconus lib. 2. in Gregorii M. vita c. 1. Anno Pontificatus ſexto (A. C. 295.) *Corripit litteris Joannem Patriarcham CPol. qui ſe Oecumenicum Patriaracham, ſeu univerſalis Eccleſiæ Epiſcopum ſcribebat - - ex humilitate ergo* Servum *ſe* Servorum DEI *appellare inſtituit, quod & ſucceſſores haſtenus fecerunt.*

cus ad illum annum p. 320. Confer qu
infra in HUGONE Catalanensi.

HAYMO *de Bordis*, supra, GVIDO *S. Cer*
mani p. 386. seq.

HAIMO Archidiaconus *Cantuariensis* cir
ca Annum 1054. cujus hæc scripta me
morantur a Baleo II. 49. & Pitseo pag
186. Commentarii *in Pentateuchum*, *Esa*
iam, *libros duos Maccabæorum*, *Epistola*
Pauli, *& Apocalypsin Joannis*. Homilia
in Evangelia & Epistolas per annum. *D*
fructu Incarnationis CHristi. *De Sancto*
rum imitatione. *De memoria rerum Chri*
stianarum quod potius tribuendum HAY
MONI Halberstadensi: *De pugna virtu*
tum & vitiorum. *De quibusdam Martyri*
bus. *De rebus Monachorum*. *De revela*
tione corporis S. Dionysii.

HAIMO Monachus *Eboracensis* Ord
S. Benedicti, circa Annum 1010. Scrips
de Martyrio S. Abbonis Floriacensis lance
a Vasconibus interfecti An. 1004. Vid
Pitseum pag. 181. & quæ de Abbone no
tavi supra Tom. 1. pag. 2. Fortasse igi
tur Haimo auctor Epistolæ editæ a Balu
zio T. 1. Miscell. p. 411.

HAIMO *de Feversham* Anglus, Ordini
Minorum ab Anno 1239. Minister Gene
ralis, inter eos fuit qui Gregorii IX
jussu

jussu *Breviarium Romanum* correxere, scripsitque præter *Sermones*, Commentarium *in Magistrum sententiarum* & librum *de Missæ Cerimoniis*. Diem obiit An. 1244. Vide Waddingi Annales ad illum annum, & Bibliothecam Ord. Minor. p. 162. seq. Lelandum cap. 266. qui inter *Aristotelicos* ait fuisse *Aristotelissimum*. Pitseum pag. 340. seq. Baleum IV. 27.

HAIMO *Fuldensis*. Vide *Halberstad.*

HAIMO *Glocestrius* sive *Claudiocestriensis*, de quo ex Sylvestri Gyraldi speculo Ecclesiæ II. 34. Baleus X. 57. & Pitseus pag. 861.

HAIMO Alcuini discipulus una cum Raba- Mauro, qui eum amicum coluit, & libros XXII. de universo illi dedicavit: Henrici Autisiodorensis præceptor: Bedæ imitatus studia & industriam: Ex Monacho Fuldensi Ord. Bened. Monachus Magister a) An. 839. Hersfeldensis & ab Anno 841. ad 853. b) Episcopus *Halberstadi-*

a) Abbatem fuisse scripsit Trithemius c. 257. quem alii sequntur: negat Christoph. Browerus Antiquitatt. Fuldensi lib. 1. cap. 13. & D. Paulus Antonius ὁ μακαρίτης in diss. de vita & doctrina Haymonis, Halæ Sax. 1700. p. 5. seq.

b) Non 834. ut Trithem. nec 858. ut Combefisius in Bibl. Concionatoria.

ſtadienſis. Interfuit Synodo Moguntinæ A. 848. in qua damnari Gotheſchalcum contigit: & a Joanne a Winnigſtedt in Chronico MS. c) traditur templum Cathedrale Halberſtadienſe inſigni Bibliotheca, non parvis collecta ſumptibus locupletaſſe, ſed quæ incendio ferali periit An. 1179. Melchior Neofanius in Catalogo Epiſcoporum Halberſtadienſium de Haymone:

Exemplum pietatis erat, ſtudioque dicatus
Aſſidue, ſacro ſacros longo ordine libros
Edidit & ſcholiis Divina volumina doctis
Liquit adaucta - - -

Etiam Winnigſtadio d) teſte idem Haymo

Explicat ingenio Biblia tota ſuo.

Quæ tamen ex ejus commentariis exſtant hactenus edita, hæc ſunt:

In Pſalmos explanatio, *quam ille veluti ſpiritualis apicula ex omnium veterum hortis ac pratis florentiſſimis* (Auguſtini, Caſſiodori &c.) decerpſit: edita Friburgi, Antw. Coloniæ, Pariſ. 1533. 8. vulgante Eraſmo cujus vide lib. XXVIII. Epiſt. 11. Huic

c) apud D. Antonium p. 8.
d) pag. 12.

Huic explanationi ſubjiciuntur ſcholia in Canticum Eſaiæ XII. Ezechiæ Regis Eſ. XXXVIII. Annæ, matris Samuelis 1. Reg. II. Moſis Exod. XV. Abacuci Prophetæ cap. III. & Moſis Devt. XXXII.

In Eſaiam libri III. a Nicolao Herborn, Ord. Minor. vulgati Colon. 1531. 8.

In XII. Prophetas & *in Cantica Canticorum* enarratio. Colon. 1533. 8. Miror Hoſeam excipi a Gvilelmo Crovæo p. 165. elenchi ſcriptorum in Scripturam & Jacobo Longo pag. 766. Biblioth. ſacræ, primus enim in hoc Volumine ſe offert Commentarius in Hoſeam: in quo, ſicut in aliis quoque, Hieronymum libenter Haymo ſequitur. Levi porro conjectura nituntur qui enarrationem in Cantica vel *Caſſiodoro* tribuunt vel *Thomæ* Aquinati. Certe inter Haymonis ſcripta commentarium in Cantica Canticorum omnes referunt, etiam Anonymus Mellicenſis cap. 76.

Homiliarum ſive *Concionum popularium* in Evangelia diebus Dominicis, feriarum & de Sanctis, pars æſtivalis & hyemalis. Colon. 1534. 8. 2. Volum. edente Godfrido Hittorpio, & emendatius 1540. 8.

Etiam in Homiliario Pauli Diacon. in Evangelia annua, non nullæ *homiliæ* Haymonis leguntur. Vide infra HOMILIARIUS. Inde etiam in Combefisii Bibliotheca Concionatoria.

Commentarii in Epistolas Pauli omnes ex Hilario Diacono, qui illi est Ambrosius, Augustino, Origene &c. 1528. 8 sine loci nota: & Colon. 1539. 8.

Hos sub falso † REMIGII Remensis nomine, edidit Joan. Baptista Villalpandus Rom. 1598. fol. recusos Moguntiæ 1614. fol.

Alii Remigio Lugdunensi, e) alii verisimilius Remigio Autissiodorensi f tribuere voluere: vide Richardum Simonem libr. 3. hist. Critic. Novi Testam cap. 26. Ex commentario in priorem Epistolam ad Corinthios petitum esse breve scriptum Aimonis *de corpore & sangvine Domini*, quod sermonibus ejus subjectum in Codice San Germanensi reperit, ediditque Dacherius Tom. XII spicilegii pag. 27. notatur ab curatoribus editionis novæ spicilegii Tom. 1. p. 42

Se

† Rivetus Critici Sacri lib. IV. cap. 27.
e) Blondellus pag. 87. sq. de Episcopis
f) Albertinus de S. Evcharistia pag. 937.

Sed in commentario Haymonis ad 1. Corinth. XI. nihil tale invenio: quod si scriptum ab Aymone est, nullum facile antiquiorem testem aut apertiorem μετουσιώσεως suffragatorem dabitur citare, cujus tam expressa sit confessio: *Credimus & fideliter confitemur & tenemus, quod substantia panis & vini per operationem Divinæ Virtutis substantialiter convertatur in aliam substantiam, id est in carnem & sanguinem.* Etiam Pauli Diaconi locus quem Haymoniano præmittit Mabillonius Tom. 1. analect. pag. 215. (edit. novæ p. 497.) multum abest ut pro tam diserto testimonio haberi possit.

In Apocalypsin, libri VII. Paris. 1535. 8. ex Ansberto, Primasio, Beda &c.

Plura non vidi, quanquam apud Trithemium atque inde apud Baleum XIII. 8. Pitseum pag. 147. aliosque memorantur Haymonis *in quinque libros Mosis, in Josuam, Judicum, Ruth*, in *quatuor libros Regum* & *Paralipomenon duos, Esdram, Nehemiam, Esther, Tobiam, Judith, Jobum, Jeremiam, Ezechielem, Danielem, in Actus Apostolorum* & in *Epistolas Canonicas* libros VII. nec non *librum de S. Trinitate.* Honorius IV. 7. de S. E. etiam librum Haymonis *de voluptate Mundi* celebrat. Sed qui *brevem*

expoſitionem Canonum laudaverit, cujus in diſſ. de vita & doctrina Haymonis pag. 14. fit mentio, non reperi: neque qui *quatuor libros* Commentariorum *in IV. Evangeliſtas*, quos memorat Pitſeus pag. 147.

De Chriſtianarum rerum memoria g) a Chriſto nato usque ad tempora Theodoſii Magni, *libri decem*: Compendium ſuccinctum ex Euſebii & Rufini Hiſtoria Eccleſiaſtica. Prodiit edente Alex Braſſicano, Haganoæ 1531. 8. Colon 1531. 8. & 1573. 1600. 12. & curante Marco Zuerio Boxhornio, cum rudimentis primis Religionis Chriſtianæ, ſcriptis vetuſta lingua Alemannorum Saxonumque Lugd. Bat. 1650. 12. & ex recenſione Joannis Joachimi Maderi. Helmſt. 1671 4. & cum Petri Galeſinii notis Rom. 1564 fol. ſubjunctum Salviano, Maximo Taurinenſi, Paciano, Sulpicio Severo & Dorotheo Tyrio. Et Gallice Claudio Eſpencæo interprete. Pariſ. 1573. 8. Latini Latinii caſtigationes quædam obviæ in ejus Bibliotheca ſacro profana p. 166.

De

g) Hic genuinus titulus, in MSS. obvius & apud Vincentium Bellov. XII. 9. ſpeculi Hiſt. Trithemium aliosque. Apud Turrianum pag. 37. apologiæ pro Canonibus Apoſtolorum citatur Haymo de *rerum Chriſtianarum memorabilibus*.

De varietate librorum, ſive *de amore Cœleſtis Patriæ*, libri III. Colon. 1531. 8. & Pariſ..

HAIMO Monachus *Hirſaugienſis*, Scriptor coævus *vitæ S. Gvilelmi Abbatis Hirſaug.* circa Annum 1091. quæ obvia eſt in Actis Sanctor. Tom. 2. Julii 4. pag. 155 - - 165. poſt editiones Caroli Stengelii, Auguſtæ Vindel. 1611. & Joan. Mabillonii in Actis Benedictin. ſæculo VI. De Gvilelmo illo, ſupra p. 442.

HAIMO *Matiscenſis* ſive *Matisconenſis* in Gallia Epiſcopus cujus Epiſtolam An. 1230. a) datam edidit Baluzius T. 6. Miſcell. p. 385. ſeq. in qua Epiſtolæ Urbani II. Paſchalis II. & Clementis III. pro monaſterio S. Germani Autiſſiodorenſis.

HAIMO Ordinis *Minorum* Miniſter Generalis, ſupra, *Haimo de Feversham.*

). HAIMERANUS Reginoburgenſis Præpoſitus, ſub Imperatore Henrico quarto ſcripſit *de Eccleſiaſticis ſcriptoribus*, quo uſum ſe teſtatur Aventinus libro quinto Annalium Boicorum: qui autem in lucem proferret ab eo tempore adhuc repertus eſt nemo.

a) Baluz. pag. 388.

HAIMINIUS Monachus S. Vedasti Atrebatensis, Ord. Bened. Alcuini discipulus cujus *miracula S. Vedasti* Episcopi Atrebat. & Cameracensis, defuncti circa Annum 540. & *Sermo in S. Vedasti Natal* 6. Febr. de XI. parvulis, meritis ejus sanatis exstant in Actis Sanctor. Tom. 1 Febr. p. 801. & 802. sq.

HAITO sive HAITONUS, infra HAYTO.

HALDOINUS, Abbas Ord. Bened. Altivillarensis in Gallia in agro Remensi cui ab Hincmaro Remensi commissus ad custodiam A. 849. Goteschalcus, de quo supra pag. 208. Ejus *versus in tumulum S. Remigii* An. 852. compositos edidit Mabillonius Tom. 1. Analect. pag. 416 (edit. novæ p. 423)

Alexander de HALES, supra in ALEXANDRO Tom. 1. p. 169. sq.

HALITGARIUS sive *Halitcharius* Episcopus Cameracensis & Atrebatensis ab Anno 816. usque ad 832. de quo Baldericus Chron. Camerac. I. 38. Albericus pag. 184. & e recentioribus Carolus le Cointe Tom. VIII. Annal. Francor. pag. 146. sqq. Ejus *librum pœnitentialem secundum decreta Canonum* ad *Ebonem* Remorum Episcopum, cujus meminit Sigebertus cap. 122. Flodoardus II. 19. hist. Eccles.

Eccleſ. Remenſis, vocat *ſex libellos de remediis peccatorum, & ordine vel judiciis pœnitentiæ.* Ex his *quinque* editi ab Henrico Caniſio Tom. V. Lect. Antiqv. parte 2. pag. 227. Ingolſtad. 1604. 4. (T. 2. editionis novæ Baſnag. parte 2. pag. 87.) recuſi inde in Bibliothecis Patrum, Colon. 1618. tomo VIII. & Pariſ. 1654. tomo V. & Lugd. 1672. tomo XIV. Ex his *libellus I. & II.* iidem ſunt qui inter RABANI Mauri opera prodiere Tom. 6. pag. 125. de vitiis & virtutibus & peccatorum ſatisfactione in remediis, ſive de pœnitentiis. *Libellus III. & IV.* reſpondent libro II. & III. de pœnitentium ſatisfactione, inter ejusdem Rabani opera pag. 116. ſq. de quæſtionibus Canonum Pœnitentialium ad *Heribaldum*, Epiſcopum Autiſſiodorenſem. Confer librum Pœnitentialem ad Heribaldum qui exſtat apud Stevartium pag. 635. & Tom. 2. editionis novæ Caniſii parte 2. pag. 293. *Libellus V.* idem eſt qui ſub Rabani nomine ad Heribaldum legitur primus Tom. 6. Opp. pag. 110. *Libellus VI.* denique eſt POENITENTIALE *Romanum*, ex Codice antiquo Corbejenſi vulgatum ab Hugone Menardo, illuſtratumque in notis ad Sacramentarium Gregorii M. Pariſ. 1642. 4. pag. 238. & cum Menardi notis recuſum in Bibli-

oth. Patrum Lugd. Tom. XIV. pag 926. nec non in nova Operum Gregori M. editione: & ſine notis ad calcem Joan. Morini de Pœnitentia. Ante Menardum ediderat quoque cum Halitgarii præfatione Stevartius, ex quo exſtat etiam in nova editione Caniſiana Tom. 2 parte 2. pag. 132. ubi & alter liber Pœnitentialis ex ſcrinio Romanæ Eccleſiæ pag. 121. & Pœnitentiale Halitgarii ſive alterius incerti auctoris quod incipit: *Domine DEUS omnipotens*, p. 141. cum Epiſtola HORMISDÆ Papæ, cujus initium: *Ecce manifeſtiſſime conſtat*, pag. 143. & excerptum e PROSPERO, quantum remedii habeat Confeſſio peccatorum p. 144. De aliis pœnitentialibus libellis dictum in Biblioth. Græca Tom. XI. p. 73. ſeq.

HAMBALDUS, aliis *Annibaldus*, *Hannibaldus*, apud Poſſevinum vitioſe *Harbaldus*, Romanus, Theologiæ Profeſſor circa Annum 1270. cujus *Quodlibeta* & commentarium *in IV. Sententiarum libros* memorat Trithemius cap. 496. de S. E.

HAMELENSE Chronicon. vide JOANNES *de Polda*.

HAMELINUS de Verulamio, Anglus, diſcipulus Lanfranci Cantuarienſis An. 1089. defuncti, atque Cœnobii S. Alba-

ni, Ordinis Benedictini Prior, ſcripſit librum *de Monachatu*, e quo excerpta vulgata ab Edmundo Martene Tomo V. Theſauri Anecdotorum, pag. 1443 - 1456.

HAMERSLEBIENSIS Monachus circa Annum 1126. ſcripſit *de rebus geſtis Imperatorum, ab Henrico Aucupe ad Henricum V.* Exſtat in illuſtris Leibnitii ſcriptoribus Brunſvicenſibus Tomo I. pag. 707 - 710. Et *de Gregorio V. Papa*, id. p. 576.

Guilelmus HAMERUS. Supra p. 439. GVILELMUS.

Richardus Rollus de HAMPOOLE, vitioſe aliis *Pampolitanus*, Eremita Auguſtinianus in Cœnobio Angliæ Hampolenſi agri Eboracenſis defunctus An. 1349. cujus Sanctis adſcripti *Officium* MS. in Bibliotheca Cottoniana, ubi *de vita & miraculis ejus* commemoratio. Vide Oudinum Tomo 3. pag. 927. ſeq. Scripta ejus a Johanne Fabro Hailbrunnenſi, Ordinis Prædicatorum, edita Coloniæ 1536. fol. 1) *De emendatione peccatoris & de regula vivendi* liber vulgatus pridem Pariſiis 1510. 4to, & recuſus etiam in Bibliotheca Patrum Tomo 26. editionis Lugdunenſis pag. 609-618. 2) Enarratio compendioſa *in Pſalterium univerſum*, & 3) *in Cantica Veteris Teſtamenti in Eccleſiaſticis obſervata officiis.* 4) Com-

mentarius specialis *in Psalmum XX. Domine in virtute tua lætabitur Rex.* 5) *In Orationem Dominicam.* 6) *In Symbolum Apostolicum,* & 7) *in Symbolum Athanasii,* quæ tria scripta obvia etiam in Bibliotheca Patrum editionis Lugdunensis Tomo 26. pag. 618-627. 8) In nonnulla loca *Cantici Canticorum,* & 9) *in Threnos Jeremiæ.* 10) *In novem lectiones Jobi,* quæ leguntur in exequiis mortuorum, commentarius duplex verbis S. Gregorii M. concinnatus. 11) *Nominis JESU encomion.* 12) *De incendio amoris,* * ubi & vitam suam eremiticam breviter perstringit. & 13) *de amore summo eoque singulari,* in verba Salomonis Cantic. I. *Adolescentulæ dilexerunt te nimis.* Etiam hæc ejus tria scripta postrema recusa in Bibliotheca Patrum Tomo 26. editionis Lugdunensis pag. 627. 629. 630-632. Alia ejus in variis Angliæ Galliæque Bibliothecis manu exarata servantur, ut *Annotationes in Apocalypsin,* Tractatus *de vita activa & contemplativa, Commendatio Castitatis, De contemtu Mundi, Scala Mundi, De spiritualibus ascensionibus, De stimulo Conscientiæ,* (scriptum Latinum diversum a poëmate An-

* Hoc scriptum integrius in Codice Sorbonico 1065. incipit: *Admirabar amplius quam enuncio.*

Anglico ejusdem argumenti, diviſo in partes ſeptem, MS. in Bibliotheca Lambethana, de quo Henricus Warthonus ad Caveum,) aliaque, de quibus Baleus V. 80. Pitſeus pag. 465. ſeq. Philippus Elſſius p.602. Lelandus c. 372. qui inter alia memorat etiam ejus *Philomelam*, *carmen rhythmicum*, MS.Londin. in Bibl. Carmelitana.

HAMRALDUS vitioſe apud Poſſevinum pro HAMBALDO.

HAMULARIUS, ſupra, AMALARIUS. Tom. 1. pag. 209. ſeq.

HAMULUS, ſupra, AMOLO, Tomo 1. pag. 227. ſeq.

Gvil. HANABERGUS, ſupra, GVILELMUS. pag. 439.

Nicolaus de HANAPIS, diœceſis Remenſis, Gallus, Ordinis Prædicatorum, & Anno 1288. Epiſcopus Aconenſis, Patriarcha Hieroſolymitanus & Papæ in Palæſtina Legatus, ubi conſtitutis inquiſitoribus hæreticæ pravitatis obiit An. 1291. Vide Jacobum Qvetif Tomo 1. pag. 422. ſeq. Exſtant hujus Hanapii *Virtutum vitiorumque exempla ex utroque Teſtamento*, male tributa GVILELMO *Peraldo* Lugd. vel ſub titulo, *Biblia pauperum* adſcripta BONAVENTURÆ & ordine alio, alphabetico digeſta. Editionibus plurimis a Qvetiſo, & ab Oudino Tomo

mo 3. pag. 594. annotatis, addes Basileensem 1556. fol. in qua florigerium ho Valerio Maximo pluribusque aliis similium exemplorum historicorum collectoribus adjunctum legitur, de quibus dixi libro 2. Bibliothecæ Latinæ cap. 5 *Diæta Salutis* * MS. Lipsiæ teste B. Joachimo Fellero pag. 185. Catalogi Bibliothecæ Paulinæ. *Tabula super Legendam auream* Jacobi de Voragine. *Prædicationes super Evangeliis & Epistolis in Quadragesima* &c.

Nicolaus de HANCINIS Patriarcha Hierosol. A. 1285. nullus sed ex Nicolao de HANAPIS confictus. Vide Jacobum Quetif Tomo 1. Bibliothecæ Dominicanorum pag. 425. & 427.

HANCO *de Fortena*, vide supra T. 2. p. 536. FORTENA.

HANNIBALDUS *de Hannibaldis* de Molaria, Romanus, Ordinis Prædicatorum, amicus Thomæ de Aquino, ex Doctore Parisiensi Cardinalis A. 1261. qui obiit Anno 1272. scripsitque *Commentarium in IV. libros Sententiarum*, qui sub falsó THOMÆ nomine ad Hannibaldum, prodiit Basileæ 1492. fol. Parisiis 1560. 1660. atque inter Thomæ Opera Tom. XVII.

* Vitio Typographi apud Oudinum: *Dicta Salutis*.

XVII. Romæ 1570. Coloniæ, ſeu Antwerpiæ 1612. &c. vide Jacobum Qvetif Tomo I. pag. 261. qui etiam *Quodlibeta* hujus Hannibaldi memorat, notatque Thomam huicce dedicaſſe Catenam ſuam in Marcum, Lucam & Johannem. Odarum Pindarica ſublimitate ab Hannibaldo ſcriptarum meminit G. Joſeph. Eggs in purpura docta, Tomo primo pag. 196.

ANNIBALDUS Gaytani de Ceccano, Aquinatis Diœceſis, Hernicus Campanus, ex Canonico Pariſienſi & Archidiacono Atrebatenſi Archiepiſcopus ab Anno 1326. *Neapolitanus*, & Anno 1330. Cardinalis & Epiſcopus Tuſculanus, defunctus An. 1350. de quo Baluzius ad Vitas Paparum Avenionenſium Tom. 1. pag. 756. ſeq. Ughellus Tomo 6. p. 125. & G. Joſeph Eggs Tomo 1. pag. 324. *Vitas SS. Apoſtolorum Petri & Pauli* heroico carmine ab eo celebratas laudat Gvilelmus Eiſengrenius in Catalogo teſtium Veritatis p. 133. b.

ARCHELEGUS Anglus, ſubtilis diſputator in Academia Oxonienſi, cujus *Quodlibeta*, opus varium & excuſſum, ut illa ferebant tempora, Lelandus cap. 454. memorat.

Johanni

Johanni HARDINGO Anglo, claro circa Annum 1461. inter Hiſtoricos Latinos locum concedit Voſſius pag. 634. quanquam non Latine, ſed Anglico metro ſcripſiſſe tradit Baleus VIII. 30. atque Eduardo VI. dedicaſſe *Chronicorum opus* libris duobus, in quo ab aliis narrata a Bruto usque ad Henricum IV. brevius explicavit, & deinceps comperta ac viſa per LXI. annos ad Eduardum quartum usque & An. 1470. fuſius demonſtravit. Præterea *Scotiæ deſcriptionem brevem*, unde apud Voſſium non *chronographiam* ſed *chorographiam Scotiæ* legere convenit. Hoc illud eſt: Itinerary and Map of Scotland, quod cum Chronico prodiit Anglice Lond. 1543.4. Hanc deſcriptionem quantivis pretii habitam ab Henrico Savilio notavit W. Nicolſon in Bibliotheca Hiſtorica Scotiæ pag. 24. qui pag. 282. & in Hiſtoria ſcriptorum de rebus Angliæ pag. 68. obſervat Hardingum fuiſſe inimicum profeſſum gentis Scoticæ, in variis expeditionibus arma geſiſſe adverſus Scotos, & ſingulari ſtudio congeſſiſſe documenta quæ Scotiam Angliæ ſubjectam eſſe probarent. Hoc factum in libro cujus meminit pag. 654. Pitſeus *de Submiſſione Regum Scotiæ ſub Anglia.* aliud opuſculum *de titulo Regum Angliæ in Regnum Franciæ* memorat Oudinus T. 3. p. 2626.

Ste-

ephanus HARDINGUS Arnoldo Wiono vitiose *Arduinus*, Anglus monachus primo Shiroburnensis Ord. Bened. qui cum Scotos, Gallos, & Romam adiisset a) & per aliquod temporis inter Benedictinos vixisset in Burgundia, Cistercium inde petiit, atque ut Carolus Vischius b) de eo prædicat, fuit unus ex præcipuis Cisterciensis reformationis Auctoribus, ex Priore tertius Abbas Cisterciensis electus An. 1109. Sanctum Bernardum cum 30. sociis de seculo venientem, habitu Ordinis donavit. Quo die *insignem habuit sermonem*, qui extat apud Bernardum Britum lib. 1. cap. 22. Hist. Cisterciensis.

Primum generale capitulum Cisterci congregavit anno 1116 & 1119. constitutiones quasdam pro unione monasteriorum inter se, promulgavit, quas vocari voluit *Chartam charitatis*: illasque a Calixto Papa II. (ordini Cisterciensi dudum charitate alligato) confirmari fecit. In Concilio Trecensi, anno 1128. doctissimas protulit sententias.

Scripsit insuper (teste Baleo II. 63. & Pitsæo p. 203) *librum exhortationum privatarum ad monachos.*

Vit.

a) Lelandus c. 143. de scriptoribus Britannicis. Lu Jacobus de Scriptoribus Cabilonensibus p. 138.
b) Visch. Bibl. Cisterc. p. 301.

Vitæ monasticæ ritus & usus, vulgo, *librum usum*. Britus quidem & Henriquez hunc librum S. BERNARDO tribuunt at (præter Pitseum) ejusdem authorem fuisse Stephanum, scribunt Ignatius Firminus in notis ad Exordium minus, Seguinus libr. de scriptoribus, & Possevinus in apparatu.

Sermonem ejus habitum in obitu S. Alberici, refert Manriquez tomo 1. Annalium ad annum 1109. Qui Author ad annum 1120. scribit quoque jussu Stephani scriptum esse *Exordium parvum Ordinis*, quod impressum extat cum notis Ignatii Firmini, An. 1610.

Denique scripsit *epistolas varias* admirabilis zeli, a) ex quibus extant duæ inter Epistolas Sancti Bernardi 1. ad Ludovicum Galliæ Regem, 2. ad Honorium Papam. Quanquam non videatur improbabile, has fuisse a Sancto Bernardo dictatas. Notandum autem, hunc eundem esse Stephanum, quem Possevinus in Apparatu, scribit fuisse Benedictinum congregationis Cluniacensis, & scripsisse *Exhortationes ad monachos*, & librum *de claritate*, seu (rectius) *de charitate*, qui est ille liber quem supra vocavimus, *Chartam charitatis*: extatque pluribus in locis typis expressus, novissime Antwerpiæ in officina Planti-niana

a) Vischii hæc verba p. 302.

niana anno 1663. & anno 1642. Lugduni, tomo 1. Annalium Cisterc. Angeli Manriquez, ad annum 1119.

Cæterum, Stephanus tandem post 13. monasteria per seipsum fundata, & plura per filios, ætate ac laboribus fractus, anno Domini 1133. Abbatialem sarcinam resignavit, sequentique anno, sancto fine quievit in Domino, Martyrologio Romano post obitum adscriptus 17. Aprilis. * Vitam ejus edidit Latine Chrysostomus Henriquez in Fasciculo Sanctorum, & Gallice Joannes d'Assigny, in Conclavi, tomo 1. Quam laudatus Vischius postmodum etiam Flandrice reddidit, & MS. asseruavit, cum plurimis aliis viris Sanctorum & Sanctarum ordinis Cisterc. Flandrico quoque idiomate ab eo donatis.

mitto de *Thoma* HARDINGO dicere, utpote juniore, qui & ipse Anglus, ex Professore Hebræarum litterarum Oxoniensi Canonicus An. 1554. & Thesaurarius Sarisburiensis, sacrorum Romanorum adversus Episcopum suum Johannem Ivellum sive Jevellum fervidus propugnator, contra ejusdem Apologiam Ecclesiæ Anglicanæ, Provocationem & binas replicationes, ex Anglia profugus plura scripta Anglice edidit Lovanii An. 1564. 1565. 1566. 1567. in 4. ipse Lovanii etiam

m. 2. Nn

* Adde Acta Sanctor. T. 2. April. p. 496. seq.

iam defunctus An. 1572. Vide Antonium a Wood Tom. 2. hist. Universitatis Oxon. pag. 136. qui Hardingi scripta Latine versa refert a Gvilelmo Raynoldo sive Reginaldo, Joannis fratre sed typis non exscriptam illam versionem. Conferendæ & Athenæ Oxonienses Tom. 1. p. 175. & ubi de Ivello pag 169. sq.

HARIGERUS sive *Herigerus* Lobiensis se Laubiensis Abbas Ord. Bened. in dition Leodicensi, ab Anno 990. ad 1007. c quo auctor continuationis Fulcuini c gestis Abbatum Lobiensium, editus a Lu ca Dacherio Tom. VI. (editionis novæ T. 2. pag. 744) *Scripsit gesta Pontificum Le diensium : scripsit metrico stylo vitam Ursmari : scripsit etiam ad Hugonem, Ep stolam de quibusdam quæstionibus : & al multa composuit, sed in lucem non emis Scripsit sub sua & ADELBOLDI person Leodiensis Clerici, postea vero Ultrajecten Episcopi, Dialogum dissonantia Ecclesia de Adventu Domini. Congessit etiam co tra RATBERTUM multa Catholicorum Patrum scripta de Corpore & Sanguine D mini.* Hæc ille, quæ eadem leguntr apud Sigebertum cap. 138. & apud Tr hemium cap. 306. de S. E. & II. 63. - lustr. Benedictin. qui addit etiam *librum de Divinis officiis*, quem Oudinus Tom. 2. P.

2. pag. 487. ſq. illum eſſe putabat, quem ſub ALCUINI nomine editum habemus a Melch. Hittorpio inter ſcriptores hujus argumenti pag. 225. & XIII. capitibus locupletiorem inter Alcuini opera p. 1007. *Geſta Epiſcoporum Leodienſium* a) primorum XXVII. a B. Materno ad B. Remaclum, edita a Chapeavillo in geſtis Pontificum Tungrenſium, Trajectenſium & Leodienſium Tom. 1. pag. 1-98: Leodii 1612. 4. *Vitam S. Urſmari* Epiſcopi & Abbatis in Belgio An. 713. defuncti, ſcriptam verſibus hexametris leoninis, libris VI. MStam Gemblaci, negat ſe voluiſſe edere Henſchenius Tom. 1. Act. Sanctor. April. 18. p. 558.. quod nihil hiſtorici contineat, quod non in vita ejusdem Urſmari, quam ANSO Abbas proſa ſcripſit, ſuccinctius legatur. Specimina tamen quædam dare non intermiſit. Libros ipſos Harigeri vulgatos ab Ægidio Waulde inter alia monaſterii Laubienſis monumenta, notavit Caveus. Titulus libri eſt: la vie & miracles de S. Urſmer & des ſept autres Saints, avec la Chronique de Lobbes, recueillie par Gilles Waulde. a Mons 1628. 4. *Epiſtolam ad Hugonem* edidit Ed-

a) apud Trithemium male excuſum, *Lobienſium.*

mundus Martene Tom. 1. anecdotor. p. 112 - - 118. Parif. 1717. fol. In hac Epiftola fubtiliter Harigerus adverfus DIONYSII Exigui calculum annorum CHrifti difputat, Hugoni viciffim feptem quæftiones enucleandas proponit. Non video caufam cur hanc Epiftolam integram non effe cum Edmundo Martene exiftimem, qui pag. 117. etiam initium Epiftolæ HUGONIS ad Herigerum e MS. Codice publicavit. *Dialogus cum Adelboldo*, quem MS. Gemblaci fervari monuit Miræus ad Sigeberti c. 137. necdum quod fciam ab quoquam in lucem datus eft. Liber *de corpore & fanguine Domini* non Rabberto (Pafchafio) oppofitus eft quem laudat & fequitur, fed RATHERIO b) monacho Lobienfi ac deinde Veronenfi Epifcopo, cujus librum de eodem argumento memorat Sigebertus c. 127. diverfum ut puto ab ejus Epiftola ad Patricium, quam didit Dacherius T. 12. fpicileg. pag. 37. (edit. novæ Tom. 1. pag. 375.) Harigeri librum primus, fed fine auctoris nomine vulgavit Cellotius ad hiftoriæ Gothefchalci calcem Parif. 1655. fol. Primus Harigeri effe obfer-

b) Vide Oudinum Tom. 2. pag. 486. quanquam de Radberto non dubitat Mabillonius præf. ad Sec. IV. Benedictin. §. 2. feq.

ſervavit Mabillonius Tom. 1. Analect. pag. 211. (editionis novæ pag. 496. ſeq.) & in præf. ad Sec. IV. Benedictin. §. II. & III. *Vita S. Landoaldi* Arphipresbyteri Sec. VII. quam ſub NOTGERI Epiſcopi Leodienſis nomine dedit Surius 19. Mart. cui ipſius etiam Nodgeri teſtimonio vindicat eam Voſſius pag. 353. de Hiſt. Lat. Eandem Henſchenius Tom. 3. Martii p. 35--42. cum notis exhibet ſcriptam juſſu Nodgeri ab Harigero. Denique Herigero etiam aſſerit Mabillonius Sec. III. Act. Sanctor. Benedicti pag. 14. *Vitam S. Berleudis*, virginis circa Annum 700. in Brabantia, quam ſine auctoris nomine dederat Bollandus Tomo primo Febr. 3. p. 378. Quæ in Catalogo librorum Bibl. Leidenſis An. 1674. 4. edito per Fridericum Spanhemium inter MSta legati Scaligerani pag. 393. num. 31. memoratur *Ratio Abaci ſecundum Heringerum*, eam in Catalogo ejusdem Bibliothecæ quem longe locupletiorem deinde An. 1716 fol dedit Caſimirus Oudinus, non invenio ſed pag. 339. ADOLARDI Philoſophorum aſſeclæ ultimi, *Doctrinam* ſive *Regulas abaci.*

HARINGUS *Sifridi Sinnama*, JCtus Colonienſis, clarus circa Annum 1493. de quo Trithemius cap. 915. de S. E. ubi laudat ejus Commentarios *in*

universos libros Juris Civilis Romani, & *in quinque libros Decretalium*, nec non *in usus Feudorum*, & *de pace Constantiæ*.

HARIULPHUS ex Monacho Centulensi S. Richarii, Abbas S. Petri Aldenburgensis non procul Brugis in Flandria Ord. Bened. ab Anno 1104. ad 1142. scriptor *Chronici Centulensis* Cœnobii libris IV. ab medio sæculo sexto ad Annum 1088. editi a Dacherio Tom. IV. pag. 419. (editionis novæ Tom. 2. pag. 291 - - 356. ubi longe integrius & emendatius exhibetur beneficio Ursini Durant, ex MSto Centulensi) Versus quibus opus clauditur ediderat Mabillonius Tom. 1. Analect. pag. 431. (editionis novæ p. 378.) Libro tertio pag. 310. notabilis est Catalogus Voluminum 256. MStorum inter divitias claustrales hujus Cœnobii asservatorum. Ut *Vitam S. Richarii* Abbatis libro primo, ita libro secundo *S. Anghilberti* Abbatis septimi, præter alias persequitur, quam ex hoc Chronico offert etiam Mabillonius Sec. IV. Bened. p. 91. & de *Richarii Miraculis* Sec. V. p. 585. de quibus vide lib. 3. c. 18. & lib. 4. c. 9. De *Madelgisilo* Confessore disserit Hariulfus lib. 3. cap. 29. sed hujus vitam peculiari libro scripsit, quem

quem *Gervino*, ſedis Ambianicæ Epiſcopo dicavit. Hanc ex Mabillonii editione Sec. IV. Benedictin. parte 2. pag. 537. repetit Papebrochius additis notis Tom. 7. Maji 30. pag. 265 - - 269. *Gervini* Abbatis vitam perſequitur Hariulfus lib. IV. cap. 18. ſeq. ubi itidem c. 32. notandus Catalogus MSS. Voluminum XXXVI. quos Cœnobio contulit. Huic Gervino An. 1071. defuncto ſucceſſit Gervinus Abbas, ſecundus hujus nominis, de quo lib. IV. cap. 34. ſeq. ubi & epitaphium ejus cap. 36. defuncti An. 1074. Sed ſcripſit etiam *Vitam S. Arnulfi* Sveſſionenſium Epiſcopi An. 1087. extincti ad *Lambertum* Epiſcopum Tornacenſem, MS. in monaſterio Urſicampi Ord. Ciſterc. in Gallia, diœceſis Noviomenſis. Appendicem de miraculis S. Arnulfi addidit LISIARDUS, Epiſcopus & ipſe ab Anno 1108. Sveſſionenſis: Inde vitam quoque ſub falſo Liſiardi nomine, & malo more interpolatam vulgavit Surius 14. Auguſt. omiſſa triplici præfatione, quam poſt Voſſium vidiſſe ſe in MS. Urſicampenſi & altero S. Germani de pratis vidiſſe ſe teſtatur Oudinus Tom. 2. pag. 926. Integram & ſinceram edidit Mabillonius Sec. VI. Benedictin. parte 2. pag. 522. Apud Sanderum in Catalogo MSS. Belgii p. 235.

 me-

memorari videas *Hariulfum Abbatem Altenburgensem de miraculis S. Petri Apostoli in Aldenbrock.* Hunc a nostro minime diversum esse, unumque Hariulfum a Cangio in tres distrahi non dubito.

Gvilelmus HARSICCUS, supra GVILELMUS, p. 439.

HARTMANNUS *Chronici* scriptor quod Norimbergense solet appellari, est *Hartmannus Schedelius*, Nurimbergensis, artium ac utriusque Medicinæ Doctor a) cujus *Chronicon Mundi* sive *Chronicon Chronicorum* ex Bergomensi aliisque ab Orbe condito usque ad A. 1492. digestum prodiit Norimbergæ 1493. fol. cum iconibus ligno incisis: & Augustæ 1497. fol. etiam Germanice Norimb. 1493. apud Anton. Kobergerum & Augustæ Vindel. 1496. typis Johann. Schœnspergeri. Ex hoc Chronico petitus *Commentariolus de Sarmatia* qui exstat in Joan. Pistorii scriptoribus rerum Polonicarum parte 1. pag. 163. 164. *Consilium de peste* & alia Medicinalia Simlerus memorat.

HARTMANNUS Monachus S. Galli, quem tempore Grimaldi Abbatis & Harmoti

a) Joan. Petri Ludewig scriptores Bambergens. pag. 553. Essais de litterature An. 1702. T. 1. pag. 119. seq. Supra in DOERINGIO T. 2. p. 133.

moti h. e. circa Annum 850. claruisse testatur Eckerhardus in vita Notkeri cap. 15. b) *consilio magnum, qui litaniam*, Sanctus humili prece, *texuit*, & *melodiam fecerat*. Litaniam illam inter alios Hartmanni sacros Hymnos edidit Canisius Tom. V. Antiqu. Lect. parte 2. (editionis novæ Tom. 2. parte 3. pag. 192.) recusos inde in Bibliotheca Patrum edit. Lugd. Tom. 27. pag. 509. seq. Confer quæ ex MS. Biblioth. Helmstadiensis proferuntur a Polycarpo Leysero in historia poëtarum medii ævi pag. 263. Ab illo Hartmanno Eckhardus ibidem distinguit HARTMANNUM juniorem, *cujus*, inquit, & WALTMANNI *melodiæ, ipsi quales fuerint, non celant: opera enim illorum multa per Ecclesiam clara exstant*.

[H]ARTMANNUS tertius junior, qui *vitam Wiboradæ* Virginis & An. 925. Martyris pertexuit, affectam relictam ab ECCARDO sive ECKERARDO, defuncto An. 978. Exstat in Mabillonii Actis Sanctorum Ord. Bened. Tom. V. p. 42. & cum notis Henschenii in Actis Sanctorum 2. Maji T. 1. p. 284 - - 29. ubi etiam Wiboradæ epitaphium.

b) Canis. Tom. 3. edit. Basnagianæ parte 2. pag. 562. Adde Tom. 3. parte 3. p. 187.

Ab his omnibus diverſus HARTMANNUS *Miles*, cujus Annales memorat Voſſius ex Joannis Stumpfii commentariis rerum Helveticarum.

HARTMOTUS ſive *Hartmudus, Hartmuate, Hartmuotus, Hartmutus, Hartmundus* Rabani Mauri diſcipulus, Monachus S. Galli, Ord. Bened. circa Annum 841. vicarius ſive vt Eckerardo in Notkeri vita cap. 15. vocatur, *Conabbas* Abbatis Grimoaldi, eoque A. 872. defuncto Abbas, inde & adminiſtratione Abbatiæ Bernardo ſucceſſori conceſſa extinctus ipſe An. 883. ad quem OTFRIDUS Weiſſenburgenſis Monachus Epiſtolas plures ſcripſit, atque eidem & Werimberto, ejusdem Cœnobii S. Galli Monacho dicavit carmen Theotiſcum quod exſtat apud Lambecium T. 2. p. 441 - 448. qui de eodem Hartmuto videndus pag. 449. ſeq. Hunc Trithemius de illuſtribus Scriptor. Germaniæ cap. 22. Græcæ, Latinæ, Hebraicæ & Arabicæ linguæ peritum celebrat, aitque Commentariis illuſtraſſe aliquot libros Biblicos, & tam metro quam proſa ſcripſiſſe: Epiſtolas, ſermones, Cantus, Hymnos, & varios tractatus Theologici argumenti. Nihil tamen eorum oculis ſe uſurpaſſe profitetur. Catalogi duo librorum, non quos ipſe ſcripſit, ſed quos Bibliothecæ S. Gal-

li

li intulit, legitur apud RATPERTUM cap. IX. & X de origine Monasterii S. Galli, in Goldasti Tomo 1. Alemannicor. pag. 8. & 9. Ex illis libris, Codex Latinus Epistolarum Pauli nec non Catholicarum & Apocalypseos servatur in Bibliotheca illustris Raymundi de Kraft, Consulis Ulmensis, adscriptum ut Clarissimo Shelhornio a) videtur, ipsius Hartmoti manu habens hocce tetrastichon:

Iste liber Pauli retinet documenta sereni
Hartmotus *Gallo quem contulit Abba beato.*
Si quis & hunc sancti sumit de culmine Galli,
Hunc Gallus Paulusque simul dent pestibus amplis.

[Ph]ilippus HARVENGUS *de Eleemosyna,* Anselmi Laudunensis qui A. 1117. obiit discipulus, postea ab Anno 1162. Abbas Cœnobii Bonæ Spei in Hannonia Ord. Præmonstrat. Hujus opera junctim edidit Nicolaus Chamart, Abbas ejusdem Cœnobii, Duaci 1621. fol. Ea perstrinxi supra Tom. 2. pag. 270. recensentur etiam a Sweertio, Valenrio Andrea, Miræo, Caveo & diligentius ab Oudino

a) JohannesGeorgius Schelhorn amœnitatt. litterar. T. 3. pag. 8.

Oudino Tom. 2. pag. 1445. seq. I
Epiſtolis XXI quæ inter illa ducunt fam
liam, Harvengus interdum tanquam πο
λυπραγμονα objurgat *S. Bernardum*, ut Epi
ſtola X. cujus tamen defuncti memoriam
carmine epitaphio celebravit, quod a
calcem ſcriptorum Harvengi proſario
rum legitur, inter alia carmina quæ ſcri
pſit in *Ivonem* Carnotenſem, *Anſelmum*
Cantuar. *Petrum Abælardum* & *Gvilelmum*
de Conchis. Epiſtola qua *Alexandro III.* A
1181. Pontificatum max. gratulatur, edit
eſt a Dacherio Tom. 2. ſpicileg. p. 453
(editionis novæ Tom. 3. p. 527.) *Vitam*
S. Amandi Epiſcopi Trajectenſis cum
Epiſtola ad *Hugonem*, & altera ad *Jo*-
annem Abbates Elnonenſes exhibet Bol-
landus Act. Sanctor. Tom. 1. Februar
6. pag. 857 - - 872. qui Duacenſem e-
ditionem cum duobus MStis contulit
addiditque notas. Similiter *translationem*
S. Cyrici & Julittæ ad Elnonenſe S. Amandi
monaſterium Papebrochius ad 16. Jul. T.
3. pag. 34 - - 36. Sic *Vitam S. Odæ* Vir-
ginis Tom. 2. April. 20. pag. 773 - - 780.
Idem Bollandus 21. Jan. T. 2. p. 350. te-
ſtatur ſe carmen elegiacum *de martyrio &*
laudibus S. Agnetis, quod inter Harvengi o-
pera p. exſtat 796. & HILDEBERTO Ce-
nomanenſi ab aliis tribuitur, cum vetuſto
optimæ notæ Codice contuliſſe: & *de*
Actis

ctis Passionis S. Salvii Episcopi Henschenius Tom. 5. Junii 26. pag. 196: *Hæc Rosweidus contulit cum MS. Codice S. Foillani, Ord. Præmonstr. in Hannonia, & alio MS. Prioratus Benedictinorum S. Salvii, in quo diversus præponitur* prologus, *& nonnulla potissimum numero VIII. ex prioribus Actis inseruntur.* Epitaphium Ivoni Carnotensi positum exhibet etiam T. V. Maji 20. p. 248.*

ASMONIUS Monachus *de abbreviatione historiarum* MS. Cantabrigiæ in Biblioth. domus S. Petri, ut Vossius jam notavit.

homas Ebendorfer de HASSELBACH, Theologiæ Professor in Academia Viennensi a multis annis celebris, diem obiit An. 1464. De eo passim meminit cum laude Josephus Reichenau S. J. in conspectu historiæ Universitatis Viennensis, edito Viennæ 1722. 8. testatus pag. 188. sibi ad manus esse *Orationem* quam Viennæ in Comitiis An. 1460. habuit præsente Friderico Imperatore. Ejus *Chronicon Austriacum* libris V. ab Origine Gentis deductum usque ad Annum 1463. quo olim usus Joannes Cuspinianus, nuper vulgavit V. C. Hieronymus Petzius Tom. 2. scriptorum Austriacorum pag. 682. omissis tamen propter fabularum fre-

frequentiam libro primo & magna part
ſecundi: teſtatusque majorem fidem me
reri quæ ab Anno 1014. Haſſelbachiu
tradidit. Hic eſt quem Trithemius cap
705. & Sixtus Senenſis lib. 3. Biblioth
Sanctæ pag. 215. & lib. 4. pag. 386. ajun
ſpatio annorum unius & viginti, cum
nondum perveniſſet ad finem primi ca
pitis Eſaiæ, quem continuo enarrave
rat, demum reliquiſſe enarrationis ſu
in primum Eſaiæ caput libros XXIV. Pri
mus ante illos hoc tradiderat Æneas Syl
vius poſtea Pius II. qui Epiſt. 165. Vienn
deſcribens ſtatum, qualis fuit circa An
num 1453. *eſt & illic*, inquit, *hodi*
Thomas Haſelbach, non incelebratus Theo
logus: quem ſcribere hiſtorias non inutile
ajunt, cujus ego doctrinam laudarem, ni
duos & viginti annos Eſaiæ primum capitu
lum legiſſet, neque adhuc ad calcem veniſſe.
Præter rem tamen hoc ab Ænea atque de
inde ab aliis traditum eſſe contendit Se
baſtianus Mittendörfer in hiſtoria Aca
demiæ Viennenſis. *Sermones Dominica*
les ſuper Epiſtolas excuſi in fol. ſine loc
notatione An. 1478. *Sermones de Confeſ*
ſione & de Sanctis MSti Auguſtæ Vindel
Tractatus *de ſeptem vitiis capitalibus* MS
in monaſterio Cremiſanenſi Ord. Bened
in Auſtria, teſte laudato Pezio. Præ
terea Trithemius cap. 705. laudat eju
com

mentarios *in IV. libros Sententiarum*, & tractatum de *decem præceptis*, aliumque *de quinque sensibus hominis*.

Henricus de HASSIA, infra HENRICUS.

HATTO sive *Haddo*, *Hetto*, *Ahyto*, *Haydo*, *Haitho*, *Otto*, ex Augiensis Cœnobii Abbate Episcopus A. 806. Basileensis, a Carolo M. A. 811. cum Hugone a) Turonensi & Ajone Aovileo missus ad Nicephorum Imp. Græcorum de pace & limitibus Imperii constituendis. Sed *Hodœporicum* quo iter illud suum descripsit, hodie nusquam exstat. Senex ad Augiense Cœnobium reversus obiit An. 836. b) *Visiones S. Wettini*, Monachi Augiensis prodiere cum Visionibus HILDEGARDIS de qvibus infra, & in Mabillonii Sec. V. Benedictin pag. 263. *Capitulare* ad Presbyteros Diœceseos Basileensis circa Annum 827. promulgatum, capitulis XXV. publicavit Dacherius Tom. 6. spicileg. pag. 961. (editionis novæ Tom. 1. pg. 584--586.) unde in Conciliorum tomis repetitum a Labbeo, Harduino, Coleto.

HAJ-

a) In annalibus Pithœanis inter XII. scriptores pag. 22. & apud Anon. Mellicensem c. 43. hic vocatur Bugo.

b) Miræus, Caveus & alii ex Hermanno Contracto.

HAUBERTUS Hispalensis scriptor fictitius, qui venditat se monachum Benedictinum Cœnobii Dumiensis, aitque, se *Chronicon* in monasterio suo absolvisse A. C. 919. ætatis suæ undeoctogesimo. Chronicon illud edidit & prolixis notis illustravit Gregorius Argaizius, Benedictinus Madrit 1667. fol. pars prior Chronici a creatione Mundi usque ad Gratiam: pars posterior a Virginis partu usque ad Annum Christi 919. cum additione nescio cujus *Walambosi Merii*. Merum esse commentum hoc opus, sicut etiam Pseudo Dextri & Pseudo Liberati scripta, quæ Argaizius subjunxit, liquido demonstratum dedit Nicolaus Antonius lib. VI. Biblioth. veteris Hispanæ cap. 22. pag. 400. sq.

HAYMINUS, supra HAIMINUS.

HAYMO, supra HAIMO.

HAYTO supra AITHONUS, Tom. 1. p. 56. seq. De eodem Joannes le Paige in Bibliotheca Præmonstratensi pag. 306. seq. & 588. & de Rege Armenio hujus nominis, cujus propinquum scriptor Hayto se profitetur, id. pag. 586.

HIADA, infra HEDDA.

HIBERNUS sive *Herbernus* ex Abbate majoris Monasterii S. Martini Turonen-

nensis Archiepiscopus ab Anno 887. ad 917. Vide Sammarthanos Tom. 1. pag. 749. seq. Scripsit *miracula B. Martini* post translationem ejus corporis † ab Autissiodorensibus ad Turonenses An. 887. facta edidit Baluzius Tom. 7. Miscel. pag. 169 - - 195. Suppositum esse scriptum probat auctor dissertationis insertæ memoriis litterariis Trevoltinis A. 1716. p. 1145. ubi etiam notatur in Baluzii editione deesse dedicationem ad Comitem Ingelgerum, quæ fortasse exstat in aliis Codicibus MSS. ut in illo quem memorat Sanderus parte 2. pag. 217.

HEBRETHMUS Monachus Cluniacensis scripsit An. 1084. *Acta translationis S. Indaletii Episcopi* quæ exstant in Actis Sanctor. Tom. 3. April. 30. p. 717 - - 731.

HECTOR *Boëthius* sive *Boëis*, genere Scotus, *Parisiis amicum coluit Erasmum atque inde Anno 1497. ad ornandam Academiam Aberdoniensem, in Scotia recens conditam a Gvilelmo Elphistono, Epi-

† Festum exceptionis reliquiarum, sive reversionis celebratur 13. Decembr.

* Labbeus de S. E. Tom. 1. pag. 418.

Episcopo Aberdoniensi, vocatus, permultos annos cum magna laude eloquentiæ & ingenii illi præfuit. Vide Georgium Mackenzie de utrisque copiose tradentem in vitis illustrium Scotorum, vulgatis Anglice Edinburg. 1711. fol. tomo secundo: ac de Hectore quidem pag. 376. seq. Scripsit *Vitas Episcoporum Murthlacensium & Aberdonensium*, editas Paris. 1522. 4. & *Historiæ Scoticæ* libros XVII. a prima gentis origine usque ad obitum Jacobi I. cum præmissa *descriptione* brevi *Scotiæ*. ibid. 1526. fol. Hi deinde recusi diu post auctoris obitum, addito libro XVIII. & undevigesimo affecto Paris. 1574. fol. cum subjuncta continuatione Joan. Ferrerii, Pedemontani usque ad extrema Jacobi III. Ex Latino Historia Boëthii translata in linguam Scoticam est a Joanne Bellendo, Edinburg. 1536. & contractior Anglice, interprete Willelmo Harrison, continuataque ab auctore non uno usque ad Annum 1586. & ab Anno 1571. per Franciscum Thynne, Lond. 1587. fol. edente inter alios Britannicos Historicos, Raphaele Holinshead. De fide quam in narratione Boëthii, constat a multis a) desiderari, viden-

a) Clarissimo Schurzfleischio diss. de Druidibus: *scriptor haud inscitus, sed perquam fabulosus.*

Ad-

dendus Wilhelmus Nicolſonus in Bibliotheca hiſtoricorum Scotiæ pag. 104. ſeq. & Mackenzius Tom. 2. pag. 447. ſeq. qui *deſcriptionem Scotiæ* Boëthianam quoque exhibet Anglice p. 384. ſq. Præterea Baleus XIV. 61. celebrat Boëthii *Catalogum Scotiæ Regum*, librum *de navigationibus*, *Sermones* & *Lecturas*, *Orationes* atque *Epiſtolas*, quas eloquentiſſimas apellat.

HECTUS aliis *Hetti* vel *Hetto* ex Abbate Epternacenſi Archiepiſcopus ad Annum 814. ad 850. Trevirenſis & Anno 817. Legatus Ludovici Pii Imp. cui etiam An. 840. excedenti ex hac vita præſens adfuit. Ejus *Epiſtola ad Frotarium*, Tullenſem Epiſcopum, tempore legationis data, exſtat in Sirmondi Epiſtola ad Conſtantinum Caetanum de duobus Amalariis Tom. IV. Opp. Sirmondi pag. 644. Ex alia Epiſtola ad eundem Frotarium, de regula Canonicorum obſervanda, & de Monaſticis habitationibus inſtaurandis, pars apud Sirmondum notis ad Concilia Galliæ Tom. 2. pag. 684. Regula Canonicorum quæ re-

Adde Voſſium de Hiſt. Lat. pag. 688. Novam Bibliothecam Hallenſem, editam Germanice XVI. pag. 491. ſeq. Acta Erud. 1717. p. 107. &c.

respicitur, data est in Concilio Aquisgranensi An. 816. atque exstat apud Sirmondum Tom. 2. pag. 435. seq. Confer Labbei Concilia Tom. 7. pag. 1865. Carolum le Cointe Tom. 7. p. 434.

Gvilelmus HEDA, supra in *Gvilelmo* p. 440.

HEDDA sive *Heada*, Episcopus in Anglia per triginta amplius annos Wintoniensis, laudatus Bedæ V. 18. Hist. Eccles. Anglor. & Gvilelmo Malmesburiensi lib. 2. de Pontificibus Anglor. pag. 241. qui testatur selegisse *ejus formales Epistolas non nimis indocte compositas*, & ALDELMI (Episcopi deinde Shirburnensis) *ad eum scripta, maximam vim eloquentiæ & scientiæ redolentia.* Vide Lelandum cap. 69. Baleum I. 86. Pitseum pag. 115. qui obitum ejus refert ad Annum 704.

HEDDIUS, *Heddi, Eddi*, cognomento *Stephanus*, de quo Beda IV. 2. Hist. *Primus, excepto Jacobo, cantandi Magister Nordanhumbrorum Ecclesiis Eddi, cognomento Stephanus fuit invitatus* (sub annum a) 665.) *de Cantia a reverendissimo Viro, Wilfrido.* Hujus *Wilfridi* Eboracensis, atque inde Hagustaldensis Episco-

a) Heddius ipse in vita Wilfridi cap. 14. adde Oudin. Tom. 1. pag. 1673.

ſcopi An. 709. defuncti Vitam ſcripſit ad Accam Epiſcopum & Tetbertum Abbatem, editam a Mabillonio atque integriorem a Thoma Galeo, ut dixi ſupra in EDDIO Tom. 2. pag. 243. Idem *Vitam Eatæ* & *Tumberti* conſignaſſe traditur a Baleo centur. I. cap. 92. Pitſeo p. 122. Voſſio aliisque.

Gvilelmus HEDDIUS, ſupra EDDIUS, T. 2. p. 243.

HEDERICUS ſupra pag. 540. HÆDERICUS.

Joannes de HEES ſive de *Heſe*, Presbyter Trajectenſis, *iter* ſuum Hieroſolymis *in Indiam*, *Arabiam*, *Æthiopiam* Anno 1389. a) ſuſceptum deſcripſit *libris duobus* de mirabilibus Indiæ. Prodiit ejus *Itinerarius* Daventriæ b) 1490. tum Pariſ. 4. c) & Antw. 1565. 8. Memorat & Voſſius editionem ſine loco & anno, cum litteris Soldani ad Pium II. Papam, hujusque reſponſo: & Joannis Presbyteri Imperatoris Æthiopici Epiſtola, ac quibusdam aliis. Multa fidem exſuperantia ex ævi illius credulitate ab hoc ſcriptore

a) Perperam 1489. in Sweertii Athenis Belg. pag. 438.
b) Oudin. Tom. 3. p. 1240.
c) Hæc Pariſienſis editio ſervatur in Biblioth. Leidenſi.

ptore narrari notavit Valerius Andreas pag. 514.

De HEGESIPPO, Græco ſæculi ſecundi ſcriptore dixi Biblioth. Græcæ lib. V. c. 1. pag. 189. qui ut eſt in Martyrologio Rom. 7. April. legas, *Eccleſiaſticorum actuum a paſſione DOMINI usque ad ſuam ætatem* (libris V.) *ſermone ſimplici* (Græco) *texuit hiſtoriam, ut quorum vitam ſectabatur, dicendi quoque exprimeret characterem.* Sed exſtant quoque Latine ſcripti HEGESIPPI *de Bello Judaico, & excidio Urbis Hieroſolymitanæ libri V.* quibus cum ſuperiori opere neque quoad argumentum, neque quoad linguam, neque quoad auctorem quicquam eſt commune: Nam hi de bello Judaico libri liberiorem * librorum ſeptem *Flavii Joſephi* Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας περὶ ἁλώσεως verſinem continent, & nomen ipſum Hegeſippi ex Joſippi a) ſive Joſephi corruptum nomine, potius auctorem librorum qui Latine verſi exhibentur, quam interpretem & auctorem verſionis deſignat. Interpretem eſſe non qui poſt Antiochiam Perſis

* Sic ut varia ex ſuo ingenio addiderit: adde Scaligerum ad Euſeb. p. 153.

a) Joan. Frid. Gronovius in monobiblo Obſervatt. Eccleſ. cap. 1. Iſaacus Voſſius de LXX. Interpretibus pag. 127. Caveus ad Annum 374. adde lib. IV. Biblioth. Græc. c. 6. § 2.

Persis A. C. 968. ereptam vixerit, b) sed vel AMBROSIUM Mediolanensem, qui ætate adolescentiori aut in exordiis præsulatus sui, opus hoc luserit c): vel aliquem Theodosii temporibus alium non infacundum scriptorem, pulchre est a Gronovio demonstratum, qui multa etiam similia in Hegesippi libris cum phrasi Ambrosii annotavit cap. 1. & 21. monobibli Observationum Ecclesiasticarum. Quanquam igitur Benedictini in luculenta sua Ambrosianorum operum editione Hegesippum profitentur se omisisse, quod in eo nihil se Ambrosiani styli atque ingenii simile cernere sibi viderentur, tamen Ambrosiii nomen præferunt veteres editiones: ut Parisiensis 1511. fol. *Hegesippus ab Ambrosio versus cum tabellis congruentiarum cum Josephi libris & gestis Maccabæorum*; & Mediolanen-

b) Sexcentis & fortasse amplius annis Ambrosio juniorem facit 3. de Hist. Lat. pag. 706. & de Hist. Græcis pag. 230. & Oudinus Tom. 2. p. 1027, seq. Sed locum Hegesippi de Antiochia III. 5. rectius ad Joviani Imp. tempora refert Gronovius in monobiblo Observ. Eccles. cap. 21. Vide sis etiam quæ notat Tillemontius T. 1. memoriar. Hist. Eccles. ad Vitam S. Petri Apostoli, nota 49. Verba Ammiani Marcellini transscripta ab Hegesippo notavit Valesius ad XXIII. 5. Vide p. 108. edit. primæ.

c) Ita idem Gronovius cap. 1. p. 6.

lanensis 1513. fol. Colon. 1526. fol Ambrosio tribuit etiam MS. glossarium Scriverianum quod Gronovius inspexit. Etiam Joannes Mabillonius in Codice antiquissimo Mediolanensi libros hos Ambrosio adscriptos reperisse se testatur Tom. 1. musei Italici pag. 14. Et Carolus Daubusius lib. 1. de testimonio Josephi de CHristo pag. 16. notat in Codice Cantabrigiensi ad extremum libri primi exstare hæc verba: *Beatissimi Ambrosii translatio ex Josepho, liber primus explicit.* Et in Catalogo MSS. Monasterii Cremisanensis Ord. S. Benedicti in Austria memoratur num. 58. *tractatus Ambrosii Episcopi de historia Josephi captivi translati ab ipso ex Græco in Latinum.* Prodiit Hegesippus post veteres tres, quas supra memoravi editiones, recensitus a Renato Laurentio de la Barre, qui cum MS. contulit, & scholiis illustravit in historia Christiana veterum Patrum, Paris. 1583. fol. pag. 123. Deinde ex recensione Cornelii Gvaltheri, Gaudensis, Colon. 1575. 1580. 8. Denique in Bibliothecis Patrum, Barrium secutis, Paris. Tom. VIII. Colon. Tom. IV. & Lugd. Tom V. Etiam Italicam Hegesippi versionem exstare, illustris Scipio Maffejus d) ex Joanne Baptista Donio annotavit.

HE-

d) Traduttori Italiani p. 48.

EGESIPPI junioris, *Egesippi*, *Eugesippi*, qui circa Annum 1040. scripsit, libellus *de distantiis locorum terræ sanctæ* editus ex Codice Caroli Moroni a Bartoldo Nihusio in Leonis Allatii *Ϛυμμίκτοις*, p. 104 - - 120. Amst. 1653. 8.

etrus von der HEIDEN, sive *a Thymo*, Brabantus, Canonicus Bruxellensis, defunctus An. C. 1473. ætatis 80. auctor inediti adhuc operis Historici de Brabantia, tomis tribus: in quo & *laudes Brabantiæ* persecutus docere instituit quod est *Beata*, *Regalis*, *Antiqua*, *Bona*, *Audax*, *Nobilis*, *Charitativa*, *Justa* & *Abundans*. Deinde tractat *genealogiam* & *res Ducum Brabantiæ*, denique *Martyrologium & Vitas Sanctorum* illius regionis describit. Vide Vossium de Hist. Lat. pag. 544. 808. atque Oudinum T. 3. pag. 2634. Valerium Andream pag. 764. Sweertium p. 637.

IEIDENRICUS Hallensis in Saxonia Præpositus circa Annum 1137. scripsit librum *de cura Pastorali*. Hæc Cangius ex Possevino.

IEIMERICUS, *Haimericus*, *Aimericus*, *Aymericus*, *Eimericus*, *Eymericus*, *Hemericus*, *Haymericus*, *Emericus*. Vide HEMERICUS & Nic. EYMERICUS T. 2. p. 407.

IEIMO, supra, HAIMO.

Joannes HEINSBERGIUS, ex Præpoſito Aquisgranenſi Epiſcopus Leodienſis ab Anno 1419 ad 1455. quo Epiſcopatum Ludovico Borbonio reſignavit, diemque obiit An. 1456. ſive ut Zantflietus & alii An. 1459. Vide Joan. Chapeavilli geſta Epiſcoporum Leodicenſium Tom. 3. pag. 115. ſeq. & 131. Hic ſtatuta in Synodo An. 1445. celebrata & a deceſſoribus ſuis condita collegit, edita Lovanii 1500. ut a Valerio Andrea pag. 514. jam notatum.

HEIRICUS Autiſſiodorenſis. Vide ſupra ERICUS, Tom. 2. p. 325. ſq.

HELENAM Conſtantini M. matrem multis celebrans Lelandus libro de Scriptoribus Britannicis cap. 15. teſtatur ſe in Sylveſtri Pontificis vita, D. Helenæ Auguſtæ *Epiſtolas* aliquot docte, argute, eleganter ſcriptas offendiſſe. *Nec mirum,* inquit, *videri debet, quod fœmina Britannica per tot annos inter doctiſſimos Romanæ nobilitatis verſata, pure & Latine ſcripſerit. Nam id temporis lingua Latina vel apud plebem Rom. multo purior, quam aliquot ſæculis præteritis apud Magiſtros noſtros.* Neſcio an in illa Sylveſtri Acta Lelandus inciderit, quæ laudat Agobardus libro de imaginibus pag. 292. (T. 14. Biblioth. Patrum Lugd.) nam illa quæ

quæ apud Lipomannum Tom. V. & Surium 31. Decembr. exstant, ex Græco versa sunt, & Epistolas Helenæ nullas habent. At Baleus quoque Centur. 1. cap. 35. *Epistolas* Helenæ *ad Constantinum* memorat, earumque hoc apponit initium : *Veritatem sapientis animus non re.* Ait etiam scripsisse *Normam recte vivendi*, *Domino semper Augusto filio.* Epistolas plures *ad Sylvestrum Pontificem, ad Antonium Abbatem*, *Monita pia* ad Filium. *De Providentia DEI, de immortalitate animæ*, *Revelationum librum* & *Carmina quædam Græca.* Hæc licet Gvilelmo Eisengrenio ad Annum 327. etiam memorata & Pitseo pag. 81. nec illos tamen nec quenquam mortalium oculis usurpasse existimo. Cæterum de S. Helena videndus Baronius ad Martyrolog. Rom. 18. Augusti, & de Sylvestri Actis, dubiæ utique fidei, ad 31. Decembr. & quæ de iisdem notavi in Bibliotheca Græca Tom. VI. pag. 103. & Tom. IX. pag. 141.

HELGALDUS, *Heligaudus*, vitiose *Helgandus*, *Helgacidus*, Monachus Floriacensis, Ord. Bened. scripsit *Vitam Abbonis* Abbatis Floriacensis, quem An. 1004. iteremtum dixi Tom. 1. pag. 2. Vide quæ ex illa affert Baronius ad Annum 998. num. 2. & 4. ubi vitam Abbonis

bonis fideliſſime ſcriptam ab eo laudat Epitomam *vitæ Roberti* ab Anno 988 ad A. 1016. *Regis Francorum* Hugonis Capeti F. ex alterius Monachi ſcriptis contractam primus edidit inter XI. ſcriptores Petrus Pithœus Francof. 1596. fol præmiſſo *teſtamento LEODEBODI, Abbatis S. Aniani* ſub Chlodoveo Rege, Dagoberti Senioris filio. Deinde cum eodem teſtamento pag. 59. ſed ex MS. Codice emendatiorem Andreas du Cheſne T. IV. ſcriptorum de rebus Francor. p. 62 - - 79. Pariſ. 1641. fol.

HELIAS, ſupra ELIAS Tom. 2. p. 273.

HELIAS Hieroſolymitani Patriarchæ Theodoſii An. 869. 870. Syncellus, & inter Papas ſive Patriarchas Hieroſolymitanos An. 881. ipſe Elias III. cujus *Epiſtola Encyclica pro Malaceno Epiſcopo* a Saracenis male habito, vulgata eſt a Mabillonio Tom. 3. Analect. pag. 434. (editionis novæ pag. 428.) Altera *ad Carolum Craſſum & Gallos Epiſcopos* pro Eccleſiis ſuis inſtaurandis, apud Dacherium T. 2. ſpicileg. pag. 373. (editionis novæ T. 3. pag. 363.)

HELIAS *Regnier* JCtus Pictavienſis circa Annum 1494. cujus *Caſus* libri *ſexti Decretalium* & *Caſus Clementinarum* laudat Trithemius cap. 939. de S. E.

HE-

ELIAS *de Rosiaco* Monachus S. Martialis Lemovicensis, & Henrici III. Angliæ Regis Capellanus circa Annum 1160. cujus nomine Labbeus Tom. 2. Bibl. novæ MSS. pag. 273. edidit continuationem commemorationis Abbatum S. Martialis Lemovicensis, scriptæ ab ADEMARO Cabanensi. In illa pag. 274. hæc verba leguntur: *Obiit vigesimus secundus Abbas Petrus, 4. Id Septembr. anno ab incarnatione DOMIINI 1164. in quo anno sedata est tempestas inter Henricum probissimum Regem Angliæ terræ & filios suos, quæ fere per duos annos duraverat. Helias de Rosiaco, Capellanus suus, earum rerum scriptor, quem de suo beneplacito hujus Ecclesiæ Monachum fecit.*

ELIGAUDUS, supra *Helgaldus.*

ELINANDUS, aliis *Helmandus*, a) *Helmundus, Elymandus*, Hermanni, Flandri nobilis in Galliam profugi filius, Monachus *frigidi Montis* Ord. Cisterc. in diœcesi Bellovacensi, defunctus An. 1227. de quo diligentius Bertrandus Tissier in præludiis ad Helinandi Chronicon, Antonius Loisellus in Epistola præmissa ver-

a) Apud Vincentium Bellov. XXIX. 119. spec. histor. *Hellebandum* patruum suum vocat, Henrici quondam, Remensis Archiepiscopi cubicularium.

ſibus Gallicis Helinandi de morte, & in historia Bellovacenſi Gallice edita Pariſ 1617. 4. & Oudinus Tom. 3. pag. 19. ſec ne dicam de Labbeo, Viſchio, Natal Alexandro, Buſæo in hiſtoria Academiæ Pariſ. Tom. 2. p. 746. & Tom. 3. pag 65. &c. Multa ſcripſit Helinandus, ſec præcipue opus ingens *Chronicorum*, quo libenter utuntur Vicentius Bellovacenſis in ſpeculo Hiſtoriali, Albericus, Antoninu Florentinus & auctor magni Chronici Belgici, aliique juniores. Etiam verba qua ex Joannis Tinmouth hiſtoria, tunc in edita, profert Caveus, eadem non mo do apud Béllovacenſem XXIX. 108. ſe & apud Antoninum reperio, ſummæ hi ſtor. tit. XVIII. cap. 5. Tom. 3. pag. 5 *Etiam Chronica diligenter ab initio Mun usque ad tempus ſuum in maximo quoda Volumine digeſſit. Et hoc quidem opus it diſſipatum eſt & diſperſum, ut nusqua totum reperiatur. Fertur enim quod ide Helinandus cuidam familiari ſuo, ſcilic bonæ memoriæ* Garino *Sylvanectenſi Epiſco po quosdam ejusdem operis quaterniones ac commodaverit, ſicque ſive per oblivionem ſive per negligentiam ſive alia de cauſa pen tus amiſerit.* Nimirum de rebus ab Or be condito, libris XVI. Helinandus tra ctavit usque ad Darii Nothi tempora deinde aliis XVI. libris a Dario usque a

n

natum Salvatorem generis humani. Hinc a nato CHhristo usque ad Annum 635. Quarta pars sola typis exscripta est quæ deducitur ab A. C. 636. ad Annum 1204. atque exstat in tomo septimo Bibliothecæ Cisterciensis, quam Bertrandus Tissier adornavit, pag. 73. seq.

Sermones XXVIII. de variis festivitatibus & argumentis ibid. p. 206.

De cognitione sui ipsius id. pag. 306. & apud Vincentium Bellov. XXIX. 109 - - 217. speculi Historial. ubi pro *gnotosolitos*, legendum γνῶθι σεαυτόν.

Planctus Monachi lapsi, ac *de reparatione lapsi*, sive *Epistola de laude vitæ claustralis* ad Gvalterum Canonicum Præmonstratensem, edita ab eodem Tissierio p. 316. & Bellovacensi XXIX. 108. memorata, sed & a cap. 134 ad 148. tota fere descripta.

De regimine principum, cujus opusculi meminit Gvilelmus de Nangis ad Annum 1210. Hoc est quod *de constituendo Rege* apud Vincentium Bellov. XXIX. 121 - - 133.

Agon seu *Martyrium S. Gereonis & sociorum* ex Thebæis Martyribus A. 286. b) Octobr. laudat idem Vincentius XII. 4.

Epi-

b) De his supra in EUCHERIO Tom. 2. p. 358. sq

Epiſtolarum quoque Helinandi Bellar
minus aliique meminere, ſed editas no
notant.

Denique Vincentius lib. XXIX. ca
108. teſtatur Helinandum noſtrum ſcri
pſiſſe Gallice *verſus de morte, qui public
leguntur*, editi etiam ab Antonio Loiſel
lo An. 1594.

HELINANDUS Monachus *de Perſeni*
Ord. Ciſterc. in diœceſi Cenomanenſi,
ſuperiore Helinando recte diſtinguitu
non a Viſchio ſolum ſed etiam a Tiſſi
rio, quibus malo aſſentiri quam Oud
no, qvi eundem eſſe non dubitat, teſt
tus ejus ſe *commentarium* prolixum in
ditum *in Apocalypſin* bis vidiſſe MS. in B
bliotheca Longi Pontis Ord. Ciſterc. D
œceſis Sveſſionenſis. Huic comment
rio *gloſſulas in Exodum* addit Viſchiu
pag. 142.

HELISABETH Abbatiſſa Schœnaug
enſis, ſupra ELISABETH Tom.
pag. 280. ſq.

Teleſinus HELIUS ex Bardorum gene
Vates Britannicus circa Annum 540. *d
cia qvi didicit ſapientis dogmata Gildæ*, Br
tannice & Latine ſcripſiſſe traditur *A
Regis Arthuri*, *Carmina* Latina & Ca
brica, *Vaticinia* & neſcio quam *hiſto
am vaticinalem*. Vide Lelandum cap. 2
Baleum Centur. 1. c. 54. & Piſeum p. 9

HE

ELLADIUS, Episcopus post Aurasium Toletanus, Anno CHristi 667. * rebus humanis valedixit. Doctor eximius *Scribere renuit*, teste Ildefonso cap. 7. de scriptoribus Eccles. *quia quod scribendum fuit, quotidianæ operationis pagina demonstravit.* De eo Baronius ad Martyrolog. Rom. Februar. 18. ubi Ildefonsi caput ex codice Vaticano locis aliquot emendatius, & Acta Sanctorum Tom. 3. Febr. p. 79. seq.

ELMOLDUS, aliis *Helmboldus*, *Helemboldus*, *Helinandus*, Presbyter & Rector Parochiæ in Buzu, sive Bosoaw, (Bützaw) *Bosoviensis* in Wagria, discipulus Wicelini Oldenburgensis & Geroldi primi, Oldenburgo Lubecam translati, Lubecensis Episcopi, & hujus etiam in convertendis ad CHristum Venedis ab Anno 1155. comes fidelis, & post Geroldum An. 1164. extinctum ipse adhuc superstes An. 1170. Vide illustris Leibnitii introductionem in Tomum secundum Historicorum Brunsvicensium num. XLV. Johannis Molleri τȣ μακαρίτȣ diatribam Historico-Criticam de Helmoldo, Lubecæ

* Eutrandus apud Nicolaum Antonium Tomo 2. Bibliothecæ veteris Hispanæ pag. 286. num. 668.

becæ 1702. 4. Nova Liter. Hamb. 1702 p. 248. Acta Eruditorum 1703. pag. 137 Bibliothecam Historicam Hamb. Cent. pag. 157. seq.

Scripsit persvasione Geroldi ad Canonicos Ecclesiæ Lubecensis *Chronicon Slavorum & Venedorum* libris II. a Caroli Magni temporibus & Saxonum per eum conversione ad Annum CHristi 1170. in quibus non tantum Wagriorum Holsatici, Polaborum Lauenburgici & Obotritorum Meclenburgici tractus incolarum, Pomeranorumque superstitiones idololatricas, bellorum, cladium ac difficillimæ ad sacra Christiana conversionis, per clerum diœceseos Aldenburgicæ, sive Oldenburgicæ historiam diligentius persequitur, sed etiam Holsatiæ reliquæ res, origines Lubecæ, Saxoniæ inferioris memorabilia & Germaniæ universæ Regnique Danici, non inficianda luce perfundit. Prodiit primum cum *Philippi Melanchthonis* præfatione, & summariis scholiisque *Sigismundi Schorckelii*, * Numburgensis Medici, Francofurti 1556. & 1573. 4. Deinde longe emendatior collatis duobus Codicibus MSti a *Reinero Reineccio*, Francofurti 1581. fo

relat

* apud Labbeum vitiose *Segorckelius*, apu alios *Schoeboclius*.

relata a Romanis in Indicem, quod multis aliis item bonis libris contigisse viri docti non possunt ignorare. Hinc præstantissimam Helmoldi editionem adornavit vir eruditus qui & scriptorem hunc ad quatuor manuscriptos Codices castigatum dedit, & ARNOLDI continuationem integram usque ad A. 1209. adjunxit atque eruditas notas, idoneumque indicem adjecit *Henricus Bangertus*, Rector Athenæi Lubecensis, * Lubecæ 1659. 4to. Denique cum magna pars Chronici Helmoldiani ad Ducem Henricum Leonem, ejusque patrem avumque & liberos pertineat, illustris *G. G. Leibnitius* ei quoq; locum dare voluit in scriptoribus Brunsvicensibus Tomo 2. pag. 537. seq. Hanoveræ 1710. fol. ubi illud collatum cum Chronico Christophori CORNERI & subinde emendatum legitur.

Continuatores Helmoldi sunt duo, unus ARNOLDUS, Abbas Lubecensis, qui libris sex ab Anno 1170. usque

 ad

* De hoc Bangerto, qui An. 1665. diem obiit, adeundus præter laudatum Mollerum §. XIII. clarissimus Johannes Henricus van Seelen in Athenis Lubecensibus Tomo IV. pag. 433. seq. & Tom. I. pag. 64. seq. qui & Bangertum secundis curis de nova Helmoldi editione cogitasse testatur Tom. IV. p. 448.

ad Annum 1209. & ANONYMUS Bremensis, qui usque ad 1448. illud continuavit. Arnoldi librum primum, f.potius prima novem tantum libri primi capita, usque ad verba: *& sex camelos, qui ea ferrent*, addidit in sua editione Schorckelius. In Reineccciana, libri sex continuationis Arnoldinæ exhibentur ex Codice Poucheniano, exceptis quinque postremis, quæ in illo deerant, capitibus libri ultimi, XVIII - XXII. Hæc capita primus vulgavit An. 1609. Erpoldus Lindenbrogius pag. 274. scriptorum Septentrionalium, atque integrius ex Codice Ranzoviano Henricus Meibomius senior An. 1624. in apologia pro Othone IV. & Henricus Meibomius nepos in Opusculis avi recusis, Helmstadii 1660. 4to. Totus inde Arnoldus in Bangerti & Leibnitii editionibus cum præfatione ad Philippum, Raceburgensis Ecclesiæ Antistitem, & universos ibidem fratres.

Alter continuator ANONYMUS Danis iniquior, sub titulo *Chronici veteris Holsatiæ* vulgatus a laudato Leibnitio est Tomo primo accessionum Historicarum, Hanoveræ 1698. 4. atque a Carolo Magno progreditur usque ad An. 1448. licet Leibnitii editio Codicem Viennensem exprimens in An. 1430. desinit quam

quam MStus Arnæ Magnæi fortasse possit supplere.

Jucundum erit harumce litterarum amatoribus, quod novæ Hemoldi editionis spem facit nomen bonæ fidei & promissis implendis par atque idoneus, laudatissimus vir *Johannes Henricus van Seelen*, qui institutum suum exposuit Tom. 3. Athenarum Lubecensium pag. 539. 540: *Animus est, fundamenti loco ponere præstantissimam editionem Bangertinam, quam integram reddam, ita, ut Bangerti Notæ vel amplificentur, vel novæ passim iis adjiciantur. Multa enim loca Notis adhuc carent, quæ illustrari tamen omnino merentur. Unicus etiam modo continuator,* Arnoldus, *in nostra quoque editione repetendus, hactenus cum Helmoldo est conjunctus: præter illum vero, quem in Accessionibus Historicis dedit summus Leibnitius, non desunt alia monumenta Historica inedita, ad Slavorum inprimis Historiam spectantia, quæ Helmoldo addi queunt. Exhibebo etiam Dissertationes nonnullas Historicas, quas novam editionem illustrare posse arbitror. Paucis: quicquid ad supplendum, explicandum, ornandum hoc opus spectat, ea, qua par est, fide & industria, si vitam & vires clementissimum Numen concesserit, exsequi studebo.*

Illos vero eruditos, qui meum institu-tum poterunt juvare, decenter rogo, ve-lint pro humanitate sua mecum communi-care ea, quæ novæ Helmoldi editioni pos-sunt inservire. Codices intelligo MSto. nondum collatos, continuatores ineditos, documenta fide digna, singulares observa-tiones, & quicquid historiæ & antiquitati-bus, Helmoldi atque Continuatorum operi-bus comprehensis, lucem poterit afferre. Laudabo eos, per quos licebit proficere, eo-rumque humanitatem prædicare nunquam desinam. Instructus quidem, quod præfis-cine dixerim, ad hunc laborem perficien-dum sum aliquot subsidiis: sed gratissim- tamen animo accipiam cuncta, quibus ist- poterunt augeri.

HELPIS, supra, ELPIS. Tom. 2. pag. 284.

HELPRICUS, *Elpricus*, *Hulpricus*, *Helpe-ricus*, *Helphericus*, *Chilpericus*, *Hilpheri-cus*, *Hilpericus*, Monachus S. Galli, Or-dinis S. Benedicti, circa Annum 980 scripsit librum *de computo Ecclesiastico* quem edidit Bernhardus Pez Tomo 2 Anecdotorum parte 2. pag. 182 -- 222 Idem liber est, qui in aliis Codicibu *de arte calculatoria* inscribitur. Vid laudatum Pezium Tomo 3. parte 3. pag 622. Præfationem ad *Asprum*, Abba-tem sive Decanum Monasterii S. Germa- n

ni apud Autiſſiodorum ediderat Mabillonius Tomo 1. Analect. pag. 113. (editionis novæ pag. 431.) ex Codice Bibliothecæ S. Germani de Pratis, in quo Helpericus iſte *Abbatis* venit titulo. A Sigeberto cap. 145. de S. E. & in Chronico refertur ad Annum 1005. Verum exempli verba, quæ adducit, in MSto, quem inſpexit Mabillonius, deſiderantur, videnturque addita a ſcriptore Codicis, quo uſus eſt Sigebertus, nam nec in Pezii editione illa invenio. Gvilelmus de Conchis libro tertio ſecundariæ ſive Dialogi de Subſtantiis p. 89. *Si cauſas nominum illorum quæris ſignorum* (in zodiaco) *Helpricum lege.* At enim *ELPRICI Monachi Epiſtola, cur natalitia Sanctorum in lætitia, Paraſceve vero in triſtitia celebremus*, quæ capiti XVIII. Alcuini de Divinis Officiis pag. 1054. ſeq. ſubjuncta legitur, vel poſt Alcuini tempora acceſſit, vel ſi ad Alcuinum ſcripta eſt, alium atque antiquiorem Helpericum habet auctorem. Trithemius libro de viris illuſtribus Germaniæ cap. 42. Helpericum Monachum S. Galli, quem Philoſophum, Aſtronomum & Poëtam celeberrimum appellat, teſtatur etiam *librum de Muſica*, & quædam *Carmina* ſcripſiſſe: ætatem ejus ibi refert ad Annum 1040. ſed lib. de ſcriptoribus Eccleſiaſticis

cap. 325. ad Annum 1096. ita & II. 76 illuſtr. Benedictin.

Levinus (al. *Ferius*) HELPERICUS, Monachus Selingeſtadienſis, ſcriptor *Carminis* epici *de Carolo Magno & Leonis III Papæ* ad eum Anno 799. *adventu*, de quo dixi ſupra Tom. I. pag. 962. ubi de CAROLO Magno.

HELVETICARUM rerum * ſcriptores edere Tiguri inſtituit vir clariſſimus *Joannes Conradus Fueslinus*, quorum licet plerique juniores ſint, quam ut in cenſum noſtrum referendi veniant, placet tamen ſyllabum eorundem ſuperiore Anno 1734. publici juris ab eo factum cum benevolo Lectore communicare.

1. *JOANNIS de Ordine Fratrum minorum de oppido Winterthur acta & geſta ſuorum temporum, præſertim in Allamanniæ partibus.* Quodnam autori Gentilitium nomen fuerit, ignoratur. Vixit autem initio ſeculi decimi quarti

Chro-

* Notitiam aliorum de rebus Helveticis ſcriptorum petere licebit ex *Joan. Henrici Hottingeri* methodo legendas hiſtorias Helveticas, in ejus pentade diſſ. Miſcellan. atque ubi lucem viderit *Joan. Henrici Rhonii*, Quæſtoris Tigurini *Biologia Hiſtorico Helvetica ſive de vitis omnium undiquaque Scriptorum qui operibus ſuis hiſtoriam Helvetiorum adornarunt, una cum recenſione & brevi enarratione contentorum eorundem operum.*

Chronicum hunc librum integrum reddemus ſecundum Autoris autographum nonaginta tribus conſtans foliis in quarta forma, quod in publica Tigurinorum Bibliotheca ſervatur. In hoc Chronico multas res levioris argumenti contineri ab obſcuro & a politicis negotiis ſegregato homine conſcriptas non diffitemur, ſunt tamen etiam aliæ plurimæ in eo proditæ, propterea maximi æſtimandæ, quia aliunde non ſunt hauriendæ.

2. *FELICIS HÆMMERLIN, Canonici & Cantoris Thuricenſis, Decretorum doctoris valde inutilis nonnulla, ex tractatu de Nobilitate; De Suitenſium ortu, nomine, confœderatione, moribus & quibusdam utinam bene geſtis.* Quanquam hic liber typis jam olim, nempe ante Annum milleſimum quingenteſimum fuerit excuſus, rariſſime tamen proſtat. In Helvetia profecto ac vicinis Helvetiæ urbibus, utut aſſidue requiſitus fuerit, reperiri non potuit. Poſt longas demum ambages in media Germania inventum ab illius profeſſore doctiſſimo & plurimumReverendoDomino JOH. ERNEST. VOCKERODIO Molhuſæ Thuringorum rerum Divinarum interprete, Clariſſimi Amici opera impetravimus. Tractatus integer de Nobilitate volumen efficit nonaginta duabus conſtans

chartis, forma, quam in folio dicunt, typis barbariem temporis redolentibus. Nec Editoris nec Typographi nomen adſcriptum eſt, ex quibusdam tamen indiciis conjicio Argentorati curante Sebaſtiano Brandio typis ſubjectum eſſe. Claruit Malleolus Anno MCCCCXL. Lectores vero non ignorare velim, nonnulla hujus autoris ſupprimenda fuiſſe, quæ nigrum ſuccum loliginis, æruginemque meram ſapiebant, ipſius enim Malleoli exemplum nos docuit, nobis quid ex uſu ſiet.

3. *BILIBALDI PIRCHEIMERI Hiſtoria belli Suitenſis ſive Helvetici, duobus libris deſcripta.* Dabimus hunc libellum ſecundum Melchioris Goldaſti Editionem raram illam optimamque Francofurti Anno MDCX. procuratam, quæ illuſtris viri omnia habet opera a Goldaſto recenſita & digeſta. Conſtat hujus belli Hiſtoria foliis ſeptem & parte folii dimidia in forma maxima typis valde minutis.

4. *HENRICI LORITI GLAREANI Deſcriptio de ſitu Helvetiæ & vicinis gentibus. IDEM de quatuor Helvetiorum pagis. EJUSDEM pro juſtiſſimo Helvetiorum fœdere Panegyricon, cum commentariis Oswaldi Myconii, Lucernani.* Juxta Editionem Baſileenſem apud Johannem Frobeni-

nium An. MDCXIX. factam; novem ea foliis in quarto absolvitur; quæ vero in altera Editione, quam Glareanus ipse ibidem An. MDLIV. curavit, vel addita vel mutata fuerunt, sub finem dabo adjuncta. Cæterum observatu dignum judicat Fueslinus, ante Glareani tempora apud Helvetios parum litteris tributum fuisse, quo factum sit, ut res prudentissime fortissimeque cum ingenti gloria ab iis gestæ nullo lumine literarum illustratæ fuerint.

5. *ÆGIDII TSCHUDII, Glaronensis, Viri apud Helvetios Clarissimi de prisca ac vera Alpina Rhætia, cum cætero Alpinarum gentium tractu, nobilis ac erudita ex optimis quibusque ac probatissimis scriptoribus descriptio; per Sebastianum Munsterum latine reddita.* Editionem Basileæ apud Michaelem Isengrinium An. MDXXXVIII. emissam sequar, quæ folia habet octodecim in quarta forma. Hunc libellum mira antiquitatis observatione, locis illis peragratis & optimis quibusque in hoc genere, authoribus & vetustis ubique literarum ac instrumentorum, ut vocant, monumentis perlectis compositum perhibet Conradus Gesnerus in Bibliotheca.

6. *OSWALDI MYCONII, Lucernani de tumultu BERNENSIUM intestino commen-*

mentarius. Ex apographo in Bibliotheca civica conſervato, quod novendecim conſtat foliis in quarto, nunc primum exhibebimus. Hactenus ita ignoratus fuit, ut nullum meminerimus Catalogum vel ſcriptum vel impreſſum, in quo ejus facta fuerit mentio. Apographum illud ſphalmatum plenum eſt, ut ab imperito amanuenſi ſcriptum eſſe facile appareat. Nonnullibi reperiuntur lacunæ, ubi auctorum nomina erant deſignanda. Cæterum luce & autore libellum digniſſimum judico, ſub modeſta enim inſcriptione partem belli Capellani primam complectitur, in qua Bernenſes ſociique rem felicibus auſpiciis geſſerunt, deſinit autem cum Anno MDXXX. quo belli fortuna mutata eſt.

7. *Ejusdem OSWALDI MYCONII Narratio veriſſima civilis Helvetiorum belli, per modum Dialogi congeſta.* Et hoc Myconii opuſculum omnium hactenus oculos & memorias effugerat. Autographon aliquis literarum ſtudiis expolitiſſimus Juvenis, bonis libris ubique inhians e pauperi quadam domo extractum veluti ex naufragio ſervavit. Myconii Chirographum eſſe nemo dubitabit, qui ſcripturam cum Epiſtolis Myconii ad noſtrum Bullingerum miſſis compara-

ra-

raverit, quæ in Bibl. publica in MS. reperiuntur. Imperfectum necdum finitum opus auctorem reliquisse, vel ex eo fit verisimile, quod postrema pagella in adversa duntaxat facie perscripta a tergo candida sit. Hic Dialogus quatuor complet folia. Duros autem & iniquos posterioris Belli Capellani casus depingit; sub finem plura de Zwinglii vita, moribus & studiis scitu non inutilia sunt commemorata.

8. *JOSIÆ SIMLERI de Valesia libri duo.* Juxta editionem Froschauerianam An. MDLXXIV. per ipsum adornatam in octavo, foliis septem. In hoc libello regionis situs, populi mores, Reipublicæ forma, & præterea Valesianorum res gestæ describuntur.

6. *EJUSDEM de Alpibus commentarius.* Ad eandem Froschauerianam, foliis undecim.

10. *EJUSDEM Respublica Helvetiorum* h. e. *exacta tum communis Helvetiæ, tum rerum ab inito fœdere gestarum descriptio.* Ad editionem Wolphianam An. MDCVIII. cum Froschaueriana recognitam. In octavo foliis septem & viginti.

11. *EJUSDEM PROCESSUS tumultuosus Consulis Waldmanni Anno* MCCCCLXXXIX. Ex apographo MS. nunc primum in lucem editur, duobus fe-

foliis. Simleri ſcripta exteris omnium ſunt notiſſima, eum enim autorem in præcipuis ſequntur, quando de Helvetiorum rebus quidquam litteris conſignant.

12. *CHRISTIANI URSTISII* Mathematicarum in Gymnaſio Baſilienſi Profeſſoris *Epitome hiſtoriæ Baſilienſis*, præter totius Rauricæ deſcriptionem, urbis primordia, antiquitates, res memorandas, clarorum civium monumenta, cæteraque his ſimilia complectens: una cum Epiſcoporum Baſilienſium catalogo. Ad Editionem Baſilienſem Sebaſtiano Henric-Petro Typographo per ipſum Auctorem curatam, Anno MDLXXVII.

13. *FRANCISCI GVILLIMANNI*, Friburgi Aventicorum nobili genere nati *de rebus Helvetiorum, ſive Antiquitatum libri quinque*, ex variis ſcriptis, Tabulis, monimentis, lapidibus, optimis plurium linguarum autoribus. Hos typis deſcribendos curabo ſecundum unicam Friburgenſem apud M. Wilh. Mæſs ab ipſo Auctore procuratam editionem in forma quarta An. MDXCVIII. quæ enim exemplaria Amiterni urbis & Camilleti librarii nomina ſimulant, annumque MDCXXIII. mentiuntur, ſi ſex pagellas a primo limine, in quibus Rubrica

ca, dedicatio & capitum index redduntur, exceperis, ab illa ne apice quidem diversa sunt, quæ tamem Librarii fraus Menkenium & Gundlingium decepit. Sunt folia sexaginta.

14. *EJUSDEM Habspurgiaca*, sive de antiqua & vera origine domus Austriacæ, vita & rebus gestis comitum Vindonissensium, sive Altenburgensium, imprimis Habsburgiorum, libri septem. Secundum editionem Mediolanensem in officina Regia Pandulphi & Marci Tullii Malatestæ An. MDCV. sumtu liberalissimo adornatam. Constat ea forma quarta foliis quadraginta & quatuor. De libertatis Helveticæ initiis neminem novi, qui eruditius, plenius & simul certius scripserit.

15. *JOANNIS HENRICI SVICERI* in agro Tigurino apud Rikenbachenses Pastoris *Chronologia Helvetica*, res gestas Helvetiorum ad initium usque seculi decimi septimi indicans ordine, & brevissime complectens. Secundum Editionem Hanoviensem typis Wechelianis An. MDCVII. factam. Constat foliis XVI. Nostrum Suicerum compendiosi & accurati scriptoris encomio ornat Joh. Henricus Hottingerus.

16. *JOAN. BAPTISTÆ PLANTINI* Lausanensis & apud Castrodunenses Hel-

ve-

vetios V. D. M. *Helvetia antiqua & nova*, seu opus describens I. Helvetiam quoad adjuncta & partes & Helvetiorum antiquitatem & originem, nomina, mores, antiquam linguam, religionem, politiam, virtutem bellicam. II Antiquiora Helvetiæ loca. III. Populos Helvetiæ finitimos: secundum Editionem Bernensem An. MDCLVI. in octavo. Foliis quatuor & viginti. Qu Auctor & magnam industriam & judicium singulare comprobat.

17. *PEREGRINI SIMPLICII, AMERINI Bellum civile Helveticum* Anno MDCLVI. in duodecimo, tribus foliis Sub hac persona Waltherum Schnorfium, Badensem, Caspari Ludovici, Equitis & aqud Aquensem Civitatem Prætoris & vexilliferi, meritis inclyti vir patrem latere voluisse prodiderunt Basilienses in supplementis ad Buddei Lexicon historicum. At certioribus indiciis compertum habeo, non Schnorfium sed Pappum quendam e Canonicis capituli Constantiensis, non ignobilis fœtus genuinum esse parentem.

18. *JOHANNIS HENRICI HOTTINGERI Speculum Historico-Tigurinum* πεντάγωνον, quo breviter & succincte d Helvetiorum, Tigurinorum cumprimis agitur statu I. Politico. II. Eccle

sia

ſiaſtico. III Militari. IV. Eventuali. Accedit V. Compendium Chronologicum de rebus Tigurinorum. Secundum Editionem unicam Tigurinam Anno MDCLXIV. in duodecimo, Foliis viginti ſex. Hoc opuſculum totum loca ex antiquis monumentis diplomatibusque ſumma diligentia decerpta & erudito cum judicio exquiſita conficiunt abſolvuntque.

19. *EJUSDEM Irenicum Helveticum* ſive axiomata, quæ Helvetiis pacis & concordiæ ſtudium excitare queant. In Octavo, Anno MDCLIV. tribus foliis.

20. *EJUSDEM Methodus legendi hiſtoriam Helveticam* ſive canones in lectione hiſtoriæ domeſticæ obſervati. Accedit urbis Thuricenſis ex vetuſtis Monumentis σκιαγραφία in octavo, foliis viginti ſeptem. Canones illi ſunt arbitrarii ex diverſis obſervationibus, quas hiſtoria Helvetica magno numero ſuppeditare poteſt, derivati.

ELVICUS ſive *Helwicus* ex Thuringia Germanus, Ottocari Bohemiæ Regis Ducis Auſtriæ & Stiriæ ac Moraviæ Marchionis notarius ſcripſit *Rationarium Auſtriæ & Stiriæ*, quod partim Anno 1265. & 1267. ſub Ottocaro Rege, partim Anno 1273. ſub Imperatore Ru-

dolpho, profitetur se composuisse; MStum in Bibl. Cæsarea. Hoc, in syntagmate rerum Germanicarum edere voluit Lambecius, & post eum Daniel Nesselius, sed prius quam hocce promissum implerent, rebus humanis ambo exemti. Vide Lambecium Tom. 2. pag. 2. & pag. 71. sq. qui prima capita Rationarii Syriæ exhibet pag. 75. seq. & Rationarii Austriæ pag. 78. seq. Omitto *Chronicon de finibus Austriæ & Stiriæ* quod ejusdem Helvici manu An. 1265. scriptum Germanice servat eadem Bibliotheca Vindobonensis, atque evoluisse se testatur Wolfgangus Lazius libro de migratione gentium septimo pag. 400. 401. 402. 404. 409. 413. Vide iterum Lambecium Tom. 2. p. 958.

HELVIDIUS Gennadio cap. 32. d. S. E. & Honorio Augustod. II. 32. testibus *Auxentii discipulus, Symmachi imitator.* Auxentium intelligunt viri docti Mediolanensem Episcopum, Arianum. *Symmachum* vero non idolotriæ defensorem quem Prudentius oppugnavit, sed Ebionitam a) notari mihi persuadeo. *Scripsit* Helvidius *religionis studio, sed non secundum scientiam, librum neque sermone neque vera ratione nitidum, in cujus ope-*

re

a) De hoc III. 12. Bibl. Gr. § 10. p. 337.

re ita sanctarum Scripturarum sensum ad suam perversitatem flectere conatus est, ut earum testimoniis asserere voluerit, S. Mariam post nativitatem Domini, quæ virgo perperit, Joseph sponso suo junctam, & ex ejus consortio filios suscepisse, qui fratres Domini appellati sunt. Cujus pravitatem HIERONYMUS arguens, libellum documentis Scripturarum sufficienter factum, adversum eum edidit, in quo ostendit beatissimam Mariam genitricem Domini nostri JESU CHristi, sicut virginem ante partum, ita virginem permansisse post partum. Hæc Gennadius, qui Helvidii sententiam *blasphemiam* vocat cap. 69. de dogmatibus Eccles. Vide & Epiphan. hæresi 78. Augustinum & Prædestinat. hæresi 84. Ildefonsum de virginitate Mariæ cap. 2. Hieronymi liber adversus Helvidium circa Annum 383. scriptus sæpe inter Doctoris illius opera lucem vidit, in quo & quædam Helvidii fragmenta, editionis novæ T. IV. pag. 131. 133. 134. 135. &c Conferre etiam licebit Friderici Spanhemii Patris, dubia Evangelica Tom. 1. pag. 220. seq. Andream Rivetum T. 3. Opp. pag. 6040. Tillemontii memorias T. 12. pag. 81. seq. Joannem Saubertum in Palæstra diss. pag. 227. sq.

damus HEMELENDUNUS sive *Hem-*

lingtonus, supra in ADAMO Tom. I. pag. 23.

HEMERICUS, vide EMERICUS Monachus supra T. 2. p. 286. & Nicolaus EYMERICUS p. 407. AYMERICUS *de Peyraco* Tom. I. pag. 427.

HEMERICUS *de Campo*, Vicecancellarius Coloniensis missus ad Concilium Basileense An. 1430. Ejus *problemata* inter Albertum M. & S. Thomam ad utriusque opinionis intelligentiam conferentia prodierunt Coloniæ 1490. Sanderus parte 2. Biblioth. Belg. MSS. pag. 616. memorat ejus *Centilogicon*, *Millelogicon*, *Alphabetum Doctrinale*. *Speculare ænigma Universi*. *Testamentum doctrinale*. Scripsit præterea *De auctoritate Generalis Concilii*. *Compendium Quæstionum* ad Nicolaum de Cusa, postea Cardinalem. *Compendium Divinorum, libris* IV. *in IV. libros Sententiarum*. *De esse & essentia*. *Sermones & Quæstiones disputatas*, *Orationesque*. Vide Trithemium de illustr. Germanicis scriptoribus c. 172.

HEMERICUS sive AYMERICUS *de Ripis*, Cenomanensis (Alberico ad Annum 1241. HENRICUS) Juris Canonici Doctor & ex Archidiacono Parisiensi Archiepiscopus Lugdunensis ab Anno 1136. ad 1148. quo post Cocilium

um cui interfuit Lugdunense, in Grandimontensem Abbatiam secessit, ibique obiit A. 1257. Ab Alberico vocatur *studiosus, studiosorumque amator præclarus:* In epitaphio:

Laus Cenomanensis & gloria Lemovicensis
Quo doctore prius & justo judice fulsit
Inclyta Parisius, & quo Pastore reluxit
Largus, famosus, subtilis & ingeniosus &c.

De eo Boulæus T. 3. hist. Academiæ Paris. pag. 674. & Sammarthani Tom. 1. Galliæ Christ. pag. 323.

EMMERLIN, supra FELIX *Malleolus* T. 2. pag. 465.

EMMINGUS Anglus, Monachus & Presbyter Wigorniensis circa Annum 1095. cujus *libri V. de Ecclesiæ Vigorniensis dotatione, privilegiis & possessionibus* MSti in Bibliotheca Cottoniana. Ex illis vita S. Wulstani Episcopi & Acta Synodi An. 192. habitæ, aliaque apud H. Warthonum Tom. 1. Angliæ sacræ p. 541. seq. Alia etiam in Gvilelmi Dugdale Monastici Anglicani tomo primo, ut præstantissimo Caveo jam notatum.

HEMMO, ſupra HAIMO.

HEMOALDUS *Providus*, Anglo Saxo cui Beda libellum de ratione anni quadrantis ſive biſſexti dedicavit. ſcripſiſſe & ipſe neſcio quæ de rebus Mathematicis circa Annum 740. traditur a Baleo Centur. 2. c. 2. & a Pitſeo p. 143. de quibus ſilet Lelandus cap. 95. p. 143.

Gvalterus HEMLINGTONUS infra RADULPHUS de S. Albano.

Petrus HENHAMUS, Monachus Anglus Vallidenenſis, res Anglicas a tempore Hengiſti Saxonis, ſive a medio ſeculo poſt CHriſtum natum quinto, usque ad Annum 1244. ſcripſit tam bona fide quam qui unquam optima, judice Lelando cap. 233. quem ſeqvuntur Baleus III. 83. & Pitſeus pag. 297.

HENRICIANI hæretici duplices in veterum ſcriptis memorantur: alii nomen ducunt ab *Henrico IV.* Imperatore & *Henrico V.* quos nemo mirabitur plus quam hæreticos habitos ac pronunciatos fuiſſe, quod ambitioni Gregorii VII. & ſucceſſorum ejus non prorſus ſuffragarentur. Et quanquam de Simonia Curiæ Romanæ pleni ſunt libri, *) tamen graviſſima Henri-

* Vide Joan. Launoji Rom. Eccleſiæ circa Simoniam

ricis invidia facta est *hæreſeos Simoniacæ* opprobrio, quod Epiſcopatuum & Eccleſiarum ſcilicet inveſtituras pretio accepto vendere dicerentur. Vide Cangium in gloſſario Latino, & notis ad Comnenæ Alexiadem pag. 136. & Joannis Picardi notas ad Anſelmi Cantuarienſis lib. 3. Epiſt. 44. pag. 569.

lii HENRICIANI nomen habent ab HENRICO quodam Monacho eremita Petri Bruiſii † diſcipulo. Hic Lauſanæ primum a) tum circa Annum 1116. apud

niam traditionem pag. 280. ſeq. 285. ſeq. Franc. Hotomanni brutum fulmen pag. 76. 81. Electorum Rom. Imperii querelam An. 1522 Oratori Pontificio in præſentia Caroli V. propoſitam : Petrum de Marca libro VI. de Concordia Sacerdotii & Imperii : M. Antonium de Dominis IX. 9. de Rep. Eccleſ. D. Juſtum Henningum Bœhmerum diſſ. de involucris Simoniæ detectis, Halæ 1715. 4. & Juris Eccleſiaſtici tomo IV. B. Joan. Wolfgangi Jægeri diſſ. de Simonia Curiæ Romanæ, Tubing. 1711. 8.

† Petrus Cluniacenſis *Pſeudo Apoſtolum Petri* inde vocat hunc Henricum ; & Præf. ad librum contra Petro bruſianos pag. 1119. Biblioth. Clunicen. *Poſt rogum Petri de Bruis, hæres nequitiæ ejuſ. Henricus cum neſcio quibus aliis doctrinam diabolicam non quidem emendavit ſed immutavit. & ſicut nuper in* Tomo *qui ab ore ejus exceptus, dicebatur, ſcriptum vidi, non quinque tantum ſed* plura capitula *edidit.*

a) S. Bernardus Epiſt. 241. ad Ildefonſum.

pud Cenomanenses b) prædicare atque plebem adversus clerum commovere cœpit, deinde damnatus in Concilio Pisano An. 1134. c) idem tamen tentavit Pictavi, tum Burdegalæ, ac denique An. 1147. apud Tolosanos. d) Hæresin *Manichæorum* hisce Henricianis tribuit Heribertus II. 16. de S. Bernardi miraculis. Henrici ipsius *& turpitudinem in vita & errorem in doctrina* innotuisse scribit Hildebertus Cenomanensis Epist. 78. quorum testimoniis utpote hostium difficile est fidem omnino habere, atque ex dogmatibus quæ illi impinguntur, quædam ita sunt comparata, ut inter testes Veritatis e) etiam locum illi vindicent. Non alius ut puto Henricus de quo Reinerus libro contra Waldenses Tom. 25. Bibliotheca

b) Auctor de gestis Episcopor. Cenomanensium apud Mabillon. Tom. 3. Analect. pag. 312. seq. (editionis novæ p. 315.sq.) Pagi ad Annum 1116. num. 19. seq. Mabillon. præf. ad S. Bernardum § 69. sq.

c) Gesta Episcopor. Cenom. pag. 341. seq. (editionis novæ pag. 323.) Pagi ad Annum 1134. num. 4.

d) Bernardus Epist. 241.

e) Vide Flacii Catalogum & Centuriatores Magdeburg. Sec. XII. Henrici Cornelii Heckeri diss. de Petrobruisianis & Henricianis, testibus veritatis. Lips. 1721. 4.

otheca Patrum Lugd. pag. 264. *Cum quidam hæresiarcha nomine* Hainricus - - *duceretur ad mortem, dixit coram omnibus: Merito nos damnatis; quia, si status noster non esset minoratus, potestatem quam exercetis contra nos modo, hanc nos exercuissemus contra vos, omnes scilicet clericos & religiosos.*

HENRICUS I. Auceps, Imperator Romanus ab Anno 919. ad 938. Ejus diplomata quædam in illustris Besselii Chronico Gotwicensi Tom. 1. p. 139. seq. alia in Udalrici Babebergensis Codice apud Joannem Georgium Eccardum in corpore scriptorum medii ævi pag. 63. seq. Rebus magni hujus Imperatoris illustrandis singulare ab aliquo tempore studium impensum a Joanne Henrico Bœclero de rebus Sec. IX. & X. An. 1656. Tom. 3, Opp. pag. 185. Joanne Conrado Dieterico in historia Augusta Imperatorum Germanicorum familiæ Saxonicæ, Giessæ 1666. Casp. Sagittario in antiquitatibus a) Marchionatus Thuringici: & singularibus scriptis a Nicolao Hieronymo Gundlingio, b) qui diplo-

a) Acta Erud. Germanica LXII. Tom. 6. pag. 88. seq.

b) de Henrico Aucupe Franciæ Orientalis Saxonumque Rege. Halæ 1711. 4. Mem. lit. de Trevoux 1712. pag. 2076. Acta Erud. 1711. pag. 424.

mata Henrici Aucupis ſubjunxit p. 305-314. Joanne Petro Ludewig, c) Conrado Hulſio, d) &c.

HENRICUS II. Sanctus, Imperator ab Anno 1003 ad 125. De vita ejus ab ADELBOLDO ſcripta dixi Tom. 1. pag. 31. ac præter Gretſerum in Divis Bambergenſibus, & Acta Sanctorum T. 3. Jul. pag. 711. ſeq. conſulere de illa licebit D. Joannis Feltzii ſelecta ex hiſtoria Henrici ſancti, Argentorat. 1612. 4. ut Joannem Conradum Dietericum aliosque utpote notiores omittam. Diplomata quædam in laudato Chronico Gotwicenſi Tom. 1. p. 227. ſeq. Suppoſititium de regalibus S. Petro conceſſis oppugnat Goldaſtus in replicatione pro Henrico IV. contra Gretſerum pag. 338. ſeqq.

HENRICUS III. Niger, Conradi II. Salici F. Imperator ab An. 1040 ad 157. Diplomata quædam in Chronico Gotwicenſi Tom. 1. pag. 263. ſeq. Panegyricum quem ſacellanus hujus WIPO illi ſcripſit verſibus leoninis, edidit Caniſius Tom. 1. antiquar. lect. pag. 191. (Tom. 3. edit. novæ p. 164.)

HENRICUS IV. tertii F. Imperator ab Anno 1057. ad 1105. Ejus Vita defuncti a ſynchrono ſcripta & Epiſtolæ IX. in Ur-ſtiſii

c) Henricus auceps hiſtoria ariceps. Halæ 1713. 4.
d) Diſſ. de Henrico Aucupe Hunnorum prope Martisburgum Victore. Lipſiæ 1686. 4.

ſtiſii Tom. 1. p. 380 - - 400. & apud Reuberum pag. 182. ſeq. & a Reinero Reineccio: in his obvia etiam Epiſtola ad Hildebrandum. (Gregorium VII.) quæ in laudati Eccardi Corpore Tom. 2. pag. 173. Etiam Epiſtola ad Regem Celtarum, miſeriarum ejus tragœdiam continens, *quæ* ut ait Albericus pag. 199. *ſaxeas quoque mentes ad mutabilium rerum ærumnas contemplandas ac deplorandas emollire poſſet.* Sed aliæ ejus ſervatæ ab Udalrico Babebergenſi pag. 205. ſeqq. 265. ſeq. 269. & Diplomata quædam in Chronico Gotwicenſi Tom. 1. pag. 279. ſeqq. Anonymi Poëtæ libri tres carmine hexametro Leonino ſcripti de bello Henrici IV. contra Saxones, exſtant in Reuberi ſcriptoribus pag. 202--216. & in Goldaſti apologia pro Henrico IV. adverſus Gregorii VII. Hanoniæ 1611. Hanoviæ 1611. 4. p. 20. ſed ſyllabum ſcriptorum veterum in illa apologia obviorum memini me dare ſupra in Gregorio p. 265. Hiſtoriam Henrici IV. ſingulari ſtudio ſcripſit Joannes Stumpfius, editam Tiguri 1556. fol. non Latine ſed Germanice. De HENRICIANIS hæreticis, qui ab hoc conſveverunt Henrico appellari, ſupra p. 614. Excommunicationis iteratæ formulam An. 1076. & 1080. a Gregorio ſeptimo habet Laurentius Che-

rubinus

rubinus Tom. 1. Bullarii pag. 52. Baronius aliique.

HENRICUS V. Henrici IV. Filius Imperator ab Anno 1105. ad 1126. Ejus diplomata quædam in Chronico Gotwicensi pag. 307. Restitutio investiturarum ab Imperatore, & restitutio regaliorum a Callisto II. Pontifice An. 1122. facta exstat apud Laërtium Cherubinum in Bullario pag. 58. sq. Confer Alberici Chronicon ad Annum 1111. pag. 213. seq.

HENRICUS VI. Asper, Friderici I. Barbarossæ F. Imperator ab Anno 1190 ad 1198. Diplomata ejus nonnulla in Chronico Gotwicensi pag. 390. sq.

HENRICUS VII. ex Comite Lucelburgensi Imperator ab Anno 1308 ad 1314. De *vitæ* ejus scriptore CONRADO Vercerio dixi supra T. 1. p. 1182. ubi etiam de morte Imperatoris qvam veneno infecta hostia illi attulisse traditur, a) de qua JOHANNIS Bohemiæ Regis, qui Henrici VII. filius fuit, Epistola data An. 1346. & crimen illud a Dominicanorum ordine prorsus removens, edita est a Baluzio Tom. 1. Miscell. pag. 162.

Vide

a) Scriptores qui illud affirmant, produxere Sandius ad Vossium de Hist. Lat. & Martinus Diefenbachius in libro de vero mortis genere quo extinctus Henricus VII.

Vide etiam Natalem Alex. Tom. VII. Hiſt. Eccleſ. pag. 273. ſeq. Raynaldum ad Annum 1313. pag. 128. Muratorium Tom. 2. anecdot. Latin. pag. 28. & Tom. XI. theſauri Italiæ pag. 747. Gaddium Tom. 1. de ſcriptoribus non Eccleſ. p. 226. Henrici VII. & fratris ejus Baldewini de Luzenburg, Archiepiſcopi Treverenſis *vita* libris tribus ſcripta ab Anonymo exſtat in ejusdem Baluzii Miſcellaneis Tom. 1. pag. 93 - - 161.

ENRICUS I. Rex Angliæ cognomento Belloclericus, Parlamenti inſtaurator defunctus A. 1135. Ejus Leges editæ ab Abrahamo Wheloco & Davide Wilkinſio, ut dicere me memini Tom. 1. pag. 283. Vide Lelandum c. 145.

ENRICUS II. Rex Angliæ cognomento Plantagenetus ſeu Plantageniſta. Hiberniam Angliæ junxit A. 1175. obiitque A. 1189. De ejus Epiſtolis ad Alexand. III. Papam aliosque, quas plures ſcripſit, vide Baleum III. 26. & Pitſeum pag. 153. qui etiam Leges ejus & ſtatuta celebrant. Epiſtolæ ejus nonnullæ leguntur inter Thomæ Cantuarienſis Epiſtolas de quo infra. Vide iterum Lelandum c. 179.

ENRICI III. Regis Angliæ Epiſtolæ aliquot ad Rupertum Imp. cum RUPERTI Imp. reſponſione MSS. in Biblioth. Paulina Lipſienſi. Vide B. Felleri Catalogum pag. 366.

366. De *magna Charta* Henrici III. dix supra Tom. 1. p. 283. Henricus III. præ fuit ab A. 1216. ad 1271.

HENRICI VII. Salomonis Anglorum, qu An. 1508. cum viginti tres annos & octo menses regnasset, humanis rebus vale dixit, vitam & res gestas, scite descri psit Baco Verulamius, qui Leges eju pluribus cum celebrasset, p. 1040. Opp petit hoc a Lectoribus suis bonam in par tem accipi, primo quod virtus ista exi mia in hoc Rege fuerit, ut optimus Le gislator esset: deinde quod illud ipsum in optimis historiarum scriptoribus me rito desideretur, cum tamen Leges sin Acta Pacis principalia. *Etsi enim*, in quit, *in Voluminibus Legum ipsarum*, *ma xima ex parte reperiri soleant*, *neutiquam tamen hoc tam bene informat judicium Re gum & Consiliariorum & Virorum Civi lium*, *quam si videant eas descriptas & veluti depictas in tabulis temporum.*

HENRICUS Abbas S. *Ægidii* Brunsvicens. & alius Nurimbergensis. Infra, HENRICU *Lubecensis* Episcopus, & HENRICU *Gulpen.*

HENRICUS *Asinius*, sive *Asineus*, Lyren sis, cujus Quæstiones Medicæ & na turales excusæ sunt Antwerpiæ 151 4to.

ENRICUS *Affligemensis*, infra, *Henricus de Bruxellis.*

ENRICUS *Albanus* Episcopus, infra, *Henricus Claraevallensis.*

ENRICUS *ad Albanum* Monachus, infra, *Henricus Blancford.*

ENRICUS *de Alemannia* super Ethica memoratur a Sandero in Bibliotheca Belgica MS. pag. 199. & Summa libri Ethicorum in B. Felleri Catalogo Codicum Bibliothecæ Paulinæ Lipsiensis p. 320.

ENRICUS *de Amondavila*, sive *Amandi villa*, Chirurgus Philippi IV. Francorum Regis circa Annum 1306. Ejus *Chirurgia* MSta in Bibliotheca Hohendorfiana, quæ in Cæsaream illata est. Vide part. 3. Catalogi Hohendorfiani p. 274.

ENRICUS *de Andernaco*, Teutonicus, Carmelita Parisiis primum clarus, deinde apud Colonienses circa Annum 1390. De eo Trithemius cap. 141. de illustribus scriptoribus German. & cap. 688. de S. E. qui scripta ejus refert, Commentarium *in Sententiarum libros quatuor*, *Quæstiones notabiles Philosophiæ*, *Sermones* de tempore & de Sanctis. Nec plura Alegrius p. 374.

HEN-

HENRICUS *de Aquila*, itidem Germanus & Carmelita, Doctor Parisiensis circ Annum 1330. Scripsit *in Cantica Canti corum*, & *Quodlibeta*, *Quæstiones*que *or dinarias*, & librum *contra Petrum de Cro falit*. Hæc idem Alegrius pag. 286. e: Possevino, cui *Petrus* ille *de Crosa* appel latur.

HENRICUS *Aquilonipolensis* patria, disci plina & studio Witebergensis, carmin elegiaco descripsit *Naumachiam* A. 1511 die Laurentii pugnatam inter classes Re gis Daniæ Johannis atque Urbium Van dalicarum fœderatarum. MStum habui Henricus Meibomius avus, a quo Fran cofurti 1620. 4. vulgata ejusdem *Adol pheis* de gestis Comitum Theorosbur gensium, sive Schaumburgensium, & Hamburgensis Civitatis, itidem versibu elegiacis, una cum libris duobus *de pri mordiis Lubicanæ Urbis Cæsareæ* eoden carminis genere: quæ utraque recusa de dit Henricus Meibomius nepos Tom. 1 rerum Germanicarum pag. 599. 605 Alias ejus lucubrationes memorat au ctor Centuriæ scriptorum a Madero edi tæ, *de vita & laudibus S. Augustini*, iti dem versibus, nec non *Epigrammata*, & soluta oratione *Sophologiam*.

HEN-

ENRICUS *Archidiaconus*, cujus *Epistolam de Regibus Britonum* ad Britonem *Varinum* circa Annum 1039. & fragmenta ex ejus *Historia* servavit ROBERTUS *de Monte*, qui circa Annum 1184. scripsit, ediditque Lucas Dacherius ad calcem Gviberti de Novigento p. 736. 740. seq. Parisiis 1651. fol. infra *Henr. Huntington.*

ENRICUS de *Arena*, sive *Harena*, vitiose aliis *Hanna*, Anglus, Norvicensis Carmelitarum Provincialis, qui diem obiit Stanfordiæ A. 1299. (non, ut apud Cangium e Possevino, 1399.) Scripsit *Ordinationes Conventuum*, sive Cœnobiorum sui Ordinis. *Sermones. Formulas Epistolarum.* Vide Alegrium p. 276.

ENRICUS *Arnoldi*, Prior Carthusiæ Basileensis, defunctus Anno 1487. de quo Trithemius de illustr. German. cap. 226. & de S. E. cap. 872. Ex scriptis ei memoratis, librum *de commendatione charitatis* edidit Bernhardus Pez Tomo sexto Bibliothecæ Asceticæ, sed sub titulo *Dialogi de modo perveniendi ad perfectam DEI, proximique dilectionem.* Cætera sunt: Meditationes *de vita CHristi. Concordantia Evangelistarum de passione Domini. Dialogus inter JESUM & Mariam.* Alius *inter S. Margaretham & ejus servulum, de exercitiis spiritualibus.* Alius inter eosdem *de Cruce.* Orationes *duæ de*

humilitate. Chronica domûs Carthusie
sium Basil. Tractatus *de Novitiorum i*
structione. Orationes. Sermones. H
storiæ de diversis Sanctis. De immacula
conceptione B.Virginis.

HENRICUS *Augiæ* divitis Abbas, infra
Henricus de Kalve.

HENRICUS *Autissiodorensis* supra, ER
CUS T. 2. pag. 325. seq.

HENRICUS *de Balma*, sive *de Palma*, su
pra, BALMA, T. 1. p. 446.

HENRICUS *Beaufort*, Anglus, Episcopu
Wintoniensis & ab Anno 1426. Cardin
lis, A. 1447. defunctus. Vide Henri
Warthoni Angliam sacram T. 1. p. 31
& 800. Interfuit Concilio Constantie
si A. 1417. seq.

HENRICUS *Bebelius*, supra, BEBELIU
Tom. 1. p. 491.

HENRICUS *Bedericus*, sive *de Bury*, Su
folciensis, Anglus, Augustinianus cir
Annum 1380. scripsit *Quæstiones Theol*
giæ, Lecturam, sive *Commentarios in M*
gistrum Sententiarum, *Sermones* per a
num, & *de B. Virgine.* Vide Pitseum
257. ex Balei VI. 51.

HENRICUS *Benedictinus*, de quo Albe
cus ad annum 1156. *Et Magister He*
ricus degens in Bituria, de nigro ordi
Monachus, nobile opus super Esaiam,
multa alia edidit. Vide infra, HERVEU

HEN

HENRICUS *Bercholtsgadensis*, infra, *Henricus Saltzburgensis.*

HENBICUS *de Bernten* Marienrodensis scripsit *Chronicon Monasterii Marienodensis* Ord. Cisterc. prope Hildeshemium inde ab A. 1210. ad 1454. satisque concessit An. 1463. Prodiit illud Chronicon in illustris Leibnitii scriptoribus Brunsvicensibns Tom. 2. pag. 432. seq. cum brevibus continuationibus, a recentiore manu pag. 464 - - 469. usque ad A. 1580. de quibus adeunda laudati Leibnitii prolegomena num. XXXVI.

HENRICUS *Blancford* Anglus circa A. 1425. Monachus ad S. Albanum Ord. Bened. scriptor *Chronici* edendi a V. C. Tho. Hearne. Vide infra Tho. WALSINGHAM.

HENRICUS *Blesensis*, infra *Henr. de Soliaco.*

HENRICUS *Bodo* in Cœnobio Clusano Gandersheimensi vicino, Monachus Benedictinus auctor *Chronici Picturati*: scripsit etiam plena bonæ frugis Chronica duo: *Gandesianum* sive *Gandersheimense* & *Clusinum*. Ediderat *Gandesianum* illud syntagma de constructione perfectione & defectione Cœnobii Gandesiani Henricus Meibomius T. 2. rerum German. p. 479 - - 509. Sed amplum supplementum addidit Leibnitius T. 2. scriptor. Brunsvic. pag. 330 - - 345. addito Chronico *Clusino* pag. 345 - - 370. quod in Anno 1541. desinit.

HENRICUS *Bobit* ſuper I. III. & IV. Decretalium MS. Lipſiæ in Bibliotheca Paulina. Vide mox, *Henr. Boyk.*

HENRICUS *Bonicolli*, infra *Henricus Gandavenſis.*

HENRICUS *Boyk* Germanus Carmelita Epiſcopus Croatienſis circa An. 1360 Poſſevino teſte ſcripſit *de celebratione miſſarum*: & *Epiſtolas* ad Joannem Hildesheimenſem, aliosque.

HENRICUS *Boyk* ſive *Bobick* Brito Armoricus, JCtus circa Annum 1390. de quo ſupra Tom. I. pag. 688. Præter commentarios in V. libros Decretalium, Trithemius de S. E. cap. 671. etiam ejus Commentarium *in librum ſextum Decretalium* commemorat. Commentarios autem *in Decretum* negat ſe vidiſſe.

HENRICUS *de Boyo* ſive *Boyus* Carmelita, Doctor Parriſienſis circa Annum 1450. cujus apud Poſſevinum, Alegrium aliosque laudantur *Quæſtiones variæ*, & Commentarius *in IV. libros Sententiarum.*

HENRICUS *Brabantinus*: infra *Henricus Lubecenſis* Epiſcopus.

HENRICUS *de Bracton* ſive *Brachedunus* aliis *Bratton, Breton, Britton,* a) *de Bryctona,*

a) Gvilelmo Nicolſono pag. 224. Biblioth. Hiſtor. Angl.

ctona, JCtus Oxonienſis circa Annum 1240. & Præſes Juſtitiæ per annos viginti ſub Henrico III. Scripſit *de Legibus & conſuetudinibus Anglicanis libros quinque.* Vide Baleum III. 98. & Pitſeum pag. 310. Lelandus cap. 276. *librum de legibus* vocat, cujus inſcriptio libri in Bibliotheca Branomenſi, *Brito.* In Catalogo Biblioth. Cottonianæ pag. 79. b. *Bractonus de legibus & conſuetudinibus Anglicanis.* De Epitoma ejus ſupra p. 168. ſeq. in GILBERTO *Thorntono.*

[H]ENRICUS *Bradoha*, (Poſſevino vitioſe *Brundshaw*) Ceſtrienſis, Anglus, Ord. Benedict. diem obiit An. 1513. ſcripſit teſte Baleo IX. 17. & Pitſeo pag. 690. *Chronicon* neſcio quod, & *Vitam Werburgæ Virginis*, Seculo octavo, ex Regali ſtirpe, de cujus vita a GOSCELINO ſcripta dixi ſupra pag. 227. Addit neſcio quo auctore Pitſeus, ab Henrico ſcriptos etiam libros plures *de antiquitate & magnificentia Urbis Ceſtriæ.*

[H]ENRICUS Abbas in *Bretenau* ſive *Britenavienſis*, Diœceſeos Moguntinæ Ord. Bened. circa Annum 1132. Philoſophus, Orator & Poëta, cujus ſcripta

Angl. *Joannes Bracton*, calami vitio, nam *Henricum* ipſe vocat pag. 227. ubi de Thorntoni epitome.

apud Gvilelmum Eisengreinium & Possevinum hæc laudari video: Dialogum in persona divitis epulonis, & pauperis Lazari. De seculi contemtu. Libellum Orationum. De conflictu virtutum & vitiorum. De duodecim abusibus. De lapsu primi hominis, ac de tædio præsentis exilii. De civitate, cujus nomen DOMINUS. De habitu Virginis & de Beatitudine. De resurrectione Sanctorum. De cogitanda mortalitate. De Domino nostro JESU CHristo. De B. Maria Virgine. De corpore CHristi mystico. De fide Catholica ad Carnotensem Episcopum. Flosculorum librum & Hymnorum opus.

HENRICUS *Brundshaw* vide *Henricu* *Bradshaus*.

HENRICUS *de Bruxellis*, Monachus Affligemensis in Brabantia, Ordin. Bened sub Seculi XIV. initia, *calculatoriæ arti peritus* discordiam *naturalis computi* Lunæ & Cycli decemnovennalis *diligente absolvens*, Kalendarium *ita distinxit, u positis secundum Cyclum decemnovenn lem suo loco primiluniis, ipse e region non solum qua die vel qua hora, sed etia qua parte horæ singularum* lunationu *singulis mensibus* accensio *contingeret, an notaret*. Hæc de eo Henricus Gand

ver

venſis cap. 58. ex quo Trithemius II. 127. illuſtr. Benedictin. & illuſtr. German. cap. 98. & de ſcriptoribus Eccleſ. cap. 535. illi tribuit librum de ratione computi, & Calendarium *de accenſionibus* ſive acceſſionibus lucis, ita enim apud Trithemium malim legere, non *incenſionibus*.

HENRICUS *de Bury*, ſupra Henricus *Bedericus*.

HENRICUS *Calteiſenius*, infra *Henricus Kalteiſen*.

HENRICUS *de Caleto*, (Chalhem) aliis vitioſe *de Carreto*. Ord. Minor. Epiſcopus ab Anno 1300. Lucanus ſive Lucenſis. & relicta ob Schiſma Pontificium cathedra defunctus An. 1330. Vide Ughellum Tom. 1. pag. 823. & Baluzii Papas Avenionenſes ſex Tom. 1. pag. 609. Scripſit, teſte Waddingo pag. 163. volumen mediocre, *ſuper viſionem rotarum Ezechielis Prophetæ.* MS. in Bibliotheca Colbertina Cod. 781. teſte Jacobo Longo, & Toloſæ in Bibl. Collegii Fuxenſis. Neſcio ejus ne ſit *Epiſtola* ſub *Ezechielis* Prophetæ nomine *ſuper cauſa ſchismatis in Eccleſia*, quæ MS. in Bibliotheca Paulina Lipſienſi, teſte B. Fellero p. 91. Ejus ſcriptum *de nullitate proceſſuum Joannis XXII. contra*

Ludovicum Bavarum, exſtat in Freheri ſcriptoribus rerum Germaniæ pag. 661. - 654.

HENRICUS *de Campo*, ſupra *Hemericus*.

HENRICUS *de Campo*, Theologus Lovan.

HENRICUS Chichley, ex Epiſcopo Menevenſi *Cantuarienſis* ab Anno 1413. ad 1443. Archiepiſcopus. Vide H. Warthoni Angliam ſacram Tom. 1. p. 122. & Arthurum Duck in ejus vita. Oxon. 1616. 4. Ejus conſtitutiones Eccleſiaſticæ leguntur, in tomis Conciliorum ad Annum 1415. 1416. 1417. Vide Tom. XI. Biblioth. Græcæ p. 617.

De convocatione Cleri Londinenſi A. 1438. qua ſuper poſtulatis Papæ, Synodum conſulendam cenſuit, quod a Normannorum temporibus factum non fuerat, idem Warthonus pag. 668. Et de Epiſtola ad Regem pag. 800. cui demonſtravit injuriam a Papa fieri quod Epiſcopum Wintonienſem Legatum ſuum per Angliam & Cardinalem creaſſet.

HENRICUS *Cardinalis*, vide *Henricus Beaufort*, *Clarævallenſis*, *Oſtienſis*, *Seguſinus*.

HENRICUS *Carnotenſis*, infra, *Henricus Surdus*.

HEN-

IENRICI *de Carreto*, ſupra, *Henricus de Caleto.*

IENRICUS *de Caſtro Marſiaco*, infra *Henricus Claravallenſis.*

IENRICUS ſupra HEMRICUS *de Ripis.*

IENRICUS *Chichley* ſive *Chichele*, ſupra, *Henricus Cantuarienſis.*

IENRICUS de Caſtro Marſiaco Abbas An. 1161. Altæcombæ in Sabaudia & An. 1177. *Claravallenſis* Ord. Ciſterc. deinde Anno 1179 ſub Alexandro III. Epiſcopus Albanus ſive Albanenſis in Campania Romana, & Cardinalis, Legatusque Apoſtolicus ſub Gregorio VIII. diem obiit An. 1185. De eo Ughellus Tom. 1. p. 254. ſeq. Sammarthani T. 4. pag. 31. & 256. Oudinus Tom. 2. p. 1559. Ejus ſcripta hæc exſtant in tomo tertio Bibliothecæ Ciſtercienſis Bertrandi Textoris ſive Tiſſierii: Commentarius ſive ſermones *de peregrinante Civitate DEI.* Declaratio *adverſus Albigenſes*, quæ ex Baronio ad Annum 1178. num. 29 - - 37. exſtat etiam in Chryſoſtomi Henriquez libro 2. faſciculi Sanctorum Ord. Ciſterc. diſt. 25. *Epiſtolæ ad diverſos*, conferendæ cum *Epiſtolis undecim* quas ex Codice Claravallenſi edidit Edmundus Martene Tom. 1. anecdotor.

pag. 576. seq. His nuper accessit *Censura morum & corruptelæ inter Clericos & Sacerdotes sui temporis*, quam vulgavit Joannes Petrus a Ludewig in Reliquiis MStorum & diplomatum ineditorum Tom. 2. pag. 437 - - 441. *& litteræ quibus convocat Præsules Germaniæ ad Comitia deliberaturos de bello sacro adversus Saracenos* id. p. 449 - - 452.

HENRICUS *Clericus* Pomposiani Monasterii, cujus Epistolam de comparata Bibliotheca An. 1093. ad Stephanum, quem Philosophiæ sponte decenter imbutum appellat, edidit celeberr. Montfauconus Diarii Italici p. 81 - - 96.

HENRICUS *a Clingenberg*, infra *Henricus Constantiensis*.

HENRICUS I. de Fautreriis, Abbas undetrigesimus *Cluniacensis* ab Anno 1308 ad 1319. atque inde Episcopus in Flor. in Aquitania, defunctus A. 1320. cujus *collectionem Statutorum Cluniacensium* in quatuor partes digestam edidit Andreas du Chesne in Bibliotheca Cluniacensi Paris. 1614. fol. pag. 1542 - - 1590.

HENRICUS *Cnigthon*, Lelando cap. 429 *Cnitiodunus*, infra *Henricus de Knighton*.

HENRICUS *de Cœsveldia*, *Consveldia*, *Coswel dia* Westphalus, Prior Carthus. S. Mariæ Gertru-

prope montem B.Gertrudis in Hollandia, obiit A. 1410. de quo Trithemius c. 125. ſcriptor. German. & de S.E.c. 717. memorans ejus *expoſitionem myſticam in Exodum, in Epiſt. ad Romanos. Contra vitium proprietatis religioſorum. De tribus cuſtodiis Monachicis. De tribus votis ſubſtantialibus Religionis, libri II. De inſtitutione Novitiorum. Circumciſorium Myſticum. Librum de Sacramento Altaris. De annuntiatione Dominica. Eulogium Pauli, primi Eremitæ. Sermones de tempore & de Sanctis. Epiſtolas ad diverſos & compendium operis* GVILELMI Pariſienſis *de univerſo corporeo & incorporeo*, De hoc Gvilelmo, inter cujus opera liber uterque de Univerſo lucem vidit, dictum ſupra, pag. 469. ſeq.

HENRICUS *de Colonia*, infra, *Henricus de Piro.*

HENRICUS de Brandis, Epiſcopus *Conſtantienſis* ab Anno 1363 ad 1383. a quo ſcriptum *Horologium æternæ ſapientiæ* memorat Poſſevinus.

HENRICUS Clingenberg ſive Klingenberg, *Conſtantienſis* Epiſcopus ab Anno 1294. ad 1306. ſcriptor *Chronici de Principibus Habsſpurgiacis.*

HENRICUS de Hoven, Epiſcopus *Conſtantienſis* ab An 1436. ad 1462. ad quem Æneæ Sylvii Epiſtolæ, 71. & 116.

HEN-

HENRICUS Gundelfingen *de Constantia* Capellanus Friburgensis circa Annum 1476. scriptor *Chronici Historiæ domus Austricæ.* Vide supra pag. 517. seq

HENRICUS *Cosseius* seu *Costesejus*, Anglus, Ord. Minor. obiit An. 1336. *Lectura* ejus *in Apocalypsin* & *majores* quoque in eandem *Commentarii* MSS. in Angliæ & Belgii Bibliothecis. Vide Jacobi Longi Biblicam exegeticam pag. 771. *Tertio.* etiam hnjus Henrici in Apocalypsin *Commentarios* memorant Baleus V. 38. & Pitseus pag. 432. ac præterea explanationem *in Psalterium*, & *in varios textus S. Scripturæ.* Sic & Waddingus pag. 163.

HENRICUS *de Cosweldia*, supra *Henricus de Coesveld.*

HENRICUS *Crixtedus* (vitiose *Criatedus*) Anglus, Monachus Benedictinus, a Possevino atque inde a Pitseo pag. 862. aliisque traditur scripsisse in Regulam S. Benedicti.

HENRICUS *Cuyckius*, Episcopus Ruremundensis scripsit *Officium S. Gerlaci* Eremitæ Ord. Præmonstratensis, obvium in Bibliotheca Præmonstratensi Joannis le Paige p. 498. 499. sed junior est quam ut lector exspectet eum hoc loco a me commemorari, defunctus An. 1609. Cætera ejus scripta dabunt Valerius Andre-

as

as pag. 349. & Franciſcus Sweertius pag. 326.

ENRICUS *Daniel*, Anglus Monachus Ord. Præd. ſed artis Medicæ peritus, circa Annum 1379. ad amantiſſimum ſodalem ſuum Gvalterum Catenæum ſive de Keten, Medicinæ Doctorem ſcripſit *manipulum florum de morborum remediis*, & *uricriſiarum* ſive *de judiciis urinarum* libros III. Vide Baleum VI. 58. Pitſeum pag. 521. & Jacobum Quetif, Tom. 1. p. 676.

ENRICUS *de Dolendorpio*, Carmelitarum Prior Provincialis, defunctus Coloniæ An. 1375. * Ejus comentarium *in IV. libros Sententiarum* memorat Trithemius cap. 651. de S. E. atque de ſcriptoribus Germanic. 115. ubi addit *Sermones* ad populum: Poſſevinus in apparatu atque Alegrius pag. 304. etiam librum *in Philoſophiam moralem.*

ENRICUS *Ebredunenſis* Archiep. infra, *Henr. Oſtienſis.*

ENRICUS *de Eckenfeld*, Carthuſianus Gemnicenſis in Auſtria, ad quem Anonymus ſcripſit Epiſtolam Hiſtoricam de eventibus & rebus per Europam geſtis An.

* al. 1365. vel 1366. minus recte. Vide Poſſevinum.

An. 1456. editam a V. C. Bernardo Pez T
2. anecdotorum parte 3. p. 343 -- 352.

HENRICUS *de Eimbeck* sive *Eymbeck*, Saxo dictus *Magister Engelus*, a) Theologiam & Philosophiam docuit Pragæ, ibique legit & complevit A. 1373. *Lecturam supe IV. libros Sententiarum*, *Logicam* & *Vocabularium*. Oportet ad summam senectutem pervenisse, quoniam Trithemius cap. 176. de scriptoribus Germ. testatu eum diem obiisse in Herdegessen, pro pe opidum Gottingense in Saxonia An 1430.

HENRICUS *de Erfordia*, infra *Henricu de Hervordia*.

HENRICUS *Esseburnus*, *Escheburnus* (Le lando cap. 316. *Iscæburuus*) Anglus Or Præd. circa Annum 1280. scripsit com mentarios *in Parabolas* atque *in Ecclesi stem Salomonis*. Hisce a Lelando me moratis Baleus IV. 53. & Pitseus pa 360. addunt *Lecturam Bibliorum*, *Proce sus in Theologia* & *Sermones*. Neque al Jacobus Qvetif Tom. 1. p. 382.

HENRICUS *de Estria*, Prior Ecclesiæ Can tuariensis, cujus *Catalogum Archiepisc*

ip

a) Sic Angelum de Brunsvico dictum fuisse *Ma strum Engelinum* notavit Trithemius cap. 2 de scriptor. Germ. De illo Angelo supra To 1. p. 260. sq.

porum Cantuarienſium ab Anno CHriſti 599. usque ad Walterum (qui fuit ab Anno 1313.) edidit H. Warthonus T. 1. Angliæ Sacræ p. 83. 84.

ENRICUS *Euta*, infra, *Henricus Oyta.*

ENRICUS *Euticus* Norimbergenſis, Philoſophus & Medicus qui Auguſtæ Vindel. & circa Annum 1495. Francofurti ad Mœnum artem ſuam exercuit, ſcripſit *Satiram in Sophiſtas* humaniorum litterarum inimicos: & vario carminis genere *ſcommata* ſeu urbanos & lepidos Juvenum *jocos*, *Epigrammata* quoque & *Laudes B. Mariæ Virginis* atque *Epiſtolas*, & opuſcula plura *Medica.* Vide Trithemium de illuſtr. German. c. 256. & de S. E. c. 931.

ENRICUS *de Ferraria*, *Firmaria*, *Frimaria*, infra *Henricus de Vrimaria.*

ENRICUS *Florentinus*, infra, *Henricus Septimellenſis.*

ENRICUS *de Firmaria* infra *Henricus de Vrimaria.*

ENRICUS *Friſo*, Carthuſianus circa Annum 1500. ſcriptor *Chronici* ſui Ordinis, libri *de Vita & de Novitiorum inſtructione.*

ENRICUS *Gœdhals* (Bonicollius) *Gandavenſis*, vel Mudanus etiam, a Muda, Gan-

Gandavi suburbio, Doctor Parisiensis ArchidiaconusTornacensis:interScholasticos *Doctoris solennis* titulo celebris,defunctus Tornaci 1293. 8. Sept. æt. 7 Vide Labbeum Tom. 1. de S. E. pa 422. seq. Scripsit *Theologica Qvodlibet* sive Qvæstiones Parisiis disputatatas *IV. libros Sententiarum*, editas apud Badium Paris. 1518. Meminit eorum RANULPHUS Normannus, Canonicu Paris. An. 1274. apud Bulæum Tom. hist. Academ Paris. pag. 410. Alia *Quod libeta* ejus *de variis materiis*, ordine digesta Alphabetico, Lovanii se vidisse testatur Valerius Andreas atque alibi *Quod libetum de mercimoniis & negotiationibu* *Summam Theologiæ* seu *Quæstionum Ordinariarum* idem Badius Paris. 1520. excudit. Librum ejus *de Virginitate* MS. apud Sylvæducenses Dominicanos atqu Summam *de pœnitentia* Namurci apu Cruciferos idem Andreas observavi Præterea Commentarios *in Aristotel VIII. libros Physicorum* & *libros XIV. Metaphysicæ*, & in alios ejus libros multo memorat Trithemius de S. E. cap. 49 & de scriptoribus German. cap. 9 *Sermones* item varios & *diversas in sacr pagina lecturas*. *Sermones*, Volum. in in Bibliotheca Curiæ, Episcopatus Chiemensis in Carniola repertos notav

Sweertiu

Sweertius pag. 328. Athen. Belg. Mirum est utroque loco præteriri a Trithemio libellum Henrici notissimum *de Scriptoribus Ecclesiasticis*, quem cum appendice XI. Capitum, auctore SILLEBERTO, cognomento Universali † ad Sigebertum, primus edidit Suffridus Petrus, Leovardiensis Frisius Colon. 1580. 8. cum vulgatis jam ante Hieronymo, Gennadio, Isidoro, Honorio. Deinde Aubertus Miræus in Bibliotheca Ecclesiastica Antwerp. 1639. fol. quam cum Trithemio aliisque auctariis recudi curavi Hamb. 1718. fol. Quam porro scriptam ab Henrico tradunt *Vitam S. Eleutherii* Tornacensium Episcopi An. 531. defuncti, videndum est sitne illa quam sine nomine auctoris edidit Bollandus in Actis Sanctor. Tom. 3. Februar. 20. pag. 180. Alius tamen est HENRICUS Canonicus Tornacensis, cui facta An. 1141. Revelatio refertur ab eodem Bollando pag. 195.

HENRICUS *de Gauda*, Augustinianus Heidelbergæ docuit circa Annum 1435. scripsitque *in IV. libros Sententiarum: De celebratione Missæ. Quæstiones disputatas. Orationes.* Vide Trithemium cap. 775. de S. E. & de scriptoribus German. cap. 168.

HEN-

† Voss. p. 490. de Hist. Lat.

HENRICUS *de Geilnhusen*, Monachus Spanheimensis Ord. Bened. obiit Ann. 1488. Scripsit *Vitam S. Benedicti* carmine elegiaco. *Contra pluralitatem Beneficiorum. Epistolas* ad diversos & unam prolixiorem *de institutione spirituali. Sermones de tempore & de sanctis.* Vide Trithemium de illustribns Germ. cap. 228 Vossium de Hist. Lat. p. 571 seq.

HENRICUS *Gorcomius, de Gorrichem, Gorickem,* sive *Gorckheim*, Batavus Theologiæ Doctor & Vicecancellarius Coloniensis circa Annum 1460. vide Trithemium de S. E. cap. 812. & de script. German. cap. 190. Scripsit *Conclusiones in IV. libros Sententiarum. De Superstitionibus* (de superstiosis quibusdam casibus seu cerimoniis Ecclesiastis cis Colon. 1503. 4. Lugd. 1621. 8.) *De festorum celebratione.* (Colon. 1503. 4. Lugd. 1621. 8.) *Contra Hussitas & Bohemos. Summarium dictorum S. Thomæ. Sermones & Collationes. Quæstiones, Determinationes, Lecturas.* His apud Trithemium memoratis multa adduntur Sweertio p. 328. & Valerio Andrea pag. 352. seq. *Conclusiones & Concordantiæ Bibliorum ac Canonum in libros Magistri Sententiarum*, additis *Summariis*, tum etiam notatione locorum *in quibus Magister non tenetur*, Parisiis & in Angli-

dan

damnatorum. Argent. 1489. Basil. 1492. Colon. 1502. 1513. Venet. 1506. fol. *Positiones in Aristotelem de Cœlo & Mundo.* Colon. 1501. *Quæstiones Methaphysicæ de Ente & Essentia.* ibid. 1502. *Libellus de puella Aurelianensi* inter Joanni Gersonis opera Tom. 4. editionis novæ pag. 859 - - 863. *Quæstiones de Ente & Essentia.* ibid. 1502. *In libros Physicorum Ethicorumque Aristotelis. De modo conjurandi Dæmones,* sive *an practica ejiciendi dæmones sit licita. De Sepultura & processionibus. De Simonia. De bello justo. De obligationibus. Complementum tertiæ partis Thomæ. De Sacramento Eucharistiæ & efficacia Missæ. De Divinis Nominibus. De Prædestinatione.*

HENRICUS *Gulpen,* Doctor Decretorum Abbas S. Ægidii Nurembergensis Ord. Bened. de quo Trithemius cap. 771. de S. E. & de illustribus Benedictinis II. 138. & de scriptoribus German. cap. 166. Scripsit *super septem Distinctiones de Pœnitentia: Super dist. de Consecratione & de passione Domini.* Interfuit Conciliis Constantiensi & Basileensi.

HENRICUS *Gundelfingius* de Constantia, de quo supra p. 517. seq.

HENRICUS *Hachemburg* sive *de Hachenburgo*, Ord. Præd. Conventus Conflu-

entini, circa Annum 1410. Hujus duobus locis facit mentionem Trithemius de ſcriptori bus German. c. 123. & de Scriptoribus Eccleſ. c. 718. ſed ex ſcriptis ejus nihil conmemorat præter *Sermones* de tempore, de Sanctis & de Quadrageſima. Nec plura Jacobus Quetif T. 1. p. 780.

HENRICUS *hæreticus.* Supra p. 615.

HENRICUS *de Hanna*, ſive *de Harena.* Supra, *Henricus de Arena.*

HENRICUS *Harclejus*, *Harchelejus*, *Harkeley*, *Harkelæus* Anglus, ſacras litteras edoctus Oxonii, clarusque circa Annum 1396. Scripſit *ſuper Magiſtrum Sententiarum*, & *de Transſubſtantiatione.* Incip. *Utrum de neceſſitate Salutis.* Præterea *Quæſtiones Theologiæ*, *Determinationes* & *Quodlibeta.* Vide Baleum VI. 95. quem ſequuntur Pitſeus pag. 562. Poſſevinus &c.

HENRICUS *Hardekeſe*, cujus *Rhetorica* MS. in Paulina Lipſienſi. Vide B. Felleri Catalogum p. 365.

HENRICUS *Harphius* (non ut Labbeo T. 1. pag. 424. in mentem veniſſe video, *Citharædum* notante nomine, ſed patriam *de Herp*, *Herph*, *Erp*, ſeu *Hierp*, pago Campaniæ Brabanticæ) Ord. Minor. Conven-

ventus Mechlinienſis Guardianus diem obiit An. 1477. ut Sweertius, ſive ut Valerius Andreas, 1478. Inter ſcriptores Aſceticos & Myſticos non contemnendus viſus, ſcripſit *De Theologia Myſtica* tum ſpeculativa tum affectiva *libros tres, Epithalamium* in Cantica Canticorum. 2. *Directorium* quod Belgice ſcriptum ab auctore, Latine vertit Petrus a Blomenenna: atque 3. *Eden* ſive *Paradiſum Contemplativorum.* Prodiit Colon. 1529. deinde Brunone Lohero, Carthuſiano curante 1555. cum præf. ad Ignatium Lojolam, Ordinis Jeſuitici auctorem. Tertiò cum introductione ad doctrinam libri ſecundi, per Petrum Paulum Philippum, Ord. Præd. Rom. 1485. quæ ſola editio, repurgata ſcilicet, indice Romano legenda permittitur, atque recuſa eſt Brixiæ 1601. Colon. 1611. 4. & Gallice, interprete Johanne Baptiſta Machaldo. Pariſ. 1617. 4. Vide Poſſevinum, Waddingum, Labbeum, H. Warthonum. *Compendium Directorii*, ſive Collationes III. accommodatas pervenire cupientibus ad Chriſtianæ Religionis perfectionem. Antw. 1513. atque deinde alibi. *Speculum aureum præceptorum DEI*, editum Mogunt. 1474. Norimb. 1481. Argent. 1486. Baſil. 1496. Argent. 1520. 4. *Sermones de tempore &*

Sanctis : de tribus Pœnitentiæ partibus : de triplici adventu CHristi. Spiræ 1484 Haganoæ 1509. *Speculum perfectionis* Venet. 1524. Duas prolixas Conciones *de passione Domini* memorat Sanderus parte 2. Biblioth. Belg. MSS. pag. 137. *Tractatum de effusione Cordis*, Sweertius p 330. Tractatum *de modo fructuose reci tandi Rosarium*, Waddingus pag. 164 Laudat hunc Henricum Trithemiu de S. E. c. 817. & de ſcriptoribus Ger man. cap. 195.

HENRICUS *de Hassia*, ſenior, cognomento *de Langenſtein*, Magiſter in Theologia & Vice-Cancellarius Pariſienſis, S cerdos inde & Canonicus Wormacienſis, denique ab Alberto, Duce Auſtriæ vocatus Theologiam docuit Vienn Auſtriæ ab Anno 1384. usque ad 1397 quo diem obiit ſupremum : Carthuſia nis vel Auguſtinianis præter rem a viri doctis accenſitus. Vide Trithemiun cap. 684. de S. E. & de ſcriptoribus Ger manicis cap 138. Bulæum hiſt. Academ Pariſ. Tom. IV. pag. 961. ſeq. ac præci pue Bernardi Pez diſſertationem iſagog ad Tomum 2. Anecdotorum pag. 74. Oudinum Tomo 3. pag. 1252. ſeq. Her mannum ab Hardt prolegom. ad Tom. 2 Concilii Conſtantienſis pag. 10. ſeq. D Nicolai Hieronymi Gundlingii Hiſtor

ar

am Eruditionis, post auctoris obitum vulgatam Germanice Tom. 2. p. 1889. seq. Epitaphium ei positum a familiari *Petro Lewin*, * ita se habet:

Mortales cuncti, moveat vel tumba sepulti
Hassonis Henrici, *vermibus expositi.*
Mors est a tergo: sapiens homo se paret ergo.

Scripta ejus edita, maximamque partem inedita hæc sunt:

Vocabularius Biblicus, editus sub initium typographiæ, in folio, sine anni nota & loci.

Colloquium de animæ conditionibus, al. *Soliloquium animæ*, sive *Speculum animæ*, a) post veterem editionem cum præfatione Jacobi Wimphelingii An. 1507. 4to, obvium in Orthodoxographis utrisque, Basileæ 1555. p. 1321. & A. 1569. p. 1607.

De quatuor novissimis, sive *Cordiale* prodiit sub tempora typographiæ nascentis in 4to. In quibusdam Codicibus *Thomæ* tribuitur *Haselbachio.*

* Lambec. Tomo 2. pag. 125.

a) Fortgesetzte Sammlung von Alten und Neuen A. 1731. pag. 1004.

De arte prædicandi, libellus exſtat ex veteri editione Johannis Gruningeri, incipit: *Ars prædicandi eſt ſcientia docens.*

Sacerdotum ſecreta b) *circa Miſſam*, incipit: *Quam brevis fuerit Miſſa*, itidem ex veteri editione ſine anno & loco. Et *explanatio Orationis Dominicæ* ad Rev. in CHriſto Patrem & Dominum Eckardum (al Erhardum, verius eſt Richardum,) Epiſcopum Wormatienſem: atque in *Salutationem Angelicam*, ſive *Ave Maria.*

Sermo *in feſto Lanceæ & clavorum Domini*, vulgatus ex Codice Gothano a V. C. Johanne Henrico van Seelen, in Miſcellaneis editis Lubecæ 1734. 8vo, pag. 378 - 393.

Regulæ ad cognoſcendum differentiam inter peccatum mortale & veniale, excuſæ cum S. Antonino & inter Johannis Gerſonii opera, cui rectius auctori tribuuntur.

De eruditione Confeſſariorum, Memmingæ 1483.

Quæ-

b) Videntur hæc illa dicta *Secreta Secretorum*, quæ memorant vulgata Daventriæ 1501.

Quæstiones XXXIII. de Contractibus & de ordine Censuum, c) in appendice Operum Gersonis, Coloniæ 1484. fol.

De vitiis & erroribus spiritualium ad Johannem, Episcopum Wormatiensem, in Jacobi Gruytrodii, Carthusiani, libro de erroribus Christianorum.

De Discretione Spirituum, sive *de quatuor instinctibus* inter Gersonis opera, cura Cornelii Dielmanni, Antwerp. 1652. 8vo.

De Verbo incarnato, inter Gersonis opera.

Consilium Pacis, sive de Unione ac Reformatione Ecclesiæ in Concilio universali quærenda, scriptum Parisiis A. 1381. Ex hujus Consilii capite XVI. sq. Clariss. Hardtius observat petita esse, quæ sub *Johannis* GERSONII nomine legebatur: *Declaratio compendiosa defectuum Virorum Ecclesiasticorum*. Primus ex Codice Helmstadiensi auctoris, ut putat, avtographo edidit auctorique restituit laudatus Hermannus ab Hardt T. 2. Concilii Constantiensis parte 1. qui Johanni Gersoni lectum observat: inde Ludov. Ellies du Pin idem scriptum curavit ex-

c) Typorum vitio *Sensuum* excusum apud Oudinum Tomo 3. pag. 1261. & in Gundlingiana Eruditionis historia Tom. 2. p. 1891.

cudi in appendice ad Tomum ſecundum Gerſonis Operum pag. 809. Prodiit etiam Lipſiæ ſcriptum ſimile A. 1697. ex Codice Gvelpherbytano, cujus editionis meminit Jacobus Lenfant in Hiſtoria Concilii Piſani pag. 51.

Dialogus de Schiſmate, in quo colloquuntur Clementinus pro Clemente VII. & Urbaniſta pro Urbano VI. Vide Baluzium Tomo I. Paparum Avenionenſium pag. 1230.

Liber *adverſus* TELESPHORI, *Eremitæ pronoſticatoris*, *vaticinia de ultimis temporibus*, de fortuna Paparum, ceſſatione Schiſmatis, quod ab Anno 1478. Eccleſiam vexavit, & adventu Antichriſti, ad Gregorium, Salisburgenſem ab Anno 1396. Præpoſitum. Editus ab Bernhardo Pez Tomo 1. Anecdotorum parte 2. pag. 507 - 564. Hic eſt tractatus *de Schiſmate Paparum* ad Bertholdum, Friſingenſem Epiſcopum: de quo Hardtius prolegom. p. 15.

Epiſtolam Pacis, quam in Conſilio cap. 15. Henricus allegat, atque doctum nec parvum opus vocat laudatus Hardtius, edere tamen intermiſit, perinde ut *Epiſtolam* prolixam *ad Epiſcopum Wormatienſem* de flebili illorum temporum conditione, in qua pluribus diſſerit de HILDEGARDIS vaticiniis. Adde Bulæum hiſt.

hist. Academ. Paris. Tomo IV. pag. 574. seq. & 681. Oudinum Tomo 3. pag. 1259.

Contra disceptationes & prædicationes contrarias fratrum Mendicantium, (*Johannis de Montesono* in Urbe Parisiensi, aliorumque,) *super conceptione S. Mariæ Virginis: & contra maculam S. Bernhardo mendaciter impositam.* Vide Oudinum Tomo 3. pag. 1255. & de illa macula, quæ notavi supra Tomo 1. p. 599. Librum hunc editum primum Mediolani 1480. etiam impressum in Germania in 4. vidit Gesnerus.

De vitio proprietatis Monachorum, sive *Religiosorum.* Incipit: *Regularium, sive Claustralium sacra Religio.*

Tractatus sive Sermo in illud, Matth. XIX. 27. *Ecce nos reliquimus omnia.* vide Pezium p. 76.

De modo celebrandi & recipiendi Sacramentum Eucharistiæ.

Meditatio devota Missam cantaturi. Incipit: *exurge nunc, anima mea.*

De moribus & vita Canonicorum Regularium. MS. in Bibl. Basil.

De vita Religiosa.

Epistola invectiva contra æmulos Cleri. MS. in Bibl. Augustana.

De eruditione Sacerdotum, ibid.

De

De Mundi contemtu. ibid.

Lectura super prologo Bibliorum. Incip *Ita scribitur in capite totius.*

Tractatus *de Verbo in Divinis.* Incip *quis mihi det Verbum.*

Quatuor volumina prolixa *in quatuo prima Geneseos Capita*, quibus explican dis multos annos impendisse traditur ab Henrico Pantaleone in prosopographia aliisque.

Tractatus *de decem præceptis*, quanquam alii Codices hunc tribunt HENRICO *de Vrimaria.*

Commentarius *in Canticum Canticorum.*

Auctoritates Sacræ Theologiæ, sive Tractatus, scientiæ Divinæ commendatorius,

Scriptum *super XI. Zachariæ, de ultimis temporibus præcedentibus Antichristum.* MStum in Paulina Bibliotheca Lipsiensi.

Tractatus *de instantibus.* MS. in eadem Paulina.

Summa Quæstionum in quatuor libros Sententiarum. MS. in Bibliotheca Paulina Lipsiensi.

Commentarius in quartum librum.

Contra quendam Wiclefitam. Trithem.

De

De erroribus & moribus Christianorum. MS. in Bibliotheca Paulina Lipsiensi, una cum aliis aliorum de eodem argumento. Vide B. Felleri Catalogum pag. 146.

Liber IX. Quæstionum de passione Domini. Incip. *Primo quæritur, an CHristus tribus vel quatuor clavis Cruci sit affixus.*

Tractatus de Passione Domini, per septem horas Canonicas.

Expositio Symboli.

Quæstiones de blasphemia & peccato in Spiritum Sanctum.

Resolutio Quæstionis: *utrum mali spiritus sint magis solliciti contra hominem, quam Angeli boni in contrarium.* Incip. *Arguitur quod sic. Angeli non* &c. MS. in Codice Axpacensi, teste Pezio pag. 78.

Determinatio quarundam Quæstionum & Propositionum de Sacramento Eucharistiæ.

Dubia de jejunio Ecclesiastico.

De officiis, locis & personis ad sacra deputatis.

De clavibus Sacerdotalibus. Incip. *Tibi dabo claves regni Cælorum.* MS. in Bibl. Cæsarea.

Quare

Quare DEUS permittat suos electos multipliciter in hoc Mundo tribulari. Incip *Justus quidem tu es Domine.* Omninc diversum est hoc scriptum a *Soliloquio*, de quo supra, & quod incipit: *Anima mea, novi quod curiosa es.* Nescio an diversus sit etiam tractatus *de nobilitate animæ*, qui teste B. Antonio Reisero p. 46 MStus est in Bibliotheca Augustana una cum ejus sermone *de Adscensione Domini*, & *Quæstionibus: utrum DEUS sit in aliquo genere: Num in DEO sit idem Essentia & Esse. Utrum e Sacra Scriptura Vet. Testam. & eorundem sensibus sit certum, CHristum venisse. Num Judæi credere debeant prædicationi Apostolorum secundum Prophetias Veteris Testamenti*, aliisque quæstionibus de eodem argumento, & *de dignitate Papæ*, nec non de *Æternitate.*

Tractatus de pœnis damnatorum.

Directorium pro audienda peccatorum Confessione, MStum in Bibliotheca Augustana.

De cognitione peccati, seu *de cognition sui* & *de septem peccatis capitalibus* ad Ducem Albertum, quem librum Germanice ab Henrico scriptum laudatus Pezius pag. 77. annotat. Lambecius vero Tomo 2. pag. 775. monet in Bibliotheca Cæsarea præter varios *Sermones sacros* Henri

rici de Hassia servari tractatum *de septem vitiis mortalibus & aliquibus virtutibus ei oppositis.*

Sermones I. II. de Conceptione, III. IV. de assumtione, V. de Nativitate B. Virginis, VI. de SS. Trinitate, VII. de S. Bernhardo, VIII. in Cœna Domini, & IX. in die Animarum MSS. Vide Pezi-pag. 77.

Homilia *in illud Lucæ* XI. 27. *Beatus venter qui te portavit, & ubera quæ suxisti.* MSta in Bibliotheca Regia Parisiensi.

De Visione Divinæ Essentiæ, & de septem clavibus Scripturæ, & de Divinis nominibus memorat Sanderus in MSS. Belg. parte 2. p. 172.

Epistolæ, I. Luciferi nomine, Acherontis Imperatoris, Ducis Erebi ad Principes Ecclesiasticos. II. de contemptu Mundi, ad Joannem de Eberstein, Camerarium Moguntinum. III. De contemptu divitiarum. IV. ad Canonicos Neuburgenses. Vide Pezium p. 79.
Epistola ad Johannem de Eberstein, Camerarium Moguntinum, eadem MS. in Bibl. Regis Galliæ. Vide Oudinum T. 3. p. 1260.

Tractatus bipertitus de Contractibus, & Epistola prolixa sive tractatus *de contractibus emtionis & venditionis,* XXVI. docu-

cumenta Salutis continens, ad Cives W
ennenses, MS. in Biblioth. Cæsarea, V
de Lambecium Tom. 2. pag. 125. N
scio an diversum hoc a scripto edito
Contractibus & Censuum ordine, quo
supra jam memoravi.

De reductione effectuum in suas causas,
Catena aurea sive *de concatenatione caus*
rum, sive *de causarum habitudine & influ*
naturæ communis respectu inferiorum. M
in Bibl. Bodlejana, Lipsiensi & aliis.

Contra Astrologos.

Tractatus *de improbatione epicycloru*
& concentricorum. Theoricæ Planetaru
& alia quædam Astronomica, laudata G
orgio Purbachio Præf. ad tabulas eclip
um, qui addit, quam doctus Henric
hic Astronomiæ fuerit, commentati
nes ejus in Genesin testari, quarum s
pra jam facta est mentio. Præcipue v
ro Theologus & Mathematicus Giesse
sis celebris *D. Joan. Georgius Liebkne*
in programmate inaugurali de Has
Mathematica An. 1707. edito, atq
An. 1722. 8. præmisso Orationi de fe
ci Matheseos cum Theologia nex
Henricum non minus testem insign
Veritatis, quam Mathematicarum scie
tiarum suo tempore in Germania insta
ratorem celebravit, promisitque opera
jus se collecturum junctimq; edituru

S

Statuta Facultatis Theolog. Academiæ Viennensis quæ cum Henrico de Oytta, Leonhardo de Carinthia, Augustiniano, Conrado de Ebraco, Ord. Cisterc. aliisque An. 1384. condidit, vulgata sunt a Lambecio Tom. 2. pag. 125-238.

Ajunt laudatum Hardtium etiam publicasse Henrici hujus de Hassia *Epistolam de oblato sibi Episcopatu Livoniensi.* quam non memini me invenisse vel annotasse.

Scripta carmine: *Invectiva in monstrum Babylonis* sive *schisma sui temporis.* An. 1393. Incip. *Heu frustra scripsi, multos dictamine movi*: versus plures octingentis.

Carmen epicum, *an Castor comedi debeat diebus jejuniorum.* Incip. *Suscipe magne pater Præsul cunctis venerande.*

ENRICUS *de Hassia*, junior, Monachus Carthusianus & Prior Domus Gelriæ Monachorum S. Mariæ, defunctus An. 1427. 12. Aug. de quo Trithemius de S. E. cap. 754. & de scriptoribus German. cap. 163. ac diligentius Benedictus Pez loco supra citato.

Ejus scripta: Commentarius *in Genesin, Exodum, Parabolas Salomonis* & *Apocalypsin.*

Dialogus inter Episcopum & Presbyterum. Tractatus *de Clavibus* seu *de Con-*

feſſione, compoſitus Heidelbergæ A
1414. Etiam *ſermones* huic Henric
tribuit Trithemius, quem libenter ſe
quor, quanquam Oudinum Tom. 3. pa
1254. abſurdum putat Carthuſiano *ſer
mones ad populum* tribui.

Alios tres Henricos de Haſſia, quo
virorum doctorum dubitatio induxit
commentitios eſſe, facile lector accred
obſervatis ab eodem Oudino T. 3. pa
1256. ſq.

HENRICUS *Hazer*, Ord. Præd. Coloni
circa Annum 1360. vide Jacobum Quet
Tom. 1. pag. 648. qui ejus nonnulla i
Ariſtotelem, & commentarium in IV. l
bros ſententiarum commemorat.

HENRICUS *de Herp*: ſupra, *Henricus Ha
phius.*

HENRICUS *de Hervordia* (vitioſe Tri
hemio, Poſſevino aliisque *de Erfordi*
Hervordiæ a) enim non Erfurti natu
& apud Mindenſes Ordini Dominican
nomen dedit, obiitque Mindæ A. 137
Vide Oudinum T. 3. p. 973. & Jacobu
Quetif Tom 1. pag. 665. Scriptoru
eju

a) *Fratrem Henricum de Herfordia* vocat etiam a
ctor magni Chronici Belgici p. 180. atque ali
Flacius itidem in Catalogo teſtium Veritat
aliique. Vide illuſtrem Leibnitium præf.
Tom. 3. ſcriptor. Brunſvic. p. 21. & Oudinu
Tom. 3. pag. 973. ſq.

ejus præcipuum *liber rerum memorabiliorum* ſive *Chronicon* ab Orbe condito ad Annum CHriſti 1355. quatuor ſpiſſis voluminibus, adhuc ineditum: perinde ut *Catena aurea* de quolibet ente, more problematum, ſecundum entium cohærentiam, diviſa in *partes* decem, pars quælibet in plures *anſas*, anſa in *quæſtiones*. Tractatus *de Conceptione Virginis glorioſæ. De ornatu Clerici. De Diis Gentium. De invectivis in HEBRIDAM metricum. Expoſitio in illud* Matth. XXIII. Super Cathedram Moſis. *De metris & eorum pedibus. De proverbiis. De principio Oratorum & Poëtarum. Orationes pro juniorum inſtructione & exercitatione. Summa de caſibus Conſcientiæ. Sermones.* Tractatum de conceptione B. Virginis, alterum de ornatu Clerici, & Summam de caſibus Conſcientiæ, Oudinus malit tribuere JOANNI *de Erfordia.* Suſpicatur etiam Chronicon quod ſine nomine auctoris ab Orbe Condito usque ad Caroli IV. tempora, eique dicatum exſtat MS. in Bibiotheca Paulina Lipſienſi, teſte B. Fellero pag. 301. non diverſum eſſe a jam memorato Henrici Chronico.

HENRICUS homiliarum ſcriptor in Evangelia, memoratus Honorio IV. 8. de S. E.

HENRICUS *Horneby* Lincolnienſis, Theologus Cantabrigienſis, ſcripſit ad Mar-

garetam Reginam Henrici VIII. Regis Matrem, *Historiam nominis JEsu*, & *Historiam Visitationis Mariæ*. Vide Baleum XI. 86. Pitseum pag. 689.

HENRICUS *de Huda*, Anglus Ord. Minor. circa Annum 1350. cujus commentaria in Magistrum Sententierum laudet Waddingus pag. 165.

HENRICUS *de Huecta* infra, *Henricus de Oyta*.

HENRICUS ex Lincolniensi Canonico Archidiaconus *Huntindonensis*, *Huntendunensis* sive *Huntingtonensis*. Vide Baleum II. 82. & Pitseum pag. 211. Scripsit petitione Alexandri, Lincolniensis Episcopi *Historiam Anglorum* libris VIII ab Originibus Gentis & maxime ab Anglorum Saxonumque transitu in Britanniam usque ad obitum Stephani Regis A. C. 1153. Prodiit in H. Savilii scriptoribus rerum Anglicarum Lond. 1596 & Francof. typis Wechelianis 1601. fol pag. 296. His octo libris, *nonum*, *decimum*, *undecimum* & *duodecimum*, Henricus, addidit quos maximam partem adhuc ineditos servari in duobus Biblioth Lambethanæ perpulchris MStis Codicibus notavit H. Warthonus præf. ad T 2. Angliæ sacræ, pag. XXIX. In his liber *nonus* agit *de Sanctis Angliæ & de Mi*-

ra-

raculis eorum. Liber *decimus de Summitatibus rerum* titulum habet. In Præfatione quam anno 1135. ſcripſit, *de fine mundi* diſſerit. Præfationi ſuccedit Epiſtola ad Henricum Regem, MS. etiam in Bibliotheca Cottoniana pag. 76. *de ſerie Regum* & Imperatorum Judæorum, Aſſyriorum, Perſarum, Macedonum & Romanorum uſque ad Imp. Conradum III. ſive ad ſua tempora. Dein alia ad Warinum Britonem Epiſtola *de origine regum Britannorum* a) a Bruto ad Cadwalladrum; quos in Hiſtoria ſua prætermiſerat, poſtea autem in *Galfridi Arthuri* libro apud Beccum invenerat. Huic ſuccedit tertia ad Walterum Epiſcopum Wintonienſem, Epiſtola An. 1145. *de mundi contemptu per ea quæ ipſi vidimus*: ſeu (ut alius habet Codex) *de imagine Mundi*, alius *de Mundi appetitu*, ſive *de Epiſcopis & viris illuſtribus ſui temporis.* Hanc ex utroque Codice Lambethano exhibuit, laudatus Warthonus Tom. 2. Angliæ ſacræ pag. 692 -- 702. variantibus alterius lectionibus ad marginem appoſitis. Eam antea evulgaverat Dacherius in Spicilegio ſuo Tom. 8. p. 178. (editionis novæ T. 3. p. 503.)

 Liber

a) Et hanc edidit Dacherius. Vide ſupra p. 526. in Henrico Archidiacono.

Liber *undecimus* Satiras & Epigrammata complectitur; *duodecimus* Hymnos sacros, lusus amatorios & carmina diversi generis habet. Ex unico hoc Historiarum Opere Baleus II. 82. & Pitseus cap. 204. pag. 212. plusquam viginti libros procuderunt, singulas fere Epistolas & Carmina pluribus subinde titulis pro arbitrio effictis insignita sæpius recensentes. Videndum an diversum aliquod sit opusculum *de provincia Britanniæ*, quod in Bibliotheca Cantabrigiensi publica servari notavit Caveus. Henricus ipse ad Walterum a) carmina sua memorans, ad ea quæ libro undecimo leguntur, respicit:

Henricus tibi serta gerens, Epigrammata primum,
Prælia mox Veneris, Germina b) *deinde tuli.*
Nunc Waltere tibi fero carmen funebre totus
Alter ab Henrico qui tria serta tulit.

Versus autem in laudem *Elfledæ* Merciorum Dominæ atque c) *Alfredi*, petiti sunt ex libro Historiæ Henrici hujus quinto pag. 354. & 352. edit. Wechelianæ.

HEN

a) Tom. 2. Angliæ sacræ pag. 702.

b) al. *Gramina*

c) Tom. 1. Angliæ sacræ pag. 207. 208.

HENRICUS *Institoris*, Ord. Præd. Lector Ecclesiæ Saltzburgensis, sacræ Paginæ Professor atque Inquisitor hæreticæ pravitatis in partibus Alemanniæ superioris ab Anno 1484. una cum *Jacobo Sprengero* scripsit *Malleum maleficarum* toties editum Lugd. 1584. Norimb. 1494. 4. Paris. apud Joannem Parvum, 8. Colon. 1520. 8. Venet. 1576. Francof. 1580. 8. Lugd. 1620. 1669. 4. Huic in editione Francof. 1582. 8. additus est tomus secundus, in quo continentur 1) *M. Bernhardi Basini*, Canonici Cæsaraugustanensis Opusculum de artibus Magicis de Magorum maleficiis pag. 1. 2) *Ulrici Molitoris* de Constantia, Decretorum Doctoris, Dialogus de Pythonicis mulieribus pag. 34. 3) *Hieronymi Mengi*. Vitellianensis, Ord. Minor. *Flagellum Dæmonum* sive exorcismi, ex edit. Bononiensi An. 1571. pag. 92. 4) *Johannis de Gersono*, Cancellarii Paris. de probatione spirituum pag. 336. 5) *Thomæ* Murneri Ord. Minor. de Pythonico contractu pag. 351. 6) *Felicis Malleolli*, J. U. Doctoris, Cantoris Thuricensis & Præpositi Salodonensis tractatus I. & II. de exorcismis seu adjurationibus pag. 378. 397. & III. de credulitate Dæmonibus adhibenda pag. 422. 7) *Bartholomæi de Spina* sive *Spinæi* Ord. Præd. SS. littera-

rum Profeſſoris,& Palatii Apoſtolici Ma-
giſtri Quæſtio de ſtrigibus pag. 452. at-
que in *Joannem Ponzinibium* J. U. D. d
Lamiis apologia quadruplex pag. 62c
656. 686. & 699 - 704. Cætera Henric
Inſtitoris ſcripta ſunt:

Liber *de plenaria poteſtate Pontificis*
Monarchiæ, adverſus Monarchiam ſive li-
brum de poteſtate Imperatoris, editum a
Antonio Roſello, JCto Patavino, b) Prodi
Venet. 1499. fol. *Clypeus Romanæ Eccleſi*
contra *Pikardos* & *Waldenſes*. fol. ſine an
no & loco. Tractatus varii junctim edit
Nurimberg. 1496. 4. in quibus occur
rit *replica* adverſus tractatum neſcio cu
jus, qui CHriſtum non niſi ſub condi
tione in Euchariſtia adorandum prædi
caverat, & tractatus ipſe præmittitur
Sermones XI. de Euchariſtia. atque ejus-
dem argumenti alii XIX. & alii item VI
Aviſamenta pro Clericis. Opuſculum
de Sacramento miraculoſo ſub ſpecie ſan-
guinis, a trecentis annis Auguſtæ Vinde-
lic. aſſervato, & fulminatione excom-
municationis adverſus opinantes Sacra-
mentum in forma cruoris aut carnis
apparens non eſſe verum Sacramentnm.
Vide Jacobum Qvetif Tom. 1. p. 897-

HEN-

b) Roſelli liber, partibus diviſus quinque, recu-
ſus exſtat in Goldaſti Monarchia Imperii Tom.
1. p. 252 - 556.

HENRICUS *Isnensis* Benedictus Abbas in Svevia, cum conventu suo Anno 1350 extinctus uno die, incuria coci, qui venenum cibis admixtum apposuerat. Ejus volumen *de tribus custodiis monasticis* scriptum versu heroico, laudat Eisengreinius pag. 140. & ex Eisengreinio Possevinns in apparatu.

HENRICUS *Kalkariensis* Clivius, cognomento *Æger*, Prior Carthus. S. Barbaræ apud Colonienses, ubi octogenarius obiit An. 1408. a). Vide Trithemium de S. E. cap. 666. & de scriptoribus German. cap. 130. qui testatur eum scripsisse *Loquagium* de Rhetorica: *Cantuagium* de Musica, *Exercitatorium Monachale*, & An. 1398. b) librum *de ortu ac progressu Ordinis Carthusiensis*, qui MS. in Bibliotheca Basileensi.

HENRICUS *Kalteysen* (de frigido ferro) *Caltysenius*, vitiose *Kalthuserus*, *Caltæsemius* &c. Confluentinus Ord. Præd. hæreticæ pravitatis inquisitor Moguntinus, interfuit Concilio Basileensi ac postea Nicolai V. Legatus ad Lovaniensem Academiam, & Archiepiscopus Nidroniensis in Norwegia ac Cæsariensis, diem obiit

 in

a) ita recte Voss. pag. 540. de Hist. Lat. non 1448. ut Oudinus T. 3. p. 2241.

b) Arnoldus Bostius cap. 12. de illustribus Carthus.

in patria ſua, Confluentiæ An. 1465. Exſtat ejus *de libera Verbi DEI prædicatione* diſſertatio ſive Oratio per triduum An. 1433. in Concilio Baſileenſi contra Udalricum & Bohemos habita, editaque primum a Caniſio Tom. 4. antiquar Lect. parte 2. (editionis novæ Tom. IV. pag. 628 - - 708.) atque inde apud Bzovium ad Annum 1433. num. 254. pag. 219. in Binii atque aliis Conciliorum editionibus, Regia, Labbeana, Harduiniana & Coleti. Alia ejus memorant Trithemius cap. 808. de S. E. & de ſcriptoribus Germ. cap. 189. *Super Magnificat, Quæſtiones varias, Collationes ad Clerum, in Sententias Petri Lombardi, Sermones de tempore, de ſanctis* & *per Quadrageſimam.* Longe plura Jacobus Quetif Tom. 1. p. 829. ſeq. quæ in Bibliotheca Conventus Confluentini, ſed aliis aliorum admiſta & ab iis non ſatis diſtingvenda ſcriptis ſervantur manu exarata in octo voluminibus. In quibus & *Speculum devotionis rhythmicum cum aurea fabrica & gaudiis B. Virginis,* quod edidit Federicus Steill in Ephemeridibus Dominicanis 2. Octobr. p. 524 - - 546. Tum tractatus, *quomodo qui præſunt ſe debeant habere, quum mala exorta perſeverant,* ubi multa de Eccleſiæ regimine contra Schiſmaticos, ad Conradum

Ryn-

Ryngräf, Archiepiſcopum Moguntinum. *De arte ſermocinandi. De morali Babylonia & ejus per vitia conſtructione.*

HENRICUS Comes *a Kalben* ſive *de Kalve*, Augiæ Divitis (Reichen Auw) in inſula lacus Bodamici, Ord. Bened. Abbas An. 1210. a) ad 1237. Scripſit Warmannum ſecutus *vitam S. Pyrmini*, primi Augiæ circa Annum 724. b) Abbatis atque Chorepiſcopi in Alemannia, cujus memoria colitur in Martyrologiis 3. Nov. Vide infra, WARMANNUS.

HENRICUS *a Klingenberg*. Supra, Henricus Conſtantienſis.

HENRICUS *de Knygthon* Anglus, Canonicus Regularis Abbatiæ Leiceſtrenſis ſub Seculi decimi quarti exitum: hodie non ſolum notus ex Joannis Roſſi Warwicani teſtimonio, atque inde Lelandi, Balei VI. 48. & Pitſei pag. 523. ſed longe magis ex ejus monumentis in lucem editis, quibus eximium inter Hiſtoricos An-

a) Caſpar Bruſchius in Chronologia Monaſteriorum Germaniæ pag. 44.

b) idem Bruſchius pag. 30. ubi *Epiſcopum Meldenſem* vocat Pyrminum, cum Trithemio multisque aliis. Sed a Sammarthanis inter Meldenſes Epiſcopos omittitur, recteque omitti docent notata ab Arnoldo Wion Tom. 2. Ligni vitæ pag. 360.

Angliæ locum meruit. Ejus libri V. de eventibus Angliæ a tempore Regis Edgari usque adRichardum Regem ſive ab Anno CHriſti 958. ad 1395. edita inter Hiſtoriæ Anglicanæ ſcriptores decem a Rogerio Twisdeno Lond. 1652. fol. In libris II. III. multa ſe ad verbum profitetur repetere ex ſeptimo libro Hiſtoriæ Polychronicæ *Ranulphi* HIGDENI, *Ceſtrenſis*, de quo infra. Knightoni libris pag. 2744. ſeqq. ſubjiciuntur *Acta depoſitionis & reſignationis Richardi II.* factæ An. 1399. De hoc ſcriptore videndus Seldenus in præf. pag. 47. (Tom.2. Opp. p. 1174. ſq.)& H. Warthonus adCaveum.

HENRICUS *de Langenſtein*, ſupra, *Henricus de Haſſia.*

HENRICUS *Leiceſtrenſis*, ſupra, *Henricus Knyghton*, a quo præter rem veluti diverſum Hiſtoricum Anglum memorat Pitſeus pag. 863. cum de Knightono dixiſſet pag. 523.

HENRICUS *Lincolnienſis*, ſupra, *Henricus Huntingtonenſis.*

HENRICUS Brabantinus ex Abbate S. Ægidii, Ordinis Benedictini, Brunſvicenſi Epiſcopus ab Anno 1270. ad 1284. *Lubecenſis.* Adhuc Abbas, factus comes itineris Henrico Leoni, Duci Brunſvicenſi,

censi, cum eo adiit Constantinopolin, & præsente Imperatore Græcorum, Michaële Palæologo, & Duce suo *grandem sustinuit disputationem super processione Spiritus Sancti*, ut refert Albertus Crantzius in metropoli VII. 2. & fusius Arnoldus, Helmoldi continuator, III. 5. pag. 247. seq. & Albertus Crummedyckius in Chronico Lubecensi Tom. 2. Meibom. pag. 396. *Reliquit* etiam, eodem Crantzio teste, *quædam sui nominis monumenta, ex quibus est* Homilia in Evangelium Joh. XIX. 25. Stabat juxta Crucem JESU, *quæ qualis fuerit in cæteris, satis demonstrat, quam sensû profundus, quam excultus eloquio. Sed præstabat omnibus sincera in Viro devotio.*

HENRICI *de Magdeburg* Summa super titulos Decretalium, MSta in Bibliotheca Paulina Lipsiensi. Vide B. Felleri Catalogum p. 240. 241. & 242.

HENRICUS *Marionovensis* Germanus prope Pannoniam, Carmelita, incertæ sedis Episcopus circa Annum 1440. quem astrorum & Cœli scientia claruisse ex Baptista Mantuano annotant Possevinus atque in paradiso Carmelitici decoris Alegrius pag. 344. Ab iisdem traditur scripsisse *contra Simoniacos*, *De Ordine Carmelitico*, & *De siderum cursu.*

HEN-

HENRICUS *Maunsfeldius*, Anglus, five Cambrobritannus, cujus *Commentarius super Boëthium* MS. Oxonii in Collegio Novo. Vide Pitſeum p. 863.

HENRICUS *Mediolanenſis*. Hujus libri duo *de controverſia hominis & fortunæ* carmine ſcripti elegiaco ad Clementem IV. prodiere Coloniæ cum Commentario Cypriani a Popma, Coloniæ 1570. & 1584. 8. Vide Suffridum Petri de ſcriptoribus Friſiæ pag. 249. Clemens IV. Papa fuit ab Anno 1265. ad 1268.

HENRICUS *de Montejardino* Genuenſis, Ordinis Minorum, circa Annum 1350. Scripſit *Commentarios in Johannem*, in *Evangelia totius anni* & *Quadrageſimalia* quinque. Vide Waddingum pag. 166. ex Poſſevino.

HENRICUS de *Northeim*, opido Saxoniæ, ſcripſit metro & proſa *dimetromachiam* de conflictu virtutum & vitiorum, ad Fridericum, Marchionem Miſniæ & Ducem Saxoniæ. Vixit adhuc An. 1494. laudatus a Trithemio de S. E. cap. 947. & de illuſtr. Germ. cap. 285. ubi etiam carmina alia ejus, & Epiſtolas ad diverſos memorat.

HENRICUS de Bartholomæis, de Suſe, ſive de Seguſia, (Secuſio Pedemontii opido)

do) ex Siſtaricenſi Epiſcopo Archiepiſcopus A. 1250. Ebredunenſis in Delphinatu Galliæ, & ab Anno 1263. Cardinalis Hoſtienſis ſive *Oſtienſis*, fons Juris utriusque & Orator, diem obiït A. 1271. Vide Sammarthanos in Gallia Chriſtiana Tom. 1. pag. 279. Præcipuum ejus opus Summa Juris Canonici, quæ ab eo *Summa Oſtienſis* appellari conſvevit. Tum commentarius *in Epiſtolas Decretales*. Etiam ejus *in Decretum* fertur, & MS. eſt in Paulina Lipſienſi. Vide B. Felleri catalogum pag. 227. De diſcipulo hujus Henrici, *Gvilelmo* DURANDO, Speculatore, dixi ſupra Tom. 2. p. 205.

HENRICUS *Oxonienſis*, Ordinis Minorum, cujus nihil præter *Sermones Dominicales* & *feſtivales* Baleus XII. 68. H. Willotus, Poſſevinus, Pitſeus pag. 863. & Waddingus memorant.

HENRICUS *Oyta*, *Euta*, *Otha*, *Huecta*, Germanus, Doctor inſignis Viennenſis circa Annum 1380. & Collega Henrici de Haſſia, de quo ſupra pag. 646. Vide Trithemium de S. E. cap. 687. & de ſcriptoribus German. cap. 140. Scripſit *ſuper IV. libros Sententiarum. De Conceptione B. Mariæ. Sermones. Quodlibeta.* Ejus liber *de Contractibus* & ſeparatim lucem vidit, atque inter Johannis Gerſonis

ſonis opera prodiit. Ex *Propoſitionibus* ejus *& earum explicatione*, loca quædam excerpſit vulgavitque Flacius in Catalogo teſtium Veritatis, ut Caveo jam notatum. In Bibliotheca Paulina teſte pag. 361. B. Fellero, MSta exſtat ejus interpretatio *poſteriorum Analyticorum* Ariſtotelis *Elenchorumque*, *Veteris Artis*, *Phyſicorum*, *de Cœlo*, *de generatione & corruptione*, *de meteoris*, *de anima*, *Oeconomicorum*, *Politicorum*, *Ethicorum*. Adde pag. 370.

HENRICUS *de Palma*, ſupra, BALMA, Tom. I. p. 446.

HENRICUS *Pauper*, infra, *Henricus Septimellenſis*.

HENRICUS *Penia*, ſub Seculi XVI. exordium brevi libello ſcripſit bellum Perſico-Turcicum, quo Iſmaël Sophi Turcarum An. 1509. victor ab illis victus eſt A. 1514. Prodiit Baſileæ 1515. 4. inter alia opuſcula apud Johannem Frobenium.

HENRICUS *de Piro*, idem dictus *de Colonia*, Juris utriusque Doctor, An. 1415. interfuit Concilio Conſtantienſi, cujus vide Acta ſeſſione XVI. tum apud alios, tum apud Bzovium ad illum Annum pag. 433. ubi ſemel vitioſe Henricus de

Piro

Piro *promotor*, excusum est, legendumque ut antea, *procurator*. A Trithemio cap. 935. de S. E. dicitur ad Carthusianos deinde accessisse, atque claruisse A. 1470. traditur, quod repetit cap. 205. de scriptoribus Germanicis. Ejus scripta: *Commentarius in IV. libros Institutorum Juris. Consilia. Liber ad novitios de Reformatione interna. Sermones* de tempore & de Sanctis.

HENRICUS Vrœde, cognomento *Prudens*, Prior Carthusiensium domus Vallis prope Brugas in Flandria, & in nova domo S. Sophiæ CPolitana prope Sylvam ducis, ubi defunctus est An. 1484. Scripsit *tetralogum devotionis* libris III. & plures devotas *Epistolas*. Vide Trithemium cap. 868. de S. E. & de Scriptoribus Germ. cap. 223. & Possevinum.

HENRICUS Monachus Augustinianus in *Rebdorf*, diœcesis Aichstadiensis, qui An. 1350. Jubilæo Romæ celebrato interfuit, atque An. 1361. insignia Imperialia lustrasse se testatur in Curia Noribergensi. Scripsit *Annales* rerum ab Anno 1295. sub Adolpho Nassovio, Alberto Anstriaco, Henrico VII. Friderico Austriaco, Ludovico Bavaro in quo est diligentior, & Carolo IV. usque ad Annum 1362. gestarum, interposita etiam

iam Pontificum illius temporis hiſtoria
Primus edidit Marquardus Freherus T
1. ſcriptor. rerum Germanicarum Fran-
cof. 1600. pag. 411. adjunctis nonnul-
lis Actis publicis illius temporis, veteri-
busque monumentis (ut HENRICI VII
ſententia in Robertum Siculum latam
ex Alberico de Roſate in L.) Quisquis
(ad leg. Jul. majeſtatis.) Poſt Freherum
cujus ſylloge recuſa etiam An. 1624. e
osdem Annales emendatiores ex Codi
ce Rebdorfenſi vulgavit Chriſtophoru
Gewoldus, Ingolſtadii 1618. 4. De
nique Burchardus Gotthelf Struvius i
nova ſcriptorum Germ. Freherianorum
editione Argentor. 1717. f. pag. 599. ſq
& Gewoldianam contulit, & addidi
notas quibus loca aliorum ſcriptorum
res easdem illuſtrantium ſignantur.

HENRICUS Ludovici VII. Regis Galliæ
frater, Archiepiſcopus ab Anno 1162
ad 1175. *Remenſis*, de quo Sammarthan
Tom. 1. Galliæ Chriſtianæ pag. 517. E
jus *Epiſtolam ad Alexandrum III.* contr
Robertum de Aria ſedis Cameracenſi
invaſorem publici juris fecit Jacobu
Hommey p. 551. ſupplementi Patrum
Epiſtolam increpatoriam *ad Cardinale*
Rom. Eccleſiæ An. 1170. datam in cau
ſa Drogonis, Noviomenſis Cancellarii
Baluzius Tom. 2. Miſcell. pag. 228. (
ſimi

ſimilem in eadem cauſa *ad Alexandrum III.* pag. 230. cum Alexandri reſponſoria.

HENRICUS *de Ripis*, ſupra HEMERICUS pag. 612.

HENRICUS *Rosla*, Nienborgenſis Saxo, ſcriptor *Herlingbergæ* ſive carminis epici pro illis temporibus non inelegantis de bello ob arcem Herlingsbergam An. 1287. geſto inter Henricum mirabilem, Ducem Brunſvicenſem, & Lunæburgenſem, ac confœderatos Saxoniæ Principes. Primus edidit cum *Tiderici LANGEN* Saxonia, & notis illuſtravit Joannes Henricus Meibomius, Henrici Filius, Luneburg. 1652. 4. deinde recudi fecit Henricus Meibomius, nepos T. 1. ſcriptor. rerum Germanicarum pag. 772. Sæpius citatur hic Henricus Rosla in Chronico Theodorici Engelhuſii: Et quoniam verſus quidam ab eo laudati in Herlingsberga non leguntur, hinc ſuſpicio eſt illum alia etiam hiſtorici argumenti carmine, quæ lucem necdum viderint, compoſuiſſe.

HENRICUS *Salterienſis* Hibernus, Monachus circa Annum 1150. ſcripſit ad Henricum Abbatem de Sartis, *de Purgatorio S. Patricii* (incertum veteris ne illius, an potius Patricii Abbatis circa

num 850.) five de fpelunca *quam ingreſſus quivis veraciter pœnitens ſpatio unius diei ac noctis moram in ea fecerit, ab omnibus purgatur peccatis quibus in tota vita ſua DEUM offendit.* Non tantum prologum, fed tractatum Henrici integrum vulgavit Thomas Meffinghamus in florilegio Infulæ fanctorum Hiberniæ Parif. 1624. fol. pag. 89 - - 109. unde emendandus Oudinus Tom. 2. pag. 1440 Exftat itidem in Johannis Colgani triade thavmaturga, Lovan. 1645. fol. Conferenda etiam quæ de S. Patricii purgatorio notantur in Actis Sanctorum T 2. Martii 17. pag. 587. feq. Ab illa narratione Henrici de S. Patricii purgatorio non differunt *Viſiones S. Oeni militis* quas ab illa diftinguit Carolus Vifchius pag. 145. Biblioth. Cifterc. Vide Meffinghamum pag. 99. feqq. Quem vero Ciftercienfem facit idem Vifchius & Pitfeus pag. 207. hunc Benedictinum alii, ut Baleus II. 77. Nimirum Ciftercienfes & ipfi funt genus quoddam Benedictinorum.

HENRICUS Archidiaconus *Salzburgenſis* & Præpofitus Berchtolsgadenfis Ord. Canonicorum Regularium S. Auguftini circa Annum 1174. fcripfit *hiſtoriam calamitatum Eccleſiæ Salzburgenſis* fub Adelberto Archiepifcopo: editam a Bernardo

Pez

Pez Tom. 2. anecdotorum parte 3. pag. 199 - 218.

HENRICUS *Sanvicensis*, apud Miræum pag. 90. Auctarii: rectius GVILELMUS de quo supra pag. 488. sq.

HENRICUS *Samariensis*, infra *Henricus Septimellensis*.

HENRICUS *de Secusia* sive *Segusia*, Cardinalis. Supra *Henricus Ostiensis*. Vide & Petrum Frizon in Gallia purpurata pag. 231. sq.

HENRICUS *Selderus* non notus mihi nisi ex præclari Cangii monitione, qui testatur ejus lucubrationes se evolvisse in Codice Regio Paris. 190.

HENRICUS Aper, *Senonensis* Archiep. ab Anno 1122. ad 1144. Ejus brevem *Epistolam* ad Stephanum Episcopum Paris. edidit Dacherius Tom. 3. spicileg. pag. 158. (editionis novæ Tom. 3. pag. 490.) Epistolam Innocentii II. ad hunc Henricum, Sammarthani Tom. 1. Galliæ Christianæ p. 631.

HENRICUS *Septimellensis* a patria, pago agri Florentini, dictus etiam *Florentinus*: sed & *Samariensis*, *Sangelsinus*, * & *Henricus Pauper*, quem ad eam inopiam re-

* Joach. Feller Catalogo Codicum MSS. Bibliohecæ Paulinæ pag. 289.

redactum tradunt, ut charta deficiente, versus suos in veteri & attrito pellitio exarare cogeretur. Scripsit circa annum 1192. ** exemplo Boëthii *de diversitate fortunæ, & Philosophiæ consolatione* libros quatuor versibus mille, carmine elegiaco jucundos lectu, in quibus Boëthii etiam nominetenus facit mentionem III. 49. ubi Philosophia:

Nonne meus Severinus inani jure peremtus
Carcere Papiæ non patienda tulit?

Bononiæ se litteris imbutum docet III. 71.

Dic, ubi sunt, quæ te docuit Bononia quondam?

Primus hosce libellos typis exscribendos dedit Christianus Daumius, Chemnitii A. 1684. a) in 8vo, apud Conradum Stœsse-

** Colliges hoc ex lib. 2. v. 61. seqq. *Nuper Alemannus Siculam delatus in oram* &c. ubi perstringitur infelix Henrici VI. adversus Tancredum expeditio An. 1191. & lib. 3. v. 164. captus An. 1193. Richardus, Angliæ Rex. *Captus & inclusus Anglicus acta luit.* Sed magnam Henrici victoriam Siculos An. 1193. subjugantis tacet, ut laudato Leysero bene notatum.

a) non A. 1709. ut legitur in Diario Eruditorum Italiæ Tom. 33. pag. 19. Laudat B. Daumii studium Jo. Cinelli Biblioth. volante scanz. 4. pag. 43.

Stœſſelium, ex Codice Lipſienſi, & membranis Florentinis ab illuſtri Magliabechio communicatis, atque MSto Marquardi Gudii. Nam Codicem Bibliothecæ Aproſianæ, & Patavinum & Marii Florentinii, Equitis Lucenſis, aliis conferendos, notas etiam ab alio adjiciendas reliquit. Ab eo tempore eosdem libros ex Codice Helmſtadienſi & Gvelpherbytano vulgavit integros Halæ 1721. 8. Polycarpus Leyſerus ὁ μακαρίτης in hiſtoria Poëtarum medii ævi pag. 453 -- 496. In primo ſtatim verſu:

Quomodo ſola ſedet probitas? flet & ingemit aleph,

Putem Henricum ſcripſiſſe, *flet & ingemit ah ah.*

Certe in verſibus *Hugonis* Sacerdotis, quos Henrici carmini, manu ille ſua deſcripto ſubjunxit p. 496. legendum:

Et mallent flentes ſe non genuiſſe parentes.

& pag. 497.

Quæ dat in his libris documenta peroptima cunctis.

Denique hi libri cum verſione veteri Italica proſaria b) facta circa annum 1340.

b) *Arrighetto*, quo titulo citatur in Dictionario Italico Academiæ Cruſcantium ſive Furfurariorum Florentinæ.

lucem viderunt Florentiæ 1730. 4. Julius Niger in Hiſtoria ſcriptorum Florentinorum pag. 72. teſtatur vitam Henrici Septimellenſis, qui ipſi eſt *Arrigo Simintendi da Settimelo*, ſcriptam a Philippo Villano, fuiſſe apud celebratum Magliabechium, & eundem Henricum compoſuiſſe etiam verſionem Hetruscam Metamorphoſeon Ovidii, laudarique & ipſam ab auctoribus Dictionarii Cruſcantium ſive Infarinatorum. Nulla tamen hujus mentio apud illuſtrem Scipionem Maffejum, ubi interpretes Italos poëmatum Ovidii d) tanta induſtria recenſet, ut liceat mihi de illa r addubitare.

HENRICUS *de Snirenberg*, cujus *Commentarius ſuper librum de ſphæra*, (Johannis de Sacro Boſco, opinor, qui An. 125(obiit) *Computus*, ſive *Algorythmus* proſaice & metrice, & *de figuris Planetarum*, in Bibliothecis Belgicis MSta occurrunt teſte Sandero p. 199.

HENRICUS *de Soliaco* Bleſenſis, Henric II. Angliæ Regis, ſororis Adelæ filius Abbas Bermundenſis primum, deinde Glaſconienſis, Ordinis Benedictini, ac deni

c) Bibliotheque Italique Tom. VII. p. 7. p. 267 Novelle d'Albrizi A. 1730. p. 177.
d) Traduttori Italiani p. 66. ſeq.

denique Episcopus Wintonienſis, circa A. 1190. in gratiam avunculi ſui ſcripſiſſe traditur *de inventione corporis Arthuri.* Vide Voſſium pag. 782. ſq. ex Balei XIII. 28. qui plura etiam ait eum proſa & carmine compoſuiſſe, quorum nihil appellat de nomine.

HENRICUS de *Stain*, arce prope Reichersbergam, Jurisconſultus Utinenſis, *Henrici duodecimi, reguli Bojorum,* (qui Anno 1234. natus, An. 1290. deceſſit) *res geſtas litteris commendavit*, teſte Aventino, qui uſum ſe illo eſſe teſtatur in libro ſeptimo Annalium Bojorum, in cujus cap. 7. ſeq. de illius Henrici & fratris Ludovici II. geſtis diſſerit.

HENRICUS *Stero*, ſive *Steronis*, Monachus Altahæ, ſive Altaichi inferioris in inferiore Bavaria ad Danubium, Ordinis Benedictini circa Annum 1300. ac fortaſſe Abbas Piburgenſis. Vide Voſſium pag. 502. Exſtant ejus *Annales* de rebus potiſſimum Auſtriæ, Bavariæ, Sveviæ: quibus apud Freherum initium, ſicut apud Caniſium extrema pars deeſt, ut notavit Jacobus Baſnagius, qui in nova ſua Lectionum Caniſianarum editione, collatis utrisque, integros exhibet Tomo IV. pag. 172-214. ab Anno 1152. ad 1300. ſubjuncta EBERHARDI, de

quo ſupra Tom. 2. pag. 218. continuatione vel repetitione ab Anno 1273. ad 1305. Freherus Tomo 1. ſcriptorum rerum Germanicarum pag. 385. (editionis novæ pag. 555.) vulgaverat ab Anno 1266. ad 1300. cum continuatione UDALRICI *Welling*, atque fratris ejus CONRADI, Monachorum S. Udalrici & Afræ Auguſtanorum, & memorati Eberhardi ab anno 1302. ad 1334. pag. 404 -- 410. (editionis novæ Struvianæ pag. 581 -- 596.) Apud Caniſium vero Tomo 1. veteris editionis pag. 229. hi annales exſtant ab anno 1152. ad 1272.

HENRICUS *Svineſius*, Abbas Glaſconienſis circa annum 1190. cui diverſi generis poëmata tribuit Pitſeus pag. 258. non dubito eundem eſſe cum *Henrico Stain*, de quo ſupra.

HENRICUS Carnotenſis, cognomento *Surdus*, archiater Henrici I. Regis Francorum, ut conſtat ex Orderici Vitalis libro 3. ad annum 1059. & Wilhelmo Gemeticenſi lib. 7. c. 38.

HENRICUS (aliis *Amandus*) *Suſo*, Conſtantienſis Svevus, Ordinis Prædicator. obiit Ulmæ A. 1465. 25. Januar. inter Doctores Myſticos illius ætatis eximius, de quo poſt Poſſevinum, Caveum, a) Lab-

a) Cave Hiſt. Lit. S. E. ad Annum 1290.

Labbeum, b) Oudinum, c) Gundlingium d) aliosque, accuratius Jacobus Qvetif Tomo 1. pag. 653. seq. Vitam Latine scriptam Operibus ejus præmisit Surius, usus commentario, quem soror Elisabetha Staglin de vita fratris Susonis in litteras Germanice miserat: Ex Surio eandem dedit Bollandus, in Actis Sanctorum Tomo 2. Januar. pag. 653 -- 689. cui Henricus iste *Sanctus & Theopnevstus Scriptor* appellátur. Opera a Surio Coloniæ 1555. & 1588. 8. edita recusaque 1615. 8. & Neapoli 1658. 12. & magnam partem versa e Germanico alia Latine antea edita, sed a Surio interpolata, hæc sunt:

1) *Dialogus Sapientiæ & Ministri ejus*, sive *Horologium Sapientiæ* scriptum circa annum 1340. Latine ab Auctore, sæpiusque editum Parisiis 1470. 1480. & cum exercitiis S. Gertrudis 1578. tum Venetiis 1492. 1536. forma minore &

1539.

b) Tom. 1. de S. E. pag. 428.

c) Oudinus Tomo 3. pag. 1064. seq. qui Horologium A. 1369. compositum ab auctore, perperam colligit ex subscriptione Codicis Oxoniensis, ex qua Codicem illum A. 1369. exaratum, librum ab Henrico Constantiensi compositum recte colligas.

d) in Historia eruditionis edita Germanice T. 2. pag. 1941. seq.

1539. atque MStum in plurimis Biblio-
thecis: Prologum ex Codice Colbertino primus vulgavit laudatus Qvetif Tomo 1. pag. 654. 655. qui etiam versionis veteris Gallicæ mentionem facit p. 65 seq. etiam typis exscriptæ Parisiis 149 fol. & 1530. 8. & ex nova versione 168. 12. & Germanicæ, atque Anglicæ, Belgicæque.

2) *Conciones* aliquot.

3) *Epistolæ* complures, in quibus illa lectu digna ad hominem in agone mortis constitutum, quæ exstat apud Bzovium ad annum 1337. num XV.

4) *Dialogus de Veritate*, sive Veritatis cum Discipulo. Hunc Dialogum Gallice vertit Parisiis 1701. 12. idem, qui An. 1684. Horologium, D. de Vienne S. Capellæ Vivariensis in Bria Canonicus.

5) Libellus *de novem rupibus*.

6) *Centum Meditationes Dominicæ Passionis*, cum totidem petitionibus, editæ etiam cum exercitiis S. Gertrudis, Parisiis 1578. Ad eas prologus e Codice Regio Parisiensi, editus a Jacobo Qvetif Tom. 1. p. 658.

7) *De æterna Sapientia exercitium amanti animæ dulcissimum.*

8) *O*

8) *Officium quotidianum de æterna Sapientia*, ſæpe, ut notat Labbeus, commiſſum typis, variisque in locis, ut Pariſiis 1578. Luxemburgi 1605. Opera Henrici Suſonis ex Suriana Latina Gallice verſa Pariſiis 1586. 1597. 1614. 8vo, atque Italice, Ignatio del Nente, Florentino, Ordinis Prædicatorum, interprete Romæ 1663. 4.

HENRICUS *Teuto*, Ord. Minor. infra *Henricus de Verlis*.

HENRICUS Teuto, Alberti Magni diſcipulus, Ord. Præd. primus Prior Colonienſis ab Anno 1224. atque ante Annum 1234. defunctus. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 94. ubi ex Jordani Saxonis teſtimonio refert eum antequam Coloniam perveniret, Pariſiis, juvenem licet in audientia omnis Cleri, facundum & gratioſum per omnia Prædicatorem claruiſſe. In Bibliotheca Paulina Lipſienſi Vita ejus ſervatur MSta, vide B. Felleri Catalogum p. 359.

HENRICUS Teuto tertius, patria Martisburgenſis itidem Ord. Præd. qui Palæſtinam adiit & ex ea reverſus A. 1227. conceſſit Pariſios atque inde Coloniam, ubi primus Theologiæ Lectorem geſſit, atque inde iterum facto in Palæſtinam ſacro itinere, Pariſios ſecundum rediit An.

1233.

1233. atque apud Regem Ludovicum IX. gratiosus effecit ut ex voluntate Gregorii IX. An. 1240. exurerentur collectæ apud Dominicanos & Franciscanos librorum Talmudicornm quadrigatæ seu vehes ac plaustra XX. Vide Jacobum Quetif, Tom. 1. pag. 148. ubi de hujus Henrici Sermonibus sacris.

HENRICUS *Thaborita* sive Monachus Cœnobii Thaboritici Regularium Canonicorum prope Snecam in Frisia, scriptor Historiæ mixtæ sive Ecclesiasticæ ac Politicæ a nato CHristo usque ad sæculi decimi sexti initia. (usque ad Annum 1501. Valerius Andreas in utraque editione. Franciscus Sweertius & ex eo Vossius ad Annum 1508. nam apud Possevinum typorum vitio legitur 1580.) Usum ea se profitetur Suffridus Petri ad Annales suos Frisicos concinnandos.

HENRICUS *Toke*, Canonicus Magdeburgensis, & Archiepiscopi ad Basileense Consilium post Annum 1431. Legatus, Ex cujus opere haud exiguo *de quæstione, an Ecclesia Catholica, militans, sancta & immaculata, sit ex omnibus fidelibus nec non malis congregata, singulis mortalibus personis, etiam Papali, prælata?* hæc pridem attulit clarissimus Hermannus ab Hardt præf. ad tomum sextum

ſextum Concilii Conſtantienſis pag. 20. *Quid neceſſe eſt pro iſto adducere multos, cum ſemel ſit determinatum auctoritate univerſalis Eccleſiæ in ſacro Concilio Conſtantienſi, ante cujus tempora apud Magiſtros hujus ſeculi erat dubium, & hinc inde diſputatum. Sed Domino DEO miſericorditer ordinante, omnibus minus recte ſapientibus impoſitum eſt ſilentium per decretum Concilii nominati. Quod iterum in hoc ſacro Concilio Baſileenſi eſt innovatum, laudatum & confirmatum, ad ſanguirem ab omnibus CHriſti fidelibus defendendum. - - - Concilium generale non poſſe revocari ſine auctoritate & voluntate Concilii, per ſolum Papam: decretum eſt univerſolis Eccleſiæ, in Concilio Conſtantienſi per Martinum Papam confirmatum: ſed ſi ſic liceret dici confirmatum, cum magis proprie ſic dicitur approbatum quam confirmatum.*

HENRICUS Canonicos *Tornacenſis* circa Annum 1141. Vide quæ ſupra in ELEVTHERIO *Tornacenſi*, Tom. 2. p. 272. & quæ Oudinus Tom. 2. pag. 1227.

HENRICUS Archidiaconus *Tornacenſis*, ſupra, in *Henrico Gandavenſi*.

HENRICUS ex Scholaſtico *Trevirenſi* Epiſcopus *Vercellenſis* A. 1083. Trithemio cap. 341. *Wenericus*, Ughello *Wenneri-*

nericus, aliis *Guenricus* Sigeberto Gemblacensi cap. 160. *Huenricus*, *scripsit* (circa Annum 1082.) *librum sub persona* THEODORICI ab Anno 1049 ad 1090. Virdunensis Episcopi, *ad Hildebrandum* sive *Gregorium VII. Papam* de discordia Regni & Sacerdotii, *non eum increpans*, *sed ut seniorem obsecrans ut Patrem*, *& amicabili inductione quasi affectu dolentis*, *suggerens ei omnia quæ contra jus legum & fas Religionis eum fecisse & dixisse divulgabat loquax fama.* Hæc Sigebertus. Epistolam illam non indignam lectu edidit Edmundus Martene Tom. 1. anecdotorum pag. 214 - - 230. & scriptam ab Henrico adhuc Scholastico patet ex subscriptione. Epistola autem quæ ibidem pag. 230. subjuncta est *CUJUSDAM adversus Laicorum in Presbyteros conjugatos calumniam*, SIGEBERTUM Gemblacensem auctorem habet, ut constat ex ejus catalogo S. E cap. ult.

HENRICUS *Venantodunensis* Joanni Lelando cap. 167. Vide supra *Henricu Huntingtonensis.*

HENRICUS *de Verlis* al. Verkleir, Possevino, Waddingoque *Werlius*, Ord. Minor. in Provincia Coloniensi, circ Annum 1440. (non 1390. ut apud Trithemi

hemium cap. 800. de S. E. atque inde apud Cangium legitur. Vitiose etiam in libro Trithemii de scriptoribus Germ. c. 181. A. 1400.) Scripsit tempore Basileensis Concilii & Florentini *de potestate Ecclesiastica & Concilii generalis:* tum *in Universalia Porphyrii* atque *in quatuor libros Sententiarum :* denique *Sermones*, atque in his eximium *de passione Domini.*

HENRICUS *Vicanus*, infra, *Henricus Wichingam.*

HENRICUS *de la Vile*, Anglus, Philos. Oxoniensis, cujus Commentarios in Aristotelis libros III. de Anima MStos servari Oxonii in Biblioth. S. Mariæ Magdalenæ, Pitseus pag. 863. annotavit.

HENRICUS *Utidonensis* Anglus, cujus Historiam rerum Anglicarum usque ad obitum Stephani Regis, h. e. usque ad Annum Christi 1154. laudat Vossius p. 420. idem est cum *Henrico Huntingtoniensi* de quo supra pag. 660. Omitto juniorem HENRICUM *Untonum*, Reginæ Anglorum Elisabethæ in Galliam legatum, qui historiam legationis suæ reliquit, MStam in Bibliotheca Bodlejana.

HENRICUS *de Vri*, *Vrimarius*, *Frimarius*, *de Vrimaria*, *Frimelia*, *Vrimach*, corrupte *de Firmaria*, *de Ferraria*, Thurin-

ringus. Ord. fratrum Eremitanorum præter rem Dominicanis a quibusdam accensitus, ut fatetur Jacobus Queti Tom. I. pag. 741. Doctor Parisiensis circa Annum 1334. Ejus *Confessionale* MS. An. 1460. exaratum, in Bibliotheca Patavina, teste Tomasino pag. 75. Liber *de quatuor instinctibus Divino, Angelico, Diabolico & Mundano*. Venet. 1498 & Paris. ad calcem Bartholomæi Rimbertini, Ord. Præd. de sensibilibus deliciis Paradisi 1514. 12. & Haganoæ 1513 *cum sermonibus de Passione Domini & de Sanctis*. Idem liber ab aliis tributus HENRICO *de Hassia*, in Bibliotheca Quedlimburgensi S. Servatii MStus exstat sub nomine FRANCISCI *Mayronis* teste Tobia Eckardo in notitia ejus Biblioth. pag. 20. Præterea Trithemius cap. 589. de S. E. & de scriptoribus German. cap. 108. etiam memorat ejus *Quodlibeta* sive *Quæstiones quodlibetarias* Parisiis disputatas, & *Additiones in IV. Sententiarum libros* cum Ægidii Romani commentariis editas Colon. 1513. *Flores ex collatione Patrum* sive ex collationum *Joannis Cassiani* libris XXIV. excerptus *liber de perfectione interioris hominis*, cujus MSti in Bibliotheca Heilsbronnensi, argumenta capitum XXIV. notavit Joannes Ludovicus Hockerus in notitia Bibli-

bliothecæ Heilsbronnensis p. 96. *De incarnatione Verbi. De exemptione.* Expositionem Decretalis *de celebranda Missa. Sermones* de tempore & de Sanctis & de passione Domini. *In multos Bibliorum, in multos Philosophiæ Aristotelicæ libros,* speciatim *in decem libros Ethicorum* ad Nicomachum. Etiam *præceptorium* sive expositionem trivariam in decem præcepta, Nicolai LYRANI nomine editam Colon. 1498. 8. huic Henrico a quibusdam tribui, Miræus pag. 80. auctarii annotavit: atque in MS. Codice Biblioth. Quedlinburgensis, & a Trithemio aliisque Henrico nostro adscribitur.

HENRICUS *Vræde*, supra, *Henricus Prudens.*

HENRICUS contra *Wecelinum.* Ad calcem librorum duorum ALBERTI Metensis de diversitate temporum, de quo supra Tom. I. p. 123. in Celeb. Eccardi Corpore scriptorum medii ævi Tom. I. pag. 121 - - 131. legitur WECELINI apostatæ, ex Clerico Judæi facti, Epistola ab HENRICO quodam confutata tempore Henrici II. Imp. h. e. circa A.C. 1010. Vide pag. 96.

HENRICUS *de Werlis*, supra, *Henricus de Verlis.*

HENRICUS *Wichingamus* five *Vicanus* (Sixto Senenfi *Vinchingan*) Anglus, Nordvicenfis, Carmelita, Doctor Oxonienfis, circa Annnm 1447. Scripfit tefte Baleo VIII. 6. *In Efaiam* Lectiones XVIII.. *In Apocalypfin* Lectiones XXX. *De quadruplici adventu CHrifti. De conceptione S. Mariæ, Sermones* æftivales, hyemales & de Sanctis. Eadem Pitfeus pag. 639. atque Alegrius pag. 348. qui D. Hieronymi fidelem in exponendis libris facris ftyli imitatorem facit. His *Quæftionum Theologicarum* librum adjungit Lelandus c. 551. ubi tres alios Wichingamos commemorat, Carmelitas omnes, *Simonem* cui itidem tribuit *Quæftiones*, & librum *Quodlibetorum*: tum *Richardum*, fcriptorem commentariorum in libros Magiftri Sententiarum duos priores & Concionum facrarum centum & fex. Ac denique Thomam verfatum Coloniæ Agrippinæ, fed cujus nullum ingenii monumentum nominat.

HENRICI *Wolteri*, Canonici S. Anfcharii Bremenfis *Chronicon Archiepifcopatus Bremenfis* a temporibus Caroli Magni, & S. Willehadi Archiepifcopi five ab Anno CHrifti 788. ad 1463. exftat in H. Meibomii fcriptoribus rerum Germanicarum Tom. 2. p. 19 - - 82.

HENRICI *do Wimaria*, Ord. Auguftin.

HEN-

Sermones de Sanctis MSti in Biblioth. Paulina Lipsiensi pag. 168.

HENRICUS *Wintoniensis* Episcopus, supra, *Henricus de Soliaco.*

Balduinus HENRICUS sive HENRICI *de Zierixsee* Decretorum Doctor & Professor Lovanii circa Annum 1420. ac deinceps, cujus *Lecturam* sive ingentes commentarios *in quinque libros Decretalium*, MStos Lovanii, memorat Valerius Andreas pag. 99.

HENRICUS *de Zœmeren*, vico Brabantiæ, Doctor Parisinus Theologiæ & Professor Lovanii & Decanus Antwerpiensis, obiit An. 1472. Hunc magnum & eximium vocat auctor magni Chronici Belgici, editi a Pistorio pag. 379. ubi *captam* ab Imperatore Turcarum Mahumede secundo An. 1453. *CPolin* narrans, quædam ex ejus Epistola de illo argumento refert. Eam integram Johannes a Meerhout inseruit libro de mirabilibus eventibus cap. 116. teste Valerio Andrea p. 373. Præterea Henricus scripsit in gratiam Bessarionis Cardinalis, *epitomen operis Gvilelmi Occami de hæreticis* editam Lovanii 1481. fol. quæ laudatur a Seldeno de Synedriis lib. 1. cap. 10. pag. 229. atque emendandum quod apud Simlerum, Vossium & Sweertium p. 439. liber Henrici de Hæreticis a jam dicta epitome velut diversus distingvitur.

HENRICUS *Zutphaniensis*, testis Veritatis, cum biennium Bremæ ædis Anscharianæ Pastor fuisset, Nicolao Boyo, Pastore Meldorpensi, svadente & nobili vidua Wiba Petri Nannii sorore venit in Dithmarsiam, ubi interceptus persecutorum crudelitate pro hæretico combustus vivus est An. 1524. 14. Decembr.

De ejus Martyrio Epistola Jacobi Hyperensis An. 1525. data ad D. Lutherum exstat in V. C. Friderici Jacoci Beyschlagii sylloge Variorum Opusculorum p. 877. ut omittam quæ de præclaro hoc viro notata sunt tum ab laudato Beyschlagio pag. 885. seq. & in singularibus scriptis Doctorum τῶν μακαριτῶν Henrici Muhlii, Superint. General. Holsat. & Theolog. Kilon. Oratione in ejus diss. Historico Theologicis pag. 401. Gerhardi Meieri Superintendentis Bremensis: & Superintendentis Stadensis, Johannis Hermanni Elschwichii. Ejus *disputationes* aliquot cum dispp. D. Lutheri editæ Witeb. 1535. 8. *Propositiones* de Natura, Lege, Evangelio, Fide & Charitate, in Diario Theologico, Unschuldige Nachrichten An. 1709. pag. 25 32. & in laudati D. Muhlii diss. ad han ejus confessionem doctrinæ, Kil. 1717 4. *Theses* contra Missam privatam in ce lèb. Johannis Erhardi Kappii spicilegi

(Nach

(Nachlese zur Erläuterung der Reformations-Geschichte nützlicher Urkunden) Tom. 2. pag. 487 - - 494. *Epistola* ad Jacob. Hyperensem & ad Reynerum id. pag. 550.

Gvilelmus HENTISBERIUS. Supra GVILELMUS p. 440.

HEPIDANNUS sive *Hepidamnus* Monachus S. Galli. Scripsit ad Udalricum ab Anno 1072. Abbatem suum *vitam S. Wiboradæ* Virginis & Martyris CHristi, libris *duobus* quam vulgavit Goldastus Tom. 1. scriptorum Alemannicorum p. 206. atque Papebrochius in Actis Sanctor. 2. Maji Tom. 1. p. 293 - 308. Memorat Hepidannus, fratrem quendam nomine EKKEHARDUM, ante se idem facere instituisse, quam in rem confer quæ de vita S. Wiboradæ ab Eccardo affecta & ab HARTMANNO suppleta atque perducta ad umbilicum dixi supra pag. 569. Confer & Mabillonium Sec. V. Act. Sanctor. Ord. Bened. pag. 42. Ejusdem Hepidanni *Annales* breves ab Anno CHristi 709. ad Annum 1044. exstant apud eundem Goldastum ante Tom. 1. Alemannicor. atque inde in Quercetani sive Andreæ du Chesne T. 3. scriptor. de rebus Francor. pag. 471 - - 480. Diversum esse Annalium scriptorem a scriptore vitæ S. Wiboradæ,

nullo idoneo argumento Hallervordus colligit. Hepidamnum circa A. 1080. rebus humanis valedixisse, Oudini suspicio est Tom. 2. pag. 619.

HERARDUS Turonensis Archiepiscopus ab Anno 855. ad 871. Ejus *Capitula* circa Annum 858. condita edidit Sirmondus Tom. 3. Concilior. Galliæ pag. 111. inde sæpius recusa in tomis Conciliorum, ut Labbei Tom. VIII. pag. 637. Harduini Tom. V. pag. 450. &c. Confer de hoc Herardo Natalem Alex. T. VI. edit. in fol. pag. 64. seq. & Sammarthanos, Tom. 1. Galliæ Christianæ p. 744. seq.

HERBERNUS Turonensis. Supra HEBERNUS pag. 576. sq.

HERBERTUS, *Hebertus*, *Aubertus*, Decanus Autissiodorensis circa Annum 1247. qui in compendium misit *summam* GVILELMI Autissiodorensis, de quo supra pag. 407. Vide librum Gallicum, continuation des memoires de litterature & d'Histoire Tom. 3. part. 2. Paris. 1727. 12. p. 326.

HERBERTUS, Herebertus, Heribertus *de Bosham*, a) sive *Bossanhamensis* supra Tom. 1. pag. 721. De eo cum dixisset

a) Vitiose apud Possevin. *de Hescham.*

ſet Lelandus cap. 190. de ſcriptoribus Britannicis, ſubjungit : *Erat & alter HEREBERTUS ſed ætate prior, vir magni nominis, nec minoris doctrinæ, de quo Radulphus Dicetenſis, Decanus ſani Pauli, Londini ſcribit :* Herebertus natus inter medios Saxones, tranſiens in Siciliam, aſſenſu Regis Gvilelmi creatus eſt in Calabria Conſenſanus (*Conſentinus*) Epiſcopus, qui poſtea terræ motu abſorptus eſt.

Guilelmus HERBERTUS Ord. Minor. ſupra pag. 441.

S. HERBERTI Epiſcopi Leodienſis Vita apud Surium 3. Novembr.

HERBERTUS ſive HEBRECHTUS de quo Leo Oſtienſis, Chronici Caſinenſis lib. 2. cap. 10. *Dominus Herbrechtus in hiſtoria quam de Longobardorum Gente poſt PAULUM Diaconum ſcripſit, ita refert.* Non alius hic ab ERCHEMBERTO de quo ſupra T. 2. pag. 319.

HERBERTI Monachi Epiſtola *de hæreticis Petragoricis* eorumque principe *Ponno*, edita ab Edmundo Martene T. 1. anecdotor. pag. 453. & ante Edmundum a Mabillonio Tom. 3. Analect. p. 467. (editionis novæ pag. 483.) Confer Baronium ad Annum 1147. & Pagium ad Annum 1163. Principem horum

 hæ-

hæreticorum Mabillonii editio *Pontium*, Edmundi *Ponnum* appellat. Sed in eo consentit utraque, *solitos centies illos de die genua flectere*, non ut Pagius malebat *septies*.

HERBERTUS *Turritanus* sive *Turrium Sardiniæ* Archiepiscopus circa Annum 1178. Ejus *libri III. de miraculis* Ord. Cisterc. & Congregationis Claravallensis, editi a Petro Francisco Chifletio in S. Bernhardi genere illustri asserto, Divione 1660. 4. Laudat Albericus in Chronico pag. 266. 274. &c.

HERBORDUS Scholasticus. Hic *Vitam S. Othonis* Bambergensis Episcopi qui An. 1139. obiit, dicitur *libello quodam dramatico, carmine vel etiam prosa luculentissime persudasse*. Vide Oudinum Tom. 2. pag. 1195. De aliis S Othonis vitæ scriptoribus supra in ANDREA S. Michaëlis, Tom. 1. p. 248. & in EBBONE Tom. 2. p. 216. & quæ de SIFFRIDO, suo loco.

Acta S. HERCULIANI. Infra *Anonymus* PERUSINUS.

HEREBERTUS *Losinga* al. *Consinga*, Sudvolciensis Anglus ex Monacho Cluniacensi Episcopus Thetfordiensis a) in An-

a) Cangio *Trifordiensis*, minus recte.

Anglia Orientali, quam Epiſcopalem ſedem An. 1096. Nordovicum transtulit, obiitque An. 1120. Scripta ejus teſte Baleo II. 62: Ad Anſelmum Cantuar. *contra malos Sacerdotes. Conſtitutiones Monachorum. De prolixitate temporum. De fine Mundi. Epiſtolæ ad diverſos. Sermones* XVIII. Eadem Poſſevinus & pag. 197. ſeq. Pitſeus.

HERIBERTUS & LISOIUS circa Annum 1023. impia dogmata profeſſi Aurelianis, & cum affeclis combuſti, de quibus Glaber Radulphus III. 8.

HEREMPERTUS ſupra ERCHEMBERTUS Tom. 2. pag. 318. ſeq.

Petrus de HERENTHAL, ſive HERRENTHALENSIS Brabantus, Canonicus Præmonſtratenſis & Prior Monaſterii Floreffienſis in Comitatu Namurcenſi vergente ſeculo decimo quarto. Ejus ſcripta: præter *Commentarium* in VII. Pſalmos Pœnitentiales atque in XV. Cantica graduum, *Catena in Pſalmos univerſos* ad Joannem de Arckel, Trajectenſem atque inde Leodienſem Epiſcopnm, Colon. 1483. a) atque deinde ſæpius. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 1218. ubi et-

a) ita legendum pro 1453. apud Valerium Andream p. 744.

etiam de Codicibus MSS. tum hujus operis tum *Commentarii in quatuor Evangelia* duobus tomis in fol. nec non *Chronici ab Orbe condito usque ad Annum CHristi* 1385. cujus nihil aliud est editum quam Vita Joannis XXII. Benedicti XII. Clementis VI. Gregorii XI. & Clementis VII. in Baluzii Papis Avenionensibus Tom. 1. pag. 179. 238. 310. 483. 539. Præter illud Chronicon etiam *Compendium Historiarum* sive *Biblia pauperum* ab initio Mundi usque ad Willelmum VI. Comitem Hollandiæ, quod MS. in Bibliotheca Paulina Lipsiensi pag. 314. hunc Petrum habere auctorem, idem Oudinus suspicatur. Sicut Valerius Andreas & Franciscus Sweertius illi etiam tribuunt Catalogum ac res gestas Abbatum Floreffensium.

HERENUS *de Boio* sive *Boyo*, Brito Aremoricus Carmelita post seculi XIV. initia, cujus *Varias Quæstiones* & commentarium *in IV. libros Sententiarum* laudat Trithemius c. 568.

HERIBALDUS sive *Heriboldus* Carolo Calvo Regi charus & intimus, Episcopus Auxerrensis sive Autissiodorensis circa Annum 849. ad quem Epistolæ Lupi Ferrariensis, & Walafridi Strabi carmina. Vide Sammarthanos Tom. 2. Galliæ Christianæ pag. 269. seq. Huic

&Ra-

& Rabano Mauro tribuit Thomas Waldensis, a) eoque nomine utrumque damnat, quod Eucharistiæ Sacramentum, cibum digerendum in humanam carnem, & secessui obnoxium esse scripserint. Idem ante Thomam in Rabano & Heribaldo graviter reprehendit Gerbertus, qui postea Silvester II. Pontifex, hic enim est auctor scripti, ex quo tunc adhuc inedito sine scriptoris nomine locum illum produxere Usserius, b) Blondellus, c) Albertinus: d) nuper autem librum præfixo Gerberti nomine publicavit Bernhardus Pez T. 1. anecdotor. parte 2. pag. 133. *Et his quidem, qui dixerunt secessui obnoxium, quod nunquam est auditum: id est:* Heribaldo *Autissiodorensi Episcopo, qui turpiter proposuit:* & Rabano *Moguntino, qui turpius assumsit, turpissime vero conclusit, suus ad respondendum locus servetur.*

ERICUS *Autissiodorensis*: supra ERICUS. T. 2. p. 325.

HE-

a) Tom. 1. doctrinalis de Fide, in Prologo ad Martinum V. & Tom. 2. de Sacramentis cap. 19. 52. & 61.

b) Usserius de Christianar. Ecclesiar. successione cap. 2. p. 46.

c) Blondellus, esclaircissements sur l'Eucharistie pag. 428.

d) Aubertinus de Sacramento Eucharistiæ pag. 928.

HERICUS *Daniæ* Rex, ſupra Tom. 2 p. 325.

HERICUS qui Voſſio pag. 480. is Eiſengreinio pag. 114. NERICUS, aliis *Udalricus Nerlinger a Wurmberg* Abbas Ordinis Benedictini Campidonenſis ſcriſit *Chronicon Monaſterii ſui* usque ad Annum 1261. quo magna pars ejus conflagravit. Ipſe diem obiit An. 1268.

HERIGERUS, ſupra, HARIGERUS pag 562. ubi Valerii Andreæ & Franciſc Sweertii notatis varias obſervationes additas Lector reperiet. Neqve vero geſta Abbatum Laubienſium Herigeru tradidit, ut a Cangio calami errore ſcriptum eſt, ſed ut recte etiam apud Valerium Andream legitur, Leodicenſium Epiſcoporum.

HERIMANNUS, infra, HERMANNU *Monachus & Hermannus Tornacenſis.*

HERIMBERTUS a quo libros de rebus Carolo M. geſtis compoſitos Geſnerus in appendice ad Bibl. ſuam annotavit. *Eginhardi* nomen ſub eo latere conjiciebat Voſſius pag. 707. Sed nihil impedit verum nomen *Herimbertum* ſcriptoris eſſe librorum, quos ſub *Micrologi* nomine exſtare notavi ſupra Tom. 1. pag. 967.

HERIVEUS, Remenſis ab Anno 900. ad 922. Archiepiſcopus, Cancellarius Carol

roli Simplicis Regis Francorum. Vide Sammarthanos Tom. 1. Galliæ Christianæ pag. 490. seq. Ejus *Epistola ad Witonem* Coarchiepiscopum Rotomagensem, *qualis pœnitentia debeat injungi non baptizatis & rebaptizatis & postea more pagani-co Ecclesias devastantibus & Christianitatem delentibus*: *Capitula XXIII. ex sententiis Patrum & Canonibus & Decretalibus Pontificum Romanorum*, exstat in Bibliotheca Patrum Tom. XVII. edit. Lugd. pag. 247 - - 259. Sed in loco præmisso Flodoardi ex ejus Historia Ecclesiæ Rem. lib. IV. cap. 14. pro verbis: *qualiter ipsi Mortui anni tractari deberent*, legendum *ipsi Nortmanni*, ut recte pag. 604. ejusdem tomi legitur, in quo Flodoardi opus integrum exstat.

ERMANNUS *Æditus*, cujus Chronici edendi spem fecit Joannes Basilius Heroldus præf. ad Marianum Scotum, nun potest intelligi HERMANNUS *Contractus*, quia ille jam editus erat apud Henricum Petri An. 1536. cum Heroldus Marianum proferret An. 1559.

ERMANNUS ab Anno 1242 ad 1273. Abbas Altahensis sive *Altaichii* inferioris in Bavaria, Ord. Bened. & Ottonis, Bavariæ Ducis filiique ejus a Consiliis scripsit *Chronicon Altaichiense*, maximam partem ex meris diplomatibus coætaneis con-

coagmentatum ab Anno 1242 ad 1273 quod MS. in Bibliotheca Cæsarea. Vi de Lambecinm Tom. VIII. pag. 77-80 Usus eo olim Aventinus libro tertio: se editionem ejus quam Christoph. Gewoldus præf. ad Chron. Reicherspergensi desiderabat, quamq; post Lambecium Daniel quoque Nesselius promisit, adhu curavit nemo. Ejusdem Hermanni est *Chronicon Augustense* quod continuavi HENRICUS *Stero*, ejus Capellanus d quo supra pag. 681. Excerpta hujus Chronici per Matthæum Marschallum d Bappenheim, J. U. D. & Canonicum exhibet Freherus Tom. 2. pag. 343 357. (493 - - 508.) ab Anno 973. ad 1104. una cum Chronico Monasterii SS. Udalrici & Afræ Augustani ab An 1152. ad 1265. p. 358 - 383. (509 - 536.

HERMANNUS qui de Astrolabio scripsit infra, *Hermannus Contractus*.

HERMANNUS *Augustanus* Ord. Præd circa Annum 1353. quem ajunt scripsisse *de cognitione creata sensitiva & intellectiva*. Tum *Qudlibeta* plurima, compluresque *quæstiones*. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 641.

HERMANNUS *Augustinensis* Episcopus cujus *Epistola ad Ottonem* Babenbergensem Episcopum A. 1132. data in Jo. Georgii Eccardi Corpore medii ævi T. 2. p. 364

HER

HERMANNUS *Brucher* Northusianus Ord. Minor. circa Annum 1376. cujus *Sermones de Sanctis* memorantur ab Eysengreinio, Waddingo &c.

HERMANNUS *de Campo Veteri*, Westphalus Ord. Cisterc. circa Annum 1440. scripsit pro defensione Concilii Basileensis, *de vocibus definitivis in Concilio generali. De potestate Papæ & Concilii. De Schismate. De Neutralitate.* Vide Trithemium cap. 792. de S. E. & de scriptor. German. cap. 178. Vischium p. 146. sq.

HERMANNUS *Cappembergensis*, infra, HERMANNUS *Judæus*.

HERMANNUS *Cisterciensis*. Vide *Hermannus de Campo*, & *de Petra*.

HERMANNUS a debilitate membrorum qua laboravit ab infantia, dictus *Contractus*, filius Comitis Vöringensis & Sulgoviensis in Svevia: Monachus S. Galli primum, deinde Augiæ Majoris sive divitis Ord. Bened. præstans ingenio, Latinæ Græcæ & Arabicæ peritus linguæ, & qui variis scientiis animum excoluisset. Diem obiit An. 1054. in prædio suo Aleshusano. a) De eo Trithemius cap. 321. de S. E. & II. 84. illustr. Benedictin. & de scriptoribus Germ. cap. 41. & ex recentioribus, ut innumeros notissi-

a) Vide Pagium ad Annum 1054. n. 10.

tiſſimosque præteream, Nic. Hieron. Gundlingius in Gundlingianis Tom. 1. pag. 51. ſq. & B. Joannes Hubnerus noſter in Bibliothecæ Hiſtoricæ Centuria III. pag. 71. ſeq. Inter Opera ejus præcipuum eſt *Chronicon de ſex Mundi ætatibus*, quod ab rerum originibus perduxit ad Annum CHriſti 1054. Ejus variæ & aliæ aliis locupletiores exſtant editiones, quoniam auctor ipſe intercedente tempore videtur opus ſuum repaſtinaſſe vel locupletaſſe. Prima editio ex Codice S. Galli lucem vidit edente *Joan. Sichardo* Baſileæ 1529. 1536. cum Chronico *Euſebii* & *Hieronymi* quod Hermannus ſicut *Proſperi*, *Jornandis* & *Bedæ* quoque in A. C. 726. deſinentis diligenter eſt ſecutus. Deinde in tomo uno *Joannis Piſtori* Francof. 1583. 1613. (& curante V. C. Burchardo Gotthelf Struvio, Ratisbonæ 1726. fol.) cum continuatione ab Anno 1054. usque ad Annum 1065. Ex meliori hinc codice Cœnobii S. Georgii prope Rothwilam, *Chriſtianus Urſtiſius* inter ſcriptores rerum Germanicarum, Francof. 1584. & 1670. Tomo priore Chronicon Hermanni locupletius edidit veteri editione per columnas ex adverſo poſita, ſubjunctaque præter continuationem ANONYMI ab Anno 1054. ad 1065. etiam alia BERTHOL

D

DI Presbyteri Constantiensis ab Anno 1053. usque ad Annum 1100. Denique *Henricus Canisius* ex Codice Biblioth. S. Afræ & Udalrici Augustano Chronicon hoc melius atque locupletius edidit Ingolstad. 1601. 4. Tom. 1. Lectionum antiquar. (Tom. 3. editionis novæ pag. 193) cum continuatione priore usque ad Annum 1066. Canisii editionem secuti sunt Bibliothecæ Patrum curatores, Coloniensis Tom. XI. & Lugdunensis T. XVIII. Daniel quoq; Nesselius promisit ex Cæsareo Codice continuationem hujus Chronici usque ad Annum 1347. Continuationem ab Anno 1279. ad 1310. WICHARDO *de Polheim*, Archiepiscopo Saltzburgensi tribui, Lambecius Tom. 2. p. 3. annotavit, qui & continuationis usque ad Annum 1347. meminit pag. 70. Cætera Hermanni scripta apud Anonymum Mellicensem cap. 91. memorantur hæc:

1. *Gesta Chunradi & Henrici.*

2. Carmen, *de conflictu ovis & lini*, & aliud in modum *Theoduli*. Aliud item *de contemtu Mundi.* Ex carmine *de Virtutibus* vide Eccardi Tom. 2. Corporis medii ævi pag. 6.

3. Liber *de principalibus computi regulis.*

His a Trithemio adduntur: 4. *Vitæ plurium Sanctorum.*

5. *De Physiognomonia.*

6. *De compositione* sive *mensura Astrolabii* & *de ejus utilitate*, quæ duo scripta primus edidit Bernhardus Pez Tom. 3. thesauri anecdotorum, parte 2. pag. 95. & 109. Hos propter libros Hermannus inventor Astrolabii habitus fuit a Gvilelmo Durando IV. 22. aliisque. Vide laudati Pezii prolegomena pag. IX Sed notum est ante Ptolemæi tempora usum Astrolabii jam frequentatum fuisse.

7. *De eclipsibus.*

8. *De quadratura Circuli.*

9. *De conflictu rhythmomachiæ.*

10. Honorius IV. 12. scribit *dulcisonum cantum* composuisse. Anonymus Mellicensis: *in Musica pæne modernis omnibus subtiliorem, Cantilenas plurimas de Musica, Cantusque de Sanctis, satis auctorabiles* edidisse. Trithemius: præter scriptum *de Musica* & aliud *de monochordo* ait *dulci & regulari melodia eum cantus & prosas pulcherrimas composuisse. In quibus est illa de beata Virgine dulcissima* Salve Regina b) & Alma Redemtoris Mater,

b) Hanc alii minus verisimiliter Ademaro Podiensi Episcopo tribuerunt, unde *Antiphona de Podio* apud Albericum in Chronico ad An. 1130 pag

ter, *& cæteræ quarum copiosus est numerus.* Sequentia quoque, *Veni sancte Spiritus & emitte cœlitus lucis tuæ radium* ad Hermannum auctorem refertur. Vide Joannem Egonem de Viris illustribus Augiæ Divitis cap. 28. pag. 689. T. 1. anecdotorum Bernhardi Pezii parte 3. pag. 68. & Possevinum in Apparatu. Longe plura adduntur tum ab eodem Egone, tum a Joanne Metzlero cap. 47. de Viris illustribus Sangallensibus Tom. 1. ejusdem Pezii parte 3. pag. 582. *Ave præclara maris stella.* Historiæ sive Officia Annunciationis S. Mariæ & S. Mariæ Magdalenæ responsorium, *Simon Barjona.* Et Sequentia: *Rex omnipotens* de Adscensione Domini: & Historia de Angelis. Denique Trithemio teste *transtulit nonnulla Græcorum Philosophorum & Arabum Astrologorum Volumina in Latinum*: e quibus Joannes Metzlerus nominat Rhetoricam & Poësin Aristotelis ex Arabico.

ERMANNUS *Cygneus*, infra *Hermannus Minorita.*

p. 263. alii Petro de Monsoncio, Episcopo circa A. 960. Compostellano. Vide Nicolaum Antonium VI. 14. Biblioth. Vet. Hispan. pag. 579. S. Bernardi Opera Tom. 2. edit. novæ Mabillonianæ Paris. 1719. fol. p. 738. 749.

HERMANNUS *Dalmata* ſcriptor Chronici Saracenorum.

HERMANNUS *Doceomienſis* Friſius & ad S. Vitum Leovardiæ Paſtor circa Annum 1500. cujus *Commentarium in XVII Pſalmos primores* Poſſevinus & alii ex Suffrido Petri commemorant.

HERMANNUS Eremitarum in Nariſcis a) ſive Waldſaſſenſibus (Nortgaw) Abbas Benedictinus circa Annum 1214. ſcripſit de Cherubim & Seraphim, ac cæteris Angelorum choris. Vide Poſſevinum.

HERMANNUS *Gigas* & HERMANNUS *Januenſis*, infra *Hermannus Minorita.*

Joannes HERMANNI, vide infra, JOANNES *Weſſelus.*

HERMANNUS Colonienſis, *Judas* quondam dictus, genere Iſraëlita, tribu Levita, ex *Judæo* Chriſtianus, colloquii Ruperti, Abbatis ab Anno 1124. Tuitienſis, Eckebertique Epiſcopi ab Anno 1127. Monaſteri enſis, aliorumque clericorum ſermonibus permotus, atq; adductus etiam ad Chriſtianos fratre ſuo, Canonicus *Cappenbergenſis* Ord. Præmonſtr. in Weſtphalia ſcripſit *Opuſculum de converſione ſua* ad Henricum, quem modo filium modo

a) Perperam apud Cangium *in Noriis.*

modo fratrem cariſſimum appellat. Hoc ex Codice Biblioth. Paulinæ Lipſienſis in quo Hieronymi in Eſaiam commenmentariis junctum erat, vulgavit D. Joannes Benedictus Carpzovius ὁ μακαρίτης ad calcem pugionis fidei Raymundi Martini, obſervationibus Joſephi de Voiſin illuſtrati. Lipſ. 1687. fol. *Non*, inquit Hermannus, *ea facilitate converſus ſum, qua multos ſæpe infideles, ſive Judæos ſive paganos, ad fidem Catholicam repentina & inopinata mutatione converti videmus, ut quos heri perfidos dolebamus, hodie fideles & noſtros in gratia Chriſti factos coheredes gaudeamus. At vero mea converſio, graviſſimis in ejus primordio crebreſcentibus tentationum procellis, multisque ſe ei opponente antiquo hoſte inſidiis, & longa protelata fluctuatione, & maximis tandem laboribus, effectui eſt mancipata.* Baptiſmi, qui Coloniæ in B. Petri baſilica ei obtigit, hiſtoriam cap. 19. texit his verbis: *in cæteris ad fidem orthodoxam pertinentibus ſufficienter pro mea capacitate imbutus, ſolum de baptismi trina immerſione in nomine ſacræ Trinitatis exhibenda, ex miniſtrorum negligentia, immo potius ex inſidiantis mihi inimici fraudulentia edoctus non fueram. Fluenta igitur vivifici fontis ingreſſus, & in eo ſemel contra orientem immerſus, ſolam hanc*

immersionem suffecisse credebam ad antiquæ vetustatis renovationem. Clerici autem baptisterium circumstantes, sæpius me mergi debere clamabant. Sed ego qui fonte jam recens emerseram, discrete eorum voces audire vel clare, quos mihi faciebant nutus, defluente nimirum hinc inde piloso capite aqua, videre non poteram. Igitur a facie detersa manibus aqua, quid vellent audivi, sed magno fontis astrictus frigore, eorum primo voluntati non libenter obedivi. Attamen blanda baptistæ mei flexus ammonitione, feci, quod faciendum erat pro salute. Ratus itaque hac me secunda tinctione Divinis mysteriis satisfecisse, cœpi de fonte velle exire. Siquidem præ nimio ejus algore pene totus obrigueram. Sed clerus magnis rursum vocibus perstrebebat, me ad consummationem sacramenti versus ad austrum, salutaribus fluentis humiliter debere submitti. Diabolica igitur fraude circumventus, suspicatus sum, haberi me ab eis derisui. Unde sicut ille quondam Naaman Syrus accepto ab Heliseo propheta septies lavandi, magno animi succensus furore, ac moræ totius impatiens, volebam e baptisterio prosilire. Sed, Deo gratias, quod etsi se inimicus erexit, non adversum me prævaluit. Enimvero quemadmodum isdem Naamam suorum flexus ammonitione comitum, salutari Prophetæ consilio obtem-

temperavit; ita blanda religiosorum, qui aderant, clericorum exhortatio, propulso ab animo meo concepto malæ suspicionis contagio, meam in fide pusillanimitatem roboravit. Ut igitur per omnia veteribus nova liceat comparare, Naaman Jordaneis septies lotus fluentis, a lepra carnis visibiliter est curatus, ego in baptismo per septiformem Spiritus sancti gratiam invisibiliter sum ab animæ lepra mundatus. Vide & infra, *Hermannus Præmonstratensis.*

HERMANNUS *Kornerus*, de quo supra in CORNERO Tom. I. pag. 1210. sq.

HERMANNUS *Lerbecius* sive *Lerbeccensis, de Lerbeke*, Monachus Dominicanus Domus S. Pauli, Mindensis, scriptor *Chronici Comitum de Schowenberg* sive Schauenburgicorum ab Anno CHristi 1030. ad Annum 1404. (non 1414. ut Vossius) quod auctor dicavit fratribus Bernhardo Præposito Hamburgensi, atque Ottoni in Schowenborg Comiti magnifico. Hoc cum notis eruditis historicis, edidit Henricus Meibomius avus, Helmst. 1620. 4 & Henricus Meibomius nepos recudi fecit Tom. I. rerum Germanicarum pag. 495 - - 521. notis a p. 521. ad pag. 548. progredientibus. Germanicam quoque Chronici hujus versionem, adhuc ineditam Meibomius commemorat. Vide Jacobum Quetif

Tom. 1. de ſcriptis Dominicanorum pag. 751.

HERMANNUS *Mindenſis*, ab *Hermanno de Lerbeke* neutiquam diverſus.

HERMANNUS *Minorita* Chronicon condidit, quo MS. uſum ſe profitetur qui Abbati Urſpergenſi paralipomena adjecit. Huic Voſſii notationi Sandius ſubjungit: *dubio procul is eſt HERMANNUS Gigas, qui Minorita dicitur*, Chronico *autem, quod ſcripſit, titulum dedit* de floribus temporum. Eundem auctorem videtur Blondellus de Johanna Papiſſa pag. 11. vocare HERMANNUM *Cygneum*. Nimirum MARTINUS Minorita *Flores temporum* collegit ab Origine rerum usque ad annum Gratiæ 1290. HERMANNUS vero *Januenſis* continuavit usque ad An. 1346. atque ita cum continuatione exhibentur a C. V. Georgio Eccardo Tom. 1. Corporis medii ævi pag. 1551 - - 1640. Lubens inſuper audivi HERMANNI *Gigantis* flores temporum a Rev. D. Joanne Gerardo Meuſchenio exſpectari vulgandos cum continuatione *Michaëlis* EISENHARTI.

Neſcio quis qualisve ſit *Frater* HERMANNUS cujus *Dialogum* excuſum Ligni An. 1481. memorat Jo. Caillius hiſtor.

ftor. typographiæ pag. 43. & ex eo Mich. Maittaire pag. 161. Tom. 1. annal. typogr.

HERMANNUS five HERIMANNUS Monachus, cujus *Epiftolam* ad Bartholomæum Epifcopum Laudunenfem *de Miraculis S. Mariæ Laudunenfis* in Codice Sangermanenfi 527. legit præftantiffimus Cangius, eadem eft quam vulgavit Dacherius ad calcem operum Gviberti Novigentini pag. 526. præmiffam ejusdem Hermanni *libris tribus*, quorum duo priores miracula illa perfequntur, tertius autem isque prolixior tractat de ornata per S. Norbertum & Bartholomæum Epifcopum, & Monafteriis locupletata diœcefi Laudunenfi. Bartholomæus ille præfuit ab Anno 1113. usque ad 1150. vide Sammarthanos Tom. 2. Galliæ Chrift. pag. 620. feq. Idem Hermannus teftatur fcripfiffe fe *vitam S. Hildefonfi*, Toletani Archiepifcopi, eamque libris ejus tribus de Virginitate fua præmififfe. Hermannum hunc in genealogia illius Bartholomæi tradenda teftem omni exceptione majorem laudat Petrus de Marca, Marcæ Hifpanicæ libro IV. pag. 455. Non diverfus hic ab HERMANNO Tornacenfi, de quo infra.

HER-

HERMANNUS *de Petra*, Ordinis Ciftercienfis. Ejus *Sermones* MStos in Biblioth. Abbatiæ Hafnonienfis, Ord. Bened. in Hannonia memorant Sanderus pag. 314. atque ex eo Vifchius pag. 146.

HERMANNUS *Petra de Stutdorp*, five *Santdorpius*, Virginum Carthufianarum domus S. Annæ prope Brugas per annos XXIX. ut Trithemius c. 752. de S. E. & cap. 162. de fcriptoribus Germ. vel ut Valerius Andreas pag. 383. triginta quatuor Cœnobiarcha, defunctus An. 1428. Scripfit *Sermones de tempore*, tribus Voluminibus: *& de Sanctis*, Voluminibus totidem. *Super Oratione Dominica* fermones quinquaginta, editos Aldenardæ 1480. & Lovan. 1484. *De regimine Monialium. De immaculata Conceptione S. Mariæ.*

HERMANNUS *Præmonftratenfis*, fi Oudinum Tom. 2. pag. 1088. audimus, primus a S. Norberto conftitutus Præpofitus in Weftphalia Cappenbergenfis, idem fcilicet qui *Judæus* antea, opufculum de converfione fua fcripfit (de quo fupra pag. 710.) & fcriptor *vitæ S. Godofredi* ex Cappenbergenfi Comite Canonici Ord. Præmonftratenfis & Præpofituræ Cappenbergenfis fundatoris, An. 1126. defuncti, quæ fine nomine auctoris exftat apud Surium 13. Januar. & in Actis Sanctor. Tom. 1. Januar. pag. 847. atque incipit: *Temporibus B. Ludgeri.* Sed

in

in notia Præpositorum Cappenbergensium obvia in iisdem Actis pag. 842. seq. nulla Hermanni hujus mentio occurit.

HERMANNUS *de Saxonia*, Ord. Minor. cujus librum *de Casibus Conscientiæ* MStum in Bibliotheca Conventus Assisii, memorat Waddingus pag. 169.

HERMANNUS *de Schildis* Westphalus, Germanus Augustinianus qui diem obiit Herbipoli in Franconia An. 1357. Vide Trithemium de S. E. cap. 494. & Philippum Elssium Encomiastici Augustiniani p. 282. Scripta ejus: *De quatuor sensibus S. Scripturæ.* MS. in Biblioth. Basileensi. *Lectura* sive *Postilla in Genesin. Hexaëmeron duplex. De decem præceptis. Postilla in Canticum Canticorum. De materia Cantici Canticorum. Quadragesimale. De XLII. Masionibus. Expositio Orationis Dominicæ duplex*, una secundum verba Matthæi, altera secundum verba Lucæ. Super *Ave Maria. Expositio Missæ. De comparatione Missæ. In primum Sententiarum. Breviloquium. Manuale Sacerdotum. De vitiis capitalibus. Claustrum animæ. De conceptione S. Mariæ. De modo studendi.. De vera & falsa amicitia. De horis Canonicis. Contra flagellatores. Sermones varii. Collationes prædicabiles. Quæstionum diversarum* liber. *De quinque sensibus. De divisione Philosophiæ*, metrice.

trice. *In Ethicam & Rhetoricam Aristotelis. Super C.* Omnis utriusque. *Introductorium Juris.*

HERMANNUS *Petra de Stutdorp*, supra, *Hermannus Petra.*

HERMANNUS Abbas S. Martini Tornacensis Ord. Bened. ab Anno 1127. ad 1137. incertum quot annis superstes post abdicatum munus fuerit. Exstat ejus 1) *narratio restaurationis Abbatiæ S. Martini Tornacensis* ad Patres, Fratres & Filios universos illius Cœnobii. Primus vulgavit Lucas Dacherius Tom. XII. spicilegii pag. 358. seq. (editionis novæ Tom. 2. pag. 888.) cum additionibus aliorum auctorum pag. 922. & 926. ab Anno 1127. usque ad Annum 1160 Hoc est scriptum de quo tum adhuc inedito Vossius pag. 433. *Multa in eo leguntur de Regibus Galliæ ac Comitibus Flandriæ, atque ut Episcopatus Tornacensis separatus sit a Noviomensi.*

2) *De incarnatione JEsu CHristi Domini nostri*, tractatus ad Stephanum Viennensem in Gallia Archiepiscopum, editus primum a Casimiro Oudino inter Opuscula sacra Veterum aliquot Galliæ & Belgii scriptorum Lugd. Bat. 1692. 8 In præfatione, Hermannus, *Sciatis*, inquit, *me in eo nihil de meo posuisse, sed*

quo

quod in ſauctis Doctoribus legeram, & maxime in libro Domini ANSELMI *Cantuarienſis Archiepiſcopi, quem de eadem materia compoſitum* CurDEus homo *nominavit, velut in uno vaſculo congregaſſe. Præterea Dominus* ODO *Cameracenſis Epiſcopus piæ memoriæ vir, noſtri Cœnobii id eſt Beati Martini Tornacenſis primus Monachus & primus Abbas, qui me & patrem meum tresque germanos meos Monachos fecit, & cui ego licet indignus in ejusdem Cœnobii regimine tertius Abbas ſucceſſi: is inquam Abbas Odo in vigilia Nativitatis Domini, de eadem incarnatione ejus, ſermonem perpulchrum & prolixum fratribus noſtris in capitulo ſingulis annis facere conſueverat: adeo ut cum mane inciperet, usque ad horam fere ſextam eum protenderet. Et quia tunc eram adoleſcens & capacis ingenii, non pauca ex ejus verbis memoriæ commendavi, quæ nunc etiam referam vobis & omni legere volenti.*

3) *De miraculis B. Mariæ Laudunenſis* libri tres, de quibus ſupra in Hermanno Monacho p. 715.

HERMAS Paſtor, Apoſtolicis vicinus temporibus, Græce quidem non Latine ſcripſit, ſed admodum vetus exſtat Latina trium ejus librorum interpretatio, quam cum Græcis quæ ſuperſunt fragmentis notisque

notisq; Jo. Baptistæ Cotelerii aliorumque recudendam dedi in parte tertia Codicis Apocryphi Novi Testamenti. Hamb. 1719. 8. Primam editionem debemus Jacabo Fabro Stapulensi qui Hermam vulgavit Paris. 1513. fol. apud H. Stephanum avum, una cum Visionibus Ugvetini monachi, fratris Roberti, S. Hildegardis, Elisabethæ Sconaugiensis, & Mechtildis.

S. HERMENGILDI, Regis & Martyris in Hispania, circa A. C. 586. *Vita* in Actis Sanctor. 13. April. T. 2. p. 134. seq. petita ex Joanne Mariana.

HERMENOLDUS Abbas Anianensis, non diversus ut videtur ab ERMOLDO *Nigello*, de quo supra Tom. 2. pag. 332.

Adso HERMERICUS. Supra ADSO. T. 1. p. 45.

HERMERI Prophetia, qui ibi dicitur DEus Sapientum, MS. in Bibliotheca Cottoniana p. 76.

HERMETIS Trismegisti nomine scripta nonnulla feruntur non Græce ab eo composita nedum Latine, sed Latine versa olim ab APULEJO atque aliis ex Græco, & ex lucubrationibus Alexandrinorum Philosophorum Græce nomen Hermetis præferentibus, de quibus abunde dictum lib. 1. Bibl. Græcæ cap. 7. seq. & in Bibl. Latina ubi de Apulejo.

HERMIAS Philosophus Christianus ab aliud agente præstantissimo Cangio inter hos scriptores numeratur, quem neutiquam fugiebat Græce non Latine scripsisse Hermiam; notissimam illam & brevem, Gentilium Philosophorum irrisionem cujus versio Latina Bibliothecis Patrum inserta legitur. De aliis editionibus dictum in Bibliotheca Græca lib. V. c. 1. p. 96. seq.

HERMOLAUS *Barbarus*. Supra Tom. 1. pag. 457. sq.

HEROLDUS Monachus Hirsaugiensis Ord. Bened. circa Annum 1149. scripsit *de laude Martyrum*, ut ex Possevino Cangius.

Joannes HEROLDUS sive HEROLT, qui sub nomine DISCIPULI est notior. De eo supra Tom 2. pag. 112. seq. Apud Possevinum vitiose *Joannes Beroli*. Vide Oudinum T. 3. p. 2654. seq.

Petrus HERP Ord. Præd. Francofurti ad Moenum scripsit *Annales breves Dominicanorum Francofurtensium* ab Anno 1306. ad 1506. quos ex MSto Bibliothecæ Uffenbachianæ vulgavit superiore Anno Henricus Christianus Senckenbergius tomo secundo selectorum Juris & Historiarum, Francofurt. 1734. 8. pag. 1 - - 30. Laudat Henricus Speelmannus

in glossario pag. 300. voce *Frigdora* ex quo apud Senckenbergium pag. 13. pro *modos asserere*, legendum apparet *modos assuere*.

Stephanus HERRANDUS ex Abbate Isenburgensis Cœnobii Ord. Bened. Episcopus Halberstadensis, defunctus An. 1107 Vide Trithemium cap. 360. de S. E. & de Scriptor. German. cap. 61. Ejus *Epistola* defensoria Papæ ad *Waltramum* scripta nomine *Ludovici* Landgravii Thuringiæ, ad quem WALTRAMUS Naumburgensis * Episcopus pro Henrico IV scripserat, exstat utraque apud Dodechinum ad Annum CHristi 1090. Tom. 1 Pistorii pag. 458. seq. & in Goldasti apologia pro Henrico IV. pag. 31. & 252.

HERVARDUS Leodiensis Archidiaconus, circa Annum 1200. scripsit *Epistolam* ad G. Canonicum Laudunensem scriptorem vitæ S. Servatii, Tungrensis Episcopi, itemque epici carminis quo cultu & qua conversationis forma se agant Clerici qui pie CHristo volunt vivere. In hac Hervardus Canonicum illum

* Apud Pistorium pag. 458. *Megdeburgensis* se pag. 461. rectius *Numburgensis*, sicut apud Trithemium quoque *Nienburgensis*. Vid Goldastum diss. de auctoribus apologiæ pro Henrico IV. præmissa pag. 20. seq.

lum rogat, ut Gviberti Martini, Abbatis Gemblacensis desiderio Vitam S. Martini Turonensis scribendam in se suscipere ne gravetur. Edita Epistola a Mabillonio Tom. 2. Analect. p. 236. (edit. novæ pag. 480.)

HERVELDENSIS Monachi Chronicon ab Orbe condito ad Annum CHristi 1076. in Simonis Schardii Tom. 1. rerum Germ. p. 369.

HERVEUS Brito, infra, *Herveus Natalis.*

HERVEUS Cenomanensis, Monachus Burgidolensis sive Dolensis Ordinis Benedictini in diœcesi Bituricensi circa Annum 1130. de cujus Vita & scriptis Epistolam Encyclicam Monachorum Burgidolensium edidere Dacherius Tom. 2. spicileg. pag. 514. (editionis novæ Tom. 3. pag. 461.) Oudinus T. 2. pag. 1114. & Bernhardus Pez Præf. ad Tom. 3. anecdotorum pag. IV. Cujus eam partem qua scripta Hervei recensentur, hic apponam, additis notis, ex quibus constet quantum ex illis hodie superesse sit compertum.

Fecit ergo primum Expositionem mirabilem super Librum B. Dionysii de Hierarchiis Angelorum.

Deinde expoſuit totum Librum Iſaia Prophetæ, a) & Lamentationes Jeremiæ, extremamque partem Ezechielis *ibi incipiens, ubi ſanctus Gregorius Papa dimiſerat, & ad finem usque perducens.*

Simul etiam Devteronomium Moyſi b) & Eccleſiaſtem Salomonis, *nec non quoque* Librum Judicum & Libellum Ruth librumque Tobiæ, *omnia quæ in illis minus intelligentibus ſolam litteram ſonare videntur, in convincibili ratione oſtendens CHriſti & Eccleſiæ conteſtari & prædicare myſteria.*

Preterea & Apoſtoli Pauli Epiſtolas c) cum

a) Commentarios ampliſſimos *in Eſaiam* libris diſtinctos VIII. ad Joannem Abbatem Dolenſem in pluribus Galliæ Bibliothecis MStos viderunt Labbeus Tom. 1. de S. E. pag. 432 & Oudinus Tom. 2. pag. 1117. Eosdem ſed ſine præfatione ad Joannem Abbatem, e Codice Monaſterii S. Crucis Ord. Ciſterc. & Garſtenſi prope Styram edidit Bernh. Pez T. 3 anecdotor. Auguſtæ Vindel. 1721. fol. Etiam Commentarios ejusdem Hervei MStos in Bibl. Ciſtercienſibus exſtantes refert ſe vidiſſe *in Leviticum*, Librum *Judicum*, *Eccleſiaſten*, *Canticum Moſis*, *Abacuc* & *Annæ Prophetiſſæ*: & Expoſitionem *in Duodecim Prophetas.*

b) Poſtillæ breves *in Devteronomium* MSS. in Bibl. S. Germani Pariſ.

c) Hi ſunt Commentarii *in Pauli Epiſtolas* quos ſub Anſelmi nomine Colon. 1533. cum Præf. Gottfridi Hittorpii primum editos, deinde inter ANSELMI Cantuarienſis Opera plus ſemel prodiiſſe dixi T. 1. pag. 303.

cum tanta sapientiæ affluentia, exposuit, *ut, qui eas legerunt, asserant, nunquam se illis comparabiles cognovisse, & vix aut nunquam tanta expositas diligentia posse alicubi reperire.*

Ad ultimum, cum fama doctrinæ ejus circumquaque spargeretur, & jam nullus ei, sicut attestantur, qui eum veraciter cognoverunt, Canonicarum Scripturarum scientia primus haberetur, Librum Duodecim Prophetarum & Librum Genesis *ex integro tam mirabili sensu* exposuit, *ut expositionem super illos necdum potuerimus invenire, quæ suæ æquiparari possit.*

Inter hæc quippe fecit plurimas Expositiones de Lectionibus sanctorum Evangeliorum, Canticorum *etiam, quæ in Ecclesia leguntur.*

Libellum *quoque* de connexione quarundam Lectionum, *ostendens aliter in quibusdam Ecclesiis legi, quam in Sacra Historia continentur: de quibus unum quod subditur exemplum, sufficiat. Legitur in Quadragesima, Lectio quædam de Libro Esther:* oravit Esther ad Dominum dicens: Domine DEus Rex omnipotens, in ditione tua cuncta sunt posita. *Quam orationem ipse illic ex auctore sacræ historiæ probat non fecisse Esther:* oravit Mardochæus. *Et multa similia ibidem asserit.*

Librum *etiam non minimum fecit* de Miraculis S. Mariæ DEi Genitricis, *qua eadem inviolata Virgo temporibus ejus gessit in Dolensi templo, quæ ipse mox postquam gesta erant, sicut audiebat ab ipsis in quibus fiebant, & a Monacho Custode Monasterii, sine aliqua dilatione scribebat.*

HERVEUS *Natalis*, Brito Aremoricus Ord. Præd. Magister generalis, defunctus An. 1323. de quo Jacobus Queti Tom. 1. pag. 533. seq. Labbeus, H Warthonus ad Caveum & alii. *Subtilissimum in Logica & Philosophia* vocat S Antoninus summæ Hist. XXIII. 11. 2 Tom. 3. pag. 68. Scripsit *de secundis intentionibus* Paris. 1489. 4. Commentarium *in IV. libros Sententiarum* Venet. 1505 fol. & Paris. 1647. cum tractatu *de potestate Papæ*, qui separatim prodierat Pari. 1500. & 1506. 4. *Quodlibeta minora* XXIV. *de Beatitudine*. Venet. 1513. fol. *Quodlibet majora* quatuor quorum quartum est contra PETRUM *Aureolum*. Venet. 148 fol. & cum septem ex minoribus. ibid 1513. fol. & tractatus VIII. *de beatitudine, de Verbo, de æternitate Mundi, de materia Cœli, de relationibus, de pluralitate formarum, de virtutibus, de mot Angeli.* Omitto alia vel inedita ac hu

huc, vel in Quodlibetis aut Quæstionibus disputatis obvia, quæ a Quetifo memorantur, ut *de esse & essentia* atque *de intellectu & voluntate* contra HENRICUM *Gandavensem: De peccato originali. De paupertate CHristi & Apostolorum. De speciebus. De latitudine entium. De Voto religiosorum.* In *Aristotelem* de prædicamentis & in libros duos perihermenias, in librum divisionum *Boëthii*, in *Porphyrii* communitates. *De cognitione primi principii. De indulgentiis. Utrum ponere ea, quæ sunt Fidei, repugnare seu non posse stare cum apparentibus, sit ponere falsum subesse Fidei nostræ. Utrum DEum esse, possit demonstrative probari via causalitatis efficientiæ. Defensorium vero contra impugnantes Fratrum Prædicatorum Ordinem, quod non vivant secundum Apostolicam Vitam,* non Hervei est, sed JACOBI *de Voragine*, de quo infra. Commentarius *in Epistolas Pauli* auctorem habet, ut jam paullo ante notavi, HERVEUM Dolensem. Verisimilius tamen est nostro deberi *Totius Logicæ Aristotelis summam*, quæ inter THOMÆ Aquinatis legitur, opusculum XLVIII.

HERVEUS *Remensis*, supra, HERIVEUS p. 702. seq.

Arnoldus HESSELS, de quo Tom. I. pag. 372.

HBSSO Scholasticus & Presbyter Remensis, cujus brevem *Commentarium de rebus A.* 1119. *gestis inter Calixtum II. Papam & Henricum V. Imp.* Acta *Concilii Remensis* illo anno celebrati complexum edidit Seb. Tengnagelius inter Vetera monumenta, vulgata Ingolstad. 1612. 4. atque inde in Conciliorum tomis. Adde Ordericum Vitalem XII. pag. 857. seq. & Pagium ad Annum 1119. num. 9. seq. Laudat Conradus Abbas Urspergensis p. 263. Chronici.

HESYCHIUS auctor *librorum VII. Explanationum allegoricarum in Leviticum* ad Diaconum Eutychianum Latine quidem tantum exstant, laudati pridem Amalario, Rabano, Strabo, aliisque, & editi Basil. 1527. fol. Paris. 1581. 8. & in Bibliothecis Patrum ut Tom. XII. edit. Lugd p. 52. plerisque autem visi sunt scriptoris esse Græci, Hesychii nempe, ut titulus habet, Hierosolymitani a) presbyteri

a) In glossa Ordinaria vocatur etiam Episcopus Hierosolymitanus; sed non est tanta illius auctoritas, ut ideo non possit tribui Hesychio qui presbyter Hierosolymitanus A. C. 433. obiit & ab explanatione Scripturarum magnam sibi celebritatem nominis parasse in Menologio Græ-

byteri, versi latine ante multa secula ab interprete nescio quo. Tamen, *Latine primitus scriptum prorsus existimo*, inquit celeberrimus Montfauconus pag. 75. diss. præliminar. in Hexapla Origenis: *neque enim ullatenus olet interpretationem ex Græco factam. Et Commentaria non Græce sed Latine edidisse vel hinc evincitur, quod in Catenis Græcis in Leviticum, quæ magno numero variis in Bibliothecis habentur, nihil ex Hesychio Græce usquam compareat.*

HESYCHIUS *Solonitanus*, in Dalmatia Episcopus, cujus Epistola una ad Augustinum & duæ ad eum Augustini exstant, num 78. 79. 80. (in nova editione 197. 198. 199.) Augustinus XX. 5. de Civ. DEI: *Epistola quam rescripsi ad beatæ memoriæ virum Hesychium Salonitanæ Urbis Epistola quam rescripsi ad beatæ memoriæ virum Hesychium Salonitanæ Urbis Episcopum, cujus Epistolæ titulus est de fine sæculi.*

Græcorum ad 28. Martii traditur. In MS. Regio Paris. quod est in fol. 800. circiter annorum, *incipit liber Isicii Hierosolymitani in Leviticum.* Recentior manus mutavit, scripsitque *Salonitani.* Græcis scriptoribus accensere etiam non dubitat Nic. Comnenus prænotion. mystagogic. pag. 163. 189. &c. De Hesychio, presbytero Hierosol. Græco scriptore, & de aliis Hesychiis dictum Tom. VI. Bibl. Græcæ p. 243. sq.

culi. Eſt illa Epiſt. 80. (in nova edititione 199.) Epiſtola prima Zoſimi Papæ ad hunc Heſychium data fertur Honorio XII. & Theodoſio VIII. COSS. hoc eſt A. C. 418. Tom. 1. Concilior. edit. Binianæ pag. 711. Ad hunc Heſychium exſtant S. Chryſoſtomi Epiſtolæ. Neque hunc explanationum in Leviticum interpretem videri poteſt probabile, qui Heſychio Hieroſolymitano antiquior, non raro verba S. Scripturæ ex Hieronymi verſione adſcripſit, quæ illi *noſtra translatio*, *præſens translatio* apellatur. Confer Richardum Simonem in Cenſura Bibliothecæ Divinæ Hieronymianæ Gallice edita pag. 35. ſeq. 40. ſeq. & in Epiſtolis Criticis pag. 69. ſeq. & Tom. 4. Biblioth. Criticæ pag. 55. & in cenſura Biblioth. Eccleſiaſticæ Dupinianæ Tom. 1. pag. 261. ſeq. Salmaſium de transſubſtantiatione pag. 57. Edm. Albertinum de S. Evchariſtia p. 847. Labbeum de ſcriptoribus Eccleſiaſticis T. 1. pag. 633. ſeq. Natalem Alex. Sec. V. pag. 136. Uſſerium apud Caveum, & Antonium Arnaldum in ſcripto Gallico: Tradition de l'Egliſe touchant l'Evchariſtie Tom. 4. de la perpetuité de la foy pag. 21. ſeq.

HETERIUS, ſupra, ETHERIUS T. 2. p. 346.

HETTIUS ex Abbate Epternacensi Archiepiscopus Trevirensis, supra, *Hectus.* p. 579.

HETTO ex Augiensi Abbate Episcopus Basileensis, vide supra *Hatto* pag. 575. Hic a Cangio male traditur vixisse An. 924. nam diem obiit An. 836.

Joannes HEXHAM, Prior Hagulstadensis, scripsit *Historiam XXV. annorum*, hoc est Historiam *SIMEONIS* Dunelmensis de gestis Regum Anglorum continuavit ab Anno 1130. ab 1154. Exstat inter decem Scriptores Historiæ Anglicanæ Rogero Twisdeno & Joanne Seldeno curantibus editos Lond. 1652. fol. ad calcem Simeonis Dunelmensis T. 1. p. 257-282. Præterea Baleus III. 31. & Pitseus ad Annum 1190. ei tribuunt *Descriptionem Scotici bello, librum de signis & Cometis* An. 1133. nec non aliquot *Conciones.*

Ranulphus HICKEDEN, infra, HIGDENUS.

Joannes HICKLEY Augustinianus, Doctor Theologus scripsit contra omnes hæreticos, schismaticos & persecutores Ecclesiæ ingens volumen in tres tomos distributum, cui titulum fecit: *De potestate Ecclesiæ.* Laudat Bzovius ad A. 1415. n. LVIII.

HIEREMIAS *Judex*, cujus *Compendium Moralium notabilium* memorat Sanderus in Bibliotheca MStorum Belgii pag. 225. non diversus ab Gesneri HIEREMIA *Paduano*, sive HIEREMIA *Montagnono* seu *de Montanione*, quem Judicem Patavinum notavit Scardeonius, defunctum An. 1300. & ex Scardeonio Nicolaus Camnenus Papadopoli Tom. 2. historiæ Gymnasii Patavini pag. 6. Idem Compendium memoratur apud Sanderum p. 199. ubi male *Hieremias de Monvangione* appellatur: ille vero exstat editus liber, Nicolao Comneno judice perutilis inscriptus *Epitome Sapientiæ*. Continet excerpta, collectaque ac in capita operose digesta, quæ ex pluribus excerpsit scriptoribus, dicta, exempla, ratiocinia ad rem moralem pertinentia. Lucem vidit Venetiis 1505. 4. Vide Mich. Maittaire Annales typograph. Tom. 2. pag. 172. Eundem Hiremiam quoque *de auctoribus scientiarum & libris eorum* scripsisse testantur Gesnerus in appendice ad Biblioth. & ex eo Simlerus aliique.

HIERONYMI *Æmiliani*, Patritii Veneti Congregationis Clericorum Regularium Somaschæ in agro Bergomensi institutoris, qui An. 1537. obiit, vita scripta libris IV. ab Augustino Turtura, Congregationis Præposito Generali ad Horatium

tium Cardinalem Lancelotum, exſtat in Actis Sanctorum Tom. 2. Febr. 8. pag. 221 - 274.

HIERONYMUS *Albertuccius de Borſellis* ſive *Burſellus*, Bononienſis Ord. Præd. diem obiit An. 1497. & traditur ſcripſiſſe Chronicon ab O. C. ad Annum 1491. Annales ſui Ordinis, & tabulam duplicem de Generalibus Magiſtris ejusdem Virisque illuſtribus. Aliam itidem de Doctribus aſſeverantibus B. Virginem originali peccato aliquando fuiſſe obnoxiam. Hiſtoriam Pontificum Romanorum a S. Petro ad Alexandrum VI. Chronicon ſive deſcriptionem plurium Italiæ Civitatum, & Chronicon Bononienſe ac Sermones. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 883. & Voſſium pag. 627. ſeq.

HIERONYMUS *Balbus*, Pariſiis eloquentiæ laude clarus circa Annum 1494. edidit *Rhetorem glorioſum*, ſive dialogum quo Gvilelmum Tardivum perſtringendum ſibi ſumſit. Vide Trithemium cap. 942. Poſtea Epiſcopus Gurcenſis in Carinthia, Carolo V. dicavit opuſculum *de Coronatione*, aliaque ſcripſit carmine & proſa de quibus adeundus Hendreichius in pandectis Brandenburg. pag. 390.

HIERO-

HIERONYMUS *Bononius* Tarvisinus defunctus An. 1517. Præter *vitam S. Hieronymi* prosa & versu, nec non *promiscua* scripsit dissertationem brevem *de Tarvisinis illustribus* editam in tomo secundo supplementi ad Diarium eruditorum Italiæ p. 115 - 131.

HIERONYMUS *de Bononia*, supra, *Hieronymus Albertuccius*.

HIERONYMUS *Camaldulensis*, infra, *Hieronymus Pragensis*.

HIERONYMUS *Donatus*. Vide DONATUS T. 2. p. 175.

HIERONYMUS *Ferrariensis*, infra, SAVONAROLA.

HIERONYMUS *a Sancta Fide* Hispanus antea inter Judæos *Josua Lurki*, Medicus Petri de Luna sive Benedicti XIII. Judaismum ejuravit An. 1412. atque An. 1413. Conventum haberi curavit Girundæ in Catalonia, in quo adversus Judæos præsente Benedicto XIII. disputasse traditur eo successu, ut ad quinquies mille a Judaismo ad Christianismum amplectendum adducerentur. Libri ejus *duo*, argumentum illius disputationis *adversus Judæos* complexi, prior de Messia, alter de erroribus Talmudis prodierunt Latine sine loco & anno, tempore nascentis typographiæ, in fol. Vide V. C. Jo. Georgii

gii Schelhornii amœnitat. literar. Tom. 3. p. 141. ut alias editiones in Bibliotheca Patrum Parif. Tom. 4. & Lugd. Tom. 26. repetitas prætereaam. Vide quæ de hoc Hieronymo eruditiff. noftri Wolfii Bibliothecæ Hebrææ Tom. 1. pag. 463. & Tom. 3. pag. 345. & Jacobum Lenfantium hift. Concilii Pifani lib. VI. §26. fq. p. 140. qui etiam de fcriptis Judæorum adverfus Hieronymum pag. 170. & laudatus Wolfius Tom. 1. pag. 464. Talmudis dicta non fatis accurate ab hoc Hieronymo allegari notavit Wagenfeilius præf. ad tela ignea Satanæ pag. 78. quanquam alioqui non fomniculofe in coacervandis Judæorum blafphemiis verfatum profeffus pag. 76.

HIERONYMUS *Florentinus*, Monachus Ord. Vallis Umbrofæ, fcripfiffe traditur *miracula S. Joannis Gvalberti*, qui Ordinem Vallumbrofanum inftituit An. 1040. Sed vide quæ infra in *Hieronymo Radiolenfi.*

HIERONYMUS *Forolivienfis* Ord. Præd. qui non ultra Annum 1476. vitam produxiffe traditur, fcripfit præter *Sermones* de Sanctis, de tempore, Quadragefimales, Dominicalesque, *Annales Forolivienfes* ab Anno 1397. ad 1433. Vide Diarium eruditorum Italiæ T. XXI. p. 395. fq. Jacobum Quetif Tom. 1. p. 527.

HIE-

HIERONYMUS *de S. Marco*, Baccalaureus Oxoniensis, Ord. Minor. cujus *parva Logica* memorat Waddingus pag. 472. & Pitseus pag. 864. ex H. Willoto.

HIERONYMUS de *Ocon*, sive *Ochon*, *Ochus* (vitiose *Otho*) Monachus Carmelita Cœnobii Perpinianensis, quam urbem fortasse habuit patriam, inde Episcopus Helenensis sive Perpinianensis & Benedicti XIII. a Confessionibus circa Annum 1420. Neque mirum inter Helenenses Episcopos nullam ejus mentionem apud Sammarthanos Tom. 2. Galliæ Christianæ pag. 608. fieri, quorum Catalogum illorum Episcoporum mendosissimum esse notavit Baluzius ad Marcam Hispanicam pag. 444. Scripsit *in libros Maccabæorum*, quod opus vidisse se testatur Alegrius pag. 331. atque erudite scripsisse judicium est Nicolci Antonii Tom. 2. Biblioth. Veteris Hispanæ p. 138. Præterea *Acta* sive *librum de Vita & moribus Benedicti XIII.*

HIERONYMUS *Ochus* Navarrus, Pampilonensis, ejusdem Ordinis Carmelitici Monachus eidem Benedicto XIII. charus, & actorum ejus scriptor fuisse fingitur, quem nullum fuisse ex laudato Nic. Antonio facile colligas.

HIERONYMUS *de Padua*, infra, *Hieronymus Vallis*.

HIERONYMUS *Paulus*, Catalanus, Canonicus Barcinonensis, sub sæculi decimi quinti exitum, præter *Sententiam de donatione Constantini* M. memoratam Gesnero, scripsit *de fluminibus & montibus Hispaniæ* & *de urbe Barcinonensi*, quæ opuscula Andreas Schottus exhibet tomo secundo Hispaniæ illustratæ. Ejusdem *Codicem* sive *Provinciale Ecclesiarum Obis Christiani* notis & auctario ornatum vulgavit Aubertus Miræus, Paris. 1610. ut ipse profitetur in auctario de S. E. pag. 105. Sed nullam Hieronymi Pauli mentionem fieri a Miræo video, & miror, neque in editione illius Codicis ad calcem collectionis Decretalium, vulgata a Carolo Labbeo Paris. 1610. fol. neque in notitia Episcopatuum Orbis Christiani libro quarto. Antwerp. 1613. 8. De hoc Hieronymo Vossius p. 657.

HIERONYMUS *Pragensis*, Vir pius, doctus atque eloquens, Joannis HUSSI amicus & parastata, ac propter liberam assertionem testatissimorum, sed exosorum dogmatum idem cum eo fatum expertus, combustusque in Concilio Constantiensi An. 1116. 3. Cal. Junii. Vide Ambrosium Camaldulensem lib. XIX. Epist. 16. Tom. 3. anecdot. Edmundi

Martene pag. 671. Pogii Florentini Epi
ſtolam ad Leonhardum Brunum, Areti
num in Orthuini Gratii faſciculo rerun
expetendarum & ad calcem Operum Jo
annis Huſſi Tom. 2. pag. CCCLVIII. at
que alibi obviam, Æneam Sylvium i
hiſtoria Bohemiæ, ſed præcipue Act
Concilii Conſtantienſis, etiam Bzoviun
ad A. 1415. num. 48. pag. 477. & Ar
1416. pag. 496. 504. ſeq. Jacobum Ler
fantium ac præ omnibus Hermannum a
Hardt Concilii Conſtantienſis tomo IV
ubi programma ejus, quo ſalvum co
ductum ſibi dari ab Imperatore Sigi
mundo & Synodo petiit pag. 103.
quomodo ter citatus pag. 119. 146. de
nique comparuerit, pag. 149. captivu
inde examinatus pag. 216. 481. recant
verit ex metu & timore pag. 761. 68
497. 499. 502. ſed poſt mox revoc
tam & ſolenniter abnegatam recantati
nem, examinatus iterum ſit ad Artic
los pag. 634. 646. 751. 755. 766. cond
mnatus pag. 796. exuſtusque p. 771.

HIERONYMUS *Pragenſis* Bohemus, I
remita Camaldulenſis, ſacræ Paginæ Pr
feſſor An. 1431. interfuit Concilio Ba
leenſi, in quo acrius pro Concilio ſte
adverſus Eugenium IV. atque Apoſtol
Lithuanorum diem obiit Venetiis A
1440. Ejus *Sermo* An. 1433. habitus
Carth

Carthusia Basileensi *de vita S. Romualdi Abbatis* Ord. Camaldulensis Sec. XI. fundatoris exstat in Actis Sanctor. Tom. 2. Febr. 7. pag. 124 - 140. cum Jo. Bollandi notis.

HIERONYMUS *Radiolensis*, Monachus Vallumbrosanus, scripsit ad Laurentium Medicem libros III. de miraculis S. Joannis Gvalberti, qui Ordinem Vallis umbrosæ condidit circa Annum 1050. Exstant in Actis Sanctorum Tom. 3. Julii 12. pag. 382 - 453.

HIERONYMUS *Rhamnusius* sive *Ramusius*, Venetus, Vir Arabice doctus, Avisenæ quedam dicitur Latine verrisse Damasci, cum illic medicinam factitaret An. 1484. De eo sic Paulus Manutius Epistola præfatoria ad Paulum Rhamnusium Joannis Baptistæ filium, in Cæsaris commentarios: *Mitto* Hieronymum, *patruum tuum, Medicinæ ac Philosophiæ studiis præstantem, qui cum in Syriam eo consilio esset profectus, ut Arabicis litteris imbueretur, paucis annis tantum profecit, ut plerosque Avisenæ libros in Latinam lingvam egregie converterit.* Hæc ex politissimo Manutio Paulus Colomesius p. 7. Italiæ Orientalis. Eundem Hieronymi laborem laudant atque ejus Codice usos se profitentur editores Avicennæ

Latini ex versione Gerardi Cremonensis & Andreæ Alpagi, Belunensis castigatione. Venet. 1608. fol. 2. Vol.

HIERONYMUS *Salgherius* Patavinus qui scripsit vitam Eustachiæ Monachæ in Cœnobio S. Prosdocimi defunctæ An. 1469. idibus Febr. Vide Vossium pag. 810.

HIERONYMUS *Savonarola*, infra, SAVONAROLA.

S. HIERONYMUS *Stridonensis*, Dalmata lumen Ecclesiæ singulare, cujus eruditionem conjunctam cum vehementi Zelo atque industria profutura legentibus vix quisquam inter veteres Latinos doctores æquavit, antegressus certe est nemo. Factus Presbyter A. C. 350. ætatis suæ 29. cum per triennium Romæ & quatuor annos in Syriæ eremo versatus esset, reliquam omnem ætatem postea Bethlehemi libenter exegit, diemque obiit An. 420. proprior nonagenario. De vitæ ejus scriptoribus Operumque editionibus & de scriptis non editis inter opera sed separatim vulgatis non repetam quæ dixi lib. IV. Bibliothecæ Latinæ cap. 3. neque quæ Oudinus T. 1. p. 790-883. tantum addam, novam meliorem auctioremque Chronico atque aliis, longeque emendatiorem scriptorum Hieronymi editionem jam parari a viris do-

doctis Veronensibus, Scipione Maffeio & Dominico Vallarsio: ut didici ex observationibus ad Cardinalis Norisii Opera Tom. IV. pag. 843. atque ex ephemeridibus litterariis Paris. An. 1733. mense Majo pag. 129. ubi etiam pag. 131. spes fit supplementi ad Parisiensem ἔκδοσιν novissimam Joannis Marcianæi, quod ab erudito Benedictino jubemur exspectare qui Justini S. Martyris, Tatiani, Athenagoræ &c. operibus expoliendis operam suam addixit: Sed in laudati illustris Scipionis Maffeji Antiquitatibus selectis Galliæ, non modo pag. 99. luculenta fit mentio strenuæ operæ quæ a Clarissimo Vallarsio in emendandum Hieronymum impenditur, sed etiam pag. 177. titulus novæ editioni Hieronymi post emissum Hilarium in lucem dandi præfigendus exhibetur hunc inmodum: *S. Eusebii* Hieronymi *Stridonensis Presbyteri opera, post Monachorum Ord. S. Benedicti e congregat. S. Mauri recensionem denuo ad MStos Codices Romanos, Mediolanenses, Veronenses aliosque, nec non ad priores editiones castigata, quibusdam ineditis monumentis multisque S. Doctoris lucubrationibus seorsim tantum antea vulgatis aucta, & adnotationibus, monitis variisque lectionibus continenter illustrata, Opera & studio* Dominici Vallarsii,

Veronensis Presbyteri, opem ferentibus aliis in eadem Civitate litteratis Viris, & præcipue Marchione Scipione Maffeio, Veronæ 1735.

HIERONYMUS *Vallis* five *de Vallibus*, *Vallensis* Eques Medicus & Poëta eximius Patavinus ad Petrum Donatum, Episcopum Patavinum scripsit *Jesuidem* five poëma heroicum de passione JEsu CHristi, quod incipit: *Maxime Cælicolum supera qui celsus in aula*: Prodiit Vien. 1510. 4. Lip. 1509. 1512. 1516. 1517. 4. Antw. 1559. 12. cum Dominici Mancini poëmatis, edente Theod. Pulmanno: atq; sine nomine auctoris cura Wolfgangi Lazii, Basil. 1552. fol. ante vitas Apostolorum tributas Abdiæ Babylonico. Alia etiam scripsit poëmata, quæ MSta habuit Laur. Pignorius teste Tomasino pag. 86. MSS. Patavin. atque ipse ait *gesta Patrum* se *cantasse*, fecisseque *vivere perpetua posteritate viros*. Quanquam vero An. 1494. adhuc vixisse tradit Trithemius c. 953. tamen verius est, quod notat Vossius, diem obiisse An. 1443. Vide Epistolam Christiani Daumii ad Nicolaum Heinsium Tom. V. sylloges Burmannianæ p. 249. 250. Diarium eruditorum Italiæ Tom. X. pag. 487. seq. & Tom. XI pag. 299. ubi memorant & hujus Hieronymi *Orationem* MS. in Biblioth. Am-

Ambrosiana, quam habuit ad Serenissimum novum Ducem creatum, D. Pasqualem Maripetro.

Magister HIERONYMUS *de Werdea*, Sveviæ opido, ante Monasticum Institutum *Joannes*, inde ab Anno 1463. Prior Monseensis seu Lunælacensis in Austria, Ord. Bened. Scripsit tractatum *de profectu religiosorum* per capita XV. quem edidit Bernhardus Pez Tom. 2. Bibliothecæ Asceticæ p. 173. - - 226. Ratisbonæ 1723. 8. Idem in præfatione docet hunc Hieronymum reliquisse *in solo Monasterio Monseensi sex supra viginti volumina, sua veneranda manu exarata, in quæ partim proprii ingenii, partim lectiora aliorum monumenta litteraria intulit. Accuratam singulorum voluminum recensionem instituit Adm. Reverendus, ac singulari eruditione præditus D. P. Honorius Khobalter, Benedictinus Lunælacensis, nunc in Monasterio Mellicensi contubernalis noster, in peculiari Opere, cui titulus:* Poma Septembris, hoc est: Acta litteraria Venerabilis Magistri Hieronymi de Werdea, Prioris Lunælacensis, qui floruit in Lunæ lacu ab Anno Domini MCCCCLI. usque ad A. MCCCCLXXV. quo obiit. *Ex his actis suo tempore* in Bibliotheca Benedictina *omnia diligenter seligam, quæ ad amplius demonstrandam*

Hieronymi eruditionem, & ad historiam ejus Operum aliquid facere videbuntur.

Ranulphus sive *Radulphus* (HIGDENUS, Hygeden, Hickeden) Monachus *Chestrensis* sive *Cestrensis* Ord. Benedict. scripsit *Polychronici* libros septem, juxta numerum ætatum Mundi & dierum quibus Mundus creatus est, ab Origine rerum usque ad Annum Christi 1357. quibus nonnulli Codices addunt continuationem usque ad Annum 1377. cum auctor jam in senectute bona obiisset An. 1363. Primo libro descriptio Orbis continetur, quam *Mappam Mundi* Baleus, Pitseus & Vossius pag. 442. appellant. Primos sex libros usque ad Annum 1065. atque ad Conquestum Gvilelmi, & Haraldi mortem primus Latine vulgavit Thomas Galeus in Historiæ Britannicæ, Saxonicæ, Anglo Danicæ scriptoribus XV. Lond. 1691. fol. Tom. 1. p. 179 - 287. professus ea se dare *quæ de rebus Britannicis & Hibernicis* Higdenus annotavit, exterarum vero gentium quas itidem Higdenus attigerit res gestas, & cætera post Annum 1065. sine fraude Lectoris omisisse. Auctoribus usus est Plinio, Solino, Eutropio, Isidoro, præcipue vero *Giraldo Cambrensi*, *Alfrido*, *Willhelmo* Malmesburiensi, de Pontificibus Britanniæ, quem interdum corrigit,

git, *Gaufrido*, *Mariano* Scoto, *Henrico* Huntingtonenſi, ex quo verſus etiam in Alfredi Regis laudem affert ad Annum 900. & in laudam Elfledæ ad Annum 918. & in Regem Edgarum ad Annum 975. Litera *R.* ſive *Ra. Ran. Rad.* quando occurrit, illa ſignat quæ auctor ipſe addidit, etiam verſus quandoque ut pag. 187. ſeqq. ne dicam de aliis verſibus neſcio cujus metrici pag. 193. 200. De Codicibus in Gallia atque Anglia MStis conſulendus Oudinus Tom. 2. pag. 1027. De Anglica verſione H. Warthonus ad Caveum. Cætera Higdeni ſcripta ſunt *Ars componendi Sermones* MS. in Bodlejana: *Speculum curatorum* MS. in Bibliotheca Collegii Baliolenſis, Oxonii. His Baleus VI. 12. & Pitſeus pag. 517. addunt: Expoſitionem ſuper *Jobum*, *in Cantica Canticorum*, *Diſtinctiones Theologiæ*, *Determinationes* ſub compendio: *Sermones* per annum, *Pædagogicon Grammatices* & librum *in litteram Calendarii.* Quod vero *ex Guilelmo Stephanide* ſcripſiſſe ab iisdem traditur, ad ea pertinet quæ in Polychronico ſcripſit de Thoma Becketo, Archiepiſcopo Cantuarienſi, quem interfectum conſtat An. 1170.

HIGINUS, infra, HYGINUS.

Q. Julius HILARIANUS, Cæsario & Attico COSS. hoc est A. C. 397. scripsit *de paschali circulo* sive *expositum de die Paschæ & Mensis* non cum Judæis, sed die Dominica primi ab æquinoctio mensis Lunaris, celebrando, quod ex Bibliotheca Regia Taurinensi Rev. D. Christophorus Matthæus Pfaffius nunquam Præfectus Taurinensis Biblioth. ut ab Oudino Tom. 1. pag. 891. tradi video, sed a multis jam annis Cancellarius celebratissimus Tubingensis edidit pag. 215 -- 246. ad calcem epitomes Institutionum Divinarum LACTANTII ad Pentadium fratrem: & ANONYMI *historiam brevem de hæresi Manichæorum* pag. 184 - 214. Paris. 1712. 8. Hic Hilarianus, sicut etiam in Codice Cæsareo apud Lambecium Tom 2. pag. 853. appellatur, non diversus est a *Q. Julio* HILARIONE, cujus *libellus Chronologicus de duratione Mundi* sive *de cursu temporum* a Petro Pithœo servatus recensitusque est ex Codice Rudolphi Presbyteri scripto An. 1360. editus primum in appendice ad Bibliothecam Patrum Paris. An. 1579. unde Margarinus de la Bigne in subsecutis editionibus negat se eum, natum in hac Bibliotheca, idque Pithœi beneficio voluisse omittere, vel quod non levius, mille annis antiquiorem de ponte deji-

cere. Repetitus inde non modo in cæteris Parisiensibus Biblioth. Patrum editionibus, sed in Coloniensi quoque Tom. V. & in Lugdunensi Tom. VI. pag. 373 - 376. inter Sulpicium Severum, Paulumque Orosium. Testatur Hilarion pag. 374. *de die sacratissimo Paschæ* jam libellum se præmisisse, ac mox iterum *libellum* suum *Paschalem* allegat. Tempus autem quo scripsit pag. 376. similiter definit *Consulatum Cæsarii & Attici* quos jam dixi Consulatum gessisse A. C. 397. Chiliasmo sub finem hujus scripti Hilarionem suffragari, jam a multis annotatum memini.

HILARION Græcus Monachus Congregationis S. Justinæ apud Veronenses circa Annum 1460. ac deinceps, præter ea quæ Græce composuit, de quibus Volum. X. Bibliothecæ Græcæ pag. 424. etiam Latine nonnulla scripsit, ut *paraphrasin Rhetoricæ Hermogenis*, Venet. apud Aldi heredes 1523. & Friburgi Brisgoiæ 1541. 8. Argentorat. 1568. 8. Rhetoricæ Hermogenianæ *compendium sive dispendium potius* vocat Vossius de Rhetorices natura cap. 3. Ejusdem est Latina *versio* sive *epitome Dialecticæ Joannis Damasceni*, quæ exstat in antiquioribus Joannis Damasceni editionibus. Nec non versio Latina διδασκαλιῶν sive Do-

ctrina-

ctrinarum Dorothei Ascetæ, quam Oliverio Caraffæ civi & Archiepiscopo Neapolitano, Cardinali recenter (An. 1464.) facto dedicavit. De editionibus dixi T. X. Biblioth. Græcæ pag. 163. De appendice ad Jacobum de Voragine & aliis vitis Sanctorum S. Simeonis, S. Georgii &c. vide sis Vossium lib. 3. de Historicis Latinis pag. 814. ex quo Oudinus T. 3. pag. 2704.

HILARION *Danichius*, junior quidem quam ut hoc loco referri a me debeat, fuit enim Vicarius Carthusiæ Gemnicensis in Austria ab Anno 1605. & ab 1609. Prior atque Visitator Provinciæ Alemanniæ, Lutheranis nostris parum æqvus Hujus *Saulem & Davidem*, seu tractatum *de bonis & malis Pastoribus* vulgavit Bernardus Pez Tom. 1. Bibliothecæ ascetica p. 207 - 344. illique subjunxit *Sermones capitulares* XXV. p. 347 - 525 & *Tirocinium spirituale* p. 526 - 537. Ratisbonæ 1723. 8.

S. HILARIUS ex Asceta Lirinensi Episcopus An. 429. *Arelatensis*, obiit An. 449. Cujus vita sive a RAVENNIO successore ut visum Petro Saxio a) sive ab HONORATO Masiliensi, sive ab alio b) synchrono scripta exstat apud Surium ad V. Maji & in Vincentii Barralis Chrono-
lo

a) pag. 57. seq. Pontificii Arelatensis.
b Vide Acta Sanctorum Tom. 7. Maji p. 594. f

logia Sanctorum Lirinensium , & cum Henschenii notis in Actis Sanctorum Maji Tom. 2. pag. 25. seq. quibus jungendus Tillemontius T. XV. memoriar. & Paschasius Qvesnellus ad Leonem Magnum, præcipue diss. V. in qua post Franciscum Bivarium notis ad Chronicon M. Maximi ad Annum 449. pag. 169. sq. caussam Hilarii strenue agit, atque illum Celidonii legitimum judicem, jure Metropolitani fuisse ostendit, *Vitam* vero *S. Romani* Abbatis in qua Vesontionis metropolis Patriarcha dicitur Celidonius, apud Joannem Jacobum Chifletium in Vesontione parte 2. pag. 99. interpolatam esse atque auctoritatis exiguæ. Semipelaginismi quoque maculam ab Hilario abstergunt præter Qvesnellum pag. 540. sq. Tillemontius Tom. 15. pag. 62. seq. & Bruno Neusserus in prodromo & in Actis Sanctorum Tom. II. Maji pag. 34. seq.

Scripta ejus hæc exstant:

De Vita S. Honorati prædecessoris in Episcopatu sui *Sermo* quem laudat Gennadius cap. 69. Isidorus cap. 16. Honorius Augustod. III. 18. Trithemius cap. 149. Edidit Gilbertus Genebrandus, Paris. 1578. 8. Vincentius Barralis in Chronologia Sanctorum sacræ Insulæ Lirinensis, Lugd. 1613. 4. Surius 16. Januar. & Bollandus in Actis Sanctorum T. 2. Januar. pag. 17 - - 24. Confer

Confer si placet quæ de Honorato Tillemontius Tom. 12. memorar. p. 464. sq.

De miraculo S. Genesii, Martyris Arelatensis, *narratio*, atque de eodem *sermo* ex iis qui sub Eusebii Emeseni Episcopi nomine lucem viderunt, exstant apud Surium ad Augusti XXV. quanquam Paschasius Quesnellus narrationem illam putabat abhorrere ab Hilarii facundia & potius redolere stylum Honorati Massiliensis, de quo Gennadius c. 99.

In Bibliothecis Patrum, ut Coloniensi Tom. V. parte 2. & Lugdunensi T. VII. p. 1229. seq. sub titulo Opusculorum hujus Hilarii neutiquam quæ exstant omnia, sed tantummodo hæc tria exhibentur, in Hilarii Pictaviensis editionibus ab Anno 1544. etiam obvia: 1) *Epistola ad Eucherium* quem Papam, hoc est Episcopum (Lugdunensem) appellat: &

2) Epistola ad Augustinum, quæ potius est HILARII *Syracusani*, de quo infra.

3) Carmen heroicum *de Geneseos historia* usque ad Diluvium, ad Leonem I. Episcopum Rom. sæpius editum & in poëtis Christianis Georgii Fabricii, & inter Hilarii Pictaviensis opera, & separatim cum notis Joannis Weitzii. Francof. 1625. 8.

No

Non magis certum eſt, Hilarii hujus eſſe *carmen de Providentia*, quod inter S. PROSPERI opera legitur, atque Hilario tribuitur ab eminentiſſimo Noriſio: a) quam VICTORINI *Carmen de fratribus Maccabæis*, quod ad Hilarium auctorem refert Barthius III. 23. Adverſar. & Joannes a Sacro Boſco in Bibliotheca Floriacenſi Tom. 2. pag. 198.

Homilias quasdam ex iis quæ ſub nomine EUSEBII Gallicani feruntur, Hilarium Arelatenſem agnoſcere autorem, jam notavi ſupra T. 2. p. 392. atque homilias pæne infinitas illi tribuit Trithemius c. 149. & absque perſonarum acceptione omnibus caſtigatum opus prædicationis ingeſſiſſe ſcribit Honorius Auguſtod. II. 68. ex Gennadii cap. 69.

Doleo nondum ad nos allata eſſe Vincentii Lirinenſis & Hilarii Arelatenſis Opera ad Codices MStos, editionesque præſtantiores recognita & notis atque obſervationibus illuſtrata a D. Joanne Salinas, Neapolitano. Rom 1731. 8.

De Hilarii Arelatenſis eloquentia & ſcriptis hoc juvat apponere teſtimonium Honorati Maſſilienſis in ejus vita c. 2. pag. 29. *Temporalis vero ejus prædicatio, quantum flumen eloquentiæ habuerit,*

quas

a) Vide Tillemontium Tom. XV. memoriar. pag. 92.

quas ſententiarum gemmas ſculpſerit, aurum ſupernorum ſenſuum repererit, argentum ſplendentis eloquii abundaverit, deſcriptionum varias picturas & rhetoricos colores expreſſerit, ferreum ſpiritalis gladii acumen in truncandis hæreticorum venenatis erroribus exeruerit, non dicam diſſerere, ſed ne cogitare me poſſe proteſtor. Sedilibus præparatis in jejunio ab hora diei ſeptima usque in ejus decimam, epulis plebem ſpiritalibus ſaginabat, paſcendo eſurire cogebat, eſurientes nequaquam paſcere deſiſtebat. Neſcio utrum ſatietas plus famen fidelium provocaret, an edendo plebem magis coëgerit eſurire, implens illud Sapientiæ dictum (Sirach. XXIV. 25.) qui edunt me, adhuc eſurient, & qui biberint me, adhuc ſitient. *Si peritorum turba defuiſſet, ſimplici ſermone ruſticorum corda nutriebat: at ubi inſtructos ſuperveniſſe vidiſſet ſermoni, vultu pariter in quadam gratia inſolita excitabatur, ſe ipſo celſior apparebat, ut ejusdem præclari auctores temporis, qui ſui ſcriptis meriti ſummi claruere, SILVIUS, EUSEBIUS, DOMNULUS admiratione ſuccenſi in hæc verba proruperint:* non doctrinam, non eloquentiam, ſed neſcio quid ſupra homines conſecutum. *Quid plura dicam? niſi dicendi pauſa deſuper eidem adveniſſet, ſermonem finire non potuit, tanta gratia ex-*

un-

undante, & miraculo & stupore crescente, ut peritissimis tunc auctoribus despectum seculi ejus inferret oratio, in tantum ut LIVIUS temporis illius Poëta & auctor insignis publice proclamaret, si Augustinus post te, Hilari, fuisset, judicaretur inferior. *Et licet gratia ejus ex his operibus, quæ eodem dicendi impetu concepit, genuit, ornavit, protulit, possit absque hæsitatione dignosci, præ cæteris tamen eam commendant* Vita *sancti Antistitis* Honorati, Homiliæ *in totius anni festivitatibus expeditæ*, Symboli expositio b) *etiam ambienda*, Epistolarum *vero tantus numerus*, Versus *etiam, fontis ardentis.*

HILARIUS Pictaviensis in Aquitania Galliæ Episcopus, jam ut videtur ante An. 355. ad 368. usque, quo diem obiit supremum. Adversarius strenuus Arianorum & constans, atque Hieronymo judice *eloquentiæ Latinæ Rhodanus.* De ejus vita & laudibus juvabit consulere quæ Petrus Coustant luculentæ suæ sancti hujus Doctoris editioni præmisit, & quæ Bollandus in Actis Sanctorum Tom. 1. Januarii 13. pag. 782. seq. tum Tillemontius tomo memoriarum septimo, Oudinus Tom. 1. pag. 426.

b) Adde Tillemontium Tom. XV. p. 91.

426. seqq. atque eruditi auctores Benedictini Historiæ litterariæ Galliarum, Gallica lingua nuper edi cœptæ Parisiis T. 1. parte 2. pag. 139. sqq. Ne plura addam facit quod & editiones S. Hilarii referre me memini in Bibliotheca Latina lib. IV. cap. 3. & scripta sancti Doctoris recensere eo ordine, quo in laudato Petri Coustant Hilario Paris. 1693. fol. exhibentur.

HILARIUS Petri *Abælardi* discipulus cujus *elegia* inter illius Opera p. 243.

HILARIUS Archiepiscopus *Narbonensis* circa Annum CHristi 422. ad quem Epistola Zosimi Papæ exstat & altera S. Bonifacii Papæ qua Capitulum Nicæni Concilii de privilegiis singularum provinciarum illi exposuit, laudata ab Hincmaro Rhemensi Tom. 2. Opp. pag. 157. Vide Sammarthanos Tom. 1. Galliæ Christ. p. 365.

HILARIUS Gallus qui cum Prospero sensit & ad Augustinum, ejus addictissimus sententiæ, scripsit laicus, quem & Prosperum Augustinus de prædestinat. Sanctorum & Celestinus Papa (non ante Annum 430.) filios appellat, unde *Prosperianus* a viris doctis apellatur, & ab Arelatensi non minus quam Syracusano diversus creditur. Ejus Epistola

ad

ad Auguſtinum circa Annum 429. data poſt Proſperi Epiſtolam legitur inter Auguſtinianas CCXXVI. in edit. Benedictinor.(in prioribus editionibus) ante librum de prædeſtinatione Sanctorum ad Proſperum & Hilarium,) atque in limine operum S. Proſperi edit. Benedictin. Pariſ. 1711. fol.pag. 14. etiam in Georgii Caſſandri Operibus p. 645.

HILARIUS *Sardus*, infra, HILARUS Papa.

HILARIUS Diaconus *Romanus* ex forti Arianorum adverſario circa Annum 355. Luciferianus, Auctor habetur *commentariorum in S. Pauli Epiſtolas* qui interS. Ambroſii opera toties viderunt lucem, & quorum auctor rectore domus DEI ſive Eccleſiæ Damaſo, hoc eſt non ante Annum Chriſti 366. ſe ſcripſiſſe teſtatur in 1. Timoth. III. 15. Fundus hujus ſententiæ S. Auguſtinus qui verba ex hiſceCommentariis ad V. ad Rom. laudans IV. 4. contra duas Epiſtolas Pelagianorum, *ſanctum Hilarium* appellat auctorem. Incredibile aliis, ſanctum appellatum ab Auguſtino, qui Hieronymo adverſus Luciferianos Deucalion Orbis, & qui Pelagianarum & Semipelagianarum ſententianarum arguitur a Cornelio Janſenio VII. 4. de hæreſi Pelagiana Tom. 1. pag. 165. 166. ne dicam Commentari-

um in Epist. ad Hebræos ex Chrysostomo excerptum videri, ut Caveus annotavit. Similiter huic Hilario a Natali Alex. aliisque Viris doctis adscriptæ sunt *Quæstiones Veteris & Novi Test.* quæ ad calcem tomi tertii Opp. S. Augustini edit. Benedictin. in aliis tomo quarto leguntur. Vehementer contra hanc sententiam pugnat Oudinus, qui variorum scriptorum & longe recentioris ætatis nec ante Seculum septimum factas harum quæstionum sylloges disputat Tom. 1. p. 485. seqq. cui si placet adde Tillemontium T. 7. memoriar. pag. 768. seq. edit. Paris. De alio Hilario, Diacono Romano & An. 314. *Vesontionensi* Episcopo credet qui volet traditis a Joanne Jacobo Chifletio in Vesontionis parte 2. pag. 34. sq.

HILARIUS *Syracusanus*, cujus Epistola ad Augustinum circa Annum 415. data præcedit Epistolam Augustini CLVII. (vet edit. LXXXIX.) qua eum dilectissimum filium appellat, & respondet ad varias quæstiones de Pelagianis, conrroversiis Lectam hanc Epistolam ab S. Hieronymo 3. adversus Pelagianos, & Orosio in Apologetico, Benedictini Tom. 2. p. 411 edit. Amst. pulchre annotavere. Hunc Hilarium a Prosperiano distinguendum docet Norisius II. 2. hist. Pelag. Oudinus quem si placet vide Tom. 1. pag. 1222. sq

HIL

HILARIUS *Tolosanus* Episcopus & Confessor incertæ ætatis de quo Acta Sanctorum T. V. Maji 21. p. 11.

HILARIUS Monachus *Veronensis*, supra, HILARION.

HILARIUS *Viennensis*, in Flacii Catalogo testium veritatis atque alibi, non diversus ab *Hilario Arelatensi*, de quo supra.

HILARUS Calaritanus ex Sardinia, post Leonem I. *Papa* Romanus ab Anno 461. 12. Novembr. ad Annum 467. Septemb. 10. M. de quo Tillemontius Tom. 16. memoriar. pag. 35. seq. Tarraconensium Episcoporum ad Hilarum & Hilari Papæ *ad Ascanium Tarraconensem Epistolæ duæ*, cum Actis Concilii Romani in Aguirrii Conciliis Hispan. Tom. 2. pag. 225. & in Christiani Lupi Epistolis Patrum ad Concilium Ephesinum cap. 227. p. 471, seqq. & in tomis Conciliorum Tom. 2, Harduin. p. 787. ubi etiam pag. 791. *tertia ad Leontium Arelatensem*, *Veranum & Victurum Episcopos* ex collectionibus Dionysii & Isidori. Leontii Epistolam ad Hilarum edidit Dacherius Tom. V. spicilegii pag. 578. (editionis novæ Tom. 3. pag. 302.) Epistola *ad Pulcheriam Augustam* scripta ab Hilaro adhuc Diacono Romano exstat in Actis Synodi Chalcedonensis Tom. 2. Concil. Harduin. p. 34. Græcam versionem

veterem dedit Cotelerius Tom. 1. monument. pag. 60. Epiſtola *ad Victorium Aquitanum*, quam Victorii Canoni Paſchali Ægidius Bucherius præfixit, ſcripta eſt ab Hilaro urbis Romæ Archidiacono. Cæteræ *Epiſtolæ octo* ab Epiſcopo ſcriptæ leguntur in tomis Conciliorum Binii, Regia, Labbei, Coleti, etiam apud Baronium obviæ, ab Harduino omiſſæ ſunt, ſicut & *Decreta duo* ex Gratiano de conſecr. diſt. 2. *ubi pars eſt corporis* & ex Codice ſedecim librorum. Ludovicus Jacobus pag. 108. Biblioth. Pontificiæ tradit Hilari hujus acta & Epiſtolas aliquot prodiiſſe ſtudio Gerard. Voſſii. Sed inter ea hæc referuntur a Valerio Andrea pag. 286. Biblioth. Belgicæ, quæ morte præventus Voſſius exſolvere non potuit.

HILASIUS Poëta Scholaſticus, cujus verſus & carmina varia leguntur, inter epigrammata & poëmatia vetera edita a Petro Pithœo. Videas ibi paſſim eum in iisdem argumentis poëtico ingenio ornandis certare cum verſificatoribus non diſſimilibus undecim, *Aſclepiadio*, *Aſmeno*, *Baſilio*, *Euphorbo*, *Euſthenio*, *Juliano*, *Maximiano*, *Palladio*, *Pompejano*, *Vitali*, *Vomanoque*. Si Maximianus iſte fuerit idem, cujus Elegias ſub

Cor-

Cornelii Galli nomine editas habemus, de ætate Hilaſii conſtiterit utcunque.

HILDA *Horeswitha*, Edwini Regis Nordamhumbrorum neptis, Abbatiſſa in Herutheu ſive Inſula Cervi, quæ in Monaſterio quod deinde ordinavit in Streaneshalch cœnobitas ſuos in ſacrarum litterarum lectione & meditatione ita exerceri fecit, ut inde prodierint eruditi Sacerdotes multi, & teſte Beda IV. 23. Hiſt. quinq; Epiſcopi ſingularis meriti ac ſanctitatis. Diem obiit An. C. 680. Circa Paſchæ celebrationem ſenſit cum Scotis Quartadecimanis, quum in Conventu Pharenſi A. 664. in monaſterio Streaneshalchenſi de illa re diſceptaretur: & capitum tonſuram ad religionis decus parum duxit eſſe neceſſariam. Vide Speelmanni Concilia Angliæ Tom. 1. pag. 146. ex Bedæ III. 25. Baleum Centur. I. cap. 80. & Pitſeum pag. 111. ſeq. qui ambo huic Hildæ tribuunt *Meditationum piarum* librum, *Epiſtolas* ad viros eruditos, Chriſtianam energiam redolentes, & ſcripta *pro veterum rituum obſervatione*, neſcio an cujusquam uſurpata oculis.

HILDEBERTUS, Ivoni a) *Aldebertus*, aliis

a) Epiſt. 277. quanquam enim de alio Ivonem loqui putant Iuretus, Caveus, Oudinus, tamen

liis *Ildebertus*, *Hydalbertus*, *Gildebertus*, *Idebertus*, *Childebertus* de Lavardinensi vico, ex Monacho Cluniacensi Archidiaconus & post quinque annos Episcopus 1097. *Cenomanensis* atque inde A. 1125. b) *Turonensis* Archiepiscopus, defunctus An. 1139. Multa scripsit tam prosa quam versu, quorum editionem promiserat *Stephanus Baluzius* præfatione ad Lupum Ferrariensem, atque in Epistola An. 1680. data ad Fridericum Benedictum Carpzovium c) τον μακαρίτην testatus est se elegantis scriptoris opera contulisse cum multis antiquis exemplaribus & pleraque se habere tunc necdum edita, & notas in eum comparasse historicas. Interim *D. Antonius Beaugendre* Presbyter & Monachus Ord. Bened. e Congregatione S. Mauri rem feliciter est executus atque Operum Hildeberti præclaram edi-

Actis

men verisimilior sententia Baronii, Sirmondi atque aliorum, qui non dubitant Hildebertum notari. confer Bælii Lexicon in *Hildebert* & quæ pro fide illius Epistolæ labefactanda Antonius Beaugendre in Hildeberti Vita p. XIX. De scriptione varia nominis Hildeberti vide Joannem Picardum notis ad Anselmi Cantuariensis Epist. 53.

b) Sammarthani Galliæ Christianæ Tom. 1. pag. 766. Tom. 2. pag. 516.

c) in clariss. Schelhornii amœnitatibus literariis Tom. VIII. pag. 627.

tionem adornavit, in qua & a *Jacobo Hommey* in ſupplemento Patrum publicata adhibuiſſe ſe, & a D. Baluzio conceſſa quædam, & ex *D. Philippi Loyauté* ſchedis, qui & ipſe Hildeberti Epiſtolas illuſtrandas in ſe ſuſceperat, accepta nonnulla in uſum vertiſſe ſe profitetur. Prodiit Beaugendrii Hildebertus, cui & vita ejus & notæ & MARBODEI Redonenſis opuſcula addita ſunt, Pariſ. 1708. fol. d) Quæ ſingula in illis contineantur retuli in Bibliotheca Latina IV. 2. Separatim vel ſparſim edita, a Caveo & diligentius ab Oudino recenſentur, ubi etiam de pluribus codicibus MSS. Tom. 2. pag. 995. ſeq. Laudes *Zoſimæ* Monachi & *Vitam S. Mariæ Ægyptiacæ* verſibus ſcriptam Leoninis & laudatam Henrico Gandavenſi cap. 8. offerunt Acta Sanctorum Tom. 1. April. 2. pag. 83 - - 90. *Vita S. Hugonis* Abbatis Cluniacenſis, proſario ſermone, in iisdem Actis Tom. 3. April. 29. pag. 634 - 648. cum notis Henſchenii, & ſine illis in Andreæ du Cheſne Bibliotheca Cluniacenſi pag. 413. - 438. Apud Albericum in Chronico ad Annum 1115. pag. 226. Hildebertus celebratur *Berengarii*

d) Acta Erud. 1708. pag. 472. Oudinus T. 2. pag. 998. ſeq.

Turonensis discipulus, versificator & dictator egregius, ut apparet ex non paucis quæ fecit. Epitaphium e) *quoque ejusdem* Berengarii *scripsit magnifice in versibus quinquaginta duobus, sed in eis laudum modum excessit, qui etiam* Canonem f) *metrice exposuit. Deinde de urbe Roma distichon composuit:*

Urbs felix, si vel Dominis urbs illa careret,
Vel Dominis esset turpe carere fide.

Versus *de septem actibus animæ* in editione Beaugendriana pag. 954. obvii, leguntur etiam apud Vincentium Bellovacensem XXIII. 56. speculi naturalis. *Epitaphium Gvilelmi de Ros*, Fiscannensis Abbatis servavit Ordericus Vitalis prodiditque ad Annum 1107. libro XI. pag. 832. *Sermones* quosdam Hildeberti exhibet Combefisius in Bibliotheca Concionatoria. Ex *Epistolis* nonnullas Eduardus Brown in appendice ad Orthuini

e) Occurit in editione Beaugendrii pag. 1323. ex Wilhelmi Malmesbur. libr. 3. hist. Angl. pag 113. & apud Baronium ad Annum 1088. n 16. aliosque.

f) Henr. Gandavensis cap. 8. *Exposuit etiam metrice totum Missæ ordinem.* Hoc est carmen quod toties editum alias, (etiam a me sub falso quod MStus meus Codex mihi supponebat *Mauricii* Senonensis nomine vulgatum) exhibet Beaugendre p. 1135.

ini Gratii faſciculum rerum expetendarum fugiendarumque. Lond. 190. fol. *Martyrium S. Agnetis Virginis*, carmine elegiaco, Barthius a Rosweido acceptum edidit XXXI. 13. Adverſar. Petrus Blæſenſis Epiſt. 101. narrat ſe adoleſcentulum a Magiſtro ſuo juſſum Hildeberti *Epiſtolas* plerasque ob ſtyli elegantiam & ſvavem urbanitatem memoria firmaſſe & cordetenus reddidiſſe. *Tres* Hildeberti *chartas* antea ineditas produxit laudatus Baluzius in tomo ſeptimo Miſcellaneorum An. 1715. in lucem dato pag. 202, 203. 209. Carmen elegiacum *de creatione Mundi & operibus ſex dierum*, ex Codice Lipſienſi publicatum eſt a Polycarpo Leyſero in hiſtoria poëtarum medii ævi pag. 391 - 398. atque aliud *de excidio Trojæ* pag. 398 - 408. Prius illud ex editione Leyſeriana occurrit etiam in Diario Theologico, Fortgeſetzte Sammlung von Alten und Neuen Theologiſchen Sachen An. 1723. pag. 19 - 27. Varias Lectiones Codicis Lipſienſis in Carmine Hildeberti *de ſuo exilio*, ſive *de inſtabilitate fortunæ* offert idem Leyſerus pag. 389. ubi & de aliis ejus carminibus plura, quæ III. 15. Epiſt. Hildebertus *ingenioli ſui filias* appellat. Deſiderantur adhuc Hildeberti *Hiſtoria miraculorum Exonienſis Eccleſiæ*, cujus ipſe meminit

lib.

lib. 3. Epist. 3. ad Clarembaldum, *Statuta Synodalia pro diœcesi Cenomansi* de quibus vide Beaugendrii præf. p. XIV. Liber *de virginitate servanda* quem ante annos triginta composuisse se scribit II. 45. Epist. ad eumque respicit sermone 3. pag. 677. De *excerptionibus Decretorum* quas in unum Volumen ordinare se instituisse ait lib. 2. Epist. 27. pag. 124. vide infra, in IVONE. Alienum non modo fuisse Hildebertum a Berengarii sententia, sed & primum *transsubstantiationis* sive *transsubstantiandi* usum fuisse vocabulo ante Petrum Blæsensem, Stephanum Augustodunensem aliosque notat Beaugendrius pag. 531. & 719. *Transsubstantialiter* illam fieri, quam Petrus de Riga in Aurora vocat *transsumtionem*, scripsit Hildegardis Epistola ad Moguntinos. *Transformationem* in antiquis Missalibus vocari notavit Joannes Mabillonius quod Græcis μεταποίησις, μεταῤῥύθμησις, ἀλλοίωσις, συναλλοίησις, μεταβολή, μετασκευή, μεταστοιχείωσις, ac denique μετουσίωσις. Vide supra in HAIMONE. p. 547.

HILDEBERTUS *Hildibertus*, *Hiltibertus*, *Hiltibraht*, quibusdam etiam teste Gaspare Bruschio *Hildebrandus*, Francus quidem sed neutiquam Ostro Francorum Dux, verum ex Abbate Fuldensi Archiepiscopus Moguntinus ab Anno Christi 927. ad

937.

937. Vide Nicolaum Serarium lib. 4. rerum Moguntinarum, & ad eum notas Georgii Christiani Johannis Tom. 1. p. 424. seq. Præfuit Concilio Erfurtensi An. 932. atque *vitas aliquot Sanctorum* scripsisse a Vossio pag. 344. atque inde a Cangio traditur.

HILDEBRANDUS, supra, pag. 263. sq. GREGORIUS VII.

HILDEBRANDUS junior, scriptor Commentariorum in Matthæum, supra, p. 270. seq. Ejusdem ut videtur Magistri Hildebrandi est *libellus de contemplatione*, quem ex MS. Codice Hiemerodensis Monasterii annorum fere quingentorum vulgavit Edmundus Martene Tom. IX. monumentor. veterum p. 1237 - 1250. Incipit: *Ex lectione Evangelica Matthæi.*

ILDEFONSUS, *Eldefonsus*, *Ilefonsus*, *Ildefonsus*, *Alfonsus*, *Alonsus*, *Olfus*, *Alifonsus*, *Adifonsus*, ex Agaliensi Monacho & Abbate, Episcopus in Hispania Toletanus ab Anno CHristi 659. ad 669. de quo Baronius ad Martyrolog. 23. Jan. & Surius ex Juliani Toletani appendice, Bollandus in Actis Sanctorum Tom. 2. Januar. pag. 535. seqq. ubi etiam Vita a CIXILA Episcopo ut ferunt ab Anno 752. Toletano (de quo supra Tom. 1. p. 1071) scripta, cum notis Thomæ Tamajo de

Var-

Vargas: atque ut Pſeudo Luitprandum p. 334. 449. 479. & 480. & Petrum Salaſarem de Mendoza in vita Ildefonſi, Hiſpanice 1618. 4. edita omittam, Nicolaus Antonius in Bibliotheca Veteri Hiſpana lib. V. cap. 6. pag. 286. ſeq. ubi etiam de ſcriptis ejus fuſe atque erudite, de quibus hæc annotare juvat, magnam partem illi prætenta.

Libellus *de Viris illuſtribus* XIII. (vel XIV. ſi caput de *Gregorio I.* addatur, quod in quibusdam Codicibus deeſt, ut apud Agvirrium) inſtar appendicis ad ISIDORI Hiſp. librum de ſcriptoribus Eccleſiaſticis, inter Iſidori opera a Jacobo du Breul edita Colon. 1617. fol. pag. 518. & in Andreæ Schotti Hiſpania illuſtrata A. 1603. inque Garſiæ a Loiſa Conciliis Hiſpaniæ, Madrit. 1603. & in Aguirrii T. 3. pag. 77. & in Auberti Miræi Biblioth. Eccleſiaſtica Antw. 1639. atque Hamb. 1718. fol. una cum appendice JULIANI Toletani, quam habet etiam Agvirrius pag. 80. & FELICIS Toletani, id. pag. 81. & ANONYMI Vita Salvii Abbatis Alveldenſis ſive Abbaildenſis, id. 83. & appendice de XII. Eccleſiaſticis ſcriptoribus, id. pag. 84.

Libri duo adnotationum de cognitione Baptiſmi & de itinere deſerti quo pergitur poſt baptiſmum in Baluzii Tom. 6. Miſcellaneor. pag. 5. & 104.

Epi-

Epistolæ duæ ad *Quiricium* sive *Cyricium*, Episc. Barcilonensem, in Dacherii spicilegio Tom. 1. pag. 310. 312. (editionis novæ Tom. 3. pag. 315.) præmissa Epistola CYRICII qua ei gratias agit pro opere de Virginitate Mariæ, *ex quo hebetescat Jovinianus, dissipetur Helvidius, simulque & incredulus ac mente perfidus decidat Judæus.*

Liber *de illibata Virginitate B. Virginis contra infideles*, editus ab Mich. Alphonso Carranza, Valentiæ 1556. 8. Basil. 1557. 8. Lovan. 1569, 8. per Hieronymum Welæum: nec non ex edition. Francisci Fevardentii Paris. 1576. 8. atq; inde in Bibliothecis Patrum cum JULIANI Pomerii præfatione: & Duaci 1625. 4. Præfationem aliam GOMESANI presbyteri edidit Edmund. Martene Tom. 1. anecdotor. pag. 78. ut dixi supra pag. 216. Libris tribus de Virginitate S. Virginis, Vitam Ildefonsi præmisit HERMANNUS Monachus, de quo supra, pag. 715.

In illa Fevardentii editione & in Bibliothecis Patrum, ut edit. Lugd. Tom. 12. sequntur: *Liber* contra eos qui disputant de perpetua virginitate S. Mariæ & de ejus parturitione pag. 565. *Sermones XII.* in præcipuis *feriis B. Mariæ*, 1. de parturitione ac purificatione pag. 571. 588. Contra eos qui mendose affirmant Mari-

am

am Virginem contra Legem Domini peperisse pag. 574. In assumtione B. Virginis sermones septem pag. 575. 579. 581. 582. 583. 585. 587. & in ejus nativitate sermones duo pag. 586. 590. Non obscura juniorum scriptorum vestigia in his sermonibus observare sibi visi sunt Combefisius in Bibliotheca Concionatoria, Dacherius, Oudinus Tom. 1 pag. 1663. Nicolaus Antonius pag. 295 seq. aliique.

De *Supplemento* sive *continuatione* historiæ ISIDORI Hispalensis ita Rodericus Toletanus: *Cum B. Isidorus scripsisset Gothorum, Alanorum, Wandalorum & Svevorum originem usque ad annum quintum Regis Svinthilæ* (An. C. 647. *S. Ildefonsus scripsit Gothorum tempora, quinto anno Svinthilæ usque ad octavum decimum Recceswinthi annum* (A. C. 667. Hæc continuatio vel intercidisse tota putanda est, vel quæ apud LUCAM *Tudensem* ex Ildefonso leguntur, valde interpolata & recentioribus assumentis alterata sunt, ut docet Nicol. Antonius T. 1 Bibl. vet. Hispanæ p. 294.

Scripta Ildefonsi deperdita, quæ a Juliano Toletano memorantur, hæc sunt *liber prosopopoeiæ imbecillitatis propriæ.*

Opu

Opusculum *de proprietate personarum, Patris & Filii & Spiritus S. Adnotationes actionis diurnæ.* a) *Adnotationes in Sacris* b).

Liber Epistolarum, in quo diversis scribens, ænigmaticis formulis egit, personasque interdum induxit, in quo etiam a quibusdam luculentia scriptorum responsa promeruit.

Missæ, Hymni & Sermones. De Missis & de libris Ecclesiasticis Isidoriani ritus ab Ildefonso locupletatis videndus Nicolaus Antonius p. 290 & 295.

Epitaphia atque Epigrammata. De suppositis Ildefonso ab Hieronymo Romano de Higuera, idem Nicolaus pag. 291. sqq.

Omitto quod in Pseudo Luitprando pag. 479. legas *S. Ildefonsus SS. Cosmæ & Damiani Abbas, post Præpositus Monasterii*

a) Ita rectius, quam apud Henschenium, *actionis Divinæ.*

b) alius Codex: *in Sacramentis.* Trithemius autem cap. 55. tanquam duo diversa ponit *annotationum in sacris, & annotationum in Sacramentis.* Recte ut videtur: nam ita & Vincentius Bellov. speculi hist. VII 120. & Codices Juliani quos inspexere Cajetanus & Mabillonius. Vide Nicolaum Antonium T. 1. Bibl. Hispan. Vet. p. 269.

rii Agalienſis, *Toletanus factus Epiſcopus ſcripſit* libros Synonymorum, Conciones contra Hæreticos *quas Concilium Provinciale approbavit, ſub quo nationale Concilium cogitur.*

HILDEFONSUS junior, Hiſpanus ut ajunt Epiſcopus circa Annum 845. ſcriptor *Revelationis* quæ ipſi illo anno obtigit: in cujus enarratione exponit myſtice quæ ſit *Hoſtiarum in S. Evchariſtia* inſcriptio, quantitas, numerus, pondus, rotunda figura, azymi qualitas & coctio intra ferrum. Editione dignum habuit nec citra rationem Joannes Mabillonius ad calcem diſſ. de azymo & fermentato, Pariſ. 1674. 8. recuſum ad calcem novæ editionis veterum Analectorum, Pariſ. 1723. fol. p. 549 - 551.

S. HILDEGARDIS de Alemannia, ex nobili genere, Magiſtra Sororum ſive Abbatiſſa Cœnobii in Monte S. Roberti in Pingis a) ſive prope Bingiam in diœceſi Moguntina, Ord. Benedict. diem obiit

a) Ita Conradus Imp. ita etiam alii in Epiſtolis ad eam datis :: unde fallitur præſtantiſſimus Vir qui Hildegardem quæ Viſiones ſcripſit, ab Hildegarde de Pingvia diſtinguit. De Binga illa ſive Pingia opido ad Rhenum, vide Acta Sanctorum Tom. 3. Maji pag. 503. Oudinum Tom. 2. p. 1573.

biit An. 1178. nata An. 1099. b). Vitam ejus scripsit THEODORICUS Abbas Benedictinus libris III. qui editi Colon. 1566. 4. cum Hildegardis Epistolis, exstant etiam apud Surium XVII. Septembris. Sed placet de Hildegardi audire Albericum ad Annum 1141. *Hoc anno sancta* Hildegardis *cum esset annorum quadraginta duorum & septem mensium, librum* Scivias c) *per Spiritum sanctum visitata incepit & per decem annos consummavit, in diebus Henrici Maguntini Archiepiscopi & Conradi Romanorum Regis. Quæ fuit ista Hildegardis & quantæ authoritatis, insinuant epistolæ magnatum terræ ad eam transmissæ, Apostolicorum Eugenii, Anastasii & Adriani,* d) *Imperatoris Conradi, & Frederici Patriarchæ Hierosolymitani & Archiepiscoporum, Abbatum & Præpositorum, & una specialis epistola Be-*

 ati

b) Vide Pagium ad illum Annum num. 8. & Nicolaum Serarium lib. 2. rerum Moguntinar. cap 37.

c) Videtur Visionibus suis Hildegardis inscripsisse titulum SCIVIAS, velut *sciens vias*, vel quod in illis quæ SCIre se & VIdisse non dubitabat, ASserat. Nam ut ipsa in prologo, jussam illas profitetur scripsisse se *secundum voluntatem SCIentis, VIdentis & disponentis omnia.*

d) Hæ cum responsionibus Hildegardis exstant in Bibliotheca Patrum edit. Lugd. XXIII. pag. 537. seq.

adi Bernardi Claraevallensis e). *Venit hoc anno super eam magnae coruscationis igneum lumen aperto caelo*, f) *quod totum cerebrum ejus transfudit, & totum cor totumque pectus ejus velut flamma non tamen ardens sed calens ita inflammavit, ut sol rem aliquam calefacit super quam radios suos ponit, & repente intellectum expositionis librorum, videlicet Psalterii, Evangeliorum, & aliorum Catholicorum, tam veteris quam novi testamenti voluminum sapiebat: non autem interpretationem syllabarum*, g) *nec cognitionem casuum, aut temporum habebat; solum psalterium legere didicerat more nobilium puellarum a quadam inclusa in monte Dysibodi, quod est claustrum nigrorum Monachorum.* Visiones *autem quas vidit, non in somniis nec dormiens, nec in frenesi, nec corporeis oculis, nec auribus exterioris hominis, nec in abditis locis percepit, sed eas vigilans & circumspecta in*

e) ibid. pag. 552. & inter S. Bernardi Epistolas 386. (in Mabillonii edit. 366.)

f) Hæc ex Hildegardis prologo Albericus.

g) Hildegardis: *non autem interpretationem verborum textus eorum, nec divisionem syllabarum.* Non diversum a Visionibus puto librum Hildegardis memoratum Sandero Tom. 2. Biblioth. Belgicæ MS. quem ait conscriptum sibi videri An. 1147. jussu *Philippi* secundi Abbatis Parcensis, quem Hildegardis Epistolis salutaverit.

in pura mente, oculis & auribus interioris hominis, in apertis locis secundum voluntatem DEI accepit, quod quomodo factum sit, carnali homini perquirere nimis esset difficile.

Ejus *Scivias* sive *Visionum ac revelationum libri III.* viderunt lucem An. 1513. in libro trium spiritualium Virorum Hermæ, Ugvetini & Fr. Liberti: & trium spiritualium Virginum, *Hildegardis*, Elisabethæ & Mechtildis, editore Jacobo Fabro, Stapulensi, Volgatio Pratensi in Officina recognitore, Paris. in fol. apud H. Stephanum avum. Deinde separatim Haganoæ 1529. cum præf. Hieronymi Gebwilleri: & cum revelationibus BRIGITTÆ & ELISABETHÆ, (de quibus dictum suo loco) Colon. 1628. fol. Scrutinium Theologicum Visionum Hildegardis edidit B. Martinus Chladenius, Witeberg. 1716. 4.

Prophetia Hildegardis contra Monachos Mendicantes, quam ex Codice manipuli florum Thomæ de Hibernia protulit Bzovius ad Annum 1415. n. 39. pag. 465. tanquam supposita rejicitur in Actis Sanctorum Tom. 1. Martii p. 667. *Fuimus nos, An.* 1660. *in Monasterio Bingensi, & sacras S. Hildegardis reliquias (& cor adhuc integrum* Tom. 3. Maji pag. 504) *venerati & antiqua volumina*

ejus, quæ etiamnum ibi exstant MSta in membrana, perscrutati nihil ejusmodi reperimus. Sed Prophetiam illam ipsam repræsentare juvat:

Insurgent gentes quæ comedent peccata populi, tenentes ordinem mendicum, ambulantes sine rubore, invenientes nova mala, ut a sapientibus & CHristi fidelibus ordo perversus maledicatur. Sed diabolus radicabit in eis quatuor vitia, scilicet Adulationem vt eis largius detur. Invidiam quando datur aliis & non sibi. Hypocrysim, ut placeant per simulationem & detractionem, ut se ipsos commendent, & alios vituperent, propter laudes hominum & seductiones simplicium, sine devotione, sine exemplo martyrii, prædicabunt incessanter principibus Ecclesiarum, abstrahentes sacramenta a veris pastoribus, rapientes Eleemosynas pauperum miserorum, & infirmorum, trahentes se in multitudinem populi, contrahentes familiaritatem mulierum, instruentes qualiter blande maritos & amicos decipiant, & res proprias eis furtive tribuant, tollent enim res injustas, & male acquisitas, & dicent: Date nobis, & nos orabimus pro vobis, ut aliorum vitia cernantur, & suorum obliviscantur. Heu & res miseras a raptoribus, spoliatoribus, prædonibus, latronibus, usurariis, fœneratoribus, fornicatoribus

ribus

ribus, adulteris, hæreticis, ſchismaticis, apoſtaticis, a militibus linguoſis, & luxurioſis, a perjuris mercatoribus, a filiis viduarum, a militibus tyrannis, a principibus contra legem viventibus, & a multis perverſis, propter perſuaſionem diaboli, & dulcedinem peccati, vitam delicatam, brevem, & transſitoriam facientia damnationem æternam, omnia erunt eis apta. Populus vero de die in diem, durior erit & expertus erit ſeductiones eorum, & ceſſabunt dare, & cum ceſſaverint dare, ibunt circa domos famelici ſicut canes rabidi, ſubmiſſis oculis, contrahentes cervices, ut velut vultures pane ſatientur, quibus clamabit populus ſuper eos, dicens. Væ vobis filii mœroris, vos mundus ſeduxit, diabolus infrenavit ora veſtra, & corda veſtra, ſine ſapore, mens veſtra vaga fuit, oculi veſtri delectabantur in vanitatibus, pedes veſtri veloces ad currendum in malum, mementote quod eratis non boni æmulatores, pauperes divites, ſimplices potentes, devoti adulatores, ſancti hypocritæ, mendici ſuperbi, petitores effrontes, doctores inſtabiles, humiles elati, pii duri, dulces calumniatores, pacifici perſecutores, amatores mundi, deſideratores honoris, venditores indulgentiarum, ſeminatores diſcordiarum, Martyres delicati, confeſſores lucri, ordinatares commodi, ſuſpiratores crapularum, mercatores domorum, ædificatores in altum,

& quod altius ascendere non potestis, tunc cecidistis, sicut Simon Magus, cujus per Orationes Apostolorum, dominus ossa contrivit, & plaga crudeli percussit. Sic ordo vester contritus est, propter seductiones & iniquitates vestras. Ite Doctores perversitatis, scientiam viarum vestrarum scire nolumus.

Vita S. Roberti sive *Ruperti* Confessoris Ducis Bingionum, qui seculo nono fuit, vulgata a Jo. Busæo S.I. Moguntiæ 1602.4. cum Hincmari & aliorum lucubrationibus, & apud Surium 15. Maji, & cum notis Henschenii Tom. 3. Act. Sanctor. Maji pag. 504.

Vita S. Disibodi Episcopi & Confessoris An. 674. defuncti: scripta An. 1170. apud eundem Surium 8. Julii, & in Actis Sanctorum Tom. 2. Jul. p. 588.

Expositio Regulæ S. Benedicti ad Congregationem Hunniensis Cœnobii, edita cum aliis Hildegardis scriptis a Justo Blanckwalt, Presbytero, Colon. 1566. 4. etiam in auctario Biblioth. Patrum Colon. A. 1662. & Tom. XXIII. Biblioth. Patrum Lugd. p. 590.

Epistolarum Liber ab Hildegardi & ad eam scriptarum.

XXXVIII.

XXXVIII. Quæstiones cum solutionibus, ad Wibertum Monachum Gemblacensem.

Explicatio Symboli Athanasiani, quæ cum duobus superioribus scriptis & expositione Regulæ S. Benedicti a Blanckwalto edita Colon. 1566. 4. & in supplemento Bibliothecæ Patrum Coloniensi A. 1622. & in Lugdunensi T. XXIII. pag. 537. 583. 594. Nomina eorum quorum Epistolæ inter Hildegardinas scriptæ occurrunt, hæc sunt:

Adami Abbatis de Ebra p. 553.
Adriani IV. Papæ pag. 540.
Alexandri III. Papæ p. 540.
Anastasii Papæ p. 53.
Abbatis S. Anastasii p. 555.
Decani SS. Apostolorum & primi Magistri Scholarum Colon. p. 577.
Arnoldi Coloniensis Archiep. pag. 543. 550.
Arnoldi Archiep. Mogunt. p. 541.
Bernardi Claraevallensis p. 552.
Abbatis Campidonensis p. 558.
Christiani Archiep. Mogunt. p. 542.
Conradi Imp. p. 551.
Constantiensis Episcopi p. 547.
Cunonis Abatis S. Dysibodi p. 557.
Abbatis de Eberbach p. 554.

Phi-

Philippi, Comitis Flandriæ p. 552.
Pragenſium Epiſcopi p. 548.
Sacerdotis cujusdam p. 561.
Spirenſis Epiſcopi p. 546.
Trajectenſium Epiſcopi p. 548.
Trevirorum Archiep. p. 544. 550.
Virdunenſis Epiſcopi p. 547.
Werneri de Kircheim p. 581.
Wormatienſis Epiſcopi p. 547.

Liber *ſimplicis* & alius *compoſitæ Medicinæ* eidem Hildegardi a Trithemio tribuuntur: atque typis exſcripti exſtant ſub ejus nomine *libri quatuor Phyſicæ*, quorum *primus* medicamenta ex aquis, terris, ſalibus & metallis: *ſecundus* & *tertius* ex plantis, *quartus* ex animalibus perſequitur. Prodiere Argentorati apud Joannem Schottum 1533. fol. & 1544. fol. cum Octavio Horatiano, Trotula, & cum THEDORI diæta, aliisque quibusdam aliorum ſcriptorum.

Præter illa S. Hildegardis ſcripta a Trithemio cap. 405. de ſcriptoribus & II. 119. illuſtr. Benedictin. memorantur ejus liber *Vitæ meritorum*, cujus meminit etiam Matthæus Weſtmonaſterienſis ad Annum 1292. p. 417. *Exhortatorium ſecularium*. *Expoſitio Divinorum operum* laudata præter Matthæum etiam Alberico ad Annum 1153. pag. 323. & ad Annum

num 1163. pag. 340. neutiquam diversa ab Hildegardis libro tripertito, sive libris tribus Visionum. Hujus initium ponit Trithemius: *Et factum est in sexto anno*, (sicut grandis Voluminis Scivias, *Et factum est in anno nono*, quod in editis aliud est.) Tum *Carmina diversa* & Liber *de Sacramento Altaris* præterea *Homiliæ LVIII. in Evangelia* pro quibus apud Matthæum Westmonasteriensem, laudantur, *Homiliæ ad ignotam linguam* cum suis litteris: *Cœlestisque Harmonia* cum aliis scriptis non paucis, atque *liber simplicis Medicinæ secundum Creationem*, octo libros continens: & *liber compositæ Medicinæ de ægritudinum causis, signis atque curis*. Deinde ibi profertur locus prolixior ex *libro secundo Speculi temporum futurorum sive Pentachroni*, titulo *de novis religionibus* capite secundo.

Alia HILDEGARDIS Comitissa Pictavorum, quæ causam suam diserte egit in Synodo Remensi An. 1119. Vide Ordericum Vitalem lib. XII. pag. 859.

De S. HILDEGARDI Regina, Caroli M. uxore, defuncta A. 783. adire licebit Acta Sanctor T. 3. April. 30. p. 788. sq.

Beatus HILDEGARDUS scriptor *vitæ S. Roberti Confessoris* a Lotharingiæ Principibus oriundi, & Bingiorum Ducis editæ Mogunt. 1612. 4.

HIL-

ILDEGARIUS ex Monacho S. Dionysii Parif. Ord. Benedictin. Episcopus ante Annum 853. Meldensis, superstes adhuc An. 873. scripsit *vitam S. Faronis* qui & ipse Episcopus Meldensis fuit circa Annum 650. Edidit Mabillonius Sec. 2. Benedictin. pag. 606. De Farone & Hildegario adeundi Sammarthani T. 3. Galliæ Christianæ p. 695.696.

ILDEGASTUS Philosophus & vates Francorum, si credimus Simlero, doctissimus circa Annum 240. carmine heroico *Sunonis Regis vitam* scripsit. Commentitius hic recte videtur Vossio p. 829. Sane *Sunnonem* ducem Francorum constat circa Annum 388. demum irruptionem in Germaniam cum Genobaldo fecisse, de qua Gregorius Turonensis lib. 2. hist. c. 9.

ILDEBOLDUS Episcopus Svessionensis, morti vicinus A. 875. Breviculum Confessionis suæ misit ad HINCMARUM Remensem, & ab eo singulari Epistola est absolutus, quæ exstat Tom. 2. Opp. Hincmari p. 686 - 688.

ILDEMARUS Monachus ex Franciæ partibus in Italiam cum LEUTGARIO vocatus Mediolanum a) sæculo fere me-

a) Rampertus Brixiensis Episcopus, apud Mabillonium Tom. 2. Analect. p. 84. (editionis novæ pag. 418.)

medio nono, ſcripſit *expoſitionem in Re-gulam S. Benedicti*, quam *Paulo Diacono* præter rem tribuerunt Leo Marſicanus & Petrus Diaconus: *Baſilio Abbati*, nec neſcio cui, Codex Monaſterii Augienſis quem Mabillonius b) inſpexit. Sed in Codice Monaſterii S. Benigni Divionenſis, qui hodie exſtat in Bibliotheca S. Germani Pariſ. num. 667. c) hoc titulo legitur: I*ncipit tradititio ſuper Regulam S. Benedicti quam* Magiſter HILDEMARUS Monachus *tradidit, & docuit Diſcipulis ſuis. Quocirca obſecro* cum aliquid incompoſitum ſive inhoneſtum ibi inventum fuerit, non Magiſtro ſed diſcipulis imputetur. Hæc expoſitio Hildemari allegatur a GVIDONE in diſciplina Monaſtica Farvenſi quæ nuper prodiit in ſylloge ſcriptorum de veteri diſciplina Monaſtica Pariſ. 1726. 4. p. 48. ad quem locum annotat eruditus editor d) p. 48. ſe illam Hildemari expoſitionem vulgaturum in *Catena Commentariorum in Regulam S. Benedicti.* Et iam

b) id. Tom. 4. Analect. p. 638. (editionis novæ pag. 20.)

c) Oudinus Tom. 2. p 47.

d) In Catalogo Bibliothecæ illuſtris D. Zachariæ Conradi ab Uffenbach An. 1735. parte 2. p. 250 num. 59. editor præclaræ hujus ſylloges appellatur *Marquard Herrgott.*

iam Mabillonius hunc commentarium cum aliis luci daturum se receperat T. 2. Analect. pag. 86. (editionis novæ pag. 418) ubi notat in capite illius XIV. exstare Hildemari *Epistolam ad Ursum*, Beneventanum Episcopum.

HILDERICUS Abbas An. 834. per paucos dies Casinensis, scripsit versus de Præceptoris sui *Pauli Diaconi* origine, vita, institutione, doctrina, religione & habitu, quos lucidissimos vocat Petrus Diaconus de illustribus Casinensibus c. IX. Edidit illos Joannes Baptista Marus in notis ad Petri cap. VIII. Non sunt versus plures quam XLI.

e HILDESHEIMENSIUM rebus præclara monumenta debemus illustri Leibnitio, obvia in tribus ejus Voluminibus scriptorum Brunsvicensium. *Tomo primo* quidem *Annales Hildeneshemenses* ab Anno CHristi 714. ad 1137. pag. 711-741. Hos jam ediderat Andreas du Chesne T. 3. p. 504. sq.

Chronicon Episcoporum a Gunthalio quem An. C. 822. constituit Ludovicus Pius, usque ad Gherardum Episcopum XXXVII. p. 742 - 762.

Excerpta ex *Necrologio Hildesheimensis Ecclesiæ*, p. 763 - 767.

Jndiculi Ecclesiarum *fratres se & sorores in CHristo* cum Hildesheimensibus pro-

professarum, & orationes mutuas in quotidianis sacrificias invicem exspectantium p. 767. & *Episcoporum* p. 768.

Excerpta *de donationibus* p. 770. & *reliquiis* quibusdam p. 771.

Catalogus Episcoporum ex Chronicis EGGEHARDI Vragiensis Abbatis pag. 772 - 774.

Vita *S. Bernwardi* ab Anno 993 ad 1023 Episcopi p. 441. narratio de ejus canonisatione pag. 469. & Compendium Vitæ p. 481. 482. Vide infra, TANGMARUS.

Vita *S. Godehardi* ab Anno 1021. ad 1037. Episcopi: & Historia Canonisationis ejus & translationis p. 505 - - 517 Vide ARNOLDUS Altahensis, & infra WOLFHERRUS.

Tomo II. excerpta ex necrologio monasterii S. Michaëlis p. 103 - 110.

Catalogus Episcoporum p. 153. 154.

Chronicon Cœnobii S. Michaëlis in Hildesheim ab Anno 1001. ad 1706. p. 399 - 403.

Chronicon S. Godehardi in Hildesheim usque ad Abbatem XXIII. Bertramum p. 404 - 427. Vide infra, *Joan.* LEGATIUS.

Chronicon Monasterii Marienrod Ord. Cisterc. prope Hildesheim pag. 432 469. Vide infra, HENRICUS de Berndten.

Chro

Chronica Episcoporum Hildeshemensium & Abbatum Monasterii S. Michaëlis, usque ad Annum 1573. pag. 784-806.

Tomo III. Fragmentum Chronici, vernaculo sermone Saxonico ab A. 1428. ad 1609. p. 261. 262.

ILDUINUS *Abbas* * *S. Dionysii Parisiensis, scripsit ad Ludovicum* (Pium) *Imperatorem* (circa Annum 835. a) *utroque stylo, id est prosaico & metrico, vitam ipsius Dionysii.* Hæc de eo Sigebertus cap. 82. de S. E. quæ repetit Trithemius cap. 263. & de illustribus Benedictinis lib. 2. cap. 34. addens eum Ordinis Benedicti Monachum & sacri Palatii archicapellanum b) fuisse, cui *Rabanus Maurus* commentarios in quatuor libros Regum dedicavit. *Epistolam Ludovici Pii ad Hilduinum* de conscribenda vita Dionysii Episcopi Paris. exhibet Sirmondus Tom. 2. Conciliorum Galliæ p. 629. Eadem præmittitur Hilduini *Areopagiticis*, quæ primum vulgavit Matthæus Galenus

* Ita vocatur in diplomate Ludovici Pii apud Sirmondum T. 2. Concil. Galliæ p. 556.

a) Vide Cointium ad Annum 835. Tom. 8. annal. Francor. p. 393 seq. & 472.

b) Sacris negotiis a DEO prælatus dicitur in Ecclesiæ Senonensis Epistola ad Hilduinum, in Sirmondi Conciliis Galliæ T. 2. p. 650.

lenus Westcapellius, præmissa præfatio ne prolixa apologetica, Colon. 1563. & post Galenum Surius IX. Octobr. I his Areopagiticis post Epistolam Impe ratoris succedunt duæ Hilduini *ad Ludo vicum Pium Epistolæ*, quibus exponit quo in vita Dionysii Parisiensis secutus fuer auctores, quem cum Areopagita eunde esse adeo non dubitat, ut eos qui cu Gregorio Turonensi ea de re du bitant, *exitiabilis, & profanæ n mis contemtionis* reos agat. Lauda itaque *Aristarchi* Græcorum Chrono graphi Epistolam ad Onesiphoru primicerium de situ Athenæ Civitati & gestis ibidem Apostolorum tempor bus: *Dialogum Basilii & Johannis*: Scri pta ipsius Dionysii, Areopagitæ Græc missa in Galliam a Michaële Imp. CPo litano: Libellum antiquissimum passio nis Dionysii & conscriptionem nesci cujus *Visbii*: & Missales libros, Hymnu *S. Eugenii* Toletani de B. Dionysio Græcæ auctoritatis *martyrologion* Co stantino M. jubente a Cæsareensi com positum Eusebio, & de tomo ex cha tiscriniis CPolitanis transmissum. *Fo tunati* hymnum rhythmicæ compositio nis de Dionysio. Deinde *narratio* ip & *Passio S. Dionysii* sequitur, quem *Jon cum* a patria, & Christiano agnonim

Macar

Macarium, ait appellatum. Post prolixam narrationem, succedit *Stephano II.* Papæ facta revelatio atque relatio de condito ab eo Romæ monasterio S. Dionysii. *Hincmari* item Remensis Epistola ad Carolum Calvum de passione S. Dionysii, Græce scripta a *Methodio* & versa Latine ab *Anastasio* Bibliothecario. Denique ejusdem Anastasii Epistola ad Carolum, quam versioni ejusdem passionis præmiserat. Versio ipsa Anastasii quod sciam necdum prodiit: sed Methodii sive Metrodori narratio de martyrio Dionysii, Græce cum versione Petri Lanselii S. I. exstat in tomo secundo editionis Operum S. Dionysii splendidæ Corderianæ p. 242. Hilduini fidem, & confusionem Dionysii Parisiensis cum Areopagita, tot argumentis suspectam reddiderunt, viri doctissimi a) Nicolaus Faber, Jac. Sirmondus, Joan. Morinus, Joannes Launojus, Gerardus du Bois, Tillemontius, aliique, ut necesse non sit verbum addere. *Vita S. Dionysii* carmine *quatuor libris* scripta ab Hilduino & teste Miræo MS. in Cœnobio Gemblacensi, necdum lucem vidit.

HILDUINUS Theologus & Cancellarius Academiæ Parif. post Petrum Come-

a) Vide librum de luce Evangelii per totum Orbem propagata p. 387.

ſtorem ab Anno 1178 ad 1186. vel 1190. cujus *Sermones* in Bibliothecis Galliæ atque Angliæ MSti. Vide Oudinum T. 2. p. 1562.

HILDUINUS ſive *Hildewinus* ſacræ Theologiæ Doctor Anglus, cujus itidem *Sermonum* librum memorat Pitſeus, pag. 864. ponitque initium: *Cæli enarrant gloriam DEI.*

HILDUINUS ſive *Hildovinus* Taſſanius, Flander, Abbas Lobienſis in Hannonia atque ex Leodienſi Veronenſis An. 928. Epiſcopus, denique Archiepiſcopus An. 930. Mediolanenſis, defunctus A. 937. Vide Ughellum Tom. IV. editionis novæ p. 92. Scripſit teſte Trithemio, cap. 296. Abbas adhuc, *Geſta Abbatum Lobienſium*, & *ſermones ad Fratres.*

HILWARDUS *Hillibardus, Hildewardus* Epiſcopus Halberſtadenſis ab An. 974. ad 996. ſcripſit ad Epiſcopum Metenſem, Adalberonem ſecundum, *Epiſtolam* quam publicavit Labbeus Tom. 1. Bibliothecæ novæ MStorum pag. 682. ſeq. In hac memoratur *doctrinæ & veritatis Rationale*, qui locus addendus allatis ab eruditiſſimo Cangio in gloſſar. voce *Rationale.*

HILLINUS Monachus Corbejenſis in Gallia, Congregationis Floricacenſis: proſa & ver-

& versibus scripsit Martyrium B Foliani Episcopi, cujus memoria colitur 31. Octobr. Vide Vossium p. 818. Wionum Tom. 1. ligni Vitæ p. 426.

Levinus aliis *Ferius* HILPERICUS sive *Helpericus*. Vide supra in CAROLO Magno T. 1. p. 962.

Joannes HILTEN Ord. Minor. cum apud Livonios * & Erfordiæ prædicasset, denique An. 1496. apud Isenacenses a Monachis datus carceri, atque fame An. 1502. peremtus, quod crassiores quosdam abusus notasset, & sacram Cœnam recusaret sub una specie admittere. Ex scriptis ejus Melchior Adamus a) memorat Commentarios *in Apocalypsin* & *in Danielem* quatenus cum illa convenit vel eam supplet. De eo quod inter D. Lutheri doctores præter rem ab Andrea Angelo refertur, & de prædictionibus ejus, quibus tum alia, tum Reformationem Ecclesiæ futuram tanquam vates visus est prænunciasse, dictum est in Centifolio Lutherano.

Walterus HILTONUS. Dictis supra p. 335. adde quod plerosq; Codices manu exaratos Bibliothecar. Angliæ quibus varia hu-

* Frider. Myconius litteris ad B. Lutherum datis An. 1529.

a) In Vitis Theologor. sub init. adde B. D. Georg. Henr. Gœtzii Observationes historico Theologicas de Hiltenio, Lubec. 1706. 4.

jus Hiltoni ſcripta continentur, recenſet Oudinus Tom. 3. p. 2395. ſq.

Joannes HILTON ſive HYLTON Anglus Ord. Minorum, Vicarius S. Magdalenæ Oxonienſis, defunctus circa Annum 1376. de quo Baleus VI. 55. & Pitſeus p. 515. Scripta ejus memorantur: De paupertate Fratrum, De ſtatu Minorum. Quæſtiones ordinariæ. Hiſce Sermones Dominicales MStos Oxoniæ in Bibliotheca Collegii Novi addit laudatus Oudinus T. 3. p. 1094.

HIMBERTUS, infra, HUMBERTUS.

HINCMARUS ab Anno 858. *Laudunenſis* in Gallia Epiſcopus, ſuperſtite adhuc avunculo HINCMARO Remenſi, cum quo graves illi lites interceſſere, adeoque ante Annum 882. defunctus. Lites illas qui compendio deſcriptas noſſe voluerit, Caveum conſulet. Præter ſex *Epiſtolas* Hincmari Laudunenſis ad Remenſem cum Hincmari Remenſis reſponſionibus inter ejus ſcripta editas pag. 335. 340. 341. 351. 608. 644. & *collectiones* duas ex Epiſtolis Romanorum Pontificum pro appellatione a Rege & Metropolitano ſuo ad Pontificem p. 347. & 355. plura ad hanc cauſam cognoſcendam idonea exſtant in Actis *Concilii Duziacenſis* A. 871 contra Hincmarum Laudunenſem habiti, editis in *Sirmondi* Conciliis Gallia

liæ Tom. 3. pag. 397. ſeq. & apud Binium atque in Regia Tom. 23. ſed longe plenioribus a *Ludovico Cellotio* Pariſ. 1658. 4. ubi etiam ſchedula de appellatione, & ad Regem miſſa ſatisfactio: unde repetita in tomis Conciliorum Labbei VIII. Harduini V. & Coleti X. Sed ſingulare *Philippi Labbei* meritum, a quo præterea etiam ex Codice Palatino qui in Vaticanam Bibliothecam tranſiit, publicatæ ſunt HINCMARI Remenſis *Epiſtolæ octo* ſatis prolixæ, ſcriptæ in eadem cauſa, 1. 4. *ad Clerum Laudunenſem* 2, 3. 5. 6. 7. & 8. *ad Hincmarum Laudunenſem.* Hæ Epiſtolæ ex Labbei editione recuſæ in Conciliis Harduini & Coleti; eædem ſunt quas tanquam primum editas offert doctiſſimus Eccardus in corpore ſcriptorum medii ævi T. 2. p. 375. ſeq.

INCMARUS, *Higmarus, Ingumarus,* Turriano a) *Igmarus* natus A. 801. & ſub Hilduino Canonicus in Abbatia S. Dionyſi Pariſ. inde Archiepiſcopus ab Anno 844. in Gallia Remenſis usque ad Annum quo deceſſit An. 882. 23. Decembr. Inunxit ſive coronavit Reges Carolum Calvum b) in Regem Auſtraſiæ An. 869.

 Me-

a) Apologia pro Canonibus Apoſtolicis p. 25. 64. 65. 90. 104. 141. 284. &c.
b) Tom. 1. Opp. Hincmari p. 741.

Metis, post Lotharium defunctum: Hermintrudem Reginam, Caroli uxorem c) Ludovicum II. Balbum d) in Regem Francorum An. 877. in Compendio palatio: & Judith, Caroli Calvi filiam e) cum Regi Anglorum Eddulfo desponsata esset. Pluribus interfuit Synodis, & magnas res gessit, ut ex Flodoardo & aliis temporum illorum scriptoribus, & ex ipsius quoque lucubrationibus cognoscitur: vehementior etiam adversarius GOTHESCHALCI & *Prædestinatianorum.* Scripta ejus collegit atque accurato ut solet studio edidit Jacobus Sirmondus Paris. 1645. fol. duobus Voluminibus, præmissa utili synopsi chronica ad ordinem rerum melius intelligendum. Recensere scripta illa esset pretium operæ, nisi factum illud jam foret a Labbeo Tom. 1. de S. E. pag. 461 seq. & a Caveo ad Annum 845. nec sine acri censura etiam in libro edito Germanice Summarische Nachrichten von Büchern in der Thomasischen Bibliothec Halæ 1715. 8. Tom. 1. pag. 675. seq 867. seq. 1051. seq. & Tom. 2. pag. 107 seq. Nonnulla repetita ex Capitularibus Caroli Calvi ut Tom. 2. pag. 126 ve

c) id. pag. 752. d) id. pag. 747. e) id pag. 750.

vel ex Flodoardo ut Tom. 2. pag. 244. 597. 644. 823. 840. 842. 843. 844. & T. 1. præfat. & ex appendice ad Flodoardum pag. 832. Alia jam vulgaverat Sirmondus tomo tertio Conciliorum Galliæ ex Codice Laudunensi, ut quæ Tomo 2. Hincmari repetuntur pag. 265. 269. 275. 279. 647. & Tom. 1. pag. 710 - 741. Ante Sirmondum *Joannes Busæus* S. I. Moguntiæ 1602. 4. octo Epistolas ediderat, eo ordine quo apud Sirmondum exstant Tom. 2. pag. 179. 185. 201. 216. 157. 719. 783. 801. Nona Epistola apud eundem Busæum p. 164. est CAROLI nomine scripta ad Joannem VIII. Papam, apud Sirmondum p. 768. Epistola *de potestate Regia & Pontificia* quam exhibet *Goldastus* in Monarchia Imperii T. 1. p. 3. atq; inscribitur *ad Carolomanum* Regem, Ludovici Balbi Imp. filium, *& Episcopos Franciæ*: perperam data perhibetur A. 884. cum jam A. 882. Hincmarus obierit: & Epistolæ illius apud Busæum pag. 42. titulus est *ad Episcopos Franciæ*, atque apud Sirmondum Tom. 2. pag. 216. *ad Episcopos regni.* Idem Busæus f) in paralipomenis opusculo-

f) Alia quæ cum Hincmarianis in utroque illo volumine vulgavit Busæus, vide in B. Thomæ Ittigii libro de Bibliothecis Patrum pag. 670. 672.

rum Petri Blæsensis & aliorum, Mogunt. 1605. 4. duas Hincmari in lucem dedit Epistolas repetitas a Sirmondo T. 2. pag. 225. & 768. Quæ vero Hincmari opuscula publicata sunt a Viro præclaro, *Joanne Cordesio* Parisiis 1613. 4. repetita cum Busæanis etiam in supplemento Bibliothecæ Patrum Paris. 1639. tomo 2. pag. 380. sq. & in Coloniensi, Tom. IX. illa ad MStos Codices recensita habet etiam Sirmondus Tom. 2. p. 188. 312. 377. 689. 701. & 716. Epistola ad Egilonem quam offert Gilbertus Maugvinus Tom. 1. auctorum Sec. IX. de Prædestinatione & Gratia, parte 2. Paris. 1650. 4. eadem exstat apud Sirmondum T. 2. p. 290.

Ad editionem Sirmondianam postea magna inprimis accessio facta est scriptorum ad causam HINCMARI *Laudunensis* pertinentium a *Ludovico Cellotio* & *Philippo Labbeo*, ut jam supra in Hincmaro Laudunensi exposui.

Quæ præterea in Sirmondi Hincmaro desiderantur, hæc sunt:

Vita S. Remigii, Remensis Archiepiscopi, obvia apud Surium 13. Januar. & *Encomium* ejusdem, Calendis Octobris.

Epistola ad Ludovicum III. Regem Francorum de electione Episcopi *Beluacensis* apud

apud Baluzium Tom. 7. Miscell. pag. 47.

Epistola ad Carolum Calvum de auctoritate Vitæ *S. Dionysii* ab *Anastasio* Bibliothecario translatæ. Tom. 1. Analect. Mabillon. p. 59. (editionis novæ p. 212.)

Epistola ad eundem, quæ incipit: *Ecce Domine sicut hic dilectus frater* apud Dacherium Tom. 2. spicileg. pag. 822. (edit. novæ p. 337.)

At Carmen *de fonte Vitæ*, quod sub Hincmari nomine Oudinus edidit, non illius est sed AUDRADI, de quo supra T. 1. p. 386.

oannes HILTONUS Sophista Anglus, cujus nihil nisi fallaciarum formulas memorat Pitseus p. 85.

IPPOLYTUS *Florentinus* Monachus Ord. Minor. circa A. 1249. scripsit *Miracula S. Æmilianæ* seu *Humilianæ de Cerchis* sive *de Circulis*, viduæ tertii ordinis S. Francisci, quæ exstant in Actis Sanctorum T. IV. Maji 19. pag. 403 - 407. subjuncta scriptori synchrono vitæ ejusdem Æmilianæ VITO *Cortonensi*, Ord. Minor. pag. 386. seq. Italice utrumque scriptum prodiit Francisco Cionaccio interprete, Florentiæ 1682. 4.

HIPPOLYTUS Episcopus Portuensis discipulus S. Irenæi, atque Doctor Eccle-

clesiæ inclytus, tertii scriptor seculi, cujus opera junctim edenda curavi Hamb. 1718. fol. duobus Voluminibus, Græce scripsit non Latine, sed inter Latinos scriptores memoratur a Cangio propter Canonem ejus Paschalem laudatum a Victorio Aquitano, & Latine expositum ab Ægidio Bucherio in Commentario de doctrina temporum. Antw. 1634. fol. p. 291. sq.

Canonici Sancti HIPPOLYTI in Austria, historia inventionis reliquiarum duorum Sanctorum Seculo XIII. in Actis Sanctorum Tom. 3. Junii 19. pag. 850. & in Hieronymi Pez Tom. 2. scriptor. Austriac pag. 744.

HIRNANDUS sive *Firnandus* (Ferdinandus) Canonicus & Archidiaconus Leodiensis circa Annum 1220. scripsit *tres libros*, quorum *duobus primis* exposuit Vitam *S. Odiliæ* Leodiensis, & filii ejus *Joannis Abbatuli*, eorumque occasione plerasque res insignes quæ illo tempore in diœcesi Leodiensi acciderunt. *Tertio* descriptionem triumphi S. Lamperti Martyris in Steppes An. 1213. obtento contra Henricum I. Comitem Lovaniensem. Solum tertium librum & sine nomine auctoris edidit Leodii 1613. 4. Joannes Chapeavillus Tom. 2. de gestis Pontificum Leodiensium pag. 604 - 640 testa-

teſtatus duos priores MStos exſtare Lovanii in Bibliotheca S. Martini. Auctoris nomen ex Alberici Chronico ad Annum 1213. obſervavit in Bibliotheca Belgica pag. 390. Valerius Andreas.

Joannes de HISDINIO ſive *Hesdinio, Isdinio*, Arteſius, Ordinis fratrum Hoſpitalium S. Joannis Hieroſolymitani, Theologus Pariſienſis ab Anno 1360. ac deinceps. Scripſit Sixto Senenſi notante, ſcholaſtica phraſi *in Jobum*, incip. *Usque in tempus ſuſtinebit*. Hic commentarius dicatus Gvidoni de Bononia, Cardinali & Epiſcopo Portuenſi, MS. in Bibliotheca Collegii Navarrei Pariſ. teſte Oudino T. 3. p. 1223. Ejusd. *in Marcum*, incip. *Similis factus eſt Leoni* MS. Oxonii in Biblioth. Collegii Balliolenſis.

In omnes S. Pauli Epiſtolas ad Philippum ab Alenſonio, Archiepiſcopum Rothomagenſem. MS. in eadem Bibliotheca, fuit etiam in Bibliotheca Eſcurial. ac ſpeciatim Lectura *in Epiſt. ad Titum*, Lipſ. in Bibliotheca Paulina, vide B. Felleri Catalogum p. 188.

Commentarium *in Apocalypſin*, quem editum inter Nicolai GORRAMI Opera dixi ſupra pag. 221. Joannis hujus eſſe Oudinus ſuſpicatur, verumque Gorrami in Apocalypſin commentarium exſtare MS. in Bibliotheca Regia Pariſ. Codice

3843.

3843. hoc initio: *Confiteor Tibi Domin[e] Pater Cœli & terræ.*

Sermones de tempore ac Sanctis dicat Philippo Archiep. Rothomagensi, cuju[s] se humilem Capellanum & devotum Oratorem appellat. MSS. in Bibliotheca Fusniacensi Ord. Cisterc. in diœces[i] Laudunensi.

Commentarium *in Evangelium Johannis* & Tractatum *de annunciatione Dominica* addit Trithemius cap. 678.

Joannes HOCSEMIUS, Canonicus S. Lamberti Leodiensis, anni 1278. medium Februarii quo in lucem est editus, hi[s] signavit versibus p. 309.

Mille ducenteno bis quarto septuageno
Anno sum mundo natus sub mens[e] secundo.

Scripsit libris duobus *gesta Pontificum Leodiensium* per annos centum & duo ab Henrico Gvelvensi in quo ÆGIDIUS Aurea desinit, usque ad Adulphum a Marcka sive ab Anno Christi 1246. a[d] 1348. Edidit notisque illustravit Joannes Chapeavillus Leodii 1613. Tom 2. sylloges scriptorum de Episcopis Leodiensibus p. 273 - 514.

HOELUS sive *Howelus Dha* sive *Bonus* Rex totius Cambriæ sive Walliæ a[b]

Ann[o]

Anno CHristi 940. ad 948. cujus *Leges Ecclesiasticæ*, Capitula XL. exstant apud H. Speelmannum T. 1. Concilior. Angliæ pag. 408. atque inde in Conciliorum tomis, Regia Tom. 25. Labbei T. 9. Harduini Tom. 6. & Veneta Coleti Tom. XI.

Henricus de HOITA, sive *Oyta* supra pag. 671. seq.

Robertus HOLKOT sive *Holcoth*, Lelando cap. 411. *Haldecotus* (diversus utique a *Roberto Couton* sive *Cothono*, a) Anglus Northamptonius sive Avoniæ Borealis alumnus, Ord. Præd. Theologus Oxoniensis, Commentario in Ecclesiasticum immortuus An. 1349. Ejus scripta:

De studio S. Scripturæ, Reutling. 1489. fol. Venet. 1483. 1500. 1515. 1586. Vide Jacobi Longi Bibliothecam Biblicam exegeticam p. 781.

In Proverbia Salomonis. Paris. 1510. 1515. 4. Lavingiæ 1519. 8. Vide infra THOMAS *Vallensis*.

In Ecclesiasten MS. in Biblioth. Paulina Lipsiensi.

In

a) cum hoc eundem facit D. Nicolaus Hieronymus Gundlingius in historia postuma eruditionis Tom. 2. pag. 1892. De Coutono illo Ord. Minor. monacho ejusdem ætatis dixi supra Tom. 1. p. 1218.

In Cantica Canticorum, & *in septe[m] priora capita Ecclesiastici.* Lectione[s] LXXXVIII. vetus editio sine anno & lo[-] co & Venet. 1509. fol.

In librum Sapientiæ prælectione[s] CCXIII. sine loco 1481. 4. Venet. 148[.] 1500. 1509. 1515. 1586. fol. Spiræ 148[.] 1486. fol. Parif. 1486. 1511. 1514. 151[.] 4. Basil. 1488. 1506. 1586. Reutling. 148[.] fol. Haganoæ 1494. fol. Vide Jac. Qu[e-] tif de scriptoribus Dominicanis T. 1. [p.] 629. seq. ubi refellit eos qui hasce præ[-] lectiones referre voluerunt ad REG[I-] NALDUM *de Alna*, monachum C[i-] stercienfem. Recentissima prælectionu[m] harum editio Coloniensis lucem [v]id[it] 1689. fol. De Codice MS. Bibl. in tem[-] plo S. Petri hujus Urbis Hamburgen[sis] vide B. Staphorstii Tom. 3. hist. Eccle[s.] Hamb. pag. 265.

In XII. Prophetas Minores MS. Oxo[n. in] Bibliotheca Collegii Balliolensis.

In IV. Evangelia & rursus *in Matthæu[m]* memorant Baleus V. 84. aliisque.

Moralitates S. Scripturæ pro evange[-] lizantibus Verbum DEI. Incip. *Quon[i-] am misericordia & veritas.* Pitseo pa[g.] 463. *morales expositiones* & pag. 464. *All[e-] goriæ utriusque Testamenti.* & *Exempl[a] Scripturæ.*

Supe

Super IV. libros Sententiarum Lectura.

Quæstiones in IV. libros Sententiarum Lugd. 1497. fol. 1510. 1518. 4.

Conferentiæ ſuper articulis ſex impugnatis. ibid.

De imputabilitate peccati & determinationes quarundam aliarum Quæſtionum. ibid.

De Prædicatoris officio. Incip. *A ſacro Canone tanquam a fonte.*

De immortalitate animæ.

De origine, definitione & remedio peccatorum. Pariſ. 1517. 8.

Concordantiæ Anglicanæ MStæ memorantur a Sandero in Bibliotheca Belgica parte 2. pag. 50. hoc initio: *Primus liber agit de his.*

Moraliſationes hiſtoriarum quarum hoc initium apponit Trithemius cap. 632. *Theodoſius de vita*: apud Baleum & Pitſeum *Theodoſius de vita Alexandri.* Prodiit cum tabula aurea Thomæ Aquinatis ſuper Evangelia & Epiſtolas anniverſarias Venet. 1505. Pariſ. 1510. 8.

De *Philobiblio* quod a Roberto noſtro ſcribi curavit *Richardus* BURY, Epiſcopus Dunelmenſis, dictum ſupra Tom. . p. 842. ſeq.

His poſtremo apud Baleum aliosque & Jacobum Quetif adduntur: *Sermones* de temporibus per annum, feſtivales, de Sanctis, & Quadrageſimales.

Exempla Scripturæ.

Lecturæ Scholasticæ. Quodlibeta. Quæstiones Sententiarum & Determination Quæstionum.

Dictionarium ſive *Distinctionum opus*, a phabetice quod incipit: *Adulatio est nu trix Diaboli.*

De Præſcientia & Prædeſtinatione. D Prædicatoris officio. De amore. De ſepte peccatis mortalibus.

De libertate credendi. De fautoribus hæ reticorum. De impunitate peccati. D Serpente.

De motibus naturalibus. De umbra, na turalibus motibus & effectibus ſtellarum. U niverſalia quinque. Breviloquium.

Diætam Salutis memoravi jam inte ſcripta BONAVENTURÆ, & GVILEL MI *de Lancea.* Et de *reductorio Mora* erit dicendi locus in PETRO *Berchari* ſicut de tractatu *de ludo Scaccorum* in JA COBO *de Ceſollis.*

HOLTNICKERI neſcio cujus *Sermones d Sanctis* MSti in Bibliotheca Templi Pe trini hujus UrbisHamburgenſis, quorum guſtum ex Sermone de Andrea Apoſtol dedit B. Staphorſtus noſter Tom. 3. Hiſ Eccleſ. Hamb. p. 402.

HOMOBONUS Episcopus Cremonensis ab Anno 1216. ad 1249. a) cujus *inquisitio* Cremonæ An. 1223. facta *de vita & moribus B. Joannis Cazenfronte*, Abbatis S. Laurentii de Cremona, postea An 1179. Episcopi Vincentini b) exstat in Actis Sanctorum Tom. 2. Martii in addendis ad diem XV. p. 753. sq.

5. HONORATI *Arelatensis* Episcopi *Vitam* scripsit HILARIUS qui ei A. C. 429. in Episcopatu successit, ut dixi supra pag. 749. 753.

HONORATUS Episcopus *Constantiniensis* sive *Cirtensis* Episcopus. De eo supra *Honoratus* ANTONINUS, Tom. 1. p. 315.

Omitto dicere de HONORATO *Isernienſi* utpote juniore, qui An. 1502. natus & Poëtices laude florens, ex Monacho Casinensi Episcopus A. 1551. in Calabria, abdicato An. 1562. Episcopatu diem obiit An. 1564. De eo Joannes Baptista Marus ad Placidi Diaconi supplementum de Viris illustribus Casinensibus c. 9.

De HONORATO Massiliensi, Hilarii Arelatensis discipulo, ita legitur in quibusdam editionibus Gennadii & in veteri Codice Corbejensi, quod caput apud Honorium

a) Vide Ughellum Tom. IV. pag. 606. seq.
b) id. T. V. p. 1044. seq.

norium & in Chifletiano, Gothanis atque Veronensi Codice desideratur, atque a Gennadii stylo alienum videtur viris doctis: *Honoratus Massiliensis Ecclesiæ Episcopu vir eloquens, & absque ullo linguæ impedimento ex tempore in Ecclesia declamator. Et quia a pueritia in timore DEI crescens, etiam in negotiis Ecclesiasticis exercitatus est, os suum quasi armarium aperit, & in* Homeliarum *modum ad utilitatem legentium multa componit.* a) *Maximeque ad colendam* b) *fidei rationem & revincendam hæreticorum* c) *perversitatem. In cujus libera prædicanda constantia, non solum vicinarum civitatum sacerdotes, & populi delectantur, sed & longe positi, cum ad eos necessario pergit, summam ei docendi in suis Ecclesiis rogantes iniungunt: S. quoque Papa* Gelasius d), *Romanæ urbis Pontifex, per scripturam agnoscens ejus fidei integritatem, rescripto suo probatam judicavit:* Sanctorum Patrum vitas *ad ædificationem posterorum coaptat ipse legendas: Præcipue meritoris su Hilarii Arelatensis Episcopi.* Letanias *a sup-*

a) MS. Corbej. *composuit.*
b) id *inculcandam.*
c) *haresium.*
d) Gelasius Papa fuit ab Anno Christi 492 ad 496. Gennadius librum sum scripsit ante annum 495.

ſupplicandum e) *Dei clementiam cum plebe ſibi credita pro viribus agit.*

Baronius ad Martyrolog. Rom. 5. Maji notat *Vitam S. Hilarii* ab Honorato ſcriptam excidiſſe: nimirum apud Surium V. Maji in veteri editione fruſtra quæritur. Prodiit tamen in Vincentii Barralis Chronologia Sanctorum Lerinenſium p. 103. atque inde recentiori operis Suriani editioni An. 1618. inſerta: & cum Godfredi Henſchenii in Actis eruditor. Tom. 2. Maji pag. 25 - 34. Vide & ſupra pag. 748. & de Honorato hoc Bollandum T. 2. Januarii 16. pap. 15. ſeq. Tillemontium Tom. XV. A Semipelagianiſmi ſuſpicione, in quam venit Honoratus apud Noriſium aliosque, defenditur ab eruditis editoribus Operum eminentiſſimi Noriſii Tom. IV. pag. 926. Editio nova operum S. Proſperi Aquitani & Honorati Maſilienſis, quam notis & obſervationibus illuſtratam *D. Joannes Salinas*, Neapolitanus, Canonicus Regularis fecit publici juris Romæ, 1732. 8. nondam ad nos allata eſt.

e S. HONORATO *Mediolanenſi* Epiſcopo circa Annum CHriſti 570. quem etiam ajunt neſcio quæ ſcripſiſſe, vide Acta Sanctorum Tom. 2. Februar. 8. p. 164. ſqq.

e) MS. Corbej. *inclinandam.*

HONORIUS I. Campanus, Episcopus Romanus sive Papa ab Anno CHristi 626. 28. Septembr. ad Annum 638 Septembr. 13. Ejus vitam, opuscula & vindicias cum Concilio Romano An. 649. Martini I Papæ publicare voluit Josephus Maria Svaresius, teste Allatio pag. 168. apum Urbanum, quod factum ab eo non comperi. Vindicias ejus ob Epistolas ad Sergium CPol. aliaque non obscura documenta inter *Monotheletas* damnati An. 687. a *sexta Synodo*, a) multi scripserunt, post Bellarminum, Gretserum, Baronium, aliosque alibi a me nominatos b) *Bernardus Desirant* Theologus Lovaniensis in Honorio vindicato, Aquisgrani 1611. 4. & *Franciscus Marchesius* in clypeo fortium. Rom. 1680. 4. Sed Actorum Synodi fides satis firmo stare talo videbitur illis qui notata a Combefisio in historia Monotheletarum, & in libro quinto instructionum Joannis Forbesii, expendere non gravabitur. In tomis Conciliorum Græce & Latine exstat Honorii *Epistola ad Sergium CPol.* & alterius fragmentum cum Sergii ad Honorium litteris, in Actis Synodi sextæ, actione 12 & 13. Deinde Latine in iisdem Conciliorum tomis, Epi-

a) Vide Sirmondi Opera T. 4. p. 680. sq. & quæ notavi in Bibl. Græca T. X. p. 192 & 204.

b) ibid. p. 205. sq.

piſtola 1. *ad Iſaacium Ravennatem exarchum.* 2. *ad Epiſcopos Venetiæ & Iſtriæ,* 3. *ad Edmundum* Regem Nordanhumbrenſium in Anglia. 4. *ad HONORIUM* Dorovernenſem ſive Cantuarienſem Epiſcopum, quas duas poſtremas epiſtolas ex Bedæ II. 17. & 18. Hiſt. Anglorum etiam repetit Speelmannus Tom. 1. Concilior. Angliæ p. 138. ſq. addito etiam p. 140. loco ex Epiſtola *ad Scotorum gentem* pro obſervatione Paſchæ & Pelagianæ hæreſeos exſtirpatione ex eodem Beda II. 19. Apud Labbeum & Coletum etiam ſequuntur: 5. Epiſtola ad *Joannem, Andream, Stephanum* & *Donatum* Epiſcopos per Epirum conſtitutos & 6. *ad Sergium Subdiaconum.* Epigramma ejus *in Apoſtolos adſcenſione CHriſti obſtupeſcentes* verſibus elegis XXIV. in Georgii Fabricii notis ad Poetas Chriſtianos p. 10. & in Bibliothecis Patrum Pariſienſibus, Colonienſi & Lugd. Tom. XII. pag. 214. *Epitaphium* deceſſoris ipſius *Bonifacii V.* verſibus elegis XVIII. ſervavit Gruterus in Corpore antiquarum Inſcriptionum p. MCLXV. 10. unde habent Baronius ad Annum 625. num. 16. Paulus Aringhus in Roma ſubterraneâ Tom. 1. pag. 164. & Papebrochius in Conatu ad Catalogum Pontificum, ſive propylæo ad Acta Sanctorum Maji pag. 96. * Integrius etiam Gvilel-

mus Fleetwood pag. 370. ſylloges Veterum Inſcriptionum. Denique Honorii ipſius Epitaphium, quale exſtat Romæ, verſibus & ipſum elegis XXIV. exhibet Ludovicus Jacobus Biblioth. Pontificiæ pag. 110. poſt Gruterum, Baronium, Aringhum.

HONORIUS II. antea *Lambertus* de Fagnak, Bononienſis, ex Epiſcopo Oſtienſi, Papa ab Anno 1124. Decembr. 16. ad Annum 1130. 14. Febr. *plenus litteris a capite usque ad pedes*, ut legas in Chronico Caſinenſi lib. IV. cap. 83. In tomis Conciliorum Labbei, Harduini, Coleti, XII. exſtant *Epiſtolæ* 1. *ad Petrum Cluniacenſem*, 2. *ad Tyrios* de pallio quo *Gvilelmum* eorum Archiepiſcopum donaverit: 3. *ad Gvaremundum* Hieroſol. Archiepiſcopum. 4. *ad Regem Daniæ*, Nicolaum ad quem mittit legatum Gregorium de Creſcentio. 5. *ad Ludovicum VI. Francorum Regem.* 6. *ad Canonicos Turonenſes.* 7. *ad Petrum Cluniacenſem.* 8. *ad Joannem Presbyterum Cardinalem* legatum in Angliam. 9. *ad Epiſcopos Angliæ.* 10. *ad Regem Scotiæ.* 11. *ad Epiſcopos Provinciæ Turonenſis* quam Ludovicus Jacobus vocat *Reſcriptum pro Concilio Nannetenſi.* 12. *ad Sugerium* Abbatem S. Dionyſii. De geſtis Honorii adverſus *Rogerium* Siciliæ Comitem, ejusque

que iterata in Concilio Trojano excommunicatione videndus Pagius ad Annum 1127. Ludovicus Jacobus autem *Leges* etiam *Ecclesiasticas* in illo Concilio publicatas ab Honorio memorat p. 111. & *de Pace ad Romanos Epistolas duas*. Vide & Anecdota Edmundi Martene T. 1. pag. 361. 363.

HONORIUS III. antea *Centius Sabellus*, Romanus, post Innocentium III. Papa ab anno 1216. 18. Jul. ad 1227. Martii 18. De ejus scriptis referre placet, quæ notavit Ludovicus Jacobus a S. Carolo pag. 112. additis meis observationibus.

Scripsit, inquit, I. *Sermones aliquot, S. Dominico Guzmanno, Ordinis Prædicatorum Patriarchæ, dicatos. Alios legi MStos in Bibliotheca Cisterciensi, ad Clerum & Populum Romanorum, Conventui & Abbati Cistercii dicatos. Exstant una cum S. Richardi Cisterciensis Vita.*

II. *Vitam Cælestini III.* sub quo Camerarium Romanæ Ecclesiæ gesserat Diaconus Cardinalis S. Luciæ in Orpheo.

III. *Censuum Romanæ Ecclesiæ prægrande Volumen, asservatur MS. in Bibliotheca Vaticana.* In hoc, ut testatus est Onufrius, omnes reditus, vectigalia & census summa diligentia cum singulo-

rum publicis inſtrumentis in unum redegit ac ſimul addidit librum vetuſtiſſimum ritualem, ſive Cerimonialem in re Divina celebranda. Hunc librum Cerimonialem, ſive Romanum Ordinem de conſvetudinibus & Obſervantiis, presbyterio vel ſcholari & aliis Eccleſiæ Romanæ in præcipuis ſolemnitatibus inter alios Ordines Romanos quatuordecim vulgavit Johannes Mabillonius Tomo 2. Muſei Italici, Pariſiis 1689. 4. pag. 167 — 220. Acta Pontificalia de Gregorio VII. ex eodem libro Cenſuali vulgavit Papebrochius in Actis Sanctorum Tomo 6. Maji 25. p. 148 - 154.

IV. *Pro defenſione libri Abbatis* Joachim *adverſus Petrum Lombardum Epiſtolam ad Epiſcopum Lucaniæ, cujus fragmentum* (imo Epiſtola integra) *reperitur in Apparatu ſacro Poſſevini, v. Joachim.*

V. *Epiſtolas Decretales in Juris Canonici libros, quarum Regiſtrum quinque Voluminibus compactum in Vaticano MSto aſſervatur.* Hæc eſt quinta poſt GRATIANUM collectio Decretalium, quæ Honorii III. habet conſtitutiones, a TANCRE-

* Priores quatuor ab Antonio Auguſtino Ilerdæ 1576. & a Carolo Labbeo Pariſiis 1610. fol. editæ

CRESO, † Bononiensi Archidiacono, collectas circa annum 1227. & sub Honorii publicatas nomine. Ejus interpres fuit JACOBUS *Albanus*, Faventinus Episcopus, Henrici Ostiensis Praeceptor. Hanc quintam collectionem, quam Antonius Augustinns negat se potuisse reperire, luci dedit *Innocentius Cironius*, Cancellarius Tolosanæ Academiæ, Tolosæ 1645. fol. idem cujus libros V. observationum Juris Canonici nuper recudi fecit Vir præclarus Joannes Samuel Brunquell. Lipsiæ 1726. 4to.

VI. *Quædam* Epistolæ *leguntuur inter Epistolas Petri Blæsensis, & aliæ apud diversos.* Ex Registro Honorii plures Epistolæ referuntur ab Odorico Raynaldo in Annalibus, & a Luca Waddingo in Annalibus Ordinis Minorum. Paucæ etiam apud Matthæum Paris & in Tomis Conciliorum, & apud Baronium, plurium quoque apud Bzovium argumenta: Epistolæ V. ad Hispanos apud Agvir-

editæ sunt: 1. *Bernhardi Circa*, 2. *Johannis Vallensis*, 3. *Bernhardi Compostellani*, ex Registris Innocentii III. & quarta constans ex Concilii Lateranensis An. 1215. capitibus & recentioribus Innocentii III. decretis. Vide Bibliothecam Græcam Tomo XI. pag. 20. sq.

† Confer Pagium ad A. 1185. n. 2.

Agvirrium Tomo 3. Concil. Hiſpan pag. 488. Alia de Comitatu Flandriæ apud Baluzium Tomo 7. Miſcell. p. 254 & aliæ tres Tomo 2. ad Raymundum Rogerium, Comitem Fuxenſem, pag. 252 ad Amalricum, Comitem Toloſanum pag. 254. & ad Ludovicum VIII. Francorum Regem, pag. 255. Epiſtolæ XIX ad Reges Philippum & Ludovicum, in Andreæ du Cheſne ſcriptoribus rerum Francorum Tomo V. p. 851-861.

VII. *Decreta & Bullæ apud Collectores* ut apud Cherubinum Tomo I. Bullarii pag. 90. ſeq. ubi Conſtitutiones VIII. atque inter alias Diploma Canoniſationis *Laurentii* Dublinenſis pag. 96. quod exſtat etiam apud Bzovium ad annum 1226 *Gvilelmi*, Bituricenſis Archiepiſcopi apud Labbeum Tomo 2. Bibliothecæ novæ MSS. pag. 391. & *Roberti*, Abbatis Moliſmenſis. id. Tom. 1. pag. 647. Bulla de inſtituendis Monachis Ciſtercienſibus in Monaſterio Lavacenſi, in Baluzii appendice ad Marcam Hiſpanicam pag. 1405.

VIII. *Ceremoniale Cencii de Savellis alias Camerarii, exſtat MS. Romæ in Bibliotheca Barberina.* Hoc illud ipſum eſt, quod libro Cenſuum additum fuiſſe a Cencio, & a Mabillonio editum jam ſupra p. 810. dixi.

IX.

IX. *Sub ejus nomine reperitur Index Romanorum Pontificum in Vaticano, teste eruditissimo Binio.*

ONORIUS IV. antea *Jacobus Sabellus*, Romanus, Papa ab anno 1285. April. 2. ad 1287. April. 3. Ex ejus *Epistolarum* Volumine, quod in Vaticana asservari notavit Ludovicus Jacobus pag. 113. paucæ quædam vulgatæ in Bzovii, plures in Raynaldi & Waddingi Annalibus. Ad Decretum *adversus Pseud-Apostolicos*, memoratum Raynaldo ad Annum 1286. num. 36. respicit Nicolaus IV. in Epistola, quam idem offert Raynaldus ad annum 1290. num. 51.

ONORIUS Gallus, *Augustodunensis*, in Burgundia Presbyter & Scholasticus, circa annum 1300. *Solitarii* etiam nomine venit in veteri Codice Gemmæ animæ Ambrosiano, quem inspexit Mabillonius pag. 14. Itineris Italici, & in Gothano commentariorum in Cantica, de quo D. Salomon Ernestus Cyprianus in Catalogo MStorum Gothanorum pag. 101. nec non, teste Bernhardo Pezio, in Codice Zwetlensi Clavis Physicæ de naturis rerum, & alio Mellicensi utroque 500. annorum libri, cui titulum, *inevitabile*, Honorius imposuit. Quid quod *inclusi* venit nomine in editione Norimber-

gensi

gensi Imaginis Mundi An. 1491. Eff-
gies ejus ex Veteri Codice librorum IV
de Philosophia Mundi, præmissa Diari
Theologico Germanico Unschuldige Nach-
richten von Alten und Neuen Theologisch
Sachen, An. 1718. Catalogum scripto-
rum suorum sive ipse texuit, sive quo
magis credo, amicus ejus subjecit libr
quarto de luminaribus Ecclesiæ capi
ultimo, quem cum observationibus me
is subjiciam, collatis etiam iis, quæ lau
datus Pezius in dissertatione isagogic
ad Tomum secundum Anecdotorum
rudite observavit.

1. *Elucidarium* in tribus libellis, pri-
mum *de CHristo*, secundum *de Ecclesi*
tertium *de futura vita* distinxit. Pr
diit Promtuarium hoc sive Elucidariu
sub Anselmi nomine Parisiis 1560. 8v
atque inter ANSELMI Cantuarien
opera, ut dixi supra Tomo I. pag. 3c
Alii GVIBERTUM * Novigentinun
alii GVILELMUM Coventriensem Ca
melitam, alii AUGUSTINUM ipsu
voluere auctorem. Huic Elucidar
An. 1393. *Elucidarium Elucidarii* opp
suit Nicolaus EYMERICUS. Vide J
cobum Qvetif Tomo 1. pag. 711. se
Ve

* Diarium Eruditorum Italiæ Tomo X
pag. 39.

Verſionem Germanicam Elucidarii An. 1414. ſcriptam vidit Pezius in Bibliotheca Mellicenſi.

2. Libellus *de Sancta Maria*, qui *Sigillum S. Mariæ* intitulatur, expoſitio allegorica in Cantica Canticorum, in Bibliothecis Patrum Colon. Tom. XII. & Lugd. Tom. XX. pag. 1217. ex editione Colon. 1540. 8.

3. *De Prædeſtinatione & libero arbitrio*, qui *inevitabile* dicitur. Dialogum hunc edidit Georgius Caſſander, Colon. 1552. 8vo, unde recuſus in Caſſandri operibus pag. 623-639. atque inde ex Joannis Conen, in Caſſandri manes injurii editione Antwerp. 1620. 1624. 8vo, in Bibliothecis Patrum, Pariſ. Tomo IX. Colonienſi Tomo XII. & in ſupplemento An. 1622. & Lugdunenſi Tomo XX. pag. 1128.

4. Libellus *Sermonum*, qui *Speculum Eccleſiæ* nuncupatur. Prodiit edente Johanne Dietenbergio Coloniæ 1531. 8vo, cum FELICIARII (ita vitioſe expreſſum pro CÆSARII) Sermonibus.

5. *De incontinentia Sacerdotum*, qui *Offendiculum* appellatur. Non exſtat.

6. *Summa totius, de omnimoda hiſtoria.* Videri poſſit diverſum ab hoc eſſe, pro eodem habitum a Poſſevino breve *de ætatibus Mundi Chronicon*, ab Orbe condito

dito ad auctoris tempora; quod libr quinti locum occupat inter ſeptem Honorii libros, editos Baſileæ 1544. 8. & cum Libro de temporibus (infra num XII.) tertius liber eſt in imagine Mundi, edita Spiræ 1583. 8. Iidem videntu quos in Bibliotheca Cæſarea exſtare teſtatur Lambecius II. pag. 3. & 70. Honorii *de mundo & temporum & rerum a Conradum III.* ſive Annum CHriſti 1137 *ſucceſſione libri III.* Certe nondum ha ctenus in lucem prolata eſt, quæ ab Arnoldo Wion Tomo 1. Ligni Vita pag. 426. inter Honorii ſcripta memoratur *Summa Hiſtoriarum, ſive Chronicorum, magnum opus, erat olim apud Lazium, ſed nunc eſt in Bibliotheca Imperatoris, Viennæ MS.* Hæc eſt Chronica ſolennis laudata Theodorico Engelhuſio, deſinens in Lucio III. ſive in Anno 1181.

7. *Gemma animæ, de Divinis Officiis,* de officio Miſſæ, de miniſtris Eccleſiæ, de horis Canonicis & totius anni ſolennitatibus & cerimoniis. Lipſ. 1514. 4. recuſum in Speculo antiquæ devotionis, Colon. 1549. fol. vulgato per Joannem Cochleum cum Amalario, Walafrido Strabone, Liturgia Baſilii ex veteri verſione, Expoſitione Miſſæ, & ſcriptore vitæ S. Bonifacii Martyris & Catalogo E-

pi-

piſcoporum atque Archiepiſcoporum Sedis Moguntinæ, Deinde inter ejusdem argumenti ſcriptores Colon. 1568. Rom. 1590. Pariſ. 1610. fol. & in ſpeculo Miſſæ Venet. atque in Bibliothecis Patrum Colon. Tom. XII. Lugd. Tom. XX. Citatur a Theodorico Engelhuſio.

8. *Sacramentarium, de Sacramentis*, ſive de cauſis & ſignificatu Myſtico rituum Divini in Eccleſia Officii, quod Honorius profitetur *ſe collegiſſe ex Sanctorum ſcriptis, ut quibus deeſt librorum copia, per hoc compendium illorum ſublevetur inopia.* Primus edidit Vir celeber. Bernardus Pez Tom. 2 anecdotor. p. 249 - 345.

9. *Neocoſmus de primis ſex diebus*. Hoc eſt *Hexameron* quod ab eodem Pezio vulgatum habemus Tom. 2. anecdotorum pag. 71 - 88.

10. *Evchariſticon de corpore & ſangvine Domini*, ſive *Evchariſtion*, quod interpretatur *bona Gratia*: idem laudatus Pezius edidit Tom. 2. anecdotor. pag. 349 - 362.

11. *Cognitio vitæ de DEO & æterna Vita*, Exſtat in appendice Operum S. AUGUSTINI edit. Benedictin. Tom. VI. edit. Amſt. p. 649. Sub Auguſtini nomine de S. Trinitate ex libro περὶ τῆς γνώσεως ἀληθοῦς ζωῆς occurrit ex hoc libro fragmentum Græce cum Latina verſione edi-

tum Basil. 1578. 8. a Joanne Leunclavio post Legationem Manuelis Comneni ad Armenios p. 584 - 599.

12. *Imago Mundi de dispositione Orbis.* Prodiit in duos divisa libros (1 de globo totius Mundi, & 2. de temporibus, mathesis sive institutio.) primus inter libros septem Basil. 1544. 8. sed jam ante cum libro secundo de temporum differentia & tertio de rerum successione usque ad Annum CHristi 1137. prodiit sub nascentis typographiæ initia sine loco & anno a) in fol. & Norimb. 1491. fol. Basil. 1497. 4. & Spiræ 1583. 8. & sub ANSELMI nomine Basil. 1497. 4. & in Bibliothecis Patrum Colon. Tom. XII. & Lugd. Tom. XX. pag. 964.

13. *Summa gloria de Apostolico & Augusto,* sive de præcellentia Sacerdotii præ Regno, in Bernhardi Pezii Tom. 2 anecdotor. p. 179. 198.

14. *Scala Cœli de gradibus visionum* Scala major, Dialogus de ordine cognoscendi DEum in Creaturis per gradum triplicem, corporalem, spiritualem & intellectualem. In Bernh. Pezii anecdotis T. 2. p. 157 - 170. & Scala minor de gradi-

a) Vide indicem librorum Seculo XV. impressorum quos posidet V. C. Christianus Gottlieb Schwartzius Norimb. 1727. 8. p. 68. seq.

dibus sive virtutibus Charitatis. id. pag. 173 - 176.

15. *De anima & de DEO quædam de Augustino excerpta, sub dialogo exarata.* Hoc in Codice Mellicensi serius repertum, deinceps publicaturum se laudatus Pezius recepit, qui notat ex uno hocce scripto duo fecisse Trithemium cap. 357. unum *de anima*, & alterum, *dialogum ex opusculis Augustini.*

16. *Expositio totius Psalterii cum Canticis, miro modo.* b) ad Cunonem Abbatem. Ex hac Præfationem cum expositione Psalmi V. L. LI. C. CI. CL. edidit Petzius Tom. 2. anecdotor. p. 97 - 154. ubi notat Honorium finito Psalterio exposuisse etiam Cantica quæ *in laudibus* quotidie dicuntur, uti & Cantica: *Benedictus, Magnificat. Nunc dimittis, Orationem Dominicam* & *Symbolum Apostolorum.* In præfatione Honorius ait *Psalterium se Gallicum, non Romanum* explanaturum: *quia in nostris Ecclesiis psallimus. Est autem Gallicum Psalterium, quod a LXX. Interpretibus* c) *est translatum: Romanum autem quod a Symmacho vel nescio a quo alio est interpretatum.*

b) Hæc non videtur ipse de se Honorius, sed alius quidam scripsisse ex ejus amicis.

c) *a LXX. interpretibus* intellige ac si esset *ex LXX Interpretibus.* Sic mox *a Symmacho*, pro *ex Symmacho* versum Latine.

17. *Cantica Canticorum exposuit ita u prius exposita non videantur.* Commentarium hunc primus edidit Andrea Schottus inBibibliothecaPatrum,Colon 1618. recusum in aliis editionibus u Lugd. Tom. XX. p. 1153 - 1217. Prologus brevis vulgatus ab Edmundo Martene Tom. 1. anecdotorum p. 363. seq.

18. *Evangelia quæ B. Gregorius non exposuit.* Nusquam exstat.

19. *Clavis Physicæ de naturis rerum*, excerptus de quinque libris cujusdam Chrysostomii. Incipit: *Cum multos mente intuear.* Opus hoc diversum a quatuor libris deMundi Philosophia,editurum se pollicitus est clarissimus Pezius.

20. *Refectio mentium* d) *de festis Domini & Sanctorum.* Non exstat.

21. *Pabulum Vitæ, de præcipuis festis.* Non exstat.

20. *Liber de luminaribus Ecclesiæ*, in quatuor libellos distributus, quorum *primum* ex Hieronymo, ex Gennadio *secundum*, *tertium* ex Isidoro contraxit Honorius, *quartum* vel ipse addidit vel ex Beda aliisque collegit. Hic sextus est inter libros septem, editos Basil. 1544. 8 Deinde cum Hieronymo, Gennadio, Isi-

d) vitiose *mensium* excusum apud Trithemium cap. 357.

Isidoro, Sigeberto & Henrico Gandavensi, curante Suffrido Petri Colon. 1580. 8. & in Auberti Miræi Bibliotheca Ecclesiastica Antw. 1639. quam cum auctario recudendam dedi Hamb. 1718. fol. Denique in Bibliothecis Patrum.

Præter hæc Honorio ipsi, vel ejus amico memorata, referre deinceps juvat & hæc edita quidem:

De Philosophia Mundi libros IV. qui locum tertii occupant in septem libris Honorii editis Basil. 1544. 8. recusi etiam in Bibliothecis Patrum.

De Solis affectibus, inter eosdem septem liber quartus pag. 277. Basil. 1544. 8. & in Patrum Bibliothecis.

De Hæresibus librum in eadem Basileensi sylloge septimus, & in Bibliothecis Patrum, & Helmstadii 1611. 4. cum Harmenopuli, Græci scriptoris Catalogo hæresium & Fidei professione, Latine.

De decem plagis Ægypti, spiritualiter. Edidit Bernardus Pez Tom. 2. Anecdotorum pag. 91 - 94.

Librum XII. Quæstionum ad Thomam. ibid. p. 201 - 212. ubi inter alia capite VI. pag. 208. legas hæc verba: *Quantum Ordo Seraphim præcellit dignitate Ordinem Archangelorum, tantum præcellit Petrus, Princeps Apostolorum, unum de Ordine Archangelorum.*

Librum VIII. Quæstionum de Angelo & Homine. ibid. pag. 215 - 224.

Libellum de animæ exilio & patria, alio titulo *de artibus*, quas ſub decem Civitatum deſcribit imagine, Grammatica, Rhetorica, Dialectica, Arithmetica, Muſica, Geometria, Aſtronomia, Phyſica, Mechanica, Oeconomica. ibid. pag. 227 - 234.

Libellum de libero arbitrio, ad Gotſchalcum (longe diverſum ab altero ejusdem argumenti de quo ſupra num. 3.) ibid. p. 237 - 246. Afferuntur loca ex Ambroſio, Anſelmo, Auguſtino, Fulgentio, Gregorio Magno, Joanne Chryſoſtomo Iſidoro & Petro (Damiani).

Quæſtiones & ad easdem Reſponſiones in duos Salomonis libros, Proverbia & Eccleſiaſten Colon. 1540. 8. atque in Patrum Bibliothecis.

Seriem Romanorum Pontificum, quorum amplius XXX. Martyrio ſunt coronati. Occurrit in iisdem Bibliothecis Patrum, ut Tom. XX. Lugd. pag. 1026 1027.

Nuſquam exſtant *liber Epiſtolarum ad diverſos* cujus meminit Trithemius: neque *ſuum quid virtutis, de virtutibus & vitiis* quod apud Pezium nominatur inter libros Honorii quos frater Henricus o lin

lim Gotwicensi contulit Ecclesiæ, sed temporum injuriæ abstulerunt.

Videtur nescio quod opus quoddam suum notare Honorius ante prologum in Gemmam Animæ ita scribens (T. 20. Bibliothecæ Patrum Lugd. pag. 1046.) *Postquam CHristo favente, pelagus Scripturæ prospero cursu in summa totius transcurri, atque naufrugosam cymbam per syrtes & piratas multo sudore evectam vix ad optatum littus appuli, rursus habitatores Sion me in fluctus cogitationum intruditis* &c.

Ad *Glossulas* suas *super Platonem* remittit lectorem lib. 1. de Philosophia Mundi cap. 15. id. p. 999.

HONORIUS Anglus, Monachus Ordinis Benedictini circa Annum 1090. de quo Trithemius II. 108. illustr. Benedict. & Arnoldus Wion Ligni Vitæ pag. 426. qui illi tribuunt librum Quæstionum & Responsionum diversarum & Epistolas multas ad compunctionem utiles. Pro amore CHristi *inclusum* appellant, qua nuncupatione etiam Honorium Augustodunensem venisse supra notare me memini. Alius Honorius Camber circa Annum 560. de quo Baleus X. 6. & Pitseus p. 864.

Venantius HONORIUS *Clementius Fortunatus.* Supra, FORTUNATUS T. 2. pag. 537.

HONORIUS *Scholasticus* & *Solitarius*, idem cum Augustodunensi, de quo supra. Sed fuit quoque alius HONORIUS *Scholasticus* antiquior, cujus carmen elegiacum versibus XXVIII. ad Jordanem Ravennensem, seculo medio sexto Episcopum, edidit Mabillonius Tomo 1. analect. pag. 364. (editionis novæ pag. 387.) Jordanes ille ad Honorium velut Lucilium scripserat Senecæ nomine hortatorias litteras, quibus ei auctor fuerat sæculum relinquere, & monasticam vitam amplecti.

HORATIUS *Romanus*, Poëta, Nicolao V. circa Annum 1450. *Homerum* heroico carmine Latinum fieri cupienti, *multis morem ei gerere conatis unus satisfecit*, & teste Ænea Sylvio * *scribatum Apostolicum ea de re consecutus, magnisque pollicitationibus illectus Iliadem aggressus nonnullos ex ea libros Latinos fecit*, *dignos quos nostra miraretur, prisca non improbasset ætas*. De altero ejus poëmate, quod libris duobus condidit, inscripsitque *Porcariam* de conspiratione Stephani Porcii, adeundus Vossius pag. 584. illique addendum Diarium Eruditorum Italiæ Tomo XII. pag. 352. & Tomo XIII. pag. 405. seq.

S. HOR-

* Hist. de Europa pag. 459. operum.

. HORMISDA Frusinas ex Campania, Episcopus Romanus post Symmachum ab anno 514. Julii 20. ad 523. Memoria ejus recolitur 6. Augusti. *Epistolarum* Volumen MS. in Vaticana, teste Ludovico Jacobo, asservatur. Ex his *Epistolæ LXXX.* exstant in Conciliorum Tomis, quas recensui Tomo XI. Bibliothecæ Græcæ pag. 422. Epistolas quinque ad Hispanos cum notis exhibet Agvirrius Tomo 2. Concil. Hispan. pag. 246. sicut ternas ad Gallos Sirmondus Tomo 1. Concil. Galliæ pag. 188. 190. 191. Epistola ad Clericos secundæ Syriæ, Trithemio memorata legitur cum Græca versione in Actis Concilii Constantinopolitani sub Mena An. 536. habiti, actione quinta: ubi etiam Epistola ad Epiphanium CPol. De ejus gestis in Concilio Romano consulendus Baronius ad annum 518. & 519. *Decretum de libris Apocryphis* conceptum primum a Damaso, deinde a Gelasio atque ab Hormisda quoque confirmatum, auctumque est, unde Hormisdæ etiam in quibusdam Codicibus tribuitur, de quo dixi supra pag. 82. Alia ejus decreta apud Ivonem, Burchardum, Isidorum, & ex quibus relata etiam sunt in Conciliorum Tomos, Gratianum.

HOSTILIUS ex cujus primo Annalium Priſcianus Grammaticus libro VI. p. 719. affert hunc verſum:

Sæpe greges pecuum ex hibernis paſtubu' pulſi.

Antiquior eſt, ut videtur, quam ut a me referri inter hos ſcriptores debeat, perinde ut HOSTILIUS Philoſophus, quem in Inſulam relegavit Titus Imperator, teſte Xiphilino pag. 751. aut HOSTILIUS, ſub cujus nomine Epiſtola ad Q. Curtium legitur II. 17. inter Epiſtolas commentitias Curtii, vel HOSTILIUS Comicus aut mimorum ſcriptor, cujus meminit Tertullianus in Apologetico cap. 15. Videndum tamen ſitne cum Hoſtilio, qui apud Priſcianum laudatur, idem HOSTIUS, ex cujus libro ſecundo belli Hiſtrici Macrobius VI. 3. affert verſus:

- - - non ſi mihi linguæ
Centum atque ora ſient totidem, vocesque liquatæ.

ubi eum antiquiorem docet eſſe Virgilio, Virgiliumque ait ejus imitatione dixiſſe:

Non mihi ſi linguæ centum ſint, oraque centum.

Ex eodem libro ſecundo Hoſtii idem Macrobius VI. 5.

Di

Dia Minerva simul cunctis invictus Apollo
Arquitenens Latonius.

Idem Hostii opus laudatur a Festo in *scævam* & in *tesca*, & a Servio in Æneid. XII. 121. ut Vossio jam notatum, qui Hostium illum patrem facit Cynthiæ, hoc est, ut ex apologia Apuleji constat *Hostiæ*, sive uti Codices quidam legunt *Hostiliæ*, quam Propertius Poëta amavit. Sed si idem fuit Hostius, avum vocat Propertius in duobus locis, lib. 2. X. 10. & lib. 3. XVIII. 8. *Splendidaque a docto fama refulget avo.*

ogerius de HOVEDEN, opido in provincia Eboracensi, Anglus, inter domesticos Henrici II. Anglorum Regis: post ipsum An. 1189. extinctum omne studium ad scribendam Historiam contulit, scripsitque, Simeonis Dunelmensis * exemplo, *Annales rerum Anglicarum* inde ubi desinit Beda, h. e. ab Anno CHristi 731. usque ad 1204. sive annum quintum Regis Johannis, *libris duobus.* Prodierunt inter scriptores, Henrico Savilio curante, editos Londini 1596. & Francofurti Wechelianis typis, 1601. fol. Excer-

* Plagli tamen notam, qua Hovedenum adspersit Lelandus, ab eo removet Seldenus in limine præf. ad X. scriptores, Lond. 1652. fol.

Excerpta quædam ex his Annalibus apud Leibnitium Tomo 1. scriptorum Brunsvicensium pag. 876 -- 880. cum notis. Lelando cap. 203. judice si fidei, quæ prima pars historiæ est, plusculum elegantiæ Romanæ adjunxisset, facile palmarium obtinuisset. A diligentia commendant, præter eundem Lelandum & Seldenum, Polydorus Virgilius apud Bzovium ad Annum 1199. num. 31. & Savilius, cui Henricus Huntingtoniensis & Hovedenus sunt *auctores cumprimis boni & diligentes verissimique superiorum temporum indices*, & Gvil. Nicolsonus in Bibliotheca historicorum Angliæ p. 60. Quæ autem præterea memorant Baleus III. 55. & Pitseus p. 272. *Historiam Regum Northumbriæ* & *Commentarios Juris, Nugarumque juvenilium & poëmatum*, nemo hactenus in lucem protulit. Per *Vitam Thomæ Becketi*, Archiepiscopi Cantuariensis, quam ab eo scriptam Vossius pag. 450. annotat, fortasse signantur ea, quæ in Annalibus de hoc Thoma Hovedenus prodidit. In Catalogo MSS. Bibliothecæ Cottonianæ pag. 75. *Epitome Historiæ Rogeri Hoveduni ita inscribitur: Proprie est compendium historiæ Regum Scotiæ a Rege Ewain, qui obiit An. 721. Hic passim vitæ & gesta illorum continentur in epigrammatibus, versus*

ſus finem interſperſis rebus Anglicanis ad Annum 1270.

Johannis HOVEDENI rhythmicum carmen, cui titulus *Philomela*, laudat Lelandus cap. 203.

HRODPERTUS, infra, RUPERTUS.

HROSWITHA a) ſive *Hruodswid, Roſwida, Roſwitis* illuſtris virgo ſanctimonialis b) ex gente Saxonica, in Cœnobio Gandersheimenſi Ord. Bened. c) non confundenda cum Hilda *Horeswitha* d) ſive *Haresvida* Angla, ejusve ſorore de qua Beda III. 33. neque cum *Hroſwitha*,

a) Litteram ſive aſpirationem H non modo ante R ſed etiam ante alias litteras poni illa ætate pervulgatum. Ita non modo *Hruadunus*, *Hrannungeromarca* apud Meibomium Tom. 3. pag. 104. *Hroadolfus* pro *Rudolfo*, & *Hranfrid*, *Hrotold*, *Hruoadbert*, *Hruoadgaer*, *Hruadigart* & ſimilia, quæ ex Goldaſti Alemannicis notavit Joannes Michaël Heineccius in ſyntagmate de ſigillis pag. 85. ſed etiam *HCarolus*, *HCarolomannus* & multa talia apud Leonem Oſtienſem Chronici Caſinenſis lib. 1. c. 7. 12. 15. &c. Sic *Hlotharius*, *Hludovicus* &c.

b) Heinricus Bodo apud Meibomium Tom. 2. pag. 493. Trithem. de S. E. cap. 391. & de illuſtr. German. c. 27.

c) Trithemius Annal. Hirshaug. pag. 36.

d) H. Leonhard. Schurzfleiſch. præf. ad Roſwitham. D. Joannes Fabricius, Helmſt. Tom. 3. Bibl. ſuæ p. 19.

witha, quarta Abbatiſſa Gandershei-menſi de qua Henricus Bodo apud Meibomium Tom. 2. p. 391. quibus utrisque Junior, juſſu Otthonis ſecundi Imp qui ab Anno 974. ad 884. imperitavit panegyrin Ottonum profitetur ſe ſcripſiſſe, quam Canoniſſa ipſa dedicavit Gerbergæ ſive Garburgi Abbatiſſæ ſeptimæ Gandersheimenſi, Ottonis I. nepti, cui etiam nuncupavit Carmen de hiſtoria inte-meratæ Dei genetricis. Scripſit carmin hexametro leonino *de primordiis & fundatoribus Cœnobii Gandeshemenſis*, quoc poſt Leibnitzium, Leuckfeldumque e mendatius ſuperiore anno vulgavit V.C Joannes Chriſtophorus Harembergiu ut dixi ſupra pag. 49. Cæteræ ejus lu cubrationes junctim editæ a Conrad Celte e) Norimb. 1501. 4. atq; ex recen ſione Henrici Leonhardi Schurzfleiſchi f) Witebergæ 1707. 4. hoc ordine:

Comœdiæ ſex, in æmulationem Terentii at ſoluto ſermone ſcriptæ, *I. Gallicanus*, de converſione Gallicani Principis & ſub Juliano exulis ac martyris. *II. Dul citius*, de paſſione Agapes Chioniæ & Irenæ, SS. Virginum ſub Diocletiano

III. Ca

e) Nic. Hieron. Gundling. Obſervat ſelect. T 1. p. 13.

f) Nova litt. Hamb. An. 1707. p. 377.

III. Callimachus de resuscitatione Callimachi et Drusianæ per S. Johannem : *IV. Abraham* de lapsu & conversione Mariæ, neptis Abrahæ eremitæ. *V. Paphnutius* de conversione Thaidæ meretricis. & VI. de passione sanctarum Virginum, *Fidei, Spei & Charitatis.*

Historia Nativitatis laudabilisque conversationis intactæ Dei Genitricis, quam ait scriptam se reperiisse *sub nomine S. JACOBI Fratris Domini*, illud nempe scriptum innuens, quod in Codice Apocrypho Novi Testamenti a me exhibetur *S. Jacobi Protevangelium.* Hanc historiam carmine scriptam hexametro Rhoswita Gerbergæ Abbatissæ dedicavit præmissis elegis, quorum initium: *Salve Regalis proles clarissima stirpis Gerbirg.*

Historia adscensionis Domini, itidem Carmine hexametro. *Hanc*, inquit, *narrationem JOHANNES Episcopus e Græco in Latinum transtulit.* Historiam Resurrectionis Dominicæ vocat Henricus Bodo apud Meibomium Tom. 1. pag. 494. minus recte.

Passio S. Gangolfi, Martyris, elegis versibus.

De hoc Gangolfo Martyre Varennis in Burgundia circa Annum 760. consulenda

da Acta Sanctorum Tom. 2. Maji XI
p. 642. seq.

Historia & Passio S. Pelagii, Martyris
a Mauris interfecti Cordubæ An. 925
Hæc carmine descripta hexametro e-
mendatior legitur Tom. V. Act. San-
ctorum Junii 26. pag. 209.

*Lapsus & Conversio Theophili Vicedomi-
ni*, leonino carmine hexametro. Hic Ar-
chidiaconus sive Oeconomus Ecclesia
Adanæ non in Sicilia sed in Cilicia circa
Annum 538. De hoc Theophilo pœ-
nitente vide Acta Sanctorum Tom. 1
Februar. 4. p. 480. seq.

*Historia de conversione desperati adole-
scentis servi* Proterii, *per S. Basilium* ad
Gerbergam Abbatissam suam. Carmine
leonino hexmetro: & carmine simi-
li *de passione S. Dionysii Martyris*, nec
non *Historia passionis S. Agnetis* Virginis
& Martyris, de qua Acta Sanctorum T
2. Januar. p. 350. seq. sicut de S. Dionysio
Surius IX. Octobr.

Panegyris Ottonum ad Gerbergam Ab-
batissam de gestis Othonis I. usque ad
Annum 967. itidem carmine hexametro
leonino, quod & Justus Reuberus cum
triplici Rsowithæ præfatione scriptori-
bus rerum Germanicarum pag. 161. in-
seruit: hinc cum Wittechindi Annali-
bus edidit etiam Henricus Meibomius
Francof.

Francof. 1621. 4. & notis illuſtravit, cum quibus legitur quoque tomo primo ſcriptorum Henrici Meibomii nepotis pag. 709. atque in ſcriptorum Roſwithæ editione Schurzfleiſchiana. Ambo effigiem Roſwithæ præmiſerunt, quæ deſcripta ære occurrit etiam in Diario Theologico g) An. 1732. poſt pag. 678. Fallitur Morlierius ſcriptor Gallus libri, Eſſais de litterature Tom. 1. p. 58. qui Roſwidæ, tres libros de rebus geſtis Othonum adſcribit, commentariis Meibomii illuſtratos.

Præter hæc a Celte & Schurzfleiſchio edita Roſwithæ tribuuntur ab Oudino, ſed quæ antiquiorem Sanctimonialem Gandersheimenſem & Willibaldo ac Wunibaldo ſupparem, a ſorore tamen eorum WALBURGI diverſam auctorem habent, ſoluto ſcriptæ ſermone: *Vita* ſive *hodœporicon Willibaldi* ab Anno 740 Aichſtadienſis Epiſcopi: & *Vita* fratris ejus *Wunibaldi* Abbatis & Confeſſoris, quæ edita eſt in Caniſii antiquis Lectionibus Tom. IV. parte 2. pag. 481. & 516. (editionis novæ Baſnagianæ Tom. 2. pag. 105. & 125.) & apud Surium 7. Jul. &

g) Fortgeſetzte Sammlung von Alten und Neuen Theologiſchen Sachen.

& 10. Decembr. edit. Anni 1618. Hodœporicon illud etiam cum notis Joannis Baptistæ Sollerii in Actis Sanctorum Tom. 2. Julii VII. p. 500. Utraque cum notis Mabillonii in ejus Actis Sanctorum Ord. Benedictini Sec. III. parte 2. pag. 176. & 395.

Non exstant quæ Roswithæ a Trithemio tribuuntur *liber epigrammatum* & *Epistolæ* si alias intellexit ab iis quæ scriptis ejus editis præfixæ leguntur. Neque lucem viderunt *vitæ Pontificum Anastasii I. & Innocentii I.* quas eodem genere metrorum poëmati suo de fundatione Cœnobii Gandersheimensis Roswitham præmisisse scribit Henricus Bodo apud Meibomium Tom. 1. pag. 494. qui etiam memorat ejus *Adhortationem ad Virgines sacras*, Latino sermone, de castitate colenda atque continentia.

HUBALDUS, infra, HUCBALDUS.

HUBERTINUS sive HUBERTUS *de Casali.* Vide supra, CASALI Tom. 1 p. 984.

HUBERTINUS de Albizzis, Jacobo Quetif Tom. 1. pag. 738. *Humbertus de Albitiis Florentinus* Ord. Præd. Episcopus ab Anno 1426. ad 1434. Pistoriensis cujus *super Metaphysicam* Commentarios laudat Antoninus Florentinus summæ historicæ tit. 23. cap. XI. § 2. Tom. 3. p 981

981. Præterea ejus *librum contra Schiſma* ante electionem Martini V. factam An. 1417. in Concilio Conſtantienſi, & *Quæſtiones Theologicas* memorat Julius Niger in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum p. 518.

HUBERTUS ſive *Huvetbertus* Abbas Anglus, cujus Epiſtolam ad Gregorium II. qua Ceolfridum ei commendavit, memorat Beda. Vide Lelandum c. 83.

HUBERTUS *de Bobio* ſive *de Bovio* qui Parmæ in Patria & deinde Vercellis docuit, JCtus celebris Seculo XIII. cujus *Quæſtiones* ac *Determinationes* laudat Trithemius cap. 437. nec non librum *de ordine Judiciorum*, ſive de ſummariis judiciis: eundem nempe qui *Patria poteſtas* inſcribitur, ut docet Guidus Pancirollus II. 30. de interpretibus Juris, ubi ejusdem *poſitiones* An. 1227. ſcriptas memorat, notatque Hubertum hunc tantæ auctoritatis fuiſſe, ut de Regis Gallorum tutela conſultus, eam Blancæ Ludovici IX. Matri integram ſervaverit.

HUBERTUS *de Bonacurſo* ſive Bonaccurſius de Urbe, Romanus JCtus ſub Seculi duodecimi exitum & initia decimi tertii, ſive ipſe ſcripſit, ſive a BAGAROTTO compoſitum a) in manus hominum dedit librum *de præludiis cauſa-*

a) Vide Pancirollum II. 24. de Legum interpretibus.

rum qui incipit: *Cum de mandato Imperiali.* Præterea *de judiciis* quædam ſcripſiſſe notat Trithemius cap. 440.

HUBERTUS Cardinalis, infra HUMBERTUS.

HUBERTUS ſive *Hubertinus de Caſali*, ſupra CASALI. Tom. 1. pag. 984.

HUBERTUS *Gvalterus.* Supra GVALTERUS pag. 336.

HUBERTUS poſt An. 1047. ſcriptor *Vitæ S. Gudilæ* Virginis Bruxellis in Brabantia circa A. 712. claræ. Exſtat in Actis Sanctorum 8. Januar. Tom. 1. pag. 514--523. Dicavit eam Alberto incertum an Abbati Gemblacenſi de quo dicere me memini Tom. 1. pag. 113.

HUBERTUS *Leonhardus*, aliis teſte Alegrio a) *Bernhardus*, Belga, Ord. Carmelitici Scholæ Theologicæ apud Pariſienſes b) Moderator, deinde Epiſcopus Darienſis, Suffraganeus Leodienſis c) & hæreticæ pravitatis apud Leodienſes Inquiſitor, circa Annum 1490. d). Scripſit *in Evangelium Lucæ. De regimine Principum. De immunitate Eccleſiaſtica.* Opus propoſi-

a) Alegre p. 368. paradiſ. Carmelitici decoris.
b) Sixtus Senenſ. lib. IV. Bibl. S. p. 311.
c) Jacobus le Long pag. 826. Biblioth. Biblicæ exegeticæ.
d) Trithemius c. 902. Poſſevinus, Valerius Andreas, Sweertius &c.

positionum XXVIII. *contra hæreticos Nivellenses* (ita dictos ab opido Belgii Nivigella sive Nivali :) *De genealogia nobilium Francorum & gestis eorum* ad Ludovicum Episcopum Leodiensem, prætera *Sermones, Quadragesimale.* Etiam *in IV. libros Sententiarum* scripsisse addit Possevinus.

Magister HUBERTUS sive *Humbertus de Romanis, Umbertus, Imbertus* Ord. Præd. Magister, defunctus An. 1277. De eo hæc Antoninus Florentinus summæ hist. tit. 23. cap. 12. T. 3. pag. 684. *Quintus* Magister *fuit frater Hubertus, diœcesis Viennensis prope Valentiam. Hic cum Parisiis studeret, Magister effectus est in Artibus. Et jus postea Canonicum audiens Ordinem intravit, & magistrum suum, Magistrum* HUGONEM, *qui postea fuit Cardinalis, ad Ordinem traxit. Hic in Ordine fuit Lector Lugdunensis, & Prior: deinde Provincialis Tusciæ, & postea Franciæ, Religionis fuit speculum, vir discretus cautus & litteratus, qui compilavit* officium Ecclesiasticum e) *quo Ordo utitur,*

 & plu-

e) Libris quatuordecim: 1) Ordinario, 2) Martyrologio, 3) Collectario, 4) Processionario, 5) Psalterio, 6) Breviario, 7) Lectionario, 8) Antiphonario, 9) Graduali, 10) Pulpitario, 11) Missali Conventuali, 12) Epistolario, 13) Ev.

& plures libros edidit. Id. p. 682. *Plures libros scripsit circa vitam religiosam valde utiles. Et primo exposuit de verbo ad verbum* Regulam B. Augustini f) *in magno Volumine, Librum quoque* de Officiis Ordinis Prædicatorum: *Librum etiam ad faciendum* Collationes breves ad omnes status, *& omnem pæne actum solennem: & librum* de Vita fratrum. His ex Jacobo Quetif Tom. I. pag. 145. seq. adde *expositionem super Constitutiones Ordinis Præd.* Librum *de instructione officialium Ord. Præd. De eruditione Prædicatorum. De prædicatione Crucis contra Saracenos. Vitam S. Dominici. Epistolas encyclicas ad universum Ordinem. De his quæ tractanda in Concilio Lugd. A.* 1274. *Chronicon Ordinis ab Anno* 1203. *ad* 1254. Epistola *de tribus votis. De septem gradibus contemplationis. De abundantia exemplorum* ex *STEPHANI de Borbone* magno libro de septem donis Spiritus S. *De veris falsisque virtutibus.* In Bibl. Patrum Lugd. T. XXV. p. 421. legitur Humberti de Romanis vita scripta a *Francisco Diago* Ord. Præd.

13) Evangelistario & 14) Missali minorum Altarium. Vide Jacobum Quetif Tom. I. pag. 143. sq.

f) Duplicem, alteram pro viris, pro mulieribus alteram.

Præd. & deinde p. 424. sequntur Humberti *libri duo de eruditione Prædicatorum ac de modo procudendi sermonem* a): *Expositio Regulæ S. Augustini* partes X. pag. 567. *Epistola de tribus votis substantialibus Religionis* pag. 653. *Speculum Religiosorum* seu *Institutionum vitæ spiritualis libri sex* pag. 665-753. sed quos GVILELMUM *Peraltum* potius (de quo supra p. 476.) habere auctorem notavit Jacobus Quetif Tom. 1. pag. 134. & Tom. 2. pag. 273.

Humberti jussu a *Gerardo de* FRACHETO scriptas esse constat *Vitas Fratrum Ord. Præd.* De eo supra Tom. 2. p. 549.

Liber Sermonum de fraternitate Rosarii B. Virginis præter rem Humberto ab Altamura, Coppensteinii fide tribuitur, cum nulla fuerit ejusmodi fraternitas ante ALANUM *de Rupe*, de quo Tom. 1. p. 96.

HUCARIUS Cornubiensis Anglus, Levita sive Diaconus in Cornugallia circa Annum 1040. laudatur a Lelando cap. 131.

a) Hoc est opus quod sine nomine auctoris Bononiæ in Bibliotheca Salvatoris evolvit Mabillonius pag. 197. itineris Italici, ut notatum Vignolio Marvillio Tom. 1. miscellan. Histor. pag. 216. Neque ab eo distincti *Sermones ducenti pro omni materia*, quos memorat Caveus ad Annum 1254.

131. Baleo II. 47. & Pitſeo pag. 184. qui præter *homilias centum & decem* ajunt eum *Excerptiones* a) quasdam tanquam flores carpſiſſe ex ECBERTI *Eccleſiaſticis Conſtitutionibus*, de quibus dictum ſupra Tom. 2. pag. 240.

HUCBALDUS, *Hugbaldus, Hubaldus, Huabaldus* Monachus S. Amandi Elnonenſis in Hannonia ad fluvium Elnonem in diœceſi Tornacenſi Ord. Bened. b) *vir diſciplinis ſophicis nobiliter eruditus* quem Fulco Archiepiſcopus Remenſis Remos accerſivit, Eccleſiamque Remenſem per eum præclaris illuſtravit doctrinis, ut teſtatur Flodoardus IV. 9. hiſt. Eccleſiæ Rem. Scripſit teſte Sigeberto c. 107. *Vitas multorum Sanctorum*, quod etiam confirmatur hoc ejus epitaphio puod defuncto An. 930. (non 937. ut Bulæus, Cangius & Leyſerus) ei in Cœnobio S. Amandi poſitum c) ita ſe habet:

Dormit in hac tumba ſimplex ſine felle columba,

Do-

a) Ita legendum apud Baleum, non *exceptiones*.

b) Trithemius cap. 284. de S. E. & illuſtr. Bened. II. 49.

c) Valerius Andreas p. 305. Francof. Swertius pag. 351. Athen. Belgic. Bulæus Tom. 1. hiſt. Academ. Pariſ. p. 607. Voſſius pag. 325.

Doctor, flos, & honos tam Cleri, quam Monachorum,
Hucbaldus, *famam cujus per climata Mundi*
Edita Sanctorum modulamina, gestaque clamant.
Hic Cirici a) *membra pretiosa reperta Nivernis,*
Nostris invexit oris, scripsitque triumphum.

Vitam S. Aldegundis Virginis Abbatissæ & fundatricis Malbodiensis in Hannonia post Surium 30. Januar. exhibent emendatiorem Mabillonius Sec. II. Benedictin. pag. 710. & Acta Sanctorum Tom. 2. Januar. pag. 1040. - 1047. *Vitam S. Lebuini*, Patroni Daventriæ, ad Albricum sive Baldricum Episcopum Ultrajectensem, idem Surius 12. Novembr. & *Vitam S. Rictrudis* Abbatissæ Marchianensis in Gallo Flandria, ad Stephanum Episcopum Cameracensem (non Eboracensem ut Voss. pag. 324.) Surius ad 12. Maji, & Acta Sanctorum Tom. 3. Maji pag. 81 - 89. & Mabillonius Sec II. Benedictin. pag. 937. Scripsit idem *vitam S. Madelbertæ* Abbatissæ Malbodiensis, quæ MSta legitur in Cœnobio S. Gisleni in Han-

a) *S. Quirici*, confer Acta Sanctorum Tom. 3. Junii 16. ubi de Hucbaldo p. 36.

Hannonia, teſte Valerio Andrea pag. 395. & Aub. Miræo in notis ad Sigebertum: & *Hiſtoriam S. Ciliniæ*, matris B. Remigii, Francorum Apoſtoli, *nec non Officium* atque *cantum* de eadem. *Vitam* quoque *S. Brigidæ*, MS. in Monaſterio Elnonenſi ad S. Amandum, teſte eodem Valerio & Sandero in Bibliotheca MStorum Belgii p. 55. Ejus verſus, quibus Patrui ac Magiſtri ſui MILONIS carmina de laude parcitatis mittit ad Carolum Calvum Imp. editi ab Edmundo Martene T. 1. anecdotor. p. 45. ſeq. Scripſit etiam teſte Sigeberto, ad eundem Imperatorem *librum trecentorum verſuum* (non *carminum* ut calami errore Caveus ad Annum 916.) *in laudem Calvorum*, cujus omnia verba incipiunt a littera C. hoc initio: *Carmina clariſonæ calvis cantate Camœnæ.* In editionibus Baſileenſibus 1516. & 1546. & Lovanienſi 1561. non ſunt plures verſus quam CXXXVI, ſicut nec in Caſparis Dornavii Amphitheatro Sapientiæ Socraticæ, in quo idem carmen Tom. 1. p. 290. ſeq. legitur: Sed Caſpar Barthius qui illud lib. XLVI. Adverſariorum cap. 22. exhibet, ex charta neſcio qua addidit alios verſus XV. Simili ſtudio recentior quidam ſcriptor *Chriſtiani Pierii* nomine poëma in CHriſtum crucifixum edidit Francofurti 1576. 8. in

in quo vocabulorum singulorum prima C est littera. Addit Sigebertus: *& quia in arte Musica præpollebat*, cantus *multorum Sanctorum dulci & regulari melodia* b) *composuit. Scripsit* librum de arte Musica, *sic contemperans chordas monochordi, litteris alphabeti, ut possit quis per eas sine magisterio alterius discere ignotum sibi cantum.* Denique *Epistolas* Hugbaldi ad diversos, Trithemius commemorat.

HUENRICUS, supra, HENRICUS.

HUGO, sive *Ugo, Albus* sive *Candidus*, Anglice *Withe*, de Petriburgo, sive Petroburgensis, Anglus, Monachus Ordinis Benedictini circa Annum 1216. Scripsit *Historiam Petroburgensem.* Vide Lelandum cap. 265. Baleum III. 70. Pitseum pag. 288. Exstat MS. in Cottoniana pag. 69. sine nomine auctoris. De continuatore ejus Historiæ vide infra *Rob.* SWAPHAM, & Simonem Gunton ac Simonem Patricium in historia Ecclesiæ Petroburgensis, edita Anglice, Lond. 1686. fol. Acta Eruditorum Tomo I. supplementi p. 290.

HUGO, Ordinis Prædicatorum, *Apocrisiarius* Gregorii IX. qui cum Petro Domini-

b) *dulci & regulari modulatione.* idem Sigebertus in Chron. ad Annum 879.

minicano & Franciſcanis Aymone & Radulpho A. 1234. miſſus ad Joannem Vatacium, Imperat. & ad Germanum Patriarcham CPol. de unienda & conciliandа utraque Eccleſia. Acta apud Nicæam primum, deinde Nymphææ in Bithynia: edidit, ſed interpolata ac reciſa Waddingus in Annalibus ad Annum 1234. atque inde Conciliorum editores Labbeus Tomo XI. Harduinus Tomo VII Coletus Tomo XIII. Integriora Jacobus Qvetif ad calcem Tomi primi operis eximii de ſcriptoribus Ordinis Prædicatorum pag. 911--927. Vide & quæ de hoc Hugone ſupra p. 102. ſq.

HUGO *Argentoratenſis*, Ordinis Prædicatorum, clarus circa Annum 1270. 1280. 1290. genuinus auctor præclari *Compendii Theologicæ Veritatis*, * in ſeptem diviſi libros, quod ALBERTO Magno alii, vel BONAVENTURÆ, alii Thomæ DORNIBERG, vel JOANNI *Rigaldi*, vel ÆGIDIO de Columna, aut THOMÆ Aquinati præter rem tribuerunt, ut notavi ſupra Tomo 1. pag. 118. 697. & Tomo 2. pag. 184. Vide Jacobum Qvetif Tomo 1. pag. 470. ſeq. a quo prætere-
ea

* Diverſa ab hoc Compendia Theologicæ veritatis, de quo ſupra in GVILELMO *Edone*, pag. 429. & de quibus T. 2. p. 183. ſq.

ea memorantur hujus Hugonis *Commentarius in IV. libros Sententiarum, Sermones, Quodlibeta, Quæstiones, Disputationes & variæ in Divinos libros explanationes.*

HUGO *Atratus* Wigorniensis, Anglus, Baleo IV. 50. *Hugo de Evesham*, & XIII. 86. propter Artis Medicæ peritiam A. 1281. Romam vocatus a Martino IV. cum ad studia Theologica totum se accinxisset, factus inde Cardinalis, extinctus peste est Romæ An. 1287. Scripsit *de genealogia CHristi humana. Distinctiones prædicabiles. Problemata varia. Postillas super Biblia*, tum *Canones Medicinales*, atque *in Isaaci*, Arabis Medici, *librum de febribus. Tractatum de peste.* Vide Pitseum pag. 371. & G. Josephi Eggs purpuram doctam T. 1. p. 234.

HUGO Matisconensis, ex Abbate Pontiniacensi Ordinis Cisterciensis, Episcopus ab Anno 1136. ad 1151. *Autissiodorensis*, de quo Sammarthani Tomo 2. Galliæ Christianæ pag. 273. & Carolus de Visch pag. 163. Bibliothecæ Cisterciensis, qui Opusculum ejus *de conservandis Ecclesiæ privilegiis* commemorat. Interfuit Concilio Remensi A. 1248. contra Gvilelmum Porretanum. Exstat Hugonis hujus *Epistola ad Sugerium*, & Eugenii III. & In-

nocen-

nocentii IV. ad Hugonem: S. Bernhardi quoque, ad Abbatem quidem Epiſtola 33. & cum Epiſcopo compoſitio & Wilhelmo, Comite Nivernenſi, Epiſt. 429. edit. Mabillon. Chartam hujus Hugonis de bonis, quæ poſſidebat Hugo de Tilio, edidit Edmundus Martene Tomo 1. anecdotorum pag. 402. qui etiam de Concilio illo Remenſi videndus Tom. 4. pag. 141. ſeq.

HUGO *Baldochus*, Anglus, Ordinis Minorum, ſeculo XIII. laudatur a Lelando cap. 334. quod inter primos ſui Ordinis Evangelium CHriſti Optimi Maximi Anglis inſolito ardore prædicavit.

HUGO *Bambergenſis* tempore Rudolphi Habſpurgici, ſcripſit *Hiſtoriam Poëtarum*, quæ citatur a Theodorico Engelhuſio.

HUGO *Bernardi*, infra, *Hugo de Hibernia.*

HUGO Segvinus *de Bilhonio*, ſive *Billonio* (Billon in Aruernia) Poſſevino *Biliomenſis*, Gallus, Ordinis Prædicatorum, Magiſter in Theologia, docuit Pariſiis circa Annum 1281. S. Sabinæ Cardinalis Presbyter An. 1288. * atque inde

* Baluzius Tomo 1. Paparum Avenionenſium pag 596

de An. 1294. Episcopus Ostiensis & Veletrensis, obiit An. 1298. Scripsit Commentaria *in Threnos Jeremiæ.* Et fortasse *commentarium in Lucam*, qui Magistro Hugoni in MS. Codice Jacobitarum Parisiensium tribuitur atque incipit: *Lucas tractaturus de nativitate præcursoris Domini.* Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 442. ubi etiam de duplici ejus *testamento* bona Hugonis citra montes & ultra montes heredibus suis assignante. Cætera illius scripta sunt: Commentarius *in IV. libros Sententiarum.* Tractatus *contra corruptorem S. THOMÆ*, GVILELMUM Lomarensem, de quo supra pag. 445. *De unitate formarum. De immediata visione Divinæ Essentiæ. Sermones* e quibus duo speciatim, quos An. 1281. Parisiis habuit memorantur a laudato Quetifo p. 385.

HUGO *Blancus* sive *Candidus* Tridentinus, Cardinalis creatus a Leone IX. & Episcopus Prænestinus a Clemente III. antipapâ An. 1080. De eo Baronius tomo XI. Annalium, Ughellus Tom. 1. pag. 195. quibus propter schisma, quod secutus est, *re & gestis nigerrimus* appellatur. Obiit An. 1103. Non confundendus cum HUGONE qui ex Diensi Epi-

596. Eggs purpura docta Tomo 1. pag. 246. Frizonius Galliæ purpuratæ p. 1328.

Episcopo Archiepiscopus *Lugdunensis* An. 1092. quod factum tum ab aliis tum a G Josepho Eggs qui Tom. 1. purpuræ doctæ ei tribuit *apologiam pro Gregorio VII.* adversus Gilbertum Papam, *Sermones* aliquot in variiis Conciliis habitos & *Epistolas* plures ad diversos. Hugo Candidus Papæ Alexandri II. Legatus in Hispanias An. 1068. *Concilium Barcinone* celebravit, in quo Gothicam precandi rationem, & ceremonias, quibus Catalani utebantur, fecit abrogart. Vide Aguirrii Concilia Hispan. Tom. 3. p. 232. & Pagium ad Annum 1064. n. VI. sq.

HUGO *de Boncompagno.* Supra p. 279. GREGORIUS XIII.

HUGO *de Britolio*, infra, *Hugo Lingonensis.*

HUGO *Cameracensis*, infra, *Hugo Præmonstratensis.*

HUGO *Candidus*, supra, *Hugo Albus* & *Hugo Blancus.*

HUGO *Cardinalis* vide *Atratus*, *de Bilhonio*, *Blancus*, *de S. Caro*, *de Folieto*, *Ostiensis*, *de S. Victore.*

HUGO *Carnotensis* scripsit notante Cangio & Possevino Epistolam ad *Adelmannum* sive *Alemannum*, Brixiensem ab Anno 1048. ad 1061. Episcopum, de quo supra Tom. 1. pag. 32. Vide *Hugo Lingonensis.* Possevinus ait editam esse Lovanii a Petro Phalesio cum libellis ejusdem argumenti An. 1551. HU-

[H]UGO de S. CARO sive *de S. Theoderio* suburbio Viennæ Allobrogum, Gallus Theologus Parisiensis Ord. Præd. Provincialis & ab Anno 1245. Cardinalis Presbyter titulo Sabinæ usque ad Annum 1260 a) quo Lugdnni diem obiit supremum. De eo Jacobus Quetif Tom. 1. p. 194. sq. Theophilus Raynaudus in mantissa ad indiculum Sanctorum Lugdunensium T. VIII. Opp. p. 96. sq. Bulæus T. 3. Academiæ Paris. p. 196. Labbeus, Caveus &c. Ex Epitaphiis quæ apud Bulæum Tom. 3. pag. 364. sq. aliosque obvia sunt, unum hoc apponere placet:

Eclipsin patitur sapientia, Sol sepelitur,
Felici fine, sanctæ quoque Cardo Sabinæ.
Iste fuit per qvem patuit doctrina Sophiæ,
Præco DEI, Doctor Fidei, citharista Mariæ,
Hugo sibi nomen & Cardo Presbyter omen.
Patria natalis Burgundia, Roma localis

Sol-

a) An. 1261. alii, alii 1263. contra epitaphii fidem & contra testimonium Theodorici Vallis Coloris, Hugoni æqualis.

Solvitur in cineres Hugo, cui si foret heres
In terris vivus, minus esset flebile funus.

Monimenta ejus ingenii & industriæ hæc sunt:

Sacra Biblia recognita & emendata jussu JORDANI Magistri Ordinis & hujus Hugonis, Ordinis Provincialis in Francia, ad Codices Hebræos, Græcos & Latinos veteres Caroli M. ætate scriptos MS. Paris. apud Dominicanos & in Belgio. Vide Rich. Simonis novas Observationes ad hist. Criticam textus & versionum Novi Test. II. 1. pag. 128. seq. & Jacobum Qvetif Tom. 1. pag. 197

Concordantiæ majores Bibliorum, pe alios deinde additis etiam particulis & vocibus indeclinabilibus locupletatæ, d quibus dixi supra in CONRADO Halberstadensi Tom. 1. pag. 1162. Joanne Mariana lib. XIII. rer. Hispanicar. ca 2. Hugonem Concordantiarum opu Herculea audacia primum excogitass & *quingentorum Monachorum ope* adjutu perfecisse celebrat. Idem tradunt Po sevinus, Labbeus & alii.

Postillæ sive *breves commentarii in universa Biblia* juxta quadruplicem sensum litteralem, allegoricum, moralem, anagogicum VI. Volum. in fol. Venetiis Basi

Basil. 1487. Basil. 1498. 1504. Paris. 1508. 1538. 1548. & Venet. 1600. quinque Volum. & Colon 1621. Lugd. 1645. 1669. voluminibus octo, cum vita auctoris & locupletibus indicibus. Vide Jac. Longi Bibliothecam Biblicam exegeticam pag. 785. & Jac. Quetif Tom. I. 198 - 201. qui p. 199. etiam docet *Commentarium in Psalmos* præter rem ALEXANDRO *Halensi* a nonnullis tribui: quanquam opus universum Commentariorum in Biblia a multis conflatum non dubitabat Erasmus ad Actor. XXVIII. 11. Diffusius scripsisse Hugonem *in Psalmos*, *Danielem & Lucam*, testis Henricus Gandavensis cap. 40.

Postilla super Epistolas & Evangelia de tempore & de Sanctis, ex superiori-oribus excerpta commentariis. Paris. 1506. 4.

Sermones Dominicales super Epistolas & Evangelia de tempore. Argentor. 1476. & *Sermones* de tempore & Sanctis. Swollis 1479. 4.

Commentarius *in IV. libros Sententiarum*, compositus cum Theologiam Hugo doceret Parisiis. MS. Cantabrigiæ in Collegio corporis CHristi, & Lipsiæ in Paulina, atque alibi.

Speculum Sacerdotum & Ecclesiæ, de Symbolo & Officio Missæ. Lugd. 1554.

Hisce apud Quetifum Tom. 1. p. 202. seq. adduntur, *Regula Carmelitarum recognita*, quam Innocentius IV. deinde confirmavit. *Processus in librum Evangelii æterni. Diplomata de festo Corporis CHristi & de solennitate B. Dominici celebrandis. Summa de Casibus. Seminarium prædicationis. De pugna Virtutum & vitiorum.*

HUGO *de Castro Novo* in Anglia, Dunelmensis diœcesis, Minorita inter defensores Doctoris subtilis sive Joannis Scoti An. 1310. 1322. ad quos annos videndus Waddingus Tom. 3. Annal. Scripsit teste Baleo IV. 68. *de victoria CHristi contra Antichristum.* Huic Pitseus pag. 365. addit commentarium & Reportata *in IV. libros Sententiarum* & tractatum *de finali Judicio.* Nec plura Waddingus in Bibliotheca Ordinis Minor. pag. 179. nec Possevinus.

HUGO *de Cleeriis* Miles Andegavensis, Fulconis V. Comitis ad Ludovicum Regem Legatus post Annum 1120. scripsit *Commentarium de Majoratu & Seneschallia Franciæ, Andegavorum olim Comitibus hereditaria.* Edidit Sirmondus ac calcem notarum in librum quintum Epistolarum Godfridi Vindocinensis Paris. 1610. 8. & Tom 3. Opp. Sirmondi pag. 875 - 878. inde Andreas du Chesne Tom. 4. scriptor. de rebus Francor. p. 328. & Baluzius T. 4. Miscell. p. 479.

HU-

HUGO Dalmatii, Abbas *Cluniacensis* ab Anno 1048. ad 1109. de quo Papebrochius Tom. 3. Act. Sanctorum Aprilis 29. pag. 628. ubi vita scripta ab HILDEBERTO Cenomanensi p. 634. & a RAYNALDO Abbate Vezeliacensi, deinde Archiep. Lugd. pag. 648. & Synopsis ejusdem, versibus elegis pag. 654. & epitome vitæ ab EZELONE & GILONE Monachis Cluniacensibus, proxime ab obitu Sancti scripta & per Anonymum excerpta pag. 655. & ex epistola HUGONIS Monachi Cluniacensis, ad Pontium Abbatem successorem Hugonis Abbatis pag. 658. & vita ab eodem Monacho scripta pag. 659. seq. Præfationem GILONIS Tusculanansis Episcopi ad eundem Pontium edidit Edmundus Martene Tom. 1. anecdotorum p. 321. Vide etiam Sirmondum ad Godfridi Vindocinensis IV. 1. Epist. Tom. 3. Opp pag. 781. In Andreæ du Chesne Bibliotheca Cluniacensi post Vitam Hugonis pag. 431. scriptam ab *Hildeberto* & alteram a Monacho *Hugone* pag. 438. (quæ exstat etiam apudSurium 29. April.) & Anonymi relationem de ejus miraculis pag. 447. & *Hugonis* Monachi Epistola ad Pontium p. 462. & PETRI Venerabilis rhythmum pag. 465. & Variorum de Hugone Abbate testimonia pag. 467. seqvuntur pag. 475. Gregorii VII. Pe-

tri Damiani & Godfridi Vindocinensis ad Hugonem Epistolæ: inde Hugonis ipsius *Epistolæ* & *opuscula sex*, & *Vita B. Morandi* discipuli sui pag. 502. & privilegia, Hugonis tempore Cluniacensibus concessa pag. 507. seq. Epistolam ad *Philippum I. Francorum Regem* vulgavit Dacherius Tom. 2. spicileg. p. 401. (editionis novæ Tom. 3. p. 543.) & *Statuta* in gratiam *Alfonsi* Hispaniarum Regis, & in gratiam *Lamberti* Abbatis S. Bertini, Tom. 6. p. 445. (editionis novæ Tom. 3. pag. 408.) Epistolas quatuor ad Hugonem scriptas exhibet laudatus Martene Tom. 1. anecdotorum pag. 309 - 313. *Acta Concordiæ* in Concilio Claromontano An. 1096. initæ cum Pontio Abbate Casæ Dei, apud Baluzium T. VI. Miscell. p. 424. Donatio Hugoni Cluniacensi facta ab Hugone Lugdunensi id. pag. 485.

De HUGONE II. *Cluniacensi* Ordericus Vitalis ad Annum 1120. pag. 871. Bibl. Cluniacensis pag. 583. 1623.

HUGO III. Abbas *Cluniacensis* ab Anno 1157 ad 1163 ad quem Petri Cellensis Epistolæ IV. in laudata Biblioth. Cluniacensi pag. 1421. Huic *vitam Hugonis*, quam Hugonis Monachi Cluniac. nomine editam dixi, tribuit Oudinus Tom. 2. pag. 1484. Epistola ad *Frideri-*

cum

cum I. Imp. in Dacherii ſpicileg. Tom. 2. p. 400. (editionis novæ Tom. 3. p. 526.)

HUGO IV. Abbas *Cluniac.* ab A. 1176. ad 1199. Vide Bibliothecam Cluniacenſ. p. 1624.

HUGO V. Abbas Cluniacenſis ab Anno 1199. ad 1236. Ejus *ſtatuta* in Bibliotheca Cluniacenſi pag. 1457. ſeq.

HUGO *Monachus Cluniacenſis* qui *vitam Hugonis primi*, Abbatis Cluniacenſis A. 1109. defuncti & *Odilonis* deceſſoris ejus ſcripſit: de quo primo ſupra.

HUGO Archidiaconus *Compoſtellanus*, cujus narratio *de translatione reliquiarum S. Fructuoſi*, Archiepiſcopi Bracarenſis, & aliorum Compoſtellam poſt annum 1102. exſtat in Actis Sanctorum Tomo 2. April. XVI. pag. 436. ſq. cum notis Henſchenii, in quibus pag. 437. vitioſe excuſum anno 1120. pro 1102.

HUGO *Conſtantienſis* Epiſcopus ab Anno 1496. ad 1529. Scripſit Quæſtiones duas de imaginibus retinendis & de ſacrificio Miſſæ, quas Germanice etiam vertit ediditque Georgius Theander, Ingolſtad. 1546. 4.

HUGO *Corbeenſis*, vide, *Hugo de Folieto.*

HUGO gloſſator primus *Decretorum.* Infra, HUGVITIO.

HUGO *Dienſis*, ſive *Divionenſis* An. 1073. in Gallia Epiſcopus, poſtea ab An. 1080. Archiepiſcopus Lugdunenſis, defunctus An. 1106. de quo Sammarthani Tomo 1. Galliæ Chriſtianæ pag. 309. ſeq. ubi & ejus Epitaphium, atque Urbani II. ad eum Epiſtolæ. *Epiſtolæ* etiam duæ Hugonis, diverſæ ab iis, quæ in Tomis Conciliorum, & in Chronico Virdunenſi Hugonis Flaviacenſis, apud Labbeum Tomo 1. Bibliothecæ novæ MSS. & illis, quæ apud Baluzium Tomo 6. Miſc. pag. 422. 423. 426. 429. 485. Legatus Papæ in Concilio Lugdunenſi An. 1080. egit de cauſa MENASSIS, Remorum Archiepiſcopi, cujus Apologia in Mabillonii Muſeo Italico parte 2. p. 119.

HUGO *de Dina*, Gallus, Ordinis Minorum, vixit Maſſiliæ circa Annum 1280. cujus ſcripta: Expoſitio *in Regulam S. Franciſci. Liber de triplici via. De paupertate*, inter zelatorem paupertatis & inimicum domeſticum. *Conſtitutiones pro fratribus tertii Ordinis S. Franciſci.* Vide Waddingum pag. 178. Bibliothecæ Franciſcanorum, & Tomo Annalium tertio.

HUGO *de Dittona, Ductona, Dyttona*, Lelando cap. 322. *Duttodunus*, Anglus, Theologiæ Doctor, & ab Anno 1339. Vica-

Vicarius Ordinis Prædicatorum provinciæ Angl. ſcripſit, Baleo IV. 54. teſte, *Scholaſtica certamina*, *Lecturas Theologiæ*, *Conciones Capitulares*, ſive in Capitulo habitas. His Pitſeus pag. 446. addit *Sermones de Sanctis*. Nec plura Jacobus Qvetif Tomo 1. pag. 595. ſeq. *Sermones de feſtis Deiparæ* tribuit Altamura pag. 116. & eundem facit cum *Hugone de Vitonio*, de quo infra.

HUGO *Engoliſmenſis*, Archidiaconus Cantuarienſis, cui Hiſtoriam ſuam dedicavit NICOLAUS *Trivetus*.

HUGO *Eterianus*, *Etherianus*, *Ætherianus*, *Heterianus*, vitioſe *Eretrianus*, Tuſcus, a) An. 1177. ad *Alexandrum* III Papam, & ad *Leonem* Tuſcum, fratrem ſuum, & ad *Caciaredam* b) ex Conſtantinopoli, ubi in aula Manuelis Comneni verſabatur, miſit *libros III.* de hæreſibus, quas *Græci* in Latinos devolvunt, ſive *de proceſſione Spiritus Sancti ex Patre & Filio*, adverſus errores Græcorum. Inter ALEXANDRI III. Epiſtolas undequinquageſima eſt, qua Hugoni agit gratias. Libri tres illi Latine ſcripti viderunt lucem

a) inter Scriptores Florentinos celebratur a Julio Nigro p. 522.

b) apud Trithemium cap. 398. de S. E. *ad Ardoinum Cardinalem*.

Basileæ 1543. atque inde in Bibliotheca Patrum Bigneana An. 1589. eamque secutis Parisiensibus, Coloniensi & Lugdunensi Tomo XXII. pag. 1198. subjecti libro ejusdem Hugonis *de anima corpore jam exuta*, sive *de animarum immortalitate, & regressu earum ab inferis*: ad Clerum Pisanum: qui lucem primum viderat Coloniæ 1540. 8. repetitus deinde etiam in Orthodoxographis, Basileæ 1569. fol. atque separatim quoque excusus Germanice, Hamburgi 1579. 4to. *Epistola* hujus Hugonis *ad Aimericum* Antiochenum Patriarcham, qua illi librum de processione Spiritus Sancti mittit, exstat in Edmundi Martene Tomo 1. anecdotorum pag. 479. cum Epistola AIMERICI pag. 480. qua gratias agit Hugoni, & utraque lingua Græca & Latina missum ad se librum celebrat. Cæterum Hugonis librum a Græcis in Græcam linguam nec ineleganter translatum notat Allatius de consensu utriusque Ecclesiæ pag. 654. Alia ejus leguntur in ANONYMI tractatu adversus Græcos, quem Latine edidit Stevartius, & qui ex plurium scriptis videtur concinnatus esse: recusus deinde in nova editione Canisii Basnagiana Tomo 4. pag. 29. seq. & in Bibliotheca Patrum Lugdunensi Tomo 27. pag. 590. Vide, si placet, Biblio-

Bibliothecam Græcam Tomo X. p. 443. & 423. Præter hæc Trithemius c. 398. teſtatur ab Hugone hoc ſcriptum eſſe *librum de immortali Deo.*

HUGO *de Evesham*, ſupra, *Hugo Atratus.*

HUGO *Falcandus*, ſupra Tom. 2. p. 434. ſeq. Suorum temporum Tacitus, judice Barthio, notis ad Statium T. 3. p. 417.

HUGO Abbas *Farſitus* Benedictinus Gallus circa Annum 1132. cujus narrationem *de miraculis S. Mariæ Sveſſionenſis* * edidit Michaël Germanus in hiſtoria Abbatiæ Regalis S. Mariæ Sveſſionenſis, vulgata Gallice Pariſ 1675. 4to. Laudat Sigebertus de Scriptoribus Eccleſiaſticis, c. 36.

HUGO, ex Monacho Virdunenſi S. Vitoni † Abbas in Burgundia ab An. 1097. *Flaviniacenſis*, ſcripſit *Chronicon Virdunenſe* a nato CHriſto usque ad Annum 1102. Edidit ex avtographo auctoris Labbeus Tomo 1. Bibliothecæ novæ MStorum, pag. 75 - 269. rerum præſertim Seculi XI. inſignem theſaurum. De ſe ipſo plura narrat auctor p. 247. ſqq.

HUGO *Floreffienſis*, Canonicus Præmonſtantenſis in diœceſi Namurcenſi circa Annum 1230- ſcripſit *Vitam Juttæ* ſive *Jvettæ* incluſæ, Huyi in territorio Le-
[illegible] odi-

* De illis videndus continuator Chronici Sigeberti Robertus de Monte ad A. 1128.

† Vide Oudinum Tomo 2. p. 886.

odicensi. Exstat in Actis Sanctorum T. 1. Januar. 13. pag. 863 - 887. *Vita Idæ*, de Lovanio, Ord. Cisterc. in Rameia cujus memoria XI Decembris recolitur. Exstat MS. in Villariensi apud Gallo Brabantos, Cisterciensium Cœnobio, ut Valerius Andreas, Miræus aliique annotavere.

HUGO de Florentia, sive *Florentinus*, cujus commentarium in Æneidem MS. in Bibl. Regia Parisiensi memorat Labbeus pag. 311. Bibl. MSS.

HUGO Monachus *Floriacensis* Ord. Bened. super Ligerim in diœcesi Aurelianensi circa Annum 1120. cujus *Commentarium in Psalmos* MStum in Angliæ Bibliothecis, laudat Jac. Longus in Bibl. Biblia exegetica p. 785. Idem HUGO *de S. Maria*, cujus *Historiæ Ecclesiasticæ* libri IV. dicati Ivoni Carnotensi ab Orbe condito usque ad A. C. 1034. exstant MSti in variis Bibliothecis, Regia Paris. & S. Victoris. Fragmentum de situ & Provinciis Galliæ ex libro tertio affert Andreas du Chesne Tom. 1. rer. Francor. pag. 16. Vide laudati Longi Bibliothecam historicorum Galliæ num. 1518. & Caveum ad Annum 1120. Oudinum Tom. 2. p. 1077. seq. Incertum aliud ne opus, an prioris pars sit eidem dicatum Ivoni *Chronicon* a Nino Assyriorum rege, usque ad extrema Ludovici Pii An. 840. ut in Codice

diceCæſareo &Lambethanis duobus: vel in obitu Lotharii A. 855. ut in MS. Bibl. S. Victoris Pariſ. Partem a Nino usque ad Conſtinum M. publicavit ſub *Ivonis* nomine Marquardus Freherus in Corpore hiſtoriæ Francicæ, Hanov. 1611. at Hugoni reſtitutam Bernardus Rottendorfius, Monaſterii 1637. 4. cum notis. Partem de Ludovico Pio Lambecius Tom. 2. pag. 857 - 858. ex Codice Cæſareo qui ſimiliter Chronicon hocce ad Ivonem refert auctorem. Partem ab Anno 923 ad 987. & alteram ab Anno 987 ad 1034 Andreæ du Cheſne debemus T. 3. ſcriptor. de rebus Francor. pag. 347 - 349. & Tom. 4. pag. 142 - 143. *Epiſtolam* Hugonis qua *Mathildi* Imperatrici nuncupat alium librum ſuum *de geſtis modernorum Regum Franciæ*, qui a Carolo Calvo ſumit initium, una cum principio libri vulgavit Edmundus Martene Tom. 1. anecdotorum p. 327 - 329. Sed & tertium Hugonis opus Hiſtoricum Andreas du Cheſne Tom. 3. pag. 347. ad *Adelaidem* Carnotenſem Comitiſſam, ab exordio Mundi usque ad Ludovicum Pium, quod cum uno ex jam memoratis unum idemque eſſe videtur. *Chronicon breve de rebus Francorum* a Pharamundo ad Philippum Henrici F. exſtat p. 305-307. ad calcem Opp. Ivonis. *Libros duos de Regia poteſtate*

teſtate & Sacerdotali dignitate ad Henricum Anglorum Regem, publicavit Baluzius Tom. 4. Miſcellan. pag. 9. 46 - 68. *Vitam S. Sacerdotis*, Epiſcopi circa Annum 530. Lemovicenſis Henſchenius in Actis Sanctorum Tom. 2. Maji V. p. 14 - 22.

HUGO *de Folieto*, Canonicus Regularis S. Petri Corbeenſis in Picardia, & Prior S. Laurentii in agro Ambianenſi, ac denique circa annum 1140. Cardinalis. *Singularis vitæ & nobilitate ſcientiæ & eloquentiæ* laude commendatur a S. Antonino in limine tituli XVIII. ſummæ Hiſtorialis. Scripſit librum quadruplicem *de duodecim Clauſtri abuſibus*, * & *de clauſtro materiali, de clauſtro ſpirituali, de clauſtro animæ*, & *de clauſtro Paradiſi.* Vide Trithemium de S. E. cap. 374. & illuſtr. Benedictin. II. 115 & qui excerpta ex hoc Hugonis libro offerunt Vincentium Bellov. ſpeculi Hiſtorialis lib. XXVII. cap. 18. ſeq: & Antoninum tit. XVIII. ſummæ Hiſt. c. 2. Libe-

* Duodecim illi abuſus ſunt: *Prælatus negligens, Diſcipulus inobediens, Juvenis otioſus, Senex obſtinatus, Monachus Curialis, Religioſus Cauſidicus, habitus pretioſus, cibus exquiſitus, rumor in Clauſtro, lis in Capitulo, diſſolutio in Choro, irreverentia in Altari.*

ber ipſe editus inter HUGONIS *de S. Victore* opera, cui præter rem tributum notarunt Labbeus Tomo 1. de S. E. pag. 482. G. Colvenerius ad Johannis Nideri formicarium pag. 47. ſeq. aliique. Præter hunc librum de Clauſtro animæ pag. 134. a Sandero in Catalogo MStorum Belgii memorantur pag. 224. tractatus *de tribus columbis*, qui pag. 93. libellus ad fratrem Rainerum, cui titulus: *columba deargentata*, & pag. 131. *de turture & paſſere.* Non diverſi hi ſunt a libro *de avibus* ad Raynerium, qui cum picturis avium in Codicibus MStis occurrit, atque Petri Damiani opuſculo 52. multa debet: editus autem eſt inter HUGONIS *a S. Victore* opera cum libris tribus *de proprietate ferarum & animalium*, quorum primus ALANO Inſulenſi, tertius & quartus GVILELMO Peralto a Viris doctis adſcribitur. Vide Oudinum Tomo 2. pag. 1107. ſeq. qui Hugoni de Folieto etiam vindicat libros duos *de Nuptiis carnalibus & ſpiritualibus*, ſive de Nuptiis fugiendis, ad ſocium volentem nubere: nec non libellos IV. *de vanitate Mundi*, & libros V. *de arca, myſtice & moraliter*, qui inter opera Hugonis Victorini leguntur, & *Speculum peccatorum*, quod exſtat in appendice ad Tomum VI. Auguſtini pag. 635. editionis Amſtelod.

Si Albericum p. 264. Chronici ad A. 1130. audimus, HUGO de Ordine Præmonstratensi fuit, qui scripsit *de avium natura*, moraliter & allegorice, & *de claustr[o] animæ*, & *de Medicina animæ*. Omitt[o] quod a G. Josepho Eggs in purpura docta Tomo 1. pag. 75. Hugoni de Folieto tribuuntur *libellus de Patriarchis* & *d[e] disciplina, ad Religiosos*, rectius fortass[e] ad Hugonem alium auctorem referendi.

HUGO *Francigena*, infra *Hugo Salvaniensis*.

HUGO Rex *Francorum* ab Anno 1017 ad 1026. cujus Epistolæ duæ ad Joannem XX. Papam exstant in Andreæ du Chesne Tom. IV. pag. 107 & 113.

HUGO ex Canonico Valentino, Hugoni[s] Diensis, Legati Apostolici suffragio An. 1080. *Gratianopolitanus* Episcopus, habitum Carthusiani Ordinis An. 1084. a S. Brunone sumsit, diemque obiit An. 1132 ut ad utrumque annum Sigebertus & continuator ejus Robertus de Monte testantur. Ejus vitam scripsit GVIGO, de quo supra pag. 397. Ex eo S. Antoninu[s] tit. XV. summæ Histor. c. 22. *Epistolam* Hugonis hujus Gvigonisque pro ul[...] ciscenda Thomæ S. Victoris nece edidi[t] Edmundus Martene Tom. 1. anecdotorum pag. 381. In vita ejus cap. 3. sect[.]

14. P

14. pag. 40. inter alia refertur *habuisse lectorem a quo sanctos Codices, quorum non paucos scribi fecerat, & alibi & præcipue sibi ad mensam legi faciebat, ut duplicatis deliciis sese suósque saginaret. Cumque lectori de Divinis vel severitatibus vel miserationibus aliquid occurrisset insigne, id ipsum bis aut ter dicere compellebat.* Cap. 5. sect. 22. pag. 43. *Fuit etiam prædicator egregius - - & litteras suas ipse dictabat, eas præsertim quarum ei cura propensior erat. Ideo autem prædicans facilius suadebat, quia quod verbis dicebat, operibus ostendebat.*

UGO *Hubertinus*. supra, *Hubertinus de Casali.*

UGO *Abbas Hadrianopolitanus* circa Annum CHristi 1170. cujus Epistolæ ad Alexandrum III. & Ludovicum juniorem Regem Francorum exstant in Bongarsianis gestis DEI per Francos pag. 1173 - 1181

UGO *de Hibernia*, de quo hæc Jacobus Waræus de scriptoribus Hiberniæ lib. 1. pag. 72. *Hugo Hibernicus, Ordinis Minorum, postquam multas peragrasset regiones, scripsit Itinerarium*(ita & Baleus XIV. 9. sed Waddingus pag. 178. Bibliothecæ Franciscanorum. vocat *Itinerarium terræ sanctæ*) *Vixit circa Annum Domini* 1360. *Hunc Waddingus Annal. Ord. Minor. Tom.*

IV. ad Annum 1359. *num.* 10. *eundem e-*
putat cum Henrico Bernardo, *tunc Pr-*
vinciali Minoritarum Hiberniæ.

HUGO *de S. Jacobo,* ſupra *Hugo de C-*
ro. Vide T. 1. hujus Bibl. p. 116-

Joannes , HUGO Sletſtadienſis JCtus m-
dio ſæculo XV. ſcripſit *quadruvium de o-*
ficiis quatuor Prælatorum , quibus omn-
anima ſubjicitur , ſummi Pontificis, Ep-
ſcoporum , Curatorum & de Majeſta-
Imperatoris. Exſtat in tractatu tractat-
um Juris, T. XIII. parte 2. p. 289. Ali-
ejus *Quadrivium Eccleſiæ* Poſſevinus pa-
902. commemorat. Ejusdem *de poteſt-*
te Papæ prodiit Argentor. 1504. oppoſitu-
Antonio de Roſellis de quo ſupra Tom.
p. 342.

HUGO *Kerkeſtedes* ſive *Kirkoſtallenſis* a-
que inde *Fontanenſis* Monachus in An-
glia Ord. Ciſterc. ſcripſit circa Annu-
1220. THURSTINI Archiepiſcopi Ebo-
racenſis exemplum ſecutus , & SERLO-
NE, Monacho prope centenario ſup-
peditante , *de origine Fontani Monaſter-*
& *hiſtoriam rerum a Bernardinis* ſive C-
ſtercienſibus *in Anglia geſtarum* ad Joan-
nem Abbatem Fontanum. Vide Lelan-
dum cap. 222. Baleum III. 81. & Pitſe-
um pag. 297. De MSS. Codicibus in An-
glia obviis adde Oudinum Tom. 3
p. 52.

HU

HUGO *Legatus* ad S. Albanum Monachus Ord. Benedictini in Anglia, qui circa Annum 1400. *Boëthii* libros Consolationis Philosophiæ, & *Joannis Hanvillensis* Architbrenii libros IX. commentariis illustravit. Vide Baleum VII 19. & Pitseum pag. 569. qui ejus Epistolas quoque commemorant.

HUGO ex Monacho Carthus. *Lincolniensis* Episcopus, cujus vitæ historia apud Bzovium ad Annum 1200. qui XV. Cal. Dec. ei emortualis fuit, num. XX.

HUGO de Britolio, Belluacensis Gallus, ex Monacho Cluniacensi & Clerico Carnotensi Episcopus An. 1030. *Lingonensis.* Hic primus contra Berengarium A. 1047. vel 1048. scripsit *libellum* sive *Epistolam de corpore & sanguine DOMINI,* MS. in Cod. Reg. Paris. 1831. & Sangermanensi 588. Cangio.

HUGO *Lugdunensis* Archiep. supra, *Hugo Diensis.* Falluntur enim qui *Hugonem Seguinum* etiam Archiepiscopis Lugdunensibus adscribunt.

HUGO *Manchestrensis*, sive *de Mancestria* Anglus Ord. Præd. Provincialis, & Eduardi I. Angliæ Regis ad Regem Philippum An. 1294. una cum Gvilelmo Geynesburgo, Franciscano legatus, unde ipse Minoritis a Possevino præter rem adscribitur.

tur. Vide Baleum. IV. 62. & Pitſeum p. 382. Waddingum pag. 178. qui ſcripta ejus memorant *Compendium Theologiæ*, & librum *de fanaticorum deliriis* contra impoſtorem qui Magicis præſtigiis Eleonoram Eduardi I. matrem agreſſus fuerat.

HUGO *a S. Maria*, ſupra, *Hugo Floriacenſis*.

HUGO *Matiſconus* Anglus poëta circa Annum 1490. ſcripſit libros VIII. Carmine *de clarorum militum geſtis memorabilibus* qui cum commentariis MSti in Monaſterio Dunenſi in Flandria Ord. Ciſterc. teſte Sandero p. 185. Itaque initium apud Baleum XI. 60. & Pitſeum pag. 865. *Solis ſpirat ordo menti concorditer.* Videtur non operis eſſe ſed Commentarii, vel præfationis ſoluto ſermone exaratæ.

HUGO *Matiſconenſis* Gallus de quo ſupra in Hugone Autiſſiodorenſi.

HUGO *Metellus* Tulli Leucorum natus diſcipulus Ticelini & Anſelmi Laudunenſis, quo An. 1117. extincto, ignem Verbi DEI ait in terra defeciſſe. Canonicus ipſe Regularis, cujus *Epiſtolas* quinq; ſupra quinquaginta MStas legit Mabillonius, ex quibus de ſcriptore & rebus illius ætatis jucunda quædam lectu annotat: unicam autem Tom. 3. Ana-

nalect. pag. 463. (editionis novæ pag. 475.) vulgavit *Epistolam ad Gerlandum* de sanctissimo Eveharistiæ Sacramento, contra nonnullas Berengarianismi reliquias. *Gerlando scientia trivii quadruviique onerato & honorato, Hugo Metellus verba sacræ Scripturæ triturare, & diligenter cribrare.*

HUGO *de Miro Mari*, sive *de Miramors* Magister in Jure Canonico & Archidiaconus in Gallia Magalonensis sive Montispessulanus, inde Montis Rivi Monachus Carthusianus circa Annum 1220. de quo Oudinus Tom. 3. pag. 50. seq. Præcipuum ejus Opus *Speculum spirituale* dicatum Gvilelmo Montis Rivi Eremitæ, & tributum in libros novem. 1. *de miseria hominis*, 2. *de fragilitate humana*, 3. *de statu Ecclesiæ*, 4. *de statu Mundi*. 5. *de virtutibus*, 6. *de vitiis*. 7. *de Diabolo & pœnis Inferni*, 8. *de statu Civium supernorum* & 9. *de prærogativa Ordinis Carthusiæ*. Hoc opus MS. evolvit Cangius in Codice Thuano 73. Oudinus in Regio Paris. 4252. qui etiam memorat in eadem Regia Bibl. MS. tractatum hujus Hugonis *de antonomasia & mysterio numeri quaternarii*: & *Flores nota dignos Juris Canonici.*

HUGO *Mitisconensis* vitiose pro Matisconensi apud Sanderum.

HUGO *Narbonensis* Ord. Minor. cujus Commentaria in secundum sententiarum teste Possevino & Waddingo fuere apud Dominicum Cardinalem Grimanum.

HUGO de fano *S. Neoti*, Anglus, Carmelita quem Lelandus cap. 387. ait obiisse Hichiæ An. 1341. Scripsit *Commentarios in Lucam*, quorum meminere Baleus V. 28. & Pitseus pag. 439. Et de *conceptione B. Mariæ* nec non *Quæstiones disputatas*. *Sermones*.

HUGO *de Nigella*, Abbas de Ursicampo & postmodum de Ripatorio Ord. Cisterc. ex cujus scripto nescio quo affert nonnulla Albericus Abbas trium fontium in Chronico ad A. 1199. p. 416.

HUGO *Novantus*, Normannus, Episcopus in Anglia Coventriensis Cestriensis & Lichefeldensis, diem obiit An. 1198 (non 1098. ut apud Cangium.) Scripsit *historiam mirabilem* de ejectione Gvilelmi Longshampii Episcopi Eliensis & Regni cancellarii sub Rege Richardo. Præterea Baleus XIII. 31. memorat ejus Epistolam ad Richardum Londinensem quæ incip. *Noverit dua discretio quod venerat*.

HU-

HUGO *de Novo castro* Anglus, supra, *Hugo de Castro Novo.*

Alius HUGO Novi castri Dominus in Gallia, cujus charta apud Dacherium T. IV. spicileg. pag. 261. (editionis novæ Tom. 3. pag. 488.)

HUGO *Cardinalis* Episcopus *Ostiensis* A. 1288. vide supra HUGO *de Bilbonio.*

HUGO ex Abbate trium Fontium Ord. Cisterc. Cardinalis Episcopus *Ostiensis & Veliternensis* An. 1150. ab Eugenio III. creatus, scripsit de obitu ejusdem Eugenii An. 1153 extincti ad Gossvinum Cisterciensem & Bernardum Clarævallensem Abbates, Epistolam quam præter alios habet etiam Ughellus Tom. 1. Italiæ sacræ pag. 65. Ad hunc multæ S. Bernardi Epistolæ. Vide Vischium p. 151. seq. Bibl. Cisterciens.

HUGO *de Paganis* cum Godfrido de S. Almaro auctor fuit An. 1117. condendi in Palæstina Ordinis *Templariorum*, sive *militiæ Templi*, quorum prima professio fuit ut viverent caste & pie more Canonicorum, & pro consequenda remissione peccatoaum itinera tutarentur a latronibus in securitatem peragrinantium. De illo Ordine An. 1311. suppresso consulendi scriptores laudati Tom. XI. Bibl. Græcæ p. 650.

HUGO *a Palma* Carthusianus scripsit librum *de triplici Via*, purgativa, illuminativa, unitiva. Incip. *Viæ Sion lugent*. Ejusdem argumenti supra, HUGO *de Dina*.

HUGO *Pancera*, Ord. Minor. circa Annum 1312. cujus librum *de contemtu Mundi* Cangius e Possevino memorat. Vide infra, *Hugo Pratensis*.

HUGO *Parisiensis*, infra, *Hugo de S. Victore*.

HUGO Comes *S. Pauli*, cujus Epistolam ad Henricum Ducem Brabantiæ *de CPolitanæ Urbis expugnatione* An. 1202. *a Latinis facta* edidit Andreas du Chesne T. V. scriptor. rerum Francor. pag. 272 - 275. ubi quæ in titulo Epistola altera ejusdem Hugonis inscribitur, non Hugonis est sed Balduini Imperatoris.

HUGO *de Petriburgo*, supra *Hugo Albus*.

HUGO *Pictavinus*, sive *Pictaviensis*, cujus commentarius *in threnos Jeremiæ* MS. in Codice Regio Paris. 3762. videndum idemne quem dixi tribui Hugoni de Bilhonio.

HUGO *Pictavinus* Monachus & notarius Gvilelmi Abbatis Vezeliacensis, in pago Avalensi in regno Burgundiæ: jussu Pontii Abbatis An. 1156. scribere aggressus est *Historiam Vezeliacensis* a) *Cœnobii* mitum

a) Ord. Bened. usque ad Annum 1537. quo Mo-

ab Anno 846. ad 1147. præfixa brevi Comitum Nivernensium historia eamque libris IV. absolvit An. 1167. Primus edidit Dacherius Tom. 3. spicilegii pag. 446. (editionis novæ T. 2 p. 498 - 560.) Liber primus totus abundat Epistolis & privilegiis Pontificum, Nicolai I. Joannis VIII. insecutorumque usque ad Adrianum quartum.

HUGO, *Portugallensis* Episcopus, cujus commentitia *Epistola ad Mauritium* Archiepiscopum Bracarensem edita a Francisco Bivario ad pseudo Dextri Chronicon pag. 9. & ab Nicolao Antonio Tom. 1. Biblioth. vet. Hispanæ cap. 21. atque explosa pag. 99. & Tom. 2. p. 13. ubi de ejusdem *historia Compostellana* quam circa Annum 1130. scripsit cum MUNIONE sive MARTINO Mindoniensi in Gallæcia Episcopo & GERARDO Presbytero.

HUGO *Præmonstratensis*: supra *Hugo de Folieto.*

HUGO S. Norberti discipulus, Abbas *Præmonstratensis* b) primus Canonicorum regularium in Gallia per annos XXXV. excitatis plusquam centum Mo-

nachi obtentis a Paulo III. litteris bullatis cucullum abdicavere & secularium Canonicorum mores & vestes induerunt, ut notat Dacherius ad Gvil. de Novigento p. 658.

b) Ordo fundatus A. 1120.

nasteriis, & recusato Episcopatu diem obiit An. 1164. 10. Febr. Ejus vita in Bibl. Præmonstratensi Joannis Pagii sive le Paige, Paris. 1633. fol. libro 2. pag. 416-435. Vide & Acta Sanctorum T. 2. Febr. pag. 384. Scripsit vel scribi curavit *vitam S. Norberti* Magistri sui, quam edidit sed minus sinceram Surius VI. Jun. integriorem Joannes Chrysostomus van der Sterre, Abbas Ecclesiæ S. Michaelis Antwerpiensis A. 1656. unde repetita in Actis Sanctorum Tom. 1. Junii VI. pag. 819. Præterea *Constitutiones* pro regendo Præmonstratensi Ordine, quarum approbationem consecutus est ab Innocentio II. Cælestino II. & Eugenio III. Data ab his privilegia exstant in laudata Pagii Bibliotheca pag. 419. seq. 622. seq. Constitutiones vero pag. 784. Denique *Ordinarium Præmonstratensis Ecclesiæ* sive librum Signorum seu Cerimoniarum Ordinis, quem insignem atque utilissimum Pagius pag. 304. vocat, temporum deinde successu, ut fit, decretis Capitularium generalium Ordinis locupletatum. Exhibetur illud pag. 892. seq.

HUGO *de Prato* non procul Florentia, sive *Pratensis* Ord. Præd. defunctus An. 1322. cujus *sermones Dominicales* super Evangelia & Epistolas per totum Annum, editi 1484. fol. sine loci nota, & cum *Sermoni-*

monibus de Sanctis, (qui ſeparatim Heidelb. 1485. fol. lucem viderant) Lugd. 1511. 4. & 1528. 8. Pariſ. 1542. 8. & Antwerp. 1617. 8. *Sermones Quadrageſimales*, Venet. 1578. 1584. 8. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 551.

Alius, de quo Waddingus pag. 179. Bibl. Ordinis Minor. *HUGO de PRATO*, *Etruscus, ſacræ Theologiæ Doctor in ſæculo, factus Minorita delegit vivere ſub humili ſtatu Laicorum ſeu converſorum. A longa, & ſevera pœnitentia, quadraginta annis ferens thoracem ferreum ſuper nudam carnem, dictus eſt Hugo* de Pantiera a). *Miſſus cum quibusdam probis, & doctis Fratribus ad procurandam Tartarorum ſalutem, illinc anno* 1312. *ſcripſit*

Longam epiſtolam ad ſuos olim confratres Societatis Cippi, ſitæ in monaſterio Minorum loci nativi Pratenſis.

Tractatum edidit de vita contemplativa, *duodecim capitibus diſtinctum opuſculum utiliſſimum, & doctiſſimum lingua Etruſca.*

De perfectione ſtatuum. *Utrumque hunc tractatum habeo MS.*

Epiſtolas quamplures pias, & doctas. *Obiiſſe creditur in Tartaria.*

HUGO *Readingenſis* ſive *Rheadingenenſis* Abbas, laudatus Petro Blæſenſi & Lelando cap. 245. Poſſevino *Roidingæ* in An-

a) *Panciera* ſive *Panziera*, Cangio *Pancera*.

Anglia, ubi *Quæstiones* ejus *Theologicas* MStas commemorat, quarum præter Lelandum meminere etiam Baleus III. 20. & Pitſeus pag. 247. ad Annum 1181. Videndum idem ne ſit cum Hugone *Fratrum Radingenſium Abbate*, cujus *Epiſtola* pugnans ſacramenta Presbyterorum excommunicatorum & depoſitorum nulla eſſe, legitur in GERHOI An. 1169. defuncti libro contra duas hæreſes, T. 1. anecdotorum V. C. Bernardi Pezii parte 2. pag. 297 - 300. Epiſtolas ad Petrum Blæſenſem Baleus, Pitſeus etiam ad Cœleſtinum II. commemorat, qui Papa fuit An. 1143. ſeq. Non diverſus hic Radingenſis Abbas ab *Hugone Rothomagenſi* Archiepiſcopo, de quo infra.

HUGO *Ribodimontis* ſive *Ribodimontenſis*, cujus Epiſtolam ad G. Andegavenſem *de anima* data homini, num de nihilo facta ſit, an de præjacenti materia corporea vel incorporea, primus edidit Edmundus Martene Tom. 1. anecdotor. pag. 481. Ad hunc vel ad alium Hugonem Epiſtola anonymi *de modo & ordine legendi ſacram Scripturam*. ibid. p. 486.

HUGO ex Abbate Radingenſi Archiepiſcopus *Rotomagenſis*, tertius hujus nominis ab A 1130. ad 1164 de quo Oudinus T. 2. p. 1470. ſeq. ubi *Epiſtolam* ejus brevem *ad Comitem Toloſanum* refert ex Sammar-

tha-

thanorum Gallia Christiana Tom. 1. pag. 579. Epistola *ad Albericum* Hostiensem Episcopum Sedis Apostolicæ Legatum qua illi libros suos tres *super hæresibus in Aremorico* insurgentibus dedicavit, legitur in And. duChesne notis ad Bibliothecam Cluniacensem pag. 107. Utramque earum inter varia veterum de hoc Hugone testimonia & ad eum Epistolas Dacherius libris illis tribus *dogmatum Christianæ Fidei contra hæreticos sui temporis* præmisit, quos primus edidit ad calcem Gvilelmi de Novigento p. 691--714. Paris. 1651. fol. Memoria fefellit Oudinum qui Hugonis tres libellos de officiis & ministris Ecclesiæ publicatos a Dacherio scribit Tom. 2. pag. 1473. quó titulo scriptum ab Hugone opus non reperio. Librum *de diversis quæstionibus ad Matthæum Albanensem* Episcopum, quem elegantem Sammarthani appellant, sive *septem libros Dialogorum seu Quæstionum Theologicarum* cum præmissa *ad Matthæum Albanensem Epistola* vulgavit Edmundus Martene Tom. V. anecdotorum pag. 895 - 1000. Iisdem subjunxit fragmentum tractatus *in Hexameron* pag. 1001. ubi legendum: *Eo certe Spiritu quo scripta sunt, & reserari quærunt*, non *reservari*, ut typorum vitio legitur. *Tres* ejus *libros in Genesin* vidi-

disse

diſſe ſe in Bibliotheca Claræ vallenſi teſtatur idem Martenius Tom. IX. veterum monumentorum, pag. 1185. ubi publicatos ab eo habemus *tres libros in laudem memoriæ & de memoria Divinorum dogmatum,* ad Philippum neſcio quem p 1187-- 1212. & libellum *ſuper Fide Catholica, & Dominica Oratione* ad Ægidium Archidiaconum pag. 1212 - 1236. ſubjuncta *Epiſtola ad Innocentium II. de obitu Stephani Regis Anglorum* An. 1154. Utinam, inquit laudatus Martenius, aliam ejus *Epiſtolam ad Theodoricum*, Epiſcopum Ambianenſem haberemus de conſtructione Eccleſiæ B. Martini Carnotenſis, cujus meminit Robertus de Monte ad Annum 1144. Aliæ duæ *Epiſtolæ ad Romanenſes* & *Sugerium Abbatem* Tom. 1. anecdotor. pag. 380. & 418. Denique Martenio debemus *Vitam S. Adjutoris*, Monachi Tironenſis in Pertico, T. V. anecdotorum p. 1011 - 1118.

HUGO Prior S. Martini *Sagienſis*, ad quem plures GALFREDI Canonici (de quo ſupra pag. 18. ſq.) & ſubprioris S. Barbaræ in Neuſtria, Epiſtolæ quibus eum hortatur ut *vitam Gvalteri de Mauritania* (de quo ſupra pag. 340.) ſcribendam in ſe ſuſcipiat, in Tom. 1. anecdotorum Edmundi Martene pag. 541. 543. 547. 550. & Hugonis reſponſio p. 542.

HUGO

HUGO Francigena, Monachus *Salvaniensis* circa Annum 1174. in diœcesi Lodavensi, cujus *Narratio de conversione Pontii de Larazio, & de exordio Monasterii Salvaniensis* edita a Baluzio Tom. 3. Miscell. pag. 205 - 226. *Epistolæ duæ* ad GAUCELMUM de variis quæstionibus, in laudati Martenii anecdotis Tom. 1. p. 466. 471.

HUGO *Seguinus*, supra, *Hugo de Bilbonio.*

HUGO Bentius *Senensis*, Philosophus & Medicus insignis, qui docuit Ferrariæ ubi in Concilio An. 1438. invitatos ad Cœnam a) Græcos & Latinos Philosophos, Theologosque rogavit ut proponerent quicquid vellent, eorum se doctrinis responsurum ac partes sive Platonis sive Aristotelis defensurum. Docuit deinde Parmæ, atque diem Romæ obiit An. 1448. Exstant ejus opera junctim edita Venet. 1518. fol. 2. Vol. in quibus Consilia Medica & Commentarii in Hippocratis aphorismos, artem Galeni, atque Avicennam. Vide Bibliothecarum Medicarum scriptores Lindenium, Merklinum, Mangetum.

a) Æneas Sylvius in descriptione Europæ cap. 52. pag. 52. Opp. & Andreas Tiraquellus lib. de Nobilitate.

HUGO *de Sletſtad* ſive *Selenſtadienſis, Sletſtadinus*, Germanus Ordinis Minorum, *S. Bonaventuræ* in *determinationibus* ſuis ſectator & interpres, ut notavit Trithemius cap. 702. & de ſcriptoribus German. cap. 175. ubi ejus *commentarium in IV. libros ſententiarum*, *Sermones* & varias in Divinis Scripturis *quæſtiones* commemorat. Fallitur Clariſſ. Oudinus qui T. 3. pag. 2585. Hugonem qui in IV. libros Sententiarum ſcripſit, confundit eum *Joanne Hugone* JCto, de quo ſupra, eumque præter rem adſcribit Ordini Prædicatorum.

HUGO *Sotovagina* Anglus, præcentor & Archidiaconus medio Seculo XV. ſcripſit *carmina* complura, etiam *diſtinctiones metrorum* carmine, quod incipit: *Surge piger, quare dormis mortis*. Vide Baleum XII. 79. & Pitſeum p. 865. ſeq.

HUGO *Svethus* ſive *Svextus* Anglus Ord. Præd. ſeculo XV. cujus librum *de arte prædicandi & Sermones* memorant Baleus X. 39. & Pitſeus pag. 866.

HUGO Prior de Monte *Thabor* circa Annum 1170. cujus Epiſtola ad Ludovicum juniorem, Regem Francorum, in Geſtis Dei per Francos, p. 1180.

HUGO *de S. Theoderio*, ſupra, *Hugo de S. Caro.*

HUGO Archidiaconus *Turonenſis* circa Annum 1020. cujus *Dialogus* ad Ful-

Fulbertum Epiſcopum Carnotenſem, amicum ſuum ex dilectis ſingulariter dilectum, de miraculo quod contigit in translatione Martini, & dedicatione Monaſterii ab Hervæo Theſaurario fundati, editus eſt a Mabillonio Tom. 2, Analect. pag. 349. (editionis novæ pag. 213 - 217.) Eundem MStum memorat Labbeus in Bibliotheca MSS. pag. 200.

HUGO *de Vercellis*, infra, HUGUTIO.

HUGO *Verolegus* ſive *Virley*, Anglus, Carmelita Nordovicenſis circa Annum 1344. ſcripſit teſte cap. 361. Lelando commentarios, & Collationes ſive Homilias VIII. *in Matthæum*, *Determinationes*, *Quæſtiones*, & librum *de figuris hiſtoriarum* Sacræ Scripturæ, in quo litteralem ſenſum primarium eſſe, in ipſo ſtatim limine confitetur. His Baleus V. 52. & Pitſeus p. 450. addunt: *Prælectiones in Paulum*, *Lectiones Scripturarum*, *Placita Theologica*, *Quæſtiones Ordinarias*, *Determinationes XCVI.* & *Sermones per annum.*

HUGO *de S. Victore*, illuſtri apud Saxones gente ortus, ut contra virorum doctorum ſententiam, qui *Lotharienſem* * vel *Iprenſem* Flandrum faciunt, non inficiandis teſti-

* Quid ſi Lotharienſis dictus fuerit a Regia Lutera in ditione Brunſvicenſi?

testimoniis demonstrarunt Henricus Meibomius in dissertatione de Hugonis Victorini patria Tom. 3. scriptorum rer. Germanic. p. 429. sq. & G. G. Leibnitius præfatione ad tomum secundum accessionum Historicarum, & in nota inserta Actis Eruditorum An. 1698. pag. 354. nec non Polycarpus Leyserus in diss. de tribus primis S. Theologiæ Doctoribus ex gente Saxonum, Helmst. 1720. 4. *Parisiensem* autem vel *Gallum* Hugonem vocant alii, quoniam Canonicus Regularis Augustinianus fuit in Cœnobio S. Victoris ad muros Parisienses: idem propter doctrinæ fidem atque ubertatem & didascalici libros editos dictus *Didascalus* a) ab aliis etiam *lingua Augustini* vel *alter Augustinus*. Diem obiit An. 1140 vel 1142. b) annos vix natus quatuor & quadraginta. Scripta ejus post separatas quasdam singulorum editiones, recensitas a Gesnero in Bibliotheca, junctim prodiere Paris. 1526. & curante Thoma Garzonio de Bagnacaballo, Canonico Regulari Lateranensi, Venet. 1588. tum Moguntiæ & Colon. 1617. ac denique ex recensione Canonicorum Regularium S. Victo-

a) Labbeus Tom. I. de S. E. pag. 480.

b) Pagi ad An. 1140. num. IX. Mabillon. T. 1. Analect. p. 263.

VictorisParisiensis, servato priorum editionum ordine; Rotomagi 1548. fol. tribus Voluminibus.

Primi tomi hæc sunt:

De scripturis, & scriptoribus sacris, prænotationes, p. 1.

Annotationes elucidatoriæ in prologum Hieronymi pag. 10. & in Pentateuchum pag. 12. Judices pag. 17. libros Regum pag. 42. & in Psalmos, sive in plura Psalmorum loca pag. 50.

In Ecclesiastem homiliæ XIX. p. 75.

Annotationes elucidatoriæ in Threnos, secundum multiplicem sensum, pag. 146. in Joëlem, pag. 179. & in Abdiam moralis expositio pag. 204. in qua pag. 218. seq. etiam *de quinque septenis in S. Scriptuta*: septem vitiis, septem petitionibus orationis Dominicæ, septem Donis Spiritus S. septem Virtutibus & septem Beatitudinibus.

Posteriorum excerptionum libri, sive Annotatationes elucidatoriæ allegoriarum in totum Testamentum vetus, exceptis Prophetis, & libris sapientialibus, pag. 221.

Annotationes elucidatoriæ allegoriarum in quatuor Evangelia, p. 283.

Annotationes litterales in Evangelium Johannis, pag. 336. & quæstiones in Epistolas S. Pauli, pag. 361.

Annotationes elucidatoriæ in Dionysium Areopagitam, de cœlesti Hierarchia, a JOANNE *Scoto* Latine versum pag. 473 - 587. ex edit. A. 1502.

Secundi Tomi hæc sunt:

Institutiones in Decalogum, pag. 1. De capite quarto vide Oudinum Tom. 2. pag 1155.

Expositio in Regulam S. Augustini, p. 5 Prodiit Venet. 1561. 4. Comi 1605. 8 Rom. 1625. &c.

De Institutione novitiorum, p. 26.

De claustro animæ libri IV. pag. 42 Vide supra in HUGONE *de Folieto.*

De anima, ejus affectionibus; interi ore domo & erectione ad DEUM libr quatuor, pag. 132. De his vide si pla cet Oudinum T. 2. p. 1155.

De medicina animæ, p. 211.

Soliloquium de arrha animæ, p. 22 ad fratres suos in Hamersleve. vide Ou dinum Tom. 2. p. 1143.

De laude charitatis, pag. 233.

De modo orandi pag. 238.

De fructu carnis, & spiritus pag. 24 cum arbore virtutum & vitiorum, pa 254.

De nuptiis carnalibus & spiritualibu libri duo, p. 256.

De vanitate mundi & rerum transeu tium usu, libri quatuor, pag. 265.

I

De meditatione libellus, pag. 284. Huic jungendus libellus *de modo dicendi & meditandi* quem edidit Edmundus Martene Tom. V. anecdotor. pag. 887 - - 890. Præmissa OTBERTI Epistola de Hugonis Victorini obitu p. 883.

Arcæ Noæ mystica descriptio pag. 286.

De Arca Noæ libri quatuor, sensum moralem investigantes p. 298.

Excerptionum priorum libri X. de origine & discretione artium pag. 333. situ terrarum pag. 345. summa Historiarum ab Adamo usque ad sua tempora pag. 391.

De tribus columbis, ad Rainerum: & de aliis avibus, pag. 394. Vide supra in HUGONE *de Folieto.*

De bestiis, p. 418. de arboribus. pag. 450. & aliis rebus, pag. 452. de hominis partibus pag. 455. & ætatibus pag. 460.

De proprietatibus & epithetis rerum, ordine alphabetico, p. 461.

Sermones centum de variis argumentis, pag. 478.

Sermo de Assumptione B. Mariæ, ad Canticor. IV. 7. p. 632.

Tertii Tomi hæc sunt:

Didascalicon libri septem, p. 1. quorum ultimus p. 41. est de tribus invisibilibus DEI, ex edit. Paris. 1506. 4. sive quomo-

 do

do ex visibilium cognitione ad ejus Potentiam, Sapientiam & Benignitatem agnoscendam pervenire liceat. Ex hujus libri capite 26. pag. 53. petita sunt quæ ex Hugonis libri *de tribus diætis* citantur in vita Lidwinæ Tom. 2. Act. Sanctor. April. 14. pag. 282. b. reliqui vero sex libri cum vocabulario Wenceslai Brack An. 1483. pridem editi, ad artes liberales pertinent. Libri primi quod est *de studio legendi*, caput ultimum de varietatibus ingeniorum, primus edidit Mabillonius Tom. 1. Analect. pag. 324. (editionis novæ p. 132.)

Libellus de potestate & voluntate DEI, utra major sit, pag. 55.

De quadruplici voluntate in CHristo, p. 56.

De sapientia animæ CHristi, pag. 59. Prologum quo hic liber Magistro GVALTERO de Mauritania ab Hugone dicatur, edidit Oudinus Tom. 2. pag. 1145.

De unione corporis & spiritus, ex *primo Miscellaneorum Hugonis*, p. 63.

De verbi DEI efficacia, p. 65.

Apologia de Verbo Incarnato, contra eos qui dicunt CHristum non esse aliquid secundum quod est homo, p. 68.

De Verbo Incarnato disputationes sive collationes tres, pag. 78.

De

De perpetua Virginitate B. Mariæ, p. 81. Henricus Gandavensis, cap. 25. de S. E. *Respondit cuidam, B. Virgini Mariæ cum derogatione obloquenti, & calumnianti quod* Virgo Virginum *diceretur.*

Miscellaneorum a) *secundi codicis*, libri quinque, pag. 91. Epistolam ad *Joannem Hispalensem*, quæ lib. 1. cap. 80. pag. 119. legitur, ex MS. edita a Baronio ad Annum 1136. n. XVI.

De filia Jephte tractatus, pag. 329.

Speculum de mysteriis Ecclesiæ, pag. 335. longe junioris Scriptoris judice Oudino, quem vide Tom. 2. p. 1157. sq.

De cerimoniis, Sacramentis & officiis Ecclesiasticis, libri 3. p. 356. *Roberto* PAULULO tribuuntur in Codice MS. Sangermanensi.

De canone mystici libaminis, libellus, pag. 399. Vide infra, JOHANNES *Cornubiensis*. Tria hactenus recensita scripta exstant etiam inter scriptores de Ecclesiæ Catholicæ Divinis Officiis, Rom. 1591. fol. & in Biblioth Patrum Tom. X. Paris.

a) Miscellaneorum & Exceptionum libros Oudinus Tom. 2. pag. 1146. seq. Hugonis Victorini esse negat & Richardo Victorino maximam partem malit tribuere.

Dialogus de Sacramentis legis naturalis & ſcriptæ, pag. 406.

Summa ſententiarum ſive *Eruditionis Theologicæ*, ſeptem tractatibus comprehenſa, quorum eſt

Primus de Fide, Spe, & Charitate, Trinitate, & Incarnatione, pag. 417.

Secundus de creatione & ſtatu angelicæ naturæ, pag. 436.

Tertius de creatione & ſtatu humanæ naturæ, p. 440.

Quartus de Sacramentis in genere, & præceptis Divinis, pag. 453.

Quintus de Sacramento Baptiſmi, p. 458.

Sextus de Sacramento Confirmationis, Euchariſtiæ, Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis, p. 464.

Septimus de Sacramento conjugii, p. 472.

De Sacramentis Chriſtianæ fidei, libri duo, ex edit. Argent. 1465. fol. pag. 487 - 712.

De *Chronico* quod nondum lucem vidit, ita Albericus ad Annum 1130. *Huc usque Magiſter Hugo de ſancto Victore* Chronicam *ſuam* de Romanis Pontificibus & Imperatoribus *digeſſit. Unde manifeſtum eſt illum hoc tempore floruiſſe. Hic multa ſcripſit laude digna, quæ in armariis habentur, in quibus hæc ſunt: Hugo* de Sacramen-

mentis. *Hugo* ſuper Hierarchiam Dionyſii. Didaſcalicon *Hugonis. Hugo* de tribus virtutibus, Fide, Spe & Charitate. *Exponit etiam luculento ſermone* Regulam *B. Patris noſtri* Auguſtini: *& multa alia ſcripſiſſe dicitur. Sed & quandam* Epiſtolam *prolixam ſcribit* ad B. Bernhardum. *Dicunt eum natum fuiſſe de Saxonia.* HUGO *vero qui ſcripſit* de avium natura *moraliter & allegorice, &* de clauſtro animæ, *&* de medicina animæ, *fuit de Ordine* Præmonſtratenſi, *ut dicitur Canonicus. Tertius* HUGO *qui ſcripſit* minorem Eccleſiaſticam Hiſtoriam, *ad Comitiſſam Campaniæ* Adelam, *matrem Comitis Theobaldi, fuit Niger Monachus* Floriacenſis, *id eſt de S. Benedicto ſuper Ligerim, in diœceſi Aurelianenſi.* Ex hoc Alberici loco patet falli Oudinum, qui Tom. 2. pag. 159. eſſe Chronici auctorem negat Hugonem Victorinum, illudque Floriacenſi adſcribendum eſſe contendit.

HUGO *de Vienna*, ſupra, *Hugo de S. Caro.* Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 198. 199.

HUGO *Virdunenſis*, ſupra, *Hugo Flaviniacenſis, & Hugo Lingonenſis*, nam & is Epiſcopatu deſtitutus ad Virdunenſes Monachos ſe contuliſſe dicitur.

HUGO *Virleyus*, ſupra, *Hugo Verolegus.*

HUGO sive *Udo de Vitonio*, qui scripsit in Psalmum, *Miserere mei DEUS*, a Jacobo Longo pag. 785. Bibliothecæ Biblicæ exegeticæ habetur Anglus, Dominicanus, Theologiæ Doctor Oxoniensis atque Cardinalis. At fortasse idem cum Hugone Flaviniacensi de quo supra: quanquam Altimura p. 116. eundem cum *Hugone de Dittona* esse suspicatur, Jacobus vero Quetifus Tom. 1. pag. 667. non diversum ab YVONE sive EVENO *de Begaigno*, sive *de Viconio* Pœnitentiario Papæ & Episcopo Trevorensi in Britannia minore, defuncto An. 1371. cujus statuta Synodalia An. 1365. promulgata vulgavit Edmundus Martene Tom. 4. anecdotor. pag. 1118 - 1121. Denique huic Hugoni laudatus Longus tribuit Commentarium in *Ecclesiastem*, ex testimonio Ambrosii Gozzei Ragusini in Catalogo Virorum ex familia Prædicatorum, litteris insignium. Venet. 1605. 8.

HUGOLINUS *Cardinalis* ac deinde Papa GREGORIUS IX. supra, p. 275.

HUGOLINUS sive *Ugolinus*, Malabranchius, Augustinianus, Theologus Paris. inde Legatus Nicolai tertii, Græcos An. 1278. b) cum Ecclesia Romana unire gestientis, ad Michaëlem Palæologum Imp.

b) Raynaldi & Bzovii Annales ad illum Annum.

Imp. *Cardinalis* & Patriarchæ CPolitani titulis auctus diem obiit A. 1281. a) Scripsisse traditur *in IV libros Sententiarum. Quodlibeta. De differentia idiomatum. Sermones* de tempore & de Sanctis. Hæc Trithemius cap. 498. cui ab Elssio in Encomiastico Augustiniano pag. 300. 301. adduntur: *De principiis Ordinis. De sacris disciplinis. De DEO uno & Trino. Quæstiones in VIII. libros Physicorum,* & Commentarius *in Boëthium de Consolatione Philosophiæ.*

HUGOLINUS de monte *Catino*, Physicus: junior fortasse quam ut a me referri hoc loco debeat, cujus liber de balneorum Italiæ proprietatibus viribusque exstat in opere Veneto Thomæ Juntæ de balneis, An. 1553. fol. pag. 48.

HUGOLINUS *Comœdiarum* scriptor, de quo Gesnerus, Simlerus & alii. Infra *Hugolinus Parmensis.*

HU-

a) non 1291. ut Cangius Elssium secutus. Nam Petrum Hugolini in titulo Patriarchæ successorem confirmavit Hugonis IV. An. 1285. ut ipse fatetur Cangius in historia CPolitana sub Francis Imperatoribus pag. 244. Fallitur idem Elssius duos comminiscens Hugolinos Malabrancas, Patriarchas CPolitanos. Vide Latinorum Patriarcharum CPol. seriem Tom. VI. Bibl. Græcæ pag. 739. seq.

HUGOLINUS *Fontana*, Parmensis JCtus Seculo XIII. quem nonnulli confundunt cum HUGOLINO sive Hugone a Porta Ravennate, qui docuit in Patria sua Bononiæ, & decimam Collationem *de Feudis*, probante Friderico I. Imp. adjunxit ad calcem Avthenticarum. Defuncto An. 1168. positum epitaphium:

Urbis honor, Mundi speculum jacet hic Ugolinus.

Vide Gvidonem Pancirollum II. 17. & 50. de claris Juris interpretibus. Hugolinum JCtum qui circa Annum 1190. vixit, *Fontanam* a Cangio notari puto, sed cujus nulla scripta video vel ferri vel memorari.

HUGOLINUS *de S. Maria in Monte*, Picenus, Ord. Minor. & S. Francisco ipsi suppar, scripsit *Floretum* sive Historiam, in qua narravit vitam & gesta S. Francisci ac Sociorum ejus usque ad Pontificatum Alexandri IV. hoc est usque ad Annum CHhristi 1254. MStam se habere illam historiam testatus est Waddingus in Bibliotheca Ordinis Minor. pag. 179.

HUGOLINUS *Ostiensis & Velitrensis* Episcopus, cujus Mandata Velletrensibus, Coranis & Sarminitanis data pro conservanda pace cum Nymphanis & Sitinis, vulgavit Baluzius Tom. 2. Miscell. p. 248 -

248 - 250. non alius ab eo qui deinde Papa GREGORIUS IX. de quo supra pag. 275.

HUGOLINUS *Parmensis*, insignis sua ætate JCtus, cui a Doctore Italo An. 1437. dicatum cum inter Doctores JCtos jam recipendus esset elogium publicavit Joannes Petrus de Ludewig, Tom. V. reliquiar. MSS. pag. 274 - 290. in quo inter alia pag. 1277. laudatur quod *cum prima litterarum monimenta gustasset, Divino poëtarum pellectus spiritu, maxima vi dicendi, liberalibus studiis, clarissimis historiarum exemplis ad Poëtas, Rhetores, Philosophos, Historicos quasi divertit.* Ex ejus Comœdia *Philogenia*, integrum caput excerptis implevit Albertus de Eyb in Maragrita poëtica parte 2. tractatu I. c. 17.

HUGOLINUS *Verinus*, Florentinus Michaelis Verini, distichorum nobilium scriptoris anno ætatis XVII. extincti pater, superstes filio, & discipulo Petro Crinito qui libros de honesta disciplina An. 1504. in lucem edidit. Vide Vossium de Hist. Lat. p. 626. Michaëlem Pocciantum & Julium Nigrum in historia scriptorum Florentinorum, pag. 520. seq. Journal des Savans 1682. pag. 310. Plurima, nec infeliciter, panxit carmine, ex quibus edita reperio libros III.

de

de illustratione Florentiæ, a) hoc est de illius Urbis laudibus, viris claris & familiis illustribus. Parif. 1588. apud Robert. Stephanum. *Triumphum* & Vitam Matthiæ Pannoniæ Regis, cum aliis quibusdam, ex Biblioth. celeb. Magliabecchii, edente Bartholino Bargensi Lugd. 1679. 12. Sylvam *de laudibus S. Johannis Gvalberti*, Ordinis Vallumbrosani fundatoris. Parif. 1507. Aliam *in laudem S. Philippi Benitii*, Florentini, Ordinis Servorum B. Mariæ instauratoris, Florent. 1618. in prima parte Annalium illius Ordinis edita ab Archangelo Jano, Florentino. Inedita sunt: *de expugnatione Granatæ* ad Ferdinandum Regem Hispaniarum. *Carliados* de rebus gestis Caroli Magni, libri XV. *Gratulatio de incolumitate Ferdinandi Regis* ab insultu fanatici parricidæ. *Paradisus* ad Laurentium Medicem. Hymnorum Sapphicorum *in laudem Christi, Virginis Mariæ & Sanctorum* libri V. *Vita S. Antonini*, Præsulis Florentini. *De morte S. Thomæ Straderis*, Ord. Præd. *De Christianæ Religionis ac Vitæ Monasticæ felicitate. De rebus Divinis. Testamentum Vetus & Novum carmine expositum*, speciatim Ezechiël

a) Julius Niger testatur MStos versibus Hetruscis redditos exstare a Baldello.

chiël, Epiſtolæ Pauli & Apocalyſis. Epigrammatum Horatianorum Volumen ad Beatricem Hungariæ Reginam, Regis Ferdinandi filiam. Commentaria in Horatium.

HUGVELINI Apparatum ad Decreta laudat Joannes Gerſon in Compendio Theol. de Sacramentis T. 1. Opp. p. 272.

HUGVITIO, *Hugutio* ſive HUGO, *Ugo* de Vercellis, primus Gloſſator Decretorum, idem Epiſcopus Ferrarienſis, defunctus An. 1212. Vide Ughellum T. 2. p. 540. & Gvidonem Pancirollum III. 3. de claris Juris interpretibus.

HUGUTIO de animalibus, laudatus Auguſtino Steucho in XI. Levitici non alius eſt quam *Hugo de Folieto*, de quo ſupra pag. 862. Neque alius apud Simlerum *Hugonis Saxonis* liber de natura animalium, Phyſiologus dictus, quem inter Hugonis de S. Victoris opera editum dixi ſupra, p. 885.

Chronicon Monaſterii HUISBURGENSIS, in diœceſi Halberſtadienſi, ab Anno 1080. ad 1590. in Meibomii ſcriptoribus rerum Germanicar. Tom 2. p. 533.

HULDERICUS, *Udalricus*, *Ulricus*, *Vodelricus*, *Uldaricus*, *Oldaricus*, *Vodalricus*, *Othalricus*, *Odalricus*, *Odelricus*, *Walricus*, aliis *Udalgerus*, *Adelgerus*, *Ol-*

Olgerus, a) *Olkerus*, Auguſtanus ab Anno 848. Epiſcopus, a juniore HuldricoComite deKyburg & Dillingen Auguſtano ab Anno 923. ad 973. Epiſcopo diverſus.a) Prioris Hulderici eſt notiſſima illa ad Nicolaum I. (ab Anno 858. ad 867) Papam *Epiſtola de continentia Clericorum*,de qua Bertoldus Conſtantienſis,qui circa Annum 1100. ſcripſit,in appendice ad Hermannum Contractum,ad Annum 1079. apud Urſtiſium Tom. 1. pag. 349. *In Synodo Romæ menſe Februario Gregorius VII. Presbyteros deinceps in fornicationem lapſos, absque ſpe temperationis depoſuit, & ſcriptum quod dicitur* ſancti Udalrici ad Papam Nicolaum de nuptiis Presbyterorum *& capitulum Paphnutii de-*

a) Vide W. E. Tenzelii dialogos vernaculos (Monatliche Unterredungen) An. 1694. pag. 320. ſeq. & Diarium Theolog. Unſchuldige Nachrichten An. 1710. pag. 140.

a) Auctor compilationis Chronologicæ ad Annum 973. apud Piſtorium Tomo uno pag. 732. *Sanctus Udalricus Auguſtæ Epiſcopus* (hujus unius meminit Martyrologium a Beckio editum IV. non. Jul. & hujus vita apud Velſerum pag. 515. Opp. Suriumin edit. An. 1618. IV. Julii, Mabillonium Sec. V. Benedictin. & Joannem Pinium in Actis Sanctorum Junii Tom. 2. pag. 97.) *migravit ad Chriſtum. Et iſte fuit ſecundus ejus nominis, & ambo ſunt ſancti, & eorum ſolennitas in Suevia ſancte celebratur.*

de eadem re, imo omnia ſacris Canonibus adverſa damnavit. Eam Epiſtolam primus in lucem protraxit Matthias Flacius, Magdeb. typis Michaelis Lotther A. 1550. 8. recudique deinde fecit in ſuo Catalogo teſtium Veritatis, poſt editionem primam Anni 1556. toties iterum in lucem dato. Exſtat etiam in Joannis Foxi Actis & Monumentis Eccleſiæ Tom. 2. pag. 456. In Joannis Wolfii Lectionibus memorabilbus Tom. 1. pag. 241. In Appendice Chronici Abbatis Urſpergenſis pag. 436. Sed & in Orthodoxographis utrisque An. 1555. & 1569. In Georgii Calixti appendice ad librum de conjugio Clericorum pag. 625. in M. Zuerii Boxhornii hiſtoria univerſali ad Annum 874. & in Eduardi Brown appendice ad faſciculum rerum expetendarum & fugiendarum, Lond. 1690. fol. & magnam partem apud Gvilelmum Mornæum lib. 2. de S. Evchariſtia, capite undecimo. Separatim etiam edidere B. D. Joannes Fridericus Mayerus Gryphiswald. An. 1703. & Sam. Schelwigius Gedani An. 1706. cum notis, in 4. Vide infra, VOLUSIANUS.

HULDRICUS *Mutius*, infra, MUTIUS.

HUMBERTINUS, ſupra, HUBERTINUS, pag. 834. ſeq.

HUMBERTUS Burgundus, Viennensis, Magister Ord. Præd. Generalis, supra HUBERTUS, p. 837.

HUMBERTUS *Cardinalis*, infra, *Humbertus Mediolanensis*, & *Humbertus Silvæ Candidæ*.

HUMBERTUS, sive *Hunebertus Deirus*, aliis & rectius Pitseo pag. 125. judice *Wibertus* sive *Wiebertus Deirus*, Otholono in vita S. Bonifacii *Wimbertus*, ubi ait eum Magistrum fuisse S. Willibrordi. Sed & Bonifacius ipse Magistrum eum vocat in Epistola ad Danielem Episcopum Wintoniensem, qua petit mitti sibi librum quem moriens ille reliquit, ubi sex Prophetæ in uno corpore claris & absolutis litteris scripti reperiebantur. Hic Deirus ad Gregorium II. Papam scripsit *vitam Ceolfridi* de quo supra T. 1. pag. 1024. cui A.C. 710. in Abbatia Wirmuthensi & Girwicensi Ord. Bened. in Anglia successit, ac deinde Martyrium subiit in Fostlandia circa Annum 730. Ejus præterea *Epistolas* memorat Baleus Centur. 1. cap. 95.

HUMBERTUS *Delphinus* Viennensis & relicto An. 1349. Delphinatu frater Ord. Præd. atque Anno 1351. Patriarcha Alexandrinus, & Remensis Archiepiscopus, defunctus A. 1355. De eo Andreas du

du Chesne in historia Delphinorum Viennensium, Sammarthani in Gallia Christiana Tom. 1. pag. 530. seq. & Jacobus Quetif de scriptoribus Dominicanis T. 1. 641. a quo plures ejus chartæ pag. 643. commemorantur.

HUMBERTUS, *Hubertus*, *Obertus*, Archiepiscopus *Mediolanensis* de quo Albericus ad Annum 1200. pag. 410. *Apud Mediolanum Humbertus Theologus & Cardinalis, fuit Archiepiscopus* (ab Anno 1196.) *per annos septem, qui rexit Parisiis decem annis, & scripsit librum* de Concordia Veteris & Novi Testamenti.

HUMBERTUS sive *Hymbertus* Abbas *de Prulliaco* Ord. Cisterc. in diœcesi Senonensi ab Anno 1296. ad 1298. Ejus Commentarium *in IV. libros Sententiarum* MS. memorat Sanderus I. pag. 168. & II. pag. 217. Biblioth. Belgic. Commentaria *in Aristotalis Metaphysicam* & *libros de anima,* Vischius pag. 163. Biblioth. Cisterc. atque Oudinus quem vide Tom. 3. p. 633.

HUMBERTUS *de Romanis.* Supra HUBERTUS, p. 837.

HUMBERTUS ex Monacho Ord. Bened. in Mediano S. Mansveti cœnobio Tullensis diœcesis, factus Cardinalis ab Anno 1049. & Episcopus *Sylvæ Candidæ*, An. 1051. Leonis IX. ad Imperatorem

CPol. Constantinum Monomachum Legatus: Deinde a Victore II. An. 1057. missus ad componendas lites in Monasterio Casinensi, de quo Leo Ostiensis lib. 2. Chronici Casinensis c. 88. Præter ejus scripta non inerudita *adversus Græcos Mich. Cerularium, Leonem Achridenum & Nicetam Pectoratum*, vulgata a Baronio ad Annum 1054. & in appendice ad Tomum XI. Annalium, & a Canisio Tom. VI. lectionum antiquar. (Tom. 3. editionis novæ Basnagianæ pag. 277.) & in Bibliothecis Patrum Tom. XI. Colon. & Tom. XVIII. Lugd. p. 389. 405. 415. Novissime ejus *libros tres adversus Simoniacos* ex Bibliotheca Laurentiana publici juris fecit Edmundus Martene Tom. V. Anecdotorum pag. 633 - 844. In libro tertio, octo capitula postrema desiderantur. *Spinosulus* quem pag. 647. perstringit, non videtur esse nomen hominis proprium, sed positum convicii loco in spinosiora adversarii acumina. Idem Humbertus præscripsisse traditur BERENGARIO ejurationem in Concilio Rom. An. 1059. quæ incipit *Ego Berengarius*, atque etiam inserta est Decreto Gratiani dist. 2. de consecratione c. 42.

HUMBERTUS *Viennensis*, supra, HUBERTUS pag. 837. & *Humbertus Delphinus*.

Robertus

Robertus HUMBLETONUS Theologus Oxoniensis Ord. Præd. circa Annum 1390. cujus librum *contra Wiclefitas* laudat Bzovius ad Annum 1415. num. LVIII. pag. 489. Præterea ejus *Summam totius Theologiæ* & *Lectiones Scholasticas* Pitseus pag. 556. Nec plura Jacobus Quetif T. 1. p. 699.

HUMELINÆ Vita & Visiones memorantur ab Alberico ad Annum 1202. pag. 430.

HUMFREDUS seu *Humfridus* cognomento *Bonus*, Claudianus sive Glocestriæ Dux, & Pembrochiæ Comes, conditor Bibliothecæ Oxoniensis & literatorum Patronus cui Petrus Candidus December Platonis Politiam Latine a se versam dedicavit. De eo Lelandus cap. 534. ubi ait dignas ejus laudes se complexum in Commentariis cygneam Cantionem illustrantibus. Diem obiit An. 1447. Scripsit *tabulas directionum Planetarum*: quibus Baleus VIII. 2. & Pitseus pag. 638. addunt *Librum ad Abbatem S. Albani*, qui incipit: *Meditantibus nuper quam fugax* atque *Epistolas* & in his unam *de sua donatione*, cujus initium: *Cum Dominus Rex per litteras suas.*

HUMFREDUS *Gilbertus*, Anglus Equestris Ord. vir Mathematicarum scientiarum

peritus, Henrici VII. Regis Angliæ juſſu & expenſis (qui ab Anno 1485. ad 1509. præfuit) varias navigationes ad inveſtigandas terras novas ſuſcepit, cujus Chartam totius Mundi & alias particularium regionum, Londini in domo Regia Alba Aula (White Hall) ſervatas, itinerariaque multa & librum de navigatione ad terram Catajam celebrat Pitſeus pag. 866.

HUMFREDUS *Nekton* ſive *Nechodunus* Anglus Nordovicenſis primus ex Carmelitis Doctor in Academia Cantabrigienſi, ſive Grantæ Girviorum ut vocat Lelandus cap. 308. Diem obiit An. 1303. Scripſit, teſte eodem Lelando Quæſtiones & ſacras Conciones: quibus Baleus IV. 24. & Pitſeus pag. 388. Lecturas Scholaſticas adjungunt. Duos ex hoc uno Humfredos Nektonum & Nekionum ab Alegrio in paradiſo Carmelitici decoris p. 277. & 305. procudi non dubito.

S. HUMILITAS Abbatiſſa Ordinis Vallumbroſani Florentiæ circa Annum 1310. Cujus vitam ſcriptore Anonymo ſynchrono dedit Papebrochius Tom. V. Maji 22. pag. 205. Scripſit tractatum *de Curia Paradiſi.* vide pag. 213. & *Laudes B. Mariæ*, id. pag. 215. Ex ejuſdem ſermonibus ad Monachos Vallumbroſanos fragmenta quædam Tom. VII. Maji pag. 830 - 840.

HU-

HUNIBALDUS Francus, qui ſub Juſtino Juniore, libros XVIII. Hiſtoriarum a bello Trojano usque adClodovei tempora traditur ſcripſiſſe: Auctor nullius fidei de quo vide ſi placet Voſſium II. 22. Hiſt. Latin. pag. 255. ſeq. cui *nec treſſis ſcriptor* & *ferrei oris, plumbei cordis Hunibaldus* audit. *Trithemius* ſplendido deceptus titulo, & *ſolidum Francorum Hiſtoriographum* tractare ſe non dubitans, epitomen duodecim poſteriorum librorum compoſuit, atque inſcripſit *Compendium de Origine Francorum.* Exſtat in Simonis Schardii tomo 1. ſcriptorum rerum Germanicarum. Baſil. 1574. fol. pag. 301. Confer Burchardum Gothelf Struvium in diſſ. de doctis impoſtoribus.

Gregorius HUNTINGTONUS, ſupra, p. 288.

Joannes HUSS, *de Huſynez* ſive *de Huſſenytz* Bohemus, celeberrimus Confeſſor CHriſti. Hic Baccalaureus in artibus Pragæ An. 1393. Magiſter artium An. 1396. Sacerdos & Prædicator in Bethlehemo Pragenſi An. 1400. Decanus An. 1401. & Rector Univerſitatis An. 1409. quo Anno Alemanni ob trium ſuffragiorum jura Bohemis a Rege Wenceslao An. 1408. permiſſa e Pragenſi ſchola egreſſi ſunt, & Lipſienſi Academiæ con-

condendæ occasionem Friderico III. bellicoso Electori Saxoniæ præbuere. Quæ cum Husso ob dogmata & liberas acresq; censuras inviso acta sunt in Concilio Constantiensi, ab amicis & inimicis copiose ac diverse tradita, & variis exposita scriptis sunt, quorum partem magnam in Centifolio Lutherano signare me memini p. 341. 387. 778. 803. nec deesse etiam amplius mihi spicilegium video, sed sola hoc loco scripta Hussi referre cupientem nihil aliud addere juvat, quam quod anno ætatis suæ XLII. cum Anno 1415. 8. Jul. in Concilio Constantiensi contra fidem datam jam comburendus esset, identidem ingeminavit has preces: *JEsu CHriste, Fili DEI Vivi, qui passus es pro nobis, miserere mei.* Opera Joa. Hussi & Hieronymi Pragensis excusa junctim Norimb. 1558. fol. duobus Volum. recusa * ibid. 1715. fol. præmissa præfatione D. Martini Lutheri quam ille Epistolis Hussi A. 1537. editis præfixerat.

Tomo primo continentur:

1. Historia de actis & martyrio Joannis Hussi. 2. Explicatio Symboli, p. 29. b.

* Sine auctario, licet ejus spes facta. Vide Diarium Theologicum, Unschuldige Nachrichten An. 1715. pag. 740. Memorias litterarias Trevoltinas An. 1716. p. 214.

b. Decalogi, pag. 30. Orationis Dominicæ, pag. 31. cum aliis ſcriptis, de peccato mortali pag. 32. de matrimonio pag. 33. de cognitione & dilectione Dei pag. 35. de tribus hoſtibus hominis & ſeptem peccatis mortalibus pag. 36. & de pœnitentia pag. 37. quæ in carcere in gratiam cuſtodum compoſuit. 3. De Sacramento Corporis & Sanguinis Domini pag. 38. b. & de ſanguine CHriſti ſub ſpecie vini a Laicis ſumendo p. 42. 4. De ſufficientia legis Chriſti ad regendam ſuam Eccleſiam pag. 44. b. 5. Sermo de fidei ſuæ elucidatione pag. 48. b. 6. Alius de pace p. 52. 7. Huſſi & aliorum ad eum vel pro ejus cauſa epiſtolæ LXIIX. p. 57. ex editione Witteb. 1537. 8. 8. De initiis & progreſſu certaminum Huſſi cum factione Pontificia pag. 86. 9. Appellatio ab Archiepiſcopo Pragenſi ad Papam, contra combuſtionem librorum Joannis Wiclefi pag. 89. 10. Epiſtolæ XV. ſcriptæ, dum erat excommunicatus pag. 93. 11. De libris hæreticorum legendis pag. 102. 12. Actus An. 1410. pro defenſione libri Wiclefi de SS. Trinitate pag. 105. 13. Replica contra *Joannem Stokes*, Wiclefi calumniatorem An. 1411. pag. 108. 14. Defenſio quorundam articulorum Johannis Wiclefi pag. 111. 15. De ablatione bonorum

temporalium a Clericis pag. 117. b. 16. De decimis pag. 125. b. 17. Contra occultum adverſarium pag. 135. 18. Contra prædicatorem Plznenſem pag. 144. in quo ſcripto pag. 147. librum *de vetula* laudat tanquam *Ovidii* genuinum opus. 19. De arguendo clero pro concione pag. 149. 20. De quinque officiis ſacerdotis pag. 154. 21. De omni ſanguine CHriſti hora reſurrectionis glorificato pag. 154. b. 22. De corpore CHriſti pag. 163. 23. De tribus dubiis factis in Holomutz pag. 167. b. 24. De credere pag. 169. b. 25. Bulla indulgentiarum Papæ JOANNIS XXIII. pro ſubſidio contra LADISLAUM, Regem Apuliæ An. 1412. Pragam allata. pag. 171. 26. Bulla de erectione Crucis contra LADISLAUM pag. 172. b. 27. De indulgentiis, ſeu de Cruciata JOANNIS XXIII. Papæ pag. 174. 28. Contra Bullam * JOHANNIS XXIII. pag. 189. b. 29. Opuſculum de VI. erroribus compilatum, & parietibus Bethlemiticis inſcriptum

* Huic Huſſi ſcripto Mauritius de Praga oppoſuit opuſculum *contra impedientes Wenceslaum Tiem quoad prædicationem Cruciatæ Joannis XXIII.* Non diffitetur autem Petrus de Alliaco Joannem XXIII. ſuis Simoniacis artibus anſam dediſſe Huſſo ad oppugnandam ſedem Romanam. Vide Joannis Gerſonis Opera Tomo 2. edit. novæ p. 901.

ſcriptum pag. 191. b. 30. Tractatus de Eccleſia pag. 196. b. 31. Reſponſio ad ſcripta M. *Stephani Paletz* pag. 255. b. 32. Reſponſio ad ſcripta *Stanislai de Znoyma* pag. 265. 33. Refutatio ſcripti IIX. Doctorum Theolog. p. 292. b. 34. Repetitio *Joannis Jeſſinetz*, Juris Canonici Doctoris, A. 1412. ſcripta pro defenſione cauſæ Joannis Hus p. 334. b. 35. Liber de Antichriſto & membrorum ejus anatomia p. 336. b. editus ab Othone Brunsfeldio, Baſileæ 1524. 8. & dedicatus D. Martino Luthero, ad quem Epiſtola Brunsfeldii p. 333. b. cum D. Lutheri reſponſione p. 336. præmittitur. 36. De regno, populo, vita, & moribus Antichriſti pag. 368. b. ex ejusdem Brunsfeldii editione. 37. De ſacerdotum & monachorum abhorrenda abominatione deſolationis in Eccleſia CHriſti pag. 376. Etiam hujus libri capita priora XLV. Brunsfeldius ediderat: Cætera a 46. ad 87. in Operum Huſſi editionibus acceſſere. Quæ deinceps in primo Tomo ſequuntur, eadem omnia vulgata a Brunsfeldio: 38. De abolendis ſectis & traditionibus hominum pag. 442. 39. De pernicie traditionum humanarum p. 443. 40. De unitate Eccleſiæ & ſchiſmate. p. 445. b. 41. De Evangelica perfectione p. 449. 42. De myſterio iniquitatis Antichriſti

tichristi, fragmentum p. 451. b. 43. De revelatione CHristi & Antichristi, fragmentum pag. 461. b. 44. Alia quædam fragmenta: 1) Contentionem in disputatione vitandam esse. 2) Apostolos manibus victum quæsivisse, non mendicasse. 3) de fide formata. 4) explanatio loci Genes. XLIX. 17. *Fiat Dan coluber.* 5) Quando fuerit ablatum juge sacrificium, & inceperit abominatio desolationis. 6) de mysterio Josephi & Pharaonis.

Tomo posteriore:

1. Historia gestorum Christi secundum tres annos prædicationis Ejus digesta p. 1. 2. Historia passionis CHristi p. 7. 3. Conciones IX. Synodicæ pag 25. 4. Sermones XXVIII. p. 54. 5. Paraphrasis & Explicatio insignis in VII. priora capita 1 ad Corinth. p. 83. & 6) in Epistolas Apostolorum Canonicas VII. p. 105. 7. Enarratio Psalmi 109. * & sqq. usque ad integrum 118. Psalmum p. 229. 8. De corpore CHristi in Sacra Cœna, quod non creetur, neque incipiat esse p. 310. 9. De adoratione & contra imaginum adorationem p. 311. 10. Narratio historica Bohemi in Concilio præsentis de condemnatione & supplicio Johannis Hussi, in Synodo Constantiensi p. 344. 11. Hussi carmen rhythmicum de

* Secundum Hebr. ab 110. ad 119.

de cœna Domini pag. 348. 12. Narratio de M. Hieronymo Pragenſi, pro CHriſti nomine Conſtantiæ exuſto pag. 349. 13. Alia de eodem narratio pag. 354. b. 14. *Poggii* Florentini ſcriptum ad Leon. Aretinum de Hieronymo Pragenſi pag. 358. 15. Sermo habitus in Bethlehem Pragenſi, in memoriam novorum martyrum pag. 360. 16. Univerſitatis Pragenſis aſſertio communionis ſub utraque ſpecie pag. 364. 17. Revocatio cujusdam Monachi Pragenſis, PETRI, An. 1417. qui prius docuit Sacramentum ſumendum ſub una ſpecie pag. 365. 18. Teſtimonium Univerſitatis Oxonienſis de doctrina & vita Joh. Wiclephi pag. 366. b.

Vir Clariſſ. Herm. ab Hardt, cui Acta & Hiſtoriam Concilii Conſtantienſis felici atque accurato ſtudio illuſtratam debemus, teſtatus eſt a) ad manus ſibi eſſe hoſtium atque adverſariorum Huſſi ſcripta, *Stephani de Palez* antiHuſſum, ſcriptaque alia, tum lucubrationes *Mauritii de Praga*, Theolog. Pragenſis, *Joannis Hofmanni*, Theologi Lipſienſis, *Oſwaldi Rheinlein*, Theologi Viennenſis aliorumque: Sed nec illas nec ex Huſſi ſcriptis aliqua in Actis illis voluit comparere, ſed tantum

a) Prolegom. ad tomum tertium pag. 9.

tantum in limine tomi tertii publicavit *Jacobi Laudunensis* Episcopi orationem ante supplicium Hussi, coram Imp. Sigismuudo & toto Concilio dictam 6. Jul. An. 1415. similemque ejusdem pag. 54. An. 1416. 30. Maji, in supplicium sumendum de Hieronymo Pragensi. Acta ipsa autem cum Husso diligenter perspicue ac fideliter traduntur in tomo quarto, qui doctissimo Hardtio imprimis magno studio & labore constitit, in quo gesta Concilii non annorum solum, mensiumque sed & dierum ordine accurate persequitur.

HUVETBERTUS, supra, HUBERTUS, pag. 831.

HUXARIENSE Chronicon a Petro *Visselbeccio*, Huxariensi Ord. Bened. cœptum & a GREGORIO *Wittehenne*, Canonico Huxariensi usque ad Annum CHristi 1498. continuatum, cum additionibus M. Nicolai Erbenii, exstat notis illustratum a Christiano Francisco Paulini a) in ejus rerum & antiquitatum Germanicarum Syntagmate, Francof. 1698. in 4to.

HYGDENUS, supra HIGDENUS.

HYGINUS *agrimensor*, non diu post Trajani tempora scripsit, de cujus lucubrationibus dixi in Bibliotheca Latina IV. 11. spebus

a) Acta Erud. 1699. p. 183. Monatliche Unterredungen. An. 1698. p. 420.

ciatim de ejus *Gromatico* ſive libro de caſtris metandis, quem cum Vegetio edidit Scriverius, atque inter ſcriptores finium regundorum ſive rei agrimenſoriæ Turnebus, Rigaltius, Goëſius: & quem Hermannus Rhabodus Schelius eruditis commentariis illuſtravit.

HYGINUS Epiſcopus Romanus ab An. C. 139. ad 142. 10. Januar. cujus tempore hæretici Valentinus & Cerdo Romam venerunt teſtibus SS. Irenæo III. 4. & Cypriano Epiſt. 74. Vide Petrum Couſtant in Epiſtolis Pontificum p. 62. & Acta Sanctorum Tom. 1. Januar. XI. p. 665. ſeq. Sub ejus nomine *duæ* feruntur *Epiſtolæ*, una ad cunctos in Apoſtolica fide & doctrina degentes: & altera ad Athenienſes. Utramque præter alios Ludovico Jacobo pag. 114. Bibliothecæ Pontificiæ memoratos exhibet & commentitias eſſe docet Blondellus in pſeudo Iſidoro pag. 189. 192. Similiter *ſex* apud Gratianum *decreta* Hygino ejusque ætati parum convenire oſtendit cenſura laudati Couſtantis p. 63. ſq.

HYGINUS laudatur inter eos ex quibus auctor PRÆDESTINATI a Sirmondo primum An. 1643. editus librum I. Categogoricum ſive ecdicum & accuſatorem hæreticorum, Catholicorum defenſorem hæreſes XC. breviter perſequentem contraxiſſe ſe profitetur. *Epitome ecdiceſios*

Hygi-

Hygini *contra hæresiarchas, & categoriarum Epiphanii contra sectas, & expositionum Philastrii, qui hos transferens in Latinum de Græco, cum Ariani damnarentur, edidit. Prior* Hyginus, *post hunc Polycrates, Africanus, Hesiodus,* a) *Epiphanius, Philaster, hi diversis temporibus diversas hæreses pertexuerunt.* Nusquam alibi liber iste ab auctore Prædestinati citatur. Hincmaris autem Remensis in diss. adversus Gotschalcum, T. 1. Opp. p. 6. Hyginum ipsum pro auctore Prædestinati venditavit: *Sed & Hyginus, Catalogum describens hæreseon, octogesimam & nonam hæresim Nestorianam ponit &c.* quo nomine merito reprehenditur a B. D. Ittigio in præf. ad diss. de hæresiarchis Apostolicæ ætatis.

HYGINUS cum Sergio & Theophilo scriptor *vitæ S. Macarii Romani*, de quo Palladius cap. 36. extremo, & Græci in Menologio 23. Octobr. Vita illa inter vitas Patrum sæpius edita, exiguam fidem mereri visa est Baronio, cui Vossius p. 725. aliique jure suffragantur. Sed in quibusdam editionibus antiquis pro Hygino *Thimi* sive Timothei nomen invenio: *Igitur nos prætitulati fratres Theophilus, Sergius & Thimus.*

a) Idem Hesiodus citatur cap. 83. cum Polycrate, Africano, Eusebio & Epiphanio & c. 49. Hesiodus Episcopus Corinthiorum, qui primus Arianorum adversarius fuisse perhibetur.

FINIS LIBRI VIII.

RHYTHMI VETERES
DE
VITA MONASTICA.

Si vis esse cœnobita,
Hujus vitæ vitam vita,
Ut sis re pro nomine.
Tuæ mentis sordes munda,
Ut sit DEUS laus jucunda
In utroque homine.
Solus DEUS diligatur,
Cui soli relinquatur,
Omnis laus & gloria.
Honor, virtus & potestas
Ipsi sit, cujus majestas
Replet, regit omnia.
Non est tuum honorari
Velle homo, vel laudari,
Cum sis vitæ miseræ.
Quicquid hic honoris captas,
Nisi totum Domino aptas,
Perdis tuum vivere.
Non tam facile honores,
Si sentirent & labores,
Affectarent clerici.
Volens præesse, non prodesse
Perdit ipse suum esse,
Pœna dignus duplici.

Ad honores ſunt patati,
Ad labores ſunt ingrati
Jam juvenes cum ſenibus.
Totum datur dignitati,
Parum aut nil ſanctitati,
His noſtris temporibus.
Sic & vita Laicorum
Parum differt a porcorum
Conſuetudinibus.
Supra modum epulantur,
Intus, foris excœcantur,
Pleni malis moribus.
De ſalute animarum
Rarus ſermo, ſed terrarum
Amplitudo quæritur.
Qui vero plus poteſt ditari,
Vel in altum ſublimari,
Hic beatus dicitur.
Mundus finem jam minatur,
Qui tot malis inquinatur,
Quod prædixit Veritas.
Charitas jam refrigeſcit,
Omnis ſanctus obmuteſcit,
Abundat impietas.
Potens ridet impotentem,
Sic aſtutus innocentem,
Adoleſcens veterem.
Vir a pari ſupplantatur,

Patri

Patri puer adverſatur,
Dives ſpernit pauperem.
Sanctus is hodie putatur,
Qui nunc minus inquinatur
Malis & criminibus.
Formam vitæ ſi requiris,
Non hanc quæras jam in viris,
Sed in voluminibus.
Periit lex a ſacerdote,
Pereunt virtutes totæ,
A ſene conſilium.
Multos habemus doctores,
Pauciſſimos factores,
In vita mortalium.
Hanc vitæ captivitatem,
Si manentem civitatem
Hic haberem, plangerem.
Hæc eſt plane civitas,
In qua neſciretur veritas,
Hic ſi ſemper viverem.
Heu heu homo cur creatur?
Cum tot malis inquinatur,
Velit, nolit, moritur.
Quod eſt bonum, hoc vitare,
Vel quod malum, hoc amare
Vir infelix cogitur.
Hinc nemo jam mirari
Debet, ſi hic conſolari

Omnis juſtus renuit.
Imo ſatis eſt dolendus,
Et a DEO reſpuendus,
Qui non mundum reſpuit.
In hoc tantum conſolatur
Vere ſanctus, & beatur,
Quia mundus tranſiet.
De hoc caſu flete mundi,
Deque peccatis ô immundi,
Quorum dolor veniet.
Ad te ergo revertere,
Homo a te deſciſcens miſere,
Cur ſis factus, conſidera.
DEUS ſibi te ſimilem
Fecit, ſed tu diſſimilem
Te facis, augens ſcelera.
Conſors quondam angelorum,
Legem tenens jumentorum,
Ipſis factus ſimilis.
Eſca ventri, venter eſcis,
Has & hunc frenare neſcis,
Propter quod es fragilis.
Surge miſer, qui dormitas,
Imitare cœnobitas
Antiquorum temporum:
Qui tenentes viam vitæ,
Contempſerunt non invite
Opes, vires corporum.

Erant

Erant mundo crucifixi
Cum vitiis, & transfixi
Charitatis gladio.
Vitam hanc parvipendebant,
Nam cœlesti adhærebant,
Magno desiderio.
Corpus satis castigabant,
Lectionibus vacabant,
Et orabant jugiter:
Nunquam erant ociosi,
Omnibus affectuosi.
Vade, fac similiter.
Et conserva te devotum,
Quicquid vides fuge totum,
Paupertatem elige.
Non te locus vilitatis
Angat, vel extremitatis,
Sed nesciri dilige.
Te prælato subjugabis:
Quicquid jubet, observabis,
Et hoc voluntarie.
Prælatorum noli judicare
Facta, sed vitare
Debes fel invidiæ.
Temetipsum reprehende,
Diligenter & attende
Ne quenquam unquam judices:
Pro te reddens rationem,
Ante-

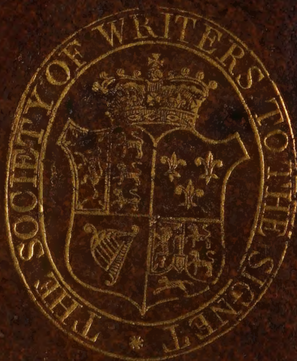
Antequam proferas ſermonem,
Ut teipſum vindices.
Erit tibi ſalutare,
Si amari, & amare
Omnem hominem ſtudeas.
Quicquid facis, reprobatur
Apud DEUM, nec laudatur,
Niſi pacem teneas.
Diligantnr juvenes,
Venerentur ſeniores,
Eſto charus omnibus.
Non accipias perſonam,
Sed amabis vitam bonam
In cunctis hominibus.
Et gaudere cum gaudente,
Bonum eſt, Paulo dicente,
Et flere cum flentibus.
Ordinatus ordinatis,
Patiens inordinatis
Eris tuis fratribus.
Corporum infirmitates,
Sic & morum paupertates,
Patienter tolera.
Neque velis apparere
Magnus, neque laudem habere,
In hac vita miſera.
Cave ne ſis ſingularis,
Sed quæcunque operaris,

In commune facias.
Canta, pſalle, lege, ora,
Sicut omnes, & labora,
Vive, & non alias.
Primus eris ad laborem,
Tardus autem ad furorem,
Et ad iram ultimus.
Omnibus ſubjiciaris,
Nunquam aliud loquaris,
Quam quod habet animus.
Omnem horam occupabis
Hymnis, pſalmis, & amabis
Tenere ſilentium.
Super hoc orationem
Diliges, & lectionem,
Nutricem clauſtralium.
Habens veſtitum & victum,
Ut fert Apoſtoli dictum,
Nihil quæras amplius.
De colore ne cauſeris,
Si ſit vilis, tunc læteris,
Et ſic eris ſobrius.
Cave ne ſis curioſus
In veſtitu, nec guloſus
In diverſis epulis.
Sic non eris ſomnolentus,
Nec in potu vinolentus,
Nec vacabis fabulis.

Nimis

Nimis eſt periculoſum,
Eſſe clauſtralem verboſum,
Cum ſilere debeat.
Joci quidem ſunt ferendi,
Nunquam tamen referendi,
Quos proferre pudeat.
Omne fugias peccatum,
Si videre vis pacatum
Salvatorem omnium.
Ipſum corde, ore ora:
Ut in die & mortis hora,
Tibi ſit auxilium.
Amen.

THE SOCIETY OF WRITERS TO THE SIGNET